

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

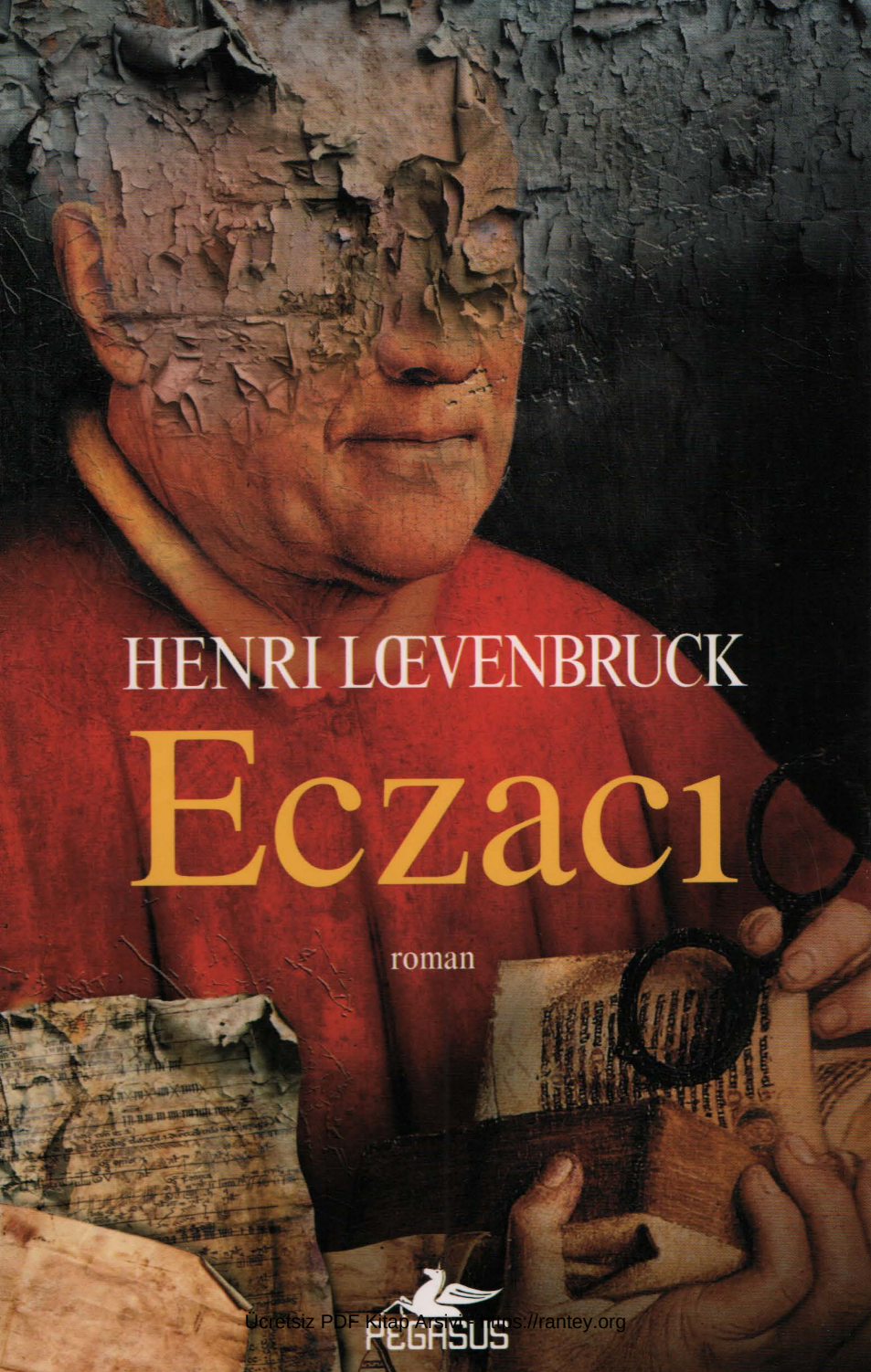
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HENRI LØVENBRÜCK

Eczacı

roman

ORTA ÇAĞ'IN EN İYİ GİZLENMİŞ SIRRI

“1313 yılında Paris’te, Andreas Saint-Loup adında kimsesiz bir adam yaşıyordu. Başkentte onunla aynı meslekten pek çok kişi bulunmasına rağmen herkes ona Eczacı derdi. Hak edilmiş bir lakaptı bu, çünkü içlerinde hem en ünlüsü oydu, hem de şehirde ve belki de tüm ülkede bulup bulabileceğiniz en gizemli iksir, merhem, ilaç ve kürleri o hazırlardı.”

Andreas bir ocak günü evinde varlığını kendisinin ve diğer herkesin unuttuğu bir oda keşfetti. Kısa bir araştırmadan sonra ise burada hayatını paylaştığı birinin yaşadığını, sonra da bu gizemli kişinin bir şekilde hem evden hem anılarından kaybolduğunu öğrendi.

Tekinsiz düşmanlar tarafından takip edilen, Fransa Kralı Yakışıklı Philippe tarafından sapkınlıkla suçlanan ve Baş Engizisyoncu tarafından aranan Saint-Loup kendi geçmişini yeniden hatırlamak için Paris’ten Compostela’ya, oradan ise Sina Dağı’na uzanan bir yolculuğa çıkmak zorunda kaldı. Üstelik bu yolculuk sonunda kendisinin de ortadan kaybolması pahasına...

Felsefi masal ile ezoterik gerilim arasında gidip gelen anlatısıyla *Eczacı*, Orta Çağ’ın gizemlerine ve insan ruhunun derinliklerine doğru katedilen baş döndürücü bir yolun hikâyesi.

“Artık bizim de bir Umberto Eco’muz var.
Kitabın başkahramanı Eczacı ise etten kemikten
bir insan gibi. Onun hikâyesi hem ruhumuza hem
zihnimize iyi gelecek.”

Les Échos

Kapak tasarımı: Studio Flammarion

Kişisel gözetim: Jan Van Eyck, *Madonna ve Cannon van der Paale* ve
Kardinal Niccolò Albergotti (detaylar) ©Flammarion

Eczacı

Pegasus Yayınları: 1829
Bestseller Roman: 775

ECZACI
HENRI L'ÉVENBRUCK
Özgün Adı: L'Apothicaire

Yayın Koordinatörü: Yusuf Tan
Editör: Zeynep Şehiraltı
Düzeltili: Halûk Kürşad Kopuzlu
Sayfa Tasarım: Meral Gök

Baskı-Cilt: Alioğlu Matbaacılık
Sertifika No: 11946
Orta Mah. Fatin Rüştü Sok. No: 1/3-A
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: 0212 612 95 59

1. Baskı: İstanbul, Ocak 2018
ISBN: 978-605-299-379-8

Türkçe yayın hakları © PEGASUS YAYINLARI, 2018
Copyright © Editions Flammarion, Paris, 2011

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Editions Flammarion SA'dan alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Bu kitapta yer alan fotoğraf/resim ve metinler
Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.'den izin alınmadan fotokopi dâhil,
optik, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz,
basılamaz, yayımlanamaz.

Yayıncı Sertifika No: 12177

Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sk. Alara Han
No: 11/9 Taksim / İSTANBUL

Tel: 0212 244 23 50 (pbx) Faks: 0212 244 23 46

www.pegasusyayinlari.com / info@pegasusyayinlari.com

 [pegasusyayinlari](https://www.facebook.com/pegasusyayinlari) [pegasusyayinevi](https://twitter.com/pegasusyayinevi) [pegasusyayinlari](https://www.instagram.com/pegasusyayinlari)

HENRI LÆVENBRUCK

Eczacı

Fransızcadan çeviren:

İpek Güneş Çıgay

PEGASUS YAYINLARI

*“Yeni bir eser ortaya çıkarmak kaydıyla,
tarihi çarpıtmanız kabul edilebilir.”*
Alexandre Dumas

Galiçya'ya dek benimle koşturan
Paolo, Emmanuel ve Christophe'a.

Birinci Kitap

**Paris'teki Andreas Saint-Loup ile
Oksitanya'daki genç Aalis'le tanışmamız
ve her ikisini de yollara düşüren nedenler.**

1313 yılında Paris'te, Andreas Saint-Loup adında kimsesiz bir adam yaşıyordu. Başkentte onunla aynı meslekten pek çok kişi bulunmasına rağmen herkes ona Eczacı derdi. Hak edilmiş bir lakaptı bu, çünkü içlerinde hem en ünlüsü oydu, hem de şehirde ve belki de tüm ülkede bulup bulabileceğiniz en gizemli iksir, merhem, ilaç ve kürleri o hazırlardı.

Adamı tarif etmek için pek çok sıfat kullanılabilecek olsa da antik çağların kâhinlerine benzeyen, karanlık, gizemli, muğlak davranış ve konuşmalarına bakarak onu kısaca kâhinimsi olarak nitelemek mümkündü.

Dahası onu bulan, yakınlardaki Saint Magloire Manastırı'na yerleştirip büyüten Başrahip Boucel için bile bir sır olarak kalan geçmişini Paris'te bilen yoktu ki bu konuya daha sonra yeniden döneceğiz.

İlaç almak için dükkânına uğrayan ve sıkıntılarını anlatan hastaların karşısında, sanki verecek hiçbir yanıtı yokmuşçasına bir anlığına sessiz kalarak âdeta akli başka yerdeymiş gibi bir havaya bürünür, sonra laboratuvarında kayıplara karışır ve nihayet geldiğinde elinde, tek kelime etmeden ama büyük bir memnuniyet ifadesiyle hastasına teslim ettiği bir karışım olurdu. Bu sahne abartılı bir sessizlik içinde bıkıp usanmadan oynanırdı. Daha önce pek çok defa, ünlü doktorların koymuş oldukları teşhisleri belli etmeden düzelttiğine ve ziyaretçilerine söz konusu bilim uzmanı tarafından tavsiye edilenden farklı bir tedavi önerdiğine şahit olunmuştu, hal-

buki böylesi bir davranış, mesleğin erbabları tarafından kesinlikle yasaklanmış bulunuyordu. Yine de o zamana dek hep haklı çıktığı söylenirdi. Hatta ilaca ödeyecek parası bulunmayan yoksulları tedavi ettiği ve hiçbir şekilde gösterişe girmeden düşkünlere bedavadan yaptığı yardımların acısını başkalarına fark ettirmeden hali vakti yerinde olan müşterilerinden fazla ücret alarak çıkardığından da bahsederlerdi. Bu davranış da zamanın eczacılarının ettiği meslek yeminine aykırıydı ama bu adam gelenekleri yıkmak için doğmuştu ve meslektaşlarından önce hastalarının sağlığına saygı duyardı. Bu tutumu ileride başına birtakım talihsizliklerin gelmesine neden olacaktı.

Ecza dükkânını açmış olduğu Saint Denis Sokağı'nın kalbinde yer alan ve o zamanlar eczacılar, bakkallar ve eyercilerin mesken tuttuğu bölgede onu tanımayan yoktu. Bunun tek nedeni mahallenin günlük yaşamında yer alan önemli bir kişilik olması değil, aynı zamanda birazdan kısaca tarif edeceğimiz, alışılmışın dışındaki vücut yapısıydı.

Çağın güzellik abidelerinden biri sayılmasa bile, kırk yaşına yaklaştığı o günlerde, geçtiği yerlerde özellikle kadınların ve hatta genç kızların bakışlarını üzerine çekmekten geri kalmıyordu. Orta boylu ve sağlıklı vücut hatlarına sahip biriydi fakat kendisine göz ucuyla bakanların yeterli bulduğu duruşu, onu daha uzun boylu gösteriyordu. Yanık ve Güneyli insanlarınkine benzer esmer teni, terk edilmiş bir çocuk olduğu için geçmişle ilgili hiçbir şey bilinmemesine karşın bazılarının, onun egzotik diyarlardan gelme olduğunu iddia etmesine neden oluyordu. Kendisine hep yorgun veya düşünceli bir hava veren uzunca, ifadesiz bir yüzü ve çökük yanakları vardı. Koyu halkaların vurguladığı kara gözleri, sanki gökte parıldayan bir çift minik ay, doğduğu kış gecesinde gelip göz bebeklerinin ardına yerleşmişçesine etrafa gümüş ışıklar saçardı. Kartal gagası gibi kıvrık, kemerli burnu kendisine muzaffer bir hava veriyor, hafif geriye doğru kaykılmış başı da insanlara hükmeden duruşunu daha belirgin hale getiriyordu. Bu nedenle, Saint Denis

ve çevresindeki sokaklarda yaşıyan herkes, kendilerinde i ten bir hayranlık ve bilinmez bir korku uyandıran bu adama karşı derin bir saygı duyardı. Onun hakkında, çoğunlukla da arkasından bolca dedikodu etmeden de duramazlardı.

Tıraşlı kafası ve g r kaşları kendisine ilk bakışta sahte bir keşiş havası verse de mesleği gereği giydiği, boğazına kadar kapalı ve Romalı togalarına benzer kol yenleri olan lacivert taşı mavisi uzun cübbesi, bu yanlış izlenimi hemen d zeltirdi. Kalın, beyaz i  gömleğinin yakası c bbesinden taşar, omuzlarının üzerinde iki koca üçgen olarak uzanırdı. Beline ba lad ı kuşağa, minik bir terazi ve i i nadir bulunan bitkiler veya gizli maddelerle dolu bir sürü deri kese tutturulmuştı.

Kuşkusuz, hazırladığı karışımlarda sıkça kullandığı veya diğerlerinden daha pahalı olduğu için yanından ayırmadığı bu malzemeler yüzünden, hemen dikkati çeken ve geçip gittiği yerlere bir süreliğine sinecek kadar güçlü bir kokuyla birlikte gezerdi. Bu karmaşık parf mden safran, adamotu ve kâfur aromaları ile bilenenlerin tanıyacağı ağır bir afyon kokusu yayılırdı.

Az konuşur, konuşt undaysa kendisini vaaz verirmiş gibi dinletmesini bilirdi. Nadiren gülümsedi, zaten dudağının kenarını azıcık bükerek yaptığı gülümsemesi de anlatılan şakayı komik bulmad ı izlenimini vermekten öteye gitmezdi. Kimseye sıcak davranmaz, hiçbir şekilde duygularını belli etmezdi ve gerçekten dost olduğu birini tanıyan yoktu.

Andreas Saint-Loup nihayetinde herkesten farklı bir insandı ve hikâyesi de birazdan göreceğimiz gibi, yine başkalarından çok farklı olacaktı.

1313 yılı ocak ayının on birinci günü Eczacı sabah yataktan kalkarken önünde uzanan günün sıradan bir gün olmayacağından habersizdi. Haberi olsaydı bile, yaşayacakları, hayal gücüne sığmayacak türdendi.

Altı senedir çırak olarak yetiştirdiği ve bu süre boyunca evinde kalan Jehan, gençlerin eğitim aldıkları ilk günden son güne dek taşıdıkları sopanın üzerine kazınmış altı minik işaretin de belirttiği üzere, artık çıraklığını tamamlamıştı. Ustalığa terfi etmiş olmasını mesleklerinin gelenek ve göreneklerine uygun biçimde kutlayacaklardı.

Başarısından dolayı bir parça gururlanmış olsa da bu durum karşısında Andreas'ın pek keyiflendiği söylenemezdi. Öncelikle, son derece gereksiz bulunduğu ve seve seve kaytaracağı bu türden kutlamalar, hoşuna gitmek şöyle dursun onun gözünde, görünüşün özün önüne geçtiği bir dünyanın ve zamanın sapkınlığından başka bir şey değildi. Ayrıca Jehan'ın yanından ayrılması, Eczacı'nın kendine yeni bir çırak bulması gerektiği anlamına geliyordu. Üstelik sanat okulu mezunu ve çıraklığını karşılayacak kadar servet sahibi olan, doğru düzgün bir genç adam bulmak o zamanlar hâlâ zordu.

Dahası, bu türden gündelik sorunlarla karşılaşmanın huysuz doğasına şevk veren bir tarafı yoktu. Duygularını açık etmekten hoşlanmadığı için daha önce hiç dile getirmemiş olsa da Andreas, genç çırağını mumla arayacağını kendine itiraf etmek zorunda kaldı. Jehan cesur, yetenekli ve iyi yürekli bir oğlandı. Hazırladıkları

karışımların gerektirdiği püf noktalarını hayranlık uyandıracak bir azimle öğrenmiş, sağlam Latince ve dil bilgisi sayesinde, ilaç formülleri ve doktor reçetelerinin üstesinden kolayca gelmesini bilmişti. Sonunda şaşırtıcı derecede kuvvetli bir mantığa, diyalektiğe ve eleştirel bir zihne sahip olduğunu gösterir biçimde Hipokrat, Galen, İbn-i Sina veya Dioscorides gibi antik tıp bilimcileri üzerine yorumlar yapacak kadar beceri sahibi olup çıkmıştı. Meslek yaşamı boyunca yetiştirdiği üç çırak içinde Jehan uzak ara en yeteneklisi olarak kendini göstermişti. İlk iki çırağı öylesine kötüydü ki birini üçüncü senesinde, diğerini de daha ilk senesi dolmadan kapı dışarı etmişti.

Parislilere çalışma saatinin geldiğini duyuran ilk uyarı borusunun sesi Châtelet Kulesi'nden yankılandı. Andreas kızgınlıkla homurdandı: Nedense o gün her zamankinden geç uyanmıştı.

Dağınık yatağının kenarına oturdu ve kendine doğru çektiği kemerindeki keselerin birinden, içi sıvı dolu kahverengi minik bir şişe çıkardı. Sert bir hareketle, kendisi için hazırladığı yapışkan iksirden bir yudum içti. Türkiye'den gelme, tam kıvamında bir olgunluğa sahip afyon tomurcuklarını sabahtan akşama dek bizzat kendisi kaynatmış, sonra içine safran, tarçın ve erik suyu eklediği karışımı, laboratuvarının Jehan'ın erişemediği kısmında yer alan gizli bir dolapta fermente oluncaya dek bekletmişti. Kötü bir sır gibi saklamasına karşın, her sabah ve akşam içmekten kendini alamadığı bu keyif iksiri olmadan gün içinde düşünemez, geceleri de uyuyamaz hale gelmişti.

Yüzünü buruşturarak yataktan kalktı ve yatağının yanında duran su dolu leğende yüzünü yıkadı. Başını enerjik biçimde salladı ve ürperdi. Sabahları su biraz fazla dondurucu oluyordu. Bu sene, kış epey şiddetli geçiyordu ve hizmetçilerin alt katta bulunan çalışma odasında gece boyunca yanık bıraktıkları ateşin, şafağa kadar evi ısıtmakta pek başarılı olduğu söylenemezdi.

Canlılığına kavuşan Eczacı, yeleğini üzerine geçirdi ve geçen her yılla birlikte gittikçe grileşen üç günlük sert sakalının kapladığı çenesini kaşıyarak odasından çıktı.

Genç Jehan'ın, Eczacı'nın uşak ve oda hizmetçisi olarak işe aldığı yaşlı bir köylü karı koca olan Lambert ve Marguerite ile paylaştığı odanın kapısı ardına kadar açıktı. Üç çalışanının kendisinden çok önce kalkarak bu özel günün hazırlıklarına girdiğine kuşku yoktu. Her sabah yaptıkları gibi çalışma odasının tozunu alıp yerini süpürmeleri, sokağa bakan cama saati ve kapı sundurmasını yerleştirmeleri, mutfağı ovup yıkamaları, laboratuvarı havalandırmaları, Jehan'ın günün çoğunu mavnaları karşılayarak ve bölgedeki minik haydutları gözleyerek geçirdiği küçük tezgâhı açmaları gerekiyordu. Andreas memnuniyetsizlikle, çırağının gözlerinin sabırsızlığın eşlik ettiği bir heyecanla parladığını hayal edebiliyordu.

Merdivenin gıcırdayan basamaklarından aşağı inerken ara kat-taki küçük kapının önünde aniden durdu. Epey yıpranmış, ufak bir kapıydı bu.

Bir anda Eczacı'nın içini rahatsız edici bir duygu kapladı ve zihni büyük bir berraklıkla her şeyin değişmiş olduğunu anladı.

Bu noktada, bürünmek istediğimiz tarihçi kimliği adına, Andreas Saint-Loup gibi birinin nasıl olup da başkentin ortasında iki katlı bir eve sahip olabildiği konusunda okurlarımızın kafasını meşgul edebilecek yersiz gizem perdesini aralamak için affınıza sığınarak bir açıklama yapmamız gerekiyor. Bu nedenle onun geçmişine ya da en azından bilebildiğimiz kadarına kısaca değineceğiz.

Hayatı boyunca sözlerini sık sık alıntıladığı ve ömründeki en büyük talihsizliğin, *doctor mirabilis*¹ Roger Bacon ile sohbet edememenin yanı sıra, çalışmalarına hayran olduğu Dominikan keşişle tanışmamış olmasından yakınan Andreas, kaderciliğe inananların büyük bir şevkle bir işaret olarak görebileceği şekilde Aquinolu Thomas'ın² hayata gözlerini yumduğu 1274 senesinde doğmuş ve doğar doğmaz da semtin kenar sokaklarından birine terk edilmişti.

Kara gözlü, esmer tenli ve ağlamayan bebeği tertemiz bir çarşafa kundaklanmış halde bulan da Saint Gilles Kilisesi'ndeki pazar ayininden çıkmakta olan Başrahip Baudouin Boucel oldu. Din adamı zamanının geleneklerini bozmayarak Tanrı'ya bağışlanmış olan bu çocuğu yönetmekte olduğu Saint Magloire Manastırı'na götürdü ve onu sıradan bir yetimden ziyade vaftiz oğlu gibi sahiplenerek yetiştirmeyi kendine bir ödev bildi. Erkek olduğu için Andreas

1 (Lat.) Eşsiz doktor. (ç. n.)

2 1225–1274 yılları arasında yaşamış, bilgi, metafizik, siyaset, ruhun ölümsüzlüğü konularındaki yorumlarıyla skolastik düşüncenin önemli ismi ünlü Hristiyan filozof. (ç. n.)

adıyla vaftiz edilen çocuğa Boucel, soy ismi olarak kendisinin de doğmuş olduğu Sens kentinin, çocukların koruyucu azizi olan eski ve meşhur piskoposuna atfen Saint-Loup'yu seçti.

Manastırdaki keşişler tarafından büyütülen ve ortalamadan üstün bir zekâ ile kavrayışa sahip olduğu anlaşılan genç adam, sonrasında tıp okuluna devam etmesi umuduyla Paris Üniversitesi Sanat Fakültesi'ne gönderildi. Ancak vasisine bile açıklamayı reddettiği bir nedenden ötürü, tam da sanat konusunda ustalık hakkını elde ettiği sırada Andreas birden çıkıp Galiçya'da bulunan Compostela'ya hacca gitti ve yedi uzun sene boyunca orada kalarak, söylentilere göre eczacılık mesleğini öğrendi.

1304 yılının bir günü, otuz yaşına basmış olgun bir adam olarak ve büyük bir gizem halesiyle Paris'e geri döndü. Edindiği zanaat bilgisi ve İspanya'da elde etmiş olduğu bir miktar servetle Andreas, aynı zamanda eczanesi olarak hizmet verecek ve avlusunda bulunduğu kiliseye birkaç adım uzaklıktaki Saint Denis Sokağı'nda yer alan bu küçük evi satın aldı. Böylelikle Tanrı'nın inayetine karşı mı çıktığı veya onun gizemli öğretilerine boyun mu eğdiği tam olarak bilinmeyen bu kimsesiz çocuk, semtin gelmiş geçmiş en ünlü tacirlerinden biri olup çıktı. Bu noktada, semtten de biraz bahsetmemiz yerinde olur.

Resmî adıyla *Monsenyör Saint Denis Yolu* olarak da bilinen Saint Denis Sokağı, şehrin kuzey kapısına çıkan antik Roma yollarındandı ve muhtemelen başkent'in en eski yollarından biriydi. Daha önce bahsettiğimiz gibi, eczacılar, bakkallar ve eyercilerin mesken tuttuğu bir yer olduğu kadar, özellikle Andreas'ın da oturduğu, Bourg-l'Abbé Tepesi civarında pek çok hafif kadın ile genç kıza ev sahipliği yapmasıyla da ünlenmişti. Bu durum Andreas'ı rahatsız etmediği gibi, çoğu zaman onlarla dostane biçimde sohbet eder, içlerinden kişisel temizliği kuşku verici müşterilerle alakadar olmak durumunda kalarak hastalık kapalı talihlilere tedavi olmaları için cıva sülfat bazlı kürler verirdi. Tuhaf bir biçimde bu sokak aynı zamanda Paris'te en fazla kilisenin bulunduğu yerdi. Aralarında

Sainte-Opportune, Saint-Jacques-de-la-Boucherie ya da Saint-Julien-des-Menestrels'in de bulunduğu ve hastane, şapel veya dinî ofis olarak kullanılan bu kiliseler semtte gezinirken, daracık evlerin ve tüccarların renkli tabelaları arasında ikide bir karşınıza çıkardı. Etrafta bu kadar çok rahip ve fahişe gören biri, bu semtin dünyevi ve ruhani hayatın birbirine en yakın durduğu yer olduğunu iddia edebilirdi, hangisinin hangisini etkilediğini doğru biçimde ayırt edebilenler ise ancak yeterince kurnaz olanlardı.

Andreas'ın tahta kirişli evi için ne semtin en güzeli ne de en büyüğü denebilirdi. Başkentin o dönemde geçirdiği değişimle birlikte tüccarlar ve zanaatkârlar, yanlarında  ıracılarını, uşaklarını, çalışanlarını ve hizmetçilerini oturabildikleri daha çok katlı evlerde ikamet etmeye başlamışlardı. Böylece servete kavuşup ev ve taşrada arsa sahibi olan kumaşçı, k rk , tuhafiyeci, tekstil ithalatçısı ya da ihracat ılarla büyük Paris burjuvazisi de doğmuş oldu.

Kısaca söylemek gerekirse Eczacı'nın evi her açıdan g sterişsizdi. Dükkân olarak kullanılan geniş zemin katın çalışma odasından sokağa açılan kısmında herkesin görebilmesi için ilaç dolu k  k şişeler, kavanozlar, Murano camından vazolar sergileniyordu. Arka kısımda bulunan aynı genişlikteki özel oda ise misafir kabul etmek ve geniş şömine karşısında ısınıp yemek yemek amacıyla kullanılıyordu. Kalaydan bir sofrta takımı, ibrikler ve kadehlerin durduğu vitrin ile çevresinde banklar bulunan çapraz ayaklı bir masayla döşenmiş odanın zemini, çalışma odasında olduğu gibi hoş biçimde taşla kaplanmıştı. En arka bölümde ise mutfağın yanı sıra, Eczacı'nın titizlikle yeterli miktarda malzeme bulundurduğu ve antidot uzmanı Nicolas ve Mesue'n n reçetelerinin çoğunu hazırladığı, üzerinde bir imbikle ilaç üretimi için gereken, kalaylı veya kalaysız bakır leğenler, kazanlar, irili ufaklı tavalar, tencereler, demlikler, çanaklar, kaplar, haplıklar, pudra kutuları, cam şişeler, camdan, bronzdan, bakırdan, kalaydan, kurşundan havanlar ile aynı maddelerden havanelleri, cendereler, cimbızlar, huniler, spatulalar, rendeler, kaşıklar, kevgirler, elekler,  l   kapları,

ağırlıklar ve teraziler, bıçaklar, makaslar ve aklımızda kalmayan buna benzer bir sürü alet edevatla dolu mermer tezgâh yer alıyordu. Mutfağın ve laboratuvarın yer döşemesi suyun Andreas'ın komşu iki evle paylaştığı avluya akması için eğimli şekilde döşenmişti. Avluda aynı zamanda, suyu içilebilecek gibi olmasa da temizlikte kullanılabilen bir kuyu bulunuyordu. Bu nedenle uşağı Lambert'in her sabah eczaneden çıkarak Kral Philippe Auguste'ün Halles'da yaptırdığı çeşmeye giderek semtin diğer sakinleri gibi günlük içme suyu ihtiyaçlarını eve taşıması gerekiyordu.

Evin üst katında iki oda vardı. Ara katta ise... o sabah Eczacı'nın canının sıkılmasına neden olan şey yer alıyordu.

Antik zamanlardaki tapınaklarda veya piramitlerde bulunan gizli geçitlerdekilere benzeyen, üzerindeki kabartmaların zamanla silindiği, yüklüğe açılan küçük tahta kapıyı açabilmek için biraz zorlamak gerekiyordu.

Kaşlarını çatmış olan Andreas Saint-Loup elini yavaşça kaldırıp kapının kulpunu çevirerek açtı. Önünde uzanan ufak odacığın mütevazı penceresinden süzülen bulutlu ocak günün ilk ışıkları içeriye ancak loş hale getirecek kadar aydınlatıyordu.

Oda tamamen boştu.

Ne bir mobilya ne bir biblo vardı, hatta bir süs ya da duvar kaplaması bile yoktu. Odanın taştan dört duvarını boydan boya geçen girintili çıkıntılı tahta kirişlerden ve ufak bir pencereden başka bir şey görünmüyordu.

Ancak yine de Andreas kendi evinin alt katına inerken bu oda yüzünden duraklamıştı. Orada yıllardır yaşamasına rağmen zihnini hiç kurcalamamış bu odanın varlığı bir anda aklına gelmiş de odanın orada ne aradığını merak etmiş gibiydi.

Bu durum öylesine saçmaydı ki anlaşılmazlığı bu mantık abidesi adamı özellikle rahatsız etmişti. Eczacı bir anlığına, aklını yitirip yitirmediğinden bile kuşkulandı. Bu oda bir gecede ortaya çıkmış olamazdı ya! Hayır. Zihninin derinliklerinde odanın varlığından haberdar olduğunu hatırlıyordu. Bu oda daha önce de oradaydı. Bir şekilde günlük yaşantısının, zamanın çarklarının gözünden kaçmış,

hiçbir açıklama olmaksızın oraya taşındığından beri umutsuzca boş kalmıştı sanki.

Fakat Andreas odanın farkına neden o sabah varmıştı?

Bu işte bir bityeniği olmalıydı. Başka biri olsaydı bu acayip olaydan cadıların, okült bilimin sorumlu olduğunu düşünürdü ancak Eczacı, doğanın gücüne sonuna kadar inanan biri olarak eninde sonunda konuya mantıklı bir açıklama getireceğinden emindi. Başka türlüşünü kabul etmezdi. Etmemeliydi.

“Günaydın usta.”

Eczacı’nın şaşkınlığı çırağı Jehan’ın sesiyle yarıda kaldı ya da ertelendi diyelim. Bir anlık tereddütten sonra avucuyla tıraşlı, parlak kafasını sıvazladı ve yüklüğün küçük kapısını kapatarak kafası hâlâ kuşku dolu şekilde alt kata indi.

“Her şey yolunda mı usta?”

Kışları bile her sabah durduğu tezgâh arkasındaki yerinde, çıraklık sopasına dayanmış şekilde dikilen Jehan endişeli gözlerle ustasına bakmaktaydı. Gençliğinin baharında bir delikanlıydı. Uzun boylu, zayıf ve yirmi dört yaşında olmasına rağmen yüzü hâlâ çocuksuydu.

Andreas, öğrencisinin sorusunu yanıtlamak için acele etmedi. Son basamakları inerken yüzünü buruşturarak bir öğrencisine, bir de ardında kalmış olan ara kattaki odaya doğru baktı.

“Hitabet sanatının beş kuralını söyleyebilir misin Jehan?”

Genç adam ustasının isteği karşısında bir an şaşırdıysa da bunu, çıraklığın son gününde ustasının onu son bir kez sınamak istediğine yordu. Dindarca bir havayla yanıtladı:

“Inventio, dispositio, elocutio, memoria ve pronuntiatio.”³

“Doğru. Aristo’ya göre hitabet sanatı düşüncenin anasıdır. Aquinolu Thomas da dördüncü kurala özel bir dikkatle eğilmiştir. Tüm filozoflar içinde, hafızaya onun kadar önem veren olmadığına kuşku yok. Değişik konular üzerine görüşlerini aynı anda üç, hatta dört

3 (Lat.) Buluş, düzenleme, deyiş, bellek ve sunuş. (ç. n.)

farklı yazmana birden dikte ettirebilecek kadar güçlü bir belleğe sahip olduğu rivayet edilir.”

“Aquinolu Thomas... yine o demek. Sanırım çok sevgili Roger Bacon’ınızdan sıkıldınız. Neden bana bu soruyu sordunuz usta? Birazdan yeminimi ederken söyleyeceğim sözleri unutmamdan mı korktunuz?”

“Hayır Jehan. Neden daha önce ara kattaki y  kl     kullanmadığımızı merak ediyordum. Laboratuvarıda yer sıkıntısı çekiyoruz, şeker ve muhafaza etmemiz gereken diğer malzemeleri saklamamız için harika bir yer orası. Böylece imbik ve havanların etrafında yer a  ılır. Sana daha önce bahsettiğim   u deney için bana daha fazla alan lazım, hani ba  lamak i  in şu İtalya’dan çok önemli... bir malzemenin gelmesini beklediğim deney.”

  ırac şaşkınlıkla dudağını bükerek yukarıdaki odaya bir bakış fırlattı.

“Ben... evet. O odayı kullanmak benim de aklıma gelmedi. Orada   yle bir yüklük olduğunu bile hatırlamıyorum doğrusu,” diye itiraf etti. Onun da kafası karışmıştı.

“Hatırlamıyor musun?”

Ustasının *memoria* konusundan bahsetmesinin altında yatan nedeni nihayet anlayan Jehan bu soruya yanıt olarak omuzlarını silkmekle yetindi.

“Y  kl     hatırlamıyorsun demek?” diye ısrarla sordu Eczacı. “Fakat ben bahsedince mutlaka hatırlamış olmalısın, değil mi Jehan?”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“O odanın varlığından daha önce haberdar olduğunu anımsıyor musun?”

Çırağın yüzü bir anda kıpkırmızı kesildi.

“Ben...”

“Emin olmak için,” diye lafını böldü Andreas, “o odanın varlığına dair bilginin zihninin bir köşesinde saklanmış olduğunu do  rulayabilmen gerekiyor. İşte bu yüzden sana soruyorum, doğrulayabilir misin?”

“Ben... Size nasıl cevap vereceğimi bilemiyorum usta,” diye kekeledi çırağı, bir yandan da Eczacı’nın bu soruyu aslında bizzat kendisine yöneltip yöneltmediğini merak ediyordu. “Sonuçta burası sizin eviniz.”

Ustası, kendi utancını azaltabilmek adına aferin dercesine başını salladıysa da bu konuşma içinin rahatlamasına yetmemişti. O boş yüklükle ilgili canını sıkan, hatta onu korkutan bir neden vardı ancak Andreas Saint-Loup buna mantıklı bir açıklama getiremiyordu.

Eczacı derin düşüncelere dalmış gibiydi.

“Lambert ve Marguerite ateşi yakıp çalışma odasındaki işlerini bitirdi mi?”

“Biraz önce bitirdiler. Bu sabah çok erken kalktık. Bugün kutlama yapacağımızı unutmadınız umarım...”

“Elbette unutmadım Jehan. Bu, unutabileceğim bir olay değil. Ancak dükkânımızı açmamak için bir bahane de olamaz. Çıraklığının son günü şerefine evrenin, çok sevgili başkentimizde bulunan hastaları bugünlüğüne iyileştireceğini sanacak kadar benmerkezcî mi oldun yoksa? Felaket asla aylaklık etmez... Bayramlarda bile.”

İşte tam o sırada fakat başka bir ülkede, ikinci bir adamın hayatı da sarsıntı geçirmekteydi. Elbette okurumuzun birbirinden böylesine uzakta meydana gelen iki olay arasındaki bağı fark edememesi doğal fakat biz üzerimize düşen görevi hakkıyla yerine getirirsek ve o da bizi sonuna dek okursa bu iki olayın ardındaki gizemli nedeni mutlaka keşfedecektir.

Yakışıklı Philippe ile Navarralı Jeanne'ın büyük oğulları olan Kral I. Louis tarafından Fransa topraklarına katılan Navarra Krallığı'nın merkezi Pamplona'da yaşayan bu diğer adamın adı Juan Hernández Manau'ydu.

Altmış beş yaş civarında olması gereken bu adam, kitabımızın ilerleyen sayfalarında detaylıca değineceğimiz *schola gnosticos* adındaki epey gizemli bir cemiyete üye, bilge biriydi.

Cemaatindeki diğer tüm kişiler gibi okuryazar, iyi eğitilmiş ve birçok dil bilen bu adam, bazılarının hatalı bir biçimde okült bilimlerle karıştırdığı yaratılışın gizemlerini keşfetmeye kendisini tutkuyla adanmış bir bilim ve felsefe insanıydı. Dağarcığında, yalnızca tek bir bilim dalının değil, teolojiden matematiğe, astrolojiden kimyaya ilgilendiği pek çok farklı bilimin bilgilerini toplamıştı. Pamplona'nın merkezinde bulunan karanlık evine, kendisinden tavsiye almak üzere uğrayan pek çok kişi arasında Itzhak ben Menir gibi ünlü hahamlar ve Don Guillermo de Navarra gibi soylu politik kişiler yer alıyordu.

Sonuç olarak adam komşu ülkelerin tamamında büyük saygı duyulan bir kimseydi. Herkeste büyük etki bırakmasına karşın kendisi kolay kolay heyecana kapılan biri değildi. Her soruya verilecek bir yanıtı olan, en ufak bir zaaf belirtisi göstermeyen ve hiçbir şart altında yüzündeki âlim maskesini indirmeyen şu kendinden emin tiplerdendi.

Fakat o gün, bu ağır adam, bembeyaz kesilmiş benzi, fal taşı gibi açılmış gözleri, önünde kavuşturduğu kırışmış elleri ve bakışlarında kuşkuya yer bırakmayan bir korku ifadesiyle ufak masasının başında oturmuş halde kalakalmıştı.

Az önce ne Navarra, hatta ne de Kastilya veya Aragon modasına benzeyen biçimde lüks ve zarif şekilde giyinmiş iki adam ufak evine girmişti. Tiplerinde ve duruşlarında egzotik olduğu kadar tekinsiz bir hava olan bu adamlar birbirlerine öyle çok benziyorlardı ki onları kolayca ikiz sanabilirdiniz. Tepeden tırnağa karalara bürünmüş adamların ikisi de bir örnek dik yaka, yırtmaçlı manşetler, kemer, gömlek ve siyah kısa pantolondan oluşan etkileyici birer üniforma giymişti. Görünüşlerinden onları silahşora benzetmek olasıydı ancak üzerlerinde silah taşıdıklarına dair bir ipucu yoktu.

Giyimlerinin şıklığına, kıvrıkcık saçlarının açık rengine, hareketlerinin zarafetine ve konuşmalarındaki farklı aksana karşın Hernández, adamların yapmacık gülümsemesinin ardında bir bit-yeniği olduğunu düşünüyordu.

“Sizin dünyanızdan insanlarda beni en çok etkileyen nedir, biliyor musunuz?”

Konuşan, iki adam arasından daha büyük olanıydı. Âlimin karşısında oturan bu adam bacak bacak üstüne atmış ve ellerini de doğal bir havayla kalçalarına dayamıştı. Dimdik tuttuğu başı ve sırtıyla, yabancılığı her halinden belli olmasına karşın, davetsiz girdiği bu evin efendisiymiş gibi bir tavır takınmıştı.

Adamın birkaç adım gerisinde dikilen arkadaşı, konuşulanları dinlemiyor, eve gelme amacı yalnızca *decorum*’u görmekmiş

gibi, güzelliği için ziyaret edilen bir abidede bulunuyormu  casına etrafını inceliyordu.

Kendisine yöneltilen sorunun tamamen retorik olduğunu anlayan Hern  ndez yanıt vermedi ama i ten i e yabancının “Sizin dünyanızdan insanlar” lafıyla neyi kastettiğini ve bu iki tekinsiz tipin hangi dünyaya ait olduğunu merak etmekten de geri durmadı.

“Beni en çok, bazen hayret verici yaratıcılığınızın nerelerde uzmanlaştığını görmek şaşırtıyor.”

Yabancı, bu sözleri sarf ederken âdeta safça denilebilecek bir hayranlık ifadesi takınmasına karşın, kendisini inandırıcı kılmaktan hayli uzak tutan yapmacıklılığının üzerini kapatamamı tı.

“ şkence araçlarındandır bahsediyorum aslında,” dedi ifadesiz bir sesle.

Bu sözleri işiten Hern  ndez bir anda kaskatı kesildi. Bununla birlikte, iki yabancı evine daldığı andan beri yavaş yavaş içinde yükselen dehşet duygusunu belli etmemeye çalıştı. Nedenini kendine açıklayamasa da kendisini sorguya çeken adamın sakinliği ve soğukluğunu fiziksel bir saldırıdan çok daha korkunç buluyordu. Hayatı boyunca her türden tartışmanın ortasında bulunmuş olan Hern  ndez aslında daha önce hiç gerçek bir şiddet olayına maruz kalmamıştı ve bunu kaldıracabilecek güce sahip olduğunu pek düşünmüyordu.

“Bu aletlerin inanılmaz çeşitliliğinden ve onları böylesine mükemmelle hale getiren  ağda larındandır dehasından bahsetmek istiyorum. Ne titizlik ama! Günümüzde ne kadar çok çeşitte  şkence aleti olduğunu biliyor musunuz  stat Juan?”

Yaşlı  lim yanıt vermemeyi sürdürüyordu.

“Eh, doğrusunu söylemek gerekirse,” diye devam etti yabancı. “Ben de hepsini bilmiyorum elbette ancak kendi adıma    yüzden fazlasını g rm      m var.  nsanın insana  şkence edebilmesi için    yüz farklı yol. Siz ne düşünürsünüz bilmem ama bence şairane bir durum bu. Evet. Sözcüklerden korkmayalım:  airane. Pek ikna olmuş gibi g r nm yorsunuz? Yalnızca aptal biri,   skencenin in-

sana yaraşmayan bir vahşilik, hatta hayvanlık olduğunu düşünür. Aslına bakarsanız, işkence insanın biricikliğini en parlak şekilde gösteren özelliktir, değil mi? İnsanın, örneğin tıp yerine işkencenin gelişimine adanmış zekâ ve bilim tamamıyla olağan dışıdır.”

Hareketsizliğini ve sessizliğini koruyan Hernández, içinde büyüyen endişe ve stresi kontrol altına almakta gittikçe daha çok zorlanır olmuştur.

“Bana katılmıyor musunuz?” diye sordu yabancı, sahte bir alınganlıkla. “Haydi ama! Günümüzde tıp bilimi tam anlamıyla maskaralıktan başka bir şey değil! Sözde iyileştirmeleri gereken hastaların kaç doktorların elinde can veriyor? Doktorların tıp adına bildikleri hiçbir şey yok. Oysa cellatlar öyle mi ya! Yapmaları gereken görevi tam anlamıyla yerine getirmediklerini iddia edebilir misiniz?”

Adam genişçe gülümsedi, sonra bir anlığına sessizliğe gömülerek odayı baştan sona inceledi. Bakışları ocağın yakınında duran bir sepet meyveye takıldı. Sanki yabancı, bir işaret bekliyormuşçasına uzakıkça uzayan sessizlik, yine adamın sözleriyle kesildi:

“Güzide evinize girerken şu muhteşem portakalları fark etmekten kendimi alamadım,” diye parmağıyla işaret etti. “Misafirperverliğinize sığınarak, sizden bir tane rica etsem, rahatsız olmazsınız değil mi? Bu meyveyi çok seviyorum.”

Hernández çenesinin kilitlendiğini hissetti. Bir anlığına tereddüt ettikten sonra, kendisini sorgulayıcı bakışlarla izlemeye devam eden adama karşı ilk sözlerini sarf etti:

“Rica ederim, buyurun.”

Yabancı adam minnettar bir tavırla ayağa kalktı ve portakalı almaya gitti. Gömleğinin içinden, o zamana dek gizli kalmış parlak gümüşten zarif bir bıçak çıkardı, tekrar yerine oturdu ve sanki oraya gelme amacı portakal yemekmiş gibi yavaşça meyveyi soymaya başladı.

“Gerçekten muhteşem,” dedi hayranlık dolu bir sesle. “Navarra Krallığı’nda böylesine güzel portakallar yetiştiğinden haberim yoktu doğrusu.”

“Onları Sicilya’dan getirtiyorum.”

“Ah!” dedi. “Şimdi anlıyorum. Mükemmel! Gerçekten mükemmel!”

Meyveden kocaman bir ısırık alırken gözleri hazine bulmuş bir çocuk gibi parlıyordu. Aslında sarı kıvrıcık saçları adama sahte bir çocuksuluk veriyordu. Zevk şapırtıları bütün odayı doldurdu ve çenesinden damlayan meyve sularını silme zahmetine bile girmede.

“Bu işkence araçlarından bazılarının isimlerine gelecek olursak!” diye sözlerini sürdürdü, çiğnemesini ve aldığı zevki kışkırtıcı şekilde belli etmeyi bırakmadan. “Ne isimler ama! Bazılarının epey büyüleyici olduğunu düşünmüyor musunuz siz de? Örneğin, ‘Yahuda’nın beşiği’. Hani işkence edilen kişiyi, ta ki tepesi kişinin anüsüne veya vajinasına girene dek, oturur halde defalarca üzerine attıkları tahtadan piramidi diyorum, biliyorsunuzdur? Daha önce hiç ondan görmüş müydünüz? Pek ilkel bir alet olduğunu kabul ediyorum ama verilen isim sizce de komik değil mi?”

Hernández, adam sağ elinde tuttuğu portakaldan aldığı ısırıkları gürültülü şekilde dişleri arasında ezmeye devam ederken mermerimsi halini korudu.

“Madem sözü meyveden açtık, beni derinden etkileyen bir işkence aracından bahsedeyim size: adına ‘dehşet armudu’ diyorlar. Dehşet armudunu biliyor musunuz? Ah! Dâhiyane bir icat, inanın bana! Cımbız şeklinde metal kulakçıkların oluşturduğu ufak bir top bu ve tahmin edebileceğiniz gibi armut biçiminde. Bu metal kulakçıkları, zekice bir sistemle istediğiniz gibi daraltıp genişletebiliyorsunuz. Günahı neresiyle işlemişse, işkence edilen kişinin ağzına, vajinasına veya anüsüne bu aleti kapalı olarak yerleştiriyorsunuz, sonra da kulakçıkları açmaya başlıyorsunuz. Etkisi muazzam. Tabii eğer ağza soktuysanız kulakçıkları fazla genişletmemenizde fayda

var, yoksa işkence gören kişinin kafatası ezilebilir. Öte yandan arzu ettiğiniz sonucun bu olması da gayet mümkün...”

Karalar giymiş adam bir anda yerinden kalktı, ağzını manşetinin tersine sildi, Hernández’e doğru birkaç adım ilerledi, gülümsedi, sonra da elindeki meyve kabuklarını şömineye fırlattı.

“Bir gün,” diye sözlerine devam etti, uygunsuz rahatlığıyla eski yerine kurulumurken, “gerek hayal gücü gerek de yeteneği içimi saygıyla dolduran Fransız bir engizisyoncuyla sorguya katılmıştım. Toulouse’daydık. Yanlış hatırlamıyorsam, yirmili yaşlarda genç bir adamın sorgusuydu bu, iddialara göre suçları sapkınlık ve cinayetti. Gerçekten suçlu olup olmadığını bilmiyorum ancak bizim örneğimiz açısından bunun pek de bir önemi yok, değil mi? Neyse, cellat çıplak haldeki adamın ellerini ve ayaklarını bağladı, sonra da tek hamlede saçını kökünden kesiverdi. Ardından genci tezgâhın üzerine yerleştirdi. Başına geleceklerin gayet farkında olan o zavallı çocuğun dehşet içindeki bakışlarını hiç unutmadım. İnsan ırkının karanlığını bilen birisi için, kurbanına acı çektirme özgürlüğüne sahip birinin eline düşmek kadar korkuncu yoktur, değil mi? Cellat, gencin başına alkol döktü ve kafasında kalan saçların tamamı yansın diye ateşe verdi. Yanık saç ve ten kokusunun iç kaldırıcılığını hâlâ anımsarım. Ancak bunlar yalnızca başlangıçtı.”

Yabancı adam hikâyesini sürdürdükçe Juan Hernández Manau’nun yüzü bembeyaz kesildi. Odanın diğer kısmında duran diğer yabancı ise bu süre boyunca hareketsizliğini korumuştı.

“Sonra, cellat gencin koltuk altı ve boynunun çevresine sülfür dolu olduğunu sandığım torbalar yerleştirip ateşledi. Adam acılar içinde kıvranıp af dileyince de bacaklarına ağırlık bağlayıp bir mekanizmayla onu yukarı kaldırdılar. Genci yine alkole bulayıp üçüncü defa ateşe vermeden önce saatlerce bu halde asılı tuttular. Daha önce yanmış bir insanın nasıl koktuğunu duymuş muydunuz, bilmiyorum ama domuza oldukça yakın bir koku olduğunu söyleyebilirim. Gencin çığlıkları sonunda kesilince engizisyoncu onu bu defa çivili bir tezgâha sırtüstü yatırdı, ayak ve el başparmaklarının-

dan çivilerle sabitledi, sonra da kemikleri kırılıncaya dek kollarına sopayla vurdu. O esnada işkence altındaki gencin çığlıklarının ve aşılamasının seyirciler açısından epey zor olduğunu itiraf etmem gerekiyor. Akan kanın ise haddi hesabı yoktu. Gencin işkence aletinde bırakıldığı yine uzun süren ikinci bir aranın ardından cellat, tek kelimeyle şeytani diyebileceğim bir mekanizmayla çocuğun bacaklarını bükmeye başladı. Adam günahlarını hâlâ itiraf etmediği için işkencenin ikinci aşamasına geçilmesine karar verildi. Bu kısımda, işkence gören her an  lebilece inden, öncekine oranla daha fazla titizlik isteyen bir araç kullanılacaktı: tekerlek.”

O sırada yabancı üçüncü defa kalktı ve gidip hâlâ hareketsiz duran Navarralı  limin yanına, masaya oturdu. Ellerini  liminkilerin yakınına yerleştiren sarışın, iri adam sözlerine devam etti. Ancak bu defa sesinin tonu çok daha ciddi, hatta neredeyse korkutucuydu.

“Engizisyoncu masadan sıktı adamı yapı iskelesi kurulu yandaki odaya götürdü.  skelenin ortasında Aziz Andreas’ın çarmıhı düz olarak yatırılmıştı. Aziz Andreas’ın  armıhını bilirsiniz, değil mi  stat Hern ndez? Ortalarından  aprazlanmış, insan boyunda iki kalastan oluşur. Bu kalasların ucunda el ve ayakları ba lamak i in yarıklar bulunur. Tahmin etmişsinizdir ancak yine de söyleyeyim:  sa’nın ilk havarisi olan Aziz Andreas’ı gerdikleri çarmıhın birebir kopyasıdır bu.  smi de oradan alır haliyle. Cellat, işkence gören genci yüzü tavana bakacak ve kafası da cilalı bir taşın üzerine gelecek şekilde bu çarmıha sabitledi. Sonra eline geniş bir demir çubuk alarak gencin el ve ayaklarına, kemikler kırılıp da yarıklara girecek şekilde vurmaya başladı. Bu  yle bir işlemdir ki çoğunda, kırılan kemiklerin uçları deriyi yarıp dışarı çıkar ve âdetâ  elale gibi kan dökülür. İlk üç vuruş esnasında genç korkunç çığlıklar attı ancak dördüncüde bilincini kaybetti. Ancak engizisyoncunun i i henüz bitmemişti ve aynı yöntemle göğüs kafesini ezmeye girişti. Bu esnada zavallı gencimizin hayatını çoktan kaybetmiş olduğunu d  enebilirsiniz fakat hayır, hâlâ hayattaydı! Ne de dayanıklı bir gen mi  doğrusu! Tüm o ezilmiş vücuduna, kırılan kemiklerine,

kaybettiği onca kana, maruz kaldığı onca yanığa rağmen adam hayatta kalmayı başarmıştı, tıpkı İsa'nın Golgotha'da çarmıh üzerindeyken dayandığı gibi. Ah! Elbette o sırada bilincinin tamamen yerinde olduğunu söyleyemem, ancak sonuçta yaşıyordu, yaşıyordu işte! Suçlunun vücudu taşınarak, bir mil üzerinde yatay olarak yerleştirilmiş araba tekerinin üzerine yatırıldı. Kırılmış kemikleri sayesinde, genci topukları kafasının ardına geçecek şekilde büküp tekere bağladılar. En sonunda ölmeden önce birkaç saat de burada bırakıldı. En kötüsü de neydi, biliyor musunuz? Sersem çocuk hiçbir şey itiraf etmeden öldü.”

Yabancı masadan kalktı ve uzunca iç çekti.

“Olağanüstü, değil mi?” dedi alaycı bir tavırla, gözlerini yaşlı âlimin gözlerinin ta içine dikerek.

İmlarla ve yargılarla dolu uzunca bir süre bu şekilde, yüz yüze sessizce bakışmayı sürdürdüler. Sonra yabancı, sandalyesine geri döndü.

“Bu kadar gevezelik yeter. Ortağım ile benim niyetim sizi rahatsız etmek değil. Öykünün heyecanına kapılıp konuyu saptırdım ve sözü fazla uzattım. Yoksa sizin zamanınızın ne kadar değerli olduğunu biliyoruz. Buraya size eski öyküler anlatmak için gelmedik.”

Hernández masanın üzerindeki ellerini yumruk haline getirdi.

“Hayır. Ortağım ve ben buraya size yalnızca bir soru sormak için uğradık. Epey basit bir soru hem de.”

“Sizi dinliyorum,” diye mırıldandı Navarralı, bir solukta, bu sohbetin bir an önce bitmesini istemiş gibi.

Adam bir süre duraksadı, sonra kaşlarını çatı.

“Birkaç yıl önce bir adam sizi görmeye buraya geldi. Daha net olmak gerekirse, 1304 yılından bahsediyorum. Bir Fransız. Eczacıydı. Epey ilgi çekici bir tip olduğu için onu mutlaka hatırlayacaksınız. Gördüğünüz gibi, ortağım ve ben bu adamı arıyoruz. Sizden istediğimiz de adamın adını bize söylemeniz. İşte bu kadar basit.”

O esnada, kolay kolay duygusal tepki vermeyen Juan Hern  ndez Manau'nun tüm vücudu titremeye başladı. Alnında ter damlaları parıladı.

“İşte. Sizden tüm istediğimiz bu   stadım. Bu adamın ismini bize söylemek ister miydiniz acaba?”

Yaşlı   limin dudakları titredi ve yüzünde kontrolsüz spazmlar oluşmaya başladı.

“O... Onun adı Andreas. Andreas Saint-Loup.”

6

Yemek odasına giren Eczacı, çamaşırları döverek şöminenin karşısına gerdiği ipe asan Marguerite'i görünce hiç şaşırmadı. Yılın bu mevsiminde, zavallı kadının bu günlük işini avluda gerçekleştirmesi mümkün değildi. Kışın başından itibaren, yaşanan yerde çamaşır kurutulmasını doğru bulmayan hizmetçi kadının karşı çıkışlarına rağmen, soğuk ısırması riski yüzünden ona avluda çamaşır yıkamayacağı yasaklayan, Andreas'ın ta kendisiydi.

"Beyefendi iyi uyudular mı?"

"Dün akşam hazırladığınız akşam yemeğinin sakinleştirici bir etkisi olduğuna inanacağım neredeyse Marguerite. Yumurta ve salata, sindirimi düzenleyici ve uyumayı kolaylaştırıcı etkileriyle bilinir ancak bu sabah neden böyle geç kalktığımı açıklamak için yeterli değil. Yemeğe, özelliklerini bilmediğim veya gözden kaçırdığım başka bir malzeme katmış olmalısınız. Şu kavanozlarda kurduğunuz turşularda kullandığınız tuzdan değildir herhalde..."

Yaşlı kadın neşeli bir tavırla başını salladı.

"Beyefendi yine zor cevaplar peşine düşmüş, desenize... Yorgundunuz, işte o kadar. İşiniz yüzünden öyle çok çalışıyorsunuz ki!"

"Yok artık, siz mi bana acıyorsunuz? Peki ya ben sizin işinizi yapıyor olsaydım Marguerite? Kendiniz hariç herkesi böylesine düşünüyor olmanıza hayran mı kalayım, yoksa dünyamızın haksızlıklarına sersemce boyun eğişinize acıma mı duyayım, bilemedim. Neyse, unutalım bunu. Sizinle konuşmak istediğim konu uyku değil."

“Ah! Beyefendi benimle başka bir konu hakkında mı konuşmak istiyor?”

Eczacı, hizmetçinin onun için hazırladığı, ekmek, peynir ve elma şarabından oluşan kahvaltısını etmek üzere büyük masaya oturdu.

“Evet. Size bir şey sormak istiyorum Marguerite ve bana olanca dürüstlüğünüzle yanıt vermenizi umuyorum.”

Yaşlı kadın çamaşırları dövmeyi bıraktı ve oldukça endişeli bir tavırla efendisine doğru döndü. İyi yürekli insanlara özgü sakin bir yüzü ve Eczacı’nın hizmetlilerine ne kadar adil davrandığını kanıtlayan tombul bir gövdesi vardı. Yıllar yüzüne ve vücuduna izini bırakmış da olsa, Andreas Saint-Loup’nun hizmetine girdiğinden beri fazla değişmemişti. Hâlâ hareketli ve parlak bakışlarından iyilik ile uysallık akan o tombul köylü kıızıydı. Ufak tefek fakat güçlüydü, kırmızı bir yüzü, seyrek kaşları ve Andreas’ın geceleri bile başından çıkarmadığından şüphelendiği eşarbının altına gizlediği beyaz saçları vardı.

“Sizi dinliyorum efendim.”

“Ara katta bulunan odayı en son ne zaman temizlediniz?”

Hizmetçinin yüzünü gölgelendiren ifade Eczacı’nın önceki şüphelerini doğrulamaya yetmişti: Marguerite, tıpkı Jehan ve kendisi gibi o odanın varlığını tamamen unutmuştu.

Yaşlı kadın sıkıntılı bir tavırla çenesini kaşıdı.

“Şey... O odayı temizlediğimi hiç hatırlamıyorum doğrusu,” diye belirtti, sanki bunu doğrulamak istercesine merdivene doğru birkaç adım atarak.

“Orada bir oda olduğundan haberiniz vardı, değil mi?”

Hizmetçi gitgide daha fazla endişeleniyordu.

“Belki de yaşımdan ötürü bazı şeyleri tam olarak hatırlamamaya başladım... Ya da alışkanlıktandır. Her önünden geçişimde kapısının kapalı olduğunu göre göre... oraya dikkat etmeyi tamamen unuttum galiba. Fakat... isterseniz hemen gidip temizleyebilirim efendim.”

“Hayır, Marguerite. Buna hiç gerek yok.”

Kadının yanıtı Andreas'ın aklını iyiden iyiye karıştırmıştı çünkü bu olanlar son derece anlamsızdı: O sabaha dek görmediği oda tertemizdi. Tavanda en ufak bir örümcek ağı, yerde en ufak bir toz tabakası, duvarlarda da küf yoktu. Hem de hiç. Yıllardır unutulup kalmış bir oda için fazlasıyla temizdi. Birkaç hafta süreyle temizlenmemiş bir odanın bile böyle temiz kalması olanaksızdı. *Ya da açıklanamaz*, diye kendini düzeltti Eczacı.

Kırmızı tuğlalı küçük evin penceresinden sarkarak sokağın boş olup olmadığını kontrol eden çocuğun adı (on beşinci ilkbaharını yaşamaya hazırlanan bir genç kız için hâlâ çocuk demek ne kadar mümkünse) Aalis'ti. Doğanın gözünde o artık bir kadın sayılırdı, ilk âdetini görmesinin üzerinden bir seneden fazla geçmişti, göğsünün üzerinde bulunan dik ve beyaz memelerin daha fazla büyümeyeceği de belliydi.

Gözünüzde yılın her günü giymekten yıpranmış kalın kumaştan gri elbiseler, kışları da başlıklı yün manto giyen Oksitanyalı bir köylü kızı canlandırın.

Bu kız ise, pürüzsüz ciltli ince yüzü, dar ve zarif, düzgün burnu, dudaklarının iki yanındaki ufacık gamzeleri, nefis bir çift kaşıyla usta bir heykeltıraşın elinden çıkmış gibi duruyordu. Bonesinin içinden kaçan birkaç kestane renkli bukle, kırılğan omuzlarına şelale gibi iniyor ve zarif silüetini tamamlıyordu. Yaşına göre boyu uzundu, vücudu zarif ve narindi. İri ve yuvarlak, akasya yeşili gözleri şimdiden çok şey görüp geçirmiş birinin hüznünlü derinliğine sahipti. Gözleri öyle bir yeşildi ki, ilk görüşte, kızın gözleri yeryüzü ile gökyüzünü aynı anda yansıtan birer zümrüt parçasıymış gibi bir etki bırakıyordu.

Ses çıkarmamaya çabalayarak bacaklarını pencerenin diğer tarafına geçirdi ve duvar boyunca kayarak aşağı süzüldü. Ayakları yerdeki karın üzerine inerken boğuk bir çatırdama çıkardı.

Kimsenin kendisini duymamış olduğundan emin olmak için uzun bir süre hareketsiz bekleyen Aalis sonunda doğrularak etrafına bakındı ve kış örtüsüne bürünmüş şehrin, sakinleri olmadan ne kadar da güzel görüldüğünü düşündü. Çünkü genç kızımız hemşehrilerine sıkıntı ve başkaldırıyla beslenen bir hor görüyle bakıyordu. Doğduğundan beri Béziers kentinden başka bir yere adımını atmışlığı yoktu. Genç kız, gün geçtikçe kendini yabancı, uyumsuz hisseder olmuş ve sanki dünyayla tüm ilişkisini kesmek istercesine, göğe kadar uzanan surlarla çevrelenmiş şehirden kaçmak için yanıp tutuşur bir hale gelmişti. Çünkü Aalis dünyaya sırtını dönmek değil, onu kucaklamak istiyordu.

Anne babasının odasına doğru bir bakış fırlattı ve kimseyi göremeyince başlığını kafasına geçirip hızlı adımlarla uzaklaştı.

Çevresinde dans eden kar tanelerinin ortasında, o mevsimde, zanaatkâr ya da tüccarların bulunduğu bölgeye gitmediğiniz sürece kimseye rastlamayacağınız Béziers kentinin ıssız sokakları boyunca yürüdü. Saint Jacques Kapısı'nı geçip de şehrin dışına adım attığı anda yüzü yavaş yavaş değişmeye başladı, sakinleşmiş, birazcık da parıldamış gibiydi. Yanaklarına değen kar taneleri eriyerek su damlalarına dönüşüyordu, başlığından taşan saçları kristal zerrelere kaplanmıştı.

Başını omuzlarının arasına gömen Aalis, Carcassonne'a giden yola saptı. Orb üzerinden geçen köprüyü hızlı adımlarla aştı ve batıya yöneldi. Aylar boyunca neredeyse her gün gizlice adımladığı bu yolu ezbere biliyordu. Karın altında kalmış kırmızı işaret taşlarının yerlerini etraflarındaki çukurlardan tanıyor ve ayakları toprağın üzerinde, yalnızca alışkanlığın kazandırabileceği bir rahatlıkla sekiyordu.

Bir dolu iniş çıkış ve kıvrımdan sonra nihayet ulaşmak istediği yer görüş alanına girdi: çoban kulübesi. Oksitanya boyunca sıklıkla rastlayabileceğiniz, taştan, basit bir kulübecikti bu ve duruma göre depo veya ağıl görevi gören basit bir sığınaktı.

Kulübeye birkaç adım kala genç kız aniden durdu. İçinde bir-
denbire bir endişe uyanıvermi ti.

Birincisi, kışın acımasızca çoğalttığı o derin sessizlik hiç hoşuna
gitmiyordu. Sonra, minik kulübenin karla kaplı çatısının üzerindeki
bacadan duman çıkmıyordu.

Günün o saatinde ve o soğukta hiç de normal değildi bu.

“Lambert, ev size emanet,” dedi Eczacı, kapının eşiğinden ardına dönmeden içeri seslenerek.

Dışarıda kış, alışılmadık şiddetinin güzel bir gösterisini sunuyordu.

Yokluğunda dükkânına göz kulak olması için Andreas’ın uşağını tezgâh başında ilk bırakışı değildi. Adam bu görevi hakkıyla yerine getirebilecek kadar deneyimliydi. Yine de Andreas bu gibi durumlarda hep içten içe huzursuz olurdu, uşağına güvenmediğinden değil, işinin başında bulunmayı ilahî bir görev olarak addettiğinden. Yine de, görmüş olduğumuz üzere, onun evden çıkmasını gerektiren nedenden dolayı (Jehan’ın çıraklığının bitişini halka duyuracağı tören) pek mutlu olduğu söylenemezdi ve sabah yaptığı esrarengiz keşif hâlâ aklının bir köşesini meşgul ediyordu.

“Bize güvenebilirsiniz efendim.”

Andreas, çırağına işaret etti.

“Haydi bakalım genç adam.”

İkili, Saint Denis Sokağı boyunca ilerlerken, Eczacı’yı koyu teni ve çıplak kafasından kolayca tanıyanlar tarafından selamlanıp durdu.

Soğuğa ve sabahın erken saatine rağmen sokağı dolduran yemek tezgâhlarından mum, tarçın, zencefil, havlıcan ve karanfil kokuları geliyordu. Eczacı içini çekti. Bu tipler, gerçek ilaç yerine, yaptıkları ne idiği belirsiz basit karışımları dünyanın parasına satan adi tüccarlardı. Başka bir gün olsa Andreas gezintisini bu şarlatanların

gerçek eczacılık konusundaki cahilliklerini yüzlerine vurmak için bir bahane olarak seve seve kullanırdı ancak o sabah, onlara ağız-larının payını vermek için kafası fazlasıyla meşguldü, özellikle de unutulmuş odanın esrarıyla.

Eczacı d  ncelere dalmış halde ilerlerken birden omzuna konan bir el kendisini geriye doğru çekti.

“Dikkat edin usta!”

Bir  ift iri ve güçlü at tarafından çekilen bir yük arabası son hızla önünden geçti. Balçık çiftçileri denen   p  ler, şehrin sokaklarına atılan pislikleri surların dışına götürürken gittikçe daha dikkatsiz oluyorlardı. Karşıdan karşıya geçen  ehir sakinlerinden birinin bu   p arabalarının altında kalması alışıldık olaylardandı. Geçen ay, altı yaşındaki bir çocuğun ezilmesi bütün semti ayağa kaldırmıştı ancak vatandaşların duyguları ve isyanı, haftada iki defa binaların pencerelerinden sokağa fırlatılan her türlü pisliği temizleyen bu adamların davranışını değiştirmek için yeterli değildi.

“ ok d  nceli görünüyorsunuz usta,” dedi Jehan,   p arabasının uzaklaşmasını izlerken. “Canınızı sıkan benim gidecek olmam mı?”

“Başkasının i inden geçenleri bildiğini dönmek ya aptalların ya da çocukların i idir. Sen bunlardan hangisisin Jehan?”

“Bu ikisinden hangisi olduğumu bilmiyorum ama en azından yoldaki tehlikelerin farkına varabilecek kadar kafam çalışıyor,” diye yanıtladı çırak, alınmış bir tavırla.

“ u anda hayatta olduğuma göre, bu gruba ben de d hilim demektir.”

“  nk  ben sizi omzunuzdan tutup geriye çektim! Bir dahaki sefere kendi başınızın çaresine bakarsınız!”

“ ıraklı ın sona erdiğine göre, bundan sonra yapacağım şey tam olarak bu olacak zaten Jehan. Ancak ardından bakarken sana en azından tek bir şey   retmi  olmanın verdiği gururu hissedebilirim: senden yaşlı bir adamı sokakta ezilmekten kurtarmayı. Bu da başarıdır.”

Genç adam omuzlarını silkti.

“Bana bundan çok daha fazlasını öğrettiniz usta.”

“Ne yazık ki bu doğru.”

Jehan gülümsedi.

“Bakın, demek ki gidişim yüzünden üzüldüğünüz doğruymuş! Haydi, itiraf edin!”

“Aptal ve çocuksu. Gidişin benim açımdan iyi haber sayılır, senden kurtuluyorum,” diye sözlerini tamamladı Andreas adımlarını sıklaştırarak. “Acele edelim de beni senin aptallığını çekmekten kurtaracak loncabaşının evine bir an önce varalım.”

Çırak başını salladı ve adımlarını ustasınınkilere uydurdu.

Aalis midesine bir yumruk yemiş gibi hissederek yağan kara ve belki de bir çeşit endişeye karşı koyarak adımlarını hızlandırdı.

Kulübenin kapısının önüne gelince, aslını bilmek istemediği bir mucizeyle yerinde duruyormuş gibi görünen kapının titrek tah-talarını sıkılı yumruğuyla tıklattı.

“Zacharias!” diye seslendi iki defa, ağzından beyaz iki minik su buharı bulutu çıkararak.

Seslenişine herhangi bir karşılık alamadığı için tahta kapıyı itti ve kalbi küt küt atarken küçük kulübeye adımını attı.

Kulübenin içi loş ışıktı, Aalis’in anne ve babasıyla paylaştığı ufak odadan bile küçük görünüyordu. Hoş olmayan bir rutubet kokusuyla kaplı bu oda, dışarıdan daha sıcak sayılmazdı. Saman serili zeminin üzerinde ufak bir masa, bir leğen, basit bir giysi dolabı, hepsi de kötü görünümlü eski eşyalardan oluşan bir karmaşa ve içinde ateş olmayan bir ocak vardı.

Gözleri fal taşı gibi açılmış olan Aalis, yerde uzanan hareketsiz karaltının yanına diz çöktü. Bu kaçınılmaz sonla karşılaşmaktan birkaç haftadır deli gibi korkuyordu. Henüz zamanın gelmediğini görmek için içinden dua üstüne dua etti.

“Zacharias!” diye tekrarladı, adamı omuzlarından tutup sar-sarken. Beriki zorlukla gözlerini araladığındaysa rahatlayarak derin bir iç çekti.

Adam homurdandı, öksürdü, sonra kapıdan giren soluk ışığın altında kendisine gülümseyen bir çift gamzenin çevrelediği dudakları hayal meyal seçer gibi oldu.

“Aalis, benim küçük Aalis'im,” diye hâlâ yabancı aksanının ayırt edilebildiği çatlak bir sesle mırıldandı. “Senin burada ne işin var?”

Gözlerini ovaladı ve zorlukla başını kaldırmaya çabaladı.

“Gündüz mü gece mi?” diye sordu yüzünü buruşturarak.

“Gündüz Zacharias! Bayılıp kalmışsınız! Ateşiniz de yanmıyor! Burada soğuktan donacaksınız!”

“Ah... Dün akşam, parmaklarım öylesine donmuştu ki ateşi yakmayı bir türlü beceremedim.”

Bu ülkede yıllar geçirmiş olmasına rağmen Zacharias Buljan hâlâ “r” harflerinin üzerine basa basa konuşuyordu. Bu durum zamanla Aalis'in dikkatini çekmez olmuştu. Bu yaşlı adamın acayip aksanının ardında şaşırtıcı derecede bilgili olduğunu ve kendisinin adını dahi söyleyemeyeceği ülkelerin dillerini konuştuğunu biliyordu.

“Ateşin sönmesine asla izin vermemelisiniz!” diye azarına devam etti genç kız ocağa doğru yürürken.

“Uyuyakalmışım.”

Adam ona yaşını söylemiş değildi ancak Aalis onun şimdiye dek tanıştığı herkesten çok daha yaşlı olduğundan emindi, bununla birlikte adamın sesi ve bakışlarında yalnızca bilgelere ve büyük gezginlere özgü sonsuz bir gençlik ışığı vardı. Göz akları azıcık sararmış olsa da göz bebekleri hâlâ muzipçe parlayan berraklıkta bir maviydi, gür kaşları da adama Antik Çağ filozoflarının havasını veriyordu. Turuncu parıltıların karıştığı boz rengi saçlarından, bir zamanlar kızıl saçlı olduğu tahmin edilebilirdi, tenine gelince, uzun yıllardır güneş altında kaldığı belli oluyordu.

Gülümsemeyi sürdüren Zacharias ateşi yakmak için canla başla uğraşan genç kıza baktı.

“Bir daha asla ateşi beslemeden uykuya yatmayacağınıza dair bana söz vermenizi istiyorum,” dedi kız, nihayet odunları yakmayı başardığında. “Size gerekenden fazla odun getirdim...”

Boğazından yükselen kahkahayı bastırmak isteyen yaşlı adam kuru kuru öksürdü.

“Küçük Aalis... Çok iyisin ama biliyorsun ki ben çok yaşlıyım, yani soğuktan donarak ölmem ne trajedi ne de onursuzca olur. Belki de en tatlı ölümlerden birisidir bu şekilde gitmek.”

Genç kız başını salladı, mantosunun içinden adama getirdiği peksimeti çıkardı ve yaşlı adama uzattı.

“Alın, saçma sapan konuşacağınıza bir şeyler yiyin. Size henüz ölme izni vermiş değilim Zacharias, daha bana anlatacağınız çok öykü var.”

“Beni görmeye gelmenin tek nedeni bu mu Aalis? Öykülerimi dinlemek istediğinden mi?”

Genç kız yanıt vermek yerine omuzlarını silkmekle yetindi.

“Belki de şehir surlarının dışına çıkmak için sana bahane oluyordumdur?”

“O da var tabii,” diye onayladı genç kız.

“Bu iş senin de komiğine gitmiyor mu? Sen Béziers’de yaşıyorsun ve tek istediğin oradan kurtulmak, bense geri kalan birkaç günümü huzur içinde geçirmek istiyorum fakat şehre girmem yasak.”

“Ben bu durumu sizin kadar komik bulmuyorum. Size neden böyle davrandıklarını anlayamıyorum.”

Yaşlı adam, genç dostunun kendisine ikram ettiği peksimetten ufak ısırıklar almaya başladı.

“Benim suçum İsrailoğullarından olmak. Fakat bu her zaman böyle değildi.”

Aalis kocaman ve parlak yeşil gözlerini daha da açarak yaşlı adamın karşısına kuruldu. Sırtında oynayan alevler, kuru taş duvarların üzerinde titrek uzun gölgeler oluşturunuyordu. Dışarıdan, yoğun kar örtüsünün ağırlığına dayanamayarak kırılan ağaç dallarının çatırtıları geliyordu. Kış, Aalis’in kısa hayatı boyunca hiç görmediği kadar sert geçiyordu ve genç kız bunu gizliden gizliye beklediği bir işaret olarak görmekten kendini alamıyordu: O yıl diğerlerine benzemeyen bir yıl olacaktı.

“Anlatın bana.”

“Her yerde peşimize düştüklerinden devamlı yollardayız, bize ait olmayan yerlerde dolanıp duruyoruz, (aslında toprak dediğin yalnızca kendine ait olmalıdır) ve yolda bize kucak açanların merhametine sığınıyoruz. İsrailoğullarının bu topraklarda güzel yıllar geçirdiğine ben şahidim. Fakat artık her şey değişti.”

“Neden peki?”

Zacharias yavaş hareketlerle titrek elini kızın dizine koydu.

“Peygamberiniz adına hareket eden krallarınız mallarımıza el koydular ve bu ülkeden çekip gitmemizi emrettiler. Atalarımın inşa ettiği sinagoglar kiliselere çevrildi ve sahip oldukları zenginliklere soylular tarafından el konuldu...”

“Ama bu haksızlık.”

“Aynen öyle. İsa tarafından ‘kurtarılmayı’ reddeden İsrailoğulları’nı küçük düşürmeleri gerekiyordu. Tarih boyunca pek çok defa yaşanan bir olay bu. Buna rağmen... Senin ülken Oksitanya, halkıma kucak açan ülkelerden biri oldu. Toulouse Kontu bizi gözetiyordu ve bazarlarımıza önemli görevler bile vermişti...”

“O zaman, neden artık Béziers kentinde yaşamınıza izin verilmiyor?”

“Kral’ın yüzünden. Ne yazık ki, Béziers kenti artık Toulouse Kontu’nun değil, tamamen Yakışıklı Philippe’in kontrolü altında. Kral har vurup harman savuran biri. On yıl kadar önce hazine tam takır olunca, Kral gözünü altın bulabileceği yerlere dikti: Tapınak Şövalyeleri’ne ve İsrailoğulları’na. Tapınak Şövalyeleri’nin başına gelenleri duymuşsundur mutlaka. Bize gelince, hepimizi tutukladılar, yeniden sürgüne zorladılar ve mallarımıza, alacaklarımıza el koydular. Krallığı terk ederken pek çoğumuz yollarda öldü. Bendeysen öyle bir cesaret yoktu. Hem yaşlı hem de fakir olduğum için kimse benim peşime düşmedi...”

“Hele bir denesinler! Karşılarında beni bulurlar!” diye atıldı genç kız coşkusuyla.

“Bundan en ufak bir kuşku bile yok küçüğüm.”

“Sonuç olarak, size layık g rd kl ri bu duruma kar  n neden hâlâ B zi rs özlemi çektiğinizi anlayamıyorum Zacharias. Benim tek bir arzum var, o da buradan çekip gitmek.”

“Bunun nedeni benim, uzun yolculuğumun sonuna burada gelmiş olmam. Burası gerçek anlamda yerle ti im tek yer oldu. Her şeye rağmen, bu şehirde güzel zamanlar da geçirdim. B zi rs burjuvaları epey acayip insanlar...”

“Aptallar topluluğu. Onların arasında yaşamadığınız i in halinize   kretmelisiniz.”

“Onları mazur görmek gerek, senin  ehr nin tarihi trajedilerle dolu. Geçen yüzyılda, surlarınızın ardında, bir gecede sapkın olduklarını iddia ettikleri binlerce adamı katlettiler. ‘Hepsini  ld r n, Tanrı kimin kendi tarafında olduğunu bilir,’ o   k y  biliyorsun, değil mi? Senin ataların da kilisenin gazabına uğrayanlar arasında.”

“Bilmez olur muyum! Buradaki insanların da bunu hatırlayarak davranışlarına çekidüzen vermesi gerekir.”

“Hayatım boyunca oradan oraya dolaştım, yaşlandım. Artık sadece... huzur içinde dinlenmek istiyorum.”

Bir anlığına durakladı, sonra gizemli bir ses tonuyla ekledi:

“ stersen sana büyük bir sır verebilirim.”

Aalis yaşlı adama sokuldu.

“Sizi dinliyorum.”

“Söyleyeceklerimi, filozofluk taslayan yaşlı bir adamın saçmalıkları olarak kabul edebilirsin... Ancak, görüyorsun ya Aalis, hayatımız, bizi özümüzde bulunan ıssızlı a dönmeyi kabul etmeye mecbur bırakan bir sonla biter, başka şekilde değil. Bense sonunda o noktaya ulaştığımı düşünüyorum.”

Kafası karışan genç kız yüzünü buruşturdu.

“Anlayamadım?”

“Hayatımızın ilk deneyimini anne karnındayken, tek başımıza yaşarız. Bundan itibaren, insan var olduğu süre boyunca hep başkasını arayıp durur. Çaresizce. En baştaki yalnızlığının acısını çıkarmak için ruh    n  arar, bitmeyen dostluklar arar, anladın mı?

Sonra aradan yıllar geçer, hayallerimiz yıpranır ve hayat bize o baştaki sonsuz yalnızlığa hazırlanmayı öğretir. Hayatın anlamı da budur zaten: Başkalarıyla iletişim kurmak, günün birinde yeniden tek başımıza kalacağımızı kabul etmeyi gerektirir. Ve bunu kabul edebilmek o kadar da kolay değildir, seni temin ederim. Ancak ben bunu başardığımı sanıyorum. Artık hazırım.”

“Bu söyledikleriniz çok korkunç.”

“Hayır. Asıl korkunç olan, bu gerçeği kabul etmemek Aalis. Fakat yüreğini ferah tut, yol ne kadar uzunsa bir o kadar da güzel olacaktır. Henüz on beşinde bile değilsin, böyle olduğunu göreceksin. Yol boyunca güzel şeyler yaşarsın ve bana kalırsa kendi türümüzü kabullenmemize yardım eden de bu güzelliklerdir.”

Genç kız alaycı bir şekilde gülümsedi.

“Şu ana kadar benim yoluma pek güzel bir şey çıktığını söyleyemeyeceğim.”

“Bunun tek nedeni senin kendi hayatını yaşayamıyor oluşun Aalis. Dünyanın sana bir borcu varmış gibi, yaşadığın haksızlıklara kafanı fazlaca takıyorsun. Fakat dünyanın sana bir borcu yok. Kimsenin sana borcu yok. Tek başınasın. Hepimiz tek başımızayız. Yolunu eğlenceli kılmak görevi tamamen sana ait. Yaşamına anlam katmak için başkalarına bel bağlarsan kendi felaketine koşarsın. Belki de sana ait olmayan bir hayatın sıkıntılarını çekmeyi bırakabilir ve sana keyif veren bir başkasına adım atabilirsin. Hayat bir yoldur. İster ayaklarını sürüyerek yürürsün, ister kenardan ilerlersin, başını kaldırmadan sürüyü takip etmeyi de seçebilirsin ya da seçmeni istedikleri yoldan saptığın için pişmanlık duymadan kendi yolundan da gidebilirsin. Kimsenin kendini senin yerine koyamayacağını bil. Hayatını yaşayacak olan sensin. Önünde iki olası yol var çocuğum. Birincisi, senin için açtıkları yol, ikincisiyse senin açacağın yol.”

Genç kız başını yavaşça salladı. Zacharias’ın söylemek istediklerinin tamamını anlayıp anlamadığından emin değildi ancak bu sözlerin, içine derinlemesine işlediğinden emindi. Yaşlı Yahudi’nin

ona daha önceden de pek çok  y   anlatmışlığı, pek çok sır   ylemişliği vardı ancak daha önce hiç böylesine doğrudan ve neredeyse babacan bir tavırla, âdeta son sözlerini edermişçesine konuşmuşluğu yoktu. Doğrusunu söylemek gerekirse, genç kızla daha önce kimse böyle konuşmamıştı. Hiç kimse.

Gözleri, yaşlı adamın arkasındaki küçük etajerin üzerinde duran müzik enstrümanına kaydı. Ne zaman buraya gelse, insanların gözlerini kamaştıran bir hazine misali, bu antika çalgıdan bir türlü gözlerini alamıyordu.

Ve bir bakıma, bu çalgı gerçekten bir hazineydi. Hiç kuşkusuz, en az yaşlı Yahudi'nin sözleri kadar değerli bir hazineydi hem de.

Soğuşa rağmen, eczacılar loncasının tüm resmî törenlerine ev sahipliği yapan Saint Denis ve Lombards sokaklarının kesiştiği Sainte Catherine Kilisesi Hastanesi'nin önü ana baba günüydü. Toplanmış kalabalığı gören Andreas bıkkın bir şekilde içini çekti. Jehan'la yaklaşırken kendilerine dönen yüzlerin çoğunu ilk bakışta tanımıştı. Sayıları epey fazla olan civardaki eczacılar, çırakları, eşlikçileri, uşakları ve hatta Bourg-l'Abbé'nin vergi tahsildarı. Herkes oradaydı, çoğunun istemeseler bile orada olmak zorunda oldukları açıktı çünkü Andreas Saint-Loup'nun öyle bir ünü vardı ki çırağının ustalık törenini kaçırmak olmazdı. Eczacı, bir polis memuru bile gördü.

"Zafer anın geldi Jehan," diye mırıldandı, öğrencisinin kulağına eğilerek. "Tadını çıkarmaya bak."

Genç adam ustasına doğru döndü.

"Demek öyle! Gören de sizin bundan keyif aldığınızı sanır," dedi alaycı bir tavırla.

"Dünyevi işlere olan aşkıma bilirsin. Şu anda insan riyakârlığının en güzel örneklerinden biriyle karşı karşıyasın. Bugün burada gördüğün hiç kimse senin iyiliğini istemiyor, hepsi ömrünü seni kıskanarak ve sana diş bileyerek geçirecek. Bu da sana öğrettiğim son bilgi olsun Jehan: insanlar bencildir. Hepsi. Daima."

"Gerçekten mi? Hepsi mi? O zaman siz de öylesiniz?" diye sordu genç adam kışkırtıcı bir sesle.

Eczacı kaşını kaldırdı.

“Herkesten daha fazla genç adam! Kendi çıkarımı düşünmüyor olsam, senin yanımdan gidiyor olmana bu kadar sinirlenir miydim?”

Çırak kıkırdamasına engel olamadı.

“Sinirlendiğinizi kabul ediyorsunuz yani? Bense sizin benim adıma mutlu olduğunuzu ancak bunu itirafa yanaşmadığınızı düşünüyorum.”

“Yeniden düşün derim. Dünyanın tüm kötülükleri üzerine olsun. Eğer biraz olsun kafanı çalıştırabilseydin, hayattaki en trajik olayın mutluyken ölmek olduğunu bilirdin.”

Jehan başını salladı ve kendilerini bekleyen kalabalığa doğru ilerledi.

Azize Katerina'nın muhteşem bir heykelinin bulunduğu kilise kapısında bekleyen lonca başkanına doğru ilerleyen iki adama yol vermek için ikiye ayrılan kadınlı erkekli kalabalık âdetâ bir tören muhafızı kıtası gibi duruyordu.

Üstat Malingrey, Bourg-l'Abbé semti eczacılarının duayeniydi ve Andreas bölgeye ayak basmadan önce muhteşem ününün tadını fazlasıyla çıkarmıştı. Hiç kuşkusuz mesleğin en eski erbablarından olan adam oldukça ağırbaşlı ve törenselliğe önem veren biriydi. Uzun ve ağır mavi cübbelerinin başlıklarını kafalarına geçirmiş olan loncadaki diğer kardeşlerinin aksine, ufak tefek, tombul adamın gür, Romalı tarzında kesilmiş beyaz saçları açıktaydı. Aslında, adam eczacılık mesleğinin altı Parisli muhafızından biri olduğundan, üzerinde tıpkı yargıçların ve belediye konsüllerininkine benzer, kenarları kadife işli siyah çuhadan, sarkık manşetli ve kollu bir cübbe vardı.

Jehan, adamın önünde durdu ve çantasından “ustalık eserini” içeren ufak bir kavanoz çıkarmadan önce onu saygıyla selamladı. Bu minik kavanozda, kâfur, nişasta, sitrin, beyaz mermer harcı ve ne yazık ki şu anda anımsayamadığımız başka maddelerin bulunduğu karmaşık bir merhem bulunuyordu.

Üstat merhemi aldı, ihtiyatlı bir tavırla inceledi, kokladı ve parmağının ucunu karışımın yüzeyinde gezdirdikten sonra kavanozun kapağını kapattı.

“Ustalık eserinizi bu mu yani?” diye sordu tek kaşını kaldırarak. “Limonlu bir merhem mi? Antidotçu Nicolas’ın çalışmalarında bu var zaten. Mösyö Saint-Loup gibi bir ustanın öğrencisi olarak hayal gücünüzün böylesine zayıf çıkması beni fazlasıyla şaşırttı doğrusu genç adam.”

Geride duran Andreas kılını bile kıpırdatmamıştı. Olan biteni, sanki kendisini hiç ilgilendirmiyormuşçasına izliyordu.

Jehan bakışlarını yere indirdi.

“Aslında... antidotçunun merheminin aynısını hazırlamadım usta. Birkaç ufak değişiklik yaptım.”

Malingrey’in dudaklarında alaycı bir gülümseme belirdi.

“Nicolas’dan daha iyisini yapabileceğinizi düşünecek kadar kibirlisiniz demek?”

“Biraz önce yaratıcılık beklediğinizi söyleyen siz değil miydiniz?” diye riskli bir yanıtla karşılık verdi genç adam, fazla ileri gitmediğini umarak.

“Elbette. Ancak bunun için ustalık eserinizin faydalarının kanıtlanması gerekiyor ve onu bize daha önceden sunmuş olsaydınız bunu yapabilirdik...”

Lonca başkanı bir anlığına duraksadı, sonra sessizlik içinde bekleyen seyircilere şöyle bir göz gezdirdi.

“Talmon!” diye törene yardımcı olmak üzere orada bulunan eczacılardan birine seslendi. “Uşağınıza biraz yanıma gelmesini söyleyin.”

Kalabalıkta bir mırıldanma peydah oldu, sonra yaşlı bir adam utangaç adımlarla öne çıktı. Sırtı kambur, kafası kel, yanakları ve alını cüzzam hastalarınınkine benzer cerahatli, kırmızı yara kabuklarıyla dolu zavallı biriydi.

“Yaklaşın dostum, bu çırağın hazırladığı merhemi sizin üzerinizde deneyip kontrol edelim.”

Dehşete düşen u ak, yalvaran gözlerini ardında duran efendisine çevirdi. Ancak efendisi de kalabalıktaki diğer insanlar gibi gülmekle meşguldü.

Yaşatmak istediği bu  ifte utançtan gözle görülür bir zevk alan Malingrey minik kavanozu Jehan'a uzattı.

"Alın bakalım genç adam. Ne de olsa bu sizin merheminiz. Onu bu zavallının yaralarına sürme i ini size bırakıyorum, böylece ortaya çıkacak olan mucizeyi hep birlikte gözlemleyebiliriz."

Kıpkırmızı kesilmiş olan Jehan biraz teselli bulmak umuduyla Andreas'a bakacak olduysa da ustasının çırağına cesaret vermek gibi bir niyeti yoktu. Adamın gözlerinden daha çok, az önce çırağına söylemiş olduğu sözler okunuyordu: *Bugün burada gördüğün hiç kimse senin iyiliğini istemiyor, hepsi ömrünü seni kıskanarak ve sana di  bileyerek geçirecek.*

Jehan  rperdi. Ellerini esir almış olan titremeyi bastırmaya çabalayarak, korkudan ileri gelen bir çekingenlikle kavanozun kapağını kaldırdı ve etraflarında kahkahalar kopmasına neden olan bir iğrenme ifadesiyle yaşlı u a ın berbat haldeki yüzüne merhemini sürmeye başladı.

"Merhemin etkisini göstermesi için biraz beklememiz gerek," diye mırıldandı  ırac, kavanozun kapağını kapatırken.

"Elbette," diye yanıtladı Malingrey gülümseyerek.

Acımasız kalabalığın alayları yüzünden başını yerden kaldırmaya cesaret edemeyen u ak koyun gibi bekliyordu. Suratının durumu tabii ki hiç değişmemişti,  l  deri katmanları ve yaralarla dolu utanç verici hali olduğu gibi duruyordu.

Eğlencenin yeteri kadar uzadığını düşünen zanaat ustası masumane bir tavırla adamın yaralarını incelemeye geldi.

"Pekâlâ yaşlı adam? Kendinizde bir değişiklik hissediyor musunuz? Çünkü buradan bakınca derinizin biraz önceki halinden hiç farklı durmadığını görüyoruz."

U a ın dudakları kıpırdasa da ağzından tek bir kelime çıkmadı.

"Haydi ama! Yanıtlayın! Kendinizi daha iyi hissediyor musunuz?"

“Şey... Ben bilemiyorum... Evet... Belki. Sanki öncekine göre daha az kaşınıyor.”

Yeni bir kahkaha tufanı etrafı sardı. Jehan yumruklarını sıktı. Çok sinirlenmişti. Malingrey’in kendisini kullanarak asıl Andreas Saint-Loup’yu küçük düşürmek istediğini anlamıştı. Lonca başkanının biraz önce onu yapmaya zorladığı gösterinin esasen ustalık töreninde yeri yoktu. Genelde, çırakların törende sundukları ustalık eserleri incelenmeden kabul edilir ve kendi ustalarının rızası kanıt için yeterli görülürdü. Ancak Malingrey de loncadaki kardeşlerinin çoğu gibi Eczacı’nın ağzının payını vermek için yanıp tutuşuyordu. Böylesine ün kazanan isyankâr bir ruhun ödemesi gereken bir bedeldi bu.

Yine de çırak ağzını açıp da tek kelime etmedi. Diğer ustaların Andreas’a yönelttikleri kıskançlığın ağırlığı altında ezilmektense böylesine değerli bir usta tarafından yetiştirilmenin haklı gururunu göğsünü kabartarak taşımayı tercih ederdi.

“Pekâlâ,” diye sözlerine devam etti Malingrey, alçak gönüllü bir tonla. “Saygıdeğer kurulumuzun sunduğunuz merhemi kabul edeceğimi varsayalım genç adam ve devam edelim. Sizi dinliyorum Jehan.”

Çırak yeniden lonca başkanının karşısındaki yerini aldı ve sabırsızlıkla beklediği (ve bu kadar zorlu geçeceğini asla tahmin etmediği) bu tören için uzun zamandır üzerinde çalıştığı metni ezberden okumaya başladı.

“Usta, çıraklıkta altıncı yılımı doldurdum.”

Malingrey, şehrin bu yakasındaki vergilerin toplanmasından ve ticaretinden sorumlu kâtibe döndü.

“Siz buna tanıklık ediyor musunuz?”

Kâtip başını salladı.

“Jehan, çıraklık asanızı alayım lütfen.”

Lonca başkanı, çırağın kendisine uzattığı sopayı eline alıp üzerinde altı çentik olup olmadığını kontrol etti.

“ stat Saint-Loup, bu çentiklerin hakiki oldukları konusunda bize güvence verebilir misiniz?”

Hâlâ uzakta duran Andreas bulunduğu yerden seslendi.

“Protagoras’a göre insan her şeyin  l s d r. Gerçek, o anda dünyayı nasıl algıladığımıza göre değişir. Bana göre, bu asanın üzerinde, her biri genç Jehan’ın  ıraklıkta geçirdiği bir yılı temsil eden altı adet çentik bulunuyor. Ancak buna bakarak size onların hakiki olduğunu iddia etmem, çocukluğumdan beri yeti tirildiğim ve kendi adıma bir din addettiğim şüphecilik felsefesini reddetmek anlamına gelir.”

Herkesin bakışı Eczacı’ya döndü ve sessizlik öylesine çok uzadı ki Jehan, törenin sona ulaşmadan biteceğini dönmeye başladı. Ustasının hastalık derecesine varan saygısızlığına kendi adına lanetler yağdırarak yenik bir havayla gözlerini yumdu.

“Andreas, tören kuralları bu soruya yalnızca ‘evet’ veya ‘hayır’ şeklinde yanıt vermenizi gerektiriyor...” diye sertçe çıkıştı sonunda Malingrey, rahatsız olmuş bir tavırla.

“Sözünü ettiğiniz tören kuralları, faydalarını fark etmekten aciz olduğunuz bir merhem hazırlamış olan  ırağımı k  k d   rmenizi gerektirmiyor ama. Yanıtlarımı ne şekilde vereceğimi kendim belirlemek isterim ve benim verdiğim yanıt da bu.”

Lonca başkanı bıkkın bir halde i ini çekti.

“ yle olsun. Yanıtınızı ‘evet’ olarak kabul ediyoruz.”

Yüzü gerilmiş olan Malingrey yeniden çırağa döndü.

“ stat Saint-Loup  ıraklığınızın bittiğini onayladığı ve her şey kurallara uygun olduğu için artık eczacılık yemininizi edebilirsiniz Jehan.”

Genç adam, Andreas’ın söz sanatı kuralları ve özellikle de Aquinolu Thomas’ın çok  onemsemiği *memoria*  zerine henüz o sabah vermiş olduğu vaazı anımsamaktan kendini alamadı. Bununla birlikte i ten i e kendine güveniyordu. Edeceği yemini çok iyi şekilde ezberlemişti. Fakat birazdan yüksek sesle söyleyeceği ve onlarca defa tekrar etmiş olduğu sözcükler anlamını yitirmiş

gibiydi. Bu yeminin, bir şiir veya alıştırma gibi kafa yormadan değil, içten bir şekilde verilen bir sözmüş gibi edilmesi gerekiyordu. Başını dikleştirdi, sağ elini kaldırdı ve bakışlarını zanaat loncası başkanının gözlerine dikti.

“Her şeyin yaratıcısı ve belirleyicisi olan, sonsuza dek kut-sanmış üç kişide, biricik Tanrı’nın huzurunda yemini nokta nokta inceleyeceğime ant içerim.”

İzleyici kalabalığı, tanık oldukları anın ağırlığının altını çizen şekilde yeniden derin bir sessizliğe gömüldü. Jehan yüzlerce gözü ve özellikle de Andreas’ın bakışlarını ensesinde hissediyordu ancak yine de düşüncelerinin dağılmasına izin vermeyerek yeminini sürdürdü.

“Öncelikle, Katolik inancıyla yaşayıp öleceğime ant içerim. Yalnızca tıp doktorlarına değil, bana eczacılık ilminin püf noktalarını öğreten eczacı ustalarımı da onurlandıracağıma, hiçbirine saygıda kusur etmeyeceğime ve elimden geldiğince faydalı olmaya çalışacağıma yemin ederim. Hiçbir doktor, ecza ustası veya başkası için kötü söz söylemeyeceğime ant içerim.”

Yeminin içeriği, onun eczacılardan çok tıp doktorları tarafından kaleme alınmış olduğunu gösteriyordu. Doktorlara aslında hak ettiklerinden daha fazla önem veriliyordu. İki yıl önce Yakışıklı Philippe, Paris’teki eczacıların konumunu onamıştı ve onları doktorların boyunduruğu altından bir parça olsa da çıkarmıştı ancak bu yasanın temel amacı, eczacıları manavlardan ayırt etmek ve onları nöbetçilik görevinden muaf tutmaktı. Eczacılık, ustalarının her şehir sakininin şehir surlarında her ay sırayla nöbet tutmasını zorunlu kılan yasadan muaf tutulduğu Paris’teki birkaç meslekten biriydi. Doktorlar hâlâ pek çok alanda, Andreas Saint-Loup’nun canını sıkın şekilde eczacılık mesleği üzerinde söz sahibiydiler.

“İlaç bilimini daha ileri götürmek için onurlu bir şekilde elimden geldiğince çalışacağıma ant içerim. Aptallar ile nankörlere bilimin gizemlerini öğretmeyeceğime yemin ederim. Doktorların önerisi olmadan, aceleye getirerek veya kazanç uğruna hastalara müdahalede bulunmayacağım. Karşılaştığım hastalık ne olursa olsun,

öncelikle bir doktora danışmadan hiçbir hastaya ilaç önerisinde bulunmayacağım.”

Bu sözleri sarf eden Jehan, bir yandan, ustasının daha önce yüzlerce defa çiğnediği kuralları anımsayarak yeminini tutup tutamayacağını kendine soruyordu. Andreas’ın söylediğine göre önemli olan yemine harfî harfîne uymak değil, özünde yanlış yapmamaktı...

“Kimsenin bana açmış olduğu sırâ ihanet etmeyeceğim. İlgili bölgeye ilaç uygulama zorunluluğu gibi çok önemli bir durum olmadığı takdirde, kadınların mahrem bölgelerine dokunmayacağım. Kimseye hiçbir çeşit zehir vermeyeceğim ve kimsenin en büyük düşmanına bile zehir konusunda öğüt vermeyeceğim. Düşüğe neden olacak hiçbir iksir satmayacağım. Doktor tavsiyesi olmadığı müddetçe hiçbir hamilenin karnını açıp bebeği çıkarmayı denemeyeceğim.”

Bu noktada Jehan, Andreas’ın hamileliğini sürdüremeyeceği kendisine kanıtlanan zavallı bir kadına yardım etmek için yeminin bu kısımlarına da ihanet ettiğini hatırladı. Acaba kendisi de günün birinde böylesi bir ikilemde kalacak olursa yemini çiğneyebilecek kadar cesur davranabilecek miydi?

“Günümüzde şarlatanlar, ampirikler ile sahte simyacılar tarafından yapılan ve yargıçların müsamaha gösterdiği tehlikeli ve infial yaratıcı uygulamalardan veba salgınıymışçasına uzak duracağız. Bana başvuran kim olursa olsun yardımına koşacağım ve son olarak, dükkânımda asla sahte ve tarihi geçmiş ilaç bulundurmayacağım yemin ederim.”

Yeminin bu son üç maddesi diğerlerinin aksine, Andreas’ın asla şaşmamayı kendi adına bir onur meselesi olarak kabul ettiği noktaları.

“Bu yemini tutmam için Tanrı yardımcım olsun,” diye sözlerini noktaladı Jehan parlayan gözlerle.

Genç adamın, yeminini böylesine rahat ve içten bir şekilde okumasından etkilenmiş olan Malingrey gülümsemesini bastıramadı.

“Yemininizi geçerli sayıyor ve işliyoruz Jehan. Aynı zamanda, asla yalan söylemeyeceğinize, sahtecilik yapmayacağınıza, ecza ve

tıp ustalarının yaptığı ilaç düzeltmelerini takip edip uygulayacağınıza ve yalnızca müşterileriniz tarafından bilinen ağırlık ölçülerini kullanacağınıza dair de yemin etmeniz gerekiyor.”

“Yemin ediyorum.”

“Jehan, saygın kurulumuzun huzurunda ve bana verilen yetkilere dayanarak sizi serbest bırakmaktan onur duyuyorum.”

Kalabalığın alkışı yüksek binaların arasında yankılandı.

“Bundan böyle ecza ustası olarak mesleğinizi uygulamakta serbestsiniz. Burada bulunan herkes adına size mesleğinizde başarılar dilerim. Dostlarım sizi, Sainte Catherine Kilisesi’nde loncamızın yeni üyesinin şerefine şarabımızı paylaşmaya davet ediyorum!”

Tezahüratlar arasında, ustalar ile uşakları kutsal mekâna girdiler ve omzuna dostane birer tebrik şaplağı vurmak üzere genç eczacının çevresini sardılar. Bunca heyecandan yorgun düşen ve ağzı kulaklarına varan Jehan kalabalığın arasında Andreas’ın yüzünü aradı.

Ancak kısa süre sonra adamın çoktan çıkıp gitmiş olduğunu anladı ve ustası için bir kilisenin içine girmenin ne denli zor olduğunu iyi bilmesine karşın, yine de derin bir hüznün duyumaktan kendini alamadı.

Sabahın geri kalanı, Saint-Loup’nun yokluğu başka kimseyi rahatsız etmediği için, hastane sınırları içinde olabildiği kadar coşkulu bir şölen şeklinde devam etti. Mideye indirecek bir dolu yiyecek ve içecek vardı. İnsanlar son haberleri paylaştılar, birbirlerine fikir danıştılar, sonuç olarak, yeni lonca üyesinin fark etmekte gecikmediği, sahte övgülerin altına gizlenmiş kimi kallesçe davranışa rağmen herkes epey eğlendi.

Ancak size bu noktada, iki önemli sonucu anlatmadığımız taktirde olayların gidişatına yeterince hâkim olamayacağımızı düşünüyoruz.

Öncelikle, şölen bittiği zaman, Jehan’ın merhem sürdüğü uşak Talmon’un yüzü kabuklarından ve kızarıklığından neredeyse tamamen arınmış bir hale gelmişti fakat Malingrey bu mucizeyi ustalıklarla gizledi.

Sonra, oradan ayrılarak güzel haberi vermek üzere, epey pitoresk bir manzaraya sahip olan Nully   iftliği'nin ötesinde bulunan ufak Coulombe köyünde oturan ailesinin yanına giden Jehan mantosunun cebinde, o sabah orada olmadığını çok iyi bildiği bir para kesesi buldu.

Kesenin içinde o zamanlar için gerçek bir servet değerinde ve Paris'te ilk dükkânını a  masına hayli hayli yetecek olan altmış lira bulunca şaşkınlıktan dondu kaldı. Kesenin dibindeki notu titreyen parmaklarıyla a  an Jehan okumaya koyuldu. Notta, genç adamın Aquinolu Thomas'a ait olduğunu bildiği tek bir cümle yazılıydı:

"İnsanların içindeki kötülük olmasaydı, bunca mal edinmek de mümkün olmazdı" ve Andreas Saint-Loup tarafından imzalanmıştı.

“Bize nerede olduğunu söyleyebilir misin?” diye bağırdı annesi Aalis’in paltosunun kar içinde olduğunu görünce.

Catherine ve Maurin Nouet, Béziersli kendi halinde kumaşçı bir çiftti ve kendileri gibi kumaşçı ailelerin çocuklarıydılar. Karı kocanın Oksitanya’daki ufak kentlerini terk etmeyi bir gün bile akıllarından geçirmemelerinin nedeni yalnızca mali durumlarının elverişsizliği değil, istedikleri yere çıkıp gitme özgürlüğüne sahip olmalarına karşın, hiçbirinin doğup büyüdükları bu kenar mahalleyi terk etmeye yanaşmamasından ileri geliyordu.

Günümüzde feodalite adı verilen ve yüzyıllar boyunca hüküm sürmüş bir adaletsizliğin kışkırttığı, çok çalışma ve sosyal konumunu yükseltme hırsıyla beslenen burjuvazinin filizlenmekte olduğu dönemlerdi. Karı koca henüz hatırı sayılır bir servet yapamamış olsa bile, yanlarında çalıştırdıkları üç işçiyle ürettikleri kumaşların ticareti sayesinde kendilerini sağlama almışlardı. Ayda bir defa, Montpellierli bir tüccardan iyi fiyata satın aldıkları yün, keten veya kadifeden ham kumaşı atölyelerinde yumuşatıyor, sonra Mons değirmenine götürerek Orb Irmağı’nda güzelce çığnıyorlardı. Ancak bu işlemlerden sonra boyamaya geçiyorlardı, kumaş yapımındaki bu çok önemli püf noktası, yerel panayırlarda diğer sayısız kumaşçı arasından öne çıkmalarını sağlıyordu. Kumaşları boyamak için, karışımına göre çok çeşitli renkler elde edebildikleri kök boya bitkisi, Carcassonne pasteli veya muhabbet çiçeği kullanı-

yorlardı. Bu bitkilerin keskin kokusu da bütün binaya sinerek genç kahramanımızın hafızasına bir daha çıkmamak üzere kazınıyordu.

“Sadece dolaşmaya çıkmıştım,” diye yanıtladı Aalis, ıslanmış uzun saçlarını eliyle düzeltirken.

Annesi o anda yanağına şiddetli bir tokat patlattı.

“Nerelerde sürttüğünü ben çok iyi biliyorum seni küçük ukala!”

Genç kız elini alev alev yanan yanağına bastırdı ve gözünden tek bir damla bile düşmemesi için çabaladı.

“Hâlâ şehrin dışındaki şu yaşlı Yahudi’yi görmeye gitmeyi bırakmadın demek! O kafandan ne geçiyor hiç anlamıyorum! Atölyede bize yardım edeceğin yerde kaçarak görevlerini aksattığın yetmiyormuş gibi, bir de o hırsız, o suçlu, yaşlı pislikle takılıyorsun! Béziers’deki insanlar kızımızın Yahudi’nin tekine sempati duyduğunu öğrenirlerse işimizin edeceği zararı kafan alıyor mu acaba?”

“O hırsız değil!” diye itiraz etti Aalis.

Catherine Nouet bezgin bir tavırla başını salladı.

“Ah öyle mi? Peki ya çalışmadığı halde hayatını nasıl sürdürüyor olabilir sence? Gökten para yağmıyor Aalis, Yahudilere bile! O pis bir hırsız, sen de aptalın tekisin. Bu son olsun kızım, bu son olsun. Eğer bir daha evden gizlice sıvışıp o herife gittiğini görürsem seni bir hafta boyunca kilere kapatırım! Şimdi hemen atölyeye koş ve babana yardım et!”

Genç Oksitanyalı hemen döndü ve dükkânın arkasında bulunan, kumaşları işledikleri geniş odaya hızlı adımlarla ilerledi. İşçiler yaptıklarını aksatmadan kıza baktılar, babası da kızını öfkeyle süzdü. Genç kız hiçbir şey söylemeden doğruca ham maddelerin bulunduğu bölüme ilerledi.

Çalışabilecek yaşa geldiğinden beri, Aalis dokunmuş yünü keçeleştirme işinden sorumluydu çünkü babasına göre, işin bu kısmı fazla bir tecrübe gerektirmiyordu ve boyama işlemi için ücret ödediği işçilerin çalışması için uygun değildi.

Öncelikle liflerin yumuşaması için kaba kumaşı ardı ardına su dolu küvetlerde yıkamak gerekiyordu. Sonra, kumaşın bozuk

kısımlarını düzeltmek ve yağdan arındırmak için, Aalis'in her sabah bahçedeki tuvaletten aldığı lazımlıkta bulunan idrarla ıslatmak gerekiyordu. Daha sonra durulanan yün kumaş, düzgün bir şekilde keçeleşene kadar yoğuruluyordu.

Böylece Aalis gününün tamamını, bir yandan alışkın hareketlerle yaptığı işini yerine getirirken, bir yandan da bambaşka bir hayatın hayalini kurarak ve o gün, hem her zamankinden fazla arzuladığı hem de gözüne gerçekleşmesi imkânsız görünen Zacharias'ın kendisine bahsetmiş olduğu diğer yolu düşleyerek geçirdi.

Mevsimden dolayı epey erken bir saatte akşam olduğunda annesi atölyeye geldi. Çalışmaktan ötürü parmaklarının ucuna giren keskin acıya rağmen, Aalis geniş yün kumaş üzerindeki tüycükleri yolmaya devam ediyordu.

"Aalis, çalışmak için hava çok karanlık oldu, bugünlük işini bırakabilirsin. François dükkânın önünde, seni görmek istiyor."

"Hiç çıkasım yok anne."

Kumaşçı kadın bıkkın bir iç çekiş koyuverdi.

"Aptal olma. O yaşlı Yahudi'yle konuşacağına kendi yaşıtın biriyle sohbet etmeni tercih ederim. François başkanın oğlu, seninle konuşmak istemesi ailemiz için büyük bir şeref. Benimle tartışma ve hemen o delikanlıyla konuşmak için dışarı çık."

Aalis çenesini sıkıp gözlerini yumdu.

"Annenin dediğini yap," diye söylendi Maurin Nouet atölyenin diğer ucundan gelen sert bir sesle. "Ve hâlâ dışarı çıkabiliyor oluşuna şükret!"

Genç kız ellerini bir kumaşa sildi ve ayaklarını sürüyerek odadan çıktı.

Her zamankinin aksine doğrudan eczanesine döneceği yerde, günün karmaşasının içinde uyandırdığı isteğe uyan Andreas şehirde aylak aylak gezinmeye başlamıştı. Özellikle kış aylarında kendisine nadiren tanıdığı bir lükstü bu. Jehan'ın töreni boyunca Andreas, evini, hatta hayatını birdenbire işgal etmiş gibi görünen, boş ve unutulmuş odanın gizemini düşünüp durmuştu. Günün geri kalan kısmında Paris sokaklarını arşınlarken de bu açıklanamaz takıntının çaresiz kurbanı olmayı sürdürdü.

Paris'in ana sokaklarını gelişigüzel takip ederken, bu olağan dışılığa tatmin edici bir açıklama getirmeyi ya da bir anlığına olsun konuyu unutmayı ummuştu. Sonuç olarak ikisini de başaramamıştı.

Andreas'ın o zamanlar "Mucize" olarak adlandırılan başkentle olan ilişkisi en hafifinden karmaşık olarak nitelendirilebilirdi, duyguları tiksintiyle hayranlık, şükranla hayal kırıklığı arasında gelip gidiyordu.

Sokak ortasında boğazladıkları hayvanların çürüyen artıklarının kokusunun sindiği, üzerinde domuzlar ile sokak köpeklerinin yuvarlandığı, çöp ve dışkı gibi atıklardan oluşan yoğun balçığın altında boğulan pis sokaklardan ne kadar öğreniyorsa mimari yapıların yüceliğine de bir o kadar hayran kalıyordu: Tapınak ve Saint-Martin-des-Champs, elbette güzel kolonları ve şehrin doğu kapısına kadar uzanan kocaman kare meydanıyla Louvre Sarayı, kentin en eski kilisesi olan Saint-Germain-l'Auxerrois'nın, Châtelet Kulesi ile Saint-Gervais ve Saint-Jacques-de-la-Boucherie'nin bu-

lunduğu nehrin sağ kenarı, Saint-André-des-Arts, Cluny Koleji, la Bièvre veya Saint-Nicolas-du-Chardonnet'nin tepesinden bakan Copeaux değirmeniyle nehrin sol tarafı, sonra, Cité adı verilen ve Seine Nehri'nin iki kolu arasındaki, Paris'in beşiği konumunda yer alan ve mimar Pierre de Chelles'in, "araftan inişi" hatırlatan muhteşem bir haçla henüz süslediği Notre-Dame ile son olarak, kraliyetteki önemi ile güzelliği yarışan saray.

Krallık kavramını hor görüyor, Châtelet'yi kuşatma altında tutan Paris Belediyesi'nin otoritesini aptalca buluyor ve Sens'in egemenliğinden hayal kırıklığına uğramış bir keşişin modası geçmiş dogmatikliğinden hiç hoşlanmıyor, buna karşılık, üniversite-deki din adamlarının gözü pekliğine ve gün geçtikçe sayısı artan öğrencilerin şehri yenilik ve icatlarla doldurmalarına da sonsuz bir sevgi besliyordu. Paris'in prestiji, tüm ülkelerden sanatçıları, düşünürleri, filozofları kendisine çekiyor ve böylece şehir düşünce ve yaratıcılığın beşiği olarak ıslıl ıslıl parlıyordu.

Bazen, kent en çirkin ile en güzelin evlenişine de ev sahipliği yapıyordu. Geçtiğimiz hafta, Yakışıklı Philippe'in üstlendiği Cité Sarayı'nın inşası tamamlanmıştı örneğin. Seine kenarındaki bina, nehrin asaletine asalet katan gerçek bir şaheser olmasına karşın, inşası sırasında yapılan haksız kamulaştırmalar nedeniyle Andreas gibi pek çok Parislinin öfkelenmesine neden olmuştu.

Karşısında bulunan Küçük-Köprü veya Latin mahallesi denen semtten dolayı, Saint Denis Sokağı'na çıkan, Büyük-Köprü semti denilen nehrin sağ kanadından evine dönüş yolunda, dükkânına birkaç adım uzaklıkta bulunan ve içinde pek iyi tanıdığı "kızların" çalıştığı dar bir evin önünde durdu. Onlar da tıpkı kendisi gibi semtin belirgin figürlerindendiler ve kadınların sıkça ziyaret edilmesinin tek nedeni sürdürdükleri meslek değil, aynı zamanda eskiden kalma kulaktan kulağa geleneğini yaşatarak civarda dönen dedikoduları öğrenebileceğiniz eşsiz bir kaynak görevi görmeliydi. Onlardan edinilmek istenen söylentiler, kiliselerde ve pazar ayınlarından sonra öğrenebileceklerinizden çok daha farklıydı elbette.

“Bu kuyruğunu bacaklarının arasına kıstırmış halde gelen bizim eczacı değil mi yahu!” diye seslendi Yatık Magdala dedikleri, üçü arasında en büyükleri olan kadın. “Demek senin Jehan gitti, ha? O yakışıklı İsa’yı pek özleyeceğiz doğrusu!”

“Fazla şikâyet etme kızım, senin mesleğinin pabucunun dama atılacağı yok nasılsa!”

“Aklını başına al Andreas,” diye yanıtladı onu kadın, aniden ciddileşen bir sesle. “Şu yol çalışması bizim küçük işletmemizin topu atmasına neden olacak gibi. Böyle giderse, bu gördüğün güzel popomu nehir kıyısında pazarlamak zorunda kalacağımı hissediyorum.”

Magdala eskisi gibi genç olmasa da güzel kıvrımlarını ve sağlam ününü hâlâ koruyordu. Andreas gibi kırkına yaklaşan kadının, kara kehribar koyuluğundaki kıvrıcık uzun saçları, dağ göllerini andıran masmavi gözleri, inceliğini koruyan belinin üzerinde dolgun göğüsleri ve gülümsemekten oluşan minik yüz kırışıklıkları vardı.

“Sen neden bahsediyorsun?”

“Geçen hafta gelen ticaret birliği üyesi bir müşteri yok yere kavgaya çıkarınca adamın bir işler karıştırdığından şüphelendim. Emrin yüksek yerlerden geldiğini tahmin ediyorum, ne demek istediğimi anlarsın ya, kokusu yakında çıkar.”

“Ne yapmak istiyorlar sence?”

“Orasını bilemem ama emin olduğum bir şey var, o pislik bizi buradan kapı dışarı etmek niyetinde.”

“Öyle mi? İşe bak! İnsanın hükümdarlığında ya iyiliklerin önünü tıkamak ya da daha feci durumlara yol açmak korkusuyla yönetenlerin bazı kötülöklere izin verdiği görülür.”

“Ne güzel dedin! Konuşmasını iyi biliyorsun tavşanım.”

“Bu söz bana ait değil. Senin mesleğine tolerans gösterilmesini öneren Aquinolu Thomas’a ait.”

Magdala bir kahkaha patlattı.

“Kesinlikle! Bir Dominikan! Biz de olmasak hiçbir kadın, ruhunu kurtarmak için bile olsa gidip de bir Dominikanın kuşunu

dillemez! Kıçımın kenarı, işte asla keşiş sıkıntısı çekmeyecek bir tarikat.”

Andreas gülümsedi.

“Evinizin mülkünden Saint Magloire Başrahibi mi sorumlu, Magdala?”

“Evet, semtteki çoğu evden olduğu gibi.”

“Güzel. Gerekirse gidip Başrahip Boucel’le konuşurum o halde.”

“Harika olur! Bize epey yarar sağlayabilir bu. Birazcık cesaretlendirmeye ihtiyacın var mı balım?”

“Bu akşam olmaz Yatık. Bu akşam olmaz.”

Andreas kadını selamladı ve buz tutmuş sokakta yoluna devam etti. İyiden iyiye akşam olmuştu ve tüccarlar dükkânlarını kapatmaya başlamışlardı.

Eczacı kendi evine ciddi bir havayla girince hizmetkârları Lambert ve Marguerite onun bu halini hatalı bir şekilde Jehan’ın gidişine yordular. İkisine de tek kelime etmeyen Andreas, doğruca merdivenleri çıkmaya başladı ve her nasılsa, evde oturanların tümünün gözünden kaçmış bulunan ara kattaki küçük odanın kapısının önünde durdu. Neredeyse oranın yok olmuş, odanın aklında kalan yanlıış bir hatıra olmasını umuyordu. Ancak oda oradaydı, mantığa edilmiş bir hakaret gibi tam önünde duruyordu işte.

Bir anda öfkeyle karışık hayal kırıklığına kapılan adam hızla koşup kendini odasının sessizliğine attı.

Odasının ufak penceresinin önünde dikilerek, üzerinde taşıdığı keselerin birinden daha önce bahsettiğimiz, herkeslerden gizlediği ufak afyon özütü şişesini çıkardı. Dışarıda yağmaya başlayan kar tanelerinin bazıları duvara çarpıyordu.

Kendisine günlük olarak belirlediği doza dikkat etmeden şurubundan koca bir yudum aldı. O boş odanın hayali aklını tümüyle işgal etmişti. Kar tanelerinin dansı, ısırın soğuk, yaşadığı acayip günün anıları ve kuşkusuz az evvel içmiş olduğu şurup nedeniyle fiziksel dünyayı terk ettiği hissine kapıldı.

Orada bulunmasını böylesine anlamlandıramadığı bir odanın varlığının kesin olduğunu nasıl kabul edebilirdi? Oda­nın varlığını o sabaha dek fark edememiş olması hislerinin bir aldatmacası mıydı acaba diye düşünüyordu.

  urubun içindeki afyonun etkisini göstermesini beklerken uzun bir süre orada, başlangıcı ayaklarının altında uzanan karanlık sokağı inik halde öylece dikildi, sonra derin bir i  çekişle büyük yemek odasına indi. Yolda, tüm sıkıntısının kaynağı olan küçük kapının önünde duraklamamak için kendini zorladı.

Bu konu üzerine, en azından kısa bir süreliğine düşünmemeye karar verdiğı anda kafasının karışıklığını iki kat artıran yeni bir gizemle daha karşılaşmıştı.

“Pazar günü ava çıkacağım ve senin de benimle gelmeni istiyorum.”

Aalis’in gözleri şaşkınlıkla açılıverdi. François Ardignac kendisinden fazla büyük değildi (olsa olsa on altı yaşındaydı) ancak iri yarı gövdesi ve geniş omuzlarıyla şimdiden genç bir adamın görüntüsüne sahipti.

Béziers kentinin ticaret birliği başkanının oğlu birkaç haftadır genç kıza fena halde kur yapıyordu ve Aalis hiçbir duygu hissetmediği bu genç oğlana bunu nasıl anlatacağını bilemiyordu. Oğlan, açık renk gözlerine karşın esmer başlı, yakışıklı bir çocuktur ve kentteki diğer pek çok kızın pek hoşuna gidiyordu ancak Aalis onu aptal, kaba buluyordu ve çocukla arkadaşlık kurup da sonsuza dek buraya tıkılıp kalmaya niyeti yoktu.

“Ava mı? Yok canım!”

“Neden olmasın? Erkeklerle yaraşır bir iş ne de olsa, sen de bataklıkçı çok iyi biliyorsun ve etrafta bunca kar varken bana yardımın dokunabilir. Sonra... İkimiz de eğlenmiş oluruz hem, ha?”

“Zavallı François, beni neyin eğlendireceği konusunda en ufak bir fikrin bile yok.”

Oğlan gülümseyerek yaklaştı ve bir elini genç kızın kalçasına koydu.

“Bence tamamen yanılıyorsun,” diye yanıtladı yaramaz bir sesle.

Genç kız çocuğun elini kendisine dokunur dokunmaz sert bir hareketle itti ancak gözleri ay ışığı altında parlayan François istifini bozmayarak iyice sırnaşmaya kalktı.

“  ek Şu patini!” diye bağırdı Aalis, bu defa tüm gücüyle oğlanı omuzlarından itekleyerek. “Başkanın oğlusun diye istediğın her Şeyi elde edebileceğini sanma.”

Genç çocuk incinmiŐ  gibi bir tavır takındı.

“Neden böyle zorluk çıkarıyorsun Aalis?”

“Eğer istediğın basit bir kızsaa, onlardan B  ziers sokaklarında bolca bulabilirsin.”

“Onlar benim hoŐ uma gitmiyorlar.”

“Sen de benim hoŐ uma gitmiyorsun.”

“Nereden biliyorsun, henüz benim tadımaa bakmadın ki,” diye yanıtladı oğlan, iki eliyle poposundan yakaladığı genç kızzı kendisine doğru çekerek.

Aalis   fkeden kendini kaybetti ve   ocuğaa bir tokat patlattı.

“Seni pislik!” diye tükürdü oğlan, diŐ lerini sıkarak. “Ő ehirden çıktığında neler yaptığını bilmediğimii mi sanıyorsun?”

Aalis’in yüzü kızardı.

“Ne diyorsun sen be?”

TaŐçı gediğine koyduğunu anlayan François sinsice gülümsedi.

“Rızan olsun ya da olmasın, pazar günü benimle geliyorsun.”

“  l  r  m daha iyi!” diye yanıt verdi kızz, hızla arkasını dönüp koŐ arak ailesinin evine girmeden önce.

Hali vakti yerinde birkaç Parisli gibi Andreas'ın da yemek odasının şöminesinin üzerinde kendisine ait bir portre asılıydı.

Portre yeni yapılmıştı, portre yaptırmak pahalı bir modaydı ve ücretini karşılamak herkese uygun değildi. Ancak Eczacı'nın portresini yaptırmasının amacı moda uymak değildi, zaten resim de kendisine pek benzemiyordu. Resmi yaptırmıştı çünkü resim sanatına gerçekten önem veriyordu ve Yakışıklı Philippe'in zafer kutlamalarında tanıştığı, Erembourg-de-Brie Sokağı'nın ünlü ressamı üstat Honoré müşterileri arasındaydı. Adam için hazırladığı ilaç ve merhem karışımları bir yana, Andreas kimya bilgisi sayesinde sayısız defa boya hazırlamasına yardımcı olmuş, ressam da karşılık olarak çıraqlarından birine tahta panel üzerine burada asılı duran portreyi çizdirmişti.

Üç yıldan biraz uzun süredir tablo yemek odasının duvarını süslemekteydi, bununla birlikte, Andreas sanki eseri ilk defa görüyormuşçasına donup kaldı ve yüzü bembeyaz kesildi.

Tanrısal kabul edilen altın oran kurallarına uygun şekilde çizilmiş olan tablonun sol tarafında, kel kafası, karanlık bakışları, sıkı dudakları, üzerinde geniş yakalı beyaz gömleği ve döneme göre kumaşı epey gerçekçi görünen, lacivert taşı rengindeki eczacı cübbesi olan Andreas beline kadar resmedilmişti. Sol elinde daraları boş duran gümüş bir terazi tutan Eczacı'nın sağ eli ise gizemi vurgulayan bir hareketle, yukarıyı gösteren işaret parmağı dışında sıkılı bir yumruk şeklinde çizilmişti. Bu el de tablonun geri

kalan kısmı gibi altın oran kurallarına uygun biçimde yapılmıştı. Andreas'ın yanında duran masanın üzerindeyse ünlü ilaç bilimci Masuya'nın el yazmasının bir kopyası D harfinin sayfası açılmış şekilde duruyordu. Arka plandaysa, bir etajerin üzerine yığılmış bir dolu etiketli kavanoz, vazo,    e, kap ve havan vardı.

Kompozisyon zamanın geleneklerine sadık kalınarak yapılmıştı ve portrenin içeriğine uygundu. Ancak tabloda, önüne geçtiği anda Eczacı'nın afallamasına neden olan bir acayiplik vardı.

Tablonun sağ tarafı, silinmiş gibi bomboştu.

Resmin sağ tarafındaki   te birlik kısım bulanık ve karanlık birtakım gölgelerden ibaretti. Kompozisyona ters düşen bir boşluktu bu.

Mantık orada, Andreas'ın solunda sanki başka biri bulunuyormuş da tam o  izilecekken tablo yarım bırakılmış hissi uyandırıyor. Ya da o ikinci kişi tablodan buhar olup uçmuş gibiydi.

Andreas'ın tablo karşısında hissettiği (son derece sevimsiz) duygu da bu olmuştu. O güne kadar tablonun sağındaki bu anlamsız boşluğun veya yanında başka birinin bulunması gerektiğinin farkına varmamıştı. Orada bir kişinin daha bulunması  arttı sanki. Birinin. İyi de kimin? Ve neden orada değildi? Çizilmiş de silinmiş miydi yoksa hiç çizilmemiş miydi? Tablonun eskiden beri böyle olup olmadığını bir türlü çıkaramıyordu ve eğer bu boşluk eskiden de varsa neden daha önce gözünü rahatsız etmemişti? Tablonun acayip hali en az evinin ara katında bulunan, unutulmuş odanın varlığı kadar saçmaydı. Ve mantık ile hafızayı ilgilendiren bu iki gizem, yapısal anlamda birbirine öylesine çok benziyordu ki Andreas iki durumun ilişkili olup olmayacağını kendine sordu.

Eczacı gerçekten keçileri kaçırdığına ikna olmuştu. Ağzı bir karış açık bir şekilde birkaç adım geriledi ve büyük masanın yanında duran banka   kt .

Uzun süre orada öylece kıpırdamadan sessizce oturup durumu mümkün olan her y nden Aristocu mantığın sınırlarını zorlayarak incelemeye çalışmasına rağmen i in i inden bir türlü çıkmadı,

aynı gün meydana gelen iki gizemin hiçbirini mantık çerçevesinde açıklamak mümkün değildi.

Bu defa, Andreas keşfettiği bu ikinci gizemi hizmetkârlarıyla paylaşmayı reddetti ve çok sonra, faydasız bir şekilde yatağında uyuyabilmek için çabalarken aklına skolastik felsefenin önde gelen düşünürlerinden Abélard'ın *Dialectica* eserinden şu cümle takılacaktı:

Anlaşılmaz olana inanmamız mümkün değildir.

Ertesi sabah Andreas sokaktan gelen çığlıklar üzerinde evden ıktı. Gece boyunca yağan karla, çatılar ve pencerelerin kenarları ipek gibi beyaz bir örtüye bürünmüştü, sokak ise kaygan ve yapış yapış bir balçıkla kaplıydı. Bununla birlikte, çocuklar semtin farklı din kurumlara ait bölgeleri arasındaki sınırı oluşturan taşların üzerinde havaya inat lakros oynuyorlardı.

Dkknından birkaç adım uzaklaşan Eczacı, çıkan patırtının kaynağına ulaşmakta gecikmedi. Yatık Magdala ve diğer iki “sokak kızı”nın yaşadığı evde kopuyordu patırtı. Hepsi de yerlere yatmış olan kadınlar ticaret birliği yetkilisi tienne Bourdon ve  yeminli üyeye yalvarmakla meşguldüler. Durum epey gergindi ve üyeler kadınları dövmeye hazırlanıyorlardı.

Sokak meraklı ahaliyle dolmuştu. Tıraşlı kafasına cübbesinin başlığını geçiren Eczacı adımlarını hızlandırdı ve tantanayı eğlenerek izledikleri belli olan seyircilerin arasından kendine yol açtı.

“Neler oluyor burada?” diye sordu, bir elini ticaret birliği yetkilisinin omzuna sertçe koyarak.

Bundan mutluluk duymasa da Andreas, tienne Bourdon’u iyi tanıyordu. Adam Paris’in bu yakasında, devletten aldığı yetkiyi kendi adına kullanmaktan çekinmeyen biriydi. Eczacı ne zaman kendi meslektaşları hakkında haklı bir suç duyurusunda bulunacak olsa, ki bu durum epey sık şekilde meydana geliyordu, adam sanki kendisi de Andreas’a kin besliyormuşasına şikyetleri hasıraltı etmişti.

Burada, okurumuzun affına sığınarak hikâyemizi aydınlatmak adına küçük bir açıklama yapmak ve bilmeyenler için o dönemlerde ticaret birliği yetkililerinin ne gibi yetkileri olduğunu anlatmak istiyoruz.

Paris kurulduğundan beri, nehir üzerinde yapılan ticareti rakipsiz şekilde kontrol altında tutan ve *nehir tüccarları* denilen bir ticaret birliği vardı. Nehir taşımacılığıyla yapılan ticaret, son yüzyıllarda giderek önem kazanmış ve bu ticaret birliği de başkentin en güçlüsü haline gelerek yalnızca Paris'in tüm ticaretini yönetmeye başlamakla kalmayıp aynı zamanda belediye yönetiminde de hatırı sayılır güç elde etmişti. Böylece On üçüncü yüzyılda bu birliğin başkanı "ticaret başkanı" adıyla anılmaya başlanmış, günümüz belediye başkanlarına yakın bir tanımla, anıt ve yol yapımı, kamu törenlerinin düzenlenmesi ve benzeri işler konusunda yetki sahibi olmuştu. Birliğin politik rolü de giderek daha önem kazanmış ve krala karşı burjuvazinin haklarını koruyan bir biçim almıştı. Andreas'ın zamanında Guillaume Pisdoe'nun başında bulunduğu ticaret birliğinin toplantıları da Châtelet yakınlarındaki Burjuva Salonu'nda yapılırken, sonrasında bu toplantıların yeri, Belediye Sarayı adını alan Grève Sarayı'na taşınacaktı. Okurumuz, Paris armasında yer alan Latince sözün de böylelikle nehir ticaretinden geldiğini anlayacaktır: *Fluctuat nec mergitur*.⁴

Son olarak da (anlatmak istediğimiz asıl yere gelmemiz gerekirse) ticaret başkanına dört adam, dört birlik yetkilisi yardım ediyordu. Böylece bu dört adamın ne kadar nüfuzlu kimseler olduğunu, aynı zamanda da Eczacı'nın onları neden hiç sevmediğini de anlamış bulunuyoruz.

"Bu üç yosmayı buradan sepetlemek için geldik," diye açıkladı Bourdon, semtin en saygıdeğer adamlarından biri tarafından işinin yarıda kesilmesine fena halde bozularak.

"Hangi sebeple?"

4 (Lat.) Sürüklenmiş ama batmamış. (ç. n.)

“Bu sizi hiç ilgilendirmez  stat Saint-Loup ama yine de s y-
leyeyim, kiralarını  demiyorlar.”

“Yalan!” diye bağırdı Magdala gözlerinden öfke fi kırtarak.
“Palavra sıkıyor! R   vetine kadar    yoruz!”

“Kapa  eneni fahişe!” diye çıkıştı üyelerden biri elinin tersiyle
vuracakmış gibi yaparak.

“Sıkıysa vur! Kifayetsiz herif!” diye yapıştırdı kadın da.

“Haydi, haydi! Mutlaka bir yanlış anlaşılma olmalı,” diye lafa
karışacak oldu Andreas ortalığı yatıştırmaya çalışan bir sesle.

“Yanlış anlaşılma falan yok Saint-Loup ve benim de sizin
i lerinize burnumu sokmamı istemiyorsanız, rica ederim kendi
i inizin başına d n n.”

“Elbette, elbette. Yalnı ca anlamak istediğim i in soruyorum.
Bu kadınların kiralarını ödemediği iddiası, sunduğunuz mantığa
aykırı.   yle ki: bu evde oturabilmek için kira ödemek gerektiğini
biliyoruz ve bu kadınlar da şu anda bu evde oturduklarına göre,
demek ki kiralarını  demi ler. Olay bu kadar basit, gösteri i in
teşekkürler.”

Sayıları gittikçe büyüyen izleyicilerden bir kahkaha koptu.
Andreas az önce  ne sürdüğü savın pek zayıf bir mantığa oturdu-
 unun farkındaydı ancak karşısındaki adamın söz sanatından zerre
anlamamasına ve böylesine bir ağız dala ında usturu lu biçimde
laf çarpıtmanın, mantıklı olmaktan daha çok önem taşımasına
 veniyordu.

“Kesinlikle hayır, bu kadınlar kiralarını ödemediler, bu nedenle
kapı dışarı edilecekler!”

“Eğer ödediklerini iddia ediyorlarsa bir yerde mutlaka kaydı
olmalı...”

“Ama işte bakın, bunu kanıtlayamıyorlar!”

“Anlıyorum,” diye yanıtladı Andreas, sanki zor bir aritmetik
problemi çözmeye çalışırmış gibi kaşlarını çatarak. “Peki sizde on-
ların kiralarını  demediklerine dair bir kanıt bulunuyor mu acaba?”

Kalabalığın kahkahaları ikiye katlandı. İzleyenler Eczacı'nın (ve biraz da "sokak kızları"nın) tarafını tutuyorlardı, adam bundan fayda sağlamaya karar verdi.

"Bunu kanıtlamak bizim işimiz değil!" diye kendini savundu Bourdon rahatsızlığı gittikçe artarak. "Asıl onların masum olduklarını kanıtlamaları gerekiyor!"

"Öklid'e göre kanıtsız bir önerme pekâlâ kanıtsız bir şekilde çürütülebilir."

"Felsefe paralamanız bizim hiç işimize yaramıyor üstat Saint-Loup. Eğer illa bir kanıt istiyorsanız bu sokak kadınlarını hemen sorgulatmaya götürebiliriz. Cezalandırma meydanı buraya o kadar da uzak değil nasılsa."

"İkimizin aynı adalet anlayışına sahip olmadığı aklımdan çıkmış. Ben de bunu yapmadan önce ödemelerin kaydının kontrol edilmesi için Saint Magloire Başrahibi'ne gitmeyi öneriyorum. Ne de olsa orası daha yakın."

Belediye meclisi üyesinin yüzü düştü. Kendilerini izlemekte olan kalabalığın öfke ve alay dolu sözleri, her an şiddete başvurabileceklerini belirten şekilde küfürlere dönüşmüştü. Bourdon, fahişeleri evlerinden atmak uğruna bir ayaklanma başlatmayı göze alamadı. Adamlarına başıyla işaret etti ve dördü de semt sakinlerinin attıkları laflara yanıt vermeden oradan uzaklaştı.

"Teşekkürler Andreas," diye fısıldadı Magdala, Eczacı'nın omzunu sıkarak. "Sonsuz teşekkürler."

"Bana teşekkür etme, size yalnızca kısa bir süre kazandırabildim. Yarın daha kalabalık şekilde başınıza üşüşeceklerinden eminim ve o zaman sizi en uçuk diyalektik bile kurtaramayacak. En iyisi gidip Başrahip Boucel ile görüşeyim, bakalım o bu duruma ne diyecek."

"Bundan rahatsız olmaz mısın? O rahiple... aranın pek iyi olmadığını biliyorum."

"Onu uzun zamandır görmemiştim, bana da bahane olur işte. Bu akşamüstü görmeye gider ve neler döndüğünü anlamaya çalışırım. Sen kirayı ödediğinizden emin misin?"

Magdala alingan bir tavır takındı.

“Sözünün eri olmayan tek bir fahişe gösterebilir misin bana?”

“Aslına bakacak olursan, sen ve iki arkadaşın dışında tanıdığım başka meslektaşınız pek yok.”

“Tabii yersen!”

“Bu sabah ticaret birliği başkanđı dükkâna uğradı ve pazar günü seni oğluyla ava yollayıp yollamayacağımızı sordu...”

“Hiç gidesim yok,” diye içini çekti Aalis bacaklarının arasına sıkıştırdığı koca bir top yünlü kumaşın üzerinde yaptığı çalışmadan başını kaldırmadan.

“Buna karar verecek olan sen değilsin!” diye yanıtladı Madam Nouet alınmış bir sesle. “Sana gideceğini söylemiştim.”

“Ama istemiyorum. François’yı sevmiyorum.”

“Sana fikrini soran olmadı. François çok iyi bir çocuk, o da babası gibi ileride başkan olacak kesin.”

“Bu durum, ondan hoşlanmadığım ve onunla ava gitmeyeceğim gerçeğini değıştirmez.”

Annesi genç kızın yanına koştı ve yanağına, önceki günden çok daha okkalı bir tokat patlattı.

“Sen kim oluyorsun da bana bu şekilde cevap verebileceğini zannediyorsun? Bir genç kız annesiyle bu şekilde konuşmaz!”

Aalis yediği tokadı, hiç sesini çıkarmadan ve gözyaşı dökmeden sineye çekti. Bir anlığına küstah bir tavırla başını kaldırdıktan sonra yeniden önündeki kumaşa eğildi.

“Bana istediğin kadar vurabilirsin anne ancak bu hiçbir şeyi değıştirmeyecek. Ben François’yı sevmiyorum ve onunla zaman geçirmek istemiyorum. Başkanın oğlu olmasına da ancak gülerim! Benim ilgilendiğim şey bu değil! Ayrıca ömrümün sonuna kadar Béziers’de kalmaya hiç niyetim yok.”

“Ne dedin sen?”

“  mr  m   bu Şehirde ge irmeyece im, dedim.”

Madam Nouet bir kakhaha patlattı ve ellerini geniş kal alalarına dayadı.

“Ah demek  yle? Gerçekten mi? Peki yanında bir koca olmadan nereye gidebileceğini sanıyorsun seni küçük sersem?”

“Tek başıma idare ederim.”

“Paran olmadan mı? Ağzından çıkanı kulağın duymuyor zavallım!”

“Zengin olup hapis hayatı yaŐayaca ıma fakir ve  zg r olmayı tercih ederim.”

“Hapis hayatı mı? Sence de biraz abartmıyor musun?”

“Anneciğim, benim yerime sizi onurlandıracak ve kumaş işinizi sürdürecek bir oğlunuz olmasını tercih ederdiniz, biliyorum... Ancak ben bir kızım ve ömrüm boyunca sizinle birlikte çalışmaya ve B ziers’den bir o lanla evlenmeye niyetli değilim. Bu durumun seni  zd   n n farkındayım ama yapacak bir Şey yok. Ne söylersen söyle, fikrim değiŐmeyecek.”

Annesinin yüzündeki alaycı gülüş söndü ve yerini çökeli bir ifadeye bıraktı.

“Bakalım bu söylediklerini babanın önünde de tekrarlayabilecek misin?”

Madam Nouet odayı sert adımlarla terk etti.

Aalis kumaş önündeki küvete bıraktı. O zamana dek dökmemek için kendini tuttuğu gözyaşları yanaklarından akmaya başladı. Odanın diğer kısmında çalışan iki işçi işlerini bırakıp mahcup tavırlarla kıza baktılar.

Genç kız birden ayağa fırladı ve y n mantosunu kaparak evin arka tarafına gitti.  nceki gün yapmış olduğu gibi pencereden atlayarak karlar içindeki avluya indi.

Saint Magloire Manastırı, Normandiyalılar tarafından kovalanan Bretonlu keşişler tarafından onuncu yüzyılda inşa edilmişti. Dol Piskoposu Magloire'in kutsal emanetlerini Paris'e getirmiş ve Cité Adası'nın üzerine manastırlarını yapmışlardı. Ancak 1138 yılında Benediktenlere, Saint Denis Sokağı'nı da kapsayan nehrin sağ kanadında yer alan, sahip oldukları bölge dar gelmeye başladı. Manastır genişledikçe genişliyordu ve işte Andreas'ın o öğleden sonra içine girdiği güzel bina buydu.

Bu arada, okurumuza not düşmek adına, o dönemde eczacılar cemiyetinin meclisinin Sainte Catherine Kilisesi Hastanesi'ne bağlı olduğunu ve rastlantı bu ya, sonradan meclisin Saint Magloire'a bağlandığını belirtelim. Neyse lafı dolandırmadan Andreas'a geri dönelim.

Burası bir zamanlar neredeyse evi gibi olduğundan, içeri sorgusuz sualsiz, rahatça girdi. Manastır, hem kuzeye hem de güneye doğru genişlemiş ve ilk kurulduğu Cité bölgesi ile Saint Denis Sokağı arasında bulunan devasa araziler üzerine yayılmıştı. Neredeyse iki yüzyıldır Saint Magloire'in din adamları kendi bölgelerindeki yüksek yargı ve yol çalışmaları yönetimini ellerinde bulunduyorlardı. Manastır, belli bir bağımsızlıkla hareket edebilen güçlü bir kurumdu.

Manastırın ortasında, karlarla kaplı mezar taşlarının üzerinden, orta sahnı zamanla genişletilmiş eski şapel ve onun daha güneyindeyse, sayısı gittikçe çoğalan müritlerin ihtiyacını karşılamak

 zere sonradan yaptırılan, aynı zamanda Andreas'ın da vaktiyle kapısına terk edildiği Saint Gilles Kilisesi yükseliyordu.

Çocukluğunun tamamını orada geçirdiğinden manastır bina-sının i ini gayet iyi öğrenmiş olan Eczacı duraksamadan avluyu geçti. İlerlerken tanıdık tanımadık pek çok keşişle karşılaştı. Başlıklı kara c bbelere bürünmüş olan adamların hepsi de kendisini dostane şekilde selamladı ancak hiçbiri durup da onunla sohbet etmeye kalkmadı. Benedikten tarikatının kuralları ve yoğun çalışma temposu kimsenin aylaklık etmesine izin vermiyordu.

Toplantı salonu boyunca ilerleyerek Başrahip'in odasının önünde durdu. Adamın günün bu saatinde burada olacağını biliyordu çünkü ikinci ayını henüz bitmişti. Oymalı meşeden ağır tahta kapıyı yumruğuyla üç defa güçlü bir şekilde tıklattı. Genç bir keşiş koşarak kapıyı açtı ve Eczacı'yı manastırlarında gördüğü için epey  a ırdı.

“Başrahip'le bir görüşmeniz mi vardı?” diye sordu genç adam rahatsız olmuş bir tavırla.

Ancak Andreas delikanlıya yanıt veremedi, odanın arka tarafından genizden gelen ciddi bir ses yükseldi ve yüksek ta  duvarlarda yankılandı.

“Bırak da girsin Jean-Baptiste, bu benim evlatlığım Bay Saint-Loup.”

Keşişin yanakları kızardı ve misafirin önünden çekildi. Andreas içeri girdi ve Başrahip Boucel'in yazmakla meşgul olduğu masanın önüne yürüdü.

“Sekreterimin kusuruna bakma Andreas, manastıra yeni geldi, seni tanınmasına imk n yok. Jean-Baptiste? Bizi yalnız bırakabilirsin.”

Kuşkusuz rahat bir nefes alan genç keşiş hızla gözden kayboldu.

“Seni gördüğüme  a ırdığımı inkâr etmeyeceğim Andreas.”

“Sizi şaşırtmayı hep sevmişimdir rahip babacığım.”

“En hafif tabirle böyle diyebiliriz tabii. Lütfen otur.”

Eczacı yüzü Başrahip'e dönük şekilde oturdu. Oda fazla değişmemişti. Aziz Benedikt öğretisinin yoksulluk kuralına ters düşecek kadar zengin döşenmiş odada bir sürü duvar halısı asılıydı. Çok

yüksek, tonozlu tavana mor harflerle *Ora et labora*⁵ sözcükleri yazılmıştı. Usta marangozların elinden çıkma mobilyaların üzerinde altın şamdanlar, kutsal çanaklar, biblolar ve haçlar yerleştirilmiş, odanın güney duvarına ise bir mihrap konulmuştu. Başrahip'in ardında neredeyse tavana dek uzanan büyük kütüphane kütüphaneci keşiş tarafından *scriptorium*'da koruma altında olmayan kitaplarla doluydu.

Bu noktada, hikâyemizin ilerleyişi boyunca birkaç defa karşımıza çıkacak olan Başrahip Boucel'i size biraz daha tanıtmak gerektiğini düşünüyoruz.

Andreas, hesaplarına göre yetmiş yaşını henüz doldurmuş olan adamı epey değişmiş buldu. Zamanın ve üstlenmiş olduğu ağır sorumlulukların izi, kırıksık alnı, düşük göz kapakları ve kafasının kazınmış tepesinin etrafındaki beyaz saçlardan okunuyordu. Burnu ve yanaklarındaki kırmızı kılcal damarlar, saygıdeğer rahibin manastırın bağlarının ürünü olan şaraba düşkünlüğünü ele veriyor olsa da bu duruma, Benedikten Tarikatı rahiplerinde nadiren rastlanıyor değildi. Ufak tefek ve tombul olmasına karşın vücudundan güç ve güven fışkıran bir adamdı. Alnı kısa ancak genişti, ince ve manalı dudakları vardı.

"Neredeyse üç senedir beni görmeye gelmediğini düşünürsek, ziyaretini neye borçluyuz acaba? Benden isteyeceğin bir şey mi var?"

Andreas bu sitemkâr sözlerle alınmak yerine onu sahibine misliyle iade etmeyi seçti.

"Kesinlikle. Ziyaretimin nedeninin yalnızca hatırlarınızı sormak olabileceğini sanmıyordunuz ya?"

"Seni buraya hangi rüzgâr attı Andreas?"

"Bunu zaten bildiğinizi sanıyorum efendim."

"Nereden bileyim yahu?"

"Çoktan kulağınıza gelmiştir bu mesele rahip babacığım."

5 (Lat.) *Dua et ve çalış.* (ç. n.)

“Sen de biliyorsun ki bu duvarların arasında dış dünyadaki olaylardan uzak bir şekilde yaşıyoruz ve orada meydana gelen olaylar da bizi zerre ilgilendirmiyor.”

“Keşke öyle olsaydı!”

Başrahip’in, gerçekte uzaktan yakında ilgisi olmayan bu savı neredeyse bir kışkırtma gibiydi. Herkesin ve Andreas’ın da çok iyi bildiği üzere, Benediktenlerin çıkarları, gün geçtikçe ruhani dünyadan taşarak maddi dünyaya kök salar olmuştu, her geçen gün, kara cübbeli keşişler politik ve özellikle finansal sorunlara daha derinden karışıyorlardı. Cemiyetin hükmettiği alanlar genişledikçe inanılmaz hazineleri yöneten rahipler birer güç odağı haline geliyor, böylece Fransisken, Dominikan, Sistersiyen, Bernarden, Karnı, Ogüstün, Chartreux gibi çok sayıdaki tarikat iktidar savaşı verirken başlangıç idealleri olan yoksulluktan fersah fersah uzaklaşıyordu. Bu güzel dünyadaki tartışmaların çoğu görünürde aşağı yukarı hep teolojik konuların ekseninde dönüyordu: Fransiskenler, Dominikanlarla engizisyon imtiyazları üzerine tartışıyor, Skotistler, Thomistlerin Aristocu felsefeyi bu kadar göklere çıkarmalarına çatıyor, Mistikler Skolastiklere karşı çıkıyor, dilenciler vaizlere, manastırcılar maneviyatçılara vs. ancak tüm bu kuru gürültü *disputatio*⁶ aslında metafizikten çok, bayağı amaçlar uğruna yapılan bir savaşı maskeliyordu: iktidar ve para. Böylece Benediktenler de diğer tüm tarikat dünyası gibi, keşişlerin dış dünyaya açılmalarının ruhları açısından bir felaket olacağını söyleyen kutsal babalarının öğretilerinden çıkmıştı...

“Neyse,” diye sözüne devam etti Andreas. “Konuyu bilmediğinizi varsayalım: Sizinle, Saint Denis Sokağı’ndaki evde oturan üç sokak kızı ve ticaret birliği yetkilisi Bourdon’un kiralalarını ödemedikleri gerekçesiyle onları evden atmaya çalışmasını konuşmak üzere geldim.”

Başrahip içini çekti.

“Ve?”

“Ve bu emri sizin verip vermediğinizi öğrenmeye.”

“Bu olayı neden bu kadar çok önemsedğini hiç anlamıyorum Andreas. Sırf bana inat olsun diye mi, yoksa o kadınlarla itiraf etmeye çekindiğin derin bir bağın olduğu için mi?”

“Her ikisi de babacığım.”

Boucel gülümsemeden edemedi.

“Tanrımızın sana ne denli yüksek bir kavrama gücü verdiğini unutmuşum.”

“Teşekkür ederim. Durum hakkında ne kadar adaletsiz davranışınızı...”

“Bazen ne kadar da küstah oluyorsun! Güya seni kendi oğlum gibi yetiştirdim!”

“Kendi oğlunuz gibi mi? Demek kendi oğlunuz gibi?” diye çıkıştı bir anda Andreas güvenmiş bir sesle. “Ebeveynlik konusunda epey yoz bir anlayışınız var o halde!”

Başrahip’in yüzü gölgelendi ve Andreas sonrasında odaya çöken sessizliğin tadını çıkardı. Aniden ciddileşen yaşlı adam masasına abandı.

“Yaşam tarzları ve temizlik koşulları korkunç olan o sokak kadınlarının Aziz Denis gibi dini bütün bir semtte barınması tek kelimeyle kabul edilemez.”

“Demek tam düşündüğüm gibi, kiralarını ödemedikleri bahanesi kocaman bir yalandan ibaret. Binadan atılmak istenmelerinin nedeni başkaymış.”

“Oturdıkları ev manastır topraklarında bulunuyor Andreas, tıpkı senin dükkânın gibi. Başrahip olarak topraklarımda tam hâkimiyete sahibim ve canım ne isterse onu yapabilirim.”

Eczacı başını yana eğdi ve kaşlarını çattı.

“Biraz önce bana söylediğiniz sözler ve onları söyleme şekliniz bana bu emrin sizden çıkmadığını düşündürüyor.”

Başrahip Boucel başını salladı.

“Bazen seni söz sanatlarına yönlendirdiğim için neredeyse pişman olasıım geliyor.”

“Bu olayın ardında kim var? Su üzerindeki tüccarlar mı?”

Boucel hayır anlamında kafasını salladı.

“Kral mı?”

“Uzaktan yakından ilgisi yok.”

Andreas başını geriye atıp bir kahkaha patlattı.

“Piskopos! Paris Piskoposu’nun emri bu, değil mi?”

“Hayır değil Andreas. Bu emir doğrudan Papa’dan geldi.”

“Papa mı?” diye sordu Andreas, şüpheye düşenlerin yaptığı gibi dudaklarını bükerek.

“Papa V. Clemens tüm ülkede fahişeliği hizaya sokmanın kilisenin görevi olduğuna karar verdi.”

“Hizaya sokmak mı? Kilise fuhuşu kurala mı bağlayacak yani?”

“Kilisenin yönetimindeki evlerde, hayat kadınlarının çok daha sağlıklı koşullar altında barınıp çalışacağını yadsıyamazsın.”

“Genelevler! Saygıdeğer Aziz Petrus’a bağlı genelevler! Tabii ya, bu benim aklıma neden daha önce gelmedi?”

“Genelevler olmayacak Andreas! Bu kadınlar çok daha iyi şartlarda yaşayacaklar. Senin de öğrenciyken tekrar edip durduğun Aquinolu Thomas’nın dediği gibi: İki kötü arasında seçim yapman gerekiyorsa kötünün iyisini seçmen gerekir. Mesleği düzene sokabiliriz.”

“Ve elbette o meslekten maddi çıkar da sağlayabilirsiniz! Tapınak Şövalyeleri’nden sonra Avignon’da gözünü fahişelerin paralarına dikti, desenize...”

“Sözlerine dikkat et Andreas! Bu işin Tapınak Şövalyeleri’yle alakası yok. O tamamen kralın yaptığı bir meseleydi, hatırlatırım.”

“Arkasında kilisenin desteğiyle. Bu işin sizinle olan ilgisine gelecek olursak babacığım, çok sevgili arkadaşınız Sens Başpiskoposu’nun üç yıl önce, elli Tapınak Şövalyesi’ni idama mahkûm ettiğini ve onları diri diri yaktırdığını hatırlatmama gerek var mı?”

“Bunun konumuzla hiç ilgisi yok Andreas. Biz fahişeleri mahkûm etmeye falan çalışmıyoruz. Kamu huzuru ve düzeninin

7 1309 yılında Papa V. Clemens papalık meclisini Roma’dan Avignon’a taşımıştı. (ç. n.)

bozulmaması için bu talihsiz fakat gerekli mesleği belli kurallara bağlamak istiyoruz.”

“Kurallara bağlamak mı?”

“Evet. Kadınların yer değiştirmelerini engellemek gibi örneğin. Evlerin hangi gün ve saatlerde çalışacağını belirlemek, evli insanların, rahiplerin, Yahudilerin genelevlere girişini yasaklamak....”

“Keşişler hariç tutulacak herhalde...”

Başrahip bu sözü duymazlıktan gelerek devam etti:

“Dini bütün kadınların tacize uğramasına engel olmak için fahişelerin ayırt edici şekilde giyinmelerini temin etmek, cinsel uygulamalarını kurala bağlamak ve son olarak da Mecdelli Meryem gibi ruhlarını cehennem ateşinden kurtarmak için düzenli olarak günah çıkarmalarını sağlamak.”

“Bu çok eğlenceli babacığım, siz tüm o güzel amaçları sayarken benim tek duyduğum ‘Kâr, kâr, kâr.’ Bu kadınlardan ev kirası toplamak size yeterli gelmedi, bir de gelirlerine ortak mı olmak istiyorsunuz?”

“Nasıl istiyorsan öyle işit Andreas ancak ok yaydan çıkmış durumda, Papa kararını verdi ve senin minik haçlı seferin tarihin akışını değiştiremeyecek.”

“Orası kesin. Buna karşılık, sizin son yıllarınızı fena halde lekeleyebilir.”

“Bu bir tehdit mi?”

“Evet.”

Başrahip Boucel aldığı yanıtın soğukluğu ve küstahlığı karşısında donup kaldı.

Söylemek istediklerini söylediğini düşünen Eczacı ise yerinden doğruldu, başlığını düzeltti ve çıkmak için kapıya doğru yöneldi. Odayı terk etmeden önce yaşlı adama doğru dönüp kısaca şu sözleri etti:

“Saygıdeğer rahip babacığım, siz o kadınları rahat bırakın, ben de geçmişte yaşadıklarımızı rahat bırakayım.”

“Neden artık müzik çalmıyorsunuz Zacharias?” diye sordu Aalis, kulübenin karanlığında başını dizlerine dayayarak otururken. “Sizi görmeye geldiğim onca defa, bana yalnızca bir şarkı çaldınız.”

“Parmaklarım çok kötü durumda küçüğüm! Bu yetmiş iki teli akort edecek halde bile değilim!”

Aalis kafasını kaldırıp kuru taş duvara dayanmış ufak masanın üzerinde duran psalteri adındaki müzik aletine baktı. Gezgin Yahudiler tarafından Avrupa’ya getirilmiş olan Orta Doğu’ya özgü bu enstrüman bir kitaraya benziyordu. Parmakların arasında zarifçe tutulan iki ufak mızrapla tellerine vurularak çalınıyordu. Zacharias Buljan’a ait olan çalgı eski olduğu kadar eşsizdi de. Gövdesi tamamen kestane ağacından oyulmuştu, müziğin tonunu değiştirmek için hareket ettirilebilen köprüleri, satranç tahtasındaki piyonlara benziyordu. Ses levhasının üzeriyse artık yer yer silinmiş olan kırmızı tonlarda bir resimle süslenmişti.

“Kimsenin onu çalmaması ne kötü,” diye içini çekti Aalis. “Öyle güzel görünüyor ki!”

“Biliyorsun ben daha güzellerini de gördüm. Bu aslında biraz ufak çünkü müziğin hoş karşılanmadığı yerde onu kolayca mantomun altına saklayabilmem gerekiyordu. Ufak olması çalmasını da zorlaştırdı. Fakat sesi epey güzeldir. Onu bundan yüz elli yıl kadar önce Bizanslı büyük bir çalgı ustası yapmış. Al, istersen ona dokunabilirsin.”

Aalis tereddüt etti, çalgıya elini sürmeye cesaret edemiyordu. Zacharias kendisine ısrar eden şekilde gülümseyince yerinden kalktı ve paha biçilmez çalgıyı ellerinin arasına aldı. Yaşlı adamın yanına oturdu ve üçerli halde gruplanmış birkaç teli tıngırdattı.

“Çalmanızı dinlemeyi çok isterdim!” diye tekrarladı genç kız dizlerinin üzerinde duran aleti hayranlıkla izleyerek.

“Ben de senin için çalmaktan büyük keyif alırdım küçük Aalis. Ancak paslanmış bir *naggan* bu çalgıyı hakkıyla çalamaz.”

“*Naggan* mı?”

“Benim eskiden olduğum gibi müzisyenlere bu ad verilir. Kendimize özgü bir çalma tarzımız vardır. Tıpkı dilimiz gibi, müziğimiz de ziyaret ettiğimiz ülkelerinkinden beslenerek gelişir. Buranın insanları oyunumuzun kurnazlığını asla anlamazlar. Yavaş yavaş pek çok farklı makam uydurduk: ‘büyük aşk’ demek olan *Ahava Rabba*, *Mi Chébérahk*, *Adnai Malakh* ve bana göre içlerinde en güzeli olan ‘atalarımızın melodileri’ anlamına gelen *Magen Avot*. Sana özellikle bu makamı dinletmeyi çok isterdim. Hem de çok. Ancak ne yazık ki bunu yapamam.”

Yaşlı adam derin derin içini çekti ve Aalis adamın gözünün pınarında bir damla yaş gördüğünü bile düşündü.

“Küçükken, gece uyumadan önce kolayca dalabilsin diye oğluma hep *Magen Avot* makamında şarkılar çalardım.”

“Oğlunuz Nissim’e mi?”

“Evet.”

“Ondan bana öyle çok bahsediyorsunuz ki!”

“Çünkü onu çok özleyorum ve onu bir daha göremeden ölmekten çok korkuyorum.”

Aalis tekrar yerinden kalktı ve psalteriyi dikkatle masanın üzerine koydu.

“Peki o zaman neden onu ziyarete gitmiyorsunuz?” diye sordu neşeli bir sesle, yaşlı dostuna biraz cesaret aşlamak istercesine.

“Ta Bayonne’a mı? Ben oraya kadar gitmeyi asla başaramam!”

“Neden olmasın? Kış bitince gün boyu y r menize hiçbir engel kalmayacak. Ya kendiniz gidersiniz ya da sizi götürecek birini bulursunuz.”

“Ne kadar tatlısın  ocu um. Evet, belki de kış bitince giderim. Belki.”

“Yapabilseydim sizi oraya ben götürürdüm. O lunuzla tanışmayı çok isterim.”

İki dost derin düşüncelere dalarak sessizliğe gömüldüler. Zacharias’ın aklında hiç kuşkusuz oğlunun hatıraları vardı, Aalis ise hâlâ ayakta duruyor ve imrenerek çalıya bakıyordu. Yaşlı adamın genç halini, kuzenleriyle birlikte ülke ülke, şehir şehir dolaşıp müzik çalarken hayal etti ve bu hayal onu heveslendirdi.

Zacharias Buljan (günün birinde Aalis’e de anlattığı üzere) Orta Asya kökenli bir halk olan ve tıpkı kendisi gibi pek çok kıvılsaçlı insan barındıran Hazarlardandı.

Ona göre, Hazarlar doğrudan İsrailoğullarından değilseler bile, aslen Nuh’un oğlu olan Togarma’nın soyundan geliyorlardı. Heyhat! Gerçek  y k  tarihin karanlıklarında yitip gitmişti ve Zacharias’ın son temsilcilerinden biri olduğu bu halkı artık kimsenin hatırladığı yoktu.

“Annenler seni merak edecek Aalis.”

“Evet. Ama bu umurumda bile değil. Tüm günümü o atölyede kapalı halde ge iremem. Hayatımı bu şekilde yaşamak istemiyorum. Gideceğim yolu kendim belirlemem gerektiğini bana siz söylediniz.”

“Evet, sana böyle söyledim. Fakat kendi yolunu tartışma yaratmadan da çizebilirsin. Belki de onlara açıklaman, hissettiklerini anlatman gerekiyordur.”

“Beni anlamak istemiyorlar.”

“Kendini açıklamak için yeterince  abaladın mı? Onlar senin ailen, senin i in endişelenmeleri doğal.”

“Peki ya siz? Siz de benim için endişeleniyor musunuz?”

“Hayır. Ben senin kendi yolunu çizeceğini biliyorum. Henüz yeteneğini ke fetmedin. Ancak ben içinde bir yerlerde o yeteneğin

gizli olduğuna inanıyorum.” Aalis parlak yeşil gözlerini arkadaşına yöneltti. *Ben senin kendi yolunu çizeceğini biliyorum.* Bu cümleyi duymak öylesine güzeldi ki! Hayatında ilk defa biri, hem de bir yetişkin ona ilişkin bir güven belirtisi göstermişti, ona inandığını söylüyordu ve bunu söyleyen şu dünyada en saygı duyduğu kişiydi. Genç kızın gözünde bu cümle derin bir önem taşımaya başladı.

“Ancak ben senin baban değilim,” diye ekledi yaşlı adam.

“Keşke olsaydınız...”

Zacharias gülümsedi ve genç kızın elini okşadı. Bu iki insan arasında yalnızca özlemle açıklanabilecek derin bir şefkat, nadir bulunan türde, hüznü bir dostluk oluşmuştu. Biri kendisine baba figürü, diğeri de hasretini çektiği çocuğunu arıyordu ve bu üzücü ilişki, ikisinin de özlemini çektiğini asla tam olarak karşılamayacağından aynı anda hem muhteşem hem de feci olarak nitelendirilebilirdi.

Yaptıkları sohbete dalmış olan iki dost, pencerenin dışında dikilen üçüncü bir kişi tarafından epey bir süredir izlenmekte olduklarını fark etmedi bile.

Bu gizemli karaltı bir anda kar tanelerinin oluşturduğu perdenin ardında uzaklaştı ve bir garigin⁸ içinde yitip gitti.

8 Akdeniz ve Ege bölgelerinin kıyı kesimlerinde makilerin tahrip edildiği alanlarda görülen çok kısa boylu dikenli çalılardan oluşan bitki toplulukları. (ç. n.)

Aalis ve Zacharias'ı içten sohbetleriyle baş başa bırakalım ve geçirdiği yoğun günden sonra eczanesinden çıkıp sokakların karanlığına dalan Andreas Saint-Loup'ya geri dönelim.

O zamanlar çoğu insanın yaptığıının aksine, adam civardaki tavernalara nadiren uğrardı, tavernaya gideceği zaman da kendi semti yerine, Seine'i geçerek Cité'nin diğer kıyısındaki öğrenci semtinde, Mathurins-Saint-Jacques Sokağı'nda bulunan ve uzun zamandır şarap tüccarları birliğinin başında olan Allegret ailesinin kardeşlerinden birine ait olan "Katır" adındaki meyhaneye gitmeyi tercih ederdi. Şarabın vergisiz satıldığı kale surları dışındaki hanlara yürümeye üşenecek kadar parası olan üniversite öğrencilerinin kendi aralarında çıkardığı patırtıları saymazsak, Eczacı buranın nispeten sakin olmasından hoşlanırdı. O akşam buraya gelmesinin nedeni de kafasını karıştıran gizemlerden bir nebze olsun uzaklaşmaktı. Çırağı Jehan'ın gidişi, unutulmuş oda, silinmiş tablo ve şimdi de Başrahip'le yaptığı şu tartışma... Böylesine serinkanlı bir adam için bile bu kadar olay fazlaydı doğrusu.

Burada, ayyaşlardan tüccarlara kadar herkese, bölgedeki nehrin kenarındaki bağlarda yetişen üzümlerden yapılan şarap servis edilirdi. Düzenli kontrolleri atlatan hilekâr meyhaneler gibi şaraplarına su kattığı da yoktu üstelik. Sohbetler edilir, tartışmalar yaşanır, piskoposla veya kralla dalga geçilir, bazen açık saçık şarkılar söylenir ya da barbut, bilardo, satranç oynanır fakat hepsinden öte bolca içki içilirdi. Eviyle arasındaki uzun mesafe ve sık sık eve dönerken

kaybolması da meyhane kapandıktan sonra Andreas'ın uzun süre yürüyerek açılmasına olanak verirdi.

Çıgırtkanların her gün bağırarak duyurdukları şarap fiyatlarının son yıllarda gün geçtikçe artması, müşterilerin ve dolayısıyla da meyhanelerin sayısını epey azaltmıştı. Ücreti karşılayamayan sarhoşlar, giysilerine el konulduğu için meyhanecinin adamları tarafından çıplak şekilde sokağa atılırdı, bu nedenle semt sakinlerinin kahkahaları arasında karda kışta çırılçıplak sokaklarda koşturan adamlara rastlamak mümkündü.

Mutfaktan gelen yağ kokusuna karışan çorba ve ter kokularının sindiği büyük salon akşam olurken isli bir hal almıştı. Şömineden ve şamdanlardan yayılan loş ışıklar mobilyaların kırmızılı yeşilli renklerini titreştiriyor, tüm o gürültü ve konuşmaların arasında masalarda atılan zarların tıkırtıları ile bağcıların, meyhanecilerin veya fakülteye yeni yazılanların sağlıklarına kaldırılıp tokuşturulan kadehlerin çınlamaları geliyordu.

Tüm bu karmaşayı, düşünce seline kapılarak boğulacağından korkan bir tavırla başını eğmiş halde sessizce izlemekte olan Andreas şaraba rağmen, aynı gün olan bu iki olay arasında bulunduğunu düşündüğü bağı kavramayı, aslında birbirlerinden tamamen alakasız olan boş odayla silinmiş resmin ortak noktasını bulmayı ve böylece bu ikili gizemi tek bir çatı altında toplamayı umuyordu. İki olayın bulgularını karşılaştırarak tek bir genel açıklamaya varmaya ya da en azından aklına düşen pek çok ihtimal arasından en makulünü seçebilmeye uğraştı.

Kesin olan tek bir şey vardı, o da bu iki anormal durumda hafızanın oynadığı önemli roldü. Ancak bir hipoteze varmaya çalıştığında, aklının kendisi gibi bir bilim insanına uymayan saçma varsayımlara kapıldığını gördü. Yine de alkolün de etkisiyle durumu olabildiğince açık fikirli bir şekilde değerlendirmeye karar verdi ve aklından bir aksiyomun taslağını çıkardı.

A– Unutulmuş odanın gizemi:

I. Ara katta bulunan ve tamamen boş haldeki bu odanın farkına sanki bir anda belirivermiş gibi aniden vardım.

II. Oda evimde bulunmasına karşın ne Jehan ne de Marguerite odanın daha önce orada bulunduğunu kesin olarak hatırladılar.

III. Hipotez: Eğer bu oda orada bulunuyorsa hiç kuşkusuz bir şekilde işe yaramış olmalı ve kimse hatırlamasa bile belki de eskiden kullanılıyordu.

IV. III. maddedeki hipotez uyarınca, bu odanın daha önce kim tarafından kullanıldığı bulunmalı.

B– Silinmiş tablonun gizemi:

I. Tablonun sağ tarafı boş.

II. Yine de ressam  ziminde ona yer verdiğine göre bu durum kazara ortaya çıkmış olamaz.

III. Hipotez: Tablo bir portre olduğuna göre yanımda birisi veya birilerinin olması gerekirdi.

IV. III. maddedeki hipotez uyarınca, tabloda kimin olması gerektiği bulunmalı.

C– Sonuç:

Oluşmaya başlayan sarhoşluğun etkisiyle epey mantıklı görünen iki doğrulama hipotezini mantıksal açıdan değerlendirdiğimizde bu iki esrarengiz olayın belki de tek bir kişide birleştiği sonucu kuvvetleniyor. Boş odayı kimin kullandığını ve tabloda yanımda kimin bulunması gerektiğini öğrenmek, birbirinden ayrı iki gizemin aynı anda çözüme kavuşmasına izin verebilir.

Böylece  ifte gizem, yanıtlanması gereken tek bir esrarengiz soruya d n şuyordu. Gizemli bir yabancı. Eczacı'nın zihninde bulamadığı kanıtı sağlayacak olan adam. Bir adam... ya da bir kadın.

Andreas i ini çekti ve kendi fantezisine güldü. D şunerek tümevarıma ulaşmakta bir sıkıntı yoktu çünkü saygıdeğer doktorun da söylediği gibi, "Gerçekliğe nutuk atmakla değil ancak tecrübeyle varılırdı". Bu nedenle daha sağlam ipuçlarına, kanıtlara ulaşması gerekiyordu. Kendisini tatmin edecek bir hipoteze ulaşabilmek

için Andreas'ın elinde yeterli veri yoktu ve derin bir bilinmezler uçurumunda, boşlukta yitip gitmek işten bile değildi.

Var olmayan bir kişiyi aramak, doğumundan ölümüne kadar her insanoğlunun şu veya bu şekilde çektiği bir yük değil midir? Olmayan bir babayı, kaybolan bir anayı, doğmamış kız ve erkek kardeşlerimizi, gerçek bir dostu, sevgiliyi, bir yürek olacak, anne karnındaki fetüsü bile vuran özümüzdeki yalnızlığı dolduracak, asla ihanet etmeyecek ruh ikizini arayıp durmaz mıyız? Hayatın büyük gizemine, en büyük bilinmeyene göğüs gerebilmek, doğumun neden olduğu derin melankoliye karşı koyabilmek için korkularımızı ve alçaklığımızı sahiplenecek, dağınık duranı toparlayacak bir birlik-teliği arzulamaz mıyız? En aşağılık insanların bile çektiği bu sevgi ve kardeşlik ihtiyacı, hepimizin aslında bizi bizden alacak diğeriyle bir olma mücadelemizin en büyük kanıtı değil midir? Bu kadar çok insanın kanını kaynatan fiziksel aşk da esasen, ötekinin içine girip tek bir vücutta bir olan başka bir insan yaratma güdüsünden başka nedir ki? Onu asla tam anlamıyla bulamasak bile, sanki varlığın tüm acılarını geçirecek bir ilaçmış gibi, ömrümüzün sonuna kadar var olmayan bu insanı arayıp dururuz.

Üçüncü maşrapasını içmekte olan Andreas'ın gözü, daha önce orada hiç görmediği ve işinin altından kalkmakta zorlandığı belli olan bir garsona takıldı, garsonluğa yeni başlamıştı kuşkusuz. Zavallı oğlan, taşıdığı siparişleri her döküşünde veya her yanlış masaya götürüşünde Katır'ın emektar çalışanları ile müşterilerin kahkahalarının hedefi oluyordu. Burada kimse birbirinden lafını sakınmazdı, oğlanın durumu öylesine içler acısıydı ki üstat, Allegret'nin onu servis becerisinden çok, müşterileri sakarlıklarıyla eğlendirmek için tuttuğundan bile şüphelendi.

Garson, on dört ila on altı yaşlarında, uzun boylu, narin yapılı, kıvrıkcık kızıl saçlı, köşeli suratlı bir gençti ve küçüklüklerinden beri etraflarındakilerin alaylarına maruz kalmış insanlara özgü kaygılı ve ürkek bir hali vardı. Uzun bacaklarını kontrol edemiyormuş gibi bir acayip yürüyor, elini kolunu nereye koyacağını bilemiyordu.

Akşamın ilerleyen saatlerinde, kendi başına oturmaktan sıkılan Andreas, Saint-Jacques-de-la-Boucherie'de yazman olan bir adamla satranç oynamaya koyulduğunda, genç garsonun başına gelen kötülükler daha da dramatik bir hal aldı. Daha önce pek çok defa yaptığı gibi   ocuk, Katır'ın hatırlı müşterilerinden biri olan burjuvanın tekine yanlış sipariş getirince, adam hakaretler eşliğinde çocuğu   yle yüksek sesle haşladı ki tavernadaki herkes gence dönüp kahkahalarla gülmeye başladı. En sonunda   stat Allegret   z  r dileyerek, herkesin savunmak şöyle dursun, üzerine yeni alaylar haykırdığı oğlanı mutfağa yolladı.

Biraz sonra bu defa doğru yemekle birlikte s  kl  m p  kl  m çıkagelen oğlan, burjuvadan bir de özür diledi.

Olayda gülünecek bir şey bulmayan tek kişi olan Andreas   ocuğa işaret edince, beriki başi yerde hemen yanına geldi.

“Senin adın nedir?”

“Robin.”

Meyhane a  ldığından beri alay edilmekten hırpalanmış olan genç adamın yanakları kızarmıştı ve bakışları da Eczacı'nın önünde bulunan satranç tahtasına kilitlenmişti.

“Söyle bana Robin, acaba bana bir maşrapa Argenteuil şarabı getirmeyi becerebileceğine inanıyor musun?”

“Evet,” diye mırıldandı. “Evet, bunu yapabilirim.”

“Gerçekten mi?”

“Evet.”

“O zaman git de getir   ocuğum. Hata yaparsan sana bağırmayacağıma söz veriyorum ve eğer hata yapmazsan da sana bahşiş vereceğim.”

Kızıl saçlı genç, muhtemelen alaycı bakışlarla karşılaşmak istemediğinden, başını yerden kaldırmadan mahzene doğru hızlı adımlarla uzaklaştı.

“Ne kadar da iyiliksever birisiniz   yle   stat Saint-Loup!” diye bağırdı yazman alaycı bir tavırla piyonunu satranç tahtası üzerinde oynatırken.

“İlgisi yok sevgili dostum! Ben sadece hafıza üzerine minik bir deney yapmak istiyorum. Hafızanın, bir ödül vadedildiği zaman çok daha iyi işlediğini göstermek amacındayım.”

“Ne kadar da heyecan verici. Ancak sizin yerinizde olsam, aklımı satranç oyunuma veririm, neredeyse tüm savunmanızı yerle bir etmek üzereyim.”

“Gerçekten mi?” diye yanıtladı Eczacı aralarında duran oyun tahtasına bakma zahmetine bile katlanmadan.

“Haydi ama, kaybedince mızıkçılık yapanlardan olmayın Andreas! Hemen hemen bütün önemli taşlarınızı aldım, geriye sadece kaleniz ve hatalı şekilde oynadığınız filiniz kaldı. Nasıl böyle kötü bir hamle yapabildiniz, aklım almıyor doğrusu.”

“Filimin kötü bir konumda olduğu su götürmez bir gerçek fakat kimin açısından kötü olduğunu görebilmek gerek,” diye mırıldandı Andreas kendi kendine konuşmuş gibi.

O sırada, genç Robin ısmarlanan şarapla çıkıp geldi ve maşrapayı dikkatle masaya koydu. Eczacı maşrapayı burnuna götürdü, kokladı ve üzümün kendine özgü kokusunu tanıdı. Kaşlarını çatı ve şaşkın bir halde oğlana baktı.

“Bana Passy şarabı getirmişsin genç adam.”

“Ben... evet. Bunu istememiş miydiniz zaten?”

Andreas’ın karşısında oturmakta olan yazman gürültülü bir kahkaha patlattı.

“Saint-Loup! Galiba küçük deneyiniz başarısız oldu! Bu çocuğun aklını hiçbir şey düzeltemez, para ödülü bile!”

Eczacı karşısında dikilen çocuğu sanki doğanın bir mucizesiymiş gibi uzun uzun süzdü. Çocuğun hata yapacağını hiç düşünmemiştii ve bu durum tüm hesaplarını altüst etmişti.

“Söyle bana Robin, bizim masadan mahzene giderken aklında ne vardı?”

“Pardon?”

“İsmarladığım şarabı almaya giderken ne düşünüyordun?”

Genç adam sessiz kaldı, bu defa hata yapmakta çok ileri gitmişti ve büyük olasılıkla üstat Allegret tarafından kovulacaktı.

“Haydi ama, yanıt ver lütfen. Bana ne düşündüğünü söyle.”

“Şey, efendim... Ben şeyi düşünüyordum... Rakibinizin atınızı kesinlikle almaması gerektiğini düşünüyordum.”

Andreas'ın gözleri yuvalarından uğradı. Çocuksa yeniden satranç tahtasına hızla göz gezdirdi.

“Ancak görüyorum ki çoktan almış...”

“Sen ne saçmalıyorsun be sersem?” diye lafa karıştı yazman neşeyle. “Sevgili eczacımızın canına okumama çok az kaldı!”

“Robin, atımı alarak nasıl kendi sonunu hazırladığını dostumuza sen anlatmak ister misin?”

Ancak genç adam yeniden sessizliğe gömülmüştü. Masanın öbür tarafındaki yazmanın suratına ise, sezmeye başladığı felaketin kuşku dolu gölgesi düşmeye başlamıştı. Andreas kesesinden bir dinar çıkarıp yavaşça masanın üzerine bıraktı.

“Bu sana vadettiğim ancak dikkatsizliğin yüzünden almaya hak kazanamadığın ödül, eğer bana bu kendini beğenmiş yazmanı mat etmek için tam olarak kaç hamle yapmam gerektiğini söylersen yine senindir.”

Robin paraya baktı. Bakışları Eczacı ile yazman arasında gidip gelirken bir anlığına kararsızlık yaşadı. Sonra nihayet kararını verdi. İşaret parmağının ucuyla satranç tahtasının karelerini göstererek anlatmaya başladı.

“Fil burada.”

“C4'te mi?”

“Karelerin adını bilmiyorum,” diye itiraf etti garson. “İşte kale de burada.”

“Yani D1'de.”

“Evet. İki hamlede şat ve mat olur,” diye duyurdu genç çocuk, sanki sonucu bulmaktan dolayı utanmış gibi çekingen bir sesle.

Andreas oyun tahtasına baktı ve hayranlık dolu bir gülümsemeyle vadettiği dinarı çocuğa uzattı.

“Tavernada garsonluk yapacağına satranç oyuncusu olsaymışsın ya çocuğum. Okuman var mı?”

“Biraz.”

“Pekâlâ, senin yerinde olsam gidip Yetenek Benzetmesi’ni⁹ okurdum. Gidebilirsin, üstat Allegret’ye senin için güzel sözler edeceğim.”

“Teşekkürler,” diye yanıtladı oğlan ve kazandığı dinarı avucunda sıkı sıkı tutarak uzaklaştı.

Şaşkınlık içindeki yazman, rakibine kuşku dolu bir bakış fırlatmadan önce bir anlığına sessiz kaldı.

“Ona ne söyleyeceğini mi fısıldadınız Saint-Loup?”

“Hiç de bile!” diye diklendi Eczacı. “Size şunu söyleyeyim, ben mata ulaşmak için üç hamle yapmayı hesaplamıştım, iki değil. Bu genç adam çok yetenekli. Sonraki içkiler sizden!”

Yazman gönülsüzce başını salladı.

“Yine de hafıza üzerine yaptığınız deney başarısızlığa uğramış görünüyor,” diye mızıkçılığı sürdürdü.

“Bu genç adam kazancı yerine mantık sorunlarıyla daha çok ilgileniyor olmalı. Epey onurlu bir davranış.”

“Sonuç olarak burada kariyer yapamayacağı kesin.”

Üç ya da dört maşrapa şaraptan sonra Andreas artık yatma zamanının geldiğine hükmetti, karşısında bir el bile kaybetmediği rakibine veda edip dışarı çıktı.

Sokağa adım atar atmaz, buzlu sokakta iki büklüm şekilde içi dışına çıkana dek kusmakla meşgul bir adam gördü.

Andreas, akşamın erken saatlerinde genç garsona bağırıp çağıran burjuvayı giysilerinden tanıdı. Başka şartlar altında olsa bu sahneyle zerre ilgilenmezdi, içkiyi fazla kaçıranların meyhane çıkışında kusması sonuç olarak çok sık rastlanan bir olaydı ancak bu adam Katır müşterileri arasında alkol tüketmemesiyle tanınırdı ve o anki durumun alkol yüzünden meydana geldiği çıkarımını yapmak pek akla yatkın olmayacaktı. Ayrıca alkolü devre dışı bırakan

9 Matta İncili’nin 25. Bab’ında yer alan benzetme. (ç. n.)

ikinci bir kanıt daha vardı, zavallı adamın arkasından çıkan seslere bakılırsa, pek yakında istemeden vücudunun başka bir deliğinden daha boşaltım yapacakmış gibi görünüyordu.

Andreas bu gizem üzerine daha fazla kafa yormadı. Dudaklarında bir gülümsemeyle burjuvayı bu iğrenç arınma işlemiyle ba  başa bırakarak binanın etrafından dolandı ve Katır'ın mutfak kısmına açılan avluya girdi. Kışın ayazına rağmen, içerideki isin ve kokunun ortamı mümkün olduğunca çabuk terk edebilmesi için kapı ardına dek açık bırakılmıştı.

Bir süre bekledikten sonra Andreas, oradan geçmekte olan genç garsonun kızıl kafasını gördü ve içeri dalarak oğlanı omzundan yakalayıp avluya sürükledi. De sete düşmüş olan  ocuk tepeden tırnağı titriyordu.

“O burjuvaya ne yaptın böyle, adam kaldırımda iki büklüm, hem ishal olmuş hem de kusuyor.” diye sordu Andreas tehdit ar bir sesle.

“Ben... Ben hiçbir şey yapmadım  stat,” diye kendini savunmaya çalıştı şimdiden gözleri ya aran  ocuk.

“Sandığımı kadar zeki değilmı sin demek Robin, yaptığın yaramazlık tez ortaya çıkacak, o talihsiz hergeleyi zehirlediğini anlamak için nöbetçi yüzbaşısı olmaya gerek yok. Dua et de ustan yaptığını sana  detemeyecek kadar sarhoş olsun. Haydi, yaptığını bana itiraf et de seni ele vermeyeyim.”

Robin, yarım ağızla s kl m p kl m itiraf etti.

“Yemeğine acıhıyar kattım...”

Çocuğın yakasını bırakmayan Andreas, merakla başını eğdi.

“Acıhıyar mı?”

“Evet. Üstat Allegret acıhıyar tohumunun yağına sıkıyor. Bir kök alıp tabağın i ine attım.”

“Acıhıyar köklerinin böyle bir etkisi olduğunu nereden biliyorsun?”

Genç oğlan omzunu silkti.

“Bitkilerden biraz anlarım...”

“Nasıl oluyor bu?”

“Babam çiftçidir ve müşterileri arasında pek çok aktar var. Ben küçükken ne yaptıklarını izlemek için gizlice evlerine girerdim...”

Andreas çocuğun yakasını bıraktı.

“Aktarların hepsi de aptaldır. Bunu biliyor muydun?”

Robin yanıt vermedi. Titremesi geçmemiştir.

Eczacı, satranç masasındaki şaşırtıcı dehâsını ortaya koyarken yapmadığı şekilde oğlanı uzun uzun inceledi. Sonra daha anlayışlı bir sesle devam etti:

“Neden burada çalışıyorsun?”

“Üstat Allegret sebzipelerini babamdan alır. O da babamı memnun etmek için bana iş verdi. Size yalvarırım ona ne yaptığımı söylemeyin! Üstat beni eve yollar ve babam da buna dayanamaz. İşe yaramazın tekiyim ben.”

Andreas düşündü, son sorusunu ciddi bir sesle yöneltmeden önce oğlanı bir kez daha tarttı:

“Peki. Bana babanı nerede bulacağımı söyle Robin, yarın gidip onunla anlaşmaya çalışayım da seni bu berbat durumdan kurtaralım.”

Kapının üç defa şiddetle yumruklanmasıdan çıkan ses, kulübenin taş duvarlarında gök gürültüsü gibi yankılanınca Aalis yerinden sıçradı.

“Aalis! İçeride olduğunu biliyorum!”

Genç kız, Zacharias’a korku dolu bir bakış fırlattı.

“Babam bu!”

Ancak yaşlı Yahudi, kıza cevap vermeye fırsat bulamadan öfkesinden kuduran Béziarsli kumaşçı kapıyı açıp kulübenin içine girmiş ve ikisinin üzerine hücum etmişti.

Maurin Nouet, kızını kolundan yakalayıp sanki saman dolu bir bebekmişçesine yerden kaldırdı. Donup kalmış olan Aalis yalvaran bakışlarını yaşlı dostuna dikmişti. Babası, Zacharias’la ilgilenmeden önce kızı kulübenin dışına fırlattı.

“Eğer kızımın bir kez daha buraya geldiğini öğrenecek olursam...”

Tehdit cümlesini bitirmedi ancak nefret dolu bakışlarından ne yapacağı açık bir şekilde belli oluyordu. Sonra hızla döndü ve çıkarken kulübenin eski kapısına öyle bir tekme savurdu ki kapı menteşesinden fırlayıp kendi etrafında fır döndükten sonra kocayemiş çalısının içine düşüverdi.

Ardından, hızını alamayan adamın patlattığı iki güçlü tokat Aalis’in dengesini kaybedip donmuş karla kaplı toprağa kapaklanmasına neden oldu. Genç kızın burnundan akan kanlar, kızın kardan paltosunda kırmızı lekeler bıraktı. Maurin, ağlayan kızını kolundan yakaladı ve yol boyunca bir an bile bırakmayarak doğruca

Orb Nehri'ni ve şehri geçip eve getirdi, sonra da tek bir söz bile etmeden Aalis'i kilere kapadı.

"Orada mıymış?" diye sordu, kocasının hışımla dükkâna girdiğini gören Catherine Nouet.

"Başkandan o yaşlı Yahudi'yi defetmesini isteyeceğim!" diye bağırdı kumaşçı yumruğunu tezgâha vurarak. "O pis büyücü, kızımızı zehirlemek için kim bilir nasıl bir büyü yaptı!"

Hazırlamakta olduğu paketleri bırakan Catherine kocasına sarıldı.

"Ne yaptığının farkında değil," diye mırıldandı karısının göğsüne başını dayayan adam.

"Sanki bile bile bize kötülük etmeye çalışıyor."

"Aalis hep başına buyruk bir kızdı Maurin. Küçükken onun bu huyuyla nasıl da eğlenirdik, hatırlasana. Ama özünde kötü kalpli değildir. Bir gün elbet anlayacak."

"Onu artık tanıyamıyorum. Hepsi de o Yahudi yüzünden! Onu yoldan çıkarmasına izin veremeyiz."

"Aalis ikisinin yalnızca arkadaş olduklarını söyledi."

Maurin karısının kucağından ayrıldı.

"Arkadaş mı? Yahudiler İsa'nın düşmanıdır Catherine! Adamın tek derdinin Bézierslilerden intikam almak olduğundan eminim. Kızımızı kullanarak bizi yumuşatmaya çalışacak, sonra da şehrin başına bela olacak. Eğer buna izin verirsek şehirdeki herkes bize cephe alır ve işimizden oluruz. Bu işe son vermem şart."

Catherine başını salladı. Oksitanya'daki Katharların¹⁰ katledildiği Albigeois Haçlı Seferleri, Béziers kentine engizisyonun en feci damgalarından birini vurmuştu. Hâlâ tek tük de olsa sürgün halde yaşayan ve katliam günlerinin geri gelmesinden korkan "Temiz Ruhlular"ın birkaç gizli mirasçısı bulunsa da bölgedeki katı kilise

10 Katharizm ya da Katharcılık. Orta Çağ'da Fransa'nın Albi bölgesinde ortaya çıkan. on iki ve on üçüncü yüzyıllarda Avrupa'nın batı kısmındaki ülkelerde etkili olan bir tarikatır. "Kathar" adı, sözcük anlamıyla arınmış anlamına gelir. Kilisenin görüşlerine karşı çıkan ve reenkamasyonu kabul eden bir tarikatır. (ç. n.)

yönetimi en ufak bir şüphede her tarafı yerle bir edecek şekilde tetikte bekliyordu. Biterrois bölgesinde yaşayanların asla hafife almayacakları bir konu varsa o da dindi ve Yahudilerle ticaret yapma yasağını delmeyi en babayığit kişi bile aklından geçiremezdi.

“Bu akşam Aalis’le konuşur ve onun aklını başına almasını sağlamaya çalışırım.”

“Hayır. Bunu en az yüz defa denedin! Hiçbir işe yaramadı. Kilerde günlerce kapalı kalmasını istiyorum. Tek başına kalınca yaptıklarını güzelce düşünecek fırsat bulur.”

“Oğlumu üstat Allegret’nin yanına çalışmasına gönderdi çünkü öylesine aptal ki çiftlikte işime yaramaz. Annesiyle dedik oğlanın köyde durmasının anlamı yok, yolladık şehre. Orada da bir baltaya sap olamayacağıdı da onunla ne yaparım hiç fikrim yok.”

“Oğlunuz sizin sandığınızdan çok daha becerikli.”

“Hadi canım! Benim oğlan becerikli? Neye peki?”

Robin’in babasının Rueil kasabası civarında bulunan çiftliğine hızlı şekilde varabilmek için Andreas bir at kiralamak zorunda kalmıştı. Gençliğini Fransa ve İspanya’da dolaşarak geçiren Eczacı iyi at binerdi. Bu sayede, kara rağmen, ufak seyahatini sorunsuz olarak tamamlamıştı.

Mösyö Meissonnier o zamanlar “bağımsız çiftçi” denilen adamlardandı, hiçbir mülkiyetleri olmadan, efendileri adına ekip biçen “toprak işçileri”nin aksine kendi adına, kendi topraklarında çiftçilik ediyordu. Ataları, Kral Philippe Augustus döneminde genişleyen Paris sınırlarının içine dâhil olarak değerlendirilen arazilerini satarak mütevazı bir servet elde etmişlerdi. Konumlarını yükseltmek için yeterli olmayan bu meblağ, ailenin kimseye hesap vermeden çiftçilik yapmasına olanak vermişti.

Rueil’de görüştüğü Meissonnier, Andreas’a aklı başında ve mantıklı biri gibi görünmüştü. Arazisinde bulunan tarlalarda her sene değişimli olarak bir tahıl bir sebze yetiştiriyor, aralarda ise mutlaka bir mevsim nadasa bırakıyordu. Böylece topraklarının üçte biri her zaman boş kalarak dinlendirilmiş oluyordu. Ürettiklerini

esas olarak pazarlarda ve şehir panayırlarında pazarlamakla birlikte, Katır tavernasının da aralarında bulunduğu bazı müşterileriyle doğrudan çalışıyordu.

“Oğlunuzun okuyabildiğinden haberiniz var mı?”

“Ben yapmadı, papazın iş... Benim oğlan meraklı, iyi çocuk ama çiftlikte bana yardım etmez, gidip papazın evinde kitaplarla oynar. Ne halta yarıyo bilmem.”

Babası ile oğlunun konuşma tarzları arasındaki farkı gören Andreas, oğlanın burada çalışmak için yaratılmamış olduğunu ve Bay Meissonnier gibi bir adamın, bir çiftçinin oğlundan beklenmeyecek derecede ileri olan çocuktaki potansiyeli neden göremediğini şıp diye anlamıştı. Birbirlerine duydukları sevgi açık olmakla birlikte, sanki baba oğul ayrı ülkelerde yetişmişçesine birbirinden farklıydı ve paylaşabilecekleri ortak bir noktaları yoktu.

“Mösyö, Robin’i eczaneme çırak olarak almama izin verir misiniz?”

Çiftçinin gözleri şaşkınlıktan fal taşı gibi açıldı. Sonra bu beklenmedik haberin ilk etkisi geçince, Eczacı’nın kendisiyle dalga geçip geçmediğini tartmaya çalışırken kaşlarını çatı.

“Üstat, siz benlen kafa mı buluyunuz?”

“Elbette hayır.”

“Olcak iş mi ya! Robin ders mers bilmez! Size veya loncanıza para, toprak neyin vercek halimiz de yok bizim ha!”

“Ben onu eğitmeyi teklif ediyorum zaten mösyö. Altı yıllık normal çıraklık yerine onu benim yanıma sekiz yıllığına yollamayı kabul ederseniz ona maaş da öderim, yatacak yer de veririm, mesleğe giriş harcını da ben karşılarım.”

Köylünün ağzı bir karış açık kalmıştı. Andreas’a sanki gökten inmiş bir aziz veya evliyaymış gibi bakıyordu.

“Onlan bunu konuştuğunuz mu?” diye sordu sonunda.

“Hayır. Henüz konuşmadım. Üstat Allegret ile olan ilişkilerinizi tehlikeye atmak istemediğim için öncelikle sizin onayınızı almak istedim ve konuyu açıklamayı size bırakacağım.”

“Hadi bakem... De ben anlamadım gitti bu işi. Neden benim oğlan?”

Karşısındaki adamı ikna ettiğini anlayan Andreas mavi cübesinin başlığını havalı bir şekilde kafasına geçirdi.

“Çırağım eğitimini tamamladığı için kendime yenisini arıyorum, Paris’te yetenekli çocuklar bulmak çok zor ve meyhanede büyük bir geleceğin beklemediği belli olan Robin’in eczacılık konusunda doğal bir yetenek olduğunu düşünüyorum. Eşinizle ve Allegret ile el ele vererek müthiş bir çocuk yetiştirmişsiniz.”

Şansölye, birkaç günlüğüne dinlenmek için Fontainebleau'daki şatosuna çekilen Kral'ın yokluğunda başkanlık ettiği ve alışlageldiği üzere Cité Sarayı'ndaki Büyük Salon'da yapılan Paris parlamentosunun oturumundan çıktı.

Oturuma katılan danışmanların, noterlerin ve mübaşirlerin büyük çoğunluğunun yaptığı gibi sarayın iki kulesinin arasından akan Seine Nehri'nin kenarına koşmak yerine, üzerinde konumuna uygun mor cübbesi, boynunda görev zinciri ve sağ elinde sıkı sıkı yakaladığı kraliyet mührünü tutan Guillaume de Nogaret koridorda doğuya doğru ilerleyerek su üzerindeki Büyük Salon'a gitti.

Languedoc'tan çıkma sıradan bir avukat olan Nogaret, yıllar boyunca yüksek yargıçlık ve savcılık yaptıktan sonra, 1298 yılında o gün bugündür görevini sürdürdüğü parlamentoya girmiş, Kraliyet Konseyi'ne kadar yükselerek soyluluk unvanı kazanmış ve zamanla Kral'ın en yakın danışmanlarından biri olup çıkmıştı. Kral ile Papa VIII. Bonifacius arasındaki çatışmayı tepe noktasına taşıyan Anagni Saldırısı'nı da Yakışıklı Philippe'in ardındaki gölge yönetici konumunda olan Nogaret kışkırtmıştı. Yenilgiye uğrayacağı anlayan Papa, papalığın merkezini Roma'dan Avignon'a taşımayı kabul etmişti.

Böylece, bazılarının hâlâ “papaya vuran adam” olarak andıkları Nogaret 22 Eylül 1307'de kraliyet mührü muhafızlığına, yani şansölyeliğe getirilmişti ve konumuna uygun şekilde bol miktarda para ve toprak ile ödüllendirilmişti. Bu tarih, Avrupa'nın o karanlık

döneminde, bu emirde kimin parmağı olduğu konusunda pek az kuşkuya yer bırakacak şekilde, aynı zamanda Tapınak Şövalyeleri'nin tutuklanma emrinin verildiği gündü.

Roma hukukuna son derece bağlı, kararlı bir adam olan Şan-sölye, epey dindar biri olmasına karşın, kilisenin sahip olduğu iktidardan hiç hoşlanmıyordu. Monarşiye duyduğu içten sadakatin iki temeli vardı: taşrada yapmış olduğu avukatlık ve özellikle de Albigeois Haçlı Seferi'nde sapkın ilan edilip kilise tarafından katledilen büyükbabasının feci kaderi.

Nogaret'nin an itibarıyla elinde tuttuğu güç muazzamdı, konsey kararlarında son sözü o söylüyor ve parlamentodaki hukuksal yasalarda ona danışılıyordu. Yakışıklı Philippe'in yönetmeliklerinin tümünü revize ediyor, Hazine Başkanlığı'nı da o yaptığından kraliyet mührünü taşıyor ve bu da onu devletle ilgili herhangi bir konuda nerdeyse tek merci haline getiriyordu.

Bununla birlikte Nogaret'nin, Capet hanedanında kendisiyle yoğun rekabet içinde olan Enguerran de Marigny adında dişli bir rakibi vardı. Sens Başpiskoposu'nun kardeşi olan bu adam, Philippe'in başmabeyincisi ve bakanıydı. Rakibine oranla daha kurnaz, daha az idealist ve kesinlikle Kral'a daha yakın olan Marigny, Nogaret'nin makamının tadını çıkarmasına engel oluyordu.

Suyun üzerindeki Büyük Salon, Kral'ın sarayda yeni yaptırdığı diğer salonların en zengin dekore edilmişiydi. Odanın duvar bezemeleri ile heykelleri bizzat Kral'ın kişisel ressamı olan Évrard d'Orléans tarafından yapılmıştı ve tümüyle Almanya'dan getirtilen mermerle döşenmişti. Odanın yüksek gotik kolonlarının arasında uzanan duvarların tepesinde sivri sırtlı kemerler ve köşebentler yer alıyordu. Odanın alışılmadık mimarisi karşılıklı bakan dört devasa şömineyle tamamlanıyordu. Lükse karşı zaafı olan Nogaret, Kral'ın yokluğunda görüşmelerini burada gerçekleştiriyordu. İki tarafı da açık olan salonun, tavana kadar uzanan, kurşun çerçeveler içine yerleştirilmiş renksiz camlarıyla odanın o mevsimde bile epey ay-

dınlık olmasını sağlayan pencerelerinden Seine'in eşsiz manzarası g r l yordu.

"Bu son derece acil olduğunu söylediğiniz haber de nedir bakalım sevgili Jean?" diye sordu kolonların ardında kendisini beklemekte olan adamla buluŗan Nogaret.

Paris kraliyet valisi olan Jean Ploiebauch, Nogaret ile Marigny'yi karŗı karŗıya getiren rekabette mühür muhafızının en sadık taraftarlarından biriydi.

"ŗans lye, Paris'teki fuhuŗun yeniden düzenlenmesi konusunda Papa'nın planlarını yakından takip etmemi istemiŗtiniz."

"Keŗke adamın planı gerçekten fuhuŗu düzene sokmak olsaydı! Bence istedikleri tek bir Şey var, o da sektörün gelirini Hazine'ye bırakmadan kendi ceplerine sokmak. Devlete ait paraların Avignon'un sandıklarına dolmasına asla razı gelemem. Ruhani iktidar asla finansal iŗlere burnunu sokmamalı, saygıdeğer Aziz Matta'nın da dediği gibi: *'Hiŗ kimse iki e endiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya hem de paraya kulluk edemezsiniz.'*"

Dindar ve eğitimli bir adam olan Nogaret, İncil'den alıntı yapmaya bayılırdı, özellikle de sık sık yaptığı gibi ruhban sınıfını eleŗtireceęi zaman.

"Ben de onu diyorum, lehimize bir geleiŗme olabilir, V. Clemens'in gizli emrine itirazlar varmıŗ."

Nogaret ilgiyle tek kaŗını kaldırdı.

"Sizi dinliyorum."

"Saint Magloire Baŗrahibi kilise mülkünde ikamet eden    sokak kadınını evden atmayı reddediyormuŗ."

"Saygıdeğer Babamız'a karŗı çıkan bir baŗrahip, ha?" diye Őaŗırdı Şansölye sevincini gizleme gereği duymadan. "Boucel'in yoz biri olduğunu bilirdim ama böylesine isyankâr bir davranıŗı ondan beklemezdim doğrusu!"

"Bunu yapmasının nedeninin, semtindeki bir eczacının baskısı yüzünden olduğunu söylüyorlar."

“Kimmiş o?”

“Andreas Saint-Loup adında biri.”

Adamın soyadını duyan Nogaret’nin yüzü düştü. Çektiği migren ağrısını bastırmak için hep yaptığı gibi, geniş alnının sağ tarafını ovuşturmaya başladı.

“Anlıyorum,” diye somurttu.

“Bu noktada sizin destek vermenizin yerinde olacağını düşünüyorum. Çünkü bildiğiniz gibi Başrahip Boucel, Sens Başpiskoposu’na epey yakın bir isim.”

“Marigny’nin bu işle bir ilgisi olup olmadığını soruşturdunuz mu?”

“Gelişmeleri size anında bildireceğim Şansölyem.”

“Aferin size Jean, aferin.”

Nogaret odanın kenarına doğru birkaç adım ilerledi ve bakışlarını altlarında akmakta olan nehrin yeşil sularına dikti.

“Muhafızlarınızın adamı çaktırmadan takip etmeleri gerek.”

“Başrahip Boucel’i mi?”

“Hayır. Saint-Loup’yu. Adamlarınızın eczacıyı çok yakından izlemelerini istiyorum, sayın vali.”

“Yoksa sizce...”

“Ne düşündüğümü size açıklamama gerek yok. Bu adamla ilgili görünenin ötesinde bazı gerçekler olduğu kesin.”

Hikâyemizi daha iyi anlatmak adına, burada bir anlığına da olsa olayların akışını hızlandırarak, tüm bunları takip eden kırk beş gün boyunca neler olduğunu önümüzdeki birkaç sayfada özetlememizi okurumuzun anlayışla karşılayacağını umuyoruz.

Tüm bu zaman zarfında üstat Saint-Loup bir türlü sönmeyen şaşkınlığını gidermek amacıyla kendi evinde meydana gelen iki gizeme açıklık getirmek için uğraşmaya devam etti. Ancak hepsi nafileydi. Bu esrarengiz durum hiçbir mantığa sığmıyordu.

Hatta, kendisine işkence çektiren nesnelerden biri olan tabloyu yapan üstat Honoré'nin atölyesine bile gitti, ancak, tabloyu yaptırdığı چراğı çok ünlü bir İtalyan ressamla çalışmaya Floransa'ya gittiğinden ressam da duruma açıklama getirmekten acizdi. Bununla birlikte Honoré de durumun epey acayip olduğu konusunda hemfikirdi ve tablonun atölyesinden yarım kalmış şekilde çıkmadığını belirtti.

Andreas, mantığına hakaret eden bu olayı her gün kendisine anımsatan yemek odasındaki tabloyu paramparça etmemek için kendini zor tutuyordu ve aynı zamanda olan bitene açıklık getirene dek ara kattaki odayı da kullanmamaya karar verdi.

Lambert ve Marguerite de konunun efendilerini son derece rahatsız ettiğini hemen anlamış ve onun yanında lafını etmekten kaçınır olmuşlardı ancak yaşlı karı kocanın yalnız kaldıklarında en azından varlığını kendilerinin bile unuttukları şu boş oda üzerine lafladıkları su götürmezdi.

Okurumuzun anlamış olduğu üzere Andreas genç Robin Meissonnier'yi çırağı olarak yanına almış ve genç oğlan her ne kadar odaklanma zorluğu yaşıyor olsa da epey başarılı bir çırak olduğunu kanıtlamıştı. Önceki eğitimi pek iyi olmadığından Jehan kadar hızlı değildi belki ama kesinlikle ondan çok daha yaratıcıydı ve bu da Andreas'ın oğlandan şikâyetçi olmaması için yeterli bir nedendi.

İlk hafta üstat çocuğu eğitmeye dükkânında bulunan malzemelerin özelliklerini öğreterek başlamış fakat bununla da kalmayarak oğlana, hiçbirinin eksik olmadığını ve bozulmadan korunduğunu kontrol etmenin yanı sıra hepsini nasıl yerleştireceğini de göstermişti.

Çırağının ilaç malzemelerini ve özellikle de Doğu bitkilerini tam anlamıyla öğrenebilmesi için yıllar geçmesi gerekiyor olsa da bu ilk adımları atlatınca, Andreas oğlana, havaneli, havan, imbik gibi eczacılara özgü araçları doğru şekilde kullanarak damıtma, ısıtma, eritme, benmari, damla damla filtreleme gibi farklı şekillerdeki üretim teknikleriyle yapabileceği lavman, göz damlası, hap, pudra, merhem, şurup, özüt ve buna benzer pek çok çeşitteki ürünleri göstermeye başladı.

O akşam genç Robin, Andreas'ın laboratuvarında tuttuğu ve diğer eczacılarda pek bulunmayan ilaç üstadı Nicholas'nın kitabının gizli bir versiyonu üzerinde çalışıyordu. Temel eğitimini tamamlamış sıradan bir çırağın aksine, tüm öğrenimi bir papazdan okuma öğrenmekten ibaret olan Robin için epey zor bir işti bu doğrusu. Genç oğlan elinden gelenin en iyisini yapmak için çaballıyor, aynı zamanda Hipokrat, Bergamalı Galen ve İbn-i Sina'ya ait metinleri de okuyor ve bundan zevk alıyormuş gibi görünüyordu.

Aradan bir ay geçtikten sonra Robin, Andreas'a yalnızca dükkânı çekip çevirmekte yardım etmekle kalmayıp aynı zamanda tek başına bir sürü merhem ve ilaç hazırlayabilir hale gelmişti. Tabii arada, Katır'da garson olarak çalıştığı ve Andreas'la tanıştığı o akşamki gibi unutkanlıklar yaparak bir iki malzemeyi katmayı atladığı da oluyordu. Eczacı'nın canını nadiren sıkan, sessiz, suskun, sabırlı

bir çocuktı. Kızıl saçlı genç, Lambert ile Marguerite'in kalbini kazanmakta da gecikmemişti, yaşlı karı koca ona kendi evlatlarıymış gibi davranıyorlardı.

Böylece, bir şubat akşamı, evin dört sakini şömine karşısında ısınmaya çabalarken Andreas oğlanın gösterdiği hızlı gelişmeyi ölçüp biçme olanağı buldu ve ne yaş ne de eğitim bakımından çırak olmaya uygun görünen bu çocuğu yanına alma riskini göze aldığına memnun oldu.

Marguerite ise kocasına, nehrin karşı kıyısında oturan bir arkadaşının kuzeninin kızının ikiz doğururken ne çok acı çektiğini anlatıyordu. Neyse ki ikizler nur topu gibi sağlıklıydılar.

"Şubat ayında çocuk doğurmak ne büyük bir talihsizlik!" diye yakındı kocasının paltosunu tamir etmekte olan yaşlı kadın.

"Çocuk doğurmak tümünden talihsiz bir olay," diye ekledi Andreas, odanın diğer tarafından. "Böylesi umutsuzluk dolu bir dünyaya bir canlı daha ekleyecek kadar bilinçsiz olan anneler için çektikleri acı az bile."

Yaşlı kadın başını salladı.

"Böyle konuşacağınıza o zavallı kadına nasıl yardım edeceğinizi düşünmeniz daha iyi olur efendim!"

"Daha ziyade onu doğum kontrolünün erdemleri hakkında bilgilendirsem iyi olur bence," diye şaka yaptı Eczacı. "Örneğin *concupinus masculinus*¹¹ bu konuda epey etkili bir yöntem, tabii kadınlar için pek keyif verici olduğunu sanmıyorum. *Amplexus reservatus*¹² ise erkeklerin uygulayabileceği bir yöntem, Asya'da aşırı titizliğin bir ölçütü olarak gösteriliyormuş. Düzenli cinsel perhizi pek etkili bulmuyorum, ayrıca aktarların el altından fahiş fiyatlara sattıkları şu saçma sapan ve kesinlikle işe yaramaz karışımlardan söz etmiyorum bile! Hayır, bana kalırsa en etkili yöntem *coitus*

11 (Lat.) Penisin vajina yerine kadının bacakları arasına sokarak gerçekleştirildiği bir cinsel birleşme türü. (ç. n.)

12 (Lat.) Boşalmama. (ç. n.)

interruptus,¹³ üstelik bu sayede kadınlar, iş bittikten sonra meniye toplayıp cildi yaşlanmaktan koruyan mükemmel bir merhem olarak kullanabilirler. Fakat uzun süre bu rejimi sürdüren erkeklerde can sıkıcı testis ağrıları meydana gelebilir.”

Lambert ve Marguerite birer kahkaha koyuverdiler ancak Robin ustasının yaptığı espriyi anlamamış görünüyordu.

“Haydi ama, ciddi olun, bu zavallı kadın için bana bir ilaç öneremez misiniz?” diye ısrar etti hizmetçi.

Durumdan faydalanmak isteyen Andreas, yeni çırağına doğru döndü.

“Robin, okuduğun kitapta Marguerite’in arkadaşının kuzeninin kızının sorununa uygun bir ilaçtan bahsediliyor mu?”

Hazırlıksız yakalanan genç adam uzun süre düşündü. Şömineden gelen çatırtılar zamanı ölçüyor ve hatta uzatıyor gibiydi.

“*Antidotum hemagogum* olur mu?” diye önerdi oğlan utangaç bir tavırla.

Andreas gülümsedi.

“Âdet kanamasına engel olmak için mi? Evet. Bu bir çözüm. En iyi çözüm değil elbette, durumun daha detaylı olarak incelenmesi ve ona göre bir teşhis konulması gerek. Ancak burada seni tıp doktoru olasin diye değil, eczacı ol diye yetiştiriyoruz. Bu ilacın nasıl yapılacağını bana anlatabilir misin?”

“Bize yabancı zencefil gerekiyor ama çok küçük miktarda çünkü bitki fena halde zehirli. Doğu eğir otu. Bir dirhem rezene suyu ve iki dirhem de anason suyu. Lohusa otu, yani *aristolochia*...”

“Neden ona bu ismi vermişler?” diye lafını kesti Andreas bir öğretmen edasıyla.

“Bilmiyorum usta.”

“Yunancada, *aristos* ‘daha iyi’ ve *locheia* da ‘doğum’ anlamına gelir. Lohusa bitkisi hem doğumdan önce hem de doğumdan sonra faydalıdır. Şimdi neden Latince ve Yunanca öğrenmeni istediğimi anladın mı?”

13 (Lat.) Dışa boşalma. (ç. n.)

“Bunun için artık çok geç,” diye i ini çekti Robin.

“  n nde sekiz sene var. Başka?”

“   ... hayır, dört dirhem de kokulu funda.”

“Bu bitki başka hangi alanlarda kullanılır?”

“Bağırsak a rırlarını gidermede ve Aziz Guy dansına¹⁴ tutulan çocukların tedavisinde.”

“Güzel. Devam et.”

“Birer dirhem mavi kantaron ve karacaotu.”

Andreas onaylarcasına başını salladı.

“Bu otun diğer isimleri nedir peki?”

“Noel g l  veya   pleme.”

“Bunların dışında, bohça g l , hellebore veya yılan g l  de denir. Sonra?”

“Bir buçuk dirhem defne yaprağı, bir dirhem meyankökü ve bir dirhem de  akayık. Bir dirhem sedefotu tohumu ve bir dirhem de ardı  suyu.”

Hafızasının derinliklerinde tarifi geri kalanını bulmaya  alı an Robin gözlerini yumdu.

“Evet?” diye bastırdı Andreas.

“Son olarak da... Son olarak iki dirhem karanfil, bir dirhem gebre otu ve bir dirhem de kimyon!”

Oğlan gözlerini açtı ve ustasına endişeli bir bakış fırlattı. Eczacı uzun süre hiçbir tepki vermeden suskun kaldı, öğrencisinden memnun olup olmadığını anlamak mümkün değildi.

“Bir şey unutmadı ından emin misin Robin?” diye sordu sonunda.

“Ben... Bilmiyorum. Unuttum mu?”

“Bir şey unutup unutmadığını bana sormanı değil, atladı ın bir malzeme olmadığından emin olup olmadığını sordum sana.”

“Bilmiyorum usta.”

“İyi bir eczacı bunu i ten i e bilir Robin. Eserinin tamamlanıp tamamlanmadığını içinde hissetmelisin. Yalnızca hafızana güven-

14 Fransa’da eskiden romatizmal bir hastalık olan ve çocuklarda istem dışı kas hareketlerine yol açan Sydenham Koresi’ne verilen isim. (yay. n.)

mek seni yarı yolda bırakabilir. Aynı zamanda, hazırladığın ilacın tamamlandığında mükemmel olduğundan emin olacak kadar iyi tanımalısın. Tamamlanmış bir işin verdiği hissi tanımayı öğrenmen gerek. İşte bu nedenle sana üçüncü kez aynı soruyu soracağım Robin, sence hazırladığın tarif tamamlandı mı?”

Genç adamın yanakları kızardı.

“Bilmiyorum. Sorduğunuz soru aklımı karıştırdı. Ancak belki de sizin bu soruyu sormanızın esas nedeni de benim aklımı karıştırmak ve kendime duyduğum güvenden kuşku duymama yol açmak. O halde gerçekte atladığım bir malzeme olmadığı sonucuna varabilirim.”

“Benim niyetlerimi tahmin ederek çıkarımlarda bulunmaya çalışmak gözü pek bir davranış ve bu durum için pek uygun değil. Senden beklediğim benim eğitim metotlarımı analiz etmen değil, kendi bilgine hâkim olman.”

“Anladım. Sanırım ben kendinden emin biri değilim usta.”

“Öyle görünüyor,” diye yanıtladı Andreas hayal kırıklığına uğramış gibi. “Eğer günün birinde eczacı olmak istiyorsan, eczacılığın şu üç aşaması üstüne mükemmelleşmen gerek: seçim, hazırlık ve karıştırma. Seçim, hazırlayacağın kürde kullanacağın basit ilaçları seçmek anlamına gelir ve bunu, kökenlerine, iklim, çevreye, zamana, içeriğe, kokuya, tada ve elbette özelliklerine göre antidotçunun yardımı olmadan tek başına yapabilmelisin. Hazırlık, senin de bildiğin gibi, seçtiğin malzemeleri yıkamak, ayıklamak, kurutmak veya ıslamak, sıvıya bastırmak veya çözdürmek, sonra da onları pişirmek anlamına gelir. Karışım ise son olarak, hazırladığın içeriği karıştırıp bir araya getirerek ilaçları oluşturmaya denir. Bu üç aşamayı, tıpkı iyi hazırlanmış bir söylev gibi, kesin olarak kabul etmeli ve kendinden emin bir şekilde iyice sindirmelisin. Bu süreçte de kuşkuya asla ama asla yer yoktur.”

“Bir şey unutmadım mı yani?” diye sordu Robin mahcup bir halde.

Eczacı bu soruya yanıt vereceğine kalkıp büyük masanın üzerinde duran eşyalarını düzenlemeye başladı. Lambert ve Marguerite de zaman kaybetmeden efendilerine yardıma koştular. Hep birlikte, dükkânı ve laboratuvarı o ak  şamlık kapatmak için gereken hazırlıkları sessizce yerine getirdiler.

“Artık yatma zamanı geldi,” diye emretti evin efendisi ve hepsi birlikte ara kattaki boş odanın önünde hiç duraklamadan yukarıdaki iki odaya çıkan ufak merdiveni tırmanmaya ba  ladılar.

Basamakların tepesine ulaşınca Andreas, iki hizmetliyle birlikte uyuduğu küçük odaya girmeye hazırlanan Robin’i omuzlarından yakalayarak durdurdu.

“Bal koymayı unuttun Robin. Bal olmadan o ilacı içmeyi kabul edecek tek bir kadın bile bulamazsın oğlum. Ancak senin henüz kadınlar hakkında pek bir şey bilmediğini unutuyorum... İyi geceler genç adam.”

Şubat ayı Paris'te olduğu gibi tüm Katolik âlemi açısından kutlamalarla dolu bir aydı. Büyük Perhiz'den önce geleneksel olarak yapılan ve hikâyemizin geçtiği sene 20 Şubat'ta başlayıp tam sekiz gün sürerek 27 Şubat'taki Mardi Gras Karnavalı'yla sonlanan "Günah günleri" de denilen Mardi Gras haftası kutlamaları, okurlarımızın tahmin edeceği gibi Andreas Saint-Loup'nun katılmaktan hiç hoşlanmadığı bir etkinlikti. Hafta boyunca şöenlere katılmak yerine dükkânını açık tutar ve hem diğer eczacılar tatil yaptığı hem de söz konusu şöenler yüzünden hasta sayısı arttığı için her zamankinden fazla çalışırdı.

Festival için her akşam olası bir yangına mahal vermemek adına Grève Meydanı'nın nehre yakın bir yerinde kocaman ateşler yakılırdı. Dans etmek, içki içmek ve yemek yemek için meydana akın eden Parislilerin çocukları da bu esnada ateşlerin üzerinden atlayarak cesaret gösterilerinde bulunurlardı.

Hafta boyunca şehir muhafızları kentin farklı mahallelerinde *soule* maçları düzenlerdi. O sene karşılaşmaları öğrencilerin takımını önde götürüyordu. Mahalle takımlarının kıyasıya mücadele ettiği bu vahşi maçlar sırasında oyuncular sık sık yaralanıyordu.

Orada burada kurulan sahnelerde tiyatrocular oyunlar oynuyor, zina ve politikayı konu alan uzun komedi nutukları atıyor, o sene meydana gelen skandalları konu eden taşlamalar sahneliyorlardı. Bu oyunlarda kimin kim olduğunun belirtilmesine hiç gerek yoktu,

Paris halkı, kost  mlerine bakarak kimin Kral, kimin Marigny, kimin Nogaret veya Baufet olduğunu zaten anlıyordu.

27  ubat'ta Andreas Saint-Loup Mardi Gras kutlamalarına katılmayan sayılı Parisliden biriydi ve Robin'in festivale katılmak isteyip istemediğini sorduğunda çırağı da ustasıyla birlikte d  kk  nda kalmayı tercih edeceğini söylemişti.

Festival gününe, kış soğuğuna kar  n Louvre'dan yola çıkıp ta Notre-Dame'a kadar tüm başkenti boydan boya geçen ve karnavalı temsil eden devasa bir saman dolu adam maketi taşıyan ayin alayı damgasını vururdu.

Bu geçit törenine herkes kılık değiştirmiş bir halde katılırdı: burjuvalar köylü, köylüler burjuva, erkekler kadın, çocuklar yetişkin kılığına girerdi... Her şeyin tepetaklak olduğu, tüm taşkınlıklara izin verilen, bol bol g  l  nen, küfür edilen, biraz da d  v    len, hatta sokak ortasında i  pişirilen devasa bir maskaralıktı. Antik Roma'nın Satürn ve Antik Yunan'ın Bak  s   lenlerinin ruhu Paris'in gri gökyüzünün altında birleşiyor ve insanlar öylesine kızı ıyorlardı ki âdetâ karın soğuğunu unuttur hale geliyorlardı.

O yıl da komik ile açık sa ık, din dışı ile putperest, burlesk ile grotesk, satirik ile fantastik, densizlik ile ahlaksızlık kol kolaydı, Spartaküs gibi efendilerini değneklerle döven u aklar, ateş yutanlar, kıyamet ejderhaları, kömür karası sürülmüş yüzler, top jongl  rleri, Müslüman sava   lar gibi giyinenler, k  ğ ıttan rengârenk maskeler takmış akrobatlar, Metz, Reims ve Amiens katedrallerinin tonozlarını titreterek davullarını g  mb  rdeten müzisyenler, cübbesini çekip çıkardıkları zavallı bir keşişi kovalayan eli  i eli serseriler, atlı arabanın tekinde kafasına bir kova gübre ge irilm    yaşlı bir kadın, ve sık sık alet, am, g  t, tek delikli fl  t,  e me, becermek gibi açık sa ık laflar geçen şarkıları avaz avaz söyleyerek dans eden  i man kızlar, bir yandan bir şarap fi ısını yuvarlayıp bir yandan da bet bir sesle *Te Deum* ilahisini yalan yanlış söyleyen obez bir fırıncı, ayı kılığına girmiş bir  ark  terici, biri horoz, diğeri kedi kılığına girmiş iki k  rk  , bir tekboynuzlu, bir fil, bir aslan, bir kurt, bir

boğa, bir geyik, bir sentor, bir hipogrif, bir mantikor, sokakları Philippe de Thaon'un kitabına çeviren fantastik hayvanlar âleminin tüm üyeleri, iki kuyruğu ve iki kafası olan bir şeytanın tepesine binmiş bir cadı, sırtında dünyayı taşıyan Atlas kılığına girmiş olan bir kambur, onun ittiği arabanın üzerinde şehvetli bale hareketleri yapan üç kız, iki elinde tahtadan falluslar tutan kanca burunlu bir cüce, üç bacaklı bir eşeğin üzerine ters şekilde binmiş olan göğüsleri açık bir kadın, kalabalığa Kral Philippe'e ait olduğunu iddia ettikleri paralar fırlatan ters yüz kıyafetli bir çift sahte lord, kendi şehitlik araçlarını tutan on iki havari ve ilahî döllenmeyi kendisine unutturacaklarını söyleyerek arkasından koşturdukları bir Bakire Meryem, kozmik bir satranç oyunundan fırlamışa benzeyen, at maketine binmiş bir soytarı, imbiğinin dışkıyı altına çevirdiğini iddia eden bir simyacı, dev, cüce, bir Compostela hacısı, bir şehit, ölümün ta kendisi, boğa kanına bulanmış bebeğiyle sedye üzerinde doğum yapmış kızıl saçlı bir kadın, etrafındaki tüm bıyıkları izin istemeden tıraş eden bir berber, eşek şakası yapan çocukların hedefi olmuş bir ihtiyar, kimin daha uzağa işeyeceği üzerini tartışan ikiz erkek kardeşler, arabalarının üzerinde birbirlerine çamur torbaları atan şarapçılar, iki veya üç papa, ellerindeki kuşkulu buhurdanlıkları sallayan yedi veya sekiz piskopos, bir başrahip, bir dük, bir şeytan, baş aşağı duran, çıplak popolu iki ergen, uzun bir tasmanın ucundaki ringa balığını gezdiren bir piskoposluk meclisi üyesi, başında papalık tacı bulunan ve kendisine ikram edilen tavukları midesine indiren, boyuna göre dikilmiş bir kilise önlüğü giymiş bir tilki, burjuva evlerinin altında serenat yapan budalalar, adamlarla birlikte olan adamlar, kadınlarla birlikte olan kadınlar, kraliçe kılığında fahişeler ve fahişe kılığına girmiş hanımlar ve tüm bu diyonizyak karmaşaya katılmak için çok uzaklardan kalkıp gelen Picardieli-ler, Normandiyalılar, Bretonlar, Touraineliler, Champenoislılar ve hatta İngilizler...

Kortejin ortasında, yüzlerine altından boynuzları olan sırtan bıyıklı adam maskeleri takmış halde yürüyen ve aldatılan koca

oyununu oynayan meşhur boynuzlular takımı yürüyordu. Küçük insanların   en k  hkahaları arasında sevgili, kadın, boynuzlu koca ve yargıç g  r  l  yordu. Takımın   stadı olan Büyük Boynuzlu'nun elinde   nlerinden geçtikleri tüm genç çiftleri   p    meye davet eden bir pankart vardı.

Tüm bu devasa, gürültülü ve yoz kalabalık sonunda katedralin önüne vardığı zaman, akşam çökerken karnaval da ba  lamı   oluyordu. Geçen yılın felaketlerini simgeleyen büyük manken t  rens  l bir şekilde önce yargılanıyor, sonra   l  me mahkûm edilerek kazlar, hindiler ve kreplerden oluşan son öğenin ba  layabilmesi için kocaman bir ateşte yakılıyordu. Normalde bir haftada içilen şarap bir gecede t  ketildiğı i  in     en sonunda bir dolu bağırı  ma, k  hkaha, kavga, ahlaksızlık ve dram yaşanıyordu. Politik ve din   otoritenin, her türlü ahlaki ve hukuki kuralı hiçe sayan böylesi bir geceye yılda bir defa izin vermesinin ardında yatan neden de kurallar yıkıldığı zaman nasıl bir kargaşa çıkacağını insanlara hatırlatmaktı.

28 Şubat sabahı Andreas Saint-Loup'nun uzun zamandır beklediği paket İtalya'dan geldi. Kutuyu ona sıkça yazıştığı bir mavna tüccarı bizzat elden getirip teslim etmişti.

Paket eline geçer geçmez Eczacı tek bir söz söylemeden onu laboratuvarına götürdü ve bir daha dışarı çıkmadı.

Kilise çanları Kül Çarşambası kutlamasının başlangıcını ilan ettiklerinde Robin usulca kapıyı tıklattı.

"Usta, Kral'ın gelişini kaçıracağız!"

Kapının diğer tarafından Andreas'ın homurtusu duyuldu ve başka bir yanıt gelmedi. Adamın söylenerek mobilyaları ittiği ve eşyaların yerini değiştirdiği duyuluyordu.

"Usta!" diye ısrar etti genç oğlan.

"Beni rahatsız ediyorsun Robin!"

"Ben... özür dilerim. Ama geç kalıyoruz!"

"Mantık hatası, gitmediğimiz bir yere geç kalamayız."

"Ama... Ama gitmeye mecburuz! Üstat Malingrey rahatsızlan-
mış! Tüccar birliği başkanı tarafından eczacılar loncasını temsilen
orada bulunmaya davet edildiniz. Birliğin size verdiği çok büyük
bir onur bu..."

"Bir gün, görünen ile altında yatan asıl nedeni ayırt etmeyi
öğreneceksin, beni oraya çağırımlarının nedeni onurlandırmak de-
ğil, böylesi boş ve kibirli gösterişlere katlanamadığımı bildikleri
için tuzağa düşürmek."

"Ama bugün... Kül Çarşambası üstat..."

“Umurumda bile değil çocuğum.”

Robin hiçbir şey söyleyemeden donup kaldı.

Kül Çarşambası, Katolik takviminde çok önemli yere sahip bir gündü ve büyük perhizin başlangıcını gösterirdi. Bu önemli günde, Mardi Gras haftasının aşırılıklarını geride bırakan Paris halkı kralı selamlamak üzere toplanırdı. “Mucize” burada en kibirli haline ulaşırdı, prestijinin tepe noktasındaki, krallığın politik ve dinî merkezi en büyük ilgi odağı haline gelirdi. Şehir yetkilileri ve Paris halkı, yönetilenlerle yöneticiyi yakınlaştıran bu günü özel kılmak için var güçleriyle çalışırlardı.

Böylece, Yakışıklı Philippe, kardeşi Charles de Valois, danışmanları Guillaume de Nogaret ile Enguerran de Marigny, Paris Piskoposu Guillaume de Baufet, (Paris piskoposluğu Sens bölge yönetimine bağlı olduğu için) mabeyincinin kardeşi Sens Başpiskoposu Philippe Leportier de Marigny’den oluşan prestijli bir kortejin en önünde Paris’e girecekti. Geçit töreni sona erdiğinde Notre-Dame Katedrali’nde büyük bir ayin yapılacak ve burada inananların alınlarına, onlara vücutlarını bekleyen kaçınılmaz sona atfen kutsal külden birer haç çizilecekti.

“Usta, eğer oraya gitmezsek, yani siz oraya gitmezseniz çok büyük bir skandal yaşanır.”

Sonunda Andreas birden kapıyı açtı, çırağının önünde dikilerek acayip bir suratla oğlanı süzdü.

“Tekrar ediyorum Robin, zerre umurumda değil.”

“Sizi meşgul eden nedir?”

“Aylardır İtalya’dan beklediğim ve nihayet elime geçen paketle meşgulüm, yani kalpazan yöneticimiz ve tek başarısı (hakkını veriyim) papaya vurmak olan celladı Nogaret’nin yanında şarlatanlık etmekten çok daha önemli işlerim var. İnanç kişisel bir mesele olduğu için dinî törenler saçmalıktan başka bir şey değildir ve Tanrı’yla konuşmaya topluluk halinde gitmemiz de yanlıştır, öyle ki bence Efendimiz olsa o da aynısını yapardı. Dinin günümüzde inançla pek ilgisi kalmadı, varsa yoksa mucizeler ve inanılmaz

iyileşmeleri gözümüze sokarak küçük insanların batıl inançlarını besleyip duruyor. Dogmalara ve törenlere körcesine bağlılık göstermek bilimin ve deneyin düşmanıdır. Dinin modern dünyada katkıda bulunduğu tek şey mimari sanatı ile Hipokrat, Galen ve Sels gibi düşünürlerin metinlerinin dilimize çevrilmesidir. Onu da çoğunluğunu obur embesillerin oluşturduğu keşişlere borçluyuz, arada Roger Bacon gibi birkaç tane dindar ve muhteşem eğitmen çıktığı oluyor neyse ki. Ancak dinî faaliyetlerin geri kalanı insanlığa zerre hizmet etmiyor. Rahipler askerlerle el ele vererek bizi ırfandan uzaklaştırmaya çalışıyorlar çünkü bilginlerden daha büyük bir düşmanları olmadığının gayet iyi biliyorlar.”

Ustasının sapkın söylevlerine hâlâ alışamayan Robin’in yüzü gözle görülür şekilde çarpılmıştı.

“Sonuç olarak, ben oraya gitmiyorum,” diye sözlerini tamamladı Eczacı.

“Ama o zaman... Ben ne yapacağım? Benim ne yapmam gerekir?”

“Sen ne istiyorsan onu yapabilirsin çocuğum. İstersen gidip alnına külden haç çizdir, beni hiç ırgalamaz. Ayağımın altında dolanmazsan benimle birlikte laboratuvarı kalabilirsin. Ancak çırağım olmaya devam etmek istiyorsan kesinlikle ağzını açma ve hiçbir şeye dokunma.”

Andreas arkasını döndü ve laboratuvarına geri girdi.

Dinî görevlerini aksatmaktan korkmak ile ustasını böylesine şevke getiren şeyi öğrenme merakı arasında kalan Robin, adamın uzaklaşmasını izledi, sonra korkudan çok merakına yenik düşerek kendi de laboratuvara girdi ve olan biteni fazla yaklaşımdan sessizce izlemeye başladı.

Adam, iki ufak cam parçasını önceden yarılmış dar bir tüpün içine yerleştirmekle meşguldü. Yapmaya çalıştığı her ne ise büyük bir titizlik ve kesinlik gerektirdiği belliydi çünkü Andreas her seferinde sonucu ölçüp biçtikten sonra bir küfür savurarak ve gittikçe daha ufak aletler kullanarak durmadan baştan başlıyordu.

Uğraşısı bitmek bilmedi, tek kelime etmeden karşıdaki çatıların ardından güneş batırdılar ve Robin ses çıkarmadan ustasını izlemeye devam edebilmek için bir tabureye oturmak zorunda kaldı.

Eczacı'nın şevki ve coşkusu öyle büyüktü ki sanki bu duyguların altında başka bir şey gizliydi ya da belki de Andreas'ın uzun süredir dualarına konu olan azat edilme pek yakındı. Bu gizli uğraşa kendisini böylesine adamak, boş oda ve portrenin kendisine çektiği işkenceyi bir anlığına unutmaya için harika bir fırsat olmuştu, sonunda kalbini ve beynini meşgul eden başka bir konu vardı.

Böylece üstat kesti, taktı, salladı, homurdandı, öfkелendi, bir dolu şeyi ters yüz etti, tırmandı, indi, düzeltti... Nihayet akşamın sonunda, bitmek bilmeyen sessizliği bozdu:

“Şu iki küçük yuvarlak camı görüyor musun?” diye sordu çırağına, yaptığı işten başını kaldırmadan.

Robin çekinerek başını salladı.

“Bu lensleri, cam konusunda Avrupa'nın en iyisi olan Floransa'nın en ünlü ustasına, büyük Salvatore Armati'ye yaptırdım.”

“Ne işe yarıyorlar peki?”

“Lensin ne işe yaradığını bilmiyor musun sen?”

“Hayır.”

“Cilalanmış yüzüne göre, ışığı toplamaya veya dağıtmaya yarar. Yüzyıllardır lenslerin özellikleri, güneş ışığını odaklama kapasiteleri biliniyor, büyütme etkileri de öyle. Günümüzde pek çok bilgin benim gibi lens kullanımının bilim konusunda büyük çıkış açacağını düşünüyor. Sevgili Roger Bacon perspektif konusundaki çalışmasında lenslere değinmişti, geçenlerde ölen iki Dominikan keşişi olan Jordanus de Rivalto ve Alessandro di Spina da öyle. Ancak hiçbirisi büyük üstat Armati'ye bu muhteşem aletleri yaptıracak kadar ileri gitmedi ve bence, elimizdeki bu lenslerle çok büyük işler başaracağız.”

“Neyi iyileştirecek ki bunlar?”

Andreas başını salladı.

“Hiçbir şey anlamamışsın! Ben basit ilaçlar yapma peşinde değilim!”

“Ne yapmanın peşindesiniz o halde?”

Yapmak için uğraştığı nesneyi tamamlamayı başaran Eczacı, lensleri taktığı ve mermer tezgâhın üzerine koyduğu ufak bir tripodun yardımıyla ayakta duran silindirin bir ucunu gözüne dayadı.

“Demokritos’un kim olduğunu biliyor musun Robin?”

“Hayır usta.”

“Ah! Abderalı Demokritos! Ne büyük adamdı! Pisagor’un öğrencisi, Sokrates’in çağdaşı ve belki de Roger Bacon ile birlikte gelmiş geçmiş en büyük bilim insanıydı!”

“Antik üstatların hepsini avucunuzun içi gibi biliyorsunuz...”

“Çünkü şu anda bir karanlık zamanda yaşıyoruz ve antik çağlarda bilim aşkı çok daha büyüktü. Bernard de Chartres’a göre günümüz düşünürleri geçmişinkilere oranla *nanos gigantium humeris insidentes*. Devasa omuzları üzerinde cüce başı taşıyorlar.”

“Ama yine de devlerin omzu üzerinden bakıyorsak, devler kadar uzağı görebiliriz demektir bu.”

“Doğru,” diye gülümsedi Andreas. “Bununla birlikte, Demokritos’un ömrünün son yıllarında görme yetisini kaybettiği söylenir ancak o bunu bir şans saymıştır çünkü bu durum düşünmesini kolaylaştırmıştır. Aslına bakarsan, insanoğlu deneyle keşfedemediklerine, soyutlama yeteneği sayesinde ulaşarak kendini kat kat aşma imkânı bulmuştur. Sana bu nedenle ondan bahsettim. Demokritos’a göre fiziksel dünya iki eşsiz prensipten oluşur: atomlar ve boşluk.”

“Atomlar mı?”

“Evet. Ona göre atomlar katı ve görünmeyen zerreciklerdir. Öyle ufaklardır ki duyularımızı kullanarak onları deneyimlemeyi başaramayız, öyle serttirler ki hiçbir şekilde değiştirilemezler, onlar her nesnenin ve canlının yapısını oluştururlar. Boşlukta sonsuz bir devinim içinde yer değiştirirler, birleştikleri zaman maddeyi oluşturur, ayrıldıkları zaman da onu yok ederler. Sonuç olarak, varlık tek bir maddeden değil, çok büyük miktardaki zerrelere oluşur.”

“O lenslerle inceleyeceğiniz Şey bu mu?”

“Bir bakıma Robin. Sonsuz k        teki zerreleri incelemek istiyorum. Böylelikle, aynı zamanda bana göre dünyanın en büyük saçmalığı olan ama günümüz doktorlarının körcesine kendilerini adadığı Şu hümoral patoloji teorisini de çürütmeyi amaçlıyorum. Gerçi Arap ve Yunan doktorlardan beri meslek adına hiçbir ge-liŐmeye imza atamamış doktorlarımızın kafaları basmadığı i  in önlerine gelen en kolay açıklamaya, işe yaramaz olmasına karşın, hemen dört elle sarılmalarında ŐaŐılacak bir Şey yok. H  moral patoloji teorisinin ne olduğunu biliyor musun oğlum?”

“Birazcık.”

“Salerno ile Hipokrat–Galen tıbbına dayanan bir teori. O embesillere göre, hastalık dediğin insanın dört huyundaki denge-sizlikten oluŐuyor. Zırvalığa gel! Tıp bilimi yüzyıllardır yerinde sayıyor. Batı kendini simya aldatmacasının içinde kaybettii, gerçek acılarımıza   z  m arayacağı yerde altın, felsefe taşı ve evrensel iksirin peşine düştü. Benim yapmak istediğim, insanların çoğu hastalığının nedeni olan o minik yabancı organizmayı göstermek.”

“Demek tüm bunları tıbbi amaçla yapıyorsunuz!”

“Yalnızca o değil Robin. Tıp alanı, yapmak istediğim keŐifle oluŐacak aydınlanmanın yalnızca ufak bir kısmı.”

“O zaman asıl istediğiniz nedir?”

“Fiziksel dünyanın anahtarını bulmak niyetindeyim   ocuğum.”

Hiç kuşku yok ki okurlarımız öykümüzün başında, Pamplona'daki büyük üstat Juan Hernández Manau'yu ziyaret eden karalar giymiş şu iki acayip adamı ve onların Andreas Saint-Loup ismini ne kadar sinsi bir şekilde elde ettiklerini hatırlayacaklardır. Merak etmeyin, biz de onları unutmadık ve şimdi onları Navarra Krallığı ile Guyenne Dükalığı sınırında iri ve güçlü atlarını doğruca kuzeye doğru sürerken buluyoruz. Biri kırmızı, diğeri kestane rengindeki bu safkan atlar, üzerlerindeki ağırlıklara aldırmandan ve en ufak bir yorgunluk belirtisi göstermeden günler boyu ilerlemeyi sürdürdüler.

Her akşam, kendi aralarında hiç konuşmayan iki adam yeni bir kentte veya kasabada duruyor, insanların onlara en ufak bir soru sormaya çekindiği hanlarda yemek yiyor ve yine tek kelime etmeden uyuyorlardı. İrilikleri, sessizlikleri, şeytani melekler kadar sarışın olmaları, giysileri ve kemerlerine takılı inanılmaz büyüklükteki kılıçları nedeniyle insanlar onları gizlemedikleri bir korkuyla inceliyor, yanlışlıkla bakışları kesişecek olursa anında gözlerini başka yöne çeviriveriyorlardı.

Onların, çıktıkları gizemli görev dışında hiçbir şeyle ilgilenmeyen ve o kara görev tamamlanana dek asla yollarından şaşmayacak olan iki asker, vazife üzerinde iki savaşçı olduklarını düşünüyorlardı. Eğer iki yerine dört kişi olsalardı kimse onların, insanları kılıçla, açlıkla, salgın hastalıkla ve vahşi hayvanlarla yok etmek için yedi

mühürden dördünü a  maya dünyanın sonuna doğru at koşturan
Mah  şerin Dört Atlısı olduğundan   p  he duymayacaktı.

Fakat yalnızca iki ki  şilerdi, bununla birlikte, etraflarına sa  -
tıkları korkunun az önce sayılanlardan pek bir farkı yoktu.

Kül Çarşambası sabahı nedeniyle anne babasının dükkânının kapalı olmasından ve etkinliğin heyecanının yarattığı karışıklıktan faydalanan Aalis evden sıvışmayı başararak Béziers surlarının dışındaki Zacharias'ı gizlice görmeye gitti.

Tamamını evin kilerinde geçirdiği on günlük bir cezadan sonra annesi ve babasıyla olan ilişkisi, en azından görünürde bir nebze düzelmiş gibiydi. Aslında genç kız ikisine de fena halde kırılmıştı ancak dışarıdan dersini almış numarası yapıyordu, böylelikle yavaş yavaş gerçekte istediğine ulaştı: birazcık daha özgürlük. Catherine ve Maurin Nouet ondan daha az kuşkulanyormuş gibi görünüyorlardı.

Béziers son yılların en çetin kışlarından birini geçiriyordu ve her taraf karlar altındaydı. Bu devasa beyaz örtünün altında, evler birbirlerinin, teraslar kaldırımların, ağaçlar kayaların içine geçmiş gibiydi, kar yığının altında ne olduğunu ayırt etmek mümkün değildi, şehirdeki merdivenler buzdan rampalara dönüşmüştü.

Tüm şehrin, Madeleine Kilisesi'nin avlusunda akşam düzenlenecek olan kutlamalara hazırlanıyor olmasından faydalanan Aalis yün paltosuna sıkı sıkı sarınmış bir halde güney tarafındaki şehir kapısından çıkmaya hazırlandı. Ancak Saint Jacques Kapısı'na birkaç adım kala, bir sokağın köşesinde aniden bir elin kendisini omzundan kavradığını hissetti.

Genç kız şaşkınlık dolu bir çılgılık attıysa da savunmaya geçmeye fırsat bulamadan kendini bir duvara dayanmış halde buldu, karşısında mavi gözlerini kocaman açmış François'nın yüzü duruyordu.

“Senin burada ne işin var?” diye bağırdı genç kız, bu defa el bileklerinden tutup gövdesiyle üzerine abanan gence.

“Dün akşam karnavala gelmedin Aalis. Seni orada görmeyi umuyordum. Her şeyi kaçırdın.”

“Bırak beni!”

Yöneticinin oğlunun kırmızı yüzündeki gülümsemenin iyilikle uzaktan yakından ilgisi yoktu. Oğlan içki içmişti ve kendine hâkim olamıyor gibiydi.

“Haydi ama Aalis, yabanilik yapma bana. Senin de beni istediğini biliyorum...”

“Bırak beni!” diye tekrarladı kız, karşı koyarak.

Ama François, genç kıza göre çok kuvvetliydi ve ona kaçma fırsatı bırakmıyordu. Onu daha sert bir şekilde duvara yapıştırdı, öyle ki kızcağız kafasının arkasını duvara vurdu.

Acıdan bir ıglık koyuverip sersemlediğı için bir anlığına gözlerini yumdu. Oğlan bu fırsatı kaçırmayarak kızın dudaklarına yapıştı. Aalis bu zorlama  p c kten kaçınmak için başını çevirdi.  p c klerini kızın boynuna doğru kaydıran genç, kızın tenini yalarken şehvetli bir homurtu çıkardı, sonra koca gövdesinin tüm ağırlılığıyla kızı zapt ederek tek elini Aalis’in paltosunun iine soktu. Parmakları kızın göğüs kıvrımlarına denk gelince de kızın canını yakacak kadar sıktı.

Aalis’in içgüdüsel bir korunma refleksiyle var gücüyle b kt ğ  dizi hedefini buldu. Bir anda acıdan iki büklüm olup kızı bırakan François apış arasını tutarak kaldırıma yığılıverdi.

Tepeden tırnağa titreyen genç kız bir an bile duraksamadan yoğun karın içinde koşmaya başladı. Saint Jacques Kapısı’na göz-yaşları içinde vardı ve hayal  leminde yol alır gibi kulübeye doğru koştu. Etrafındaki bitki örtüsünün beyazlığı kendisini sınırları belli olmayan bir tablo içinde gibi hissetmesine neden oluyordu. Son hız çarpan kalbi g ğ s n  dövüyor ve boğazı yanıyor, yağan kar yüzünü kamçılıyordu.

Nihayet minik kulübenin önüne geldiğinde kuru taş duvara dayanıp soluklanmak üzere bir anlığına durdu.

“Aalis? Sen mi geldin?” diye seslendi içeriden yaşlı Yahudi. “İçeri gel!”

Genç kız gözündeki yaşları sildi, derin bir nefes alıp Maurin Mouet’nin şiddet dolu baskını nedeniyle kırılan ve yaşlı adamın üstünkörü bir şekilde tamir ettiği kapıyı itti.

“Aalis, iyi misin sen?”

Kulübenin içi geçen seferki ziyaretinden çok daha soğuk ve karanlıktı.

“Birazdan geçer Zacharias.”

“Ne oldu böyle?”

“Hiç, bir şey olmadı,” diye yalan söyledi kız.

“Haydi, sana o çok yakışan ve iki yanağına gamzeler konduran o güzel gülüşünü görelim o halde.”

Aalis adamın isteğine uydu ve soğuktan kızarmış haldeki yanakları hoş şekilde kırıştırdı.

“Kendinizi nasıl hissediyorsunuz Zacharias?” diye sordu arkadaşının endişesini gidermek için.

“Eh! Yaşlı bir adam gibi çocuğum! Ancak seni gördüğüme çok sevindim! Epeydir ortalarda görünmüyordun...”

“Annemlerin yüzünden.”

“Sitem etmek için söylemedim. Gel de yanıma otur.”

Aalis, sönmek üzere olan ufak bir ateşin bulunduğu şöminenin karşısında oturan adamın yanına geçti.

Yaşlı Buljan genç kıza sıcacık gülümsedi, Aalis adamın iyiden iyiye kötülediğini fark etti. Soğuk ve elbette yetersiz beslenme yaşlı adamın gün çektikçe daha sağlıksız hale gelmesine neden oluyordu. Genç kız, adamın bakışlarındaki yılgın ifadeyi görmekten hiç mutlu olmuyordu.

“Size yiyecek bir şeyler getirdim,” dedi cebine sakladığı çıkını çıkarırken ancak getirdiği peksimetler François ile boğuşurken un ufak olmuştu.

“Ne kadar iyisin yavrum. Kendimi çok yorgun hissediyorum ve senin varlığın kalbimi ısıtıyor. Keşke şu anda oğlum Nissim de yanımda olsaydı...”

“Kış geçince Zacharias. Onu kıştan sonra göreceksiniz.”

Yaşlı adam melankolik bir şekilde gülümsedi.

“O zamana dek dayanabileceğimi pek sanmıyorum.”

“Saçmalamayın! Buraya geri dönecek kadar bile güçlü olacaksınız, tabii oğlunuzun yanında kalmaya karar vermezseniz, sizi göremeyeceğim için o defa da üzülen ben olacağım.”

“Tanrı bu söylediklerini duysun çocuğum. Ancak bana bir söz vermeni istiyorum. Tabii kabul edersen?”

“Ne isterseniz!”

“Eğer oğlumu göremeden ölecek olursam Aalis, onu senin bulmanı ve psalterimi ona vermeni istiyorum. Bu onun hakkı. Hem böylece senin benim dostum olduğunu da anlar.”

“Çalgınızı ona kendiniz vereceksiniz Zacharias.”

“Evet, evet. Ama sen yine de bana söz ver. Lütfen.”

“Size söz veriyorum,” dedi genç kız istemeye istemeye.

Ancak kalbinin derinliklerinde, olabileceklerle yüzleşmeyi reddediyordu. Aalis’in şu hayatta kaybetmek istemediği tek kişi varsa, o da kendisini kimsenin yapmadığı şekilde önemseyen, dinleyen, ona bir dolu güzel öyküler anlatan, mutsuzluğunu unutmamasını sağlayan sözler söyleyen ve dünyada var olan tüm iyiliği bünyesinde toplamış gibi görünen bu yaşlı adamdı.

“Üstat Saint-Loup’nun yokluğu bu akşamki ayinde büyük skandala neden oldu,” dedi Guillaume de Nogaret, Cité Sarayı’nda yer alan kraliyet konutlarında bulunan dairesinde, kocaman ve yağlı bir biftek lokmasını yutarken. Adam bu olaydan pek rahatsız olmuşa benzemiyordu, yine de yediği etten mi, yoksa skandaldan mı böylesine keyiflendiğini söylemek zordu.

Masanın diğer tarafında saygıyla dikilen Jean Ploiebauch başını salladı.

“Ticaret birliği başkanı öfkeden çılgına döndü ve Paris Piskoposu’nun da bu durumu bir hakaret olarak algıladığını sanıyorum. O eczacı herkesle dalga geçebileceğini düşünüyor ve kendini dokunulmaz sanıyor olmalı. Nehir tüccarları birliğini bile takmıyor adam! Şüphelendiğimiz gibi Mösyö Marigny’nin adamı olabilir.”

“Beklenmedik bir olay ancak Başrahip Boucel ile olan münasebeti başka bir konu ile ilgili olabilir. Ne olursa olsun bundan hoşlanmadım çünkü olay Başpiskopos’la bağlantılı çıkarsa diğer Maligny’nin hamlesini görmekten başka çarem kalmaz.”

Okurlarımızın çok iyi bildiği üzere, eczacımızın kilise veya devletin herhangi bir yüksek yöneticisiyle bağlantılı çıkması imkânsızdı, Mühür muhafızı o esnada fena halde yanıliyordu, Marignylere karşı duyduğu güvensizlik bu deneyimli politikacının doğru düşünmesine engel oluyordu. Ayrıca Şansölye’nin Andreas Saint-Loup’ya dair şimdilik dillendirmek istemediği daha karanlık şüpheleri de vardı.

“Benden istediğiniz gibi adamlarım Saint-Loup’yu bir ay boyunca takip ettiler ve ş phelerinizi doğrulayacak herhangi bir olaya rastlamadılar ş ns lye. Ancak, bu sabah İtalya’dan gelen bir paketi aldıktan sonra adam evine kapandı ve bir daha da çıkmadı. Ayine katılmama nedeni de bununla bağlantılı olabilir.”

“ ok garip... Bundan hiç hoşlanmadım,” diye tekrarladı Nogaret. “Hem de hiç ama hiç hoşlanmadım.”

Canı her sıkın olduğunda yaptığı gibi, gözlerini sinirle kırpıştırarak alnının sağ tarafını ovalamaya başladı. Bu hareketi de sol eliyle yapıyordu çünkü sağ eliyle kraliyet mührünün takılı olduğu boynundaki zinciri sıkı sıkı kavramıştı.

“EĞer izin vererseniz,” diye lafa daldı Paris Valisi, “Eczacıyı daha fazla takip etmeyelim. Çok pahalıya mal oluyor. Neden o adama bu kadar önem verdiğinizi hiç anlamadım zaten.”

“Siz kendi işinize bakın Ploiebauch, aklınızın ermediği işlere karışmayın,” diye çıkıştı mühür muhafızı azametli bir tavırla. Kararlarının eleştirilmesinden hiç hoşlanmazdı.

Nogaret ağzına attığı başka bir et lokmasını hışımla çiğnemeye koyuldu. Derin düşüncelere daldığından uzun bir süre konuşmadı

“Onu tutuklamanızı istiyorum,” diye emretti, gözlerini tabağından ayırmadan.

“Efendim?”

“Andreas Saint-Loup’yu tutuklamanızı istiyorum. Belki de onunla ben konuşsam daha iyi olacak. Marignylerin bir haltlar karıştırıp karıştırmadıklarını ve durum buysa Eczacı’nın bunda oynadığı rolü öğrenmek istiyorum.”

“Fakat onu hangi suçtan tutuklayacağım ki ben?” diye sordu Vali, utanarak.

“Bir şey uyduruverin işte. Fahışelerle ilgilenmesinin kamu düzenini bozduğunu veya K l  arşambası’na mazeret göstermeden katılmamasının infial yarattığını iddia edebilirsiniz. Daha da iyisi, ikisini birden söyleyin.”

“Bu su ların hiçbiri benim yetkime girmiyor.”

“Parlamentoyu ben yönetiyorum ve benim yetkime giriyor. Gerekirse birlik üyelerinin bu tutuklamayı onaylamasını bizzat sağlarım. O Saint-Loup denen adam ne kadar nüfuzlu olursa olsun (ki bence sandığımızdan daha derin bağlantılara sahip) kimse Şansölye'nin kararlarına karşı çıkamaz.”

“Peki ya Kral ne olacak?”

“Ben onunla ilgilenirim.”

Ploiebauch pek ikna olmamış gibi başını salladı.

“Onu fazla uzun tutmak için yeterli değil bunlar...”

“Bana gereken de yalnızca birkaç gün.”

“Marigny'ye sırtınızı dönmeye çekinmiyor musunuz?”

“Ben o işi yapalı çok oldu sayın Vali. Sorularınızla canımı sıkmaya son verin artık! Düşünmeden konuşuyorsunuz. Aklına geleni söyleyen bir adam gördün mü karşında bir aptal olduğunu şıp diye anlarsın. Siz Eczacı'yı tutuklamakla ilgilenin!”

Vali utançla başını eğdi.

“Yarın tutuklarız.”

“Hayır. Bu akşam. Kargaşa çıkmasını engellemek için herkesin yatakta olduğu bir saatte adamı tutuklayın. Komşuları adama kahraman gözüyle bakıyorlar çünkü.”

“Gözünü üzerinde tutabilmem için onu Châtelet Hapishanesi'nde alıkoymamızı ister misiniz?”

“Hayır. Châtelet çok göz önünde olur. Siz onu en iyisi şehir dışındaki Tapınak Hapishanesi'ne götürün. Orada düşmanlarımızın dikkatini çekmeyiz.”

“Efendim! Efendim,” diye bağırdı Maurin Nouet’nin işçilerinden biri, perişan bir şekilde dükkâna girerek. “Brüksel kumaşları, hepsi gitmiş!”

Nouetler atölyelerinde işledikleri en nadide, en güzel kumaşları Brüksel’den aldıkları ham kumaştan üretiyorlardı ve yıllık üretimlerinin tamamını, Oksitanya’daki soyluların uğrak yeri olan Montpellier’deki panayırda epey pahalıya satıyorlardı. Söz konusu fuar iki güne kalmadan başlayacaktı ve oraya götürecekleri malları toparlamaya çoktan başlamışlardı.

“Nasıl?”

“Güzel kumaşların hepsi! Hepsi kaybolmuş efendim! Size nasıl anlatayım! Yer yarılmış içine girmiş!”

Depoyu bizzat kontrol etmek isteyen Maurin, işçisini kenara itti ve dolaplardan birinin kilidinin kırılarak içindeki rafın tamamen boşaltılmış olduğunu gördü.

Kumaşçı şaşkınlıktan bir anlığına açık bir ağız ve boş bakışlarla kalakaldı. Sonrasındaysa, Hektor’la yüzleşmek için hışımla atılan Aşil kadar öfkeli bir şekilde paltosunu bile giymeden, “Geberteceğim! Geberteceğim seni!” diye bağırarak dükkânından fırladı.

Alaca karanlıkta Béziers sokaklarını koşar adımlarla geçen Maurin, Saint Jacques Kapısı’ndan çıktı, Orb Nehri’ni geçti ve bir ay önce gittiği Zacharias Buljan’ın kulübesine doğru ilerledi.

Attığı ilk tekmeye direnen kapı ikincisinde kırıldı.

“Nerede benim kumaşlarımı?” diye hırladı yaşlı adamın boğazına atlayarak. “Kumaşlarım nerede dedim pis Yahudi?”

Ancak dehşete kapılmış olan zavallı yaşlı adam karşılık olarak anlamsız sözler geveledi. Maurin onu şiddetle itti ve öfkeyle dönerek kulübenin içini aramaya başladı. Yaşlı adamın içerideki tek tük eşyasını kâh devirip kâh kırarak, bazılarını şömineye, bazılarını da kulübenin dışına atarak ve kulübenin altını üstüne getirerek uzun süre arasa da sonuç olarak hiçbir şey bulamadı. Kumaşlarının orada olmadığını anlayınca da gözünü kan bürümüş adam, kulübenin bir köşesine sinmiş olan Zacharias’a pis pis bakıp yumrukları sıkılı ve tüm vücudu sinirden tir tir titreyerek çıkıp gitti.

Ancak Béziers’ye dönüp de evine girmek üzereyken, gözünün ucuyla binanın arkasına doğru giden ayak izlerini fark etti. Kaşlarını çatıp ayak izlerini takip edince, bitkilerin üzerinde başka işaretler olduğunu gördü. Orada, bir tümseğin ardında tahta bir sandık duruyordu. Adam bir tekmeyle sandığı açtı.

Sandığın içinde lime lime edilmiş değerli Brüksel kumaşından geriye kalanlar duruyordu.

Akşam olunca Marguerite'e yemek yemeyeceğini bildirmiş olan Andreas, aynı büyük huzursuzluk ve suskunlukla yeniden çalışmaya daldı. Laboratuvarının kalbinde, keşfinden dolayı tıpkı yeni yetme bir çırak kadar coşku dolu görünüyordu, sonuçta Sofokles, "Mutluluğun en büyük nedeni öğrenmektir," ve Vergilius da, "Her şeyden yorulabilirsiniz ama öğrenmekten asla," dememişler miydi?

Eczacı yapmış olduğu ve çırağının sorusunu yanıtsız bırakmamak uğruna *oculus corpuscula*¹⁵ adını verdiği aygıtla tezgâhının üzerinde eline geçen ne var ne yoksa incelemişti: ufak kumaş ve deri parçaları, ecza malzemeleri, incelemek için özenle parçalara ayırıp kavanozlarda sakladığı hayvan ve bitkiler...

Hâlâ ustasının yanında duran ve adamın omzunun üzerinden bakmaya cesaret edemediği için ne yazdığını tam olarak göremeyen Robin, onun ufak bir parşömen üzerine hatırı sayılır miktarda not aldığını görüyordu. Eczacı zaman zaman başını kaldırıyor, tavanda hayalî bir noktaya gözlerini dikeyiyor ve kendi kendine, "Olağanüstü!" ya da, "Vay canına!" gibi laflar ederek gözünü yeniden gizemli silindirine dayıyordu.

"Bir şey görüyor musunuz usta?" diye sordu, Eczacı'dan kendisine bulaşan meraktan yerinde duramaz hale gelen çırağı çekingen bir tavırla.

"Ah, Robinciğim! Tüm bu şeylerin tam olarak neden oluştuğunu tam olarak görebilmek için bana daha güçlü lensler gerek! Salvatore

15 (Lat.) Parçacık gözü. (ç. n.)

Armatî'nin bana ihtiyacım olan lensleri yapması için aylarca, hatta yıllarca beklemem gerekebilir. Ama evet, şu anda gördüklerim bile tek kelimeyle akıl almaz! Gözümüzün göremediklerinden öğreneceğimiz çok şey var!”

“Ben de bakabilir miyim?” diye sordu Robin utangaç bir tavırla ellerini birbirine sürterek.

“Olmaz.”

Sonra, uzunca bir süre hareketsiz ve sessiz şekilde aygıtına eğildikten sonra ustası çırağına döndü ve hiçbir itiraz istemediğini belirten sert bir sesle:

“Git bana büyük salondaki tabloyu getir,” dedi.

Robin bunca süre sonra yeniden kıpırdayabilmenin verdiği neşeyle bir atlayışta yerinden kalktı.

“Hemen usta!”

“Taşırken dikkat et de bir şey olmasın.”

“Tamam usta.”

Genç çırak kısa süre sonra elinde tabloyla çıkageldi ve onu mermer tezgâhın üzerine bıraktı. Andreas büyük bir özenle *oculus corpuscula*'sını tablonun üzerine yerleştirdi ve bir bakış attı. Ancak o sırada iyiden iyiye gece bastırdığından laboratuvarın içi yeterince aydınlık değildi.

“Bize daha fazla lamba gerek Robin!”

Genç oğlan hemen yerinden fırladı ve yan odada ne kadar lamba bulduysa (dört tane bulmuştu) hepsini getirip tablonun etrafına yerleştirdi.

Gözünü silindire yapıştırmış olan Andreas diğer ucu tablonun üzerinde yavaşça gezdirdi. Böylece *tempera*¹⁶ tablonun ince detayların

16 İlk çağlardan bu yana mağara resimleri ve enkaustik yöntemle (mumla boya karıştırılarak yapılan resim) yapılan resimler dışında su boyası kullanılmıştır. Bu boya grupları genel olarak *tempera* olarak adlandırılır. Yağlar ve reçine çözeltilerinden önce boya karışımlarında pigmentlerin tutunmasını sağlamak için incir sütü ile karıştırılmış yumurta, bal veya tutkal kullanılırdı. (ç. n.)

tadını, kendisi ve çağdaşı olan hiç kimsenin daha önce görmemiş olduğu bir şekilde çıkarmaya başladı.

Tablonun solundan sağına doğru ilerleyen Eczacı, gözle görülür biçimde boş bırakılmış olan   te birlik kısıma geldi ve kendisini bir aydan fazladır huzursuz eden kuşkularına yeni bir boyut kazandıracak başka ipuçlarına rastladı.

Andreas'ın o sırada incelediğı tablonun sol tarafında, yumurta beyazı ile sabitlenmiş pek çok farklı renk pigmenti görülebiliyordu: eczacı cübbesi i in lacivert taşı, terazi i in safran, eller i in Siena toprağı... Buna karşılık, tablonun sağı tarafında ise tahtanın üzerine sürülmüş astar boyasından başka bir şey görülmüyordu ancak burada bir silme izi de yoktu. Resmin kazınarak silinmiş olduğu da akla gelebilirdi elbette ancak tablonun en üst kısmını kaplayan cila katmanında herhangi bir bozulma görülmüyordu.

Bu gördüklerinden yola çıkan Andreas ilk varsayımında bulundu: Tablonun sağı tarafı ya hiç yapılmamıştı ya da akla hayale sığmayacak bir sihir gösterisiyle ortadan yok edilmişti. Eczacı *oculus corpuscula*'sından gözünü ayırıp i ini çekti ve lambaları tablonun sağı tarafına iyice yaklaştırdı.

  sta, dikkat yağı!" diye bağırdı Robin heyecanla ancak Andreas'ın fırlattığı çökeli bakıştan haddini açmış olduğunu anlayarak utangaç bir tavırla omuzlarının i ine büzüldü.

Eczacı derin bir nefes alıp yeniden tablonun üzerine eğıldi. Aygıtını yavaşça aşağı yukarı gezdirdi ve sonra sanki bir şey fark etmişçesine gözle görülür şekilde heyecanlandı.

  Hay  eytan!" diye bağırdı gözünü silindirden ayırmadan.   Robin, kaz t y m!"

G z  hâlâ aygıtı yapışık olan Eczacı, bir parşömen parçasının üzerine çizim yapmaya koyuldu.

  Ne yapıyorsunuz usta?"

  Tablonun silik kısmındaki cila tabakası, diğer kısmındakiyle aynı duruyordu ancak şimdi dikkatle bakınca arada çok ufak bir

ton farkı olduğunu gördüm. İki tabakanın arasındaki çizgiyi takip edersem silinen kısımda bulunan şeyin şeklini bulabilirim belki.”

“Siz de o şekli kâğıda mı çiziyorsunuz?”

“Aynen öyle!”

Sol eliyle *oculus corpuscula*’yı tablonun üzerinde kaydıran Andreas, diğer eliyle de parşömenin üzerine çizmeyi sürdürdü. Orada bir eğim, burada bir eğim derken nehir yatağı gibi ilerleyen çizim yükseldi, yükseldi ve sonra aşağı doğru inerek gizli hazinenin yerini gösteren bir harita misali, tablodaki gizemli yaratığın şeklini ortaya koydu.

Çizmeyi bitiren Andreas doğruldu ve sonucu değerlendirdi. Geriye doğru bir adım attı. Çizimin ortaya çıkardığı form kuşuklarını doğrulayacak şekilde netti. Eczacı gülümsedi, hiç kuşkusuz bu bir insan siluetiydi.

“Pisagor aşkına!” diye heyecanla bağırdı. “Bu bir mucize!”

Üstadının ne demek istediğini tam olarak çözemeyen Robin kendi tezini dillendirdi:

“Tabloda biri mi gizliymiş?”

Çırağına dönen Andreas’ın yüzü öylesine aydınlıktı ki çocuk endişeye kapıldı.

“Hiç ilgisi yok çocuğum! Orada gizlenmiş biri yok. Oradaki kişi ortadan kaybolmuş.”

Aldığı yanıt genç oğlanın endişesini gidermekten uzaktı ancak söylediklerini açıklaması için üstadına soru sormaya fırsat bulamadan sokak kapısına inen üç şiddetli darbeye ikisi de yerinden sıçradı.

Andreas’ın yüzü düştü. Lambert ve Marguerite yatalı çok olmuştu. Hatta Fransa’nın tamamı çoktan uyumuş olmalıydı.

“Herhalde birisinin acilen ilaca ihtiyacı var,” dedi Robin.

“Hayır.”

Daha karanlık bir ziyaretçilerinin olduğundan şüphelenen Andreas zaman kaybetmeden, tablo ve silindiri, haşhaş özütlerini gözlerden uzak tutmasını sağlayan, şu bahsettiğimiz gömme dolaba

kaldırdı ve sonra laboratuvarından çıktı. Sıkıntıyla kaşlarını çatmış olan Robin de onu takip etti.

Arka arkaya antreye vardıklarında bu defa öncekinden daha güçlü üç vuruş sokak kapısını inletti.

“Üstat Saint-Loup! Kral adına kapıyı açın!”

Andreas kapıya doğru ilerledi ve gözetleme deliğinin kapağını kaldırıp dışarı baktı. Paris Valisi Jean Ploiebauch’un soluk benzini hemen tanıdı ve onun ardında bekleyen iki çavuşu görünce, adamların kendisini tutuklamaya geldiklerini anladı. Hemen arkasını döndü ve çırağını omuzlarından yakaladı.

“Robin,” diye fısıldadı alçak sesle, “hemen git ve yemek odasına saklan. Yarın Saint Magloire’a gidip Başrahip Boucel ile görüş ve yardımına ihtiyacım olduğunu söyle.”

“Neler oluyor usta?” diye sordu genç adam panikleyerek.

“Beni tutuklamaya geldiklerini sanıyorum. Ancak sen sakın korkma ve söylediğimi yap. Haydi, git!”

“Sizi tutuklamak mı? İyi de niçin?”

“Git!”

“Çarşamba ayinine gitmediğiniz için mi...”

“Git dedim!” diye lafını kesti Andreas huysuzlanarak.

Çırak bir anlığına duraksadıktan sonra ustasının emrine uydu ve saklanmaya gitti. Eczacı kışlık mantosunu aldı, üzerine geçirdi ve yavaşça kapıyı açtı.

“Beyler,” diye emretti Vali, “eczacının ellerini bağlayın! Üstat Saint-Loup sizi tutukluyorum!”

Andreas’ın yüzü tamamen ifadesizdi.

“Tutuklanma nedenimi öğrenebilir miyim?”

“Dört fahişenin evden atılmasıyla ilgili bir olayda kamunun huzurunu kaçırmak ve resmî görevi ihmal etmek.”

“Şu işe bakın! Bu saydığınız suçlar ticaret birliği başkanının yetkisine giriyor, o halde beni tutuklamaya neden siz geldiniz?” diye sordu Eczacı, epey ciddi bir ses tonuyla.

“Emri doğrudan Şansölye verdi de ondan üstat.”

“Nogaret mi? Benden ne istiyormuş?”

“Rica ediyorum, bize zorluk çıkarmayın!”

“Bunu nasıl yapabilirim ki?” diye yanıtladı Andreas dingin bir sesle. “Siz karşı koyulmaz birisiniz sevgili Vali.”

Ve sonra çavuşlar, elleri bağlanmış Eczacı'yı başka bir söz edilmeden kış gecesinin buz gibi soğuğuna çıkardılar.

Ertesi gün, anne ve babasının harıl harıl Montpellier panayırına hazırlanmasını fırsat bilen Aalis kendisini unutturup arkadaşı Zacharias'ı görmek için evden sıvışmayı yine başardı. Buna git-tikçe daha nadir olanak buluyordu ve kışın böylesine soğuk geçtiği günlerde yaşlı adamı bu kadar uzun süre yalnız bırakmak hiç içine sinmiyordu.

Kulübenin yakınına ulaşınca ufak bacadan hiç duman çıkmadığını gördü ve Zacharias'ın her zaman yaptığı gibi yine şömineyi yakmadan yatıp uyumuş olduğunu düşünerek içini çekti. Ancak kulübenin kapısının kırık olduğunu fark edince içini kaplayan kötü hissin midesini kaldırdığını ve kalbinin sıkıştığını duyumsadı.

“Zacharias!” diye seslendi hızla içeri girerek.

Kulübeye adımını atar atmaz, nicedir korkarak beklediği anın sonunda geldiğini hemen anladı.

Kulübenin ortasında yerde yatmakta olan yaşlı adamın vücudunun aldığı acayip pozisyon onun uyuduğu gibi bir fikri uyandırmayacak kadar açıktı, adamcağız ölmüştü.

Aalis tüm gücünün tükendiğini hissetti ve kapının pervazına çökerek hıçkırıklara boğuldu. Kalbini mengene gibi sıkıştıran böylesine büyük ve şiddetli bir acıyı ömrü hayatında duymuş değildi. Boğazına takılan yumru öylesine büyüktü ki bir an kendisinin de öleceğini sandı.

Orada öylece hareketsiz, transa girmiş gibi sessizce oturup uzun süre Zacharias'ı, onun gülüşünü, masmavi ve şefkat dolu

bakışlarını düşünür, için için bir daha onları asla göremeyeceğini idrak ederken küçük gövdesindeki tüm gözyaşlarını akıttı. Benliğini derin bir yalnızlık ve terk edilmişlik hissi sarmıştı.

O kocaman yeşil gözlerinden bol bol gözyaşı döktükten sonra biraz kendine gelerek, kulübenin içler acısı halini fark edince yaşlı adamın soğuktan donarak ölmediğini anladı.

Kulübenin içi altüst haldeydi; içerideki eşyaların hiçbirisi eski yerinde değildi, tamamı parçalanmış, oraya buraya atılmıştı. Zacharias'a gelince... Onun da yüzü gözü şiş ve kanlar içindeydi. Adamcağız ölesiye dayak yemiş gibi görünüyordu.

Genç kızın üzüntüsünün yerini birden müthiş bir öfke ve hınç kapladı. Ancak kafası da karışmıştı. Kim korunmasız bir yaşlı adamı böylesi bir şiddetle dövecek kadar acımasız olabilirdi ki? Yoksa neden onun Yahudi olması mıydı?

Evet, hiç kuşkusuz neden buydu.

Onu katledenler büyük olasılıkla Béziers sakinlerinden gözünü kan bürümüş, alçak, iğrenç canavarlardı ve bu düşünce, Aalis'in yaşadığı kente karşı halihazırda beslediği nefretin doruğa çıkmasına neden oldu. Göğsüne dolan öfkenin dışarı taşmasına engel olamayan çaresiz durumdaki kız, küçük kulübenin taş duvarlarını zangırdatan çığlıklar attı. Ancak sonra çığlıkları, tek dostu olan yaşlı adamın önceki güne dek gözünde yanan kıvılcımın söndüğü gibi yitip gitti.

Tüm vücudu titreyerek buğulu gözlerle, dört ayak üzerinde emekleyerek Zacharias'ın cansız bedeninin yanına gitti. Titrek ve beceriksiz dokunuşlarla dostunun omuzlarını, yanağını, alnını okşadı ve sonra başını, yaşlı adam henüz hayattayken asla cesaret edemediği bir hareketle onun göğsüne dayadı. Ancak yaşlı adamın taş kesilmiş cesedi öylesine sert ve soğuktu ki genç kız aradığı avuntuyu ve rahatlığı bulamadı. Böylece ayağa kalktı ve çılgın bir halde kulübenin içini araştırmaya koyuldu.

Islak yanaklarını kolunun yanına kurularak mobilyaları ve bibloları yerden kaldırıp düzeltti, elleri donmuş toprağı kazıdı,

kaldırdı, çekti, itti ve sonunda, onca dağınıklığın arasında genç kız aradığını buldu.

Samanların ve kızıl toprağın arasında yatan psalterinin gövdesi çatlamıştı.  algının tahtasının kırık yerlerinden, yıldırım düşmüş bir ağacın gövdesi gibi, uzun kıymıklar fırlamıştı.

Aalis elindeki çalgıya sıkıca sarıldı ve bir anlığına gözlerini kapadı. Sonra ona bakmadan yaşlı adama son sözlerini söyledi: “Verdiğim sözü tutacağım Zacharias.”

Önceki yıl, herkes tarafından bilindiği üzere, Yakışıklı Philippe ve Guillaume de Nogaret'nin gizlice kışkırtması sonucu Papa V. Clemens'in verdiği emirle dağıtılan Tapınak Şövalyeleri tarikatının Doğu'ya, İber Yarımadası'na ya da Avrupa'nın batısına yayılmış sayısız karargâhının tamamı gibi, şövalyelerin Fransa'daki merkezi konumunda olan Paris karargâhı da el konularak kapatılmıştı. Bunların çoğu hastane olarak kullanılmak üzere Hospitalier şövalyelerine bağışlanmış olsa da Paris'teki karargâh krallığın hizmetine verilmişti ve bu binanın iki kulesinden biri eczacımızı götürdükleri hapishaneydi.

Cesar ya da Colombier adı verilen ufak kulede bulunan Tapınak zindanı, binanın geniş cephesinin iki yanında bulunan kuleciklere bitişikti. Her birinde merkezî bir kolon bulunan dört katlı, sivri kemerli, dar ve soğuk binanın üçüncü katında altı hücre yan yana dizilmişti.

Kaderin garip bir cilvesi olarak, bundan iki yıl kadar sonra Kral X. Louis'nin emriyle tutuklanan Başmabeyinci Enguerran de Marigny de cesedinin iki uzun yıl boyunca halka teşhir edileceği Montfaucon'daki darağacında idam edilmeden önce kendini bu hücrelerden birinde bulacaktı. Bu durumu fena halde ironik kılan neden, aynı anda elli insanın idam edilmesini sağlayacak kadar geniş inşa edilen ve infazdan sonra cesetlerin aşağı atıldığı taş darağacı platformun bizzat kendisi tarafından yaptırılmış olmasıydı.

Ancak şimdilik bu minik parantezimizi kapatıp öykümüze geri dönelim.

Elleri bağlı şekilde atıldığı bu hüzünlü kalede bulunan hücresinde Andreas'ın aklını tutuklanmasının ertesi sabahında, tahminlerimizin aksine tutuklanmasının olası nedenleri değil, *oculus corpuscula'sı* sayesinde  u meşum tabloda gördükleri kurcalıyordu.

Ve keşfettikleri, onun da kendine itiraf ettiği üzere, çözmeye çalıştığı gizemi aydınlatmak   yle dursun daha da derinle tirmi ti. Çünkü bu işin içinde doğaüstü bir g   varmış gibi görünüyor ve bu durum sevgili eczacımızın sinirinin fena halde bozulmasına neden oluyordu. Son kat cılanın altındaki hiçbir resim  ıp diye ortadan kaybolamazdı.

Gerçekliği su götürmez olan şuydu, tabloda Andreas'ın sağ tarafında resmedilmı  olan kişi ortadan kaybolmuştu. İyi de kimdi bu? Yaşlı bir adamın siluetinde, mesela bir elinde pergel, diğer elinde çift yılanlı altın Caduceus asası bulunan Hermes gibi, eczacılığı veya bilimi temsil eden sembolik biri miydi? Ya da Eczacı'nın şahsen tanıdığı gerçek bir kişi miydi? Andreas'ın d n parşömen üzerine kopyaladığı siluet kesin bir fikir veremeyecek kadar belirsizdi. Eczacı'nın aklından çeşitli isimler geçti: Roger Bacon, Aquinolu Thomas, bir  ıracak, bir  stat, bir eczacı olabilir miydi? Yoksa Ba rahıp Boucel miydi? Ya da belki de... bir kadındı?

Bir kadın. Eczacı'nın hafızasının derinliklerine gömmeye çabaladığı ve uzun süredir aklına getirmekten kaçındığı bir yürek yarası.

Adam uzun ve derin bir ah çekti ve bakışlarını etrafını çevreleyen ta  duvarlar ile demir parmaklıklar üzerinde gezdirdi. Hava soğuk ve etraf karanlıktı, kendisine yiyecek namına hiçbir şey vermemişlerdi ve Andreas oraya düştüğünden beri ilk defa orada uzun süre kalmamayı diledi.

Yanına afyon  z t n  alma fırsatını da bulamamıştı ve şurubu bir gün bile aksatırsa gireceği yoksunluk nöbetinin ne kadar illet bir şey olacağını çok iyi biliyordu. O ana dek kimseye, ne u aklarına ne  ıracaklarına ne bir i  arkadaşına ve tabii ki ne de bir doktora

bundan bahsetmiş olsa da Andreas o kaynamış afyon başlarına bağımlı olduğunun bilincindeydi. Her gün biraz daha fazla miktarda içmesine rağmen şurubun etkisi günden güne azalıyordu ve artık onu kendisini iyi hissetmek için mi yoksa yoksunluğunun yarattığı acıları dindirmek için mi tükettiğini bilemez hale gelmişti.

Böylelikle, o anki düşüncelerine rağmen Başrahip Boucel'in bir an önce gelip kendisini kurtarmasını uman adam, aklını kurcalayan iki gizem üzerine odaklanmak için kendini zorladı.

İstavroz çıkaran Robin, Saint Magloire Manastırı'nın kalbinde bulunan Saint Gilles Kilisesi'ne tam da ayinin bittiği anda sessizce girdi. Ayinde vaaz veren Boucel, cemaate mahalle yaşamıyla ilgili bilgiler ve piskoposluk kararnamesiyle Aziz Petrus'a adanacak olan iki şapelin yapımını haber vermişti. Sonra sırayla kutsal şarap ile ekmek sunumu, kutsama ve komünyona geçilmiş, dindar bir Hristiyan olan Robin de sonuncusuna katılmıştı.

Kilise boşalıp da kutsal zamanın sona erdiğini belirtmek üzere üzerindeki ayin kaftanını çıkarmış olan Başrahip, alışlageldiği üzere cemaatindekilerin sorularını kilisenin avlusunda yanıtlamayı bitirince Robin saygıdeğer din adamının yanına gitti. Adam, mevkisinin ve yaşının vermiş olduğu ağırlığa gölge düşürmeyecek kadar hızlı adımlarla merkez binaya doğru yürümekleyken çırak kendisine yetişti.

“Sayın Peder! Sizinle görüşmek istiyorum...”

“Şimdi sırası değil oğlum.”

“Şey... Bu çok önemli Peder! Çok da acil.”

Başrahip yürümesini aksatmadan çocuğu tepeden şöyle bir süzdü.

“Acele işe şeytan karışır. Tanrı'nın işi ise yavaş ilerler.”

“Üstat Saint-Loup ile ilgili bir durum var,” diye ısrar etti Robin.

O zaman Boucel durdu ve bezgin bir tavırla genç çırağa doğru döndü.

“Ne olmuş ona?”

“Onu dün akşam tutukladılar.”

“Tutukladılar mı?”

“Paris Valisi onu kamu düzenini bozmakla suçluyor sayın Peder...”

“Vali mi? Emin misin? Ticaret birliği başkanıyla karıştırıyor olmayasın?”

“Hayır, hayır, gelen Mösyö Ploiebauch’tu. Tutuklama emrini de ticaret birliği değil, Şansölye vermiş. Fakat yapılan suçlama asılsız ve üstat Saint-Loup kendisini götürdüklerini gelip size haber vermemi istedi.”

“Ben ne yapacakmışım ki?” diye söylendi Başrahip huysuzlanarak. “Onu tutuklatan ben değilim?”

“Kendisine yardım edebileceğinizi söyledi,” diye açıkladı Robin, yanakları al al olmuş bir halde.

“Bunu yapacağımı söylemeden önce, bunu yapmak isteyeceğimden emin olmam gerekir.”

“Babacığım... Ustamı hapishanede bırakamazsınız! O hiçbir şey yapmadı!”

“Buna gerçekten inanıyor musun? Üstadının işlediği günahların listesi öylesine uzun ki üç yazman ömürleri boyunca yaz yaz bitiremez!”

“Ben... Ben sizin onun dostu olduğunuzu sanıyordum.”

“Dostu mu? Ben onun vaftiz babasıyım genç adam! Onu bulan, yetiştiren, besleyen, barındıran, eğiten kişiyim. Hayatım boyunca bir an olsun ona iyi davranmayı bırakmadım ve bu dünyada onurlu bir yer edindirmek için çabaladım. Buna karşılık o ne yaptı? Derslerini ve bu manastırı terk edip gitti. O halde hayır, ben onun dostu değilim.”

“Fakat yine de!”

“Bu kadar yeter! Gelip bana bir haber verdin, seni dinlediğime göre artık gidebilirsin. Andreas’a yardım etmeyeceğim, hak ettiği yeri bulmuş.”

“Babacığım,” diye ısrar etti Robin işkence çekerek.

Ancak Başrahip yeniden yürümeye koyuldu.

Robin kalbinin hızlanmaya başladığını duyumsadı. Bu görüşmeye ne çok bel bağlamıştı oysa! Laurent ve Marguerite gibi o da efendisinin tutuklanmasıyla perişan olmuştu. O olmadan ne yapacaktı? Sonunda babasının çiftliğine geri dönmek zorunda kalmadan önce daha ne kadar orada barınabilirdi? Böylece daha iyi bir hayat yaşayacağına dair kurduğu hayaller de suya düşmüş olacaktı. Andreas'ın neden onu dostu olmayan bir adama yardım istemek için göndermiş olduğunu anlayamamıştı. Bu hiç de mantıklı bir davranış değildi. Oysa Eczacı her bakımdan tam bir mantık abidesiydi. Bu durumun iyi bir açıklaması olmalıydı.

Başrahip'in uzaklaştığını gören  ıracık düşünmeye koyuldu. Fazla zamanı yoktu ve Boucel ile ikinci bir görüşme yapamayacağı kesindi. Efendisine özgü düşünme yöntemini benimsemeye karar verdi: Eğer Andreas onu Başrahip ile görüşmeye yolladıysa, adamı onu kurtarmaya ikna etmenin bir yolu mutlaka olmalıydı. Madem ki Başrahip, Eczacı'ya böylesine kırıgındı ve kendi isteğiyle ona yardım etmeyecekti, o halde onu zorla ikna etmesi gerekiyordu. Ne yazık ki Robin'in, adamı ikna etmesine yarayacak o zorlayıcı etkenin ne olduğu hakkında en ufak bir fikri bile yoktu. Ancak belki de bunu bilmesinin bir önemi de yoktu. Belki Başrahip'e bir şeyler bildiğini ima edip onu üstü kapalı olarak tehdit etmesi yeterli olurdu. Bu epey riskli ve kendisinin hiç alışkın olmadığı bir davranış olacaktı ancak o anda genç adamın gözünde Andreas'ı kurtarmaktan daha önemlisi yoktu ve böylece, tüm cesaretini toplayarak (ki genç adamın içinde görünenden çok daha fazlası olduğu kesindi) yeniden Başrahip Boucel'in yanına koştu.

‐Saygıdeğer Peder...‐

‐Gene mi sen?‐ dedi adam canı sıkılarak.

‐Affedin beni babacığım, yalnızca beni dinlemeye vakit ayırdığınız için ne kadar m teşekkiri olduğumu söyleyecektim. Efendim Saint-Loup'ya kendisine yardım etmeyeceğinizi bildireceğim elbette. Bu akşam edeceğim duada efendim hapisten kurtulunca size kırıgın kalmamasını Tanrı'dan dileyeceğim, size söylediğim

gibi, hakkındaki suçlamalar asılsız olduğu için eninde sonunda onu serbest bırakacaklar.”

Bu sözleri işiten Başrahip’in yüzü kasılınca Robin doğru yolda olduğunu anladı.

“Size iyi günler dilerim sayın Peder. Gerçekten çok güzel bir manastır yönetiyorsunuz.”

Genç adam böylece çıkıp gitti.

Henüz bir ay kadardır efendisinin yanında olan genç adam şimdiden çok şey öğrenmişti ve görüldüğü üzere, öğrendikleri yalnızca eczacılıkla sınırlı değildi.

Aalis hızla ailesinin evine döndü ve hâlâ Montpellier panayırı için hazırlanmakta olan annesinin önünde bir an bile durmadan, gözyaşlarıyla doğruca yatak odasına sığındı.

Kızının halini fark eden Madam Nouet hemen yanına geldi ve onu kafasını mantosuna gömmüş bir şekilde gözünde yaşlarla yatağa uzanmış halde buldu.

Üzülen kadın, yatağın kenarına oturup kızının ipek gibi saçlarını okşadı.

“Ne oldu kızım sana böyle?”

Hıçkırıklarla sarsılan Aalis yanıt vermedi, söyleyecekleri ona dehşet veriyordu. Annesi iyice sokuldu ve ona sarıldı.

“Aalis, benim küçük Aalis'im! Neden ağlıyorsun?”

“Zacharias... Zacharias,” diye kekeledi genç kız sonunda, ağlamaktan boğuklaşan bir sesle.

Madam Nouet'nin parmakları kızının başını okşamayı sürdürdü.

“O... o öldü.”

Kumaşçı kadın derin derin içini çekti ve kızını kollarının arasına aldı. Sonra onu kendisine dönmeye zorlayarak gözlerinin içine baktı ve yanaklarındaki yaşları sildi.

“Zavallı yavrum... Yapacak bir şey yok. Üzgün olmanı anlıyorum ama o çok yaşlıydı, biliyorsun.”

“Hayır! Onu öldürdüler!”

Bu sözü eden Aalis'in içindeki hüznün yerini yeniden öfke aldı.

“Onu öldürdüler anne! Ticaret Birliği Başkanı yaptı, değil mi?”

“Haydi ama! Sakin ol!” diye yanıtladı Catherine canlı bir sesle.
 “Mösyö Ardignac’ın bu işle hiçbir ilgisi yok.”

“Var! Onu başkan öldürdü!” diye ısrar etti genç kız. “Çünkü o Yahudi’ydi.”

“Böyle söyleme. Hiçbir şey bilmiyorsun.”

Aalis doğruldu ve kanlanmış, kocaman yeşil gözleriyle annesini süzdü.

“Onu siz mi şikâyet ettiniz?”

“Hayır.”

“Babam bir daha Zacharias’ı görmeye gidersem öyle yapacağını söylemişti! Onu o şikâyet etti!”

“Hayır Aalis,” diye tekrarladı kadın, kesin bir şekilde. “Onu başkana şikâyet eden baban değildi.”

“Yemin eder misin?”

“Bir annenin kızına böyle bir yemin vermesi ne kadar doğru olur bilmiyorum ama seni mutlu edecekse, hayır, onu başkana şikâyet eden baban değildi.”

Aalis bir anlığına hareketsiz kalarak, doğruyu söyleyip söylemediğini tartmak için gözlerini annesinin gözlerinin içine dikti. Sonra yeniden kendini samandan yatağına attı.

Catherine Nouet, annelere özgü bir şekilde uzun süre kızının başını okşamayı sürdürdü ve sonra yataktan kalktı.

“Babana yardım etmem gerekiyor. Yarın sabah Montpellier panayırı için yola çıkıyoruz. Tüm haftayı burada tek başına geçirerek dükkâna göz kulak olacaksın. Bu da sana teselli bulman için gereken zamanı sağlayacaktın yavrum. Ölümü takdiriilah olarak kabullenmekten başka çaremiz yok.”

Ancak on dört yaşında olan Aalis, ölüm acısının teselli bulamayacak acılardan olduğunu çoktan öğrenmişti.

Andreas'a nihayet basit bir yemek getirdiklerinde çoktan akşam olmuştu. Bilge biri olan Eczacı gün boyu karnını spekülasyonlarla doyurmuştu ve açlığın kendisine işkence çektirmesine izin verecek biri değildi. Bununla birlikte bir şeyler yiyebildiği için memnundu, sonuç olarak aç karnına doğru düzgün düşünmek mümkün değildi. Hele de afyon şurubunun yoksunluğu kendisini iyiden iyiye hissettirmeye başlamışken.

Gardiyanın hücresinin parmaklıkları arasından kaydıracağı yemek tabağını almak üzere ayağa kalkınca, onun yoluna devam ettiğini ve biraz ileride, yere başka bir tabak daha bıraktığını gördü. Tapınak Hapishanesi'ndeki tek tutuklunun kendisi olmadığını fark eden Andreas şaşırdı çünkü gün boyunca tek bir ses bile duymamıştı.

Gardiyan oradan uzaklaşınca Eczacı hücresinin parmaklıklarına yaslandı ve "Orada kimse var mı?" diye seslendi.

Karşılık olarak yalnızca, kendi sesinin taş duvarlardan gelen yankısını duydu. Israrcı biri olmadığından yeniden sormak yerine dönüp kendisine getirmiş oldukları yavan çorbayı yemeye koyuldu. Uzaktan kendisi gibi yemek yiyen birinin çıkardığı sesler geliyordu, böylece Eczacı komşu tutsağın dilsizlikten olsa da iştahsızlıktan muzdarip olmadığı sonucuna vardı.

Daha sonra, parmak uçlarına basarak yan hücreyi görmeye çalıştıysa da parmaklıkların arası kafasını geçiremeyeceği kadar dar olduğundan bunu başaramadı. Bununla birlikte, hücresinin karşısında yer alan ufak koridor penceresine doğru gözlerini kal-

dırdı ve tam sırtının arkasında kalan kendi hücresinin duvarındaki diğer pencere sayesinde bulutlar güneş ışığını engellemediği sürece, aradığı yanıtı bulabileceğini düşündü.

Yatıp uyumaya karar verdiyse de bunu başarmak hem soğuk hem de kontrol edilemez biçimde titremesine neden olan afyon yoksunluğu nedeniyle pek kolay değildi.

Ertesi sabah, Andreas'ın düşündüğü gibi mucize gerçekleşti. Ve *lux fuit!*¹⁷ Ardındaki pencereden içeri dolan güneş ışınları karşıdaki pencereye çarpınca, yan hücrede bulunan kişinin yansıması camın yüzeyinde tam da Andreas'ın düşündüğü gibi belirivermişti. Böylece, üzerine beyaz bir entari giymiş, antik zamanların krallarına benzeyen, sakallı yaşlı bir adamın silüetini seçebilmişti.

“Bu çok garip, sizi Gisors Şatosu’na hapsedtiklerini sanıyordum oysa!” diye hınzır bir sesle bağırdı Eczacı.

Aynı anda yetmiş yaşlarında olan adamın yansımasının ayaklandığını gördü. Sessizliğini biraz daha sürdüren adam, endişeden mi yoksa meraktan mı bilinmez, ağzını açtı.

“Beni tanıyor musunuz?” dedi, uzun zamandan beri konuşmamış birinin boğuk sesiyle.

Eczacı kendinden memnun bir tavırla gülümsedi.

“Sizi tanıdığımı sanıyorum.”

“Tanımak mı? Beni görmeden nasıl olur da beni tanıyabilirsiniz ki?”

“Pardon ama, ‘Benimle daha önce tanışmamış olduğunuz halde nasıl oldu da beni tanıdınız?’ deseydiniz daha doğru olurdu. Sokrates Platon’un *Theaitetos* adlı eserinde, bir kölenin gözü devamlı yıldızlarda olduğu için tümseğin tekine takılıp düşen Thales ile dalga geçtiğinden bahseder, yine de bazen dünyada neler olup bittiğini daha iyi görebilmek için bakışlarımızı biraz yukarı kaldırmak iyidir.”

Camdaki yansımayı gözleyen Andreas, sözlerini işiten adamın kafasını kaldırdığını ve penceredeki yansımadan onu fark ettiğini gördü.

17 (Lat.) Ve ışık geldi! Tevrat, Yaratılış, 1: 3.

“Siz de penceredeki yansıma bakarak beni tanıdığınızı iddia ediyorsunuz, öyle mi?”

“Muhteşem beyaz bir sakal, yılların bozamadığı heybetli bir duruş, güneş altında uzun süre geçirdiği belli olan yanık bir ten ve sonra, içinde bulunduğumuz duvarlara, onlara daha iyi bir konumdan bakmaya alışkın olduğunuzu gözler önüne seren bakışlarınız... Tüm bu ipuçları bana sizin bir zamanlar sahip olduğu yüksek mevkiden düşmüş olan saygın biri olduğunuzu anlatıyor. Ah! Bu hapishane-nin ben gelene dek yalnızca Tapınak Şövalyeleri’ni hapsetmek için kullanıldığını bildiğimden varsayımda bulunmam pek zor olmadı. Hâlâ yakılmamış veya serbest bırakılmamış olduğunuza göre geriye üç seçenek kalıyor: Siz ya Hugues de Pairaud ya Geoffroi de Charney ya da Jacques de Molay olabilirsiniz.”

Yaşlı adam kıkırdadı.

“*Omne ignotum pro magnifico est*”¹⁸

Andreas bu hafif alaya alınmamıştı.

“Hugues de Pairaud Doğu’ya asla ayak basmadı, oysa sizin teniniz tam tersini söylüyor. Geoffroi de Charney’ye gelince, belirgin bir kuzeyli aksanıyla konuşur, oysa sizin konuşmanız böyle değil. Konuşmanızdan duyduğum kadarıyla sesli harfleri yayarak ve sessiz harflerden önce gelen ‘r’ harflerini de yutarak konuşuyorsunuz. Böylece sizin Burgonya taraflarından geldiğinizi tahmin ediyorum. Sevgili Jacques de Molay, sizinle tanıştığıma çok memnun oldum.”

“Tebrikler, muhteşem bir analitik zekâya sahipsiniz. Sizin bir polis müfettişi veya engizisyoncu olduğunuzdan şüphelenmemek elde değil...”

“*Conjecturalem artem esse medicinam*.”¹⁹ Ben bir eczacıyım.”

“Demek buraya sıradan tüccarları da kapatıyorlarmış.”

Sohbet arkadaşının kendisini hor gören bu sözlerini yine duymazlıktan gelen Andreas işi şakaya vurdu.

18 (Lat.) Bilinmeyen her şey göze muhteşem görünür. (Tacitus)

19 (Lat.) Tıp bir tahmin sanatıdır. (Latin Hipokrat’ı olarak tanınan Antik dönem hekimi Aulus Cornelius Celsus.)

“Öyle görünüyor ancak asıl tercihlerinin ‘Tapınak tüccarları’ olduğu da ortada, öyle değil mi? Efendim siz de demek Gisors’da değilsiniz?”

Hapishane arkadaşının açık sözlülüğünden hoşlanmışa benzeyen Jacques de Molay bu laflardan alınmamıştı. Epey yıpranmış bir adam olmasına rağmen yaşadıkları akıl sağlığını azaltmamış görünüyordu ve belki vücut sağlığı da tam olarak etkilenmemişti. Aslına bakılacak olursa Molay geçmiş i iki yüzyıla uzanan Tapınakçıların sahip olduğu liderlerin ne en değerlisi ne de en iyisiydi ancak en sonuncusuydu ve tarikatın dağıtılmasını önlemek uğruna, öncekilerle kıyas kabul etmeyecek zorluklara göğüs germişti: Sarazenlere karşı ya da düşman topraklarında çektikleri, kendi memleketinde, kendi dininden olanlar nedeniyle çektikleri yanında hiç kalırdı. Altı seneden beri hapis tutuluyordu ve tarikat kardeşleri birer birer işkenceden geçirilip yakılırken elinden hiçbir şey gelmemişti, bununla birlikte, Engizisyoncu Guillaume Humbert’in kendisine işkence altındayken söylediği itirafları geri almış ve tarikatıyla kendisinin masum olduğunu söylemiş, Papa’nın, üç kardinalden oluşan ve geride kalan tarikat mensuplarının kaderini yıl sonuna kadar tekrar değerlendirecek yeni bir komisyon kurmasını sağlamıştı.

Sonuç olarak başta korkak ve beceriksiz damgası yiyen adam, usanmış olsa da bu sıfatları üzerinden atmayı başarmıştı.

Din adamları kadar askerlerden de hiç hoşlanmayan Andreas’ın (ki bu defaki ikisi birdendi) ünlü hapishane komşusunun yüceliğini alkışlayacak hali yoktu elbette ancak birçok ülke görmüş, böylesine bir kişiyle konuşma şansının her zaman ele geçmeyeceğini de çok iyi biliyordu.

“Beni buraya geçen ay transfer ettiler,” diye açıkladı Molay. “Eskiden bize emanet edilen kraliyet hazinesini koruduğumuz kulenin içinde hapis tutuluyor olmam epey komik doğrusu... Fakat asıl istediklerinin bizim hazinelerimizi ele geçirmek olduğunu anlamak için kâhin olmaya gerek yok.”

“Hâlâ kurtulacağınızı mı düşünüyorsunuz? Tarikatınızı yerle bir etmeye ant içmiş olan Kral’ın o tarikatın liderini hayatta bırakacağına inanıyor musunuz gerçekten?”

“Nemo est qui semper vivat et qui hujus rei habeat fiduciam melior est canis vivens leone mortuo.”²⁰

“Sizin gibi uzun süre Doğu’da kalmış biri bu sözü orijinal dili olan İbraniceden aktarabilmeliydi bence,” diye alay etti Andreas, bunca Latince alıntı ona fazla gelmişti. “Ancak kendinizi köpeklerle bir tutacak kadar alçak gönüllü olduğunuzu hiç bilmezdim...”

“Bana burada köpek kadar değer veriyorlar da ondan. Bizi ancak bize ilk ihanet eden Papa kurtarabilir.”

“Ne yazık ki (gerçi yalnızca sizin için geçerli bu, benim için fark etmez elbette) artık sizi seven VIII. Bonifacius’un değil, V. Clemens’in dönemindeyiz ve o da Kral’a karşı gelebilecek cesarete sahip değil.”

“Ben sahibim ama.”

“Kusura bakmayın ancak siz aynı Kral’a 1307 yılında boyun eğdiniz.”

“Boyun mu eğdim? Dostum, anlaşılan siz daha önce hiç engizisyon tarafından sorguya çekilmemişsiniz...”

Andreas eğildi.

“Kesinlikle. Guillaume Humbert’in pek şefkatli biri olmadığı anlaşıyor.”

“Zatıalınız ne kadar da anlayışlı! Fransa’nın şanlı engizisyoncusu pek merhametlidir, zavallı bir kadını yakılmaya göndermeden önce işkenceden geçirebilecek kadar.”

“Zavallı kadından kastınız Marguerite Porete ise, ben onu zavallıdan ziyade kötü anlamda aydın bir mistik olarak değerlendirmeyi tercih ederim. Bu tabii ki onun yakılmasını haklı çıkarmaz. İsa aşkıyla bir kadının yakılması arasında bağ kurabilecek olanlar yalnızca kilisedeki kaypak bilgeler ile alçak safsatacılardır...”

20 (Lat.) Yaşayanlar arasındaki herkes için umut vardır. Evet, sağ köpek ölü aslandan iyidir! (Zebur, Vaiz 9: 4)

“Humbert’in kilise ile ilgisi yok bayım! Humbert yargılama numarası yaptığı herkesten çok daha fanatik ve sapkın biridir. Kullandığı yöntemler kör birine görme yetisine yeniden kavuştuğunu bile iddia ettirebilir.”

“Siz ve kardeşlerinizin şeytana tapmadığınızı ve oğlancılık yapmadığınızı mı söylemek istiyorsunuz?” diye alay etti Andreas.

“Pontius Pilatus tarafından yargılanan İsa da hakkında yapılan onca asılsız suçlamayı sineye çekmedi mi? Ömrünü Tanrı’ya adanmış olan İsa da dine hakaretle suçlanmış ve ölüme mahkûm edilmişti, tıpkı biz Tapınakçılar gibi.”

“Sakalınızın muazzam olduğunu kabul ediyorum ancak az önce kendinizi bir köpekle eş tutmanız yetmedi şimdi de Nasıralı İsa’yla mı özdeşleşiyorsunuz?”

“Ben sadece oğlancı olduğumuz iddiasının yalanın dik âlâsı olduğunu söylüyorum...”

“Ah! Aslına bakarsanız, ben oğlancılığı o kadar da şeytani bulmuyorum. Hamile kalmaktan çekinen kadınlara bunu öneresim bile geliyor, ayrıca iki adamın savaşmasındansa sevişmesini tercih ederim. Eğer tarikatınızı yargılayan ben olsaydım, bu türden varsayımsal günahların yerine ellerinize bulaşmış olan kandan dolayı sizden hesap sorardım. Ne saçma bir çağda yaşıyoruz, kâfirleri neşeyle kesenleri kutsallaştırıp oğlanlarla yatanları yakıyoruz.”

Yaşlı adamın camdaki yansımasına bakan Andreas, böylesine edepsiz sözleri işiten Jacques de Molay’in şok geçireceği yerde gülümsediğini görünce afalladı. Yaşlı adam bu sözlerin çok daha kötülerini duymuş olmalıydı. Sonuç olarak, o bir askerdi. Hiç kuşkusuz ki o sırada yaşamakta olduğu trajedi, dünyaya daha farklı ve alaycı bir şekilde bakmasına yol açmıştı. Eczacı önyargılarına rağmen, hapishane arkadaşından hoşlanmaya başlamıştı.

“Söyleyin bana Molay, bugünlerde hiç pişmanlık çektiğiniz oluyor mu?”

“Yoksa size günah çıkarmam arzusunda mısınız sayın Eczacı?”

“Yalnızca yaralı ruhlar çok ilgimi çekiyor diyeyim. İnsanların yüceliğinden çok zaaflarını ilgi çekici bulurum ben.”

“Kendinize olan güveninizi pekiştirdikleri için mi?”

“Beni daha çok etkiledikleri için. Haydi, söyleyin bana, Papa ve Kral tarafından böylesine ihanet edilmiş, aşağılanmış ve kaderine terk edilmiş biri olarak hiç pişmanlık duyduğunuz oluyor mu?”

“Ja. Duyuyorum elbette, fırsatım varken tarikatımızı Hospitalier Şövalyeleri’ninkile birleştirmeyi reddedip kardeşlerimin hayatını kararttığım için. Papa’nın bu isteğini kabul etmiş olsaydım, Yakışıklı Philippe bizim lağvedilmemiz emrini asla veremezdi.”

“Kibir günahı işlediniz demek?”

“Kesinlikle,” diye itiraf etti yaşlı Tapınakçı.

“İnan olsun! Kibirli öylesine sempatik ki kıskançlıkla da işleri olmuyor demek.”

Yaşlı adam komşusunun bu esprisinden de hoşlanmışa benziyordu.

“Ancak, en çok kendi adıma, peşinden koştuğum zenginliğin bizi kötülüklerden koruyabileceğini düşündüğüm için pişmanım.”

“Açgözlülük günahı da işlemişsiniz...”

“Mamon²¹ en âlimlerimizi bile tuzağa düşürebilir,” diye kendini mazur gösterdi Molay.

“Açıkçası bu türden bir günaha önceki kadar anlayışla bakamıyorum,” diye itiraf etti Andreas. “Kuşkusuz bunun nedeni, kendimin de ona düşmesinden.”

“Paraya düşkün müsünüz?”

“Hayır. Bilgiye düşkünüm ve itiraf etmem gerekirse, bu zenginliğe erişmek için yapmayacağım kötülük yoktur.”

21 Kitab-ı Mukaddes’teki Yeni Ahit’te, mal mülk ya da paraca zenginliği ifade eder ve gözü doymaz bir kazanma, sahip olma çabasıyla ilişkilendirilir. Orta Çağ’da genel olarak bir tanrı olarak betimlenip somutlaştırılmış ve bazen de cehennemin yedi prensinden biri olarak anılmıştır. (ç. n.)

Maurin ve Catherine Nouet, dükkânlarını kızlarına emanet ederek 2 Mart sabahı, beraberlerindeki üç işçileriyle Montpellier panayırına doğru yola koyuldular. Aalis'in görevi yalnızca dükkânın başında durmak değildi, aynı zamanda olağan düzeni bozmamak için her gün yapması gereken pek çok işi vardı.

Genç kız bütün haftayı ağlayarak, evden çıkmayı reddederek ve sadece anne babasının verdiği birkaç işi yerine getirerek perişan bir halde geçirmişti. Neredeyse hiç yemek yememiş, bolca uyumuş ve yatağından doğru düzgün dışarı çıkmamıştı.

Pencereden, ülkeyi fena halde hırpaladıktan sonra nihayet terk etmeye karar vermiş gibi görünen kışın son demlerini izliyordu. Ovalardaki ve vadilerdeki karlar erimiş, soğuk hava dalgası etkisini kaybetmişti, çok yakında doğa rengârenk ilkbahar renklerine bürünecek, tomurcuklanan bitkiler çiçek açacak, göç yerlerinden dönen yaban kazı ve kırlangıç sürülerinin uçuşacağı gökyüzünden kısa sağanaklar dökülecek, erimiş karın balçığa buladığı toprağı biraz daha cıvıklaştıracaktı. Can suyu ağaçların en tepesine ulaşacak ve Biterrois'daki tüm flora günün yeniden doğması gibi can bulacaktı.

İlkbaharla yeniden canlanan doğayı gören Aalis, Zacharias ile konuşup durduğu ve kendisini onca heyecanlandıran planları hatırlamadan edemiyordu. Belki de bu çağrıya uymalı ve onu Tanrı'dan gelen bir işaret olarak kabul etmeliydi? Zaman, yeni varoluşları ve ikinci bir doğuşu müjdelemiyor muydu? Genç kız yaşlı adamın sözlerini anımsadı: "Belki de sana ait olmayan bir hayatın sıkın-

tılarını çökmeyi bırakabilir ve sana keyif veren bir başkasına adım atabilirsin. Önünde iki olası yol var   ocuğum. Birincisi, senin i  in açtıkları yol, ikincisiyse senin a  acağın yol.”

İkinci günün akşamında, kendisini iyice sarıp sarmalamış olan hüzünlü hali süren Aalis sokak kapısının üç defa vurulduğunu duydu. Dükkân çoktan kapanmış olduğı ve kendisi de misafir beklemediğ i i  in, yataktan kalkıp kapının önünde kimin durduğ una bakmak üzere pencereye bile gitmedi. Ancak kapıdaki her kimse ısrarcıydı.

“Aalis! İçeride olduğ unu biliyorum! A   kapıyı!”

Genç kız, bağ ıran ki  şinin başkanın oğ lu François Ardignac olduğ unu hemen fark etti ve yerinden kıpırdamamaktaki inadı iyice pekişti.

Uzun bir sessizliğ in ardından Aalis   fkeli gencin çekip gittiğini anladı. Ancak oğ lan ertesı akşam yine kapıya dayandı. Ondan sonraki akşam da. Bununla birlikte, kimseyle, özellikle de François ile görüşmeye hiç niyeti olmayan genç kız sessizliğ ini sürdürdü.

Efendilerinin yokluğunda, Lambert, Marguerite ve Robin'in eczaneyi kapamaktan başka çareleri yoktu, yoksa ticaret amiri, Eczacı'nın yokluğunda yasa dışı olarak dükkânı çalıştırdıkları için kendilerini suçlayabilirdi. Üçü de endişesini dışa vurmuyordu ama dükkân para sıkıntısına düşmelerine neden olabilecek kadar uzun süre kapalı kalabilirdi.

Böylece iki hizmetli evi eskisi gibi çekip çevirmeye devam ederken, Robin de ilaç ve malzemelerin bozulmadan saklanmasıyla ilgileniyor, tek başına da olsa, Galen'in *Le Canon de la médecine*, İbn-i Sina'nın *Kitabuş Şifa* ve aynı zamanda Dioscorides'in *De materia medica* gibi antik üstatların eserleri üzerinde çalışıyordu.

Bir akşam, İbn-i Sina'nın metafizik üzerine yazdığı bir makaleyi okurken üstadının eksikliğini iyiden iyiye duyumsayan genç çırağın farkında olmadan derin bir şekilde içini çekmesi, ertesi günün yemeği için sebze ayıklamakla meşgul olan hizmetçi kadının gözünden kaçmadı.

"Haydi ama oğlum, bugünlük yeteri kadar çalıştın! Neden artık bırakmıyorsun?" diye sordu kaygısız çıkarmaya çalıştığı bir sesle.

"Yapamam."

"Nedenmiş o?"

"Öğrenmem gereken öyle çok şey var ki! Üstat Saint-Loup olmadan yeteri kadar hızlı ilerleyemiyorum."

“Bu akşamlık o kitabı kapatmana laf edeceğini sanmam... Neden biraz cıkıp dolaşmıyorsun? On altı yaşındaki bir delikanlının eğlenmesi de gerek, hele henüz buna vakti varken!”

“Ah! Olmaz!” diye yanıtladı Robin, neredeyse utanmış bir sesle. “Efendim asla eğlenceye zaman ayırmaz, ben de onu örnek almalıyım.”

Marguerite bıyık altından gülümsedi ve işini bırakarak oğlu gibi sevmeye başladığı delikanlıya baktı.

“Gerçekten böyle olduğunu mu düşünüyorsun? Eczacımız eğlenmeye hiç zaman ayırmıyor mu sence?”

“Tüm zamanını çalışmaya ayırıyor.”

“Öyle mi dersin? Peki ya, seninle bir tavernada karşılaşmış olmasına ne diyeceksin? Ya da laboratuvarında şu kendi yaptığı ufak aygıtla kendini eğlendirmek için oynamıyor mu?”

“Hiç de bile!” diye karşı çıktı Robin. “*Oculus corpuscula* fiziksel dünyanın gizemlerini ortaya dökcek! Bu işin eğlenceyle hiç ilgisi yok, gayet ciddi!”

Bu defa hizmetçi kadın içten bir kahkaha attı.

“Yanılıyorsun çocuğum! Hiçbir şey onun için bundan daha eğlenceli olamaz! Efendimiz ne bir keşiş ne de bir aziz, biliyorsun! Onun da herkes gibi pek çok kötü tarafı var ve on yıldan fazladır yanında çalıştığımdan bunu benden iyi bilen de yoktur!”

“Bundan yakınıyormuşsunuz gibi konuşuyorsunuz!”

“Tam tersi! Efendimiz diğer adamlar gibi bir dolu zaaf ve düşkünlüğe sahip olsaydı onu daha az severdim kuşkusuz. Ama sen de biliyorsun, Andreas için bu dünyanın gizemleri bir işkence kaynağı ve sen de yaşına uygun meşgaleler edinsen iyi edersin. Senin bir sevgilin var mı Robin?”

Bu soruyu duyan kızıl saçlı çocuk başını öne eğip de yanakları gelincik tarlası gibi kıpkırmızı olunca Marguerite yeniden kahkahalara boğuldu.

“Tabii ya! Tüm gün burada kapalı kalırsan güzel bir kızla nasıl tanışabilirsin ki evladım!”

“Ben... Ben öyle şeylerle ilgilenmiyorum.”

“Bakın şuna hele! On altı yaşındaki bir delikanlı aşkla ilgilenmesin ha!”

“Neden olmasın? Üstat Saint-Loup’nun da bir eşi yok!” diye çıkıştı genç oğlan içine düştüğü bu beladan kurtulmaya çalışarak.

“Daha önce olmadığını nereden biliyorsun peki?” diye atağa geçti hizmetçi kadın yaramaz bir tavırla.

Robin sessiz kaldı ancak gözlerinde bir merak şimşeği çakmıştı.

“Sana şu kadarını söyleyeyim oğlum, sevgili eczacımızın geçmişinde büyük ve güzel bir aşk hikâyesi var...”

“Bugün yalnız olduğuna göre hiç kuşkusuz sonu kötü bitmiş bir hikâye. Bu durumda ona büyük ve güzel bir aşk hikâyesi denemez.”

“Ah... Belki de sen de günün birinde aşkın büyüklüğü ve güzelliğinin uzunlukla hiç ilgisi olmadığını görürsün. En büyük aşklar her zaman uzun sürecek diye bir kural yok.”

“Ama,” diye mırıldandı çırak, neredeyse şok olmuş bir tavırla, “Siz ve Lambert’e ne demeli?”

Kadıncağız omuzlarını silkti ve genç oğlan kadının sessiz kalmasının ardında yatan nedenleri kurcalamak istemedi.

Marguerite ayağa kalktı, Robin’in önündeki kitabı kapattı ve elini bir anne tavrıyla onun omzuna koydu.

“Haydi çocuğum, doğru dışarı! Yürü bakalım! Git de biraz kendi yaşıtılarınla takıl! Üstat Saint-Loup’nun bana dediğine göre satrançta çok iyiymişsin... Gidip Saint Denis Sokağı’ndaki taver-nada vakit geçirebilirsin! Sen dönene kadar yatmam ve çok geç kalacak olursan da kimseye tek söz etmem.”

Hareketsiz kalan Robin gözlerini kırıştırdı.

“Ama... ben...”

“Tartışmaya izin yok!” dedi hizmetçi kadın kararlı olduğu kadar düşünceli bir sesle, sonra önlüğünden birkaç kuruş çıkardı. “Al bakalım, burada üç bardak içmene yetecek kadar para var. Bunu hak ettin. Haydi! Dışarı!”

Kadın   yle bir ısrarla itekledi ki Robin'in sokağa çıkmaktan başka şansı kalmadı. Ve gerçekten de o gece eve çok geç döndü, Marguerite de oğlana o gece ne yaptığını asla sormadı.

Karanlık ve soğuk hücresinde günler geçiren Andreas, afyon şurubunun yokluğunda gitgide daha kötü hale geliyordu. Dayanılmaz bir mide ağrısı ile kol ve bacak kramplarının, terleme ile ateş basmasına eşlik ettiği titreme nöbetleri özellikle geceleri daha sıklaşıyordu. Uykusuzluğu ve huzursuzluğu günden güne artarken, vücudu acı çekmekten bitap düşmüştü. Sıkıntısının yoksunluk nöbetinden ileri geldiğini gayet iyi bilmesine rağmen, sıkışan göğsüne, uyuşan omuzlarına çare bulamıyordu, acısının geçeceğinden ümidi kesmek üzereydi ve artık doğru düzgün düşünemez hale gelmişti.

Dördüncü günün akşamı, acıdan fena halde terleyerek sırtını duvara dayamış şekilde yerde otururken, Eczacı kendisine seslenmekte olan Jacques de Molay'ın sesini duydu.

“Üstat! Üstat!”

Çektiği acıdan çenesi kasılan Andreas adama karşılık veremedi.

“Sizi süründüren sıkıntının ne olduğunu yakinen biliyorum dostum.”

Nefesi tıkanan Eczacı, titremelerini yatıştırarak kendini toparlamaya çalıştı. Ter damlalarıyla buğulanan bakışları, hücresinin duvarlarını konkav bir aynanın çarpıttığı yansımalar gibi görüyordu.

“Beni rahat bırakın,” diye kekeledi Andreas, acı içinde.

“Akka'nın kaybedilmesinden önce, henüz tarikatın başına geçmemişken, kutsal toprakları savunmak adına on beş seneden fazla Doğu'da yaşadım. Orada pek çok kardeşim afyon özütü alışkanlığına düştü. Afyonun ne kadar güçlü olduğunu çok iyi bilirim bayım ve

size onu bizzat denemediğimi söylersem yalan olur. Açlığı, acıyı ve Őehvetin Őeytanlıklarını yok eden muazzam bir his getirir insana... Ve kutsal topraklarda, Haçlıların yollarında, yorgunluk, açlık, huzursuzluk ve ten açlığı çeken birçok keşişin bu hisse ihtiya ı vardı. Sizin gibi bu illetin pençesine düŐenleri kumandanımız kendilerine gelebilmeleri i in hücreye kapatırdı.”

“Ben eczacıyım, yaŐadıđımın ne olduğunu da çok iyi biliyorum. Beni rahat bırakın Molay.”

“Size yardım edebileceğimi sanıyorum.”

“Ben sanmıyorum.”

*“In omnibus sumentes scutum fidei in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere.”*²²

Andreas homurdandı.

“İncil alıntılarınızı kendinize saklayın, Şu anda   zl   söz dinleyecek halde değilim.”

“Size iki Şekilde yardım edebilirim dostum, çektiğiniz sıkıntının iki   z  m   var ve size bunlardan birini sunabilirim.”

“Ben tedavi olmak için doktorlara bile güvenmiyorum, keşiş bir askerin iyileştirici tavsiyelerinin bana ne gibi bir faydası olacağını anlamıyorum...”

“Birinci tedavi, çektiğiniz acıya olabildiğince katlanmak dostum,” diye devam etti yaşlı adam, Andreas’ı duymamış gibi. “  nk   bir hafta acı çektikten sonra sıkıntılarınız kendiliğinden yok olacak. İçinde bulunduğunuz hücre aslında hastalığınızdan tamamen ve sonsuza dek kurtulma olanağını sunuyor size.”

“Rica ederim susun, hiç mi acımanız yok!”

“İkinci   z  m ise, kişisel olarak tercih etmesem de afyon bulunmadığı durumlarda banotu kullanmaktır.”

Tapınak ının sakince önerdiği   z  m  n doğruluğuna ŐaŐıran Andreas daha yüksek sesle homurdandı.

22 (Lat.) Bunların hepsine ek olarak, Şeytanın bütün ateşli oklarını s nd rebileceğiniz iman kalkanını alın. (İncil, Efesliler, 6:16)

“Teşekkür ederim Molay... Ancak ne yazık ki yanımda afyon olmadığı gibi banotu da yok ve size yalvarırım artık susun çünkü çektiğim işkenceyi daha da dayanılmaz hale getiriyorsunuz!”

Ancak keşiş dayattıkça dayatıyordu.

“Meslekten biri olarak bu bitkiyle aynı familyadan pek çok başka bitki olduğunu biliyorsunuzdur. Ancak Avrupa’da yalnızca iki tür yetişiyor: Akdeniz taraflarında bulunan beyaz banotuna buralarda rastlamak olanaksız elbette. Fakat kara olanı, yani *hyoscyamus niger*’i Fransa’nın dört bir yanında bulabilirsiniz...”

“Evet. Size tüm gün bu bitkiden bahsedebilirim, yıllık bir bitkidir, yazları çiçeklenir, berbat bir kokusu vardır... Tüm bunlar epey iyi, hoş ama bana nasıl yardım edecek, bilmiyorum!”

“Kral bize komplo kurana dek, on altı sene boyunca Tapınak Şövalyeleri’nin liderliğini yaptığımı ve şu anda, benim de uzun süre oturduğum, tarikatımızın Paris karargâhında bulunduğumuzu unutuyorsunuz dostum.”

“Şimdi bana kış ortasında ve bu hücrelerde kapalı olmamıza rağmen *hyoscyamus niger*’i çıkıp bahçeden toplayabileceğimi söylemenizden korkuyorum.”

Jacques de Molay babacan bir tavırla içini çekti.

“İçinde bulunduğumuz kule, karargâhın güney tarafında yer alıyor. Kuzeyde ise, hastane ile çiftlik arasında, botanist kardeşimizin bitkilerini depoladığı ufak bina bulunuyor. Son botanisti gayet iyi tanıyordum: Chaignon Kardeş, iyi eğitilmiş ve zeki biriydi. Hatta belki bir keşiş için fazla iyi özelliklere sahipti. Onu tanısaydınız pek hoşlanacağınızı sanıyorum. O kardeşimizin başına ne geldiğinden haberim yok ancak ilaç depomuzun sağlam bırakıldığını ve içinde hâlâ bir dolu hazine barındırdığını biliyorum. Herhalde bahçelerimizde yetişen kara banotu da vardır.”

“Muhteşem bir haber! Tek yapmamız gereken gidip otu bulmak!” diye dalga geçti Andreas. “Ama, Tanrım, az kalsın unuttuyordum, burada hapis tutuluyoruz! Tabii hücremin anahtarlarının sizde olduğunu bana söylemeyi unuttuysanız başka?”

“Alaycılığınızın sizi biraz kendinize getirdiğini görüyorum.   nemli değil. Hayır, ne yazık ki hücrenin anahtarları bende değil. Ancak bize her gün yemek getiren gardiyan bu konuda işimize yarayabilir...”

Molay göremese de Andreas’ın yüzü birden değişti.

“Ne oldu?” diye alay etti keşiş. “Sesiniz birden kesildi?”

“Benden ne istiyorsunuz?” diye sordu Eczacı.

“Tanrı’yı seven, onun kullarını da sever ve yardım da karşılık beklemeden yapıldığında anlamlıdır. Sizden bir beklentim yok dostum. Eğer bana zihninizin bu illetle savaşmak için yeteri kadar kuvvetli olmadığını söylerseniz, banotunu almanız için elimden geleni yapacağım.”

“Size yalvarırım,” diye mırıldandı Andreas ve bu yakarışı o büyük kibri pahasına yapmıştı.

“Bundan emin misiniz?” diye sordu Molay.

“Jacques... Bağımlılığımı yenmek benim hiçbir işime yaramaz çünkü o zaman afyona alışmama neden olan kötülük yeniden ortaya çıkacak.”

“Neymiş bu kötülük?”

“Asla iyileşmeyecek olan bir şey.”

Üstat efendi bu açıklamayı yeterli bulmuş olacaktı ki lafı daha fazla uzatmadı ve ertesı gün Andreas, ezip suyunu çıkarabileceği banotunu yemeğinin arasına gizlenmiş olarak buldu.

Alıkoyulmasının beşinci akşamı Andreas Saint-Loup'yu pek beklenmedik denilemese de ilginç biri ziyaret etti.

Koridorda yanan yağ kandillerinin sarı ışığında Eczacı, hücreesine doğru mor cübbeli, ellili yaşlarda, ufak tefek, gri saçlarını geriye doğru taranmış, dolgun dudaklı ve kanca burunlu bir adamın geldiğini gördü. Adamın boynunda taşıdığı, sağ eliyle sıkı sıkı tuttuğu zincirin ucunda sallanan ve üzerinde, elinde hükümdarlık asası ve zambak çiçeğiyle Yakışıklı Philippe'i tahtında oturur halde betimleyen bir kabartı bulunan kraliyet mührünü gören Andreas, ilk izleniminin doğru olduğunu anlamıştı, kendisini ziyaret eden kişi, Kraliyet Mührü Muhafızı ve Şansölye Guillaume de Nogaret'den başkası değildi.

Nogaret öncelikle bir anlığına Jacques de Molay'ın hücresinin kapısında durdu.

"İyi akşamlar Jacques. Bakıyorum, her zamanki gibi sağlığınıza yerinde."

Büyük olasılıkla Fransa'da Şansölye'den en çok nefret eden kişi olan Tapınakçı (buna da hakkı vardı doğrusu) cevap vermeye tenezzül bile etmedi. Bu adama edeceği her sözün durumunu daha da kötü hale getireceğini çok iyi biliyordu ve Papalık Komisyonu'ndaki üç kardinalin dışında kimseye tek söz etmeyeceğine dair kendine söz vermişti.

"Öyle olsun bakalım," dedi Nogaret gülümseyerek. "Birkaç ay sonraki son duruşmanıza son derece formda katılmanızı arzu

ediyoruz, böylece itiraflarınıza kaldığınız yerden devam edebilirsiniz. Ancak bundan daha sonra bahsedeceğiz, bugün görmeye geldiğim kişi siz değilsiniz.”

Nogaret yeniden yürümeye koyuldu ve Andreas'ın hücresinin önüne geldi.

“İşte bizim küstah eczacımız,” diye fısıldadı, sanki gördükleri kendisini şimdiden bezdirmişçesine.

Az miktarda alındığında sarhoş edici ve yatıştırıcı, fazla alındığında ise halüsinojenik etki yapan kara banotunun tesiri altındaki Andreas, adama düzgün bir yanıt vermekte zorlandı. Eczacı bir anlığına Nogaret'nin tümünden hayal olup olmadığını bile düşünmüştü.

“Üstat Saint-Loup, sevgili Üstat Saint-Loup...”

Şansölye sanki fena halde utanıyormuş gibi, abartılı hareketlerle sol eliyle çenesini tuttu.

“Başıma ne işler açtınız, bir bilseniz!”

Yerinden kalkmaya tenezzül bile etmemiş olan Andreas, Şansölye'ye dudak büktü. Yavaş yavaş zihin gücü yerine geliyordu.

“Kül Çarşambası ayinine bu kadar önem verdiğinizden haberim yoktu doğrusu,” diye alay etti. “Papa'ya darbe vurmuş bir adamın böylesine yobaz çıkacağını nereden bilebilirdim?”

“Hişşt, hişşt, haydi ama, burada olmanızın bununla hiçbir ilgisi olmadığını çok iyi biliyorsunuz Andreas.”

“Tutuklanırken bana bunun tam tersini söylediler ama. O zaman asıl neden nedir sayın Şansölye?”

Tek eli çenesinde, diğeri de hâlâ zincirinde olan Nogaret alınmış gibi yüzünü buruşturdu. Andreas'ı tepeden tırnağa uzun uzun süzdü ve yapmacık bir doğallıkla hücrenin önünde volta atmaya başladı.

“Sevgili eczacım, 1295 ile 1304 yılları arasında Paris'te değilken ne işlerle meşgul olduğunuzu bana anlatır mısınız acaba?”

Andreas yüzünde oluşan şaşkın ifadeyi gizleyemedi. Onca bilgeliğine ve öngörürlülüğüne rağmen, Nogaret'nin kendisine, son günlerde meydana gelen olaylarla zerre ilgisi bulunmayan bu

soruyu soracağı bir anlığına bile aklına gelmemiş ve tek kelimeyle gafil avlanmıştı.

“Efendim?”

“Acaba bana 1295 ile 1304 yılları arasında ne yaptığınızı söyler misiniz?” diye tekrarladı Mühür Muhafızı yapmacık bir nezaketle.

“Tabii. Galiçya’daydım, ancak saygıdeğer Şansölye’nin bunu neden öğrenmek istediğini anlayamadım.”

“Lütfen soru sormayı bana bırakın Üstat Saint-Loup. Demek Galiçya’daydınız. Orada ne yaptığınızı öğrenebilir miyim peki?”

Andreas kaşlarını çattı. Şansölye’nin lafı nereye getirmek istediğini anlamıyordu ve tuzağa düşmekten çekiniyordu. Kendisine yöneltilen suçlamalarla Fransa dışında geçirdiği zamanın ne gibi bir ilgisi olabileceğini kestiremiyordu.

“Paris Üniversitesi’nin Sanat Fakültesi’nden felsefe ve sosyal bilimler diplomamı aldıktan sonra *Iter francorum* yolundan Compostela’ya giderek Aziz Yakup adına hacı olmaya karar verdim.”

“Gerçekten mi?” diye sordu hareketsiz duran Nogaret. “Siz mi hacı olmaya karar verdiniz?”

“Evet. Aynen öyle.”

“İyi de neden yaptınız bunu? Sizi bir başrahibin yetiştirdiğini biliyorum ama pek dindar biri olduğunuz söylenemez...”

Eczacı’nın dudaklarında sinsi bir gülümseme belirdi. Nogaret dersini iyi çalışmıştı doğrusu.

“Eh, arada sırada hava değişimi yapmak insana iyi gelir.”

“Tek başınıza mı gittiniz?”

“Evet.”

Nogaret’nin öğrenmek istediği bu muydu? Yapmış olduğu bu gezinin gizli saklı bir yanı yoktu ki. Andreas, kendisini yollara düşüren gençlik açısından bahsetmekten hoşlanmazdı ama o da Şansölye’yi ilgilendirmeyecek kadar kişisel bir durumdu.

“Bu çok hoş Üstat Saint-Loup ancak Papa Clemens’in kendisinden önceki papaya yaptıklarımın bağışlanması için bana verdiği kefareti hacca gitmek olduğundan konuyla ilgili biraz bilgi sahibi-

yim... Bahsettiğiniz hac yolculuğu Paris'ten yola  ııkıldığında iki, bilemediniz, en fazla üç ay sürer. Geri dönüşüyle birlikte altı aylık bir yolculuktur. Ancak siz Galiçya'da dokuz sene kalmışsınız."

"  ans  lye çok yetkin bir aritmetik  i."

"Neden dokuz yıl orada kaldınız?" diye ısrar etti Nogaret.

"  ıraklığımı tamamlamak için bana gereken süre buydu, ben orada eczacı oldum. Galiçya'da meslekle ilgili daha farklı bir yöntem uygulanır, eğitim süresi daha uzundur ve birçok farklı ustanın yanında çalışılır."

"Anlıyorum," dedi Mühür Muhafızı başını sallayarak. "  ıraklığınız sona erince de kendi d  kk  nınızı a  mak üzere Paris'e geri döndünüz,   yle mi?"

"Galiçya'da bir yıl   stat olarak çalışıp yeteri kadar para biriktirince Paris'e döndüm, evet."

"Yine yalnızdınız."

"Evet!"

Eczacı, Nogaret'nin sanki gizlediği üçüncü bir ki  şinin varlığını öğrenmek istercesine ikinci defa ısrarla yanında birinin olup olmadığını sormasını manidar bulmuştu.

"Anlıyorum, anlıyorum," diye yineledi Nogaret, kuşkucu ve buyurgan tavrını sürdürerek. "Peki. Size soracağım bu son soruyu da yanıtlayın o halde Andreas."

"  stesem de istemesem de buna mecbur görünüyor gibiyim zaten..."

"Birkaç gün önce sizin d  kk  nınızın kayıtlı olduğu bölgenin tapu belgelerini araştırdım."

Andreas kalbinin hızlanmaya başladığını duyumsadı. Durum berrakla  yordu.

"Evet?"

"  şte orada dikkatimi çeken, daha doğrusu merakımı uyandıran bir şey gördüm."

"Neymiş o?"

“Ah! Belki de önemsiz bir şeydir Üstat Saint-Loup ama yine de size şu soruyu sormam gerekiyor: Kadastrodaki kayıta evinizin üç odasının olduğu yazıyor, oysa yakınlarda ustalığını elde ettiği söylenen çırağınız, evinizdeki diğer iki hizmetliyle aynı odada kalıyordu.”

Andreas gizlemeyi başaramadığı bir şaşkınlığa düşerek ayağa fırladı ve içgüdüsel hareketlerle ilerleyerek parmaklıklara yapışıp gözlerini Guillaume de Nogaret'ninkilere dikti.

“Sonra?” diye sordu doğal görünmeye çalışarak.

“Sonrası, dükkânınız, laboratuvarınız ve salonunuz zemin katta bulunduğuna göre, o üçüncü odada ne gizlediğinizi öğrenmek istiyorum Üstat Saint-Loup?”

Eczacı midesine bıçak saplanıyormuş gibi hissetti ve bu defa bunun nedeni çektiği afyon yoksunluğu da değildi.

“Ara katta bulunan üçüncü odada ne bulunduğunu bana söyleyebilir misiniz acaba?”

Andreas yavaşça başını salladı.

“Hiç... Orada hiçbir şey yok.”

“Hiç mi? Yapmayın canım! Buna inanmamı nasıl beklersiniz? Paris'te oturan kimsenin evinde boş odası olduğunu söylediğini duymadım şimdiye kadar!”

“Ben... O odayı kullanmıyorum.”

“İşte bu harika! Bununla birlikte şu an için doğruyu söylediğinizi de biliyorum çünkü sizi tutuklattıktan iki gün sonra evinizi aratırken o odanın tamamen boş olduğunu öğrendim. Ve anlayacağınız üzere, bu durumu ziyadesiyle kuşku verici buldum... Odayı özellikle boşalttığınızı veya sizin adınıza birinin boşalttığını düşünmeden edemiyorum. Bu yüzden, orada vaktiyle, gizlemenizi gerektirecek kadar önemli olan ne bulunduğunu öğrenmek istiyorum...”

Sözlerini tamamlayan Nogaret sessizliğe bürünüp düşüncelerini okumak istercesine gözlerini Andreas'a dikse de kısa sürede ısrarının bir işe yaramayacağını anladı. Zaman zaman sağ göz kapaklarını sinirsel bir hareketle kırıştırtıyordu ve Eczacı, adamın

az önce fark ettiği bir hareketi yaptığını gördü: Mühür Muhafızı yüzünü buruşturarak alnını ovuyordu. Tike, reflekse benzeyen bu mimik adamın, çektiği acıya yabancı olmadığını söylüyordu.

“O oda benim bildiğim kadarıyla hep boştu. Beni bu nedenle mi tutuklattınız?” diye sordu Andreas, uğursuz sorgucusunun gözlerinin içine bakarak.

Nogaret yarım ağızla güldü.

“Hayır, Saint-Loup, elbette sizi bu nedenle tutuklatmadım. Sizin de bildiğiniz gibi tutuklanma nedeniniz kamu düzenini bozmak,” dedi çokbilmiş bir tavırla.

Eczacı kafasını salladı.

“Elbette,” diye mırıldandı alaycı bir sesle.

“Tabii ya. Andreas... Size bir şans daha vereceğim ve az önce sorduğum soruyu son bir defa yineleyeceğim. O odada ne vardı?”

“Hiçbir şey,” diye tekrarladı Eczacı.

Nogaret i  ini çekti.

“  ok yazık! Benimle dürüst bir şekilde konuşmaya yanaşmanız ne   z  c  . Halbuki ben olsaydım, sizin merakınızı gidermek için elimden gelen yardımı seve seve yapardım.”

“Benim neyi merak ettiğimi nereden bilebilirsiniz ki?”

“Ah! Mösyö Saint-Loup, terk edilmiş tek bir   ocuk bile tanımıyorum ki annesinin adını öğrenmek için yanıp tutuşmasın.”

Andreas bu söze nasıl karşılık vereceğini bilemedi. Nefesi tıkanmış bir halde sorgucusunun yüzüne baktı.   nce Nogaret'nin ona yem attığını, yalan söylediğini düşündü. Bu bilgiyi nasıl elde etmiş olabilirdi ki? Ancak yine de... ya yalan söylemiyorsa? Doğumuyla ilgili gizem hakkında Andreas hiçbir elle tutulur bilgiye sahip değildi. Başrahip Boucel onun kökeniyle ilgili hiçbir bilgisi bulunmadığını söyleyip dururdu. Heyecana kapılan Eczacı şaşkınlığını gizlemeye çalıştı.

“Hâlâ o odanın eskiden beri boş durduğunu mu iddia edeceksiniz?” diye tekrarladı Nogaret alaycı bir gülüşle.

Andreas düşündü. Ne olursa olsun Şansölye'ye istediği cevabı veremeyecekti çünkü o lanetli odada eskiden ne olduğunu kendisi de bilmiyordu. Bunun yerine, zorlansa da kayıtsız davranmayı seçti. Eğer Nogaret iddia ettiği gibi geçmiş hakkında bilgi sahibi olmayı başarmışsa, bunu kendisi de daha sonra başka yollardan öğrenebilirdi.

“Kesinlikle Bay Şansölye.”

Nogaret hayal kırıklığını gizlemeyi başaramadı.

“Öyle olsun. Nasıl isterseniz. Şimdilik konuşacaklarımız bu kadar o halde sevgili Saint-Loup.”

Eczacı'ya son kez dikkatle baktı ve yavaşça çıkışa doğru yürümeye başladı.

Ancak Andreas ona seslendi.

“Şansölye!”

Nogaret memnun bir ifadeyle arkasını döndü. Adamın nihayet itirafta bulunacağını düşündüğü belliydi.

“Affınıza sığınarak, alnınızın sağ tarafında kronik bir acı çektiğinizi gözlemlemeden edemedim.”

Şansölye'nin yüzü düştü.

“Elbette bu beni hiç ilgilendirmez ancak... aynı anda sağ göz kapağınızın da istemsizce titrediğini fark ettim. Muzdarip olduğunuz rahatsızlık, Hipokrat'ın gayet açık şekilde tarif ettiği *eterocrania*, yani basit bir migren olabilir. Fakat belki de durumunuz bundan daha ciddidir ve eczacı olarak sizi bu konuda uyarmak benim görevim.”

Nogaret yanıt vermekte gecikince Andreas beklemeden devam etti.

“Öncelikle, hareketlerinizi düşünmeden yaptığınız için çektiğiniz sıkıntıya alışkın olduğunuzu anladım. Sonra, yanıma geldiğinizden beni kraliyet mührünün asılı olduğu zinciri sağ elinizle sıkı sıkı kavramış olduğunuzu ve bir an bile bırakmadığınızı da fark ettim.”

Şansölye yüzünü buruşturdu.

“Belki de yanılıyordum, elbette mührü son derece önem veriyorsunuzdur ancak parmaklarınızın kasılmasından anladığım

kadarıyla sağ kolunuzun tamamı ya da bir kısmı felçli. Yanılıyor muyum?”

“Kraliyet sarayında m kemm l doktorlara sahibiz sayın Eczacı,” diye söze başladı şansölye, oysa gözlerinden müthiş bir huzursuzluk okunuyordu. “İncelikli nezaketinize teşekkür ederim ancak bu konuda yardımınıza ihtiyacım yok.”

“Elbette, elbette! Doktorlarınızın ve cerrahlarınızın mükemmel olduğuna eminim. O halde sizi mutlaka bu belirtilerin bir anevrizma, yani ana damarların genişlemesinden meydana gelen bir tür yumuşak tümöre işaret edebileceği konusunda da bilgilendirmişlerdir.”

Nogaret sessiz kaldı.

“Bundan kurtulmak için de,” diye sözlerini sürdürdü Andreas, “*Origanum majorana* şurubu i meniz, bol miktarda yeşil sebze yemeniz ve kesinlikle tuz tüketmekten kaçınmanız gerekir. Ayrıca tüm bunlar işe yaramazsa, işinin ehli bir cerrahın sizi kötü bitecek bir sondan kurtarabileceğini de söylemiş olmalılar. Kral’ın cerrahı Henri de Mondeville acayip cimri adamın teki olsa da ciddi biridir. Ve ben cerrahlar hakkında nadiren iyi konuşurum. Daha önce yapmadıysanız ona başvurmanız işinize yarayabilir. İşte size bütün söyleyeceğim bu.”

“Buraya bana teşhis koymanız i in gelmedim Saint-Loup.”

“ yle mi? Vücudumuzun hastalıkları ruhumuzun itirafı gibidir. Kendinizi yatıştırma peşindeymişsiniz gibi geldi bana ve korkarım, size sunabileceğim tek yatıştırıcı da bu.”

“Göreceğiz bakalım Saint-Loup,” diye yumurtladı hevesle Mühür Muhafızı, koridoru terk ederken.

“Başrahip hazretleri, beni görmek için zaman kaybetmeden gelmenize müteşekkirim çünkü gözden geçirmemiz gereken çok konu var ve bense Paris’te yalnızca birkaç gün kalacağım.”

Sens Başpiskoposu Philippe de Marigny kuşkusuz, Notre-Dame’ın arkasındaki piskoposluk konutu kadar olmasa da yine de misafirinin konumuna gölge düşürmeyecek denli gösterişli ve Paris diyakozunununkinden büyük olan Seine Nehri’nin sağ kıyısındaki bir evde kalıyordu.

Enguerran’ın üvey kardeşi olan Marigny, Yakışıklı Philippe’in isteği üzerine Papa V. Clemens tarafından başpiskopos ilan edilmişti. Kiliseye girmeden önce Kral’ın sekreterliğini ve danışmanlığını yapan adam böylece muazzam bir güce kavuşmuş oldu, Capetien ailesinin çıkarlarını kollayan Marigny 10 Mayıs 1310’da elli dört Tapınakçı’yı Paris’teki Saint Antonius Manastırı’na yakılmaya göndermişti.

“Monsenyör,” diye yanıtladı Boucel. “Hizmetinizdeyim.”

“Lütfen oturun Baudouin, lütfen. Öncelikle sizin ufak kiliseniz Aziz Gilles’den bahsetmek istiyorum.”

Boucel’in gözleri parladı. Saint Gilles Kilisesi 1235 yılında Saint Magloire Manastırı’na bağlı olarak yaptırılmış ve kalabalık bir cemaate hizmet vermeye başlamıştı ancak artık günden güne artan nüfus için yetersizdi ve binayı büyütme çalışmalarına destek vermesi için Başrahip senelerdir Başpiskopos’un kapısını aşındırıyordu.

“Vereceğim haberin sizi ziyadesiyle memnun edeceğini sanıyorum dostum çünkü yüce Başpiskoposluk Konseyi, olağan dışı toplanarak kilisenizi genişletme çalışmalarınız için size hatırı sayılır bir ödenek verme kararı aldı.”

“*Laus deo semper*.²³ Acaba konseyin çalışmalara ne derece dâhil edilmek istediğini öğrenebilir miyim?” diye sordu Boucel, kilisenin çalışma tarzı konusunda tecrübeliydi.

Başpiskopos gülümsedi.

“Gelirin üçte birine Baudouin ve bu yardımın yapılması için bizzat sizin lehinize konuştuğumu da bilin. Başpiskoposluğun yardımını isteyen sizin durumunuzda pek çok kilise var.”

Başrahip başını anlayışlı bir tavırla salladı.

“Bununla birlikte sizden bir ricamız da olacak,” diye sözünü sürdürdü Başpiskopos. Boucel buna hiç şaşırılmamıştı, bu saygıdeğer kurumun karşılıksız hiçbir iyilikte bulunduğu görülmezdi çünkü.

“Sizi dinliyorum Ekselansları.”

“Kilisenizi, Sens’in en yüce din adamlarından biri olan Aziz Gilles Saint-Loup adına yeniden vaftiz etmenizi rica ediyoruz. İki azizin kutsanma günü de aynı hem. Sens doğum yeriniz olduğu için, aramızdaki ilişkiyi böylesine samimi kılan da bu, değil mi, sizin bu önerimizden hoşlanacağınızı ve bu değişimin doğduğunuz şehrin sakinlerini de memnun edeceğini düşündük.”

İnanılmaz rastlantıyı fark eden Boucel’in gözleri kocaman açıldı. 609 yılında başpiskopos olan Saint-Loup gerçekten de kendine özgü biriydi. Yaşadığı dönemde halk tarafından çok sevilen ve efendilerinin kendisinden çekindiği bu adam, görevinin kraldan çok Tanrı’ya hizmet etmek olduğunu açıkladığı için sürgüne gönderilmişti. Başından beri çocukların koruyucusu olarak nam salan başpiskopos, seleflerinin birinin genç kızına aşırı ilgi göstermekle suçlanınca kendini şöyle savunmuştu: “Vicdanı temiz olan kişi başkalarının sözleriyle asla kirlenmez...”

23 (Lat.) Tanrı sizden razı olsun.

“Yoksa buna bir itirazınız mı var?” diye sordu Marigny, Başrahip’in birden sessizliğe gömülmesinden endişelenerek.

“Kesinlikle hayır monsenyör. Tam tersine!” diye yanıtladı Boucel aceleyle, bu acayip ve mutlu rastlantının kendisine hatırlattığı düşüncelerden kurtularak.

“Harika. O halde sizinle görüşmek istediğim ikinci konuya geçelim.”

“Amen.”

“Biliyorsunuz, gelecek sene Paris’te taşradaki tüm piskoposların katılacağı bir konsey düzenlenmesini emrettim.”

“Hatırlıyorum, evet.”

“Bu konseyde pek çok yeni yönetmelik açıklamayı düşünüyorum ve Paris’te beni destekleyecekler ihtiyacım var çünkü sizin de dikkatinizi çekmiştir muhakkak, piskoposunuzun benim tarafımda olmadığı söyleniyor... özellikle de bu yönetmeliklerden biri konusunda.”

Boucel sırtıttı. Başpiskopos’un kendisiyle asıl görüşmek istediği konu tertiplelediği konseydi ve Saint Gilles Kilisesi’ne yapılacak olan yardım da hiç kuşkusuz Başrahip’in minnettarlığını kazanmak amacını taşıyordu. Başpiskopos tarla süren eşek misali, Başrahip’in önüne bir havuç uzatmıştı.

“Sizin manastırınız Paris’in en güçlülerinden biri Baudouin ve kolunuzun uzun olduğunu biliyorum,” diye devam etti Marigny.

“Ben yalnızca kendi halinde bir başrahibim...”

“Haydi, haydi! Manastırınızda, Saint Magloire’in kutsal emanetlerinin yanı sıra size önem kazandıran pek çok başka değerli hazine var. Ayrıca hâkim olduğunuz bölge, Léhon’a, Charonne topraklarına, Yvesline’e, Orge Vadisi’ne ve Brie’ye, Morsang Şatosu’na dek uzanıyor... Saint Magloire Başrahibi’nin sahip olduğu kudret ülke çapında bilinen bir gerçek Baudouin! Arkanızda yüksek sayıda destekçinizin ve tebaanızın olduğunu da biliyorum.”

Boucel alçak gönüllü görünmek adına elini salladı ancak yaptığı bu işaret gerçekte sahip olduğu kibri ele veriyordu.

“Ekselanslarına bu yönetmeliğin içeriğini sorabilir miyim?”

“Sens’in Gal Piskoposluğu üzerindeki hâkimiyetini geri kazanmak, Başrahip. Eğer Paris bizim tarafımızda olmazsa Lyon ile asla rekabet edemeyiz. Günün birinde bağımsız bir piskoposluk olmayı hedefleyen Paris piskoposunun da görevimde bana yardım etmeyeceği ortada...”

Sens ve Lyon piskoposluklarının, diğer bölgelerdeki piskoposlukların üzerinde yer alan onursal bir konum olan Gal Piskoposluğu hâkimiyeti üzerindeki rekabeti, Papa VII. Gregorius’un bu unvanı Sens Başpiskoposu’ndan alıp Lyon Başpiskoposu’na verdiği 1076 yılından beri devam ediyordu. O zamandan beri Sens bulduğu her fırsatta bu karara karşı çıkıyordu.

“Monsenyör, bu konuda kendim ve başkentte üzerinde nüfuzumu kullanabileceğim kişiler adına sadakatle arkanızda olacağımıza söz verebilirim.”

Philippe de Marigny’nin yüzü ışıldamış gibi göründü. Boucel gerçekten de Paris’te sözü geçen bir başrahipti. Başpiskopos’un konumunu güçlendirmek adına yanına çekmek istediği dört beş kişiyi lehine etkileyebilirdi.

“Çok güzel sayın Başrahip, çok güzel. Çok memnun olurum.”

“Sens sakinleri, monsenyör, her zaman akli başında olmuşlardır,” diye yanıtladı Boucel.

“Kesinlikle, kesinlikle.”

“Gitmeden önce ben de sizden ufak bir ricada bulunabilir miyim acaba?” diye sinsice lafa girdi Başrahip.

“Sizi dinliyorum Baudouin.”

Kilise ortamlarına az çok aşina olan kişiler, saray koridorları ya da tüccar salonlarının bunun gibi pek çok karşılıklı iyilikte bulunma anlaşmasına şahit olduğunu pek iyi bilirler.

“Şansölye ile üvey kardeşiniz Enguerran, Tanrı onu kutsasın, arasındaki çekişmeden kuşkusuz sizin de haberiniz vardır.”

“Elbette, Nogaret son derece kötü huylu biridir! Ancak şimdilerde üvey kardeşim, Kral’a çok daha yakın bir konumda olduğu için artık bu çekişme onu pek etkilemiyor.”

“Şükürler olsun! Ne diyordum ekselansları, Nogaret benim vaftiz oğlum olan bir eczacıyı geçenlerde tutukladı. Şu rastlantıya ya da Tanrı’nın inayetine bakın ki onun da adı Saint-Loup...”

“Ne kadar da garip!” dedi Marigny.

“Belki de bu bir işarettir monsenyör,” diye istavroz çıkararak sözlerini tamamladı Boucel. “Son derece iyi bir eczacı olan vaftiz oğlum asılsız suçlamalarla şu anda Tapınak Hapishanesi’nde tutuluyor. Tek hatası dizginlenemeyen ruha sahip olması ve bu hali eğitimi süresince beni epey uğraştırdı ancak kesinlikle bir suçlu değil. Sizden ricam, kim bilir nasıl bir siyasi komplonun peşinde olan Nogaret’nin haksız yere hapse attığı vaftiz oğlumun salıverilmesi için üvey kardeşiniz Enguerran’a birkaç telkinde bulunmanız.”

“İstedığınız gibi olsun Baudouin,” dedi, kendisinden istenen iyiliğin düşündüğünden daha kolay çıkmasına gözle görülür şekilde sevinen Başpiskopos. “Bu akşam Enguerran’la görüşecektim zaten, ona talihsiz vaftiz oğlunuzdan söz ederim.”

Odadan çıkarken, Boucel bunun Andreas’a yardım ettiği son sefer olduğuna ve aralarındaki yıpratıcı ilişkiye artık bir son vermenin zamanı geldiğine dair kendine söz verdi. Yoksa günün birinde Andreas yüzünden ciddi düşmanlara denk geleceği kesindi.

8 Mart sabahı, artık uzayan sakalları kendisini tanınmayacak hale getiren Andreas hapishanenin yüksek taş duvarları arasında yan-kılanan anahtar seslerine uyandı. Kimse şafak vaktinde yanlarına uğramadığından, gelenin kendisini daha fazla sorgulama niyetindeki Nogaret olabileceğini düşündü ancak hücresinin parmaklıklarında beliren kişi öfkeli Şansölye değil, bir gardiyan olmuştu.

Yemek tepsisine banotunu gizleyen gardiyanı bu. Adam kapıdaki kocaman kilide anahtarı soktu.

“Saint-Loup Efendi, artık özgürsünüz.”

“Özgür olmayı hiç bırakmamıştım ki,” diye yanıtladı Eczacı hınzır bir edayla.

Bu mutluluk verici haberden hiç etkilenmemiş gibi yavaşça ayağa kalktı. Aslında, son günlerde Başrahip Boucel’in kendisine yardım edeceğinden umudu iyiden iyiye kesmiş ve Nogaret’nin gizemli davranışlarından orada daha uzun süre kalabileceğini düşünmeye başlamıştı.

Gardiyan, Andreas’ı kolundan yakalayıp koridora soktu ancak kendisini çıkışa doğru yönlendirmeye kalktığı anda Eczacı direndi ve Jacques de Molay’ın hücreğine doğru ilerledi.

Penceredeki yansıması dışında ilk defa kendi gözleriyle gördüğü yaşlı Tapınakçı, beyaz entarisi ve sakalıyla hücresinin ortasında tüm heybetiyle dikiliyordu. İki adam, dile getirilmeyen bir hayranlık ve kardeşlik duygusuyla birbirlerini süzdü. Bir hafta öncesine dek kökenleri, fikirleri, felsefeleri tamamen zıt haldeki bu iki kişi, o

anda birbirlerine saygı ile bakıyordu ve Eczacı'nın gözleri nadiren beliren bir minnettarlık ateşiyle parılıyordu.

“İyi şanslar Jacques,” dedi Andreas ciddi ve samimi bir sesle.

“Tanrı sizi korusun Saint-Loup. Buraya gelin de sizi kucaklayayım.”

Andreas gardiyana bir bakış fırlattı. Adam da olur anlamında içini çekti. Eczacı aralarındaki birkaç adımı aştı ve Molay'ın kollarına atıldı. Keşiş elini Andreas'ın yüzüne doğru götürünce, Eczacı adamın parmağında, sanki hâlâ hükmü varmış gibi, Tapınakçıların mührünü taşıdığını gördü ve bu durum ona çok hüznü geldi. Sonra adam avucunu sanki kutsamak istercesine Andreas'ın alnına bastırdı ve hücresinin demirlerinin izin verdiği ölçüde ona doğru eğilerek gardiyanın duyamayacağı bir sesle mırıldandı:

“Nogaret'ye gelince... Sanırım ben onun neyin peşinde olduğunu biliyorum. *Schola gnosticos* üstatlarından birini bulmalısınız.”

Adamdan böylesine bir sır beklemeyen Andreas şaşkınlıkla kaşlarını kaldırdı.

“Efendim?”

“*Schola gnosticos*,” diye fısıldadı Tapınakçı. “Aradığınız yanıt onlarda dostum. Böylece artık siz de huzura kavuşabilirsiniz!”

“Fakat... Siz neden bahsediyorsunuz?” diye kekeleydi Eczacı.

Ancak Molay kendisine yanıt veremeden, gardiyan yanlarına geldi ve bıkkın bir hareketle Andreas'ı kolundan yakaladı.

“Bu kadar yeter Saint-Loup üstat, çıkalım!”

Kaba güce maruz kalmış bir çocuk gibi kolundan tutulup çekilen Andreas bakışlarını Tapınakçı'dan ayırmadı ancak yaşlı keşişin gözlerinde az önce söylediklerine ışık tutabilecek herhangi bir imaya rastlamadı. Az sonra kapılar, bir yıl sonra Cité Adası'nda yakılacak olan bu ilk ve son defa gördüğü adamın üzerine kapandı.

Andreas'ı, Robin'in kendisini beklediği Temple Sokağı'na bakan avluya dek yaka paça götürdüler. Yalnızca Paris semalarını görebildiği hücresinin penceresinden fark edememişti ama Eczacı

dışarı çıkınca, kendisinin içeride olduğu süre boyunca yerdeki karlar erimiş olduğunu gördü. İlkbahar sonunda yaklaşmıştı.

Tek kelime edilmeden hapishanenin büyük kapısı Andreas'ın ardından kapandı. Yüzü ışıl ışıl olan Robin, efendisine yaklaştı.

  Usta! Usta! Sizi görmek ne kadar da güzel!"

Genç çırağını karşısında gören Andreas kurtuluşu onun deh  sına borçlu olduğunu hemen anladı ve oğlana minnettar bir şekilde gülümsedi.

  Demek Başrahip Boucel'i ikna etmeyi başardın   ocuğum?"

Genç   rak başını salladı ama alçak gönüllü bir şekilde Başrahip'i ikna etmesini sağlayan yöntemi   stadına anlatmadı.

  Başrahip'in bana söylediğine göre kurtuluşunuzu Marigny kardeşlere bor  luymuşsunuz usta."

  Marigny kardeşler mi? Boucel'in sinsiliğini iyi bilirim, demek şansölye ile Mabeyinci'nin arasındaki hıncı kullandı."

   nemli olan sizin serbest kalmış olmanız.   yle korktuk ki!"

  Umarım bu durumu bahane ederek   alışmamazlık yapmamışsındır Robin!"

  Elimden geldiğince çalıştım... Ama siz olmayınca..."

Andreas gülümsedi.

  Kedinin olmadığı yerde fare çıkıp kabadayılık yaparmış. Haydi, hemen eve gidelim, sevgili Marguerite'in yemeklerini çok özledim.   nl   yazar Chr  tien de Troyes hiçbir yemeği a  lığa değişmeyeceğini söylemiş ama onun hapse girmiş olduğunu hiç sanmıyorum."

Tapınak ve Saint-Martin-des-Champs'ı arkalarında bırakan ikili yan yana Paris surlarının i  ine girdiler. Andreas uzak kaldığı süre boyunca, herkesin bir şekilde meşgul veya geç kalmış olduğu şehrin çılgın hareketliliğini özlediğini fark etti ve yalnız başına ya da yanlarında birkaç   rakla, uşakla veya bir dolu işçiyle beraber çalışan zanaatçılar ile tüccarları, eyercileri, kitapçıları, yazarları, parş  mencileri, d  ğmecileri, kumaş bi  icilerini, taş ustalarını, b  fecileri, kurdelecileri, y  n eldiven yapım  ılarını, şapkacıları, tuzcuları, zırh  ıları, ipek nakış  ılarını, pikecileri, tellalları, iplik  ileri, deri

yüzücüleri, biracıları, demircileri, yalak satıcılarını, lambacıları ve tabii ki eczacıları görerek gülümsedi...

Şehrin dokusunu oluşturan ve taşradan gelenlerin gözünü fena halde korkutan tüm bu keşmekeşi seyre dalan Andreas, Jacques de Molay'ın kendisine söylediği son sözleri düşünmeden edemedi.

Schola gnosticos. Neydi bu acaba? Latince terim, antik bir felsefi hareket olan gnostisizmi²⁴ akla getiriyordu elbette ancak Andeas'ın bu konu hakkında fazla bilgisi yoktu, hatta bu akımın kaybolup gitmiş bir geçmişe ait olduğunu ve günümüzde var olmadığını düşünüyordu. Ne olursa olsun, gnostisizmin Andreas'ın yaşamı veya Nogaret'nin sorularıyla ne gibi bir ilgisi bulunabilirdi ki?

Bunların tümü fena halde gizemliydi ve Andreas içinde bulunduğu karmaşanın kısa süre içinde düzene giremeyeceğini hemen anladı. Hapisten kurtulmuştu belki ama zaten çoktan beridir benliğine işkence eden boş oda ve silinmiş tablonun yarattığı çözümsüz ve gizemli sorunlarla boğuşmaya devam edecekti.

24 Gnostisizm, Antik Mısır ezoterizmi, Antik Yunan ezoterizmi (Platon, Pisagor), İbrani gelenekleri, Zerdüştlük, bazı Doğu gelenekleri ve dinleri ile, Hristiyanlığı eklektik bir tutumla sentezleyen, çeşitli tarikatların benimsediği mistik felsefeye verilen genel addır. (ç. n.)

Ulak odadan çıkınca Guillame de Nogaret beti benzi atmış bir şekilde sandalyesine yürüdü ve bir külçe gibi sandalyeye çöktü.

Emir verdiği süre boyunca hislerini gizlemeyi başarmıştı ancak yalnız kalınca ayağa bile kalkamayacak halde olduğunu fark etti. Alnına saplanan ağrı bu defa geçmeyecek gibiydi, o sırada sağ tarafında yoğunlaşmıştı ve çektiği acı öylesine fazlaydı ki hareket edemiyordu. Pencereden içeri dolan gün ışığı tahammül edilemez bir hal almıştı ve sağ kolunu oynatamıyordu.

Acıdan kasılmış haldeki Şansölye, Andreas Saint-Loup'nun kendisine söylediklerini düşündü. Sinsi biriymiş gibi dursa da Eczacı doğruyu söylüyor gibiydi ve acılarına yol açan hastalığın anevrizma olabileceği fikri o zamandan beri Şansölye'yi fena halde rahatsız ediyordu çünkü ölüm tehlikesinin dışında bu hastalıkla ilgili pek bilgisi olduğu söylenemezdi. Buna karşın yapması gereken öyle çok işi vardı ki!

Krallığın para piyasasının düzenlenmesi, vergi sisteminin içeriğinin kurala bağlanması, Yahudi sorunu, Papa'yla ilişkilerin düzeltilmesi, imparatorluk içindeki Fransız çıkarlarının korunması, idari reformun tamamlanması ve krallık topraklarının genişletilmesi gibi bir sürü görev kendisini bekliyordu. Ayrıca daha kişisel anlamda, Calvisson, Congénies, Langlade, Vergèze, Aigues-Mortes, Codognan, Ardessan, Vestric, Livières, Caveirac, Bernis, Uchaud, Aubord, Boissières, Générac, Beauvoisin, Candiac, Nages ve özellikle de ölümünden sonra oğlu Guillaume'a bırakacağı ihtişamlı şatoyu inşa

ettirdiği Marsillargues gibi güneydeki toprak beyliklerinin hizaya sokulması gerekiyordu (öyle de çoktular ki!). Bunlar yetmezmiş gibi şimdi de Andreas Saint-Loup sorunuyla uğraşması gerekecekti.

Nogaret edindiği bilgilerden, Eczacı'nın söylediğinden çok daha fazlasını bildiğine ve sakladığı son derece önemli sırrın, yalnızca krallığın güvenliğini değil, belki de çok daha fazlasını tehlikeye sokabilecek türde olduğuna ikna olmuştu. Ve Şansölye'nin bu gizemi aydınlatmadan ölmeye hiç niyeti yoktu.

Tir tir titreyerek yardım çağırdı. Ancak kimsenin gelmediğini görünce çığlıklarını yükseltti. Sonunda bir uşak odasına girdi.

“Ne oldu sayın Şansölye?”

“Çabuk bana Kral'ın Cerrahı Henri de Mondeville'i çağırın! Ve Vali Ploiebauch'u!”

Şansölye'nin suratının aldığı tüyler ürpertici halden ödü kopan uşak emirleri yerine getirmek üzere koşarak çıkıp gitti.

Anne ve babası o gün Montpellier fuarından döneceği için Aalis onlara akşam yemeği hazırlamaya koyulmuştu. Onlar gittiğinden beri ilk defa evden çıkmaya karar vermişti ve acısını hâlâ yüreğinde taşımasına karşın eskisi kadar kötü durumda değildi.

Bununla birlikte dışarıdayken Zacharias'tan başka bir şey düşünemedi çünkü sokakta rastladığı herkesin yüzünde suçluluk ifadesi aramaktan kendini alamamıştı. Böylece Béziers sakinlerine karşı beslediği düşmanlığın bu feci trajediden sonra iyiden iyiye derinleştiğini anlamış oldu.

Annesinin kendisine bırakmış olduğu parayla kasaptan domuz eti satın aldı çünkü tekrar kavuşmalarının şerefine güzel bir yemek hazırlamak istiyordu. Tek başına geçirdiği bu bir hafta süresince ailesiyle olan ilişkisi üzerine düşünecek zaman bulabilmişti ve birlikte geçirdikleri son anlarda, özgürlüğünü bulmak adına anne ve babasına düşman olmasının gerekmediğini söyleyen yaşlı Yahudi'nin öğüdünü tutarak ailesiyle arasını düzeltmeye karar vermişti. Çok yakında bu şehirle birlikte onları terk edip kendi hayatının hâkimi olma planı hâlâ geçerli olmakla birlikte, ailesine karşı daha ılımlı davranarak Zacharias'a karşı son defa saygısını sunmuş olacaktı.

Eve dönen genç kız yemeği hazırlamaya koyuldu. Kilere gidip kışın kullanmak üzere karanlıkta buz dolu fiçilerin içinde sakladıkları fasulyeler ile yemekte kullanacağı baharatları aldı ve sonra da eti doğramaya başladı. Soğanları yağda kavurduktan sonra havanda ezdi ve ateşin üzerine yerleştirdiği su dolu tencerenin içine attı.

Sonra sarımsak ve tuz ekleyerek domuz etlerini tencerenin içine kaynamaya bıraktı, en son da fasulyeleri ekledi. Şömineden gelen koku içeri girmiş yeni birinin varlığı gibi genç kızın yalnızlığını giderdi ve ev birdenbire yaşanan bir yere dönüştü.

Aalis'in aklına yeniden, sık sık kendisine gençliğinde yemek yapmayı ne çok sevdiğini anlatan yaşlı gezgin geldi. Yaşlı dostuna yemek hazırlayıp onu evine davet ettiğini, birlikte masaya oturup güлüşüklerini, şarkı söylediklerini ve adamcağızın genç kıza psalteriyle neşeli parçalar çaldığını hayal etti. Zacharias öleli henüz bir hafta olmasına karşın genç kız adamın yüzünü şimdiden zor hatırlar hale gelmişti. Hayalinde adam çok daha gençti, bunun nedeni de kuşkusuz kumaşçı kızın onu çok daha gençken, özgürce dolaşan gezgin bir müzisyenken tanımış olma isteğiydi. Kendisi de her şeyi geride bırakıp o gezginle yola düşmek ve yaşamını sürdürmek için neler vermezdi!

Etin piştiğini gören Aalis tencereyi ateşten aldığı sırada kapı birden çalındı. Genç kız gelenin annesiyle babası olup olmadığını görmek için kapı deliğinden bakınca François'nın esmer saçlarını tanıdı.

İçini çekti, duraksadı, sonra annesinin kendisine söylediklerini anımsayarak kapıyı açmaya ve oğlana hor gören bakışlarla bakmaya karar verdi.

"Aalis! İyisin! Hasta mıydın?"

"Hayır."

"Ah? O zaman neden bana kapıyı açmadın?"

Kapıyı açtığı için şimdiden pişman olan Aalis omuzlarını silkti.

"Kimseyi göresim yoktu da ondan. Ne istiyorsun?"

"Şey, hazır ilkbahar gelmişken... Orb kenarında benimle bir gezinti yapmanı teklif edecektim sana."

Aalis'in yüzünde oluşan gülümsemeden bezginlikle karışık merhamet okunuyordu.

"François! Zavallı François! Anlamamakta ısrarcısın demek!"

"Neyi anlamamakta?"

“Hiç istemediğimi anlamamakta.”

“ ıkmayı mı istemiyorsun?”

“Seni istemiyorum.”

Oğlanın yanakları öfkeyle kızardı.

“Böyle diyorsun... Çünkü geçen sefer... sana kötü davrandım. Sarho tum. Umarım beni affedebilirsin. Kendimde değildim. Benim hakkımda kötü düşünüyor olmalısın. Ama ben bundan çok daha iyi biriyim Aalis.”

“Belki. Ancak ben senden daha önce de hoşlanmıyordum, asla da hoşlanmadım, bundan sonra da ho lanacağımı sanmıyorum.”

Genç adamın yüzündeki huzursuzluk utanca dönüştü.

“Ama... Bunu nasıl bilebilirsin ki? Beni gerçekten tanımıyorsun bile!”

“François... Neden bu kadar ısrar ediyorsun? Kendine başka bir kız bul. Seni sevecek bir kız.”

“Benim tek istediğim kız sensin.”

“Ama ben seni istemiyorum,” diye tekrarladı artık tepesi atmaya ba lamı  olan genç kız çabucak.

“Bana karşı koyamazsın Aalis.”

Bu sözleri duyan genç kız kakhaha atmaktan kendini alamadı. Ancak bundan hemen pişman oldu.

“Benimle alay mı ediyorsun?” diye bağırdı François kızarak.

“Hayır. Ancak anlamam gerek...”

Anlaşılan, genç adamın kafası bu gerçeği almıyordu. Başkanın oğlu olarak reddedilmek hayatında yaşamadığı bir deneyimdi ve gözlerindeki öfke kıvılcımı tehlikeli bir hal almıştı.

“Senin yaşlı Yahudi’nin başına gelenleri öğrendiğinde böyle g lemeyeceksin!” diye tükürdü intikam arzulayan hınç dolu bir sesle.

“Efendim?”

Delikanlının yüzü değişti.

“Ah! Gördün mü, bak! Gülmen bir anda kesiliverdi, değil mi?”

“Sen neden bahsediyorsun François?”

“Senin yaşı Yahudi diyorum! Şehir dışına ziyarete gidip durduğun şu yaşı pislik öldü ve ben onun nasıl öldüğünü biliyorum!”

“Onu senin baban öldürdü, öyle değil mi?” diye sordu Aalis bacakları birdenbire titremeye başlayan Aalis.

Oğlanın dudakları son derece küçümser bir gülüşle kıvrılıverdi.

“Benim babam mı? Ah! Hayır... Meğer hiçbir şeyden haberin yokmuş zavallı Aalis! Senin yaşı Yahudi’ni öldüren benim babam değil, senin baban.”

Yakışıklı Philippe, biraz da zorunluluktan, kendisinden önceki krallara nazaran Paris'teki sarayında daha çok bulunuyor olsa da Fransa'dan Navarra'ya bölgeden bölgeye, şatodan şatoya gezen seleflerinin gezgin hayatını tümüyle terk edebilmiş değildi ve yılın ancak üç ayını başkentte geçirebiliyordu. Bu ciddi ve çalışkan adamın hayattaki tek tutkusu olan avlanma nedeniyle sık sık Vincennes, Poissy ya da L'Isle-Adam'a gittiği oluyordu.

O senenin mart ayında da 1268 yılında hayata gözlerini açtığı (ve bu bizim hikâyemizin konusu olmamasına rağmen söylememiz gerekirse, 1314 yılında kaderin bir cilvesiyle avlanma aşkının kurbanı olarak hunharca öleceği) Fontainebleau Şatosu'nda kuzgun avındaydı. İhtişamlı Bière Ormanı'nın kenarında bulunan geniş, verimli arazi üzerinde yer alan şato Aziz Louis lakaplı büyükbabası IX. Louis'nin zamanında büyüyüp gelişmişti. Ortasındaki kocaman kare şeklindeki ana binayı yüksek duvarlı kulelerin çevrelediği yapının içinde bir de manastır bulunuyordu.

Gezerken tüm saray tebaasını yanına almayan Philippe buraya genelde yanında kraliçe veya prenslerin olup olmamasına göre yüz ya da yüz elli adamla birlikte geliyordu. Şatoda halihazırda kişisel ve mutfak hizmetlileriyle, din görevlileri, ahır çalışanlarının yanı sıra avcılar, okçular, şahinciler ve köpek eğitmenlerinden oluşan bir de av takımı vardı.

Autriche Sokağı'nda bulunan konağında kalmadığı zamanlarda yaptığı gibi Başmabeyinci Enguerran de Marigny o gün de şatoda, Kral'ın yanındaydı.

“Bir ulak size Guillaume de Nogaret'den mektup getirdi majesteleri.”

Rakibinin Kral'la yazışmasından son derece rahatsız olan Marigny'nin bunu söylerken sesinde beliren acılığı fark etmemek imkânsızdı.

Krallık meselelerini özel olarak görüşmek istediklerinde yaptıkları zamanlarda yanlarında hizmetliler olmaksızın yürüyüşe çıkan Kral ile mabeyincisi yan yana yürüyerek şatonun yukarısında bulunan ve yerdeki kumun bir çöl havası estirdiği bahçeye vardılar. İyiden iyiye ılıklaşan hava, dışarıda çıkılan gezintilerin hoş geçmesini sağlar hale gelmişti.

“Mektup mu?” diye yanıtladı şaşırان Capet hanedanından gelen Kral. “Bu hiç de onun yapacağı türden bir iş değil. Anlaşılan epey acil bir mesele söz konusu. Mektubu bana okuyabilir misiniz Enguerran?”

Güzel yüz hatlarının kendisine kazandırdığı yakışıklı lakabıyla IV. Philippe'i çağdaşları mermer ya da demir gibi soğuk ve katı olarak niteleseler de kendisine yakın danışmanları, bu ciddiyetin altında bilge ve hatta biraz da utangaç bir insan olduğunu fark ederlerdi. Krallığının birliğini sağlamak ve iktidarını güçlendirmek isteyen hırslı bir kraldı, bu uğurda titiz ve kararlı davranmasını bilirdi. Zor, hatta acımasız olarak tanınsa da hiçbir zaman öfkesine yenildiği veya kendini kaybettiği görülmemişti. Bununla birlikte Marigny'nin yanında hislerini açığa vurmaktan çekinmiyordu. Onunla tebaasındaki hiç kimseyle olmadığı kadar yakındı ve Marigny ile birlikteyken efsanevi katılığını bir parça olsun yumuşatıyordu.

“Bunu yapabileceğimden emin değilim majeste, mektup, gizlilik mührüyle kapatılmış.”

“Haydi, haydi, sizden gizlim saklım yok Mabeyinci.”

Kralın bakanı minnettar bir selam verdi, sonra da mektubu açtı.

“Mektup Latince kaleme alınmış efendim.”

“ evirin o halde...”

Marigny işe koyuldu.

“Saygıdeğer Majesteleri, soylu Prensimiz, Tanrı’nın inayetiyle Fransızların kralına,

Majestelerinin geçtiğimiz pazartesi günü bize bahsettikleri özel görüşme asla umut edemeyeceğimiz t r nd . O günden bu yana Paris’te çok sayın Majestelerini çok gizli m br  altında muhakkak haberdar etmemizi gerektiren ve politikayı aşan bir gelişme yaşandı, umarız sayın Majesteleri kendisine ulakla mektup göndermemizi mazur g r rl r.

Majestelerinin aşına olduğu nedenlerle tutuklattığımız Saint Denis Sokağı’nda faaliyet gösteren Andreas Saint-Loup adındaki ecza üstadının bu sabah, (büyük olasılıkla bu mektubu okuduğunuz sırada yanınızda olacak olan) mabeyinciniz Enguerran de Marigny’nin emriyle haberim olmadan ve bana danışılmadan serbest bırakıldığını sayın Ekselanslarına bildiririz.”

Rakibinin ihanetiyle sarsılan Marigny bu noktada okumasını yarıda kesti, sonra Kral’ın sabırsızlandığını g r erek devam etti.

“Eczacıyla yaptığımız kısa ve tek sorgulamada kendisinden beklediğimiz itirafı alamamış olsak da istihbaratımız tarafından bize ulaştırılan gizemle bağlantılı olduğunu kanıtlayan bilgiler edindik.

Sadık hizmetk rınızın na iz düşüncesine göre, söz konusu eczacının derhal yeniden Tapınak zindanına kapatılması son derece önemlidir çünkü bu salıverme çok ciddi tehlikeler arz etmektedir ve bu aşamada konuyla ilgili yeterli bilgiye sahip değiliz. Bu nedenle sayın Majestelerinin yüksek sağduyusuna güveniyor ve konuyla ilgili olarak kimsenin karşı çıkamayacağı kraliyet yetkisini kullanmasını rica ediyoruz.

Bu umutla, tüm krallığın refahının teminatı olan Majestelerine sağlıklı uzun bir ömür bahşetmesi i in Yüce Tanrımıza en içten dileklerimizle yakarıyoruz.

Paris, 8 Mart 1313.

Majestelerinin son derece sadık hizmetkârı olmaktan onur duyan, Guillaume de Nogaret."

Mektubun ilk satırlarında yürümeyi bırakmış olan Yakışıklı Philippe, aralarındaki konuşmanın hiç de neşeli geçmeyeceğini belirten bir ısrar ve ciddiyetle Marigny'ye bakıyordu.

"Gerçekten o adamı serbest mi bıraktırdınız?" diye sordu neredeyse tehditkâr bir sesle.

Mektupta yer alan ve doğrudan kendisini hedefe alan bazı ifadeler nedeniyle ufak bir şok yaşamakta olan Mabeyinci yanıt verebilmek için bir süre beklemek zorunda kaldı. Mektubun okunduğu sırada Marigny'nin Kral'ın yanında olacağını tahmin eden Nogaret adamı yerin dibine geçiren bariz bir üstünlük elde etmişti.

"Üvey kardeşim olan Sens Başpiskoposu'nun ricası üzerine," diye açıkladı Mabeyinci. "Hakkındaki tutuklama emrinin hukuki olmadığını göz önüne alarak, Eczacı'nın ciddi bir suça karışmadığına kanaat getirdim ve onun bu sabah Tapınak Hapishanesi'nden serbest bırakılmasını emrettim ancak..."

"Enguerran, siz su katılmamış bir aptalsınız ve onun iki katı da kibirlisiniz," dedi Philippe soğuk ve ruhsuz bir sesle. "Bunu yapmanızın tek nedeni, şu sürdürdüğünüz gülünç iktidar savaşında Nogaret'nin canını sıkma isteğinden başka bir şey değildi. Kendi sarayımda neler döndüğünü anlamayacak kadar meşgul olduğumu sanıyorsanız, sandığımdan çok daha başarısız bir stratejistsiniz demektir!"

"Saygıdeğer majesteleri, adamı Şansölye'nin tutuklattığından haberim yoktu ve ayrıca ben..."

"Yeter! Nogaret ile aranızdaki rekabet beni hiç ilgilendirmiyor ve sizin gibi değerli politikacılara da yakışmıyor. Burada önemli olan, tutuklu olması gereken bir adamı serbest bırakmış olmanız."

"Üvey kardeşim bana yalnızca, söz konusu adamın kendi halinde bir eczacı, arada kışkırtıcı davranışları olsa da mesleğinde epey saygı duyulan bir kişi olduğunu söylemişti."

“Belki de öyledir. Dua edelim de masum olsun! Ancak yine de onu yeterli bilgiye sahip olmadan serbest bırakmayacaktınız.”

“Haklısınız majesteleri, hatamı anlamış bulunuyorum ve tüm sorumluluğu üzerime alıyorum. Yalnız size bu Saint-Loup denen kişinin gözaltına alınması için bizzat siz Majestelerinin emrini gerektiren su un ne olduğunu sorabilir miyim?”

“Kararlarımı danışmanlarıma açıklamak gibi bir alışkanlığım yoktur ancak durum çok vahim olduğundan sizi yanıtırsız bırakmayacağım Enguerran. Bunu gerekenden daha fazla şüphe uyandırmamak adına yapmıştık. Ancak ř  anda işin gizlisi saklısı kalmadı çünkü aynı adam benim verdiğim emirle ikinci defa tutuklanması herkesin dikkatini çekecek.”

“Adamın su u nedir ki Nogaret tutuklanmasına bu derece önem veriyor?” diye ısrar etti Marigny, sorularıyla hiçbir şeyden haberi olmadığını gösterip kendini aklamayı  mit ederek.

Düşünceli bir havaya bürünen Kral yeniden yürümeye koyuldu.

“İşte bunu size söyleyemem dostum.”

“Majesteleri biraz önce hizmetk rından gizlisi saklısı olmadığını söylüyorlardı...”

“Beni yanlış anladınız: sizden bir şey sakladığımdan değil. Size söyleyemem çünkü sorduğunuz sorunun yanıtını ben de bilmiyorum. Nogaret’nin bile Eczacı’nın suçlu olup olmadığını kesin olarak bildiğini sanmıyorum. Tüm bildiğimiz, adamın krallığımızın ötesinde bile dikkatleri çektiği söylenen bir ortadan kaybolma vakası ile ř  veya bu şekilde bir ilgisinin bulunabileceği kuşkusundan ibaret. Bu olay, sizin de hak vereceğiniz üzere, varlığını bilmediğimiz bir komplonun işaretçisi olabilir.”

“Elbette, elbette. Nogaret’nin bilgeliğine güvenim sonsuz ancak benim anlamadığım ş ns lye’nin neden bana bundan hiç bahsetmediği...”

“Ah! İkiniz dalaşmayı bırakabilseydiniz sıra ona da gelecekti kuşkusuz! Ancak ř  anda vaziyet böyle ve bir an bile vakit kaybetmeden hızla hareket etmemiz gerekiyor.”

“Majestelerinin hizmetindeyim.”

Philippe yeniden durakladı ve büyük filozofların edasıyla yumruğunu çenesine doğru kaldırdı.

“Şansölye’ye bir ulak gönderip konuyla ilgili olarak desteğimizin arkasında olduğunu bildireceğiz. Ben de yarın Paris’e gidiyorum. Sekreterimi çağırın bana.”

Marigny izin istedi ve Kral’ın gözüne girmek için sürdürdükleri kıyasıya mücadelede kendisinden bir adım öne geçmek amacıyla sinsice arkasından iş çeviren Nogaret’ye içten içe bilenerек görevinin başına döndü.

Bu sırada kendisinin odak noktası olduğu siyasi kumpastan haberi olmayan Andreas halinden memnun bir halde evine dönmüş ve hizmetlileri tarafından neşeyle karşılanmışken, ülkenin diğeri tara-fındaki genç Aalis son derece acı verici bir gerçeğı henüz keşfetmişti.

Kapıyı dik kafalı François'nın yüzüne kapatan genç kız hızla anne babasının odasına koşarak başkanın oğlunun yaptığı korkunç suçlamayı çürütecek bir kanıt aramaya girişti. Odada bulunan mobilyaları tek tek araştırdıktan sonra çarşafaları ters yüz etti, yastıkların altına baktı ancak hiçbir şey bulamayarak yeniden sofaya döndü ve bu defa dükkânın, yemek odasının ve atölyenin altını üstüne getirdi... Ne aradığını kendisi de bilmiyordu, bir silah ikna edici bir kanıt olabilirdi ve öyle bir silah olsa bile onu evde bulabileceğinden pek emin değildi. Yavaş yavaş nafîle olduğunu düşünmeye başladığı araştırmayı tam bitirecekti ki atölyedeki büyük dolaplardan birinin dibine tıklılmış, daha önce hiç görmediğı kırık tahta sandık gözüne ilişti. Sandığın dikkatini çekmesinin nedeni üzerindeki çamurlu çizme izleri ve kilidinin kırık oluşuydu.

Aalis sandığın önünde diz çöktü ve bir tuzağı etkisiz hale getirir gibi dikkatle kapağını açtı. Sandığın içinde tortop edilmiş ve kana bulanmış iki güzel Brüksel kumaşı bulunca François'nın kendisine doğruyu söylediğini anlayıverdi ve kalbi duracakmış gibi oldu.

Kral Dionysios'un at kılına bağlayıp Demokles'in başının üzerinden sallandığı kılıcın darbesini yemiş gibi korkunç bir kalp

acı ve öfkeye tutulmuştu, bastırmaya çalıştığı üzüntü öncekinden çok daha şiddetli bir şekilde yeniden su yüzüne çıkmıştı.

Tam o sırada evin kapısı açıldı ve gözleri yaşla dolmuş olan genç kız kafasını bitişikteki dükkânlarına çevirince, bakışları babasının kilerle karşılaştı ve adamın suçunun su götürmez kanıtını orada buluverdi.

“Baba! Sen... Sen ne yaptın?” diye sordu kanlar içindeki kumaşları havaya kaldırarak.

Eli kolu mallarla dolu Maurin Nouet içini çekti ve öfkeyle gözlerini devirdi.

“Senin burada ne işin var?” diye sordu kızına, elindeki paketleri tezgâhın üzerine bırakırken.

“Baba,” diye mırıldandı Aalis, korkudan yere çivilenmişçesine hâlâ dizlerinin üzerinde duruyordu. “Baba, Zacharias’ı öldüren sendin...”

Bu bir soru değildi. Bu, korkunç gerçeğin dile getirilmesiydi.

Kocasının ardından içeri giren Catherine Nouet olan biteni anlayınca bezgin bir tavırla somurttu.

“Senin yaşlı Yahudi’nin yediği naneden haberin var mı?” diye sordu babası, kuşkusuz, utancını gizlemek için abarttığı öfkeli tavrıyla. “Bizim Brüksel kumaşlarımızı çalmış! Ben de ona hak ettiği dersi verdim!”

“Yalan söylüyorsun!” diye feryat etti kız ayağa fırlayarak. “Zacharias hırsız değildi! Böyle bir şeyi asla yapmazdı!”

“Ah öyle mi? Peki o zaman kumaşların evinin arkasında ne işi vardı sence, ha?”

“Birisi onları oraya ona iftira atmak amacıyla koymuş olmalı!” diye yanıtladı Aalis ve bir anda bu ölümcül tuzağın arkasında François’nın olduğunu seziverdi. “Sen bir katilsin!”

Umutsuzluğun verdiği bir çılgınlığa kapılan Aalis öz babasının üzerine atıldı ve adamın göğsünü yumruklamaya başladı. Karşılığındaysa yanağına güçlü bir tokat, sonra bir tokat daha yedi ve gerisin geri yere kapaklandı.

Ancak Maurin Nouet durmak bilmedi. Kızı kadar büyük bir öfkeye kapılan adam   ar  saf dövdükleri sopayı eline geçirdi ve Aalis'i fena halde pataklamaya başladı. Tahta değneği nereye denk gelirse savuruyor, genç kızın bacaklarındaki, kollarındaki, ellerindeki ve sırtındaki ufacık kemiklerin üzerine şiddetle indiriyordu.

Genç kız kendini koruyabilmek için içgüdüsel bir hareketle ellerini yüzüne gömerek yerde iki büklüm olmuş, acıdan uluyor, atölyenin duvarlarından yankılanan korkunç çığlıklar atıyordu.

Kocasının bu   l  s  z şiddet gösterisine nice darbeden sonra nihayet müdahale etmek için atılan annesi, adamın eli sopalı kolunu yakalamasaydı eğer, fıkrimizce genç Aalis'in bu cezanın sonunda kısa hayatının son nefesini vermiş olması i  ten bile değildi.

G  z  n   kan bürümüş olan Maurin, karısının attığı çığlıklarla kendine gelerek elindeki sopayı bir kenara fırlattı ve a  za alınmayacak küfürler ederek evi terk etti. Halihazırda yaşadığı utanç ve çektiği vicdan azabının acısı sanki kızını d  v  nce ge  ecekmi   gibi   uursuzlu  a kapılan adam, ne kadar ileri gittiğini kendi de anlamış mıdır bilinmez ancak o noktada her şey için çok geçti. Aalis, kasap tezgâhı gibi kan gölüne d  nm    zeminde, endişe verici titreme nöbetleri geçirerek yatıyordu.

9 Mart sabahı şafak vaktinde, Kral'ın habercisi bitkin bir şekilde Cité Sarayı'na ulaştığında, içeridekilerin karanlık suratlarından sarayın duvarları arasında bir trajedinin yaşandığını anlaması uzun sürmedi. Ancak aldığı emir, Guillaume de Nogaret'den başkasıyla görüşmemesini gerektirdiği için kimseye soru sormadan doğruca Şansölye'nin dairesine doğru ilerledi. Oraya vardığında kendisini hizmetliler, danışmanlar ve tanımadığı başka kişilerden oluşan bir kalabalığın içinde bulan haberci, sert ifadeli suratı ve kan içindeki elleriyle Henri de Mondeville'i gördü.

Genç ulak, meraklı kalabalığın içinde kendisine yol açarak ilerledi ve geçmesine izin verilmediği için elindeki ufak deri kutuyu havaya kaldırarak, "Bırakın da geçeyim! Kral Philippe'ten Mösyö de Nogaret'ye bir mesaj getirdim!" dedi.

Tüm bakışlar genç adamın üzerinde toplandı ve büyük cerrah kendisine, okurlarımızın da çoktan tahmin ettiği haberi vermeden önce, ulak nihayet olan biteni kendi başına anladı:

"Mösyö de Nogaret öldü."

Tam da o uğursuz dakikalarda Andreas yanında çırağı ve iki hizmetlisiyle birlikte, hapiste tutulduğu süre boyunca kapalı kalan eczanesini yeniden açıyordu. Bu durum Saint Denis Sokağı'ndaki herkesin dikkatini çekmişti kuşkusuz.

Müşterilerin sanki adamın salıverilmesinden heyecanlanmış gibi coşkuyla semtin en popüler dükkânını doldurmaları uzun sürmemişti, aynı zamanda üstat Saint-Loup'nun özgürlüğe kavuşması nedeniyle tebrik etmeye gelenler de kalabalığa katılmıştı. Eczacı'nın ise orada gereksiz nezaket gösterileri için değil, çalışmak için bulunduğunu söyleyerek hepsini başından savmasına kimse alınmıyordu, bilakis, hapiste geçirdiği sürenin eczacılarının her zamanki kaba tabiatını bozmamış olmasına seviniyorlardı.

Andreas tüm sabah, yokluğunda bozulan veya bitmeye yüz tutan ilaçları tamamlayabilmek için var gücüyle çalıştı. Laboratuvarında, kendisine Odysseus'un aklını çelmeye çalışan sirenler gibi karşı köşeden göz kırpan *oculus corpuscula*'sının çağrılarını görmezden gelerek kendini işine vermek için elinden geleni yaptı.

Gözle görülür şekilde ilerleme kaydetmiş olan Robin ise ustasına yeniden kavuşmanın verdiği şevkle lapa, hoşaf, göz damlası ve diğer şurupların yapımına yardım ediyordu. O da hiç değişmemişti, her zaman olduğu gibi sakar fakat istekliydi.

Akşamüstü biterken eksiklerin telafi edildiğine kanaat getiren Andreas, Lambert'e çıkması gerektiğini söyleyip dükkânı onun kapatmasını istedi.

“Elbette efendim.”

Eczacı minnetle başını salladı. Hiçbir zaman dile getirmemiş de olsa Lambert ve Marguerite’e karşı çok büyük şefkat besliyordu. Hizmetinde bulundukları on yıldan beri ikisinin de en ufak bir yanlışı olmamış, yaşlı çift bir efendinin hizmetlilerinden beklediği her görevi aksatmadan yerine getirmesini bilmişti. Aslında, Başrahip Boucel ile ilişkileri öylesine kötülemişti ki şu dünyada aile olarak nitelendirebileceği bir bu ikisi vardı. Aileyi, eczacımızın örneğinde olduğu gibi, aralarında kan bağı olmasa bile, ne olursa olsun birbirlerine duydukları sorgusuz sualsiz sevgi asla bitmeyen ve konuşmadan da anlaşılabilen küçük insan topluluğu olarak düşünürsek, yaşlı çift, Andreas’ın sahip olabileceği en iyi anne baba olmuştu.

“Nereye gidiyorsunuz usta?” diye sordu konuşmalarına kulak misafiri olan Robin.

“Bir Dominikan’ı ziyaret etmem gerekiyor,” diye yanıtladı Eczacı.

“Neden?” diye atıldı çırak, biraz aşırıya kaçan bir hevesle.

Andreas, genç çırağının yokluğunda fazla başıboş kalmış olmasından endişelenerek kaşlarını çattı.

“Tutuklanmamla ilgili olarak görüşeceğim.”

“O zaman ben de geliyorum!”

“Hayır, Lambert’in dükkânı kapatmak için sana ihtiyacı var.”

“Ama usta!” diye ısrar etti Robin.

Eczacı, çırağının gösterdiği bu taze küstahlığa endişelensin mi yoksa bir coşku emaresi olarak kabul edip sevin sin mi bilemedi. Sonuç olarak özgürlüğünü genç adamın beklenmedik ataklığına borçlu değil miydi? Bunun karşılığı olarak ona daha fazla güven duyabilirdi pekâlâ.

“Öyle olsun. Madem bu kadar istiyorsun. Ancak oraya vardığımızda ağzından tek kelime çıktığını duymak istemiyorum. Orada yalnızca bir çırak olarak bulunacaksın ve yapacağın tek şey de öğrenmek olacak.”

“Peki usta.”

Eczaneden   k  p başkent in ana caddelerinde yan yana ilerlemeye ba  ladıklar ında akşam   n gölgeleri yerlere d   meye ba  lamı  tı bile.

“Ziyaret edeceğimiz bu Dominikan da kim?” diye sordu Robin yolda. “Ke   lerden pek ho  lanmadığınızı sanıyordum...”

“Genelle   zeli birbirine karıştırmamak gerek Robin. Din adamları arasında günümüzün en parlak düşünce adamlar   ndan bazıları yer alıyor. Kötü olan bireyler değil, topluluktur ve bu sözünü ettiğim düşünürleri en acımasız şekilde eleştirenler de yine kendi topluluklarından   ıkma. İçinde yetiştikleri kilisenin dogmaları nedeniyle baskıya uğramasalardı Aquinolu Thomas veya Roger Bacon’ın daha neler yazacağını hayal edebilir misin?”

“Bu söyledikleriniz biraz paradoksal... Bu büyük   limleri yeti  tirenin kilise olduğunu söylüyorsunuz ancak onları sansüre uğratan da kilise değil miydi?”

“Hayat   n kendisi paradokslarla doludur oğlum ve bunu memnuniyetle kar  ılamalıs   n çünkü diplomas    olmayan bir   ift  i oğlunu yanıma   ırac olarak almam düpedüz aykırılıktan başka bir şey değil de nedir?”

Andreas, çırağını yüzüne bile bakmadan yanıtlamıştı. Adam   yle hızlı yürüyordu ki onu takip etmekte zorlanan çırağı konu  rken nefes nefese kalıyordu.

“Peki bu g  r   ceğimiz Dominikan ke   i kim?” diye yeniden sordu asla susmayacakmı   gibi görünen kızıl saçlı, ısrarc   oğlan.

“Ad    Eckhart von Hochheim ve isminden de anlayabileceğin gibi, kendisi bir Alman.”

“O zaman bu ke   in Paris’te ne işi var?”

“Dominikanlar ke    değildirler Robin, onlar din adamlarıdır.”

“Ne fark    var?”

“Sana hak veriyorum, aradaki fark hemen anlaşılmayan bir fark. Dominikanlar yalnızca bağlılık yemini ederler ancak istikrar yemini etmezler.”

“Peki, peki, iyi de Paris’te ne i  i varmış?”

“Yakışıklı Philippe tarafından on yıl kadar önce Fransa’dan sınır dışı edilmesine karşın, Dominikan tarikatının resmî memurlarının ricası üzerine Notre-Dame Şansölyesi’nden *magister regens*, yani Paris Üniversitesi’nde öğretmenlik lisansı aldı.”

“Sınır dışı edilmiş olması ona karşı sempati duymanıza yol açmıştır herhalde,” diye alay etti eczacısını az çok tanımaya başlayan Robin.

“Son derece.”

“Peki neden onu görmeye gidiyoruz?”

“Çünkü o bir mistik.”

“Ee?”

“Ee’si, kendime sorduğum soruyu yalnızca bir mistik yanıtlayabilir.”

“İyi de hangi soru bu?”

“Birazdan öğreneceksin. Şimdi sus ve yürümene bak.”

Kovulmaktan endişe duyan Robin ustasının sözünü ikiletmedi ve böylece ustayla çırağı tek kelime etmeden günün sonunda iyiden iyiye yoğunlaşan şehir gürültülerinin eşliğinde nehrin sol yakasına vardılar.

Öğrenci semtine varınca Andreas çırağını, ilahiyat eğitiminin verildiği ve üniversiteye Yakışıklı Philippe’in eşi Navarralı Jeanne tarafından bağışlanmış olan Navarra Koleji’nin bulunduğu Saint-André-des-Arts Sokağı’na götürdü. Oradaki sınıflardan birinde Dominikanı buldular. Fikirleri nedeniyle birkaç yıl sonra engizisyonun hedefi olacak bu ateşli Alman, ağzından çıkanları dikkatle dinleyen saman kaplı zemine oturmuş on beş öğrenciye ders vermekle meşguldü.

Andreas ile Robin de genç keşişlerin arasına geçip oturdular ve kendisini hevesle dinleyen öğrencilerinden coşkuya kapılmış olan üstat Eckhart dersini bölmeden ikisine sıcak bir baş selamı verdi. Geleneklere aykırı şekilde, adam kilisenin büyüklerinden alıntılar yapmak yerine genç öğrencilerine kendi fikirlerini aktarıyor, dersini de Latince yerine Fransızca olarak işliyordu. Bu durum sağlam

ününü sarsmaya yetmese bile üniversitedeki konumundan olmasına yol açabilirdi. Üstelik ağır Alman aksanına rağmen Dominikanın Fransızcası mükemmeldi.

“... ve bu nedenle, mistik deneyimi yaşamın her alanında aramalıyınız çünkü varlık bir bütün olarak ele alındığında Tanrı ile özdeşleşir.”

Öğrenciler kafalarını salladılar, diğerlerinden daha hevesli olanları dizlerinin üzerindeki parşömenlere notlar aldı.

“Ancak, dünkü dersimizde söylediğim gibi, Tanrı ile tanrısal olanı birbirine karıştırmamak gerekir. Tanrısallık, uhrevi mutlaklığın temelidir, benliğinden bağımsızdır, bu nedenle kendisi için ve kendisinden dolayı vardır. Varoluşu başka bir varlığa dayanmaz. Tanrısallık her ismin, her ilişkinin üzerindedir ve birlik olması dışında ona dair kesin bir niteleme yapamayız.”

“O zaman onu nasıl tanıyacağız?” diye sordu öğrencilerinden biri.

“Aynen öyle, onu tanıyamayız ancak mistik deneyim sayesinde onu sezinleyebiliriz.”

Robin, kuşkuculuğu ve dinsizliği dillere destan ustasının hafifçe gülümsediğini gördü.

“Tanrı ise tam tersine, bağlam dâhilinde olduğu sürece tanrısalıdır. Yaratılış edimiyle tanrısallık Tanrı’ya dönüşür. Yaratıkları olduğu sürece Tanrı, Tanrı’dır, kulları olmadığında Tanrı’nın varlığından söz edilemez. Sonuç olarak, ben yoksam Tanrı da yoktur. Bu nedenle Tanrı’ya beni Tanrı’dan özgür kılması için dua ederim çünkü benim öz ruhum onun üzerindedir.”

“Ruh, Tanrı’dan üstün müdür?” diye sıkıntıyla sordu genç bir keşiş.

“Ruh da tanrısal bütünlüğün bir parçasıdır ve yaratılış sayesinde, gerçek dünyadaki somut haline çokluğun kalbinde bürünmüştür. Mistik deneyim de bütünlüğe dönebilmemiz için soyutlanmayı gerektirir.”

“Bunu başarabilenlere ne oluyor peki?” diye heyecanla sordu başka bir öğrenci, alaycı bir sesle.

“Ah! İşte onu bilseydim şu anda burada sizlerin karşısında olmazdım çocuklarım!”

Bütün sınıf gülüştü, genç Robin ise bu kahkahaların nedenini tam olarak anlayabildiğinden pek emin değildi.

“Neyse, vakit geç oldu, neredeyse gece olacak ve ünlü bir eczacının beni ziyarete geldiğini görüyorum. *Heraus*.²⁵ Ne yazık ki *De immortalitate animae*’yi²⁶ ancak yarın tamamlayabileceğiz.”

Öğrenciler sınıfı gürültüyle terk ederken, üzerine beyaz tuniği giyip boyun muskası ve başlık takmış olan üstat Eckhart da kollarını iki yana açarak Andreas’ın yanına doğru geldi.

“Sevgili eczacım! *Ich bin so glücklich, dich zu sehen!* Beklenmedik ziyaretiniz beni çok mutlu etti!”

İki adam sevgiyle kucaklaştılar. Eğer Andreas’ın bir dostu olduğundan kuşkulanılsaydı ilk akla gelecek isim hiç kuşkusuz Eckhart olurdu. İki yıl önce, Aquinolu Thomas’ın *Sententia super metaphysicam* adlı eseri üzerine tartışırken Sorbonne’daki *Magna libreria*’da tanışan bu iki bilgin, birbirlerine karşılıklı bir saygı ve hatta belki de yaşadıkları bu sansür çağında, aynı isyankâr ruhu taşımalarından ileri gelen bir yoldaşlık duygusu besliyorlardı.

“Yanınızdaki bu genç adam da kim? Yoksa bana yeni bir öğrenci mi getirdiniz?”

“Hayır Üstat Eckhart. Robin benim çırağımdır, ancak hakkınız var, size gerçekten de çok iyi bir öğrenci olurdu çünkü dikkati çabuk dağılsa bile güçlü bir zekâya sahip.”

Din adamı kızıl saçlı oğlana döndü ve onun omzunu sıvazladı.

“İyi ellerdesin *mein Junge*!²⁷ Eğer ustanın öğretilerini dikkatle dinlersen sen de Paris’in büyük *Apotheker*’lerinden²⁸ biri olabilirsin!”

Yanakları zaten kızarmış olan Robin utangaç bir tavırla başını eğdi.

25 (Alm.) Dışarı!. (ç. n.)

26 (Lat.) Ruhun Ölümsüzlüğü, Aziz Augustin’in bir eseri.

27 (Alm.) Öğlum. (ç. n.)

28 (Alm.) Eczacı. (ç. n.)

“Ee, Andreas, ziyaretinizin nedenini bana söylemeyecek misiniz? Yoksa geçen aralıkta papalık bülteni yayımlandığı için yarım kalan   niversiteler hakkında yaptığımız zihin açıcı sohbete kaldığımız yerden devam etmek niyetinde misiniz?”

“Ah! Kesinlikle hayır! Ben hep azılı bir Aristocu, siz ise Platoncu olarak kaldığınız sürece o tartışma asla bitmez. Hayır... Sizi görmeye gelmemin nedeni bu değil. İlahiyat yerine tıp okumuş birisi olarak sizin maddeyle ilgili tavsiyelerinize ihtiyacım var   stat.”

“Haydi ama oğlum, bu dünyada benim bilip de sizin bilmediğiniz tek bir şey olabilir mi?”

“Bu dünyada evrendeki tüm bilginin tek bir kişide toplanabileceği zamanlar geride kaldı   stat Eckhart ve böylesi bir bilgiye sahip oldu  ğunu iddia edebilecek olan tek kişi de sizin öğretmeniniz olan Albrecht von Bollst  dt’tı kuşkusuz. Burada ona Büyük Albert deriz.”

Andreas bu açıklamayı onları pürdikkat dinleyen Robin i  in yapmıştı.

“*Requiescat in pace.*”²⁹ Ancak   ğretmenimin benden çok daha parlak bir    rencisi vardı ve o da bu şekilde anılmayı hak ediyor doğrusu kardeşim: karşılaşmamızı da borçlu olduğumuz Aquinolu Thomas.”

“O da bir Dominikan’dı, evet. Tarikatınızın en parlak eğitim yuvası oldu  ğunu söyleyebiliriz...”

“Tabii siz de dâhil olsaydınız Andreas!”

“Korkarım beklenen özelliklerin hepsine sahip değilim,” diye latife etti Eczacı. “Aslına bakarsanız sizinle gnostisizm üzerine konuşmaya geldim.”

Dominikan’ın yüzünde h  nzir denilebilecek bir gülümseme peydah oldu.

“Bu konuyu görüşmek için beni özellikle seçtiğinizi sanıyorum,” dedi güven verici bir sesle.

29 (Lat.) Huzur içinde yatsın.

“Benim bu konuyla ilgili pek bilgim yok, oysa Paris’te, hatta belki Fransa’nın tamamında bile gnostisizm üzerine sizden bilgisi bulunmaz.”

“Abartıyorsunuz Andreas, konunun uzmanı çok. Ancak size elimden geldiğince yardımcı olmaya çalışırım. Ne öğrenmek istiyordunuz?”

“Her şeyi.”

“*Mein Gott!*³⁰ Ancak daha demin her şeyin bilinemeyeceğini söylediniz!” dedi eğlenerek.

“O zaman siz de bana tamamından biraz azını anlatırsınız.”

“Öyle olsun, ‘tamamından biraz azını anlatayım.’ Ancak bunu ofisimde konuşalım, orada daha... rahat ederiz.”

Andreas ve Robin, Dominikan’ın peşi sıra giderek adamı, üniversite içinde bulunan ve boydan boya kitaplar ve parşömenlerle dolu, ahşap döşemeli, ufak çalışma odasına dek takip ettiler. Ev sahiplerinin karşısındaki iki koltuğa oturdular.

“İşte. Buraya gelmemiz daha iyi oldu,” diye açıkladı Dominikan. “Yerin kulağı vardır derler Andreas, siz de bilirsiniz. Ortalıkta gnostisizmden pervasızca bahsetmek pek akıl kârı olmaz, hele de halihazırda pek çok fanatiğin ve engizisyonun pek sevdiği bir hedef konumundayken, beni sapkınlıkla suçlayıp yakmaları için kimseye fazladan koz vermek istemem doğrusu.”

“Ne üzücü bir çağda yaşıyoruz,” dedi Andreas.

“Konunun çağla ilgisi yok, tahammülsüzlüğün çağı yoktur ve ondan asla yakamızı kurtaramayacağız. Her çağın kendi engizisyoncuları ve sapkınları olacaktır.”

“Ne üzücü bir dünya, diyeyim o halde, sizin gibi mistiklerin neden dünyadan gitmek istediğini anlıyorum.”

“*Accipere quam facere praestat injuriam.*³¹ Ancak madem şu anda bizi rahatsız eden kimse yok, o halde size gnostisizm üzerine şunları diyebilirim: Bir defa bu terimin bütünlük arz eden tek bir kavramı

30 (Alın.) Aman Tanrım! (ç. n.)

31 (Lat.) “Adaletsizliğin mimarı olmaktansa kurbanı olmak daha iyidir.” (Çiçero)

nitelemek için kullanıldığı pek söylenemez. Sapkın avcıları, kilisenin kabul edilen öğretisi dışına çıkmaya cüret eden her açıklamayı gnostisizm olarak yaftalamaya bayılırlar. Yani, bazılarına göre ben de bir bakıma gnostik sayılırım...”

“Biz bu durumu sizin aleyhinize kullanmayız peder. Yanlış anlamadıysam, tek bir gnostisizmden söz edemeyiz o halde çünkü pek çok farklı kavramı belirtiyor olabilir. Sizden biraz daha açıklamaya rica edebilir miyim?”

“Deneyeyim. Genel anlamda, gnostisizm tanrısal ve kutsal varlıkların gizemlerini keşfetme amacı taşır. Öğretiye göre bu gizemler de kökenlerini ve kendilerini ancak sezgi yoluyla açık ederler.”

“Vay! Bu söyledikleriniz biraz önce derste anlattığınız mistik deneyimine benziyor.”

“Ja.³² Beni neden kolayca sapkınlıkla suçlayabileceklerini anlamışsınızdır... Sonuç olarak benim düşüncelerim de gnostiklere fazla uzak sayılmaz.”

“Peki sizi onlardan ayıran nedir?”

“Onların düşüncesine göre, maddi dünya *demiurgos* adını verdikleri kötücül bir güç tarafından oluşturulmuştur. Bu *demiurgos* da manevi dünyanın kaynağı olan yüce ve iyi Tanrı’nın varlığını bilmez ya da saklar.”

“Biraz önce bahsettiğiniz ‘tanrısallık’ da ona ait o halde?”

“Bir bakıma. Ruhlarında ‘gnosis’ bulunan insanlar yüce Tanrı’dan türemişlerdir ve maneviyatın temeli olan bu ruhlar, maddi dünyada hapsolmuşlardır. Sonuç olarak, gnostiklere göre siz ve ben, siz de Robin, hepimiz yüce Tanrı’ya ait olmayan, şu kötücül *demiurgos*’un oluşturduğu dünyanın mahkûmlarıyız. Bazıları, İsa’nın gelişine de bunun neden olduğuna inanır. Yüce Tanrı, Kurtarıcı’yı seçilmiş ruhları kurtarması, onları asıl kökenlerine döndürmek üzere gnosisi anlatması ve hepsini manevi dünyada bir araya getirmesi

32 (Alm.) Evet. (ç. n.)

için göndermiştir. İşte, gnostisizmi size birkaç cümleyle bu şekilde özetleyebilirim. Umarım işinize yaramıştır *mein lieber Andreas*²³³”

“Kesinlikle. Ancak size sormak istediğim son bir soru var Üstat Eckhart.”

“Buyurun çocuğum.”

“Gnostisizm günümüzde de sürdürülen bir akım mıdır?”

Dominikan çaresizce ellerini kaldırdı.

“Terimin tanımladığı kavramlar net olmadığından bunu söylemek biraz zor. Dediğim gibi, gnostisizm geniş anlamda, İncil’i kilisenin yorumladığından farklı şekilde yorumlamaya kalkan tüm akımları kapsar. Bu da epey fazla kişiye tekabül ediyor, öyle değil mi?”

“Aynen.”

“Bu akımlar henüz Hristiyanlığın doğmadığı zamanlarda, Yahudi dininin yorumlanması sırasında özellikle epey gelişti. Kabalacı Yahudiler ve Arap simyacılar bir bakıma gnostik sayılırlardı. Ayrıca gnostisizm, üç büyük dinin çakıştığı İber Yarımadası’nda da kendisine fazla sayıda yandaş buldu. Kathar Hristiyanları ve valdeizm taraftarlarını da gnostik olarak nitelememiz mümkün. Görüyorsunuz ya, gnosis neredeyse çoğu düşünce akımında karşımıza çıkıyor ve size kesin bir liste sunmam pek olası değil.”

Andreas yavaşça başını salladı, sonra sanki lafa başlamaya çekiniyormuş gibi ağzını burnunu oynattı, adamı biraz tanıyanlar, oraya gelmesine neden olan soruyu sormaya hazırlandığını anlayabilirlerdi.

“Söyleyin bana Üstat Eckhart, daha önce hiç *schola gnosticos*’tan bahsedildiğini duymuş muydunuz?”

Bu sözleri işiten Dominikan’ın yüzünü derin bir huzursuzluk kapladı. Sohbetin başından beri sürdürdüğü gülümsemesi söndü ve yerini yılgın, neredeyse şok olmuş bir ifade kapladı.

Adamdan yanıt alamayan Andreas şaşırdı ve sorusunu yineledi.

“Üstat? Bu isim size bir şey çağırıştırıyor mu?”

“Bunu nereden duydunuz?” diye sordu Eckhart endişeli bir sesle.

“Bir asker keşişin ağızından,” diye kaçamak bir yanıt verdi Andreas.

Dominikan iini çekti ve açıklanamayan bir rahatsızlıkla kollarını göğsünde kavuşturdu.

“Neler oluyor  stat?” diye sordu Andreas, Alman’ın tutumuna  z lerek. “Gören de sizi  zd ğ m  sanacak.”

“Hayır, Andreas. Ancak bu konuyu deşmeye gerçekten niyetli misiniz?”

Andreas şaşaladı ve yanlarında duran çırağına bir bakış fırlattı. Genç adam da onun gibi şaşkın görünüyordu.

Eczacı arkadaşını böylesine utandırmayı hiç beklemiyordu ancak bu tavır onu ekindireceğı yerde büsbütün meraklanmasına neden olmuştu.

“Haydi ama  stat Eckhart! Benden sır saklamazsınız, değıl mi?”

“Hayır, hayır oğılum, elbette saklamam!”

“Sizi tanı mıyor olsaydım, bu iki sözcüğün... sizi korkuttuğunu san ırdım.”

“Beni korkutan sözcükler değıl Andreas, ifade ettikleri! Korktuğum da doğıru ancak kendi adıma değıl, sizin adınıza korkuyorum. Size saatlerce en ufak bir korku duymadan sapkın tarikatlardan ve akımlardan söz edebilirim. Fraticelli tarikatı, Kanteenler, Adamitler, Kabalistler, Magharienler, bogomiller,  zg r Düşünce Kardeşliğı, Messalianlar, Sufiler, hatta Lusiferiyenlerden bile ancak *schola gnosticos*... İşte ondan bahsetmeye ne isteğıim ne de gücüm var.”

“Bu sözlerinizle böyle bir şeyin var olduğunu da doğırlamış oluyorsunuz...”

Dominikan yanıt vermedi ancak sessizliğı kabullenme anlamına geliyordu.

“ yle olsun. Madem ondan bahsetmek istemiyorsunuz, ben de size olan sayğımdan ötürü adını bir daha huzurunuzda anmayacağıım. Bununla birlikte konuyla ilgili daha çok bilgi edinmeye mecburum. Beni aydınlatacak başka bir bilgine yönlendirme şansınız var mı?”

Üstat Eckhart gözlerini yumdu ve başını salladı.

“Size yalvarırım Andreas, bu konuyu tamamen unutun! Sizi araştırmaya iten nedenleri bilmiyorum ancak bu işten iyi bir sonuç çıkması imkânsız. İçinden çıkamayacağınız için adımınızı atmanız gereken alanlara girmeye çalışıyorsunuz.”

Bu defa rahatsızlığını gizleyemeyen Eczacı oldu.

“Sizin de bildiğiniz gibi ben, neyi öğrenip öğrenmemesi gerektiği konusunda kendisini kısıtlayan biri değilimdir ve bilgi edinmek uğruna hiçbir alana adımımı atmaktan da çekinmem! Öğrenmeye ihtiyacım var.”

Dominikan yüzünü buruşturdu.

“Öğrenmek. Evet, evet, sizin öyle olduğunu biliyorum. Siz bilgi adamısınız Andreas ve öğrenmeye karşı duyduğunuz bu açlık size hem onur hem de talihsizlik getirecek. Bu bakımdan, tıpkı bilginin meyvesinden tatmak için yılanın sözüne uyan Havva gibi, kötücül yaratıcıya karşı isyan eden gnostiklere benzediğinizi de söyleyebiliriz, Sokrates’in ana dilinde buna *gnôsis* dendiğini de size hatırlatırım...”

“Haydi, yanıtlayın beni Eckhart! Bu mesele gülünç bir hal almaya başladı!”

Dominikan’ın bakışları Eczacı’yla çırağı arasında gidip geldi. Uzun bir süre lafı geveledi. Ne kadar kararsız olduğu belliydi. Sonra yılgın bir iç çekişle arkadaşını yanıtladı.

“Artenay’de bir adam var.”

“Adı nedir?” diye sordu Andreas lafı dolandırmadan.

“Arnaud de Roulay.”

“Kimdir bu adam?”

“Eski bir Fransiskan keşişi.”

“Eski mi?”

“Tarikattan atıldı.”

Aalis çok fena yaralandığından o geceyi annesiyle babasının odasındaki yatağında değil, eve gelen ve Maurin Nouet'ye manidar bakışlar atmaktan geri durmayan doktorun önerisiyle şöminenin yanına yerleştirilen bir döşeğin üzerinde tek başına alt katta geçirdi.

Ağrıdan kıvranan kızcağız uyuyamadı ve ağlamaya devam etti. Yine de gözyaşlarının akmasının asıl nedeni çektiği can acısından çok, içini dolduran haksızlık duygusuydu.

Gecenin ilerleyen saatlerinde, gözleri kocaman açılmış Aalis sanki transa girmiş veya şeytan tarafından ele geçirilmiş gibi hezeyanlı ve coşkun bir halde döşeğinde doğruluverdi. Yüzü gözü öylesine berbat haldeydi ki genç bir kızıdan ziyade, insanların hayallerinde canlandırdıkları bir cadı gibi görünüyordu.

Acılar içinde yerinden kalktı. Yaraları hâlâ kanıyordu. Titreyen koluyla yağa bulanmış bir meşale alıp şöminedeki ateşte alevlendirdi.

Aalis arkasını döndü. Elinde tuttuğu meşalenin turuncu ışığı yüzüne yansıyor ve korkunç gölgeler oluşturunuyordu. Sabit bakışlarla topallayarak ve inleyerek, içinde bulduğu beklenmedik bir güçle yürüdü. Antreden aldığı yün paltosuna sarındı. Serbest eliyle kاپıyı açtı. Evin içine dolan buz gibi rüzgâr kestane rengi saçlarını havalandırdı. Başının etrafında uçuşan bukleler karanlık bir hare oluşturdu. Saldırmaya hazır bir boğa gibi alnını öne eğdi ve kocaman açılmış yeşil gözlerinde kararlı bakışlarla dönüp salona şöyle bir baktı. Yerde sona ermekte olan kıştan kalan samanlar seriliydi. Aalis eğildi. Ucu alevli sopa yere yaklaştı ve bir anda yerdeki sa-

manlar tutuşuverdi. Alevler hızla yayıldı. Kısa süre içinde odanın tamamı öfkeli ve altından bir okyanus gibi oldu.

Aalis'in yüz ifadesi değişmemişti. Hipnotize olmuş gibi bir an suçunu izledi, sonra arkasını dönüp evden çıktı ve en ufak bir vicdan azabı bile duymadan kapıyı ardından çekti.

Çıplak ayaklarını yere tüm ağırlığıyla basıyordu ancak kız gecenin soğuşunu hissetmiyordu. Aslında o anda, nefret ve tiksintiden başka bir his de duyduğu yoktu. Yürüdü. Onu yöneten beyni değil de bacaklarıymış gibi sokakta ilerledi, bir kavşağa vardı, sonra başka bir sokağa saptı ve bu şekilde döne kıvrıla giderek uykuda olan Béziers kentinin ortasında bulunan Ardignac konseyi başkanının evine ulaştı. Meşalesinin ışığında evin etrafını usulca turladı. Evin arka bitişiğinde bulunan ahırdan da alevler yükseldi. Genç kız bir anlığına duraksadıktan sonra yangının sıcaklığı yüzüne vurunca elindeki meşaleyi bıraktı ve ufak adımlarla oradan uzaklaştı. Ardında, eve sıçrayan alevlerin gecenin karanlığında şeytani diller gibi gökyüzüne sıçradığı görülüyordu.

Az sonra Aalis, Saint Jacques Kapısı'ndan son defa geçerken, her iki bina da alevlere yenik düşmüştü ve tüm Béziers halkı buralara akın etmişti. Bağırılar, çığlıklar atıldılar, su getirmek için kuyulara koştular, ancak her zamanki gibi su çok azdı. Ortalık karıştı, herkes panikledi, Tanrı'ya yakardılar ancak genç kız sessizlik içindeki yürüyüşünü sürdürdü. Artık uzaklaşmıştı. Yeşillığın içinde kaybolup giden bir gölge olmasına ramak kalmıştı. Böylece bir Gorgon,³⁴ bir Vesta³⁵ gibi gecenin karanlığında yitip gitti.

34 Yunan mitolojisinde keskin dişli, saç yerine başlarında canlı yılanlar olan dişi canavarlar. (ç. n.)

35 Roma mitolojisinde ocak, yuva ve ailenin bakire tanrıçası. Esrarlı varlığı kutsal alevle betimlenir. (ç. n.)

Aynı dakikalarda Paris'te meydana gelenler de tıpkı yukarıda anlattığımız feci olaylara benzer nitelikteydi. Kaderleri rastlantılarla birbirine bağlanan yabancıların yaşadıkları okurlara öyle inanılmaz gelir ki bazılarımız belki de bu işte Tanrı'nın inayeti olduğunu düşünebilirler. Ancak dünyada olan biten rastlantıların nedenini ister Tanrı'da, ister sihirde, ister matematikte arayalım, onun mucizevi ve şaşırtıcı harmonisi kendi bildiği gibi devam edecektir.

Üstat Eckhart'ın yanından ayrıldıktan sonra nehrin sol kıyısındaki tavernalardan birinde akşam yemeği yiyen Andreas ve Robin, Saint Denis Sokağı'na geldiklerinde vakit epey geç olmuştı. Karanlığa rağmen, o saat için sokağın normalden çok daha kalabalık olduğunu fark ettiler, insanların panik ve endişe içinde oldukları da belliydi.

“Neler oluyor usta?” diye sordu Robin, tedirgin bir sesle.

“Gözlerini yukarı kaldırırsan oğlum sorunun yanıtını göreceksin,” diye yanıtladı karanlık bir suratla Eczacı.

Çırak ustasının sözüne uyunca karanlık gece göğünü daha da koyu hale getiren duman bulutlarını seçti.

“Yangın var.”

Yangın dumanı tam da Andreas'ın evinin bulunduğu yerden yükseldiği için ikisi de içlerine dolan kötü hislerle adımlarını hızlandırdı. Yaklaştıkça kalabalığın arttığını gördüler, ne yazık ki yangın eczanede çıkmıştı.

Andreas'ın ilk düşündüğü iki hizmetlisi oldu. Hemen koşmaya başladı ve Robin de onu takip etti. Sokağın sonunda geceyi aydın-

latan turuncu alevleri görebiliyorlardı. Ortada büyük bir karmaşa hüküm sürdüğünden neler olduğunu anlamak zordu. Ancak Andreas ve Robin biraz daha yaklaşıncı felaket tüm korkunçluğuyla karşılarında belirdi.

Yüzleri ter ve kurum kaplanmış semt sakinleri, eczaneden Lambert ve Marguerite'e ait olduğu hemen anlaşılan iki hareket-siz vücudu çıkarmaktaydılar.

Robin feryat edip ileri atıldı. Boğazına bir yumru oturan Eczacı da onun ardından atılacak olduysa da birkaç adım attıktan sonra, kalabalığın arasından çıkıp kendisini omuzlarından sertçe yakalayan karanlık bir gölge nedeniyle durmak zorunda kaldı. Bir anlığına karşı koyan Andreas, Yatık Magdala'yı uzun siyah saçlarından tanımakta gecikmedi.

"Andreas! Andreas!" diye bağırdı kadın.

"Bırak beni Magdala!"

"Oraya gitme Andreas!" dedi Magdala, Eczacı'yı bir duvara iterek. "Ben her şeyi gördüm, oraya yaklaşamazsın!"

"Ne diyorsun sen?" diye bağırdı Andreas öfkeyle. "Gidip Lambert ve Marguerite'i bulmam gerek!"

"Artık çok geç," dedi üzgün bir sesle. "İkisini de evden çıkardılar zaten, bak."

Andreas başını çevirince birkaç adım ilerisinde iki hizmetlinin cesetleri başında diz çökmüş, ağlayan Robin'i gördü. Sanki neler olup bittiğine anlam verememiş veya bu felaketi kabul edememiş-çesine bir anlığına sessiz kaldı.

"Buna inanamıyorum!" diye mırıldandı.

Magdala tüm gücüyle adamı itekleyerek bir kapı pervazına götürdü ve aceleyle söze başladı.

"Evine birkaç herifin zorla girdiğini gördüm, sonra büyük bir gürültü koptu, ardından da yangın başladı. Evinin etrafında dolanan şu polisleri görüyor musun Andreas, bak! Seni yeniden yakalayıp hapse tıkacaklar. Anladın mı?"

Eczacı donup kalmıştı sanki. Sokak kadını elini adamın yavaşına koydu.

“Anladın mı Andreas?” diye tekrar etti. “Oradan uzak durman gerek! Seni şimdi bizim eve götüreceğim, tabii kesin oraya da gelip seni arayacaklardır.”

O sırada Andreas iki polisin yanlarına doğru geldiğini fark etti. Şaşkınlığını üzerinden atan adam Magdala’ya minnettarlığını gösteren bir işaret yaptı ve kadının evinin bulunduğu küçük sokağa doğru ilerledi.

“Robin’e göz kulak ol!” diye bağırdı gözden kaybolmadan önce.

“Olurum! Sen acele et!” dedi Magdala da. “Bu herifçioğullarını oyalamak için elimden geleni yapacağım!”

Andreas, Saint Denis Sokağı’ndaki karmaşayı ardında bırakarak dar sokağa dalıverdi. Magdala’nın polis çavuşlarıyla tartışan sesi duyulduğunda çoktan uzaklaşmıştı ve bu soğuk duruşlu adamın yanaklarını ısıtan gözyaşlarına kimse tanık olmadı.

Eczacı bayılıp kalacağını sandı. Kalbi güm güm atıyor, tüm vücudu titriyor ve gözyaşları nedeniyle etrafını bulanık görüyordu. Ancak son hızla kaçması gerekiyordu çünkü hapse ikinci defa düşerse bu defa çıkmayacağı kesindi. Peşine takılmış adamların evlerin arasında yankılanan seslerini çok yakınında duydu. Duvarın dibine sinerek ve gölgeleri kendine kalkan ederek semt boyunca ne yaptığını tam olarak bilmeden ilerledi. Sonra adımlarının kendisini Saint Magloire Manastırı’nın arkasına getirmiş olduğunu fark etti.

Önünde yükselen duvarlara baktı ve dışlarını sıktı. Onu buraya getiren mantığı değil, içgüdüleri olmuştu. Andreas bu ikisi arasında her zaman ilkini tercih ederdi ancak o sırada düşünme gücüne pek güvenecek halde değildi, bu nedenle, çocukluğunda uzun saatler geçirdiği için çok iyi bildiği, manastırın bahçelerinden birine açılan ufak kapıdan içeri süzüldü ve kambur şekilde ilerleyerek mezarlığa gitti. Tepeye vardığında bir mezar taşının ardına gizlendi. Uzaktan, şapelde gece ayini yapan keşişlerin ilahi söyleyen sesleri geliyordu.

Ayin sonunda Başrahip'in kendisine özel bir kapıdan dışarı çıkacağı zamana dek orada beklemeye karar verdi. Az sonra Eczacı, tek başına odasına dönmekte olan saygıdeğer Başrahip'in yolunu kesti.

"Tanrım! Andreas!" diye bağırdı yaşlı Benedikten bir elini kalbinin üzerine atarak. "Beni korkuttun! Burada ne işin var?"

"Beni saklamanız gerek babacığım!"

Keşişin suratını şiddetli bir öfke bürüdü.

"Seni hapisten çıkardığım yetmedi! Şimdi de saklayacağım, öyle mi! Bu defa ne haltlar karıştırdın?"

"Evimi yaktılar Baudouin! Bilmediğim ve kesinlikle işlemediğim bir suçtan ötürü şehir polisleri peşimde. En azından bu geceliğine kilisenizde saklanmama izin verin!"

"Yakışıklı Philippe'in emriyle kiliseler dokunulmaz olmaktan çıktı Andreas! Burada da güvende olmayacaksın."

"Haydi ama Boucel, bunun boş bir bahane olduğunu biliyor-sunuz! Kilisenize zorla girmeye cesaret edemezler."

"İyi de beni hor gördüğünü bile bile neden seni bir kere daha kurtarma zahmetine katlanayım?"

"Masum olduğum ve Hristiyan iyilikseverliği sizin en önem verdiğiniz erdem olduğu için saygıdeğer Peder."

"Peki ya sonra ne yapacaksın? Seni sonsuza dek burada saklayamam ya."

"Yarından tezi yok buradan gideceğime size söz veriyorum."

"Nereye peki? Polisler seni tüm kentte arayacaktır!"

"Güneye gideceğim. Artenay'de beni bu kötü durumdan kurtaracağına inandığım bir adam olduğunu sanıyorum."

Başrahip başını salladı. Huysuz bir tavırla elini kara cübbesinin içine soktu ve çıkardığı bir tomar anahtar arasından tekini ayırıp Andreas'a uzattı.

"Kendi başının çaresine bak oğlum. Yarın seni burada görmek istemiyorum! Seni bir daha asla görmek istemiyorum! Bana üzüntü ve hayal kırıklığından başka bir duygu yaşatmadın."

Yavaşça kafasını sallayan Eczacı anahtarı aldı ve neredeyse hayata gözlerini açtığı yer olan kilisenin içine sığınmaya gitti.

Béziers halkının iki farklı yerde çıkan ve iki evin de zeminden çatısına kül olmasına neden olan yangını söndürmesi sabaha kadar sürdü, bununla birlikte şafak sökerken her iki yangın yerinde de en ufak bir rüzgârda alevlenecekmiş gibi duran kıvılcımlar uçuşuyordu. Geceki alevler herkese, kendi gözleriyle şahit olmadıkları ancak küçüklüklerinden beri büyüklerinden dinledikleri, şehrin geçirdiği en kara saatlerden biri olan ve Oksitanya dilinde “büyük katliam” anlamına gelen *lo grand masèl* dedikleri günü anımsatmıştı.

Harabeye dönmüş ilk evden karı koca kumaşçıların kömürleşmiş cesetleri çıkarılmıştı, ikinci evden ise yalnızca, gün ağarırken oğlu François’ın cesedinin başında ağlarken görülen Bay Ardignac kurtulmuştu.

Yangınlar, şehrin iki farklı ucunda neredeyse eş zamanlı başladığundan Béziers halkı hemen kundaklamadan şüphelenmiş, Aalis’in ortada olmamasını fark eden başkan da suçlunun, yaşlı Yahudi’yle iş birliği yapan genç kız olduğuna vakit kaybetmeden hükmetmişti. Adam ne pahasına olursa olsun Aalis’i yakalayıp şehrin ortasında asmaya yemin etti.

Béziers halkı, Aalis’in o sırada bir kayanın üzerine oturmuş gözlerinde yaşlarla çarpışmadan sonra savaş alanında yaşanan kıyımı inceleyen bir komutan edasıyla yangın yerlerinden yükselen son dumanları izlediğini bilselerdi, hiç kuşkusuz var güçleriyle Değirmen Tepesi’ne akın ederlerdi.

Genç kızın vücudundaki yaralardan gelen acı, bitkinlik, dargınlık ile öz ailesini öldürmenin verdiği ve benliğini asla terk etmeyeceğini bildiği vicdan azabının neden olduğu akıl karışıklığının yanında bir hiçti. Eğer anne ve babası gerçekten ölmüşse bile bunu asla bilemeyecekti. Kesin olarak tek bildiği, bu trajedi nedeniyle oradan uzağa, çok uzağa kaçmaktan başka çaresinin olmadığıydı. Belki de kendisini işlediği suça iten temel neden buydu. Artık yeni bir hayata yelken açmanın zamanı gelmişti ve bu yeni hayat, eskisinin külleri ile her yaşayacağı neşeye gölge düşürecek ölümlerin üzerinden yükselerek ona çok pahalıya mal olmuştu ancak karşılığında genç kıza, kaybedecek bir şeyi olmayanların sahip olduğu o özel gücü bahşetmişti.

Hıçkırıkları uzun süre devam eden Aalis sonunda çıkını sırtlandı. Bu çıkında Zacharias Buljan'ın kulübesinden geceleyin topladığı birkaç eşya bulunuyordu: bir bıçak, birkaç peksimet, bir kase ve hepsinden değerlisi: eski kırık psalteri.

Ateşler içindeki genç kız ayağa kalktı, yüzünü batıya döndü ve ayağında yaşlı Yahudi'nin ayakkabılarıyla sonunda kendisini Bayonne'a ulaştırmasını umduğu uzun yola düşe kalka koyuldu.

Andreas, Saint Gilles Kilisesi'nin vitraylı pencerelerinden geçerken rengârenk hale gelen güneş ışınlarıyla ansızın uyandı.

Önceki gece meydana gelen olaylar fırtına gibi şiddetle aklına doldu ve Lambert ile Marguerite'i düşünürken kalbi sıkıştı. Zorlukla doğrulup ayağa kalktı ve üzerindeki kıyafetlerin kırıksıklığını düzeltmeye çalıştı. Tahmin edilebileceği gibi çok kötü bir gece geçirmişti, hizmetlilerinin kömürleşmiş cesetleri gözünün önünden gitmiyordu. Şu dünyada herkesten çok sevdiği iki insanla son bir kez olsun vedalaşamamıştı bile! Ne olacaktı onlara? Kendisi artık bir kaçak, bir sürgün olduğuna ve bu durum uzun süre devam edeceğine göre zavallıların cenaze işlemleriyle bile ilgilenemeyecekti. Hak ettikleri gibi saygın şekilde gömülebilecekler miydi acaba? Peki ya Robin? O neredeydi? Andreas'ın oğlanı terk etmekten başka çaresi yoktu ve çocuğun kendisi affedeceğini umuyordu.

Birden, manastırın duvarları arasında yankılanan sesleri duyan Andreas homurdandı. Henüz sabah ayını için vakit erken olduğundan bu gelenlerin keşiş olmadığı belliydi. Eczacı hemen transeptin³⁶ ufak kapısına doğru ilerleyip usulca açtı. Kapı aralığından gördükleri tepesinin atmasına neden oldu, kılıçlarını çekmiş iki adam doğruca kiliseye geliyorlardı. Onu bulmuşlardı.

“Lanet olsun Boucel!”

36 Bazilika planını dikey biçimde keserek kilise alanını haç işareti biçiminde vurgulayan çapraz nef. (ç. n.)

Kapıyı kapadı. Kiliseden çıkacak olursa fazla bir kaçma şansı bulamazdı. Bu durumda geriye yalnızca tek bir çare kalıyordu.

Saint-Loup zaman kaybetmeden koro alanına koştu, tahtadan tırabzanın üzerinden bacağına attı ve sunağın etrafından dolandı. Kalbi istemsiz şekilde gümbür gümbür atmaya başlayınca çok öfkelenildi. *Aklına hâkim bir adam asla paniğe kapılmaz ve korkusunu her zaman kontrol altına almasını bilir*, diye emretti kendi kendine. Başrahip için ayrılmış bölümün bulunduğu eksedranın³⁷ arkasına sıvıştı ve parke taş kaplı zeminde bulunan kapıya ilerledi. Titreyen elleriyle taş bloğu kaldırdı. Kilisedeki zayıf ışık, kapağın altında yere doğru uzanan bir merdivenin eski basamaklarını ortaya çıkarıyordu. Nefin ucunda bulunan kilise kapısı açıldığı anda Andreas da kendini basamaklara attı.

Birkaç basamak inen Eczacı, taş kapıyı üzerinde doğru kapatınca etrafı zifirî karanlığa gömüldü. Yine de yavaş adımlarla körlemesine inmeyi sürdürdü, görme dışındaki tüm duyuları var gücüyle dikkat kesilmişti. Bu gizli geçidin her bir köşesini, dönemeceğini ezberleyiyordu. Böylece tökezlemeden en aşağıya kadar indi, sonra da eskiden Başrahip Boucel'in kendisini bulmasını istemediği zamanlarda hep saklandığı, sağındaki uzun ve daracık koridora saptı.

Ayakkabıları çamurlu zemine saplanıyor, kaba duvar taşları ellerini sıyrıyordu. Çocukken bedeninin atabildiği uzunluktaki adımları aşmamaya gayret edip adımlarını saydı. Seksen sekiz adım. Koridorun o noktasında *scriptorium*'a açılan ufak kapıya ulaşan bir merdiven daha vardı.

Andreas kulağını tahta kapıya dayadı ve içeriden hiçbir ses gelmediğinden emin olunca sabahın o saatinde hâlâ boş duran büyük salona girdi.

Gölgelere sığınarak delikanlılığı süresince binbir türlü muhteşem eseri okuma şansı bulduğu bu okuma ve yazma cennetinde ilerledi

37 Genellikle, üzeri kubbe örtülü, yarım daire planlı, kendisinden daha geniş bir mekâna bağlı mimari yapı bölümü. (ç. n.)

ve salondan dikkatle dışarı süzüldü. Henüz keşişler sabah ayinine hazırlandıkları ve hizmetliler de mutfakta olduklarından dışarıda da kimse yoktu. Tüm cesaretini toplayarak koşar adımlarla kiliseye doğru fırladı ve önceki akşam geçtiği bahçelere doğru ilerledi. Manastırın dış duvarlarına ulaşana dek ardına bakmadan bahçeyi geçti ve Quincampoix Sokağı'na açılan kapıya vardı.

Sokağın boş olduğunu gören Andreas hızla yürümeye koyuldu. Ancak birkaç adım ilerledikten sonra, gözleri panik ve korkuyla büyümüş tuz tüccarı komşusu Üstat Bernard tarafından durduruldu. Adam kapısının pervazında durmuş kendisine işaret ediyordu.

“Buraya gel Andreas! Orada öyle duramazsın!” diye seslendi zanaatkâr, duvarın üzerine asılmış kraliyet tutuklama afişini göstererek.

“Tanrı’nın lütfuyla Fransa Kralı Philippe’ten, Fransa’nın valileri, şehir muhafızlarına ve de onların teğmenlerine selam olsun.

Sadık kullarımızdan gelen güvenilir raporlar çerçevesinde, Paris şehrinde ecza üstadı olarak faaliyet gösteren ve üzerinde görev cübbesi bulunan Andreas Saint-Loup ismindeki şahıs, mesleğinin onuru ile Roma hukukunu ayaklar altına alan bir ihanetle, Şansölye ve Kraliyet Mühür Muhafızı Guillaume de Nogaret’yi zehirleyerek öldürmüş ve pek çok alçakça sapkın harekette bulunmuştur.

Dinimizi ve öğretilerini korumak adına Tanrı tarafından bahşedilen kraliyet toprakları üzerinde görevli olan biz, yukarıda sözü edilen konular hakkında ayrıntılı soruşturma yapılmasını, şüphesi altında bulunduğu vahim suç nedeniyle kamu huzuruna karşı tehdit arz eden söz konusu kişi hakkında soruşturmanın yanı sıra başka meşru şartlar, olası argümanlar ve kanılar elde edilmesini, krallığımızın baronları, yüksek din adamları ile danışmanlarımızla birlikte yaptığımız etraflıca değerlendirmelerin ardından hakikatin başka türlü tespit edilemeyeceğine kanaat getirmiş olup Andreas Saint-Loup’nun tutuklanarak cezaevine konulduktan sonra parlamento ve kilise tarafından yargılanıncaya dek burada tutulmasını uygun görmüş bulunmaktayız.

Bu nedenle, eczacı Andreas Saint-Loup'nun emirlerimize ve bilgilendirmelerimize uygun şekilde derhal tutuklanması konusunda sizi görevlendirmiş bulunuyoruz. Sadık asayiş görevlilerimiz ve halkımızın emirlerimizi derhal yerine getirmelerini ve yukarıda bahsedilen konularla ilgili dikkatli davranmalarını emrediyoruz.

Tanrımızın 1313. yılının mart ayının onuncu gününde Paris halkına duyurulmuştur."

Eczacı ürperdi. Semtteki çoğu kişi kendisini gayet iyi tanıyordu ve uzaktan bile göze çarpan mavi rengiyle eczacı cübbesi hâlâ üzerinde duruyordu.

"İçeri gir!" diye ısrar etti tuzcu ve Andreas da adamın dediğini yaptı.

Üstat Bernard tek kelime etmeden komşusuna uyacak bir manto getirmeye gitti. Andreas da bu süre içinde cübbesiyle kırmızı yünden iç giysisini çıkardı.

"Burada kalamazsın. Polis memurları seni kentin dört köşesinde arıyor. Kaç git buralardan. Tanrı yardımcın olsun! Senin en ufak bir suç bile işleyemeyecek biri olduğunu biliyorum ben."

Andreas minnettarlıkla adamın elini sıktı, sonra hiç beklemeden sokağa geri dönüp tıraşlı başına başlığını geçirerek güneye doğru sıvıştı.

Dikkat çekmemek için koşmadan ancak hızlı adımlarla Seine'e kadar dosdoğru indi, Châtelet semtine uğramaktan kaçınarak nehri geçti ve kafasını omuzlarının arasına gömerek tüccar kalabalığının arasına karışıp Compostela hacılarının Orléans'a gitmek için kullandıkları Saint Jacques Kapısı'ndan çıktı.

Bu yolun üzerinde, Üstat Eckhart'ın bahsettiği, tarikatından atılan gizemli keşişin yaşadığı ve Paris'te daha fazla kalamayacağını kesin olarak anladığı için Andreas Saint-Loup'nun ziyaret etmeye karar verdiği Artenay kenti bulunuyordu.

Böylece 1313 yılının 10 Mart günü sabahı, ülkenin güneyinde genç Aalis, B  ziers kentini Bayonne'a gitmek için terk ederken,   stat Saint-Loup da on sekiz yıl önce İtake'yi terk eden Odysseus misali çıktığı hac yolculuğunda katettiğı yola yeniden düşüyordu.

İkinci Kitap

Navarra'ya çıkan yolda Andreas Saint-Loup ile Bayonne'a gitmekte olan genç Aalis'in peşine düşüyor ve ikisinin karşılarına çıkan sayısız maceraya tanık oluyoruz.

Hakkındaki tutuklama kararı o günün tarihini taşıdığından, Andreas gün boyunca hızla yürürse otuz kilometreden fazla yol alabileceğini ve şansı da yardım ederse, akşama doğru kararın henüz yayımlanmadığı bir şehre ulaşabileceğini hesapladı. Böylece rahatsız edilmeden bir handa konaklama imkânı da bulabilirdi, tabii Kral tutuklama emrini dağıtmaları için ülkenin dört bir yanına atlı ulaklarını göndermemişse.

Hiç durmadan güneye doğru yürümeyi sürdürdü. Başkent in etrafına yayılmış banliyö semtlerini, Notre-Dame-des-Champs Manastırı'nı geçti ve muhteşem olduğu kadar belalı olmaktan geri durmayan Paris kentini ardında bırakarak taşraya doğru ilerledi.

Orléans'a giden bu yolun üzerinde kimi kaya, kimi atla ya da arabayla giden pek çok başka yolcuya rastlıyordu ancak herkes kendi derdindeydi ve kimse onun kim olduğuna dikkat etmedi. Mallarını yüklenmiş başkente gelen ve geçerken selam veren tüccarlara başlığını kafasına geçirmiş olan Andreas karşılık olarak ufak bir el hareketi yapmakla yetiniyordu, kimsenin daha sonradan yüzünü hatırlayıp kendisini tanımasını istemiyordu.

Bir an bile durmadan ilerleyen Eczacı, Longjumeau kasabası ndan geçerken ülkenin dört bir yanına yayılmış olan Tapınak Şövalyeleri'ne ait eski bir karargâha rastlayınca elinde olmadan, hâlâ Tapınak zindanında hapis olan Jacques de Molay'yi hatırladı. Sonrasında Brétigny ve Saint-Germain-lès-Arpajon'dan geçti.

Etrafını kuşatan doğa, kışın ardından kendine gelmeye başlıyordu ve Essonne Vadisi'nde insanların ekip biçmediği alanların kendine özgü florası insanı hayran bırakacak cinstendi: dantel gibi duran zarif çiçekler, akça ağaçlar, beyaz kabuklu kayın ağaçları, kızılağaçlar, dişbudaklar, kestaneler, tepeleri utançtan titriyormuş gibi duran kavaklar, yaban gülleri, kızıl Frenküzümleri... Güneye doğru ilerledikçe insan varlığı gitgide azalıyor, ağaçlara, hayvanlara, toprağa ve gökyüzüne yer bırakıyordu, tabii derin derin düşünmeye de.

Andreas'ın yanında yalnızca birkaç bitki ve baharat, afyon şurubu, kesesindeki üç Fransız lirası ile minik eczacı terazisi vardı, bu pahada hafif eşyalarla fazla uzağa gidemeyeceğini biliyordu ve afyon şurubu da iki günlük ihtiyacını karşılayacak kadardı. Gerçi yanındaki malzemelerle yenisini hazırlayabilirdi ancak bunun için bir gününü laboratuvarında geçirmesi gerekirdi ki o sırada yapamayacağı bir lükstü bu. Şimdilik bu konu bekleyebilirdi, ilgilenmesi gereken daha önemli bir işi vardı: kaçak halini sürdürmek. Suçlanmasının altında yatan gerçek nedenleri bilmediğinden bu durum daha beter sinirini bozuyordu. İnsanları hapislerde çürütmek için henüz hakiki bir nedene gerek duyulmayan dönemlerdi.

Tutuklama kararı, Marigny'nin Eczacı'yı serbest bıraktırmasına kızan Guillaume de Nogaret'nin başının altından çıkmış olmalıydı. Emrin bizzat Kral tarafından imzalanmış olması da olayın ne derece büyüdüğünü gözler önüne seriyordu. Fakat Andreas nasıl olur da Yakışıklı Philippe'in ilgisini çekmişti? Bunun silinmiş tabloyla gerçekten bir ilgisi olabilir miydi? Nogaret'nin bildiğini iddia ettiği kökenleriyle mi ilgisi vardı yoksa? Ya da hâlâ ne olduğunu bilmediği ve yalnızca isminin zikredilmesi bile Üstat Eckhart'ın sararıp solmasına neden olan şu gizemli *schola gnosticos* ile mi? Tüm bunlar, yürümekte olan eczacımızın aklını kurcalayan yegâne düşünceler de değildi üstelik. Akli karışmış ve kalbi sızlayan adam, evini ateşe vererek Lambert ile Marguerite'in feci şekilde ölümüne neden olan kişilerin kim olduğunu da düşünüyordu.

Bilgin   stat Saint-Loup gün boyu bu karanlık düşüncelerle öylesine meşgul oldu ki ne a  lı  nı ne de yorgunluğunu hissetti ve gün batarken, ne kadar çok yürümüş olduğunun farkına bile varmadan kendini   z  m ba  larıyla dolu tepeciklerin ortasındaki   tr  chy köyünde buldu.

Ancak konaklayacak bir yer bulmak amacıyla ufak köye yaklaştığı sırada kendisine engel olan yeni bir can sıkıcı olayla karşılaştı.

Aalis'in yürümeye başladığı ilk birkaç saat, Üstat Saint-Loup'nun-
kilere oranla çok daha zorlu geçti, ayağındaki çarıklar büyük ge-
liyordu ve babasının döverek neden olduğu sayısız yara yüzünden
çok canı yanıyordu.

Kimseyle karşılaşmak istemeyen genç Oksitanyalının yoldan
yürümek yerine kırsal alanda ilerlemesi de işini hiç kolaylaştırmı-
yordu ve batıya gitmek için yönünü güneşe bakarak ayarlasa da
Bayonne'a erişebilmesi için bir günlük yolculuğun yetip yetmeye-
ceğini tam olarak bilmiyordu. Daha önce hiç yolculuk etmediği
için, doğadaki işaretleri nasıl yorumlaması gerektiğinden haberi
yoktu. Hazırlıksız çıkmak yerine daha önceden yolculuğunu plan-
lasaydı çok iyi olacaktı ancak olaylar ona bu konuda ne zaman ne
de özgürlük tanıdı, o zamana dek kendisine pek gülmemiş olan
kaderin ellerine teslim olmaktan ve en azından bu defa merhametli
davranacağına güvenmekten başka çaresi yoktu.

Kimse onu görmesin diye eski köprüyü kullanmak yerine, Orb
Nehri'ni daha kuzeydeki bir noktadan terk edilmiş bir kayıkla aştı,
sonra büyük şehri çevreleyen bağların arasında güç bela ilerlemeye
başladı.

Çetin geçen kış nedeniyle donmayı önlemek için çiftçiler, meyve
oluşumunu teşvik etmek ve bitkinin yayılmasını engellemek amacıyla
bağları yeni yeni budamaya başlamışlardı. Yüzyıllar boyu süren bağ-
cılık geleneğinin verdiği bilgi birikimiyle üzüm tanelerinin sayısını
azaltarak dalda kalanların daha çok şekerlenmesini sağlamışlardı.

Bu nedenlerden ötürü bağlar, binlerce cadının gömülü olduğu bir mezarlıkta yerden fırlamış ve yaşayanların dünyasına pençelerini geçirmeye çalışan uzun kemikli ellere benziyordu. Aalis tüm çocukluğuna eşlik eden bu dekora son bir defa baktı ve ardından batıya doğru yola koyuldu.

Yaptığı yürüyüş öylesine canını yakıyordu ki geç kızı nı su-
ratı acıdan korkunç şekillere giriyordu, onun yerinde başkası olsa
  oktan pes ederdi ancak Aalis'te değme y  itlere taş çıkaracak bir
irade ve kararlılık vardı. Kurumuş gözyaşlarıyla lekelenmiş ya-
nakları, sert ve doğrudan bakışlarıyla cesaretle yürümeye devam
etti çünkü attığı her adımda B  ziers'den ve unutmak istediği her
şeyden uzaklaştığını biliyordu.

Gün ortasında, Maureilhan adındaki ufak k  y  n kuzeyinden
geçerken etrafını sarp kayalıkların çevrelediği, çorak, çakıllı kı zıl
topraklara adımı nı attı, garige gelmişti.

Bıçağını kullanarak kendine yeşil meşeden sağlam bir yürüyüş
sopası yonttu, sonra her adımı nda bacaklarını dalayan çalılar ve
makiler arasındaki yavaş yürüyüşünü sürdürdü.

Yılın o mevsiminde, garigedeki bazı erkenci ağaçlar çiçeklenmeye
başlamıştı bile: ulu badem ağaçları ve pembemsi beyaz tomurcuk-
larıyla kiraz ağaçları, kara tomurcuklarıyla   akal eriği ağaçları,
binlerce sivri dikeniy le ardı  ağaçları... Doğadaki bu canlanma,
yaylanın o orkide senin bu orkide benim uçuşan farklı türlerde
binlerce minik kelebekle âdet a titreşen bir gölet gibi görünmesine
neden oluyordu.

Ara sıra, Aalis   ayların oyduğu ve orasına burasına kayalar
serpiştirdiği çukurlardan geçiyordu. Bazen bunların kenarında durup
bir lokma peksimet yediği ve sadece biraz dinlendiği de oluyor,
sonra bastonuna tüm gücüyle yüklenip yeniden yola düşüyordu.
Yaralarının pek çoğu hâlâ kanıyordu, bu nedenle, doktorun sardığı
sayısız pansumanı düşmesin diye durup düzeltmesi gerekiyordu.

Eğer ihtiya ı olsaydı, garigin sessizliği ve güzelliği kendisine
en muhteşem düşünme ve dinlenme ortamını sağlayacaktı ancak

aklını hâlâ önceki günün korkunç anıları, kalbini de acılar işgal ettiğinden kafasını olabildiğince boşaltmaya, kendisi için âdeta bir saat görevi gören ayak seslerine ve etrafını dolduran biberiye, kekik ile lavanta kokularına odaklanmaya çalışıyordu.

Böylece akşam olurken, genç kız çam ağaçlarıyla kaplı bir tepeye tırmandı. Ayaklarının altında uzanan vadinin kırmızı toprağını halı gibi kaplayan bağlarında ardında Puisserguier köyü yer alıyordu.

Étréchy'ye yürürken, tam olarak *Iter francorum*³⁸ üzerinde bulunduğundan Andreas, üzerlerindeki pelerinlerden Santiago de Compostela'ya³⁹ hacca gittikleri belli olan üç adam görünce pek şaşırmadı. Gri cübbelere bürünmüş, bellerinde keseli kemerler ile üzerine hacca gittiklerini belirten Galiçya deniz kabuğu amblemi dikilmiş, kenarları kıvrık şapkalarıyla üç adam düşünün. Ellerinde, yürümelerine veya saldırgan köpekleri kovalamalarına yardım eden, yere değen ucu demirden ve üst kısmı kancalı büyük birer asa taşıyorlardı. Hacılar için âdeta üçüncü bir bacak görevi gören bu asa, kutsal teslise olan inancı sembolize ediyordu. Omuzlarda taşıdıkları çıkının fakirliği temsilen ufak olması ve içinde az miktarda yiyecek, hacının adına yazılmış bir tavsiye mektubu veya dönüyorsa, günah çıkarma makbuzu bulunması gerekiyordu. Kötülük ve arzulara eğilimli bedenlerinin değersizliğini belirtmek için ölü hayvan postundan dikilen bu çıkınların ağızları da hacının paylaşımına açık olduğunu göstermek için asla kapatılmazdı. Kendisi de yirmi bir yaşındayken aynı yolculuğa çıkmış olan Andreas bunları anımsadığı sırada, ilerleyen saatle ilgili bir detay aniden dikkatini çekti.

Gün çoktan batmıştı ve Eczacı, akşamın bu saatinde rastladığı adamların aslında Santiago de Compostela yolunda seyahat edenleri

38 (Lat.) Fransa yolu. Roma'ya giden hac yolunun Fransa'daki bölümüne verilen ad. (ç. n.)

39 Galiçya'nın başkenti Santiago de Compostela Hristiyanlar için önemli bir hac yoludur. Fransızcası Saint Jacques olan yol, Aziz Yakup'un küllerini bulunduğu şehre ulaşmak için katedilir. (yay. n.)

gasp etmek için hacı kılığına girmiş alçak eşkıyalar olduğundan kuşkulandığında iş işten geçmişti. Adamların üzerine hücum ettiğini görüp de midesine o kocaman asanın güçlü darbesini yiyerek acıyla yere kapaklanınca kuşkuları doğrulanmış oldu.

Bu noktada bir parantez açıp okurlarımıza, o zamanlar bölgenin, Livault Çeşmesi denen kayalık civarındaki ormanlara konuşlanan eşkıya çeteleri nedeniyle Hırsız Étréchy diye uğursuz bir takma isme sahip olduğunu belirtelim.

Kaba kuvvetten ziyade akıl adamı olan Andreas, buna rağmen hemen ayağa dikilip iki ayağını sağlam şekilde yere bastı ve dövüşe hazırlandı. Daha önce belirttiğimiz gibi üzerinde değerli bir eşya yoktu aslında ancak hepsine ihtiyacı vardı. Zeki biri olduğundan, üçe karşı tek kişi girişeceği bir kavgadan galip ayrılmasının deveye hendek atlatmaktan daha zor olacağını anlaması için fazla düşünmesi gerekmedi. Hayatını kaybetmesine değmeyecek eşyalar uğruna kavgaya tutuşma kibrine düşmesini de o sırada gerçekten çok kötü bir ruh durumunda bulunmasına verelim. Belki de aklından çıkmak bilmeyen Lambert ve Marguerite'in acısını untabilmek için birkaç yumruk yemeye ihtiyacı vardı. Bazen büyük acıları unutmak için daha küçüklerini başımıza sarmaya çalışırız.

Ellerinde demir uçlu asalarıyla üç haydut, Eczacı'nın etrafını sardı ve üçü arasında en iri yarı olanı pis pis sırtarak açıkça alay etti.

"Sopa yemekten hoşlanan biri çıktı!" diye tükürür gibi konuştu eşkıya, sopasını avucunda şaklatarak.

Kışkırtmaya ne kadar eğilimli olduğunu çok iyi bildiğimiz Andreas cevabını yapıştırmakta gecikmedi.

"Aslında şu deniz kabuklarınızı yemeyi tercih ederdim ancak onların içi de kafanız kadar boştur kesin..."

Ettiği laf, üç haydudun avlarının üzerine atılmasına yetti ve kendisini savunmak için çıplak ellerinden başka silahı olmayan zavallı Eczacı, vahşi asa darbeleriyle kıyasıya dövüldü. Kafasına yediği son darbe gözlerinin önünde beyaz şimşekler çaktırdı.

Ancak ikinci defa sırtüstü yere düştüğü sırada Andreas, sağ tarafında manyakça bir çığlık duydu ve şaşkın bir şekilde o yana bakınca bu gelenin, olduğundan ürkütücü görünmek amacıyla vahşinin teki gibi kollarını bacaklarını acayip şekilde savuran ve delilere özgü bir b ğ rt yle haydutların üzerine akin eden kızıl saçlı  ırağı Robin olduğunu görerek inanılmaz bir şok yaşadı. Oğlanın elinde silah niyetine havada savurduğu, taş doldurulmuş bir kumaş parçası vardı. Andreas, bu taşın büyük bir hızla fırlayıp havada uçtuktan sonra iri yarı haydudun alnına çarpmasını ve adamın bez bebek gibi yere yuvarlanmasını da büyük bir hayranlıkla izledi.

Neye  ğradıklarını şaşıran diğer iki haydut ise bir anlığına kararsız kaldıktan sonra yeni gelene doğru hamle yapmış ancak bu esnada uydurma silahını yeniden doldurmuş oğlan, barbar çığlıklarını kesmeden yeniden nişan almıştı.

Andreas da o sırada yerden kalkarak baygın haydudun asasını alınca, bu defa etrafı sarılan, diğer iki haydut olmuştu.

Golyat'ı yere seren Davut misali, Robin'in fırlattığı ikinci taş da tam isabetle hedefini bulunca Andreas oğlanın ya çok şanslı ya da çok tecrübeli olduğunu düşündü.

 kinci haydudun da yere yapıştığını gören sonuncusu, sıranın kendisine geldiğini anlayınca perişan bir halde tabanları yağlayarak gecenin karanlığında yitip gitti.

Tüm  arpışma boyunca çığlık atmayı bırakmayan Robin nihayet sustu ve Andreas'a yaklaştı.

  yi misiniz usta?"

Eczacı'nın alnından kan akıyordu ancak gülmeye benzeyen bir yüz ifadesi yanaklarıyla dudaklarını kırıştırdı.

 Horatius'un sakalı aşkına! Senin burada ne işin var?"

Robin omuzlarını silkti.

Üstat Eckhart'ın bahsettiği şu eski keşişi bulmak üzere Artenay'ye gideceğinizi tahmin ettim ve sizi buraya dek takip ettim."

 Takip mi ettin?" diye tekrarladı Andreas, kulaklarına inanamayarak.

“Evet...”

“Böyle sapan kullanmasını nereden öğrendiğini bana söyler misin?”

“Çiftlikte kargaları bununla avlarız biz...”

“Bu kargaların yakın zamanda uçamayacakları kesin,” dedi Eczacı yerdeki haydutları işaret ederek. “Şey, seni burada gördüğüme sevdiğimi söylemeliyim.”

Robin gülümsedi.

“Tek başıma gelmedim,” dedi arkasını dönerek.

Bir an sonra, uzun siyah saçlı bir kadının silueti tepenin üzerinde belirdi. Tek bacağından yakaladığı üçüncü haydudun gövdesini ardında sürüklüyordu.

“Magdala!” diye bağırdı Andreas donup kalarak.

“Saygılar şekerim!” diye yanıtladı fahişe, kocaman lacivert taşı gözlerinin etrafını hoş şekilde kırıştıran gülümsemesiyle.

Baygın haldeki haydudu yanlarına dek sürükledi, sonra Eczacı’ya sıcak bir tavırla sarıldı.

“Bu işte senin parmağının olduğunu tahmin etmeliydim,” dedi Andreas. “Peki ya diğer kızlara ne oldu? Onları tek başlarına mı bıraktın?”

“Eh.. Benim kığım olmadan da gayet güzel idare edebilirler,” dedi kadın arkasını göstererek.

“Peki şimdi ne yapacağız usta?” diye sordu Robin endişeyle.

Andreas duraksadı.

“Rica ederim eve geri dönmemi istemeyin benden!” diye feryat etti genç oğlan. “Tüm gün Lambert ve Marguerite için ağlayıp durdum! Yanınızda olmaktan başka bir şey istemiyorum. Bunu da ancak siz anlayabilirsiniz.”

Eczacı rahatsız bir halde başını salladı.

“Ağlamak onları geri getirmez.”

“Siz de ağlamadınız mı usta?”

“Tabii ki ağlamadım!” diye yalan attı Andreas. “Demek Artenay’ye kadar benimle geleceksin, öyle mi?”

“Evet!”

“Fakat Robin, ben artık eczacı falan değilim. Ben bir hiim. Seni doyurup doyuramayacağımı bile bilmiyorum.”

“Siz hâlâ benim ustamsınız.”

“Bazen ne kadar da budala oluyorsun!”

“Az önce hayatınızı kurtarmış olan bir budala!” diye cevabı yapıştırdı Robin.

“Durumu abartmayalım geçen adam. Pekâlâ, seni yanımda götüreceğim ancak bu süre, bana borçlu olduğun ıraklık süresine dâhil olmayacak!”

Geçen adam memnun bir tavırla kafasını salladı. Gözlerinin kızarıklığına bakılırsa gerçekten çok ağlamış olmalıydı.

“Peki ya sen Yatık? Paris’e geri mi döneceksin?”

“Bunu istesem de yapamam canım. Benim kııma da seninki gibi ödül koydular ve onu da popomu ne kadar beğendiklerini göstermek için yaptıklarını hiç sanmıyorum.”

“O halde sen de bizdensin?” diye yanıtladı Andreas, memnuniyetini gizlemeden.

“Aynen   yle.”

“Güzel.   nce acil işleri halledelim.”

Andreas yolun kenarına gitti ve mırıldanarak otları karıştırmaya başladı, sonunda bulduğu bir otun birkaç yaprağını kopardı.

“Bu bitkiyi tanıyor musun Robin?”

“Sarı kantaron,” diye yanıtladı çırak uysalca.

“Yani, *hypericum perforatum*. Gölgeden hoşlanmayan bir bitkidir, bu yüzden onu orman veya buradaki gibi yol kenarlarında sıkça bulabilirsin. Yaz dönümünde toplanan yapraklarının yağı çıkarılır, ancak Dioscorides’in de belirttiği üzere, bu yaprakların birkaç tıbbi yararı da vardır ve biz de bugün ondan faydalanacağız.”

Eczacı yaprakları alına götürdü ve kanamayı durdurmak için yarasına usulca bastırıp ovaladı.

“Artık güzel yataklarda uyku çekmeye gidelim mi?” diye sordu Andreas yaprakları yere atarak.

“Peki ya bu üç haydudu burada mı bırakacağız?”

“Onlar için oda parası mı ödemeye niyetlisin?”

Andreas yerde yatan adamların yaralarını inceledi ve nabızlarına baktı.

“Önemli bir şeyleri yok. Az sonra kendilerine gelirler. Çıplak olarak.”

“Çıplak mı?”

“Hacı kılığına girersek kimsenin dikkatini çekmeden yolumuza devam edebiliriz,” diye açıkladı Andreas gülerek.

“Ancak bunlar gerçek hacı değil ki!” diye karşı çıktı Robin.

“Aynen! Biz de değiliz!”

“Doğru.”

“Ayrıca buradakinin kesesi de para doluymuş...”

“Ah harika! Cep boşaltmada üstüme yoktur,” diye lafa karıştı Magdala.

“Usta!” diye öfkелendi Robin.

“Sus bakalım! İşgüzar dürüstlük kadar sinirime dokunanı yoktur. Buradaki para karnımızı uzun süre doyurmaya yeter. O serseriler kendilerine başka iş bulsalar! Ne ekersen onu biçersin. Al, sen ki o kadar dindar geçinirsin, bizi doyuracak paranın karşımıza çıkmasını Tanrı’nın lütfu olarak göremiyorsun.”

Böylece, üstat, çırağı ve fahişe, haydutları hiç utanmadan soyup soğana çevirdiler.

“Ah! Şuna bak!” diye bağırdı birden Andreas, haydutlardan birinin cebini boşalttıktan sonra. “Magdala, gel de şuna bak!”

“Ne buldun öyle aslanım?”

Andreas, yanına yanaşan kadının elini tuttu ve parmağına zümrüt kakmalı muhteşem bir yüzük taktı.

“Aziz Valentin aşkına! Yoksa bana evlenme mi teklif ediyorsun minnoşum?”

“Endişelenme güzelim. Buna hiç gerek yok.”

Genç bir gelin gibi kırıtan Magdala, Eczacı’yı alnından öptü.

Sonra hepsi kendi mantolarını çıkarıp haydutların hacı kıyafetlerine büründüler.   k  nları ve asalarını ellerine alarak yürümeye koyuldular, g  le oynaya   tr  chy vadisine girdiler ve *donativo*⁴⁰ karşılığında hacıları ağırlayan bir Benetikten manastırında konakladılar. Andreas ile Magdala kendilerini karı koca, Robin'i de oğulları olarak tanıttılar. Biraz hayal gücünün yardımıyla bu üç acayip yolcuyu Compostela yolunda bir hacı ailesi olarak görmek mümkündü pekâlâ.

40 (  sp.) Ba  ı  . (  . n.)

Aalis uzun bir süre gecenin indiği şehri izledi. Durduğu yerden, yapıların çember şeklinde dizildiği şehir planı pek hoş görünüyordu. Üç kapısı bulunan surlarında civardaki çoğu kentin aksine kuleler yoktu ve bu nedenle en yüksek yapı, merkezde bulunan kale binasıydı. Bu binanın doğu kanadında yapımı süren ve alaca karanlıkta hayal meyal seçilen kilisenin ilk duvarları yükseliyordu.

Genç kız acıkmış, üşümüş ve gücünün neredeyse sonuna varmıştı ancak Béziers kentine bu kadar yakın bir yerde ortalıkta dolaşma fikri kendisine pek akıllıca gelmiyordu. Ya hakkındaki haberler buraya kadar ulaşmışsa ne olacaktı? Bununla birlikte, tüm günü yürüyerek geçirmek yaralarını büsbütün kötüleştirmişti ve bir geceyi daha dışarıda geçirecek olursa sabaha çıkamayacağından korkuyordu. Böylece dikkatli bir şekilde şehre yaklaşmaya karar verdi. Sırtında çıkını, sağ elinde sıkıca kavradığı yürüyüş sopasıyla tepenin batı yamacından aşağı indi, Font Kapısı'na uzanan yolda ilerledi ancak giysileri ve vücudundaki yaralar nedeniyle dikkat çekeceğini düşünerek kendini göstermedi.

Surlara birkaç adım kala, sandığından çok daha geç kalmış olduğunu, büyük şehir kapısının kapandığını ve kapıda görevleri yalnızca kenti korumak değil, o saatten sonra içeri girmek isteyen tüccarlardan giriş vergisi almak olan iki askerin durduğunu anladı. Kendini tanıtmadan şehre girmesi olanaksızdı.

Genç kız yıkılmış bir halde kayanın tekinin üzerine çöktü ve tanıdık gözyaşlarının yanaklarından yuvarlandığını duyumsadı.

Zacharias  ld    nden beri öyle çok   lamı tı ki vücudunun bu kadar fazla gözyaşını nasıl olup da üretebildiğine hayret ediyordu.

Kayanın üzerinde uzanmı ken, nemli göz kapaklarının arasından gökte parlayan sayısız yıldız gördü. Eğer yeterince uzağa gidebilirse belki gecenin birinde başka bir gökteki başka yıldızlara bakabileceğini düşündü ve bu fikir hoşuna gitti... Hem de çok. Bu şekilde düşüncelere dalmışken, birden çakıllı yol üzerinde g r  t yle ilerleyen, doğrudan gelmekte olan bir at arabasının yaklaştığını fark etti. Genç kız, görünmemek için hemen  ıkınını kapıp kendini kayanın arkasına attı.

 ki atın çektiği, sandıklar ve kutularla dolu arabayı ellerinde meşaleler bulunan tüccar bir çift sürüyordu. Araba Font Kapısı'nın önünde durdu ve tüccarlar askerlerin yanına gittiler. Aalis ses çıkar-madan karanlıkta birkaç adım attı ve bir tümseğin ardına yatarak konuşulanları dinlemeye koyuldu.

"Her geçen hafta daha çok mal getirdiğiniz söyleniyor!" diye seslendi askerlerden biri şakacı bir tavırla. "Böyle giderse sizden iki katı vergi almamız gerekecek!"

"Y zba ım sizden muhteşem bir vergi tahsildarı olur doğrusu!" diye yanıtladı tüccar da alışkın hareketlerle adamın eline birkaç lira sıkıştırırken. "Günün birinde çok yüksek yerlere geleceğiniz kesin!"

"Tanrı da sizi duyar umarım!"

"Bugün neler olmuş, bize anlatsanıza? Birkaç saat önce iki tabur askere rastladık, öyle aceleleri vardı ki selam bile vermeden yanımızdan geçip gittiler!"

"Bu sabah B ziers'de değil miydiniz?"

"Hayır, Cazouls'daki pazara gittik."

"Gece B ziers'de iki yerde birden yangın çıkmış," diye anlattı asker ciddi bir havayla. "Başkan bir arama ekibi toplamı  ve güzel de bir ödül vadetmiş."

"Kimi arıyorlarmı ? Eşkıya  etesi falan mı?"

"Yok canım! Genç bir kıızı. Yolda  yle birine rastladınız mı?"

Bu sözleri duyan Aalis karanlığın içinde iliklerine kadar ürperdi.

“Béziers’yi genç bir kız mı yakmış yani?” diye şaşırdı tüccar.

“Ticaret Birliği Başkanı Ardignac’ın iddiasına göre öyle.”

“Nasıl biriymiş peki bu kız?”

“Daha on beşinde bile yokmuş, iri yeşil gözlü, kahverengi saçlı ve yaralıymış.”

“Henüz on beşinde bile olmayan bir kız koca şehri yakıyor ha! Ne biçim zaman! Bu tarife uyan kimseyi görmedik,” dedi tüccar neredeyse hayıflanarak ve askerler kendilerine izin verince, karısı ve atlarıyla birlikte şehir kapısından içeri girdi.

Aalis hiç ses çıkarmadan ayağa kalktı ve garige geri döndü. Bu defa hiç umut yoktu: o geceyi de dışarıda, kurbağaların vıraklamaları ve baykuşların çığlıkları altında, soğukta geçirecekti.

“Ploiebauch, bana acilen her ne söyleyecekseniz, saraydan ayrılma zahmetine değecek kadar önemlidir umarım. Bu nedenle sayın Valim, lütfen hızlı konuşun. İki saat içinde Kral’ın huzuruna dönmem gerekiyor ve kaybedecek zamanım yok.”

Enguerran de Marigny çok iyi bir nedeniniz yoksa rahatsız edebileceğiniz biri değildi. Son birkaç yıl içinde Mabeyinci muhtemelen krallığın en önemli ikinci insanı haline gelmişti, öyle ki Paris Valisi’nin bu görüşmeyi ayarlaması için tüm cesaretini toplaması gerekmişti. İki adam meraklı bakışlardan uzak, Notre-Dame Katedrali’nin içinde fısıldaşıyorlardı. Herkesin bildiğı üzere, Ploiebauch tüm kariyeri boyunca sadık bir Nogaret taraftarı, yani bir nevi Marigny düşmanı olmuştu, Şansölye hayata veda edince de bu düşmanlığın gereğı kalmamıştı.

“Kesinlikle sayın Mabeyinci hazretleri. Beni bu kadar kısa sürede görmeyi kabul ettiğiniz için de müteşekkirim,” diye yanıtladı Vali, ihtişamlı tonozu destekleyen inanılmaz uzunluktaki dört kolonun ayaklarından birinin gölgesinden.

İnşasına tam yüz elli yıl önce başlanmış ve hâlâ yapımı sürmekte olan katedral, Katolik âleminin kuşkusuz en güzel yapılarından biriydi, kutsal kimliğı böylesine gizli bir görüşmenin doğasına da uygundu.

“Anlatın.”

“Nogaret ile ilgili.”

“Tahmin etmiştim zaten,” dedi Mabeyinci bıkkın bir tavırla.
“Evet?”

“Ölmeden önce Şansölye bana bir sır açıkladı mösyö. Kral’ın cerrahı ölüm ilanını yapmadan az önce.”

“Size sır mı açıkladı?”

“Evet. Daha doğrusu, işinin bittiğini bildiği için, size anlatmamı istediği bir sırrı açıkladı.”

“Tanrı aşkına, sadede gelin!”

Bu lafı duyan Vali kendilerini kimsenin dinlemediğinden emin olmak için etrafına bakındı.

“Mabeyinci hazretleri, Andreas Saint-Loup’yu hatırlayacaklardır?”

“Elbette hatırlıyorum!”

“Size anlatacaklarım, Şansölye’nin birkaç hafta önce soruşturmamı isteyip sonra da tutuklattırdığı ve sizin de serbest bıraktırdığınız şu gizemli eczacıyla ilgili.”

“Ne olmuş ona?” diye sordu Mabeyinci, bu sözlerin altındaki imadan hoşlanmayarak.

“Size söyleyeceğim sırrı sizden başka kimsenin öğrenmemesini istedi. Ne yapılması gerektiğini yalnızca siz bilebilirmişsiniz ve duruma göre Kral’ın uyarılıp uyarılmamasına da siz karar verebilirmişsiniz.”

“Lafı gevelemeyi bırakın Ploiebauch ve sadede gelin.”

Böylece Paris Valisi, Nogaret’nin Andreas Saint-Loup hakkındaki kuşkularını Enguerran de Marigny’ye anlattı. Bembeyaz kesilen Mabeyinci durumun ne kadar ciddi olduğunu gördü. Aynı zamanda neden Nogaret’nin adamı kendisinden kaçırmak istediğini ve ölüm döşeğindeyken sırrını paylaştığını da çözdü.

Böylece, Marigny aşırı şekilde canı sıkılarak üvey kardeşi Sens Başpiskoposu’nun lafına uyup şu lanet Eczacı’yı serbest bıraktırmakla ne büyük bir hata yaptığını anladı. Bu adamın derhal bulunup ortadan kaldırılması şarttı.

“Size teşekkür ederim Ploiebauch. Geçmişte bizi karşı karşıya getiren her ne olursa olsun, bundan böyle minnettarlığımı kazandığınızı bilmenizi isterim.”

“Ben yalnızca Mösyö Nogaret’ye verdiğim sözü yerine getirdim efendim.”

“Hiçbir şekilde bu konuştuklarımızı başkasına anlatmamanız gerektiğinin farkındasınızdır sayın Vali.”

“Bunun için  ans lye’ye yemin ettim.”

“Güzel.”

“Peki ya siz? Bunu Kral’a anlatacak mısınız?” diye sordu, sözünü tutmasına hürmeten kendisine güvenilmesini temenni eden Ploiebauch.

“Bu konuyu biraz düşünmem gerekiyor. Şu an için, bu talihsiz, hem de çok talihsiz sırrı kimseye a mamak en iyisi.”

“ zin verirsiniz sayın Mabeyinci, bu sırrı sarayda öğrenmemesi gereken bir kişi varsa o da Kral’ın kardeşi Charles de Valois’dır. Sandı ınızın aksine, sizin saraydaki en büyük düşmanınız Nogaret değil, odur. Eğer Charles de Valois bu sırrı öğrenecek olursa hiç kuşkusuz size karşı kullanacaktır...”

“Biliyorum Ploiebauch. Bunu saklayaca ımdan emin olabilirsiniz. Sırrınızı bana açtığınız için size bir kez daha teşekkür ederim sayın Vali ve minnettarlığımı yakın zamanda göstereceğimi de bilmenizi isterim.”

Uyanmış olan Andreas, Benediktenlerin kendilerine verdiği odanın penceresine dayanmış, koyu renk bir perde gibi duran ağaçların ardından güneşin gökyüzünde yarattığı renkleri hayranlıkla seyreliyordu. Alttan itibaren sırasıyla kırmızı, turuncu, sarı devam eden renk cümbüşü tepede indigo mavisine dönüşüyor ve ufukta hâlâ görülebilen hilal şeklindeki ay, kutsal bir mum gibi parılıyordu. Gözlerini kapatıp çok yakında bitecek olan şurubundan bir yudum aldı. Alışkın olmasına rağmen, şurubun etkilerinin ortaya çıkmasını bekledi, sonra yan yana döşeklerde uyumakta olan Robin ve Magdala'ya baktı.

Nazikçe omuzlarına dokunarak ikisini de uyandırdı.

“Uyanın. Paris’ten ne kadar hızlı uzaklaşırsak kraliyet emrinden kaçma şansımız o kadar artar.”

Kısa süre sonra üçü, üzerlerinde hacı kıyafetleri ve ellerinde tempolu yürümelerine yardım eden asalarıyla yeniden yola düşmüştü bile. Giysileri sayesinde kimse onları rahatsız etmiyordu çünkü Compostela hacıları hayran olunası bir kefarete ve yoksulluk neferleri olmalarının yanı sıra sessiz duruşlarıyla da tanınırlardı. Ayrıca kenarları kıvrık şapkaları da Eczacı’nın kolayca ayırt edilebilecek şekilde tıraşlı kafasını meraklı gözlerden gizliyordu.

Bununla birlikte kendi aralarında alçak sesle sohbet etmekten geri durmuyorlardı. Robin geçmekte oldukları çayırıların kokusunun ona çocukluğunun geçtiği çiftliği hatırlattığından bahsediyor ve

Paris'in berbat kokusundan dem vuruyor, çırağını her fırsatta    tme e  alışan Andreas ise ona par  mler üzerine bir s  lev çekiyordu.

"Tıpta kullanılan kokuların her zaman hoş kokmadığını bil-melisin Robin. Bu kokuların hoş olanı olduğu kadar olmayanı da vardır, hepsi de farklı hastalıklara iyi gelir. Par  m türleri oldukça geniştir ancak onları daha iyi tanımlayabilmek için iki kategoriye ayırmak yerinde olur: kokulu sıvılar ve buhurdanlık yağları gibi sıvı par  mler ile pastiller, yemişler ve hasta odalarını t  t  lemek i in yaktıkları ardı  dalı gibi katı par  mler."

"Ah  yle mi?" diye şaşırdı Magdala, Andreas'ı çırağı kadar dikkatle dinliyordu. "Hastaların odasına par  m m  sıkılıyor yani?"

"Elbette! Ama yalnızca zengin hastalarınkilere."

"Pahalı olduğu için mi?" diye sordu Robin.

"Hayır. Hiçbir işe yaramadığı i in."

 ırağı ve Magdala'nın şaşkın bakışlarına karşılık Andreas g  r  t  l   bir kahkaha attı.

"Odanın her tarafına zarıf e dağılsın diye dar boyunlu bir kavanoza koyduğun portakal çiçeğı suyunu ufak bir ateşin üzerinde kaynatırsın. Buhurdanlığın nasıl yapıldığını biliyor musun?"

"Hayır, usta," diye yanıtladı Robin utanarak.

"Benzen ile aselbent reçinesini karıştırırsın..."

"Aselbent mi?"

"Re ineyi, Doğu'da yetişen ve hoş beyaz çiçekleri olan bir ağacın g  desini çizerek elde ederler. Benzen, aselbent reçinesi, sonra zambak ve başka aromatik bitki tozları. Hepsi portakal çiçeğı esansıyla ıslatılır, macunumsu hale gelen karışım da tenekeden kutulara konur. İşte genç adam, işte buna buhurdanlık denir."

"Peki bu bir işe yarar mı?"

"Elbette! Satmaya!"

Eczacı yeniden gülmeye başladı ve bu defa ona i ten bir şekilde g  len Yatık da katıldı. Robin ise ustasının bu şakalarına nasıl tepki vermesi gerektiğini tam olarak kestiremese de adamın şakacı açıkla-malarını dinlemekten memnundu. Bunun nedeni yalnızca bilgisini

artırıyor oluşu değil, aynı zamanda Lambert ile Marguerite'in, yüreğini yakan üzüntüsünü unutturmasıydı.

“Sonuç olarak kokuların hiçbiri işe yaramaz mıdır?” diye özetledi çırak temkinli bir havayla.

“Tabii ki hayır... Bizim meslekte kokulardan pek çok alanda yararlanılır Robin ancak onların kendi başlarına tedavi edici özelliği olmadığını bilmek gerekir. Zamanla sen de zihnin iyileştirici gücünün, biraz da telkinin yardımıyla bazen değme ilaçtan daha etkili olduğunu göreceksin. Mesela şarap ispiertosu ile sülfürü karıştırıp ciğerler için buhar elde edilir. Beyni güçlendirmek için baş tozu, nezle için damar büzüştürücü toz, kalbi rahatlatmak için de kalp tozu, buharları yatıştırmak için pis kokulu kâğıt, salya üretimini kışkırtmak için cıva tozu yakılır ve melankoliklerin giysilerine de kokulu kesecikler dikilir.”

“Peki ya kerhaneler için, onları güzel kokutmak için hangi parfümü kullanırsın?” diye sordu Magdala.

“Kerhane gibi kokmayan bir kerhane, kerhane değildir,” diye yanıtladı Andreas.

“Tabii o koku içinde yaşamak zorunda olan senin kıyın değil...”

“Teşekkürler Magdala, teşekkürler... Şimdi burada detaylara girmeyelim. Gördüğün gibi Robin, bir eczacının burnunun iyi koku alması çok önemlidir ve seninkinin de bu konuda gayet başarılı olduğunu görmekten memnunum.”

“Teşekkürler usta.”

“Örneğin, al bakalım,” diyen Andreas elini belindeki deri bir keseye attı ve onu çırağına uzattı. “Bu keseyi açmadan içinde ne olduğunu bana söyleyebilir misin?”

Yürümeyi sürdüren çırak, deri keseyi burnuna götürdü.

“Gelincik çiçeği,” diye yanıtladı çocuk hemen.

Andreas gülümseyerek başını salladı.

“Gelincik, göğüs yumuşatıcı şurubun temel maddesidir. Göğüs hastalıklarının tümüne iyi gelir. Neden, biliyor musun?”

“Balgam söker ve tükürüğü artırır.”

“Mükemmel. Büyük gelişme gösteriyorsun Robin.”

“Gördüğünüz gibi, yolda bile olsak beni eğitmekten geri kalmıyorsunuz, sizin yanınızda olmak benim için bir nimet.”

“İyi bir usta kendisine yağ çekilmesinden hoşlanmaz Robin. Dalkavukluk yalnızca kifayetsizleri memnun eder.”

“Ama beni öven sizdiniz!”

“Çünkü sen hâlâ tam olarak becerikli sayılmazsın evladım,” diye yanıtladı Andreas hınzırca.

Genç oğlan başını salladı ve üçü gün ortasına dek yürüyüşlerini sürdürdüler. Yan yana usta ile çırak olarak yolculuğa çıkmış Andreas ve Robin, böylesi bir durumda bulunan çoğu kişi gibi birbirlerine karşılıklı olarak değer katıyorlardı. Yatık’a gelince, onun da Gaia veya Demeter gibi ana tanrıçaları hatırlatan güzelim göğüsleri ile aşkın en hoş sembollerinden biri gibi durduğunu söyleyebiliriz.

Azıcık uyuyabilen Aalis, otlardan kendine yatak yaptığı bir kaya oyuğunda acı, açlık ve soğuktan oluşan kötü hislerle sabaha karşı uyandı.

Aşağılarda Puisserguier şehrindeki evlerin bacalarından çıkan dumanları görünce, o sırada sıcacık taş evlerinde kahvaltı eden insanları kıskançlıkla düşündü.

Titreyen elleriyle açtığı çıkınında yemek niyetine yalnızca birkaç peksimet kırıntısı vardı. Vücudu öylesine kötü bir haldeydi ki midesini buranın yaraları mı yoksa açlık mı olduğunu ayırt edemiyordu. Yine de garigde karnını doyuracak bir şeyler bulabil-meyi ümit ederek yoluna devam etmeye karar verdi, böylece sırtını güneşe vererek batıya doğru yürümeye koyuldu.

Yolda yiyecek niyetine biraz karahindiba, sütleğen otu, ebegü-meci, birkaç yabani havuç, rezene buldu, pek de ziyafet sayılmayan bu yiyecekler yoluna devam etmesi için gereken enerjiyi sağlamıştı.

İkinci civarında zemin iyice yokuşa bağladı ve yürümek çok daha zor hale geldi. Ayağına büyük gelen çarıkları yerde kayıyordu, gittikçe sıklaşan garig örtüsünü esasının yardımıyla aşmaya çalışan Aalis, karayılan veya daha kötüsü bir engereğin üzerine basmamak için tüm dikkatini vererek yürüdüğünden iyice yavaşlamış ve nefes nefese kalmıştı.

Tek tesellisi içinde bulunduğu doğanın eşi bulunmaz güzelli-ğiydi: mavi lavanta tarhları, gri kayaların arasından fırlamış yeşil zeytin ağaçları ve sanki Toprak Ana'nın besleyici kanı akmış gibi

rengârenk gölcükler oluşturan bakır kızılı topraktan fışkıran binbir çiçek.

Akşam çökerken, yüzü ceset gibi bembeyaz olan genç kız üzüm bağlarıyla dolu bir tepeye vardı. Öylesine yorgundu ve yaraları yüzünden öylesine çok acı çekiyordu ki oracıkta düşüp her şeyden uzakta ölüvereceğini sandı. Belki de olması gereken de buydu zaten. Talihin onu terk ettiğinden emindi. Yüzü acıdan kasılarak ve boğazı yanarak elindeki asayı bıraktı, diz üstü çöktü ve gözlerini kızıl toprağa dikti.

İşte Aalis tam olarak o anda, sanki gerçek tüm çıplaklığıyla karşısına dikilmiş gibi, yaptığı hareketin ciddiyetini kavradı.

Annesiyle babasını öldürmüştü.

Öz ailesini, kendi kanını, kendi canını. Kendisine hayat vermiş insanlara karşılığında ölümü hediye etmişti. Utanç ve pişmanlık tüm şiddetiyle yüreğine doldu. Annesinin yüzünü, gülüşünü anımsadı, aklına kötü değil, güzel anılar geliyordu. Asla huzura kavuşamayacağını, işlediği suçun asla affolmayacağını, ruhunun lanetlenmiş olduğunu ve sonsuza dek cehennemde yanacağını biliyordu.

Gözlerini yerden ayırmadan umutsuzca homurdandı.

Ancak birden, çektiği işkencenin ortasında, kızıl toprağın derinliklerinden kendisine seslenen yaşlı Yahudi'nin sesini duyar gibi oldu. Bu ses ona, *yolunu bulacağını biliyorum*, diyordu. Ona bu denli dokunan, öylesine çok inandığı ve kuşkusuz memleketini terk etmesine neden olan sebeplerden biri olan o sözleri tanıdı. *Senin yolunu bulacağını biliyorum*.

Genç kız gözlerini kapadı, sanki aklını kaçırmış gibi, geçmişten gelen bu hayali sese yanıt verdi.

"O yolu bulamadım ben Zacharias. Bulamadım. Kayboldum."

Karşılık olarak, zeytin ağaçlarının yapraklarını uçuşturan rüzgârın sesini duydu.

Uzun bir süre, devasa bir yalnızlık hissederek öylece kaldı.

Sonunda gözlerini açtığı anda sanki bir anlığına uzaklarda bir ısıltı görür gibi oldu. Titreşen minik bir ısıltı. Devam etmesini

sağlayacak herhangi bir işaret için yanıp tutuşan genç kız bastonunu yerden aldı ve acılar içinde yerden kalktı.

Akşam, ağaçların gölgesini koyulaştırıp batan güneşin altın rengine bürüdüğü uzaktaki dağları bir dev ailesine benzetirken, lacivertimsi uzun bir örtüye benzeyen gökyüzünde yıldızlar teker teker parıldamaya başlıyordu.

Küçük kız birkaç adım daha atınca ısıltı çok daha belirgin bir hal aldı. Ateşler içinde, o yönde biraz daha ilerledi ve sonunda, kırmızı çatılı evlerinden birinin penceresinde mum yanan küçük bir köy görüldü.

“Majesteleri, Nogaret’nin ölümü ile Saint-Loup’nun ortadan kayboluşunun rastlantı olamayacağını ve Eczacı’nın bizim zavallı Guillaume’un ölümünde parmağı olduğunu kuşkusuz fark edeceklerdir.”

Cité Sarayı’nda Büyük Salon’daki yüksek tahtında oturmakta olan Yakışıklı Philippe’in suratı asıktı ve ifadesiz olmakla tanınan bu adam için olmayacak şeydi bu. Başlayacak olan parlamento oturumu nedeniyle az sonra salon danışmanlarıyla dolacaktı ve Kral henüz Enguerran de Marigny ile baş başa verip de şansölyesinin ani ölümü ile ilgili ne diyeceğini tam olarak kararlaştıracak zaman bulamamıştı. Suikast dedikoduları şimdiden alıp başını gitmişti, kimisi bu ölümden Molay ve Tapınak Şövalyeleri’ni sorumlu tutarken kimi de papaya vuran adamın Tanrı’nın gazabına uğradığını düşünüyordu...

“Nogaret’nin benden ne istediği açık Enguerran. Sizden istediği ise çok daha belirsiz. Ancak şu anda bunun bir önemi yok... Onun ölümüyle aranızda süren rekabete de nokta konmuş oldu. Şu Saint-Loup denen adamın da Nogaret’nin bana anlattığından çok daha beter biri olduğunu hissediyorum. Düşünün: adam polisten kaçmak için kendi evini ateşe verip iki hizmetlisinin ölümüne neden oluyor!”

“Kendisini suçlamamıza neden olacak kanıtları da ortadan kaldırmayı amaçladığı ortada.”

“Peki ya Nogaret’nin ölümü?”

“Onun parmağı olduğundan kuşkulaniyoruz Majesteleri.”

Kral düşünceli bir şekilde başını salladı.

“Cerrahım, Şansölye’nin yanına gittiğinde, sanki asılan biri gibi, onu dili şişmiş ve ağzından dışarı fırlamış olarak buldu. Mösyö de Monderville’e göre bu durum zehirlenme belirtisi olabilirmiş.”

Okurlarımız, bugün bile tarih kitaplarına göre ölümü gizemini koruduğu halde, Nogaret’nin zehirlenme nedeniyle değil de Andreas’ın isabetli şekilde teşhis ettiği anevrizma nedeniyle dili şişerek öldüğü açıklamasının daha mantıklı olduğunu anlamışlardır. Anevrizma patladığında beyinde kanamaya neden olarak oksijen yetersizliğinden ölüme sebep verebilir. Ancak Kral’ın cerrahı Henri de Mondeville hastalığın belirtilerini önceden fark etmediği için kendisini suçlamalarından korkarak bu gerçeği dile getirmekten kaçınmıştı.

“Eğer zehirlenerek öldürülmüşse,” dedi Marigny, “bunu bir eczacının yaptığığın ortaya çıkması hiç şaşırtıcı olmazdı. Yunancada *Pharmakôn* hem ilaç hem de zehir anlamına gelir, öyle değil mi?”

“Ya da bu işin içinde büyü var,” diye devam etti Kral. “Nogaret, Saint-Loup’nun sapkın olduğundan kuşkulanıyordu...”

Marigny yavaşça başını salladı.

“Ne olursa olsun, adamın bir an önce yakalanması şart.”

Yakışıklı Philippe o sırada danışmanlarının kendisini saygıyla selamlayarak birer birer Parlamento Salonu’na girmeye başladığını fark etti.

“Kraliyet tutuklama emrinin ülkenin tamamına yayılmasını istedim,” diye mırıldandı Kral, danışmanın kulağına eğilerek. “Ancak şu Saint-Loup çok sinsi bir adam, onu yakalamak için daha iyisini yapmamız gerek. Nogaret, adamın yakalanması için Ploiebauch’u görevlendirmişti, belki biz de bu iş için yine onu kullanmalıyız.”

“Vali’nin işi başından aşkın majesteleri ve sonuçta görev yeri Paris. Oysa Eczacı’nın başkenti çoktan terk etmiş olması yüksek ihtimal. Bize eli daha ileri uzanan ve daha azimli biri gerek.”

“Kraliyet şövalyelerinden birini bu iş için görevlendirebilirim.”

“Elbette majeste, ancak bu kişinin sizin son derece güvendiğiniz ve bu tür işlere alışkın biri olması daha yerinde olacaktır.”

Salon yavaştan dolmaya başlıyordu ve yüksek taş duvarlarda hukuk adamlarının, danışmanların, noterlerin ve m başirlerin mırıltıları yankılanıyordu. Hepsi de endişeli duran yüzlerden yalnızca bazılarının gerçekten  zg n olduğu g r l yordu. şansölye’nin ölümü sarayda çalkantı yaratacağa benziyordu, herkes bu durumun Normandiyalıları mı, Nogaret’nin memleketlisi olan g neylileri mi, yoksa Marigny gibi Champignonluları mı avantajlı hale getireceğini hesaplamaya çalışıyordu. Yakışıklı Philippe’in iktidarı uzadıkça, ülkeyi birleştiren Kral’ın elde ettiği g  , artan vergiler ve Mabeyinci’nin despotluğu ülkede durumdan memnun olmayan akımların çoğalmasına neden oluyordu.

Her şey bir yana, Philippe en çok muhalefeti de kendi hane-danına mensup kişilerden görmekteydi: Huzursuzluk çıkarmak, k r etmek için en ufak fırsatı bile kaşırmayan, iktidarının ve de Marigny’nin en tehlikeli düşmanlarından biri de baronları kışkırtmaya hazır olan kendi öz kardeşi Charles de Valois’ydı.

“Belki de bu görevi Nogaret’nin ardılına teslim etmeliyiz,” diye önerdi Marigny. “Majestelerinin aklında şans lyelik için hangi isim var acaba?”

Sorunun soruluşundaki kurnazlığı gözünden kaşırmayan Kral hafifçe gülümsedi.

“Ben de bu soruyu bana ne zaman soracağınızı merak ediyordum... Nogaret’nin ardılı olarak Pierre de Latilly’yi seçtim sevgili Enguerran ancak o daha çok vergi toplamaktan anlar ve bu konuda pek işimize yaramaz.”

“Katılıyorum,” diye yanıtladı, bu görevi kime vereceğini çoktan belirlemiş olan Marigny. “Majestelerinin, insanları avlamaya alışkın birisini bulması gerek. Yılmak bilmeyen, akbaba gibi bir yırtıcı olmalı.”

Danışmanının lafı nereye getirmek istediğini anlamaya başlayan Kral kaşlarını çattı.

“Bu iş için Guillaume Humbert’i mi önereceksiniz yoksa?”

“Engizisyoncu’nun Tapınakçılar, Yahudiler ya da şu Marguerite Porete cadalozu konusunda çok başarılı olduğu aşikâr değil mi?”

“Elbette, elbette, ancak bu konunun onu ilgilendiren pek bir yanı yok...”

“Guillaume uzun süre sizin adınıza çalıştı majeste, yani bizim tarafımızda olduğunu biliyoruz. Ayrıca Tapınakçıların hakkından gelirken de Nogaret ile yakinen çalıştılar. Şu anda Sens’ta yardımcılığını yaptığı üvey kardeşimin onu ikna edebileceğini sanıyorum.”

Kral onayladığını belirten bir baş işareti yaptı.

“Öyle olsun.”

“Bu isteğinizin derhal Guillaume Humbert’e iletilmesini sağlayacağım majesteleri,” diye lafını tamamladı Marigny, tabii gerçekte söz konusu istek tamamen kendisine aitti.

“Doğada yürüyüşe çıktığında, gözüne ilişen bitkilerin neredeyse tümünün eczacılık mesleğın boyunca işine yarayacağını birmelisin Robin.”

Akşam olmaya başlamıştı ve Compostela hac yolculuğunun önemli duraklarından biri olduğı için Andreas’ın geceyi geçirebileceklerini düşündüğü güzel surlarla çevrili Étampes şehri ufukta görünmüştü. Kentte hacıların konaklayabilecekleri pek çok han bulunuyordu.

“Biliyorum usta ve hepsinden faydalanacağıma dair sizi temin ederim.”

“Çömezın çok şeker!” diye neşeyle seslendi Yatık.

“Koyunotu, alpyıldızı ya da Cezayir menekşesi gibi yara iyileştiricileri, tavşanmemesi, kuşkonmaz, rezene, maydanoz ve sarım-saktan oluşan iştah açıcı beş kökü, kara venüssaçı, beyaz venüssaçı, geyikdili, *ruta muraria* gibi baldırıkaraları, yürek kuvvetlendiren çiçeklerden hodan veya menekşeyi, mide yatıştırıran papatya ve dereotunu, gevşeticilerden olan hatmi çiçeğı, şebboy, akbaş otu veya zambağı, yakıcı tohumlardan olan anason ve kimyonu ayırt edebirmelisin...”

Andreas, okurlarımızın muhtemelen sıkılacağı şekilde, sesini çıkaramayan zavallı Magdala’yı ise sıkıntıdan bayılmanın eşiğine getirerek anlattıkça anlatıyordu. Buna karşılık Robin, üçü yeşil çalılıkları geçip Étampes şehrinin Saint Jacques Kapısı’na gelene dek ustasının sözlerini büyük bir heves ve dikkatle dinledi.

Önceki gece Andreas, Benedikten keşişlerinden aldığı parşömenleri ve kalemi kullanarak odada gizlice Compostela haccına çıktıklarına dair tavsiye mektupları kaleme almıştı. Onun sahte mektupları, haydutların giysilerinde bulduklarından çok daha kaliteli olmuştu. Mektupları farklı kalemleden çıkmış gibi göstermek için içine is veya sirke katarak mürekkebin rengini bile değiştirmişti. Ustasının hilebazlığa alışkın hallerine şaşırın Robin ise yapılardan biraz rahatsız olmuştu. Tavsiye mektupları sayesinde şehre girmelerine kolayca izin verildi. Bununla birlikte işi şansa bırakmamış ve şapkalarını iyice aşağı çekerek yüzlerinin alaca karanlıkta görülmemesini de sağlamışlardı.

Surların içine girince, Hospitalier Şövalyeleri'nin Saint-Jacques-de-l'Épée adlı karargâhından hanlara kadar sayısız binaya bakınca burasının ne kadar önemli bir hac durağı olduğu hemen anlaşılıyordu. Hacı adaylarının dua için gittiği Saint Gilles Kilisesi'ne açılan sokağın üstünde ondan fazla han vardı: *Çeşme, Üç Kral, Altın Aslan, Kuğu, Gümüş Aslan, Karabaş, Altın Kartal, Yeşil Meşe, Büyük Ulak...*

"Bu hanlardan birinde mi kalacağız usta?"

"Hayır."

"Neden?" diye sordu genç çırak hayal kırıklığına uğramış bir tavırla.

"Çünkü ben Saint Antonius Misafirhanesi'ni bulmak istiyorum."

"Orası neresi?"

"Orası on sekiz yıl önce Compostela'ya hacca giderken ve ondan dokuz yıl sonra geri dönerken kaldığım yer. Orayı yeniden görmek istiyorum."

"Nerede peki?"

"Ben... hiç hatırlamıyorum," diye itiraf etti Eczacı.

Bunları konuşurlarken kendilerini sokak kadınlarının bulunduğu dar ve karanlık bir sokağın önünden geçerken buldular.

"Beni burada bekleyin, gidip adresi soracağım," diye duyurdu Magdala meslektaşlarının çalıştığı dar sokağa giderken.

Kaldırımlarda müşteri ayartmakla meşgul genç fahişelerden birine seslenmek yerine, Magdala kapının önüne   ktiği bir taburenin üzerinde tüm gün pinekleyerek eskiden aktif olarak yürüttüğü mesleğini artık bir nevi yönetici olarak sürdüren yanık tenli yaşı bir tanesine yanaştı.

Magdala'nın yaklaştığını gören kadın kaşlarını çattı.

   er kendine iş arıyorsan şekerim burası sana pek uygun değil. Sokak yeterince dolu zaten, haydi, al voltanı."

Magdala karşılık olarak gülümsedi.   zerindeki hacı giysisine rağmen kadın onun ciğerini okumuş ve kendisi gibi fahişe olduğunu anlamıştı. Kadının epey açıkgöz biri olduğu bakışlarından belli oluyordu.

"Kızmayın canım, sokağınızda iş tutmaya gelmedim."

Normalde fahişeler birbirlerine hitap ederken sizli bizli konuşmazlardı. Bunu yalnızca usta yerine koydukları mamalarıyla konuşurken saygıdan yaparlardı.

"Gerçekten hacca gittiğini yutturmaya mı çalışıyorsun yoksa bana?" diye sordu yaşı kadın kuşkuyla.

"  yle de diyebiliriz."

Parisli sokak kadını duayenin elini kibarca tuttu.

"Magdala. Bana Yatık derler."

"Burada kızlar bana Mama derler, ama sen Izia diyebilirsin."

"İyi akşamlar Izia. Aziz Nikola sizi ve kızlarınızı korusun."

"Niyetin iş tutmak değilse ne istiyorsun bakalım?"

"Yoldaşlarım ve ben Saint Antonius Misafirhanesi'ni arıyoruz ancak istenmeyen kişiler olduğumuzdan bunu herhangi birine soramadık."

Yaşı fahişe, kendisiyle dalga geçip geçmediğini anlamak için Magdala'yı uzun bir süre süzdü. Sonra kadının gayet ciddi olduğunu görerek onlara adresi tarif etti.

"Teşekkürler Izia."

“Rica ederim, meslektaşlar arasında lafı bile olmaz. Yavuklularınla başınız sıkışırsa gelip beni görebilirsiniz. Ama kentte iş tuttuğunu öğrenirsem o zaman külahları değişiriz. Anladın mı?”

Magdala başını salladı ve Andreas ile Robin’in yanına dönerek Saint Antonius Misafirhanesi’nin yolunu gösterdi.

Bir şapel ve karşılama ofisinden oluşan yapı, yalnızca Saint Jacques de la Compostela’ya değil, Roma’ya veya Kudüs’e giden hacı adaylarını da misafir ediyordu. Bir rahip ve birkaç keşiş tarafından çekip çevrilen bu uhrevi bina, içindeki çoğu insan konuşmak yerine dua etmekle meşgul olduğundan, huzur ve maneviyat yuvası gibiydi.

Kusursuz hacı giysileri içindeki Andreas, Magdala ve Robin, tavsiye mektuplarına kendi imzasını da atan Rahip Gineste tarafından karşılanarak binaya davet edildiler. Rahip, eğer isterlerse isimlerini, geliş ve gidiş tarihlerini kayıt defterine işleyebileceğini söyledi. Eczacı bunu seve seve kabul etti. Kral’ın emriyle aranan birinin kayıt defterine adını işletmesi pek parlak bir fikir olmamakla birlikte, böyle bir daveti reddetmenin dikkat çekeceği kesindi, çünkü Eczacı’nın konuşmasından ve duruşundan, okuma yazması olan biri olduğu, yani imza atabileceği anlaşıyordu. Böylece Andreas, kendisi, Magdala ve sözde oğulları için, böylesi bir duruma hazırlık olsun diye tavsiye mektubunda da kullanmış olduğu Roquesec soyadıyla imzasını attı. Bu ismi de Aquinolu Thomas’a atfen uydurmuştu.

Tüy kalemi eline alıp güzelce imza attı.

“Bu kayıt defteri muhteşem, uzun zamandır tutuyor olmalısınız sayın peder?” diye sordu defteri kapatmadan önce.

Bu lafı iltifat olarak kabul eden Rahip gururla gülümsemekten kendini alamadı.

“Bu defter, misafirhanemiz Sens Başpiskoposu tarafından Notre-Dame rahip meclisine teslim edildiğinden beri tutuluyor.”

“Yani?”

“1210 yılından beri bayım.”

“İsa aşkına!” dedi heyecanla Andreas. Eczacı’yı çok iyi tanıyan Magdala ve Robin’in aksine Rahip, adamın bıyık altından

dalga geçtiğini anlayamamıştı. “Ne muhteşem bir eser! Müsaade ederseniz bir göz atabilir miyim? Bu defter yüz senelik bir tarih içeriyor! Muhteşem!”

“Rica ederim oğlum, buyurun bakın! Siz de göreceksiniz, evimiz sadeliğine rağmen pek çok önemli ismi ağırlamıştır!”

“Bundan bir anlığına bile kuşku duymam sayın Peder!”

Ne aradığını çok iyi bilen Andreas böylece sayfaları, hayretini ve hayranlığını belirten nidalar atarak geriye doğru çevirmeye başladı, ta ki 1295 yılının kayıtlarına ulaşıncaya dek. O sene, yirmi bir yaşındaydı ve hac yolunda ilk durağı burası olmuştu.

Yüzünü kayıt defterine yaklaştırdı ve parmağını imzaların üzerinde gezdirmeye başladı. On sekiz yıl önce attığı imzayı tanıyınca gülümsedi. Gençliğini ele veren el yazısı pek az değişmekle birlikte zaman içinde çok daha zarif hale gelmişti. Bu defa çok daha yakın bir zamana ulaşmak amacıyla ileriye doğru sayfaları yeniden çevirdi ve hacdan döndüğü sene olan 1304 yılına ait kayıtları hemen buldu. Parmağı zarifçe parşömenin üzerinde gezinmeye başladı ve birden durdu.

Aynı anda Robin ustasının yüzünün birden soluklaştığını fark etti. Eczacı şok geçirmiş gibi bir anlığına donup kaldıktan sonra dişlerini sıkıp defteri kapattı, zoraki bir şekilde gülümseyerek hiçbir şeyden kuşkulanmayan Rahip’e tüy kalemi geri uzattı.

“Size teşekkür ederim Peder.”

“Bir oda ister miydiniz? *Donativo*’ya karşılık yatakhane konaklama ve akşam yemeği veriyoruz ancak özel odada kalmak isterseniz, ücreti altı dinar.”

“O halde karım ve oğlumla kendimiz için bir oda tutalım.”

“Çok güzel. Size göstereyim. Bir saat içinde akşam yemeğini haber veren çanı çalacağız. Şapelimiz de günün her saati ibadete açıktır.”

“İşte bu harika!” diye atıldı Magdala da çaktırmadan yüzünü buruşturarak.

Rahip'in peşi sıra giderek küçük ve sade ama tam da istedikleri gibi gözlerden uzak odalarına vardılar.

Gün boyu yürümekten yorgun düşen Magdala, Peder Gineste yanlarından ayrılır ayrılmaz kendini yatağa atıp uyudu.

"Saint Denis Sokağı'nda paso volta atıp dururum ancak daha önce hiç bu kadar yanlarımın ağrıdığı olmamıştı doğrusu güzellerim!"

"Kayıt defterinde ne gördünüz?" diye sordu hemen Robin.

Endişeli görünen Eczacı, pencerenin önündeki banka yığılır gibi oturdu.

"Ah! Keşke *oculus corpuscula*'m yanmasaydı da şu anda yanımda olsaydı!"

"Kayıt defterinde ne gördünüz?" diye ısrarla sorusunu yineledi çirak, sabırsızca. "İsminiz orada yazmıyor muydu?"

"Yazıyordu. İki defasında da."

"O zaman sorun nedir? Sizi üzen ne?"

"1295 yılındaki ilk ziyaretimde her şey normal görünüyor. İmzam, geliş ve gidiş tarihlerim açık bir şekilde görülüyor. Oysa 1304 yılındaki kayıta, yani döndüğüm sene, benim imzamın üstündeki satır boş görünüyor Robin. Tüm kayıt defterindeki tek boş satır. Sanki biri oradaki ismi silmiş gibi!"

"Sakin Bay Eczacı kendi önemini göstermek için bir satır atlamış olmasın?" dedi Robin, küstah sayılabilecek alaycılıkla.

"Saçmalamayı bırak! Bununla bizi buralara sürükleyen iki gizem arasındaki bağı göremiyor musun? Boş oda ve silinmiş tabloyla?"

Çırağın yüzündeki gülümseme silindi.

"Adınızın üstündeki kaydın gerçekten silinmiş olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Henüz bunu kesin olarak kanıtlayamam Robin. Tek söyleyebileceğim, tıpkı evimde boş olmaması gereken boş bir oda bulunduğu ve tablomda yer alan başka bir yüzün bir şekilde sırta kadem bastığı gibi, kayıt defterinde de adımın üst satırında yer alan ismin buhar olup uçtuğu ve bu üç olayın çok büyük ihtimalle birbiriyle bağlantılı olduğu!"

“Kuşlarım,” diye araya girdi Magdala, “şu gagalarınızı az kapa-
pasanız da biz de şurada uykucuğumuzu uyusak.”

Robin düşünceli bir tavırla çenesini kavradı.

“Bu işte başka bir acayıplik daha var usta,” diye mırıldandı.

“Neymiş o?” diye sordu Andreas başını kaldırarak.

“Tarihler. Buradan  c defa geçtiniz ve her birinin arasında
tam dokuz yıl var.”

Eczacı başını salladı.

“Tamamen rastlantı.”

“Hiç fark etmez!” diye karşı  ıktı Robin. “ c rakamı ve do-
kuz rakamı! İki de aynı!  c, teslisi, yani ilahî prensibi simgeler:
Baba, Oğul ve Kutsal Ruh’u. Aynı zamanda tamamlanışı, bitişi
de. Mesleklerdeki gibi:  ırac, kalfa, usta.  c sayısı mükemmeliyeti
temsil eder! Aynı şekilde,  cgen de Eski Ahit’in tanrısı Yehova’nın
simgesidir. Dostunuz Eckhart’in bahsettiği *демиургос* o olabilir
pekâlâ. Ayrıca, tamamladığınız hac yolculuğunun sembolü olan
Aziz Yakup deniz kabuğu da ters duran  cgen şeklinde dir! Dokuz
rakamına gelince... Dokuz da  cle  c n çarpımına eşittir!”

Eczacı yerinden kalktı, çırağını omuzlarından yakalayarak
kısık gözlerini oğlanın yüzüne dikti ve sonra gösterişli bir tavırla
şöyle dedi:

“Robin, sen salağın tekisin.”

Küçük bir köye çıkan dar patikadan ilerleyen Aalis bir kuyunun yanından geçerken birden arkasında kopan gürültüler yüzünden kuyunun arkasına saklanmak zorunda kaldı.

Karanlığın içinde, öfkeyle havlayan üç ya da dört köpeğin eşlik ettiği koyunlardan ve keçilerden oluşan bol gürültülü, çılgın bir kafiye belirdi. İşin kötüsü de hepsinin doğruca genç kıza doğru gelmesiydi. Sürünün ardından da üzerine başlıklı uzun bir manto giymiş, elinde kamçı tutan, tekinsiz ve karanlık bir siluet görüldü.

Görölmekten ve köpekler tarafından keşfedilmekten ödü kopan Aalis garigdeki çalıllara doğru kaçtı ve yüksekçe ufak bir kayanın ardına boylu boyunca uzanıp sürünün geçmesini bekledi.

Coşkulu köpeklerin gözetimi altındaki koyunlar, kuzular, oğlaklar ve keçiler oradan oraya zıplıyor, yolda rastladıkları otları midelerine indiriyorlardı. Aalis kafiyei daha iyi görebilmek için biraz doğrulunca arkadan yürüyen kişinin kadın olduğunu fark etti. Çoban kadın sürüsünü ağıla geri götürüyordu, bir elinde kamçısını tutarken diğeri eliyle kundaklanmış bebeğini kucaklamıştı. Bebeğin ufacık başı annesinininkini azıcık aşıyordu. Başlığının altından yüzü bir anda görünen kadın otuz yaşlarındaydı. Hızla yürüyor ve sürüsünü hizaya sokmak ya da bir köpeğine komut vermek için ara sıra küçük çığlıklar atıyordu.

Aalis büyülenmiş gibi küçük köye doğru uzaklaşan kafilenin ardından bakarken yakınarda bir ağıl olduğunu gördü.

Bulunduğu yerden ufak bir tepenin kayalık yamacına kurulmuş k  y  daha iyi inceleyebiliyordu. Taş ve toprak döşeli dar sokakların aralarında dolandığı, ev ve çiftlik binalarından oluşan on iki kadar yapı vardı. Hakkındaki haberlerin bu küçük köye ulaşmış olması düşük bir olasılıktı ancak yine de riske girmek istemedi. Belki ertesi gün oradan kendisi için yiyecek bir şeyler bulabilirdi. Süt, yumurta... Sonuç olarak ufak tefek hırsızlıkların, işlediği büyük günahın yanında pek bir önemi yoktu. Ancak o an için ölesiye yorgun hissediyordu ve dinlenmesi gerekiyordu. Kurt gibi acıkmış olmasına rağmen, yiyecek aramaya hiç mi hiç hali yoktu.

Aalis aşağısında köye fazla yakın olmayan yarı açık bir ahır olduğunu fark etti. Geceyi orada geçirmeye karar verdi. Ayağa kalkıp yürüyüş sopasını aldı, ses çıkarmamaya gayret edip toplam olarak samanların arasına yerleşti. Böylece r  zg  rdan ve soğuktan korunacaktı.

Uzaktan gelen köpek havlamalarını hâlâ duyuyordu ancak az sonra gücünün sonuna gelen genç kız, önceki geceden çok daha derin bir uykunun kollarına yuvarlandı ve   afak sökene dek de uyanmadı.

“Ben yatmaya gidiyorum,” diye duyurdu Andreas yemekten sonra. Magdala ve Robin’e odada biraz yalnız kalmak istediği mesajını vermek istemişti.

“Peki, git de uyu tavşanım, biz de ufaklıkla birazdan yanına geliriz,” diye takıldı ona Yatık. Eczacı başını sallayıp yanlarından ayrıldı.

“Ustam için endişeleniyorum,” diye mırıldandı Robin sır verirmiş gibi, adamın ardından.

“Buna hiç gerek yok kurbağacık, yukarıda ne yapacağını biliyor musun, ha?”

“Evet. Şurubundan içecek. Neden her sabah ve akşam o ilacı aldığını hâlâ öğrenemedim. Bu zamana dek çoktan iyileşmiş olmalıydı...”

“Lafa bak! Andreas iyileşmekten deli gibi korkan insanlardan biri.”

“Neden böyle söylüyorsunuz?”

“Ama sen ne zamana kadar bana siz diyeceksin?”

“Özür dilerim,” dedi Robin, etraflarındaki masalarda yemek yiyen hacıların kendilerini duymuş olabileceklerinden çekinerek. Girdikleri kılığa ve anne-oğul rolü yapmalarına alışamamıştı bir türlü...

“Aklımızdaki bir sorunu unutmak için fiziksel hastalıklar uydurmak bazen bize daha kolay gelir,” diye açıkladı hayat kadını. Neden bahsettiğini iyi biliyormuş gibi konuşuyordu.

“Ustamın unutmak istediği nasıl bir acı olabilir ki?”

“Sence ne olabilir sivri zekâ?”

“Aşk acısı mı?”

Kadın gülümsedi.

“Başka ne bir adamın acı çekmesine neden olur ki?”

“Size... sana bunu kendisi mi anlattı?” diye düzeltti çırak, ustasını daha yakından tanımak istiyordu.

“Pek sayılmaz... Ama ben saçlarımı boşuna ağartmadım. Ustan ilaçtan ne kadar anlarsa ben de adamlardan o kadar anlarım, işim bu benim. Saint-Loup’nun kalbi kırılmış ve bir daha da kendini toparlayamamış.”

Robin başını salladı.

“Neyse, benim size söylemek istediğim bu değildi aslında. Son birkaç günkü davranışları nedeniyle endişeleniyorum ben.”

“Herhalde endişeleneceksin kızılı ! Gözlerinin önünde hizmetlilerini öldürdüler, evi yanıp kül oldu ve krallıktaki piçlerin tamamı adamın kışını ele geçirmeye  alışıyor! Böyle bir durumda eğlenecek hali yok ya? Ama sen yine de endişelenme  ocuğum. Eczacı sağlam adamdır.”

“Umarım. Ben... Ben onu çok seviyorum.”

Yatık, geçen adamın yanaklarını sanki bir çocukmuş gibi şefkatle ellerinin arasına aldı.

“Eh! Bu konuda yalnız değilsin tavşanım!”

Magdala neşeyle konuşsa da Robin kadının sesindeki hüzünlü tınıyı fark etmişti. Andreas’ın  tr chy’deki haydutlardan aldığı zümrüt y z kle, parmağında yavaşça çevirerek oynuyordu kadın.

“Demek siz... Sen... Sen de onu seviyorsun, öyle mi?” diye sordu geçen adam ama bu gerçek bir soru değildi aslında.

“Yoksa burada olur muydum sanıyorsun...”

Robin de acı acı gülümsedi.

“Neden bunu ona söylemiyorsun?”

“Ona neyi s yleyecekmişim? Bunu gayet iyi biliyor zaten!”

“Fakat o zaman...”

“Fakat o zaman, ne? Bir eczacının fahişenin tekiyle birlikte olacağını mı zannediyorsun? Saçmalığa bak!”

“Ustamın böyle şeylere kafasını takacağını sanmıyorum.”

“Ben takıyorum belki? Yirmi beş yıl burjuvanın tekine metres olayım diye mi çalıştığımı sanıyorsun? Ben gururlu ve bağımsız bir kadını!”

“Ama sen... Sen herhalde... Yani demek istiyorum ki hayatın boyunca bu işi yapmayacaksın, değil mi?”

Yatık, genç adamın yüzünü şefkatle okşadı.

“Bu söylediğine kırılabilirdim oğlum. Ancak sonuç olarak hakkın da yok değil. Günün birinde kırım kimsenin ilgisini çekmediğinde ve demin gördüğümüz Izia Hanım gibi mama olup çıkmazsam, belki senin yaşlı ayıcıkla birlikte olurum...”

“Umarım öyle olur Magdala. Onun adına da sevinirim.”

“Çok şekersin aslanım,” diye mırıldandı fahişe yürek sızlatan bir yumuşaklıkla. “Ancak her şey olacağına varır. Haydi, gidip yatalım, eczacımızın işi bitmiştir artık.”

Fransa'nın Baş Engizisyoncusu Guillaume Humbert yanında, kibar tabirle işkencecileri olarak tanımlayabileceğimiz iki yardımcısı, zabıt kâtibi ve üç gardiyanla Saint Magloire Manastırı'na girdiği sırada güneş çoktan batmıştı.

Gece ayını saat geç olmasına karşın henüz başlamamıştı ve bu tekinsiz grubun gelişini görmek için herkes oradaydı. Engizisyoncu'nun feci bir ünü vardı ve onun manastıra girdiğini gören keşişlerin çoğu koşup ya odalarına ya kilisedeki *scriptorium*'a saklanmıştı. Aralarından görev bilinci daha yüksek olanlar da Başrahip'e haber vermeye gitmişti.

Paris'teki herkes ve özellikle de manastır tarikatlarının üyesi olanlar Guillaume Humbert'in dehşet verici ününün nedenini biliyorlardı. Yakışıklı Philippe'in emriyle ülkedeki binlerce Tapınak Şövalyesi'ni tutuklamış olan adam bunların yüz otuz sekiz tanesinin Paris'teki sorgusunu bizzat yönetmişti. Sorgusunu yaptığı yüz otuz sekiz keşiş askerin otuz altısı, maruz kaldıkları işkence sonucunda ölmüş, geri kalanlar ise adamın gözünü bile kırpmadan, âdeta neşeyle gerçekleştirdiği, kemik kırmalı, diş çekmeli veya uzuv kopartmalı sorgulama yöntemlerini tatmayı göze alamadıklarından "itiraf" etme yoluna gitmişlerdi. Bunun sonucunda ise elli Tapınakçı, sinsi Humbert'in en sadık arkadaşı haline gelen Sens Başpiskoposu Philippe de Marigny gözetiminde yakılmaya mahkûm edilmişti. Başpiskopos, kralın adına görüşerek adamı şimdi de Andreas Saint-Loup'nun peşine düşmeye ikna etmişti.

“Onun ölmesini istiyoruz,” diye ısrar etti Başpiskopos. “Bu konuda tam yetki sahibisiniz ve eylemlerinizi kanıtlamanızı gerektirecek bir dava da olmayacak.”

Özel bir görev üzerinde ve yoldayken Guillaume Humbert mor cübbesini ve piskopos asasını taşımaz, makamına özgü giysiler giymezi, bunun yerine sade bir kara keşiş cübbesi giyer ve boynuna altın zincirli haçını takardı. Yine de kara ve gri uzun sakallı, asık suratlı, karanlık bakışlı bu zayıf, devasa adamın tanınması pek zor olmazdı.

Geldiğinin haber verilmesine fırsat bırakmayan Baş Engizisyoncu, doğruca Başrahip’in makamına doğru çıktı ve kapıyı çalmadan bodoslama içeri girdi.

Ürkmüş keşiş kardeşleri tarafından uyarılmış olan Boucel derhal adama yaklaştı ve parmağındaki piskoposluk yüzüğünü öpmek üzere saygıyla diz çöktü.

“Mütevazı yuvamıza hoş geldiniz sayın monsenyör.”

“Ayağa kalkın sayın Başrahip ve protokolü de boş verelim, bu bir nezaket ziyareti.”

“Sizi ağırlamak bizim için şereftir ekselansları.”

“Kardeşlerinizden bazıları şeref duymaktan çok, korku duyular gibime geldi oysa,” diye alay etti Piskopos, Başrahip’in sandalyelerinden birine kurulurken. “Burada sapkınlıkla suçlanmaktan korkanlar mı var yoksa?”

“Hayır, hayır, elbette yok. Genç kardeşlerimizden bazıları, evimizin sizin gibi yüce bir ziyaretçiyi ağırlamasına alışkın değiller, bu nedenle epey heyecanlandılar, o kadar.”

Engizisyoncu neşeli bir tavırla başını salladı, sonra odaya girmeyip sofada kendisini bekleyen Benedikten yardımcılara baktı.

“Bizi yalnız bırakın,” diye emretti elini sallayarak ve herkes aceleyle dışarı çıktı.

Huzursuzluğunu elinden geldiğince bastırmaya çalışan Başrahip Boucel de misafirinin karşısındaki kendi sandalyesine oturdu.

“Bu geç saatteki ziyaretinizin şerefini neye borçluyuz sayın monsenyör?”

“Bu geç saatte sizi rahatsız ettiğim için kusuruma bakmayın. Ancak epey acelem var ve sessizlik gerektiren gece ayininiz sırasında sizi rahatsız etmemek için bir an önce görüşelim istedim.”

Aziz Benedikt öğretileri, keşişlerin yatsı ve şafak ayinleri arasında kesinlikle sessiz kalmalarını gerektiriyordu.

“Ekselanslarının büyük inceliği için müteşekkirim.”

“İşin aslı, tarikatınızın yeminlerinize büyük saygı duyuyorum. Diğer tarikat mensubu kardeşlerimiz fazlasıyla geveze olabiliyorlar, siz de çok iyi bilirsiniz!”

“Bir Dominikan ile sohbet etmek beni her zaman memnun eder...”

“Güzel, güzel, ben de sizinle incelikli bir konuyu görüşmek üzere gelmiştim. Benimle dürüst ve açık şekilde konuşmanızı dilerim sayın Başrahip. Konuşacaklarımızın kesinlikle aramızda kalacağını da özellikle belirtmek isterim. Bildiğiniz gibi uzun süredir Kral’ın günah çıkartıcılığını üstlenmiş bulunuyorum ve sır saklama konusunda epey deneyimliyim.”

“Yoksa çıkarmam gereken günahlarım olduğunu mu düşünüyorsunuz?” diye sordu, Humbert’in ziyaret nedenini çoktan tahmin eden Boucel.

“Ah! Olmadığından eminim sayın Başrahip!”

*“Nemo sine vitio est.”*⁴¹

“Pekâlâ, madem öyle diyorsunuz, itiraftan çok sır açıklama diyelim.”

“Size açıklamam gereken sır nedir?” diye sordu Başrahip bir an önce sadede gelme niyetiyle.

“Tahmin edemiyor musunuz?”

Boucel tereddüt etti. Humbert gibi bir adam karşısında masum numarası yapmak iyi bir fikir olmayabilirdi. Engizisyoncu aptal değildi ve oraya gelişi de tesadüf olamazdı. Ayrıca adam her zaman

41 (Lat.) “Kimse kusursuz değildir” (Yaşlı Seneca).

istediği yanıtlara ulaşmasını çok iyi bilirdi ve Başrahip'in de bunu elde edebilmek uğruna ne gibi yöntemlere başvurduğunu bizzat deneyimlemeye hiç niyeti yoktu. Bu yüzden şansını dürüstlükten yana kullanmaya karar verdi.

“Sanırım geliş nedeniniz Andreas.”

“Onun sizin vaftiz oğlunuz olduğunu öğrendim.”

“Onu bulup yetiştiren kişi benim, evet. Hem de neredeyse kırk yıl önce burada.”

“Öyle. Doğrudan sadede geleceğim Boucel çünkü bizim gibi insanlar için zaman hep kısıtlıdır. Adamın sizin manastırınızda saklanıp saklanmadığını öğrenmeye geldim, bu durumda epey doğal bir hareket olurdu bu.”

Başrahip bu konuda da fazla düşünmeden dürüstçe yanıt vermeyi seçti.

“Evinin yandığı gece onun kilisemize sığınmasına izin verdiğim doğrudur sayın monsenyör. Vaftiz babası olmamın yanı sıra bunun bir Hristiyanlık görevi olduğunu düşündüm. Ayrıca bana ertesi sabah gideceğine dair söz vermişti. Şafak sökerken iki adam onu aramaya geldi ama o çoktan gitmişti. Adamları Yakışıklı Philippe'in gönderdiğini düşünmüştüm ancak sizi bugün burada görünce durumun bu olmadığını anladım.”

“İki adam mı?”

“Evet. Silahlılardı.”

“Anlıyorum,” dedi, öğrendiği bu habere gerçekten şaşırmış görünen Engizisyoncu. “Vaftiz oğlunuza geri dönersek, o gece kendisinin günahını çıkarmış mıydınız?”

“Hayır. Andreas bana yalnızca masum olduğunu söyledi.”

“Hangi konuda?”

“Neyle suçlandığını bilmediğini söyledi.”

“Siz de ona inandınız mı?”

Boucel utanmış bir şekilde iç geçirdi.

“Vaftiz oğlumun pek çok kusuru vardır, bunu inkâr edemem doğrusu. Kışkırtıcı hareketlerde bulunmayı sever ve son derece

kendini beğenmiştir. Ancak temelde dürüst bir adamdır. Onu diğ  rlerine karşı saygılı biri olarak yetiştirdim ve gerçek bir su   işleyeceğini zannetmiyorum.”

“Onun sapkınlığa yatkın olduğunu düşünmüyor musunuz?”

Başrahip elinde olmadan kıkırdadı.

“Andreas mı? Sapkınlık? Ah! Hayır... Bu mümkün değil, eğitimine karşın pek dindar olduğunu söyleyemeyiz ancak sapkınlık mı? Hayır... İlahiyat onun ilgisini   ekmez.”

“Evinin yandığı gün   stat Eckhart ile uzun bir sohbet etmiş ama. Onların yemek hakkında konuştuklarını hiç sanmıyorum...”

“Hiç kuşku yok ki felsefe üzerine sohbet etmişlerdir monsenyör. İki de bu konuda son derece bilgilidir ve üniversitelerde yapılan münazaralarda bulunmayı pek severler.”

Baş Engizisyoncu sandalyesinde ileri doğru eğildi ve kollarını kol  aklara dayayarak birleştirdiği ellerine çenesini yaslayıp karşısındaki adamı sanki düşüncelerini okumaya çalışır gibi uzun uzun süzdü.

“Söyleyin Baudouin, dokuz yıl önce Compostela haccından döndüğünden beri vaftiz oğlunuzu kaç defa gördünüz?”

Bu soruyu duyan Başrahip’in yüzü asıldı.

“Bilmiyorum. Sanırım bir düzine kadar olmalı.”

“Dokuz yıl süresince yalnızca on iki defa mı?”

“Evet.”

“Aranız iyi değildi o halde?”

“  yle de diyebiliriz.”

“Belki de onu sandığınız kadar iyi tanı mıyorsunuzdur...”

“Onu, sapkın olamayacağını bilecek kadar iyi tanıyorum, demek istediğiniz buysa tabii.”

“Ben de sizi, onu böylesine savunmaya iten nedenleri biliyorum. Suçluluk duygusu bazen aptalca hareket etmemize neden olur.”

Boucel huzursuzluğunu gizleyemedi.

“Ben onu savunmuyorum Guillaume! Sizinle i  ten bir şekilde konuşuyorum. Oğlan beni epey hayal kırıklığına uğrattı, ben de

onu artık görmek istemediğimi söyledim. Ancak bu, onun haksız yere sapkınlıkla suçlanması karşısında sessiz kalacağımı göstermez.”

“O mu sizi hayal kırıklığına uğrattı? Yoksa, onu gencecik yaşında derinden yaralayacak bir davranışta bulunan siz miydiniz?” diye sordu Engizisyoncu alaycı bir tavırla.

Beti benzi atan Boucel sessiz kaldı.

“Neyse canım, endişelenmeyin,” diye lafına devam etti Humbert gülümseyerek. “Buraya, sizin geçmişte yaptığınız hataları yüzünüze vurmaya gelmedim. Bununla birlikte size sormak istediğim son bir soru var sayın Başrahip.”

“Sizi dinliyorum,” diye yanıtladı, yüzü giderek solan Boucel. İyiden iyiye tuzağa düştüğünü hissedebiliyordu artık.

“Saint-Loup kilisenize sığındığı gece, sonrasında nereye gideceğini size söylemiş miydi?”

Bu defa Rahip uzun bir süre yanıt vermekte tereddüt etti. O zamana dek, vaftiz oğlunu suçlamalarına destek verecek tek kelime etmemişti ancak onun nereye gittiğini söyleyecek olursa tutuklanma fermanını imzalayacak demektir. Aralarındaki onca kırgınlığa, onca aşılma farka, hatta hınca rağmen, Andreas’ı Guillaume Humbert gibi aşağılık birinin eline teslim etmeye Başrahip’in gönlü razı gelmiyordu. Boucel işlediği pek çok konu ve günah hakkında kendi vicdanını rahatlatmasını bilen bir insandı, bununla birlikte böylesine büyük bir ihaneti işleyemeyecekti.

“Hatırlamıyorum,” diye yalan söyledi Boucel.

Bu sözleri duyan Engizisyoncu gözlerini kapadı ve hayal kırıklığına uğradığını belirten bir şekilde yüzünü buruşturdu.

“Boucel, Boucel!” diye seslendi. “Olmaz! Bu yolu seçmeyin, sizi uyarıyorum! İkimizin de hiç hoşlanmayacağı sonuçlara neden olacaksınız. Ziyaretimin nezaket sınırları içinde kalmasını sağlayalım dostum! *Veritas vos liberabit.*⁴² Bu nedenle ilk verdiğiniz yanıtı hiç vermediğinizi varsayıyorum ve sorumu ikinci defa soruyorum: Andreas Saint-Loup size nereye gideceğini söyledi mi?”

42 (Lat.) Dürüstlük sizi özgür kılar.

Başrahip alnından ve sırtından terler akmaya, kalbinin hızla atmaya başladığını hissetti. Dinî kariyerinin zirvesine çıkmış yaşlı bir adamdı o, hayattan huzur ve dinginlikten başka bir beklentisi kalmamıştı artık. Ve bu huzurun bedelini de çok ağır şekilde ödeyecekti. Ancak bu bedel, yetiştirdiği vaftiz oğlunun hayatı olmayacaktı. Çünkü ne olursa olsun onu hâlâ çok seviyordu. Canı pahasına hem de.

“Hatırlamıyorum,” diye tekrarladı.

“Ne düşündüğünüzü biliyorum Baudouin. İkimizin de Sens Başpiskoposu Philippe de Marigny’nin yakını olduğumuzu ve bu nedenle sizi sorguya alamayacağımı düşünüyorsunuz. Ancak yeniden düşünün derim sayın Başrahip. Çünkü fena halde yanılıyorsunuz. Sorguladığım Tapınakçılar arasında kişisel anlamda çok yakın olduğum dostlarımın olduğunu size anımsatırım. Bir engizisyoncunun görevleri bu açıdan çok kesindir: hiçbir kişisel bağ, sorgulayıcının kullandığı yöntemleri kısıtlayamaz. Üstlendiğim görevlerde yalnızca tek bir hedefim vardır: ne pahasına olursa olsun gerçeğe ulaşmak. Bugünkü görevim de Andreas Saint-Loup’nun yerini belirlemek ve bunu başarmama hiçbir şey engel olamayacak. Hem de hiçbir şey. İşte bu nedenle size son bir şans daha veriyorum sayın peder, adam size gideceği yeri söyledi mi?”

Böyle davranarak işkencecisine yeşil ışık yaktığının bilincinde olan Boucel yine de tek kelime etmedi.

Baş Engizisyoncu üzgün bir halde başını salladı, başka çaresinin kalmadığını gösterecek şekilde ellerini açtı ve sandalyesinden ayağa fırladı. Hiçbir söz söylemeden Başrahip’e sırtını döndü ve odanın kapısından çıktı.

Dışarıda toplanmış, huzursuzlukla Başrahip’in yatsı ayinini başlatmasını bekleyen keşişler, odadan tek eliyle zincirin ucundaki haçı tutmuş olan ve gözleri gecenin karanlığından daha karanlık görünen Guillaume Humbert’in çıktığını gördüler. Engizisyoncu soğuk bakışlarla kalabalığı tarayıp kendisini bekleyen adamlarına işaret etti. Adamların işkence aletleriyle birlikte yeniden Başrahip’in

makamına girdiğini gören keşişler felaketin kapıda olduğunu anlayıp dua etmeye koyuldular.

Gerçekten de o gece geç saatlere dek, adamcağızın odasından gelen, önce aralıklı, daha sonra da kesintisiz insanlık dışı dehşet çığlıkları, sonrasında yerini ölmek üzere olan birinin nihai hıçkırık ve solumalarına terk etti.

Sabaha karşı keşişler, tepeden tırnağa kana bulanmış Guillaume Humbert'in Başrahip'in odasından çıktığını gördüler. Adamın kendinden memnun bir hali vardı. Boucel konuşmuştu.

Andreas sabah uyanıp da afyon şurubunu içmeye kalkınca, alacağı yudumdan sonra şişesinin boşalacağını fark etti ve Robin ile Magdala'yı uyandırmadan, Étampes'taki bir eczaneden yeni bir şişe almaya karar verdi. Tapınak zindanında geçen günlerden, şurubun yoksunluğunun kendisini nasıl kötü etkilediğini çok iyi biliyordu ve içinde bulunduğu zor durumda böylesine bir işkenceyi yeniden çekmeye hiç niyeti yoktu.

Merdivenlerden inerken Peder Gineste ile karşılaştı, kendilerine verdiği oda için teşekkürlerini ilettiler. Sonra Saint Antonius Misafirhanesi'nden çıkarak şehre tepeden bakan şatoya doğru ilerleyince tüccarlar semtinde bulunan eczacılar ve bakkallar sokağını buldu. Eczacıları teker teker inceleyen Andreas, üçünden hangisinin sır saklamaya daha yatkın olduğunu hemen anladı ve afyon şurubunu temin etmek üzere adamın dükkânına girdi.

"Bu ilacı size bir hekim mi verdi?" diye sordu eczacı kuşkulanmış bir tavırla.

"Evet, elbette, boğazımda çok fena bir yanma hissi var," diye yalan söyledi, gerçek kimliğini gizlemek isteyen Andreas.

"Reçeteniz yanınızda mı?"

"Ne yazık ki hayır. Tanrı'nın kuralları hacıların keselerinin ağızını mümkün olduğunca açmamasını buyuruyor," diye özür diledi Andreas masum bir sesle. "Ben de Tanrı'nın yasasına sonuna dek sadık kalmaya çalışan bir kulum..."

Eczacı başını salladı, sonra içeriden arayıp bulduğu şurubu onaylamaz bir tavırla karşısındaki adama uzattı. O adamın Paris'in en meşhur eczacılarından biri olduğundan haberi yoktu elbette.

"Bu şurubu fazla içmeseniz iyi edersiniz mösyö. Afyon kolayca bağımlılık yaptığı için yalnızca ufak dozlarda alınmasını tavsiye ederiz."

"Elbette, elbette!"

"Siz de zavallı Nogaret gibi zehirlenmeyin sonra!"

"Efendim?" diye sordu Andreas, gözleri yuvalarından fırlayarak.

"Olanları duymadınız mı?"

Kaşlarını çatan Andreas hayır anlamında başını salladı.

"Şansölye öldü. Zehirlendiğini söylüyorlar."

"Zehirlenmiş mi? Ama... Ama onun epey hasta olduğunu sanıyordum," diye mırıldandı Parisli. Bunu der demez de boşboğazlığından dolayı pişman oldu.

"Peh... Adamın öyle çok düşmanı vardı ki zehirlenmiş olması daha büyük olasılık bence, değil mi?"

"Kesinlikle, kesinlikle..."

Duygularını gizlemekte zorlanan Andreas, adamın parasını ödedi ve derhal Saint Antonius Misafirhanesi'ne doğru ilerledi. Nogaret'nin öldüğünü öğrenmek çok canını sıkırmıştı, hele de adamın zehirlendiğini düşünüyorlarsa, baş şüpheli de kuşkusuz kendisiydi ve haksız yere kendisine mal edilen suçlara yenisi eklenmiş demekti. Ayrıca Nogaret, Andreas'ın kökeni hakkında bilgi sahibi olduğunu iddia etmişti. Belki de annesinin adını biliyordu. Ancak Şansölye doğruyu söylemiş bile olsa, bu sır onunla birlikte mezara gitmişti. Yumruklarını sıkı Eczacı, aklına dolan düşünceleri dağıtmaya çalıştı. Hastanenin yakınlarındayken aniden durup kendini yandaki sokağa attı ve bir kapı sundurmasının ardına gizlendi.

Önünden, biri beyaz, diğeri kahverengi iki at geçti, atların üzerindeyse, şehirden kaçtığı sabah Saint Magloire Kilisesi'nde kendisini arayan adamlar oturuyordu. Tepeden tırnağa siyahlar giyinmiş olan adamların üzerinde yüksek yakalı mantolar vardı,

bellerindeki kemerlerde ise şövalye kılıçları takılıydı. Geniş başlıklarının gölgelediği yüzleriyle gerçekten etrafa dehşet saçan bir görüntüleri vardı.

Kalbi gümbürdeyen Andreas, iki adamın geçip gitmesini bekledi, sonra sokağa geri dönerek hızla misafirhaneye koşturdu, doğruca odalarına çıkararak Robin ile Magdala'yı uyandırdı.

“ abuk olun! Hemen kaçmamız lazım! İzimizi bulmuşlar!”

“Kim bulmuş?” diye sordu  ırac şaşkın bir halde. “Kral'ın adamları mı? Ne kadar  abuk?”

“Bilmiyorum. Belki. İki süvari.”

Saniyeler sonra, çıkınlarını sırtlanmış, asalarını kollarının altına sıkıştırmış olan   l  odalarını hızla terk ettiler. Kahvaltı bile etmeden, Rahip'e olan borçlarını  dediler, adamı selamlayarak pansiyondan çıktılar ve gizemli süvarilerin aksi yönünde, yani önceki gün geldikleri tarafa doğru ilerlemeye koyuldular.

Kafaları  ne eğik şekilde ana caddeden hızla aşağı inerken, Andreas arkalarında yankılanan nal seslerini duydu. Yavaşça başını çevirdi ve kalabalığın arasından kendilerine doğru gelen atlıları görünce rengi soldu.

“Bunlar onlar!” diye bağırdı, tam o sırada şövalyeler atlarını d rt nala üzerlerine sürmeye başladı. “Bizi buldular!  abuk!”

Magdala ve Robin'i önüne kattı ve     birlikte yolun alt kısmına koşturdular.

“Andreas! Bunlar senin evini yakan iki heriş ioğlu!” dedi Magdala, sonra  tampes fahişelerinin iş tuttuğu sokağa koşarak arkadaşlarına kendisini takip etmelerini işaret etti.

Müşterilerle sokak kadınlarının arasından hızla ilerlediler, Andreas kalabalığın şövalyelerin hızını keseceğini düşündü fakat yanılıyordu, peşleri sıra dar sokağa giren süvariler bir an bile duraksamadan atlarını insanların üzerine sürdüler. İnsanlardan korku dolu çığlıklar yükseldi, tezg hlar yerle bir oldu ve sonunda bütün semt atlarını d rt nala üzerlerine süren süvarilerin yarattığı dehşete teslim oldu.

“Bu taraftan!” diye bağırdı bir ses.

Semtin maması Izia (olaylarla sandığımızdan çok daha ilgili olan bu yaşlı kadından öykümüzün devamında yeniden bahsedeceğiz) taburesinden kalkmış, sokağın diğer köşesinden onlara sesleniyordu. Kadının ağzında durduğu sokak öylesine dardı ki atlıların buradan geçemeyecekleri kesindi.

Robin birkaç adımda aralığa ulaştı, Andreas ile Magdala da genç çırağın hemen ardındaydılar. Dar sokağa birkaç adımları kalmıştı ki Eczacı tam ardında önce at nalı seslerini ardından kınından çekilen bir kılıcın kanını donduran sesini duydu.

Daha hızlı ilerlemek adına Andreas, Magdala’nın elinden tuttu ancak o sırada kılıcını havaya kaldırmış olan bir tanesi üzerlerine doğru atıldı.

Parıldayan silah bir an sonra Eczacı’ya doğru savruldu ancak onun yerine, tam o sırada araya giren Yatık’ın omzuna indi. Metal deriyi yardı, eti parçaladı ve kesilen şahdamarından kanlar fiskiye gibi fışkırmaya başladı.

Kadıncağız, aldığı darbenin ağırlığıyla yere kapaklandı. Bir dehşet çığlığı koyuveren Andreas onu kucakladı. Kaçışan müşteriler, sokağın boşalmasına neden olmuştu ancak yerlerinde kalan bazı sokak kadınları sayesinde Eczacı biraz zaman kazandı.

Tepelerindeki süvari kılıcını ikinci kez kaldırdı ancak sokak kadınlarının oluşturduğu barajdan faydalanan Andreas, Magdala’yla birlikte aralığa doğru ilerledi. Peşlerinden gelen süvari yüzüne isabet eden bir taş yüzünden durakladı.

“Çabuk!” diye bağırdı Robin dar sokağın içinden, sapanını yeniden doldururken.

Andreas, belinden kavradığı Yatık ile dar sokakta ilerlemeye koyulduğu anda ikinci süvari üzerlerine saldırdı. Magdala’nın yarası fena halde kanıyordu. Robin ustasını ittirip aralığa soktu. İki atlı sokağın girişinde mecburen durakladılar, sokak geçemeyecekleri kadar dardı.

“Beni takip et!” diye bağırdı Andreas sağa doğru başka bir dar sokağa saparak. Çırac onlara katıldı ve Étampes’in labirent gibi sokaklarında Magdala’yı taşımaya yardım etti. Kısa süreliğine de olsa peşlerindeki adamları atlattıklarını anlayınca Andreas durmaları için Robin’e işaret etti. Magdala’yı bir duvarın dibine yatırdılar ve Eczacı titreyen parmaklarıyla kadının nabzını ölçtü. Kara kanlar akan yaranın korkunçluğu adamı dehşete düşürmüştü.

Sokak kadınının yüzü kâğıt gibi bembeyazdı ve artık gözlerini açık tutamaz haldeydi. Nefesi kesilerek Andreas’a birkaç söz fısıldayınca adam söylenenleri duyabilmek için eğildi.

“Bırak beni Andreas. Dokunma bana...”

“Kes sesini!” diye bağırdı Eczacı, kadının başını tutarak. “Seni iyileştireceğim sersem!”

Öksürmeye başlayan kadının ağzından kanlar fışkırdı.

“Bunu yapamayacağını çok iyi biliyorsun Andreas. Sonum geldi benim. Çocuğa iyi bak. İyi kalpli biri. Kaçın.”

Yeniden öksürmeye başladı, sonra başı geriye düştü ve Andreas kadının nabzını parmaklarının ucunda hissedemez oldu. Dehşete düşmüş bir halde kadını yere bıraktı ve çaresizlikle dolu bir öfke homurtusu koyuverdi.

Arkasında dikilmekte olan Robin de neler olduğunu anlayınca gözyaşlarına boğuldu.

Ancak o sırada birkaç sokak öteden yeniden nal sesleri yankılanmaya başladı, adamlar yaklaşıyorlardı.

“Usta!” diye seslendi genç çırac Eczacı’yı omzundan sarsarak. “Kaçmamız gerek! Geliyorlar!”

Andreas yanıt vermedi. Magdala’nın cesedinin yanına oturmuş, şoka girmiş gibi boş bakışlarla bakıyordu.

“Usta!” diye ısrar etti Robin.

Nal sesleri gittikçe yaklaşıyordu.

“Usta...”

Andreas bitkin hareketlerle sonunda bakışlarını Yatık’tan ayırmayı başardı, kadının kanlı dudaklarına anlatılamaz bir duygu

yoğunluğıyla son bir veda öpücüğünü kondurdu. Sonrasında, yanakları kan ve gözyaşı içinde ayağa kalktı, elini Robin'in ensesine koydu ve böylece usta ile ırak, arkalarında sokak kadının cansız bedenini bırakarak yeniden yola düştüler.

Samanların ortasında gün ışığına uyanan Aalis ahırda derin bir uyku uyumuş olduğunu anladı. Yanında sanki geceleyin gökten düşmüş gibi ufak bir tepsi içinde bir çanak süt, ekmek ve bal bulunca epey şaşırdı.

Afallayan genç kız hemen doğrularak etrafına bakındı ancak iri saman balyaları ve duvarın üzerindeki birkaç alet dışında hiçbir şey göremedi. Yanına yiyecekleri bırakan kişinin gizlendiği yerden kendisini gözetlediğinden emin şekilde bir anlığına hareketsiz kaldı fakat sonunda açlığı şüphesine galip geldi ve büyük bir iştahla yiyip içmeye koyuldu.

Sütü ve bala banarak yediği ekmeği bitirince, genç kız hâlâ iyileşememiş yaraları ile garigedeki zorlu yürüyüşü yüzünden acılar içinde yerinden kalktı.

Ahırın açıklığına doğru yavaşça ilerledi ve birkaç adım ilerisinde önceki gün rastladığı çoban kadını gördü. Bebeğini sırtına bağlamış olan kadın kuyuya kova sallandırmakla meşguldü. Aalis görünmemek için içeri kaçmaya yeltense bile artık çok geçti, sesini duyan kadın başını çevirip selam verdi.

“Günaydın hanımefendi! İyi uyudun mu barî?”

Felç geçirmiş gibi kalakalan Aalis yanıt veremedi ve ahırın kapısında nereye kaçacağını bilemeden durdu.

“Öyle çekingen duracağına kuyudan kovayı çekmeme yardım etmek ister misin?”

Genç kız bir anlığına tereddüt ettikten sonra, o saatten sonra saklanmaya çalışmanın gülünç olduğuna hükmederek dışarı çıkmaya karar verdi. Çoban kadına yaklaştı ve kovayı çekmesine yardım etti.

“Ah! Teşekkürler hanımefendi.”

“Şey... Yanıma yiyecek koyan siz miydiniz acaba?” diye sordu Aalis, kadının gözlerine bakmaya cesaret edemeyerek.

“Başka kim olacak?” diye eğlendi kadın kızın yanağını okşayarak. “*È! Pécaire!*”⁴³ Çok fena görünüyorsun *paureta!*”⁴⁴

Aalis’in yüzünü avuçları arasında tutan çoban kadın, ahırın karanlığında gözüne çarpmamış sayısız yarayı incelerken kaşlarını çatmıştı.

“Nasıl bu hale düştün sen böyle?”

Genç kız bu soruya ne cevap vereceğini bilemedi, sonra gerçeği söylemenin o kadar da kötü olmayabileceğini düşündü.

“Babam beni dövdü.”

“Demek öyle! Büyük yaramazlık etmiş olmalısın! Bu yüzden mi buralara geldin? Evden mi kaçtın?”

Aalis yanıt olarak omuzlarını silkmekle yetindi.

“Anladım, pek konuşkan biri değilsin! Belki de yabancılar karşısında böyle sus pus oluyorsundur? Benim adım Marie, ya senin?” dedi kovayı alırken.

Yumuşak yüz hatlarına sahip olan kadının aydınlık bir gülümsemesi vardı ve Aalis’e bakışlarından anne şefkati akıyordu.

“Aalis,” diye yanıtladı genç kız, yardım etmek için kadının elinden kovayı almaya çalışarak.

“Tamam, tamam, bu kovayı tek başıma rahatlıkla taşıyabilirim. Oysa sen pek öyle görünmüyorsun.”

“Ama sizin bebeğiniz...”

“Ah! Ben bu hale alışığım, görüyorsun ya! Doğumundan iki gün sonra sürüyü gütmeye çıktık. Cazo’ya hoş geldin Aalis. Onun adı Nicolas, bir aylık.”

43 (Oks.) Vah! Yazık! (ç. n.)

44 (Oks.) Zavallım! (ç. n.)

“Çok şeker.”

“Uyuduğu zaman öyle. Söyle bana Aalis, yaralarının hali pek iyi görünmüyor, bugünlük benim evimde dinlenmek ister misin? Annem evde, yaralarıyla ilgilenebilir.”

“Olmaz, olmaz... Ben... Benim gitmem gerek.”

“Saçmalama!” diye söylendi çoban kadın. “Bu halde hiçbir yere gidemezsin. Haydi gel bakalım!”

Aalis uysalca çoban kadının peşi sıra ıssız köyde ilerledi ve kaba taşlardan yapılmış küçük bir eve geldiler. Evin kapısında biri kara, diğeri ateş rengi, kısa tüylü iki çoban köpeği, çoban kadını görünce havlamaya başladı. Marie genç kızı içeri buyur etti, içeride tahtadan kolyeye benzer bir iş yapmakla meşgul yaşlı bir kadın oturuyordu. Odanın içi yerden tavana dek samanla karışık çamurla sıvanmıştı ve hayvan kokuyordu.

“Anne, seni Aalis’le tanıştırayım.”

Çoban kadının birden yüksek sesle konuşmaya başlamasından yaşlı kadının pek iyi işitmediği anlaşıyordu.

“È! Kim *aquela*?⁴⁵ Pek iyi görünmüyor *gojata*.⁴⁶”

“Aalis, bu da benim annem Janine. Kızları babam dağa gittiğinde bizimle kalmaya gelir.”

“Gel de sana bir sarılayım, *pichota*.⁴⁷”

Ağır bir Oksitanya aksanına sahip yaşlı kadının kaba saba bir konuşma şekli vardı ve ağzında çok az diş olduğundan kelimeleri acayip şekilde söylüyordu. Bu yüzden Aalis onu zor anlıyordu. Başörtüsüne sarınmış başı, kan çanağı gibi gözleri, kırışık bir suratı, kambur bir sırtı vardı ama onun da bakışları kızıninkiler gibi sevgi doluydu.

Aalis odada yürüdü ve çekinerek yaşlı kadını öptü.

45 (Oks.) Bu. (ç. n.)

46 (Oks.) Genç kız. (ç. n.)

47 (Oks.) Küçümen. (ç. n.)

“È! Perdeu.⁴⁸! Kızın her tarafı *abridolada*,⁴⁹ zavallılık...”

“İşte onu da bu yüzden buraya getirdim ya,” diye açıkladı Marie gülümseyerek. “Ben hayvanlara bakarken, sen onu yatırıp yaralarıyla ilgilenir misin anne?”

“*Qué?*”⁵⁰

“Ben hayvanlara bakarken sen de onunla ilgilenir misin?” diye tekrarladı daha yüksek sesle.

“*Atrasajadament*,⁵¹ ben *pichòta* ile ilgilenirim! Peki ya *marit*, *qué fa*, *ce godal?*”⁵² Hâlâ uyuyor mu?”

“È! Anne! Duvarları onarmak için taş topluyor ya! Haydi, görüşürüz Aalis, benim şimdi gidip hayvanları beslemem gerekiyor. Üç haftalık kuzularımız var, iyileşirsen onları sana akşama gösteririm.”

“Teşekkürler bayan...”

“Marie.”

“Teşekkürler Marie.”

Çoban kadın ufak evden çıkınca yaşlı kadın ağır ağır yerinden doğruldu.

“È! Benim kız hayvanlara bakmaya gitti! Şarkıda dediği gibi, *Se n'es anada al paradís, ambe sas cabras*.”⁵³

Aalis odanın ortasında ne yapacağını bilemeden öylece dikiliyordu. Birden çekingenliğinden ötürü buraya kuzu gibi geldiğine pişman oldu. Ancak Janine genç kızın daha fazla düşünmesini engelledi.

“Haydi, gel bakalım *pichòta*,” dedi şefkat dolu bir sesle elini tuttu ve küçük adımlarla yandaki odaya götürdü. Burada kızı, şöminenin yanına çektiği kalın bir döşeğe yatırdı. “Sen burada

48 (Oks.) Yazık. (ç. n.)

49 (Oks.) Paramparça. (ç. n.)

50 (Oks.) Ne? (ç. n.)

51 (Oks.) Kuşkusuz. (ç. n.)

52 (Oks.) Kocan olacak sersem ne yapıyor? (ç. n.)

53 (Oks.) O, cennete gitti, keçileriyle birlikte. (ç. n.)

dinlen, *meuna paparèla*,⁵⁴ ben de gidip seni *percurar un pauc*⁵⁵ için birkaç ot toplayayım.”

Gerçekten de yaşlı kadın az sonra elinde otlar ve yağlarla geri döndü, Aalis'in yanına oturdu ve kızın anlamadığı sözler mırıldanarak yaralarına pansuman yapmaya başladı.

Kendisine böylesine iyi davranılmasından âdeta sarhoş olan genç kızın yüzüne eski gülümsemesi yavaş yavaş geri geldi. Janine inanılmaz derecede yumuşak ve hoş bir sesle bir ninni tutturunca gece boyu uyumanın yetmediği Aalis yeniden derin bir uykuya daldı.

Quand lo boièr ven de laurar
Quand lo boièr ven de laurar
Planta son agulhada
A, e, i, ò, u!
Planta son agulhada.
Tròba sa femna al pè del fuòc
Tròba sa femna al pè del fuòc
Trista e desconsolada...
Se sias malauta digas—o
Se sias malauta digas—o
Te farai un potatge
Amb una raba, amb un caulet
Amb una raba, amb un caulet
Una lauseta magra.
Quand serai mòrta enterratz—me
Al pus fons de la cava
Los pés virats a la paret
La tèsta a la rajada
Los pelegrens que passarán
Prendrán d'aiga senhada.
E dirán « Qual es mòrt aici ? »
Aquò es la paura Joana.

54 (Oks.) Çocuğum. (ç. n.)

55 (Oks.) Biraz iyileştirmek. (ç. n.)

Se n'es anada al paradís
Se n'es anada al paradís
*Al cèl ambe sas cabras.*⁵⁶

56 Oksitanya'da popüler bir halk şarkısının sözleri: Çoban kazmayı bitirince/ Sabanını toprağa sapladı/ A, e, i, o, ou!/ Sabanını toprağa sapladı/ Kansı ateşin karşısında oturuyordu/ Üzgün ve kederli/ Hastaysan söyle bana/ Sana yaparım çorba/ Bir turp ve bir lahanayla/ Ve domuz yağıyla/ Öldüğümde gömün beni/ Mahzenin en derinine. Ayaklarım duvara dönük/ Başım musluğun altında/ Hacılar geçtiğinde/ Kutsanmış suyu alsınlar/ Ve sorsunlar "Burada ölen kim?" / O zavallı Joana/ O, cennete gitti/ Keçileriyle birlikte.

Okurumuz, daha önce pek çok defa ismini andığımız Kral'ın saygıdeğer kardeşi Charles de Valois'yı hatırlayacaktır. Hikâyemizin bu noktasında kendisinden etraflıca bahsetmemiz yerinde olacaktır.

Capet hanedanının bu üyesi, dışarıdan bakınca tek kelimeyle hırçın olarak betimlenebilirdi. Hem kral oğlu hem de kral kardeşi olarak, bu mevkiye asla sahip olamayacağını bilmenin verdiği hayal kırıklığı adamı huysuz, kavgacı ve entrikacı bir prens haline getirmişti. Yakışıklı Philippe'in tek öz erkek kardeşi olduğundan, Charles de Valois'nın konseyde oy hakkı bulunuyordu, Kral'ın yokluğunda Paris Parlamentosu'nu yönetmişliği bile vardı ancak Kral'ın üzerinde Nogaret veya Marigny kadar etkili değildi. İkincisine karşı derin bir nefret duyduğunu ve bu nefretin karşılıklı olduğunu da belirtelim.

Valois, Alençon, Chartres, Perche, Anjou ve Maine bölgelerinin kontu olmasına karşın, ardı ardına yaptığı evlilikler ve çevirdiği türlü dolaplar bile Charles'ı herhangi bir tahtın varisi yapmaya yetmemişti. Bir süredir yeğeni olan ve Fransa tahtının sıradaki vârisi olarak görülen Yakışıklı Philippe'in Navarra Kralı oğlu Louis ile yakınlaşmaya çalışıyordu. Bununla birlikte, Charles de Valois her zamankinden daha sık kardeşiyle çatışmaya başlamıştı ve Enguerran de Marigny'yi gözden düşürmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyordu.

Şimdi gözlerimizi, ağabeyinin, bu savaşı Kont'un kazandığı zaferlere karşılık, 1308 yılında Amaury de Nesle'den beş bin liraya satın alarak kendisine tahsis ettiği, Paris'teki ünlü dört kuleli devasa Nesle malikânesinden çıkmakta olan bu koca burunlu, kıvrıkcık saçlı

adama çeviriyoruz. Maiyetiyle birlikte Cité Sarayı'na doğru ilerleyen adam Enguerran de Marigny ile görüşmek istediğini bildirmiş ve bekletilmeden Başmabeyinci'nin huzuruna çıkmıştı.

"Sayın Prens'imizin yaptığı bu beklenmedik ve hoş ziyaretin şerefini neye borçluyuz acaba?" diye buyur etti adamı Başmabeyinci, sesindeki alaycı tonu gizlemeye gerek duymadan.

Kral'ın kişisel çoğu işiyle ilgilendiği geniş masanın ardında oturan Marigny, ziyaretçisini karşılamak için ayağa kalkma zahmetinde bile bulunmamıştı, kraliyet ailesine mensup birine böyle davranmak büyük küstahlıktı. Flandre hadisesinden sonra açılan iki adamın arası gitgide daha beter hale gelmişti, öyle ki artık birbirlerine duydukları kını gizlemeye bile uğraşmıyorlardı.

"Eğer ziyaretim size gerçekten neşelendirdiyse anın tadını çıkarın çünkü birazdan kendinizi bu kadar iyi hissedemeyeceksiniz," diye alay etti Valois.

"Prens hazretlerinin içi rahat olsun, her anın tadını çıkarmaya niyetliyim."

"Nogaret'nin ölümünün sizi zerre üzmediğini gördüğüme sevindim."

"En derin acılar sessizce çekilir," diye yanıtladı Marigny gözlerinde alaycı parıltılarla.

"Bu ölüm sayesinde elde ettiğiniz mevkiyle teselli buluyor olsanız gerek?"

"Yanılıyorsunuz, ağabeyiniz Mühür Muhafızı olarak Pierre de Latilly'yi atadı. Benim bundan en ufak bir çıkarım yok."

"Nogaret'nin görevinden bahsetmiyorum, şu gizemli Eczacı meselesinden bahsediyorum... Nedense birden bu işi sahipleniverdiniz."

Marigny'nin yüzü sahte bir gülümsemeyle dondu. Kont'un bu olayı böylesine hızla öğrenmesini beklemediği açıktı.

"Meselenin son derece ilginç olduğunu yadsıyamazsınız, özellikle de birkaç gün önce siz ve üvey kardeşiniz Philippe'in adamın Tapınak zindanından serbest bırakılmasını sağladığını göz önüne alırsak."

“Prens hazretlerinin konu hakkında bilgi topladıkları açık, ancak yanlışları var.”

“Nogaret’nin karşı çıkmasına rağmen adamı hapisten kurtardığınızı inkâr mı ediyorsunuz?”

“Hayır. Ancak o sırada gerekli bilgilere sahip değildim. Nogaret henüz bizi bilgilendirmemişti.”

“Ah! Demek öyle!” diye eğlendi Charles de Valois ofisteki lüks koltuklardan birine oturarak. “Fikrinizi böylesine değiştiren bu meşum bilgiler de neymiş, öğrenebilir miyim?”

“Bu konuda ağabeyiniz size bir açıklamada bulunmadıysa, bu sırrı bizim açıklamamız uygun düşmez...”

“Philippe, kardeşinden sır saklamaz,” diye diklendi Valois Kontu.

“Gerçekten mi?” diye alay etti Marigny.

“Ağabeyime gidip de Başmabeyinci’nin basit bir eczacının tutuklanması için kraliyet emri verilmesinin gerekçesini bana açıklamadığını söylememi mi tercih edersiniz?”

“Söz konusu emrin, aranan adamın sapkın olduğunu açıkça belirttiğini söylemem yeterli olur, sanırım.”

“Adamın peşine Guillaume Humbert’i takmak için Kral’ı ayartmanızın nedeni ortaya çıktı desenize.”

“Onu tavsiye eden bizzat ağabeyinizdi.”

“Sizin öneriniz üzerine, kuşkusuz?”

“Ne demeye çalışıyorsunuz Bay Valois?” diye sordu, sabrının sonuna gelen Marigny.

“Yalnızca, daha birkaç gün önce saliverilmesi emrini verdiğiniz bir adamın peşine Fransa’nın Baş Engizisyoncusu’nu takmanız dikkatimi çekti. Bu iş için Humbert’i görevlendirmeniz de adamı öldürmekten çok, onunla yeniden karşılaşmak isteğinde olduğunuzu anlatıyor bana. Ayrıca, davranışınızdaki bu ani değişime neyin neden olabileceğini kendime soruyorum... Bunun sapkınlık şüphesinden olduğunu da hiç sanmıyorum. Tabii kendinizin bir anda ilahî adalet sağlayıcı olduğunuzu keşfettiyseniz başka? Ancak bence siz iktidar adamısınız Enguerran, kilise neferi değil...”

“Üvey kardeşimin Sens Başpiskoposu olduğunu unutmuyormusunuz?” diye yanıtladı Başmabeyinci aceleyle, huzursuzlandığını belirten hareketler yapması ziyaretçisini neşelendirmişti. “Sayın Prensım,” diye devam etti, “ne yazık ki yanılıyorsunuz. Size demin de belirttiğim gibi, Eczacı’nın tutuklanmasını bizzat ağabeyiniz istedi. Bir sapkın olduğundan şüphelendiğimiz adamın Nogaret’yi öldürdüğünü sanıyoruz. Şimdi, sorularınız bittiyse, artık işime gücüme dönmek istiyorum çünkü gördüğünüz gibi işim başımdan aşkın.”

“Elbette, elbette sayın Başmabeyinci. Sizi daha fazla rahatsız etmek istemem. Sanırım bütün öğrenmek istediklerimi öğrendim,” diye sözlerini tamamladı Charles de Valois bilmiş bir gülümsemeyle.

Peşlerindeki süvarilerin civarda bulunmadığından emin olmak adına uzun süre bekleyen Andreas ve Robin karanlık bir sokakçıktan çıkarak Eczacı'nın önceki gün gözüne kestirdiği, Saint Jacques Kapısı yanındaki bir at değiştirme istasyonuna doğru ilerlediler.

Romalılar döneminde aşırı gelişen at değiştirme istasyonları o sıralarda eski görkemini yitirmiş olsa da gelip giden askerler nedeniyle hâlâ önemli hac yolları üzerinde faaliyet gösteriyordu.

Gözleri ağlamaktan hâlâ kıpkırmızı olan Andreas, istasyon şefinden bir at isteyince adam onu şüpheli gözlerle süzdü, bunun tek nedeni hacıların yaya olarak yolculuk etmesini şart koşan kural değil, aynı zamanda Andreas'ın mantosunun tamamen kana bulanmış olmasıydı.

“Ne oldu size böyle?” diye sordu adam kuşkuyla.

“Haydutlar tarafından saldırıya uğradık,” diye yanıtladı Eczacı rahatsız olmuş bir ses tonuyla. İstasyon şefinin konuyla ilgili daha fazla soru sormasını istemiyordu.

“Katır mı, yaşlı binek atı mı, yoksa hızlı bir ulak atı mı istersiniz?” diye sordu adam dostane olmayan bir sesle.

“Ulak atı olsun,” diye yanıtladı Andreas etrafına dikkatle bakınarak. Her an iki korkunç katilin ortaya çıkmasını bekliyordu.

“Satın mı alacaksınız, yoksa kiralayacak mısınız?”

“At değiştirebileceğimiz en yakın istasyonlar nerede?”

“Monnerville, Toury, Artenay ve Orléans’da.”

“O halde Artenay’ye kadar kiralayalım.”

Adam bir at bulmaya gitti ve az sonra yanlarına atla birlikte döndü. İzlanda ırkından güzel ve güçlü bir attı bu, biraz ufaktı ancak bu ırk dayanıklılığı, hızı ve yüksek taşıma gücüyle bilinirdi. Andreas bu muhteşem hayvanı kiralayabilmek için ellerinde olan tüm parayı vermek zorunda kaldı. Böylelikle Robin ile kendisinin herhangi bir konaklama ve beslenme ihtiyacını karşılayacak paraları kalmamıştı ancak o sırada en büyük dertleri bir an önce kaçabilmektir ve adam da bu konuda bir an bile tereddüt etmemişti.

“Gidip para üstünüzü getireyim,” dedi istasyon şefi.

“Hayır, üstü kalsın,” diye yanıtladı, bir saniye bile kaybetmek istemeyen Andreas.

Böylece çok geçmeden, eskiden fakirlik belirtisi olarak Tapınak Şövalyeleri'nin yaptığı gibi, aynı ata binmiş olan Eczacı ile çırağı Saint Jacques Kapısı'ndan çıkarak Étaples şehrinin etrafından dolandılar ve güneyde Artenay yoluna çıktılar. Bu uzun yolu atlarının izin verdiği ölçüde hızla geçerken, ikisi de bir daha hatırlamak istemeyecekleri kadar çok ağladı.

Andreas kalbinin derinliklerinde, günün birinde Étaples'a geri dönüp Magdala'ya hak ettiği mezarı yaptıracığına dair ant içti.

Tüm sabah boyunca muhafızlarıyla birlikte at koşturan Guillaume Humbert, Étréchy'ye öğleden sonra erken saatte ulaştı ve birkaç değerli bilgiye ulaşmakta fazla gecikmedi.

Öncelikle, korkunç Piskopos'un görünüşünden fena halde etkilenen şehir sakinlerinden, bundan iki gün önce civar yolda baygın ve hac kıyafetleri çalındığı için çıplak halde üç haydut bulunduğunu öğrendi. Sonra, Benedikten manastırında, aynı akşam misafirhanelerinde, kırklı yaşlarda, kafası tıraşlı, yanık tenli bir adam, aynı yaşlarda bir kadın ile yirmi yaşına varmamış kızıl saçlı bir oğlanın konakladığını doğruladılar. Engizisyoncu'nun doğru iz üzerinde olduğunu ve vakit kaybetmeden yola devam etmesi gerektiğini anlaması uzun sürmedi. Marigny'nin isteği üzerine bu olayı özenli bir şekilde ele almak niyetindeydi ve Andreas Saint-Loup'nun gittikçe kuşkulu hale gelen davranışları da adamı bir an önce sorguya almanın önemini gösteriyordu. Her geçen gün suçlarına yenisi eklenen bu adamı yakalayıp idam ettiğinde içi rahatlayacaktı.

Böylece, manastırda atlarını dinlendirip adamlarının karnını doyuran Humbert zaman kaybetmeden ekibiyle birlikte, geldiği gibi büyük bir hızla takibine devam etti.

Tuttukları yas nedeniyle gam dolu bir sessizliğe gömülmüş olan Andreas ve Robin, gün boyunca dörtnala giden atları gücünü yeniden toparlayabilsin diye Artenay'yle aralarında kalan son birkaç fersahı yürüyerek katediyorlardı çünkü yeniden kaçmaları gerekebilirdi. Peşlerindeki caniler hakkında emin oldukları tek bir gerçek vardı: Adamlar da kendileri gibi atla yol alıyorlardı ve eğer yine izlerini bulmuşlarsa yetişmeleri an meselesiydi.

Öğleden sonra boyunca yıldırıcı bir şiddetle yağan mart sağanakları, bu düz ve balçığıyla ünlü bölgede karanlık gökyüzünün altında yürüyen iki adamı ve atı sıırıslıkla edip bitap düşürmüştü. Sonunda güneş açtı ve rüzgâr değirmenlerinin süslediği geniş buğday tarlaların ortasında, Paris'ten varmak için yola çıktıkları Loiret'nin ufak kasabası belirdi.

Kubbeli bir kilisenin etrafına inşa edilmiş, kalesi olmayan bir çiftçi kasabasıydı bu. Ancak kilisenin hacılar tarafından sürekli ziyaret edilen bir yer olması bir dolu han kurulmasına ve ticaretin gelişmesine olanak sağlamıştı. Buna karşılık, insanın göze batmadan kalabalığa karışabileceği Paris sokaklarını tercih eden Andreas'ın işine gelmeyecek şekilde sokaklar akşamüstünde bile sakın ve sessizdi.

İki yolcu atlarını anlaştıkları gibi at istasyonuna götürdüler ancak ata ertesi gün yeniden ihtiyaç duyabileceklerini de belirtmeyi ihmal etmediler.

“Arnaud de Roulay isminde bir adamı arıyoruz. Onu nerede bulabileceğimizi biliyor musunuz?” diye sordu Andreas istasyon şefine.

“Onu neden arıyorsunuz?” diye yanıtladı adam bir anda kuş-kucu bir tavırla fakat böyle diyerek adamın kasabada olduğunu da teyit etmiş oluyordu.

“Yıllar önce onunla birlikte eğitim almıştım,” diye yalan söyledi Eczacı. “Onunla görüşmek istiyordum. Çünkü bana sevgili Arnaud’nun görevinden ayrıldığından beri burada oturduğunu söylediler.”

İstasyon şefi bu açıklamayı makul bulmuş göründü.

“Görevinden ayrıldı... Aslında görevi ondan ayrıldı desek daha doğru olur.”

“Yazık!” diye yanıtladı Andreas sahte bir merhametle.

“Yalnız o kasabanın içinde değil, çamaşırhanenin ilerisindeki patikanın sonundaki ufak evde oturur,” dedi adam bir yandan da parmağıyla doğru yönünü işaret ederek. “Ama söylemedi demeyin, ziyaretçilerden pek hoşlanmaz... Arnaud’nun akli gelip gidiyor, sizi tanıyacağını da sanmıyorum doğrusu.”

“Teşekkürler  stat,” diye yanıtladı Eczacı anlayışlı bir gülümsemeyle. “Ancak beni hatırlayacağından eminim...”

Gerçek hacılar gibi asalarına dayanarak yürüyen Andreas ile Robin hızlı adımlarla söylenen tarafa doğru ilerlediler.

Yağmur kesilmişti ancak hâlâ balçık içindeki topraktan yağmur sonrasının bilindik kokuları yayılıyordu. Kıyafetleri ağırlaşmıştı ve buz gibiydi, üzüntüden zaten perişan hale gelmiş olan Robin yorgunluğunun yanı sıra yeni bir sıkıntı duymaya başladı.

“Usta, ben çok acıktım!” diye soludu genç adam ayaklarını sürüyerek.

“Kaybedecek zamanımız yok Robin, o iki süvari yakınlardadır. Ayrıca yemek alacak paramız da yok.”

“Ne yapacağız o zaman?”

“Belki şu eski keşiş bize akşam yemeğ  ikram eder.”

“Ya etmezse? O kadar acıktım ki usta!”

“Tamam yahu anladık! *Audi, vide, tace, si tu vis vivere.*”⁵⁷

Robin alınmış gibi suratını buruşturdu ve çamaşırhaneye dek ustasını isteksiz adımlarla takip etti. Oradan bozuk bir yoldan devam ederek ufak bir ormana ulaştılar. Akşam olmuş, ortalık tekinsiz bir havaya bürünmüştü. Robin soğuktan mı yoksa duyduğu endişeden mi titrediğini ayırt edemiyordu. Sonunda ağaç perdesinin ardındaki, bacasından duman tüten, mütevazı minik kulübeyi gördüler.

Eczacı, çırağına dönüp güven vermek istercesine omzundan tuttu.

“Oğlum sevinmeliyiz, eğer Molay bana yalan atmadıysa sonunda başımıza bela olan gizemler hakkında biraz bilgi sahibi olacağız.”

“Belki karnımız da doyar,” diye ekledi Robin.

Andreas sıkıntılı bir tavırla başını salladı, sonra ikisi birlikte kapıya yaklaşp âdet gereği üç defa vurdular. Ancak içeriden herhangi bir yanıt alamayınca bir defa daha denediler. Fakat boşunaydı.

“Mösyö de Roulay! Bizi Jacques de Molay gönderdi!” diye bağırdı Andreas. Gerçi kovulan keşişten bahseden Üstat Eckhart’tı ancak Eczacı’ya gerçeği bu şekilde çarpıtmak daha mantıklı görünmüştü.

İşe de yaradı. İçeriden adım sesleri geldi. Birisi kapıya yaklaşıyordu.

“Siz de kimsiniz?” diye sordu yaşlı bir adam sesi.

Andreas gerçek ismini vermeye tereddüt etti, peşindekilere ne kadar az ipucu bırakırsa o kadar iyiydi. Ancak bu adamdan doğru bilgiler öğrenmeye niyet ediyorsa ona yalan söylemek ne kadar akıllıca olurdu?

“Benim adım Andreas Saint-Loup, Parisli bir ecza üstadıyım. Yanımdaki genç adam ise benim çırağım. Onun adı da Robin Meissonnier. Sizi görmemi Tapınak Şövalyeleri’nin efendisi söyledi.”

“Tapınak Şövalyeleri artık yok!”

“Doğru. Ancak Molay henüz hayatta ve geçen hafta onunla aynı zindanda bulundum.”

57 (Lat.) Yaşamak istiyorsan dinle, gözlemle ve çeneni kapa.

Yaşlı adamın kendi tarikatından atılmış olduğunu bildiği için Eczacı, onun zor durumda olan birine karşı sempati duyacağını düşünmüştü.

“Hımm. Belki de, belki de, benden ne istiyorsunuz?”

Andreas doğrudan konuya girmeye karar verdi.

“Şey... Bana *schola gnosticos*’tan bahsetmenizi istiyorum.”

Uzun bir sessizlik oldu, usta ile çırağı birbirlerine endişeli bakışlar fırlattılar, sonra kapı yavaşça aralandı ve karşılarına altmış yaşlarında ufak tefek bir adam çıktı. Keşiş kılığını koruyan adamın, dağınık üstü başı, tıraşsız hali, baygın bakışları ve soluk teninden uzun süredir evden çıkmadığı anlaşılıyordu. Kapısına gelen iki yabancıyı sert bakışlarla süzdü, sonra başkalarının olup olmadığından kuşkulanyormuşçasına etrafa bakındı.

“*Schola gnosticos* hakkında ne biliyorsunuz?” diye sordu kapının ağzından çekilmeden.

“Açıkçası fazla bir şey bilmiyorum bayım, bu nedenle sizin bizi konuyla ilgili olarak aydınlatacağınızı umuyoruz.”

Sabık keşiş gitgide daha huzursuz görünmeye başlamıştı, at istasyon şefinin uyarılmış olduğu gibi, tam olarak akli başında değildi sanki. Yüzündeki kaslar seğiriyordu ve bakışlarını uzun bir süre belli bir yerde sabitleyemiyordu.

“Siz yalnız gelmemişsiniz!” diye bağırdı birden şüpheyle. “Gidin başımdan!”

Kapıyı kapatmaya hazırlanıyordu ki o kadar yolu boşuna gelmiş olmayı sindiremeyen Andreas ayağını kapı eşiğine koyup buna engel oldu.

“Size yalvarırım Bay de Roulay! Benim sadece...”

“Siz yalnız gelmemişsiniz!” diye tekrarladı eski keşiş artık iyiden iyiye histerik bir sesle. “Sizinle gelen başkası var, onu hissediyorum, onu görüyorum! Peşimi bırakın! Ben bir şey bilmiyorum! Artık bunlarla bir ilgim kalmadı!”

Kapıyı tutmak için yaklaşmış olan Andreas, ufak evden içeri bir göz atınca kanını donduran bir manzarayla karşılaştı: Kendi

evinde birdenbire varlığını fark ettiği boş odayı görünce duyduğu hisse benziyordu bu, evin içini tanıdıydı.

Ya da en azından tanıyormuş gibi hissediyordu, buna karşılık o zamana dek oraya adımını attığına dair en ufak bir anısı yoktu. Huysuz yaşlı adamın arkasında uzanan oda yazılı eserlere adanmış gibiydi. İçeride zengin bir *scriptorium*'da bulunacak denli kitap ve parşömen vardı ancak manastır kütüphanelerinden hiçbiri böylesine dağınık olmazdı. Andreas, o sırada ufak bir kısmını görebildiği odayı, nasıl yaptığını bilmeseyse bile, hafızasından tarif edebilirdi.

Eczacı'nın yüzündeki sıkıntı Arnaud de Roulay'ın gözünden kaçmadı, adam gözlerini iyice belerterek histerik sesler çıkarmaya başladı.

"Gidin başımdan! Yalnız gelmemişsiniz!"

"Öğrenmem gerekiyor!" diye yanıtladı Andreas, şaşkınlığı öfkeye dönüşmeye başlamıştı artık.

"Hiçbir şey bilmiyorum! Bilmek de istemiyorum! Ben değilim o!"

"Sorularımı yanıtlamanız gerekiyor!"

"Ben yanıtlayamam! Bir şey bilmiyorum!"

"Kim yanıtlar o halde? Kim bana cevap verebilir?"

"Kimse. Gidin!"

"Kim bana cevap verebilir?" diye tekrarladı Andreas daha da tehditkâr bir havaya bürünerek.

Keşişten yanıt alamayınca Eczacı kapıyı ittiği gibi içeri daldı ve iki eliyle adamın yakasına yapıştı.

"Kim beni yanıtlayabilir?" diye sordu, yanıt alamazsa şiddete başvuracağını belli eden bir ses tonuyla. Robin bile ustasının bu halinden etkilenmişti.

Tepeden tırnağa titreyen Arnaud de Roulay hayalet görmüşçesine korkmuş gibi görünüyordu. Dudakları acayip şekillerde eğilip büküldü, neden sonra bir solukta konuşuverdi.

"De Tourville! Denis de Tourville, Saintes'te yaşıyor! O biliyor! O biliyor! Ben bilmiyorum!"

Aynı anda yaşlı adam Andreas'ın kaval kemiğine şiddetli bir tekme indirdi, Eczacı'nın iki büküm olmasından faydalanarak da kapıyı suratlarına kapatıverdi.

"Lanet olasıca keşiş!" diye bağırdı Andreas bacağını tutarak.

"Usta! Usta, sakın olun!" dedi Robin utanmış bir tavırla. "Adamın aklı başında değil, görüyorsunuz..."

"Pislik herif!" dedi Andreas kapıyı yumruklamadan önce. Sonra tek kelime daha etmeden arkasını döndü ve kasabaya yürümeye başladı.

Az önce yaşanan sahneden şaşkına dönen Robin'in, ustasına yetişmesi biraz zaman aldı.

"Şimdi ne yapacağız?" diye sordu korku dolu bir sesle.

"Gideceğiz," diye yanıtladı Andreas canı sıkkın bir tavırla.

"Hemen mi?"

"Adamı duymadın mı? Yalnız değilmiz."

"O iki atlıdan mı bahsediyordu sizce?"

"Olabilir. Bilmiyorum."

"Nereye gideceğiz peki?"

"Saintes'e."

"Oraya mı? Şimdi mi? Yürüyerek mi?"

"Atla."

"Ama yiyecek almaya bile paramız yokken atı nasıl kiralayacağız?" diye sordu Robin, ustasının yürüme hızına zar zor ayak uydurarak.

Andreas durdu, çırağına döndü ve lafa başlamadan çocuğu uzunca süzdü.

"Bazı durumlar, yakışık almayan hareketlerde bulunmayı haklı çıkarır."

"Ne yani, at mı çalacağız?" diye bağırdı çocuk, şok geçirerek.

"Ödünç alacağız."

"Ama... Ama bu yasalara aykırı!"

"*Necessitas non habet legem, sed ipsa sibi facit legem.*"⁵⁸

58 (Lat.) Gereklik yasaya tabi değildir. kendi yasasını yaratır.

“È! Kim bu *pécaïre*?”

Bu ani ve yüksek bağırtıyla uykusundan uyanan Aalis, döşeğin üzerinde doğruldu ve bağırtının çoban kadının kocasından geldiğini gördü. Otuz yaşlarındaki iri yarı, kızıla çalan kahverengi kısa saçlı adamın kendinden emin bir havası vardı ve iri gözleri kötü kötü bakıyordu.

“Marie’nin getirdiği bir *pichòta*!” diye açıkladı Janine, masanın başına oturmuş yemek hazırlıyordu.

“Kızınız yaralı kuşları eve getirmeye bayılıyor bakıyorum! Ne yapacakmışız biz bu kızı? Hali pek iyi gelmedi bana!”

“Ben... Ben sizi rahatsız etmek istemem...”

“È! O halde kaldır kıcını da git karıma yardım et! Haydi! *Via-föra!*”⁵⁹

“*Oï!*⁶⁰ Luc!” diye araya girdi, damadının horozlanmasından eğlenmiş gibi görünen yaşlı kadın. “*Pichòta* yaralı! Onu rahat bırak!”

“Vah, vah! Haydi kızım, kaldır kıcını ve git de Marie’ye yardım et! Biraz hareket edersen bir şeyciğin kalmaz! Ahır köyün diğer ucunda, keçilerle koyunların melemesinden bulursun zaten.”

Oradan uzaklaşacağına memnun olan Aalis ayağa kalktı ve topallayarak kapıya yöneldi. Önünden geçtiği sırada adam, genç kızı omzundan yakaladı.

“Marie’ye söyle de gelirken keçi peyniri getirsin.”

59 (Oks.) Hadi git! (ç. n.)

60 (Oks.) Hey! (ç. n.)

Aalis utangaç bir tavırla başını salladı.

“Bastonumu al, benim *belamaire*’den ⁶¹ bile beter yürüyorsun!”

Genç kız adamın kendisine uzattığı uzun sopayı aldı ve yara-
larının elverdiği hızda evden  ıktı. Dışarıya adımını attığı anda,
garigde koşup oynamaya d nden hevesli köpekler etrafını sarıp
havlamaya ba ladılar. Aalis, akşamın alaca karanlığında, ufak k y n
terk edilmiş evlerinin arasındaki yoldan indi, insandan çok hayva-
nın bulunduğu anlaşılan köyde Marie, kocası ve kayınvalidesinden
başka yaşayan yok gibiydi.

Yoldayken genç kıızı ani bir endişe dalgası sardı.  oban kadın
ve annesinin sıcak misafirperverliğine karşın, orada uzun süre kal-
masının akıllıca olup olmayacağını düşündü. Bu insanlar B ziers’de
ne yaptığını öğrenecek olurlarsa, onu başkana ihbar etmeme riskine
girerler miydi?  oban kendisinden rahatsız olmuşa benziyordu.
Bununla birlikte, hâlâ iyile ememi ti ve hazırlanmakta olan akşam
yemeğini yemeden gitmeyi göze alamıyordu. Sonunda Tanrı’nın
inayetine sığınmaya karar verdi, şansı dönmeye ba lamı tı sanki.
O sırada sarsak adımlarla, Marie’nin yağ kandilinin ışığında hay-
vanlarla ilgilendiği ahırdan içeri girdi.

“İyi akşamlar,” diye mırıldandı genç kız, utanarak.

“İyi akşamlar Aalis! Yüzüne biraz renk gelmiş k     m!   -
k rler olsun.”

“Size yardım edebilir miyim?”

“Bana siz demeyi bırakarak i e ba layabilirsiniz.”

“Efendim?”

“Luc döndü m ?”

“Evet, az önce. Size... yani *sana*, gelirken keçi peyniri getirmeni
söylememi istedi.”

“Olur. Umarım fazla üzerine gelmemiştir?”

“Yok, yok...”

61 (Oks.) Kaynana. ( . n.)

“Benim kocam pek matraktır, biliyor musun! Tam bir *malassört*.⁶² Günün birinde Cazo’dan çıkıp geldi, neredeyse senin kadar beter haldeydi. Üstü başı kir içinde, kokuşmuştu ve ilkbahardaki guguk kuşları kadar zayıftı. Cebinde tek kuruşu yoktu ve iş arıyordu, kış ortasında. Onun bazı yaramazlıklara karıştığını ve şehir dışında yeni bir hayata başlamak istediğini anladım.”

Adamla hikâyelerinin az çok benzediğini gören Aalis gülümsemeden edemedi.

“Kendi sürüsünü yetiştirmek için benden koyun satın almak istiyordu ancak hiç parası olmadığından yanımda çalışmaya başladı. Sonra olaylar birbirini kovaladı ve kendimizi evlenmiş bulduk. Hayat bazen çok şaşırtıcı oluyor. Buraya koyun almaya gelmişti, sonunda beni aldı. Üstelik epey de iyi bir çoban olup çıktı. Ê! Biraz hödüktür ama epey çalışkandır ve altın gibi bir kalbi vardır.”

“Öyle olduğuna eminim,” diye onayladı Aalis.

“Bak, kuzular analarını nasıl da emiyor! Onları süttten kesmeye hazırlanıyorum, bu yüzden korunga, bitki ve arpa unundan mama yapıyorum, böylece yavaş yavaş süt emmeyi bırakacaklar. Birkaç hafta içinde otağa çıkabilir hale gelirler.”

Aalis, annelerine sokulmuş olan sarsak, kızıl hayvancıklara daha yakından bakabilmek için yaklaştı.

“Ne kadar da minikler!”

“Evet... Şuradakini görüyor musun, diğer dişi koyunun yanında duranı?”

“Evet.”

“O bir mucize! Annesi onu yavruarken öldü çünkü ters gelmişti, ayakları öndeydi. Doğumu kolaylaştırmak için anneye antimon verdik ama işe yaramadı. Biz de kendi yavrusu ölen bir koyunun bu zavallıyı sahiplenmesini sağladık. Böylece inekten süt sağmaya da gerek kalmadı...”

“Sahiplenmek mi?”

“  , tabii! Doğduğunda yavruyu etenesinin içinde diğer anne-
nin yanına götürdük. Kuzuyu, sahiplenecek annenin yavrularından
birine s rtt k ve birkaç gün sonra anne, kuzuyu kendisininmiş gibi
sahiplendi. Yavru ilk başta meme emmeyi reddetti ama dudaklarına
süt ve korunga sürdük, kuzuyu üvey annesinin memesine doğru
tuttuk. Yavrucağın şansı varmış.”

“Bunun yapılabileceği hiç aklıma gelmemişti.”

“Tabii. Gerekirse anne keçiye bir kuzuyu sahiplendirmek bile
mümkün. Keçi sütü onlara çok iyi gelir. Onlara biraz su getirmek
ister misin?”

“Elbette,” diye yanıtladı genç kız.

Su kovasını aldı ve kuzuların yanındaki yalağa boşalttı.

Böylece Aalis akşam yemeği zamanı gelene dek Marie’ye
yardım etti ve sonra onunla birlikte eve döndü. Bu misafirperver
 oban ailesiyle leziz mi leziz bir yemek yedi. Sofra pek neşeliydi
ve kendisine de aileden biri gibi davranıldı.

Geç saatte genç kız kendisi için hazırlanan döşeğe yattığında
kendini çok daha iyi hissediyordu ve kötü düşünceler nihayet ak-
lından uçup gitmişti. En azından kısa bir süre için. Okurlarımız
belki bu noktada, talihsiz genç kızın başına gelenlerin Oidipus’un
Öyküsünü anımsattığını fark etmiş olabilirler. Oidipus da babasını
 ld rm ş ve kaçarken bir  oban ailesine sığınmıştı. Kim bilir, belki
de antik efsaneler bizim sefil yaşamlarımızda yeniden can bulup
duruyordur.

Gecenin karanlığından faydalanarak sessizce Artenay at istasyonuna girip atlarını gizlice geri alan Andreas ve Robin, peşlerindeki adamlarla aralarını açtıklarını umarak geç saatlere kadar dörtnala gittiler, sonra terk edilmiş bir çiftliğin harabelerinde fena halde üşüyerek uyudular. Sabaha karşı Robin sapandaki becerisini bir defa daha kanıtlayarak semiz bir keklik avladı, kuşun tüylerini yolup ateşte kızarttılar.

Karınları doyunca, önceki gün gibi şiddetle yağan yağmura rağmen iyi bir tempo tutturarak yola devam ettiler. Magdala'nın ölümünün sarsıntısını atlatamadıklarından hâlâ pek suskundular.

Gün ortasına doğru güneş bulutların arasından kendini gösterince, uzaklarda ilahî bir varlık gibi beliren Orléans kentinin görüntüsü kalp atışlarının hızlanmasına neden oldu. Krallığın en güzel şehirlerinden birinin üzerine düşen gölge ve ışıkların yaptığı oyunların meydana getirdiği müthiş manzarayı seyretmek için durakladılar. Fırtınadan önceki sessizliği andıran bu molayı aynı zamanda yeniden ateş yakıp yiyecek bir şeyler bulmak için kullandılar. Robin bir tavşan avladı, Andreas da civardan biraz sebze topladı. Manastır pansiyonunda yediklerinden çok daha zengin yemeklerini yerken günün ilk sohbetini yaptılar.

“At çok yoruldu, yolun geri kalanını yayan gidelim. Orléans pek uzak sayılmaz, akşama varmış oluruz.”

“Orléans’a uğramadan gitmemiz gerektiğini düşünmüyor musunuz usta? Kentte duraklayınca başımıza gelenleri gördünüz.”

“Başka şansımız yok. Yolculuğumuzun geri kalanı için biraz para kazanmayı   mit ediyorum. Merak etme, burası büyük bir şehir, göze batmadan dolaşmak daha kolay olacak.”

“Daha   nce Orl  ans’a gelmiş miydiniz?”

“Elbette Robin, burası Compostela yolu üzerinde. Ayrıca ilerledikçe tüm bu olanlar bana tesadüf olamazmış gibi geliyor.”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“  nce   stat Eckhart bizi Artenay’ye yolladı. Orada görüşmemiz gereken adam Arnaud de Roulay pek tatlı dille olmasa da bizi Saintes’e gönderdi, böylece tam olarak, benim on sekiz yıl önce ve sonra da geri dönerken dokuz yıl önce geçmiş olduğum *Iter francorum* yolundan ilerliyoruz. Paris, Artenay, Saintes... Bunların hepsi Compostela hac yolunun önemli durakları.”

“Bundan ne çıkartıyorsunuz?”

“şu anda pek bir şey çıkaramıyorum ancak en azından aralarındaki bağı görebiliyorum.   nce Jacques de Molay beni, üstatlarının her ne hikmetse Compostela yolunda bulunduğu şu gizemli *schola gnosticos*’un peşine taktı. Senin de bildiğin gibi Robin, Tapınak şövalyeleri aslında Kutsal Topraklar’a varmak isteyen hacıları korumak üzere kurulmuştur. Bu nedenle, kararg  hlarının çoğu da Hristiyan hac yolları üzerinde bulunur. Bu tam bir kanıt sayılmasa da *schola gnosticos* ile Tapınak şövalyeleri arasında bir bağ olduğunu varsayabiliriz, öyle değil mi?”

“Doğru. Ancak yine de bunun tamamen rastlantısal olabileceğini de söylemek isterim usta. Üstat Eckhart bize aynı zamanda, gnostisizmin tüm büyük dinlerin ve mistiklerinin keşiştiği İber Yarımadası’nda çok gelişmiş olduğunu söylemişti. Aldığımız yol yalnızca Compostela yolu değil, aynı zamanda söz konusu yarımada bulunan Navarra, Kastilya ve Aragon krallıklarına da çıkan genel bir yol sonuçta.”

“  ok doğru Robin, çok doğru. Belki bu sorunun yanıtını Saintes’teki meşhur Denis de Tourville ile konuşurken bulabiliriz, tabii şu lanet olasıca keşişten daha konuşkan biriye eğer!”

“Peki ya o da bizimle konuşmazsa?”

“O zaman aramaya devam edeceğiz oğlum. Üstat Eckhart’ın tepkisi ve sabık keşişin ısrarlı sessizliği şu gizemli gnostisizm ekolü konusundaki merakımı iyiden iyiye kamçıladi. Üzerine evdeki boş oda, silinmiş tablo ve manastırın kayıt defterindeki gizemli boş satırı da ekleyince...”

“Ne bulmayı umuyorsunuz usta?”

Yemeğini bitirmiş olan Andreas ayağa kalktı, ufka doğru bakarken sırtını döndüğü çırağını başka bir soruyla yanıtladı.

“Peki ya sen bu üç gizemi nasıl açıklıyorsun?”

“Bilemiyorum... Sanki hayatınızdan bir şeyi yok etmek istiyorlarmış gibi...”

“Bir şeyi mi birisini mi?”

“Sanırım birisini. Evinizdeki o odada kalan, tabloda yanınızda bulunan ve sizinle hac yolunda beraber olan birini.”

“Bulgularımız bu yönde fakat nasıl oluyor da ben birlikte yolculuk ettiğim, tabloya birlikte poz verdiğim ve evimde oda açtığım bu insanı hatırlamıyorum? Böyle bir şeyin olması için aynı zamanda hafızamı da silmiş olmaları gerekir Robin ve senin de çok iyi bildiğin gibi ben büyüye inanmam.”

“Aynı zamanda zehir gibi de bir hafızanız var, evet, biliyorum ama tüm bu olanların en mantıklı açıklaması da bu, öyle değil mi?”

Eczacı yanıtlamadı. Kuşkusuz zehir gibi bir hafızası vardı ancak Arnaud de Roulay’yin ufak evinde hissettiği acayip duyguyu anımsamadan edemiyordu: Oraya dair hiçbir hatırası bulunmamasına rağmen nasıl olmuştu da evin içini daha önce gördüğünü düşünmüştü?

Akıllarını kurcalayan sorulara yanıt aramayı şimdilik kenara bırakan usta ile çırağı çıkınlarını artlarında çektikleri atlarının tergisine atıp yeniden yola koyuldular.

Orléans’a iyiden iyiye yaklaştıkları ikinci saatlerinde, o dönemde hız verilen inşaat faaliyetleri nedeniyle sayıları gittikçe artan kireçtaşı ocaklarından birinin yanından geçtiler. Ocakta yirmi kadar işçi

 alışıyordu. Andreas bir anlığına durdu ve aradıkları malzemeye ulaşmak için toprağı kazan adamları gözledi.

Birden suratındaki ifade değişti.

“*Luru vopo vir can utriet,*” diye mırıldandı gülümseyerek.

“Efendim?” diye sordu Robin, şaşırmıştı. “Henüz Latince de pek ilerleyemedim ama saygısızlık addetmezseniz, bu söylediklerinizin hiçbir anlamı yokmuş gibi geldi bana.”

“Anlamı yok mu? Henüz anlamı olmayan bir cümleyi anlayabilecek düzeye erişmedin de ondan evladım. Bu bir anagram. Roger Bacon sağ olsun, sanırım finansal sorunlarımızı çözmek üzereyiz.”

“Nasıl olacak o?”

“Sus  ocuğum. Sus ve izle.”

Andreas atı bir ağaca bağladı ve peşinden gelen şaşkın haldeki Robin ile birlikte taş ocağına doğru ilerledi. Eczacı hiç tereddüt etmeden doğruca ocağın şüpheci ve utangaç görünümlü ustabaşsına yöneldi.

“ yi günler usta.”

“ yi günler,” diye yanıtladı adam, iki hacı adayının şantiyesine uğramasına epey şaşırmıştı. “Sizin için ne yapabilirim?”

“Taş ocağınız çok güzel doğrusu.”

“En iyilerden biridir, şu anda delgi aşamasındayız ve epey zorlanıyoruz. Orl ans Katedrali’ne taş yetiştirmemiz gerekiyor, bu nedenle izin verirsiniz işimin başına dönmem lazım.”

“Neden deliyorsunuz?”

“Büyük bir kayayı tek parça olarak çıkarabilmek için bayım. Ama şimdi lütfen...”

“Onu çıkarabilmek için ne kadar süre gerek?” diye adamın lafını kesti Andreas.

“En azından bir hafta ama siz beni oyaladığınız için daha da uzun sürebilir,” diye söylendi taş ustası.

“Peki ya ben size o kayayı akşama kadar çıkarmanızı sağlayacak yöntemi gösterirsem?”

Bu sözü duyan adam fena halde şaşırdı.

“Efendim?”

“Sorunu olan yalnızca siz değilsiniz. Ben de haydutların saldırısına uğradım ve oğlumla birlikte çıktığım hac yolculuğunu tamamlayacak param kalmadı. Size gelince... Sizin de bu kayayı olabildiğince hızlı şekilde çıkarmanız gerekiyor. Belki iki sorunu da ortadan kaldıracak bir çözümde anlaşılabiriz.”

“Peki bu kayayı akşama dek yerinden sökmek için ne tür bir mucize önereceksiniz acaba?” diye sordu ustabaşı kafasını sallayarak. “İşime ilahî bir yıldırım mı fırlatacaksınız?”

“Ah! Hayır, böyle bir şey yapabileceğimi asla iddia edemem... Ayrıca yıldırımların ilahî olduğunu düşünmek de son derece yanlıştır. Hayır, ben size yalnızca bu kayada değil, bundan sonra mesleğiniz boyunca çıkaracağınız her kayada zaman kazanmanızı sağlayacak bir yöntem göstereceğim bayım.”

“Pekâlâ! Şu mucizevi yöntemi öğrenmek için sabırsızlanıyorum!” diye alay etti ustabaşı, inanmamış bir tavırla.

“Normalde bir kayayı yerinden sökmenin bir haftanızı aldığı söylemişsiniz. Ben size yöntemimi gösterince işçilerinizin bir haftalık maaşını bana vermeyi kabul ediyor musunuz?”

Ustabaşı sıırttı.

“Eğer o kayayı gün batana dek tek başınıza yerinden sökmeyi başarabilirseniz, Tanrı şahidim olsun size o parayı seve seve vereceğim!”

“O halde anlaştık,” dedi Andreas gülümseyerek. “Bana birkaç malzeme gerekiyor ancak sizin gibi işinin erbabı biri, istediklerimi kolayca bulacaktır.”

“Ne istiyorsunuz?” diye sordu ustabaşı, yavaş yavaş bu hacı adayının ciddi olduğunu kavramaya başlamıştı.

“Odun kömürü, sülfür ve güherçile.”

“Taş çıkardığımız duvarların birinin üzerinde güherçile bulabiliriz. Sülfür ile kömür alması için de adamlarımdan birini hemen gönderebilirim.”

“Harika! Ancak kömürün kaliteli olması gerek, örneğin kavak, kızılâğaç, ıhlamurdan yapılmış olabilir. Ayrıca havaneli ve havan dibegine de ihtiyacım var.”

“Bu istediklerinizin hepsini bulabiliriz,” diye yanıtladı alaycı tavrını çoktan yitirmiş olan ustabaşı.

“Çok güzel.”

Ustabaşı bir anlığına Andreas’ı süzerek adamın sözlerinin güvenilirliğini tarttıktan sonra omuzlarını silkerek arkasını döndü ve adamlarına emir vermeye gitti.

“Ne yapmaya çalıştığınızı bana açıkla mısınız usta?” diye sordu Robin alçak sesle.

“Ah! Evladım! Eğer sevgili Roger Bacon’ın eserlerini okumuş olsaydın bana bu soruyu sormazdın...”

“Ama okumadım ve bu yüzden size soruyorum,” diye içini çekti çırak.

“Akıllı bir Fransiskan keşiş, *De nullitate magia*⁶³ isimli kitabının içine, bilimin gücünden habersiz olanların büyü işi olarak nitelen- direceği ve kendisinin de Doğulu âlimlerden öğrendiği bir formül gizledi. Dostumuz Eckhart’ın öğretmeni olan Albertus Magnus da *De mirabilibus mundi*⁶⁴ adlı eserinde bu formül üzerinde hak iddia etti. Birbirleriyle çağdaş olan bu adamların hemen hemen aynı zamanda aydınlandıklarını sanıyorum. Aynı keşfin, aynı anda farklı yerlerde yapılması bilimde sık rastlanan bir olaydır.”

“Neymiş bu formül?”

“Az önce sana söylediğim gibi: *Luru vopo vir can utriet*. Şimdi sana bu ünlü anagramı açıklamam çok zaman alır Robin ancak *Doctor Mirabilis*’imizin⁶⁵ engizisyonun gazabından saklamak için uydurduğu karmaşık bir şifre olduğunu bil yeter.”

“Ne diyor bu formül?”

“Üç ölçek kömür, üç ölçek sülfür ve dört ölçek de güherçile.”

63 (Lat.) Büyünün boşunılığı. (ç. n.)

64 (Lat.) Dünyanın mucizeleri. (ç. n.)

65 Roger Bacon’ın lakabı. (ç. n.)

“Ne oluyor bunları karıştırınca?”

“Barut oluyor çocuğum. Barut.”

İşçiler Andreas'ın isteklerini umduğundan çok daha hızlı şekilde bulup getirdiler. Andreas şantiyeden uzaklaşıp Robin ile ustabaşının meraklı bakışları altında karışımı hazırlamaya başladığında akşam henüz olmamıştı.

“Sevgili dostum, eğer benden sonra bu karışımı yeniden hazırlamak istiyorsanız ne yaptığımı çok dikkatle izlemenizi öneririm. Bana getirdiğiniz bu üç malzeme doğru oranda karıştırılıp çok ince toz haline gelinceye kadar havanda dövülmeli. Güherçileyi en son karıştırmayı sakın unutmayın. Tüm bu işlem büyük bir titizlikle yapılmalı çünkü çalıştığımız malzeme son derece tehlikeli. En iyisi bu işi açık alanda ve kalabalıktan uzak bir yerde yapmak.”

Bu açıklamaları yaparken Eczacı bir yandan da kömür, sülfür ve güherçileyi işinin ehli hareketlerle ögütüyordu.

“Tüm bunları nereden öğrendiğinizi bana söyleyebilir misiniz bayım?” diye sordu, kiminle muhatap olduğunu yavaştan merak etmeye başlayan ustabaşı.

“Hayır, söyleyemem,” diye yanıtladı Andreas kısaca. “Siz sadece bu üç tozu, şu anda benim yaptığım gibi, mümkün olduğunca homojen bir şekilde karıştırmayı unutmayın yeter. Daha sonra barutun bir kısmını fitil olarak kullanmak üzere saklayacağız.”

“Fitil mi? Ne fitili?”

“Birazdan göreceksiniz,” diye yanıtladı Andreas sıkılmış bir sesle. “Son olarak karışıma az miktarda su ekleyip barutu hamur haline getirmek ve silindir şekline sokmak gerekiyor. İşin en nazik kısmı da burası. Bunu su yerine şarap veya alkolle de yapmak mümkün ama şimdilik su da işimizi görür. İşçilerinizi içkilerinden mahrum etmek istemem.”

İşini bitiren Andreas barut silindirini özenli hareketlerle kaldırdı ve işçilerin henüz o sabah oydukları kaya girintisine yerleştirdi.

“Aslında barutu demirden bir eritme çanağına sıkıştırarak daha iyi sonuç elde edersiniz ama bu çok tehlikeli bir işlemdir. Böylesi

bir maceraya atılmadan önce karışım konusunda epey ustalaşmanızı tavsiye ederim.”

İşini bitiren Andreas ciddi bir suratla taş ustasına döndü.

“Adamlarınıza uzaklaşmalarını söyleyin.”

Ustabaşı elinin bir hareketiyle adamları uzaklaştırdı.

“Daha uzağa,” dedi Andreas. “ ok daha uzağa gitsinler.”

Adamlar uzaklaştılar.

Eczacı uzun bir ip kesti ve bunu kalan baruta buladı, ipin bir ucunu barut silindirine sapladı.

“İşte. Tüm bunları tek başınıza yapabileceğinizden emin misiniz?”

Taş ustası başını salladı.

“şimdi, tek yapmamız gereken çakmaktaşı kullanarak fitili ateşlemek. Ateş alınca yapabildiğiniz kadar hızlı koşarak uzaklaşın.”

Andreas kemerindeki keselerin birinden kavla çakmaktaşı  ı-kardı ve fitil ateş alana dek ikisini birbirine s rtt .

“Koşun!” diye bağırdı birden ayağa fırlayarak.

Robin ile ustabaşı, Eczacı’nın ardından koştular ve hep birlikte bir ağacın arkasına saklandılar. Bir an bekledikten sonra hiçbir şey olmayınca ustabaşı sabırsızlandı.

“Siz benimle dalga mı geçiyorsunuz bayım?”

“Az sabır.”

Ancak yine hiçbir şey olmayınca Robin ustasının kulağına fısıldadı:

“İşe yarayacağından emin misiniz?”

“Hiçbir fikrim yok oğlum. Ben de ilk defa deniyorum.”

Bu sözleri ettiği anda, ayaklarının altındaki toprağı titretecek kadar şiddetli bir patlama meydana geldi. Patlamayla birlikte kaya parçaları civardaki en uzun ağaçtan bile daha yükseğe fırladı, kara dumanlar dağılınca, tam da Eczacı’nın tahmin ettiği gibi, koca bir kaya bloğunun tek parça halinde yerinden s k lm ş olduğunu gördüler.

Tam o sırada, peşine düştüğü avlarıyla aralarındaki bir günlük mesafenin çoğunu kapatmış olan Guillaume Humbert, adamlarıyla birlikte Artenay şehrinin kapısından içeri giriyordu.

Fransa'nın Baş Engizisyoncusu vakit kaybetmeden, at istasyonu şefinden iki hacı adayının bir at çaldığını öğrendi. Humbert bu hacı adaylarını sorunca, Andreas Saint-Loup ve çırağını mükemmelen tarif eden adam ayrıca ikisinin muhteşem İzlandalı atı çalmadan önce Arnaud de Roulay'yi görmeye gittiklerini de yetiştirdi.

“Yanlarında bir de kadın yok muydu?” diye sordu Humbert.

“Hayır. Yalnızca o iki serseri vardı.”

Az sonra Engizisyoncu, kovulmuş keşişin kapısını çalıyordu. Adamdan daha önce bahsedildiğini duymuştu çünkü Fransiskan'ın beş yıl önce meydana gelen kovulma olayı bütün krallıkta büyük yankı uyandırmıştı. Engizisyoncu'nun hatırladığına göre, Arnaud de Roulay bağlı bulunduğu tarikatın azizi olan Aziz Francesco'nun fakirlik zihniyetini savundukları için tarikatı yöneten manastır liderleriyle ters düşen fikirlere sahip maneviyatçılarla yakınlık içinde bulunduğu gerekçesiyle atılmıştı. Ayrıca, artık sapkın olarak kabul edilen eski Fransiskanolardan olan ve gnostisizm tezlerini savunan Fraticellilerle de bağlantısı olduğu sanılıyordu. Sonuç olarak, Guillaume Humbert açısından, bu kovulmuş keşiş kolay bir avdı, daha önce onun gibi pek çok tiple muhatap olmuştu.

Kapıya kimse yanıt vermediği için Humbert iki adamına işaret edip kapıyı kırmalarını istedi. Kitapla dolu ufak evin içine

daldıkları anda Arnaud de Roulay'ın pencereden kaçmak üzere olduğunu gördüler. İki muhafız fazla zorluk çekmeden zapt ettikleri yaşlı adamı bir sandalyeye bağlarken Piskopos da rahat hareketlerle odanın içinde dolanarak göğsüne dek inen siyah gri sakalını okşuyordu. Kitapları inceleyen Engizisyoncu, bunlardan birini eline alıp karıştırdı, sonra birden, yüzünde bir tiksinti ifadesiyle pat diye yere atıverdi.

“Arnaud, gördüğüm kadarıyla burada kilise tarafından yasaklanan kitaplardan oluşan büyük bir kütüphane kurmuşsunuz. Alain de Lille'in *Prophetia anglicana*'sı,⁶⁶ Albertus Magnus'un *De secretis mulierum et virorum*'u,⁶⁷ Anacreon'un, Arius'un, Marcion'un metinleri, *Secretum secretorum*'un⁶⁸ Philippe de Tripoli tarafından yapılmış çevirisi ve tabii bir de üç yıl önce bizzat yakılmasına nezaret ettiğim şu sinsi Porete'nin *Speculum simplicium animarum*'u⁶⁹. Epey beğendiğiniz anlaşılan gnostik eserleri saymıyorum bile, *Yahuda İncili*'nin Latince kopyası, Platon'un bir sürü metni ve hatta dünyada tek bir tane bile kalmadığını sandığım *Pistis Sophia*'nın⁷⁰ bir kopyası bile var... Arnaud, Arnaud! Ne çirkin bir kitaplık bu böyle!”

Elleri bağlı şekilde sandalyede oturan eski keşişin yüzünde büyük bir dehşet ifadesi vardı.

“Tarikatınızdan atılmak size yetmedi mi? Artık sapkın hareketlerinize buradan mı devam ediyorsunuz?”

“Hayır! Hayır!” diye kendini savunmak istedi zavallı adam. “Monsenyör! Ben artık bu kitapları okumuyorum, size Tanrı önünde yemin ederim!”

“Ne yapıyorsunuz bunlarla o halde?”

“Onları atamam ki! Hepsi de çok değerli yazmalar!”

66 (Lat.) İngiliz kehaneti. (ç. n.)

67 (Lat.) Kadın ve erkeğin gizemleri. (ç. n.)

68 (Lat.) Sırların sırrı. (ç. n.)

69 (Lat.) Basit ruhların aynası. (ç. n.)

70 (Lat.) İncanın bilgeliği. (ç. n.)

“Değerli mi? Değerli mi?” diye tekrarladı Engizisyoncu tehditkâr bir sesle. “Dinsiz desenize şunlara!”

Masanın üzerinde duran *Secretum secretorum* kopyasını alıp bir an bile duraksamadan şöminedeki ateşe fırlatıverince sabık keşişten iğrenç bir çığlık koptu.

Engizisyoncu arkasını döndü, Arnaud de Roulay’ye doğru ilerledi ve tüm korkunçluğuyla adama bağırdı:

“Bundan beş yıl evvel sapkınlığa tövbe etmemiş miydiniz Arnaud?”

“Evet monsenyör! Evet, ettim!”

“O halde yeniden mi başladınız?”

“Hayır, hayır!” diye yemin verdi adam, av köpekleriyle çevrilmiş zavallı bir av hayvanı gibi titriyordu.

“Burada sizi yakılmaya mahkûm edecek kadar çok kanıt var! Sizi hemen burada yakabilirim Arnaud!”

Sabık keşişin yanakları gözyaşlarından sıırılsıklam kesildi.

“Size yalvarırım ekselansları... Ben bıraktım o işleri. Maddi dünyayla hiçbir bağı olmayan, yalnız, yaşlı bir adamım ben. Burada tek başıma yaşıyorum, ilahî yargılamasını beklediğim Tanrı’yla birlikte.”

“Peki o yargılamayı neden hemen şimdi ben yapmayayım, nasılsa buna yetkim var.”

“Merhamet edin monsenyör! Benden ne istediğinizi söyleyin, ne isterseniz yaparım!”

Engizisyoncu’nun yüzünde bir gülümseme belirdi, adama daha da yaklaştı ve nazıkçe ensesinden tutarak kulağına fısıldadı:

“Dün hacı adayı kılığında iki adam sizi görmeye gelmiş.”

“Evet monsenyör! Evet!” diye bağırdı keşiş, birden yüzü aydınlanarak. “Parisli bir eczacı ve çırağıydı! Saint-Loup! Adamın adı Saint-Loup’du!”

“Bu Saint-Loup’nun sizinle derdi neymiş?”

“*Schola gnosticos* ile ilgili bilgi edinmek istedi monsenyör. Ama ben ona bu konuyla ilgili hiçbir şey bilmediğimi, gnostiklerle işim

olmadığını ve size de söylediğim gibi tövbe ettiğimi söyledim. Beni rahatsız etmesine son vermek için de adamı Saintes'te yaşıyan başka birine yönlendirdim."

"Kimmiş o?"

"Denis de Tourville, ekselansları."

"Saint-Loup da ona mı gitti?"

"  yle sanıyorum monsenyör,   yle sanıyorum!"

Humbert bir çocuğun başını okşar gibi eski keşişin saçlarını karıştırdı ve ayağa kalkıp muhafızlarına emretti:

"Bu deliyi dışarı atın ve bu sapkınlık evini derhal ateşe verin."

"Hayır!" diye çığlık attı Roulay. "Hayır! Kitaplarımı yakmayın! Size yalvarıyorum!"

"Kitaplarınız yerine sizi yakmadığıma şükredin Arnaud."

Bu laftan sonra Engizisyoncu evden   ıktı.

Söylediklerine göre kitaplarına   şık keşiş, evden dışarı çıkarılmış olmasına rağmen kendini alevlerin arasına atıp binlerce eserle birlikte yanmayı tercih etmiş. O gün alevlerin arasında yok olup giden paha biçilemez kütüphanenin insanlığa ışık tutacak yüce bilgileri de beraberinde götürdüğü gerçeği karşısında üzülmemek elde değil.

O yağmurlu akşam üzeri Saint Magloire Manastırı'na giren Charles de Valois karşılaştığı Benedikten keşişlerin yüzlerindeki ifadeden, manastırın duvarlarına sinen dehşet verici olayı okudu. Maiyetine dışarıda beklemlerini söyleyerek manastırın içine girdi ve son zamanlarda çoğalan ziyaretlerin neden olduğu korkunçluklardan fena halde ürkmüş bulunan keşişlerin arasında ilerledi.

“Beni Başrahip’in yanına götürün,” dedi Başrahip’in genç sekreteri Jean-Baptiste Kardeşi görünce.

“Prensım... Saygıdeğer Başrahip’imiz şu anda çok rahatsız, kimseyi kabul edebilecek halde değil.”

“Bunu biliyorum keşiş. Yine de buraya geldim ve beni hemen onun yanına götürmenizi istiyorum.”

Kral’ın kardeşine saygısızlık etmekten çekinen Benedikten, istemeden de olsa adamı Başrahip Boucel’in odasına götürdü.

Yatakta uzanan, sargılar içindeki yaşlı adamın yüzü gözü şişmiş ve gözleri fena halde morarmıştı. Yanı başında gece gündüz nöbet tutarak, adamın pansumanını yenileyen ve ona yiyecek içecek veren iki keşiş olmasına karşın Başrahip’in yüzü öylesine soluktu ki pek az ömrü kalmış olduğu belliydi. Bir mucize olmazsa, büyük olasılıkla birkaç saat içinde son nefesini verecekti.

“Bizi yalnız bırakın,” diye emretti Valois ölüm döşeğindeki adama yaklaşarak.

İki keşiş birbirlerine huzursuzca baktıktan sonra, duydukları acıyı gizlemek için başlıklarını tıraşlı kafalarına geçirerek sessizce çekildiler.

“Boucel, benim zavallı Boucel'im,” diye mırıldandı Kont, yaşlı adamı kolları arasına alırken. “Felaketten haberdar olur olmaz, derin dostluğumu sunmak için yanınıza koştum.”

Acılar içindeki Başrahip başını zorlanarak ziyaretçisine döndürdü. Göz kapakları öylesine şişmişti ki gözleri birer çizgi gibi görünüyordu.

“Tanrı’nın bir hizmetkârına adı bir sapkın gibi davranmaları ne büyük alçaklık! Çok yazık! Size yapılanlar affedilir gibi değil saygıdeğer Peder ve ağabeyim olan Kral adına sizi temin ederim ki bu korkunç suçun failleri cezasız kalmayacaklar.”

Keşiş bu sözlerle hiçbir tepki vermedi. Ya herhangi bir tepki göstermeye mecali yoktu ya da bu beklenmedik ve coşkulu merhamet gösterisinin sahiciliğine pek kanmamıştı.

“Her şeyden önce sayın Başrahip, ağabeyimin başınıza gelenlerden hiçbir şekilde haberinin olmadığını ve talihsizliğinizin asıl suçlularının cezasız kalmayacağını size söylemek isterim.”

Başrahip'in suratı sanki acı içinde nefes alıyormuşçasına kasıldı.

“Humbert,” diye mırıldandı, sanki söyleyebileceği tek şey bu isimmiş gibi öfkeden tıkanarak.

“Kesinlikle. Kesinlikle cezalandıracağım ilk isimlerden. biri Engizisyoncu olacak ancak onun dışında, ona bu emri verenleri de unutmamamız gerek. Tekrar ediyorum, Kral da en az sizin kadar bu alçak komplonun kurbanıdır.”

“Kimmiş onlar?” diye mırıldandı Boucel.

“Haydi ama sayın Peder, bunu tahmin edemiyor musunuz? Şu anda Humbert kimin için çalışıyor?”

“Marigny...”

“Başka?”

Başrahip'in dudakları titremeye başladı.

“Haydi, haydi,” diye devam etti Kont, bir elini yaşlı adamın alnına koyarak. “Aklınızda hangi ismin olduğunu biliyorum. Şimdiye dek yakın dostunuz olduklarını sandığınız Marigny kardeşler neden böyle bir emir versin diye kendinize soruyorsunuz... Ancak gerçek bu. Suçluları cezalandırmak niyetindeyse sormamız gereken asıl soru da şu olmalı: neden böylesi bir ihanette bulundular? Neden birden Marignyler kendilerine hep sadık olmuş bir başrahibin işkence görmesine izin verdiler?”

“Saint... Saint-Loup,” diye kekeledi Boucel. “Onlar... Onlar Saint-Loup hakkında bilgi edinmek istediler.”

“Böyle olduğunu düşünebilirsiniz sayın Rahip ancak ben konunun tam olarak bu olduğunu sanmıyorum.”

Başrahip kaşlarını çatı.

“Ufak bir araştırma yaptım ve Marigny kardeşlerin vafitiz oğlunuz hakkında bazı bilgilere sahip olduklarını öğrendim. İşte bu nedenle onu konuşturmak değil de susturmak niyetindeler. Sessizliğinden emin olmak için de onu öldürmek yolunu seçtiler. Böylece uydurma bir sapkınlık öyküsü yaratarak Humbert’i sizin zavallı eczacınızın peşine takıp onu infaz etmeyi planladılar... Bu konuda haklı olduğumdan eminim sayın Başrahip ve sizin de benim gibi düşündüğünüzü biliyorum. Ancak onları faka bastırabilmek adına, Saint-Loup konusunda onları böylesine endişeden dehşete düşürenin ne olduğunu öğrenmemiz gerekiyor.”

Boucel gözlerini kapatıp derin derin içini çekti, böylelikle belki de Charles de Valois ile aynı kuşkuları paylaştığını göstermiş oldu. Ancak bununla birlikte, ziyaretçisinin asıl amacı konusunda şüpheli davranmayı da sürdürdü.

“Yanılıyor olabilirim sayın Başrahip ama Nogaret’nin bunu bildiğini, ölümünden sonra onun isteğiyle veya isteği dışında, bir şekilde bu sırrın Marigny kardeşlere ulaştığını sanıyorum. Bu da davranışlarındaki ani değişimi açıklıyor.”

Kralın kardeşi, kulağına fısıldamak için yüzünü Başrahip’inkine daha da yaklaştırdı.

“  u anda çok bitkin olduğunuzu biliyorum Baudouin ve fena halde öfkeli olduğunuzu sanıyorum. Ancak vaftiz oğlunuzu iyi tanıyan biri olarak, belki de farkında olmadan bu bilginin tamamı olmasa bile ufak bir kısmına sahip olabilirsiniz. Marigny kardeş-leri Saint-Loup konusunda bu kadar endi  elendirenin ne olduğunu bulursak, Kral’ı kendimizden emin bir şekilde bilgilendirebilir ve onları gafil avlayabiliriz. Lütfen biraz düşünün saygıdeğer Peder. Hafızanızın derinliklerinde hakkınız olan intikamı almamızı sa  -layacak bazı bilgiler olduğundan eminim.”

Solgun yüzlü Boucel, ziyaretçisini süzdü.

“Peki ya siz sayın Kont? Sizin... Sizin bundan çıkarınız ne olacak?”

Charles de Valois doğruldu ve sanki gerçeği söylemeye tereddüt ediyormuş gibi bir anlığına sessiz kaldı.

“Baudouin... Siz her zaman ehil bir politikacı oldunuz. Bu konuda yetenekli olmasaydınız şu anda bulunduğunuz mevkiye y  kselemezdiniz. O yüzden bu konuda size yalan söyleyecek değilim: Size olan dostluğum, ku  kuland  ığınız gibi aklımdaki tek neden değil. Flandre hadisesinden beri Enguerran de Marigny benim can düşmanım haline geldi. Bulduğu her fırsatta bana muhalefet ediyor ve Kral’ın konseyindeki pozisyonumu zayıflatmak için elinden geleni yapıyor. Eğer ağabeyimi manipüle ederek kendi çıkarlarını g  zettini kanıtlayabilirsem ondan sonsuza dek kurtulurum. Sizin de intikamınız alınmış olur.   ikimiz de kazançlı çıkarız.”

  ekti  i onca acıya kar  şın Başrahip Boucel’in yüzünde yarım yamalak bir gülümseme belirdi. Kont’un i  ten konuşmasından etkilendiği belliydi.

“Haydi ama!” diye ısrar etti Kral’ın kardeşi. “D    n  n biraz! Sizce vaftiz oğlunuz hakkında Nogaret’nin bildiği ve şimdi de Marignylerin eline geçen sır ne olabilir?”

Keşiş sessiz kaldı.

“  şkencecinizi cezalandırmanın anahtarı beyninizde gizli olabilir Boucel. D    n  n!”

“Humbert...”

Keşif fena bir öksürüğe tutuldu, üzerindeki örtüye kanlı tükürükler saçtıktan sonra sözlerine devam etti:

“Humbert onu sapkınlıkla suçlamak için kanıt arıyordu...”

“Hayır,” diye huysuzlandı de Valois. “Bu suçlama bir bahaneden başka bir şey değil sayın Başrahip! Tek kelimesine bile inanmam. Bildiğiniz gibi Marigny kardeşler de benim gibi sapkınlıkla alay ederler. Humbert’in sizden asıl istediği Saint-Loup’ya nasıl ulaşma-
cağını öğrenmekti, değil mi?”

Başrahip gözlerini kırıştıtarak adamın söylediklerini onayladı.

“Vaftiz oğlunuzla ilgili böylesine önemli ne gibi bir sır olabilir?” diye sordu Kont. Bu soruyu aynı zamanda kendisine de yöneltmişti.

Ve bakışları bir anda aydınlandı.

“Bir yetimle ilgili en büyük sır, onun doğumuyla ilgili değilse nedir? Öyle değil mi Baudouin? Evet! Kesinlikle bu olmalı! Nogaret, Saint-Loup’nun doğumuyla ilgili bir sırrı keşfetmişti. Sizin bilmediğiniz bir sırrı ele geçirmiş olabileceğini hiç sanmıyorum. O halde, bu eczacının kökeni hakkında ne biliyorsunuz sayın Başrahip?”

Boucel yanıt vermedi. Çıkardığı seslerden, nefes almakta git-tikçe daha da zorlandığı anlaşıyordu.

“Haydi! Düşünün! Bir şey biliyor olmalısınız! Bir ipucu, bir iz... O bebek sizin kilisenizin kapısına şans eseri bırakılmadı. Mutlaka bilginiz olmalı Boucel. Ufacık bir bilgi.”

Başrahip gözlerini kapadı ve aralık dudakları yeniden titremeye koyuldu. Birden gözünün kenarında beliren tek damla gözyaşı harap olmuş yanağından aşağı süzüldü.

Kont kulağını Başrahip’in dudaklarına yaklaştırdı.

“Bir kadın... Bir kadın vardı.”

“Hangi kadın?”

Boucel’in göğsü körük gibi ağır ağır alçalıp yükselmeye başladı.

“Hangi kadın?” diye bastırdı de Valois, yaşlı adamı omuzla-rından yakalayarak. “Tanrı aşkına konuşun!”

Başrahip'in mırıltıdan ibaret yanıtı aynı zamanda onun son sözleri oldu.

“Nüb... Nübyeli.”

Marie'nin bebeğinin ağlaması yüzünden sabaha karşı uyanan Aalis, çoban ailesinin yaptıkları pansuman ve verdikleri yemeklerin durumunu büyük ölçüde iyileştirmiş olduğunu fark etti. Acı çekmeden doğruldu, yürümek de eskisi kadar zor değildi.

Ev sahipleriyle güzel bir kahvaltı ederken güneş yükselmişti bile. Bebeğini emzirmekle meşgul olan Marie, genç kıza gülümsedi.

“Daha iyi görünüyorsun Aalis!”

“Teşekkür ederim. Daha iyi de hissediyorum. Sizin sayenizde.”

“È, bu hale düşmek için ne *pirolada*⁷¹ ettin, anlat bakalım?” diye sordu Luc, olan bitenden eğleniyormuş gibi görünerek.

Aalis'in yanakları birden kızarıverdi, onu buraya getiren olaylardan bahsetmek istemiyordu, odanın diğer köşesinde oturan yaşlı kadının araya girmesiyle kurtuldu.

“Hişşt, hişşt. Cazo'da *convidade*⁷² lere geçmişte yaptıkları yaramazlıkları sormayız biz, öyle değil mi benim *coquinè*⁷³ oğlum, è?”

Mesajı alan çoban gülerek kayınvalidesine döndü.

“Peki, şimdi bu çocuk ne yapacak?”

“Yoluma devam edeceğim,” diye mırıldandı Aalis. “Bayonne'a gitmem gerek.”

“Lafı bile olmaz!” diye atıldı birden Marie. “Birkaç gün daha bizimle kalacaksın. Henüz uzun yola çıkabilecek kadar iyileşmedin.

71 (Oks.) Aptallık. (ç. n.)

72 (Oks.) Konuk. (ç. n.)

73 (Oks.) Haylaz. (ç. n.)

Burada bize yardım edersin, karşılığında da sana yemek ile yatacak yer veririz, öyle değil mi Luc?”

“Sen bebekle ilgilenirken birinin işlere yardım etmesi çok iyi olur doğrusu! Anlaştık. Ama işten kaytarmak yok kızım, tamam mı?”

“Harika!” diye memnuniyetini belirtti Janine.

Aalis’in gözleri büyüdü. Geldiğinden beri onu çok iyi ağrılayan çoban ailesine karşı fena halde mahcup durumdaydı. Ona gösterdikleri sıcaklık genç kıza Zacharias’ı anımsatıyordu ve Béziers’deki yetişkinlerin nasıl karşılık vereceğini bilemediği davranışlarından çok farklıydı. Böylesine ilgi odağı olmaya alışmamıştı ve kendini biraz aptal hissediyordu.

“Sizi rahatsız etmeyeceğimden... emin misiniz gerçekten?”

“Tabii ki etmezsin, sana dedik ya *piròla*!”⁷⁴ Ancak sıkı çalışmaya hazır ol. Burası şehre benzemez!”

“Benim ellerim çalışmaya alışkındır,” diye yanıtladı alınmış bir halde avuçlarını adama doğru uzatarak.

“İyi o halde! Marie ile hayvanlara tahıl, su ve saman taşımakla işe başlayabilirsin. Bitirince de tarladan taşları ayıklamak için yanına gelirsin.”

“Yavaş ol Luc, zavalılık henüz tam olarak iyileşmedi...”

“Çalışmak ona iyi gelir. Haydi! *Bolegues!*”⁷⁵

Böylece Aalis, hayvanlarla ilgilenip onları beslemek için Marie ile birlikte ahıra gitti. Özellikle de şimdiden bağlandığı kuzularla ilgileniyordu ve bundan da çok mutluydu. Hayvanlarla işi bitince de köye tepeden bakan platoya çıkıp Luc’e katıldı. İki birlikte tarlanın tamamına yayılmış olan taşları topladılar ve adam ona taşları duvar halinde dizmeyi gösterdi.

“İzle beni *pichòta*, temeli sağlam tutmak için büyük taşları en alta koymalısın. En küçükleri de aralara sıkıştırmaya sakla çünkü duvarın hiçbir yerinde boşluk kalmamalı. Sonra üstteki katmanlara kilit taşları koymalısın.”

74 (Oks.) Şaşkın. (ç. n.)

75 (Oks.) Kıpırdayın! (ç. n.)

“Kilit taşı mı?”

“E, evet, kilit taşı: taşları farklı yönde dizeceksin. Bir boyuna, bir enine. Ayrıca duvarın yüzü eğik olmalı, yani yukarı çıktıkça eni daralmalı, anladın mı?”

“Evet, evet...”

“Bu şekilde yaparsan duvar insandan çok daha uzun ömürlü olur. Çobanlar yüzyıllardır bu şekilde duvar örür. Marie’nin babası ve onun babasının babası, hatta onların da babalarının babaları... Burada öyle çok taş var ki insana bitmek bilmezmiş gibi geliyor! Şu ilerdeki kocaman duvarı gördün mü? İşte onu Marie’nin dedesi yapmış. Yine de buraları hep böyle taşlık kalmış işte... Buraya Peyremale derler çünkü üzerinde sayısız kötü taş vardır. Önceleri buralarda yürümek bile mümkün değildi, tamamen ağaç ve çalılarla kaplıydı.”

“İyi iş çıkarmışsınız.”

“E, pek çok neslin emeği var. Ben kötü taşların bile o kadar kötü olmadıklarını düşünüyorum aslına bakarsan. Onları fırlatıp atmıyoruz, görüyorsun ya. Hepsini topluyor ve onlardan sağlam duvarlar örüyoruz. Her şeyin işe yarayacağı bir yer vardır.”

Aalis adamın ima etmek istediğini anlayarak gülümsedi.

“Şuraya bak, orada yaylanın ortasında tek bir ağaç var. Tek başına. Marie, sürüsünü güderken güneşten kaçabileceği bir yer olsun diye özellikle bıraktık. Kış için de eskiler taşlardan minik kulübecikler yaparlardı. Biraz ileride bir tane var, istersen sana gösteririm.”

Aalis başını salladı ama biraz suratı asılmıştı.

“Benim de Béziers’nin dışında böyle bir kulübecikte yaşayan bir arkadaşım vardı.”

“Tüm sene mi?”

Genç kız hüznle başını salladı.

“Yanı başında koca şehir dururken kulübede kalmak da işmiş!”

“O bir Yahudi’ydi, bu nedenle Béziers’ye girmesine izin yoktu.”

Luc başını salladı.

“Şehir berbat bir yerdir! Sen de bu yüzden mi kaçtın, è?”

“Bir bakıma.”

Genç kız içini çekti.

“Babam... Babam yaşlı Yahudi arkadaşımı öldürdü. Onu öyle feci dövmüş ki... Ben bunu öğrenince, beni de dövdü. Ben de... Ben de aklımı yitirdim ve... çok kötü bir şey yaptım. Hem de çok kötü.”

Genç kıza bakan Luc hiçbir şey demeden, itirafını tamamlamasını bekledi.

“Ailemin evini ateşe verdim... Başkanınkini de. Sonra oradan kaçtım ve...”

Yanağından damlayan gözyaşını kolunun yeniyle silmek için durdu.

“Ben... Ben kendimi affettirebilmek için ne yapabileceğimi bilmiyorum. İşlediğim günahı nasıl telafi edebileceğimi...”

“È, *pichòta*, senin yaptığın şeyin telafisi olmaz!”

Aalis başını kaldırıp şaşkın bir halde adama baktı. Beklediği tepkinin bu olmadığı açıktı.

“Çok fena bir şey yapmışsın ve bunun acısını ömrün boyunca taşıyacaksın.”

“Ama... Ama ben kendimi affettirmek istiyorum...”

“Hayır. Bunun affı olmaz. Bunu böyle kabul etmek zorundasın Aalis. Ben de affedilemez işler yaptım. Babanın seni dövmesi de affedilemez. Bazen affedilmeye çalışmak iyi bir çözüm değildir. Kolaya kaçmaktır. Yaptıklarının acısını çekerek yaşamayı öğrenmeli ve kendine yeni bir hayat çizmelisin.”

“Nasıl yapacağım bunu?”

“È, *pichòta*, her şeyi baştan inşa ederek. Birlikte yaptığımız şu duvarı görüyor musun? Eğer temelini hatalı yaparsak, oraya yanlış bir taş koyarsak, daha sonra onu düzeltmek için üzerine başka taşlar yerleştirmemiz hiçbir işe yaramaz, sonuçta hep yıkılır. En iyisi, her şeye baştan başlamaktır. Senin için de aynısı geçerli çocuğum. Şimdi, burada yeni bir hayata, yeni bir duvara başlaman gerek.”

Gözleri yaşlarla dolan genç kız başını salladı.

“Şehirden gitmekle en iyisini yapmışsın. Artık seni yeni bir hayat bekliyor ve hayatını en iyi şekilde yaşamak da senin elinde.”

“Yaşlı Yahudi de bana böyle söylemişti,” diye mırıldandı Aalis. Adam şefkatle genç kızın başını okşadı.

“Haydi, burada biraz daha çalışalım. Sonra da Marie ile birlikte hayvanları otlamaya çıkarırsınız.”

Böylece taşları dizmeye devam ettiler ve Luc, genç kızın taşları duvara eskisinden çok daha iyi şekilde yerleştirdiğini fark etti, gören onun eskiden beri duvarcılık ettiğini sanırdı. Becerikli ellerle, taş bloklarını zekice bir şekilde uygun yerlere yerleştirerek yalnızca sağlam değil, aynı zamanda sanki doğanın bir parçasıymış gibi hoş görünen bir duvar örüyordu.

Andreas, Robin ve atları Loire Nehri'ne bakan yamaca erişip iki yanında yüksek kuleler bulunan ve yolcularla tüccarların akınına uğramış Parisie Kapısı'ndan Orléans kentine girdiklerinde akşam çökmek üzereydi. Paris ve Rouen'in ardından zaten krallığın üçüncü büyük kenti olan şehir, otuz beş yıl önce Piskopos Robert de Courtenay'yın emriyle ülkenin en güzel katedrallerinden birinin inşasına başlanması, daha sonra da Papa V. Clemens'in yaptırdığı prestijli Roma Hukuku Üniversitesi'nin açılmasıyla altın günlerini yaşıyordu. VII. Louis zamanında Loire üzerine yaptırılan Tourelles Köprüsü de başkente çıkan stratejik bir geçitti. Böylelikle, kare şeklindeki surlarının içinde yüksek sayıda bina, sakin ve ziyaretçi barındıran şehir Eczacı ile çırağının göze batmadan dolaşabilmesine olanak sağlayacaktı.

“Biz yine de göze batmamak için elimizden geleni yapalım. Hakkımızdaki kraliyet emri burada mutlaka duyurulmuştur. Her ne kadar cebimizi doldurmamızı sağladıysa da taş ocağındaki gösterimiz fark edilmeyecek gibi değildi. Dedikodular iyice yayılmadan önce yarın şafakta buradan gideriz.”

Büyük kapıdan şehre girince, hemen demin bahsettiğimiz Sainte-Croix Katedrali'nin yanından geçtiler. Katedral hâlâ yapım aşamasındaydı, taş ustaları var güçleriyle yanlardaki şapel binaları üzerinde çalışıyorlardı. Başlıklarını yüzlerini örtecek şekilde kafalarına geçirmiş olan Andreas ve Robin dükkânlar ile hanların bulunduğu şehir merkezine doğru ilerlediler.

Orléans, başkent kadar büyük ve muazzam olmasa da bol yaygaralı, kokulu, renkli, kendine özgü bir zenginliğe sahip canlılığı olan bir kentti, şimdiden Paris'i özlemiş olan Eczacı kendini yeniden büyük şehrin hareketliliği içinde bulmaktan dolayı epey memnundu. Bu da kendini gösterme riskini neden göze aldığını açıklar nitelikteydi. İlkbaharın yaklaşmasıyla insanların üzerindeki kıyafetler canlı renklere kavuşmuştu, kışın bitişyle sokaklardaki yerlerini alan jonglörler ve müzisyenler keyifli bir atmosfer oluştuyordu.

Andreas ve Robin geçtikleri yerlerde yoğun bir insan kalabalığına denk geliyorlardı: tezgâhlarının ardında işleriyle meşgul olan zanaatkârlar ve tüccarlar, tas dövmekte olan bir bakırcı, biçip diktiği rengârenk elbiseleri tezgâhına dizen bir terzi, şişman kadınların önünde koca bir dana budunu doğrayan kana batmış bir kasap, bir tuhafiyeci, tıknaz bir berber, bir çömlekçi, kasları terden parıldayan bir demirci, sakallı bir marangoz, arabalarını iterken mallarının fiyatını çığırın gezgin satıcılar, ahşap evlerin dibinde topaç çeviren çocuklar, kırışık cübbeleri ve kollarının altına sıkıştırdıkları kitaplarıyla coşkulu öğrenci grupları, yorgun ve somurtkan hacı adayları, kötü ruhları şehirden kovmak için dua eden dindar bir grup, yerdeki pislikleri homurdanarak karıştıran domuzlar, karşılıklı geçerken neredeyse kafa kafaya tokuşacak iki at arabası, iri ve zayıf su satıcıları, kılıksız birkaç sokak kadını ve dilencilerle kalabalık, kokuşuk ve hareketli bu insan ormanı “mucizevi” Paris'i aratmayacak cinstendi.

Kesesi artık para dolu olan Andreas, atlarını ahıra bıraktıktan sonra çırağıyla Küçük At Hanı adında sevimli bir ismi olan ve hacı adaylarıyla gezginlerin tercih ettiği bir hana girdiler. Buradan kendilerine özel bir oda kiraladıktan sonra gece bastırırken akşam yemeği için büyük salona indiler.

Bu kalabalık handa kendilerine bir masa bulmaya çalıştıkları sırada adamın biri birden Andreas'ı omzundan yakaladı ve gözlerini gözlerine yaklaştırarak onu süzdü.

“Fazla temkinli davranmıyorsunuz,” diye mırıldandı neşeli bir gülümsemeyle. Asker duruşlu, kara gri uzun sakallı, iri ve güçlü bir adamdı bu.

“Efendim?”

“Pek hacı adayı gibi durmuyorsunuz,” dedi adam durumdan eğleniyormuş gibi. “İnandırıcı değilsiniz. Ayrıca üzerinizden yayılan safran, kâfur ve afyon kokusu sizin haydut olmadığınızı söylüyor bana. Bu nedenle sizi rahat bırakacağım, hırsızlardan hiç hoşlanmam ama şu sıralar saklanması gereken bir tanesine sempatiyle yaklaşıyorum. Size de bu saklanma işini daha etkin biçimde yapmanızı öneririm.”

Adam Andreas’ın omzunu bıraktı ve ortaya çıkışı gibi kalabalığın içinde birden yok oldu.

“Ne istiyordu?” diye sordu, ortamdaki gürültüden adamın dediklerini duymayan Robin.

“Hiç. Gidip oturalım, tam arkanda boş bir masa var,” diye fısıldadı Andreas, salonun daha loş tarafında bulunan bir yer işaret ederek.

Salonun bu nispeten تنها kısmında baharatlı domuz rostosu yediler. Yemek ilerledikçe Andreas’ın yüzündeki endişe giderek hafıfledi, başlarını bir çatıya sokmaktan ve kuşkusuz Loire Vadisi’nin şarabından dolayı biraz çakırkeyif olan ustayla çırağı kısa süreliğine de olsa çektikleri acıları unutarak havadan sudan konuşma şansı buldular. Öyle ki fazla içmeye alışkın olmayan Robin yemeğin sonunda kendisini kötü hissettiğini söyleyince Eczacı epey neşelendi.

“Hiç komik değil. Siz... Sizde bana iyi gelecek ilaç yok mu usta?” diye mırıldandı, mide bulantısından neredeyse yeşile dönen genç adam.

“Bu türden bir kötülüğe ne yazık ki bol bol su içip açık havaya çıkmaktan başka hiçbir ilaç iyi gelmez oğlum.”

“Ben... Ben o zaman biraz dışarı çıkayım.”

Eczacı başını salladı ve neşeli bakışlarla kadehini genç çırağına kaldırdı.

Hacı adaylarının çoğu yatmaya gitmişti, geride kalan gezginler ile öğrenciler içmeye devam ederek gürültülü şekilde sohbet ediyor ya da şarkı söylüyorlardı. Hanın harala gürelesinin kesileceği yok gibiydi ve kendini içkiye vuran Andreas mekânın patırtısıyla kendinden geçmiş bir şekilde, en az kocaman göğüsleri kadar karakterinin de ağır bastığı anlaşılan hancının karısının yanından gelip geçmesini hayranlıkla seyretmeye dalmıştı.

Tam bir testi şarap daha söylemek üzereydi ki bir anda hanın kapısı gürültüyle açılıverdi ve kendisini sıkıca tutan üç adamın arasında duran Robin dehşete kapılmış bir şekilde içeri girdi. Andreas önce onların şehir polisi olduğunu sandı ancak salonda ilerleyen adamlardan birinin yüzünü tanır gibi olunca afalladı. Adamın göğsündeki altın haçı görünce artık hiçbir kuşkusu kalmamıştı.

Bu gelen, Fransa'nın Baş Engizisyoncusu Guillaume Humbert'di.

Şimdi okurlarımızı garigin ormanlık tepeliklerine, ufacık bebeğini göğsünde taşıyan Marie'nin tüm çevikliğiyle bataklık alanda uzun bastonuna dayanarak köpeklerinin ve yeri geldiğinde sesinin yardımıyla sürüsünü gütmelerini hayranlıkla izleyen Aalis'in yanına götürüyoruz.

Sürüde Roussillon kızılı adı verilen ve koçları boynuzsuz olan on beş koyun ile etlerinin lezzetiyle tanınan ve sütlerini hem çobanlar hem de öksüz kuzular içebildiği için yaylaya otlamaya götürülen on beş kadar da rove keçisi vardı.

“Geçen senin çıkınında bir müzik aleti olduğunu gördüm... Sen bir müzisyen misin Aalis?” diye sordu çoban kadın, yaylaya çıkan taşlık patikada genç kızla yan yana yürürken.

“Ah! Hayır! Ne yazık ki değilim. O çalgı bir arkadaşıma aitti. En yakın arkadaşıma. O artık öldü ve... çalgısını Bayonne'daki oğluna götüreceğime dair ona söz verdim. İşte bu nedenle oraya gidiyorum.”

“Çok güzel bir çalgıymış doğrusu.”

“Evet, aynı zamanda epey de eski. Ama kırıldı...”

Hayvanlar birkaç gün önce Luc tarafından budanmış yol kenarındaki kekik, biberiye ile özellikle Montpellier otu adı verilen ve bazen minik mor çiçek açan bir bitkiden yiyorlardı. Toprak ilkbahar yeşilliğine erişmişti ve bazı badem ağaçları, masmavi gökyüzüne hoş beyaz izler bırakan beyaz çiçekleriyle şimdiden tomurcuklanmıştı.

“Gerçekten Bayonne’a dek tek başına yürümeyi mi düşünüyorsun küçüğüm?”

Aalis omuzlarını silktilti.

“Ne kadar zaman alırsa alsın yapacağım. Söz verdim.”

“Bu çok uzun bir yol, biliyorsun.”

“Evet.”

O sırada koyunlardan biri acı acı melemeye başladı, gözünü diken zedelemişti. Marie hayvana yaklaştı ve Aalis onun acayip bir şey yaptığına tanık oldu. Bebeğini genç kıza emanet eden çoban kadın, bohçasından bir bıçak çıkardı ve bununla avucunu deldi, sonra da yaranın üzerine tükürdü. Bıçağını yerine kaldırdı ve akıttığı kanı tükürüğüyle karıştırdı. Sonra yaralı koyunu kafasından tutup kan ile tükürük karışımını hayvanın gözüne akıttı.

“Bu onun daha hızlı iyileşmesini sağlayacak,” diye açıkladı hayvanın başını bırakırken.

“Harika!” diye seslendi Aalis neşeyle. “Ne değişik alışkanlıklarınız var sizin öyle!”

“Ah!” diye yanıtladı çoban kadın gülererek. “Bu daha hiçbir şey! Kuzuların doğumu sırasında Luc’un bazen neler yapmak zorunda kaldığını bir görsen! Sanch Inhan’daki pazara gittiğimizde insanların bizi görünce, ‘İşte, barbarlar geliyor!’ diye bağırıyor oluyorum.”

Yüksek sesle gülüştüler ve hayvanların ardından yollarına devam ettiler. Aalis, Nicolas’ı taşımakta ısrar etti. Her gün çıktığı bu uzun yolculuğa alışkın olan bebek ara sıra uyanıyor ve genç kıza ufak gülücükler atıyordu. Sonunda yaylaya vardılar, hayvanlar etrafa dağılıp beslenmeye koyuldu. Marie de Aalis’i civardaki bir ağacın altında bulunan banka oturmaya davet etti.

“Bayonne’a gidip de sözünü yerine getirdikten sonra ne yapmayı düşünüyorsun küçüğüm?”

Aalis içini çekti. Gerçeği söylemek gerekirse o kadar uzun boylusunu düşünmemişti.

“Belki de orada kalıp kendime bir iş bulurum.”

“Eh, istersen buraya dönebileceğini bil, her zaman bekleriz Aalis. Luc bana senin çok   alışkan olduğunu söyledi.”

“  ok teşekkür ederim... Ben... Evet. Sizi görmeye geleceğim mutlaka.”

“Tanrı seni işitsin *pich  ta*, Tanrı seni işitsin!”

Akşam    kene, Cazo’daki ufak köye dönüş zamanı gelinceye dek Aalis bebeği kucağından indirmedi ve bir defa bile ağlamadı çünkü kısa zamanda bu ufacık dünyaya uyum sağlayıvermişti bile.

Oturduğu yerden yavaşça ayağa kalkan Eczacı durumu hızlıca değerlendirdi. Engizisyoncu'nun gelişi ve Robin'i yakalayış şekli rastlantı olamazdı, kendilerini aradığı belliydi. Nogaret'nin ölümü hiç kuşkusuz durumlarını daha beter hale getirmiş ve Kral onları yakalamak için en azılı kelle avcısını göndermişti. Humbert ile iki adamı karşısında Andreas'ın hiçbir şansı olamazdı, bu nedenle kavgaya tutuşmanın anlamı yoktu. Uzlaşmaya çalışmak da nafi ile olacaktı.

Sonuç olarak, Andreas'ın tek seçeneği vardı, kaçmak, kaçmak ve sonrasında Robin'i kurtarabileceğini ummak. Hanın içindeki kargaşa ona ufak bir şans verebilirdi, tabii hızlı davranması kaydıyla. Robin'i Engizisyoncu'nun eline bırakmak Eczacı'yı sonsuz bir öfke ve derin bir üzüntüye boğmuştu ancak kendisi bir mantık insanıydı ve duruma bulabildiği en iyi çözüm şimdilik buydu.

Andreas zaman kaybetmeden arkasını döndü ve hanın müşterileri arasına karışarak, her zaman dışarı açılan bir kapı bulunan mutfağa doğru yavaşça ilerledi. Tam büyük salondan çıkmak üzereydi ki birinin kendisini kolundan yakaladığını hissetti.

“Oradan değil dostum,” diye mırıldandı biri kulağına.

Andreas az önce kendisiyle kuşkulu bir konuşma yapmış olan gri siyah sakallı adamı anında tanıdı.

“Yakalanmadan avludan çıkmanız mümkün değil bayım. Beni takip edin.”

Eczacı tereddüt etti, yabancıнын tekine güvenmekten bile hoşlanmazken, bir de kaderini onun ellerine teslim etmesi gerekiyordu.

Ancak açıkçası önünde uzanan seçenekler fazla değildi ve bu nedenle adamın peşinde takıldı. O sırada Humbert'in adamlarından biri onu işaret ederek bağırdı.

Adam onu, mutfağın girişinin hemen yanındaki ufak bir kapıdan içeri sokunca, şarap mahzenine inen merdivenleri gördü.

"Acele edin!" diye bağırdı bir meşale yakarken.

Andreas kapıyı arkasından kapadı, sürgüledi, sonra basamaklara atıldı. Böylece ikisi birden hanın altına doğru inmeye başladılar. Bu sırada yukarıdaki kapıya tekmelerin indiği duyuluyordu. Şarapların istiflendiği mahzenin önünden geçip dar ve alçak yeni bir kapının önüne geldiler.

"Şehrin altı pek az kişinin bildiği gizli geçitlerle doludur," diye açıkladı adam bir çeşit gururla, küçük kapıyı açarken. "Buradaki sizi epey ileri götürecekt."

Sonra orasına burasına anlaşılmayan mesajlar kazınmış, kaba taş duvarlı, karanlık bir koridora vardılar ve Andreas, Paris'te Saint Gilles Kilisesi'nden kaçışını anımsamadan edemedi. Tüm yollar tıkanığında çözüm nedense karanlıkların içinden geçiyordu.

"Bana yardım eden kişinin adını öğrenme şerefine erişebilir miyim?" diye sordu Andreas meşalenin ışığıyla şehrin altında ilerlerlerken.

"Size söylediğim gibi: saklanmak durumunda olan kişilere karşı sempati duyuyorum. Özellikle de saklanılan kişi şu kasap Guillaume Humbert ise."

"Acaba duyduğunuz sempati mi yoksa yoldaşlık mı?"

Adam durakladı ve Eczacı'ya manidar bir bakış fırlattı.

"Haklısınız. Yoldaşlık demek daha doğru olur."

"O halde, siz neden ya da kimden saklanıyorsunuz?"

"Bugünlerde kimseden saklandığım yok ancak uzun zaman önce ben de buna mecbur kalmıştım."

Andreas adamın sözündeki imayı anlayıp başını salladı, sakalı, kaslı bedeni, güneşten yanmış teniyle adam Jacques de Molay'in genç versiyonu gibi duruyordu.

"Tapınakçı mısınız?"

Andreas'ın aklına gelen bu düşünce o kadar da imkânsız bir rastlantı sayılmazdı. Tarikatın feshinden sonra Hospitalier Şövalyeleri'ne katılmayan üyeler kimsesiz ve yapayalnız bir halde ülkenin dört bir yanına dağılmıştı.

“Bugün kimse Tapınakçı değil,” diye yanıtladı adam üzgün bir tavırla. “Bu nedenle ben de şu anda yalnızca bir marangozum.”

“Şu işe bakın,” diye eğlendi Andreas. “Humbert’i neden sevmediğinizi şimdi anlıyorum, adamın sizde pek hoş anılar bırakmadığı kesin...”

“Aynen öyle dostum. Peşinizdekinin o olduğunu anlayınca size yardım etme isteğim iyice kamçılandı. Ancak acele etmeliyiz, o lanet keşiş av köpeği gibidir, izimizi bulmuş olabilir. İnanın bana, pes etmek nedir bilmez.”

Toprak tüneldeki yollarına hiç konuşmadan devam ettiler, sonunda gizli yer altı geçidinin ormana açılan ağzına vardılar: Orléans kenti surlarının dışına çıkmışlardı.

“Buranın biraz kuzeyinde, sizi aramanın akıllarına gelmeyeceği eski bir kilise bulunuyor. Gidip beni orada bekleyin ve giderken izlerinizi örtmeye çalışın.”

“Peki ama siz ne yapacaksınız?”

“Ben gidip biraz bilgi edinmeye çalışacağım. Sizi de yakından ilgilendireceğinden eminim çünkü arkadaşınızın başına ne geldiğini öğrenmek niyetindeyim.”

“Teşekkürler.”

Eczacı kuşkusuz bu araştırmayı kendi yapmak isterdi ve hiçbir şey yapmadan saklanmak zorunda kalması onu sinir ediyordu. Ancak o sırada buna mecburdu ve karşısındaki Tapınakçı'nın bu konuda kendisinden daha başarılı olma şansı yüksekti. Şimdilik adama güvenmekten başka çaresi yoktu.

“Andreas Saint-Loup,” diye tanıttı kendini Parisli gülümseyerek. “Eczacıyım ve zavallı Robin de benim çırağım olur.”

“Colin Vachaud de Chotagne, memnun oldum,” diye yanıtladı eski Tapınakçı da, Eczacı'nın dostça uzattığı eli sıkarken. “Haydi,

Şimdi ko un ve ben gelene kadar da bahsettiğim kiliseden dışarı adımınızı atmayın.”

Ormandan dışarı süzülen Andreas, ayak izlerini eline geçirdiği bir dal yardımıyla süpürerek söz konusu kilisenin yıkıntılarına ulaşmakta hiçbir zorluk çekmedi. Burada karanlık düşünceleriyle ba  başa kalarak saklanacaktı.

Etrafını saran kırık dökük taşlar ve yıpranmış heykeller ruhunu saran i  bunaltıcı düşüncelerin etkisini daha da artırıyordu.  armihın üzerinde acı çekmekte olan İsa’nın suçlayıcı bakışları-nın altında Eczacı ortama yakışmayan ancak   kesini biraz olsun dindiren k   rler savurunca, yıkıntıları bürümüş olan bitki  rt   alışkın olmadığı bu şamata yüzünden adama titriyormu  gibi geldi.

Zaman ilerledikçe endişesi gittikçe büyüyor ve Robin’i koruyamamanın vermiş olduğu suçluluk duygusu artırıyordu. Eski kilisenin nefinde volta atan Andreas son gelişen olayları düşünerek kendini yatıştırmaya çalıştı.

Özellikle bir olay aklını kurcalıyordu: Guillaume Humbert’in yanındaki iki muhafız, tüm benzerliğe rağmen, Magdala’yı katleden ve Saint Magloire Manastırı’nda gördü adamlar değillerdi. Böylece Andreas peşinde atlatması gereken bir değil, iki farklı düşman olduğunu kavradı. Bir tarafta Humbert, diğer tarafta iki süvari vardı. Engizisyoncu’nun Kral’ın emriyle peşine takıldığına kuşku yoktu, peki ya diğer iki adam hangi esrarengiz düşman adına çalışıyordu?

Tüm bunları düşünmekle meşgul olan Eczacı gökte iyice yükselmiş olan ayı görünce, Tapınakçı’nın geri dönüşünün anormal şekilde uzun sürdüğünü fark etti. Tuzak ihtimalini hemen eleyen Andreas, Colin denen adamın başına kötülük gelmiş olabileceğini düşündü. Biraz daha bekledikten sonra, Tapınakçı’nın tembihlerini hiçe sayarak saklandığı yerden çıkmaya ve harekete geçmeye karar verdi.

Gözleri bağlanmış olan Robin nerede bulunduğunu anlamaya çalıştığı sırada bir zincir şıkırtısıyla, açılıp kapanan bir kapı sesi duydu. Buz gibi bir taş bankın üzerinde, elleri arkasından bağlı şekilde otururken titriyordu. Onu buraya tıkmalarının üzerinden epey zaman geçmişti ve genç adam yavaştan bastıran açlık ile susuzluğun yanı sıra bileklerini acıtan iplerin sıkıntısını da duyuyordu.

Gözündeki bağın aralığından bir meşale ışığı görür gibi oldu. Sonrasında, kendisine yaklaşan ayak seslerinin çıkardığı yankılardan geniş ve yüksek tavanlı bir binanın içinde bulunduğu sonucuna vardı. Aniden omzuna konan bir el oğlanın yerinden sıçramasına neden oldu.

“Kıpırdama, göz bandını çıkaracağım.”

Tir tir titreyerek söyleneni yerine getiren Robin, gözlerini kırıpştırarak loş ışığa alışmaya çalıştı ve etrafına göz gezdirdi.

Sekizgen şeklinde, tonozlu devasa bir salonun içindeydi, etrafındaki duvarlar boyunca adam boyunda heykeller sıralanmıştı, ancak çevresini daha detaylı inceleme fırsatı bulamadı çünkü adam onu ensesinden tutup oraya getirdiği bir sandalyeye oturmaya zorlamıştı.

“Benden ne istiyorsunuz?” diye feryat etti Robin dehşete düşmüş bir sesle.

Adam yanıt vermedi ve gidip duvardaki diğer meşaleleri yakmadan önce oğlanın zaten bağlı olan ellerini bir de sandalyeye sabitledi.

Bir an sonra içeri ikinci bir adam girdi, Robin kendisini yalayan adamın zayıf ve sakallı yüzü ile din adamı giysisini ve göğsünde sallanan altın zincirli haçını tanıdı.

“Benim kim olduğumu biliyor musun?” diye sordu yeni gelen adam yavaşça oğlana yaklaşıırken.

Dehşete kapılan Robin yanıt verecek gücü kendinde bulamadı ancak zaten karşısındaki adamın kim olduğunu da bilmiyordu.

“Benim adım Guillaume Humbert, Fransa’nın Baş Engizisyoncusuyum ve burada Kral Philippe’in emri üzerine bulunuyorum.”

Çırağın korkusu bu haberle iyice arttı ve gözleri yerlerinden fırlayacakmışçasına kocaman açıldı.

“Üstadın Andreas Saint-Loup’nun kraliyet emriyle arandığını bilmiyor olamazsın evladım. Söz konusu emir şu anda yalnızca onun için geçerli ve henüz senin ismini içermiyor. Eğer sana soracağım soruların hepsini yanıtlarsan en ufak bir yargılamaya uğramadan serbest kalacaksın. Ancak bunun aksini yapman halinde...”

Engizisyoncu dudaklarında kararsız bir gülümsemeyle durakladı.

“Eh, şimdilik aksi takdirde başına neler geleceğinden bahsetmeyelim ve senin iyi bir Hristiyan gibi davranacağını umalım.”

Çırağın üzerine eğilmiş olan Humbert doğruldu ve ellerini arkasında kavuşturarak sandalyenin etrafını yavaş adımlarla turlamaya koyuldu.

“Hepsinden önce, adının Robin Meissonnier olduğunu doğruluyor musun?”

Robin çekinerek başını salladı.

“Yüksek sesle yanıt ver oğlum. Adın Robin Meissonnier mi?”

“Evet.”

“Evet, monsenyör,” diye düzeltti Piskopos, küçümseyen bir tavırla.

“Evet, monsenyör.”

“Bundan tam iki ay önce 14 Ocak’ta Andreas Saint-Loup’nun çırağı olarak göreve başladığın doğru mu?”

“Evet, monsenyör. Ben... Ben tarihi tam olarak bilmiyorum ama,” diye kekeledi, “Ama sanırım söylediğiniz tarihi.”

“Aynen öyle,” diye doğruladı Humbert, genç adama ne kadar bilgili olduğunu göstermek için. “Senin de tıpkı ustan gibi Kül Çarşambası ayinine katılmadığın doğru mu peki?”

Bu suçlama yüzünden canı sıkılan Robin gözlerini yumarak içini çekti.

“Evet, monsenyör.”

“Üstadın, Şansölye’nin emriyle kamu düzenini bozmaktan ve zorunlu görevi ihmal etmekten tutuklanırken sen de orada mıydın?”

“Evet, monsenyör ancak o tutuklama...”

“Sen yalnızca sorularıma yanıt ver,” diye lafını kesti Engizisyoncu. “Üstadının isteği üzerine, Sens Başpiskoposu’ndan duruma müdahale etmesini rica etmesi için Başrahip Boucel ile görüştün mü?”

“Ben... ben sadece ondan bize yardım etmesini istedim.”

Elleri hâlâ arkasında kavuşmuş olan Humbert, meşalelerin titrek ışığı altında sandalyenin etrafını turlamaya devam ediyordu.

“Güzel. Salıverilmesinin ertesi günü ustanla birlikte Paris Üniversitesi’nde ders veren Üstat Eckhart ile görüşmeye gittiniz mi?”

“Evet, monsenyör.”

“Bu görüşmenin sebebi neydi?”

“Ben... Ben bilmiyorum,” diye yalan söyledi Robin.

Engizisyoncu hemen yürümeyi bıraktı. Çırağa doğru dönerek başını hayal kırıklığına uğramış gibi yalandan salladı.

“Gerçekten mi? Orada bulunduğu halde bu görüşmenin konusunu nasıl olur da bilmezsin?”

“Ben... Ben ustama eşlik ediyordum ama ne konuştuklarını dinlemedim.”

Genç adama yaklaşan Humbert, elini oğlanın omzuna koydu.

“Robin... Engizisyoncu’nun kim olduğunu biliyorsun, değil mi?”

“Evet...”

“Eğer Saint-Loup seni kendine çırak olarak aldıysa, büyük olasılıkla zeki bir gen sindir. Adamın bu konuda epey titiz olduğu söyleniyor. O halde, söyle bakalım evladım, görevde geçirdiğim onca süre, bana yalan söylendiğine kaç defa şahit oldum sence?”

Robin, doğal olarak, yanıt almak için sorulmamış olan bu soruyu cevapsız bıraktı.

“ mr m boyunca o kadar çok yalan, o kadar çok asılsız yemin duydum ki artık daha ağızdan çıkmadan neyin gerçek, neyin yalan olduğunu anlar hale geldim. Bir mimik, bir titreme, yüzdeki bir ifade, vücudun duruşu bana sözcüklerden fazlasını söyler. Bu nedenle az önce bana yalan söylediğini de çok iyi biliyorum.”

Humbert yeniden doğruldu ve Robin’in etrafında attığı tura geri döndü.

“O yüzden, sorumu yeniden soracağım ve verdiğin ilk yanıtı unutacağım çünkü onurlu davranarak ustanı korumak için bana yalan söylediğini biliyorum. Ancak durum çok ciddi. Andreas Saint-Loup ile  stat Eckhart ne üzerine görüştüler?”

“Bilmiyorum,” diye tekrarladı Robin. Bunu söylerken yanadı ından bir damla ya  süzüldü çünkü zeki bir genç olduğu için verdiği yanıtın sorgulayıcısı tarafından kabul edilmeyeceğini ve böyle yaparak kendini, Olimposlularla karşı karşıya gelen antik tanrıların Hades ile Persephone’nin cehenneminde çektiğine denk acılar çekmeye mahkûm ettiğini biliyordu.

Ancak kalbinin derinliklerinde genç oğlan bir seçim yapmıştı, ustasına asla ihanet etmeyecekti. Bununla birlikte, engizisyoncuların nelere kadir olabileceğini daha önceden duymuş olan zavallı gencin, yaşamak üzere olduğu acıları hayal etmesi olanaksızdı ve işkenceye dayanmasını sağlayacağını umduğu gücü yalnızca ustasına duyduğu sevgi ile sevginin gücünün işkencenin acılarından çok daha üstün olduğuna duyduğu umuttan alıyordu.

Ancak belki de yanılıyordu.

Andreas'ın, Orléans kentine ana kapılardan girmeye çalışmasının büyük bir çılgınlık olacağını anlaması çok sürmedi, eşkâlinin kapıdaki muhafızlara dağıtıldığı ve kraliyet tutuklama emrinin şehir boyunca duvarlara asıldığı artık kesindi. Bu nedenle, Robin'i ya da Tapınakçı'yı bulmak üzere surların diğer tarafına geçebilmek için başka bir yol bulması veya araştırmasını şehir dışından sürdürmesi gerekiyordu. Fakat gece iyice ilerlemişti, bu da nöbetçilerin surların etrafında turlamaya başladıkları ve sur çevresinde bulunan semtlerde kendisine bilgi verebilecek pek kimseyi bulamayacağı anlamına geliyordu.

Aklına, geldiği yolu geri dönüp taş ustasının yardımına başvurmak geldi. Adam verdiği hizmet karşılığında Andreas'a dolgun bir ücret ödemek durumunda kalmıştı belki ama Eczacı'ya minnet duyduğu aşikârdı, ayrıca şehir dışında yaşadığından Andreas'ın arandığını duymamış olması da olasıydı.

Artık atının olmamasına hayıflanıp Andreas yürüyerek ilerlemeye başladı fakat kafası öylesine meşguldü ki zamanın nasıl geçtiğini anlamadan şafak sökerken, dinlenmek için bile bir an durmadığı yolculuğunu tamamlayarak taş ocağına vardı.

İçinde ustabaşının uyuduğundan emin olduğu kulübeye ilerledi. Gün henüz doğmadığı için uyuyan adamı uyandırmak üzere kapıya sayısız kere vurmak zorunda kaldı, sonunda kapı açıldı.

"Ne... Neler oluyor Tanrı aşkına?" diye sordu adam hırçın bir sesle.

“Beyefendi, sizi bu kadar erken saatte uyandırma cüretinde bulunduğum için lütfen beni affedin ancak yardımınıza ihtiyacım var ve Orléans’da kapısını çalabileceğim başka bir tanıdığım yok. Sizin dürüst bir adam olduğunuzu düşünüyorum ve eğer bana yardım ederseniz sizden aldığım parayı iade edeceğim.”

“Haydi, haydi, size yardım edebileceksem bunun için karşılık bekleyecek halim yok bayım. Size ödediğim para, bana verdiğiniz hizmetin yanında hiç kalır. Bu nedenle size borçluyum. Sizin için ne yapabilirim?”

Andreas, yolculuğu boyunca adama ne söyleyeceğini etraflıca düşünmüştü. Dürüst davranmasının riskli olacağını farkındaydı ancak işe yarar bir yardım bulmak niyetindeyse arzu ettiğiinden daha fazlasını anlatması gerekiyordu.

“Orléans’da oturan birini arıyorum. Ancak şehirde dolaşamam ve kim olduğumu açık edemem çünkü şu anda, işlemediğim bir suç nedeniyle aranıyorum ve masumiyetimi kanıtlayabilmem için de öncelikle o adamı bulmalıyım.”

“Demek siz sıradan bir hacı adayı değilsiniz?” diye sordu taş ustası manidar bir gülümsemeyle.

“Hayır, değilim. Sanırım bunu önceden anlamıştınız zaten.”

“Daha önce gördüğüm hacı adaylarından çok farklı biri olduğunuz gözüme çarpmıştı.”

“Bu davranışınızın, sizi de suçlu duruma düşürebileceğini bile bile bana yardım etmeyi kabul ediyor musunuz?”

“Aradığınız adam kim?”

“Colin Vachaud de Chotagne adında bir marangoz.”

“Bu isim bana hiç tanıdık gelmedi ancak bir marangoz için epey sıra dışı bir ismi varmış!”

“Bu uzun bir hikâye...”

“İşçilerime sorabilirim.”

“Bunu, benden bahsetmeden yapabilir misiniz? Bu durumu duymaması gereken kulaklardan birine yanlışlıkla söylemeleri ris-kini göze alamam.”

“Az sonra herkes kalkmış olur. Siz içeri geçin, ben soruşturana dek burada saklanabilirsiniz.”

“Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.”

“Tekrarlıyorum, size borçlu olan benim bayım.”

İki gardiyan kötücül işleriyle meşgul olurken, ellerini göğsünde kavuşturmuş olan Guillaume Humbert hazırlıkları, alışkanlığın verdiği soğuk bir ilgisizlikle uzaktan izliyordu.

Belden yukarısını soydukları Robin'i, kolları ile bacaklarını iki yana açarak öylesine sıkı bağladılar ki genç adam kemiklerinin kırılacağını sandı. Gerilmiş kol ve bacaklarının acısıyla salıverdiği ilk acı dolu haykırışlar yüksek duvarların arasında uzun süre yankılandı.

Adamlardan biri elindeki kamçıyla oğlanın sırtını on defa kamçıladi. Her vuruşun ardından cildinin üzerinde ıslak ve parlak kırmızı bir iz belirliyordu.

Baş Engizisyoncu sağ elini kaldırarak "Bu kadar yeter" anlamına gelen bir işaret yaptı, sonra korkunç bir rehavetle Robin'e yaklaştı.

"Konuşacak mısın oğlum?"

Ancak çırağın ağzından tek çıkan biraz salya ve kan oldu.

Humbert elini indirdi ve heykellerin dibindeki yerine döndü.

Gardiyan sayısız kamçı darbesi daha indirdikten sonra arkasını döndü ve ateşin içinden kor rengini almış uzun bir pens çıkardı.

Çoktan perişan olan çırak, adamın kendisine doğru geldiğini görünce kalbinin duracağını sandı.

"Yal... yalvarırım," diye kekeleyen yakaran bir sesle ancak Engizisyoncu işleme devam edilmesi emrini verdi.

Kor gibi sıcak pens göğüs hizasına kaldırıldı ve daha derisine bastırılmadan Robin aletin korkunç sıcaklığını duyumsadı. Kızgın metal etine değdiğinde de genç adam daha önce hiç yapmadığı

kadar yüksek bir sesle çığlık attı. Derisi, ufak kara bir duman çıkararak yandı.

Humbert yeniden çocuğa yanaştı.

“Sıradaki aşamada pensi yalnızca derine bastırmakla kalma-
yacağız Robin, onunla etlerini sökeceğiz. Bu nedenle sana Tanrı
adına yalvarıyorum, bizi buna mecbur etmeden Saint-Loup ve Üstat
Eckhart’ın ne üzerine konuştuklarını söyle.”

Genç çırak gözlerini kapadı, o anda önünde çok net ve keskin
bir görüntü canlandı: Magdala’nın ölmeden hemen önceki yüzüydü
bu. Tıpkı Lambert ile Marguerite gibi Yatık da kendisiyle hiçbir
ilgisi bulunmayan bir mesele yüzünden ölmüştü: Andreas’ı korumak
için. O anda genç çırak kendine, buna gerçekten değip değmeye-
ceğini soruyordu. Ustasının gizleri yüzünden ölmeye değer miydi
gerçekten? Gerçeğe ulaşmak adına yürütülen bu araştırmada daha
kaç kişinin ölmesi gerekiyordu? Robin tüm bu soruları yanıtlayabi-
leceğinden emin değildi. Yapılan bu fedakârlıkları değersiz kılmak
istemiyordu elbette. Gerçi Lambert, Marguerite ve Magdala’nın
ölümlerinin bir işe yaradığından da emin değildi. Ancak öte yan-
dan kesin olan tek bir şey vardı: konuştuğu takdirde, yitirilen onca
hayat boşa gitmiş olacaktı.

İşte bu nedenle Robin Meissonnier ağzını açıp tek kelime
etmedi.

Humbert oğlana, kurbanlarının böylesine dayanıklı çıkmasına
alışkın olmadığını belli eden bir hayretle baktıktan sonra zalimliğini
tüm vahşetiyle serbest bıraktı.

Üzerindeki hacı adayı giysilerini çıkarıp sıradan kıyafetlere bürünen Andreas, taş ustasının kendisine ödünç vermiş olduğu atla Orléans kentinin batısında bulunan kasabaya girdi. Tıraşlı kafasını güzelce örttüğü başlığın altından kimsenin kendisini fark etmeyeceğini umuyordu. Ustabaşının tarif ettiği şekilde dikkatle ilerleyerek bir grup evi geçti, sonra sabahın ilerleyen saatlerinde, marangoza dönüşmüş olan eski Tapınakçı Colin'in evinin önünde durdu.

Atını bağladıktan sonra, içinde aynı zamanda marangozhane bulunan yapının dış kapısını çaldı. Asık suratlı ve kuşkucu bakışlı bir kadın kapıyı açtı. Andreas, kendisini kurtaran adama hiç benzemeyen kadının, onun kardeşi veya kuzeni olması ihtimalini eleyerek, karısı olabileceğine hükmetti. Tapınak Şövalyeleri'nden ayrılan sabık keşiş sonradan evlenmiş olmalıydı.

"Günaydın madam, sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim, Colin evde mi acaba..."

"Kimsiniz siz?"

Andreas duraksadı.

"Bir dost."

"Kocamın bütün dostlarını tanırım ben ve şu anda pek fazla dostu da yok, ancak sizi tanımıyorum."

Evin içinden gelen ciddi ve yorgun bir ses duyuldu.

"Bırak, girsin! Bu o..."

Marangozun karısı suratını buruşturdu, sonra istemeden de olsa Eczacı'nın içeri girmesine izin verip hemen kapıyı kapadı. Tek

kelime etmeden, odanın dibindeki bir yatağı işaret etti ve Andreas orada eski Tapınakçı'yı yaralı bir halde yatarken buldu. Yüzünün renginden, adamın epey kan kaybetmiş olduğu anlaşılıyordu. Kolunun etrafında da kanlanmış bir bandaj sarılıydı.

"Neler oldu?" diye sordu Eczacı endişeyle adamın yanına diz çökerken.

"Humbert adamları tarafından saldırıya uğradım... Omzuma kötü bir kılıç darbesi aldım. Dövüşme alışkanlığımı kaybetmişim herhalde. Geri dönüp size haber verebilecek halde değildim... kusura bakmayın. Bu sabah size birisini yollamak istedim ama..."

"Tamam, tamam, benden bahsetmeyelim ve izin verin de şu yaraya bakayım."

Andreas lekelenmiş bandajları zarif hareketlerle çözdü ve zavallı adamın etindeki yarığı ortaya çıkardı.

"Hanımefendi bana temiz sargılar, bir leğen su ve alkol getirebilir misiniz?"

Kadın duraksadı.

"Ne diyorsa yap Constance. Beyefendi eczacıdır."

Kadın istenilenleri getirdi ve Andreas da yarayı temizlemeye başladı.

"Yaranın kangrene dönüşmesine engel olmak için onu dezenfekte etmeliyiz. Alkol ve suyu karıştırabileceğim ufak bir kap verin bana. Alkol biraz suyla karıştırıldığında çok daha etkili hale gelir. Yedi ölçek alkole üç ölçek su karıştıracağız."

Böylece kendisine verilen kabın içinde karışımı yapıp epey derin olan yaraya sürmeye başladı. Eski bir Tapınakçı olan adam acıya dayanıklı biriydi kuşkusuz, bu nedenle yüzünü buruşturmanın dışında bir acı belirtisi göstermedi.

"Bu türden yaralarda," diye açıklamaya başladı Andreas işlemine devam ederken. "Çoğu aptal cerrahın yaptığı gibi kan akıtmanın aksine, bir an önce kanamayı durdurmak gerekir. Kan akıtma işlemi cahiller tarafından icat edilmiş, işe yaramaz bir yöntemdir. İltihaba neden olacağı için merhem sürmeden yarayı mümkün olduğunda

hızlı bir şekilde kurumaya bırakacağız ve hiçbir şekilde diyet yapmayacaksınız. Kocanız önümüzdeki günlerde her zamanki gibi beslenmeli ve bol bol da su i  meli hanımefendi.”

Kadın anladığını belirten bir şekilde başını salladı.

“Güzel. Şimdi evinizde bulabileceğim malzemelerle işleme devam etmem gerekiyor...”

Eczacı düşünceli bir tavırla alnını kırıştırdı.

“İkinizin de giysilerinin usta bir elden çıkmış olduğunu görüyorum. Hanımefendi iyi dikiş dikiyor anlaşılan. Sanırım evde iğne ve ipliğiniz vardır.”

Kadın yeniden başını salladı ve Andreas istediklerini getirdi.

“Ah. Aslında kıvrık bir iğne deriye kolayca batacağından daha iyi olurdu, neyse, bu da işimizi görür. Buna karşılık ipliğiniz epey sağlama benziyor, bu çok iyi. Dikiş sağlam ve uzun ömürlü olacak.”

Andreas zaman kaybetmeden marangozun uzun yarasını dikmeye koyuldu, adam buna da kalender bir cesaretle sesini çıkarmadan dayandı.

“Harika. Şimdi bana ekmek, süt, yumurta, ya   ve safran gerekiyor,” diye açıkladı Eczacı, bir yandan kesesinden afyon şurubunu çıkarırken.

“Siz... Siz yoksa bize yemek mi hazırlayacaksınız?” diye alay etti, yaralı haline rağmen espri anlayışını yitirmeyen marangoz.

“Hiç safranım yok,” diye lafa karıştı karısı, “ama kasabanın aktarına gidip alabilirim... Buraya iki adım uzaklıkta.”

“Aktarların hepsi şarlatandır. Bir eczacının önünde onların adını anmayın hanımefendi. Onun yerine en yakın hanın mutfağından isteyebilirsiniz.”

Andreas'ın istediklerinden evde olanları masanın üzerine bırakan kadın baharatı temin etmek üzere evden   ıktı. Bu sırada Eczacı da şöminedeki ateşini canlandırıp bir tencerede süt ısıttı. Sonra ekmeği ufak parçalara bölüp tencereye attı. Ardından biraz bal eklediği karışımı durmadan karıştıtarak koyu bir lapa elde etti. Ateşten

aldığı tencere biraz ılıyınca da içine yağ, yumurta sarısı ve birkaç damla afyon şurubu koydu.

Marangozun ufak tefek karısı safranla birlikte geri dönünce Andreas son olarak baharatı ekledi ve lapayı hemen marangozun yarasının üzerine sürdü.

“Mucize beklemeyin çünkü öyle bir şey yoktur. Bu sadece acınızı hafifletecek ve yaranın kaynamasına yardım edecek. Ancak lapayı üzerinde fazla uzun tutmamak gerekiyor, aksi takdirde yaraya baskı yapar.”

“Tamam.”

“İşte oldu. Şimdilik bundan fazlasını yapamadığım için üzgünüm ama kocanız birkaç gün istirahat ettiği takdirde iyileşecektir. Şansı varmış, kılıç darbesi herhangi bir atardamara veya kemiğe denk gelmemiş.”

“Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum bayım,” dedi kadın, kocasının elini tutup göğsüne bastırırken.

“Hanımefendi, asıl ben kocanıza teşekkür ederim. Dün akşam hayatımı kurtardı,” dedi alçak gönüllü bir tavırla Andreas.

Sonra marangoza dönerek:

“Şimdi bana başınıza ne geldiğini anlatın.”

“Humbert’in çırağınıza hapsettiği yeri buldum Bay Saint-Loup. İçeri girmek istedim ama adamlar bana aniden saldırdı.”

“Neresi orası?”

Marangoz başını salladı.

“Şaka gibi ama onu Saint Markus Karargâhı’nda tutuyorlar. Orası eskiden Tapınak Şövalyeleri’ne aitti. Şehrin doğusunda bulunan bir ormanın içindedir.”

“Şu işe bak! Bunu alışkanlık haline getirmişler resmen!” diye homurdandı Andreas.

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Beni de Paris’te Tapınak zindanlarına atmışlardı.”

“Tarikatımın yapıları artık kuruluş amaçlarından çok farklı şekilde kullanılıyor demek,” diye söylendi Colin.

Andreas başını salladı, ne olduğunu tam bilmese de içinde bu kuruluş amacına karşı bir sempati uyandığını hissetti.

“Robin’i kurtarmam gerekiyor,” dedi mutsuz bir tavırla.

“Girişi çok sıkı koruyorlar. Hiç şansınız yok.”

“Yine de bir şeyler yapmam şart.”

“Oraya kaba kuvvetle giremezsiniz.”

“Hayır, ama belki kurnazlık işe yarar.”

“Aslında bir yolunu bulabilirim,” diye mırıldandı marangoz.

“Ne gibi?”

“Saint Markus Karargâhı’nın içini çok iyi bilirim çünkü ben de buranın kuzeyindeki Rouvray–Sainte–Croix Evi’nde kalıyordum. Saint Aignan Kilisesi’nin bodrumundan oraya gizli bir yer altı geçidi olduğunu duymuştum.”

“Bu gizli geçit tam olarak nereye çıkıyormuş? Karargâhın ortasına mı?”

“Hiçbir fikrim yok. Ama mantıken, olası bir kuşatma sırasında şehirdekilerin sur dışına kaçmaları için kazıldığını düşünersek, karargâhın ana girişine olabildiğince uzak bir yere açılması gerekir.”

“O halde duvarların içine gizlice girebileceğimi mi düşünüyorsunuz? Pek aksiyon adamı sayılmam ama sessiz davranmayı iyi bilirim.”

“Bu iş bana çok tehlikeli görünüyor. Yine de Humbert’in yanında fazla adam yok. Ana girişe diktiği adamların dışında, başka muhafızlarla karşılaşacağınızı sanmam. Ancak belirttiğiniz gibi siz savaşmaya alışkın biri değilsiniz bay Saint-Loup... Size eşlik edebilecek kadar iyileşmemi beklerseniz başarıma şansımız artar.”

“Olmaz. Humbert’i tanırırsınız. Siz de benim gibi şu anda çırağıma neler yapmakla meşgul olduğunu tahmin ediyorsunuzdur. Bekleyecek zamanımız yok.”

Colin üzgün bir tavırla başını salladı.

“Saint Aignan Kilisesi surların iç tarafında kalıyor. Bu nedenle öncelikle şehrin içine sızmanın bir yolunu bulmalısınız.”

“Ne yazık ki işin en zor kısmı da bu.”

Andreas marangozun karısına doğru döndü.

“Hanımefendi, acaba bana bir keşiş cübbesi dikebilir misiniz?”

“Kocamın Tapınak Şövalyeleri’ne kabul töreninde giydiği keşiş cübbesi hâlâ duruyor. Onu sizin üzerinize uydurabilirim.”

“Harika.”

“Ne yapmayı düşünüyorsunuz?”

“Tıraşlı kafamla benden çok gerçekçi bir keşiş olur.”

O gün çoban karı koca, Aalis'e hayvanları tek başına otlağa götürmesini önerdiler. Ev sahiplerini hayal kırıklığına uğratmak istemeyen Aalis istemeden de olsa kabul etti ancak ağılın kapısını açıp da keçilerle koyunları önüne katınca küçücük eliyle tuttuğu çoban asası ona hiç yabancı gelmemeye başladı.

Hayvanlar alışkanlıkla her gün yaylaya çıktıkları yolu neşeyle tırmanmaya koyuldular. Marie'yi taklit eden Aalis köpeklerle, "Arkaya! Arkaya!" diye bağırarak ve sopasını kâh oraya kâh buraya sallayarak sürüyü Cazo'nun tepesindeki noktaya götürmeyi başardı. Oraya varınca da mart ayının ortasında garigin tamamını yemyeşil saran bitkilerin ve otların büyüğü manzarasını seyre daldı.

Gökyüzü inanılmaz güzellikte berrak bir maviydi ve güneş de en tepedeydi. Yaylanın orta yerinde keçiler ile koyunlar iştahla otlarken, en ufak tehlike ihtimaline karşı dikkat kesilmiş çoban köpekleri dilleri dışarıda etraflarında dolanıyordu. Ortamın güvenilir olduğuna kanaat getiren Aalis bir zeytin ağacının dibine oturdu ve eli yerdeki uzun ve sağlam bir dal parçasına gitti. Luc'ün kendisine vermiş olduğu bıçağı çıkarıp âdeta içgüdüsel bir hareketle dalı oymaya başladı.

Sağ eli bileğinin alışkın hareketleriyle dalın üzerinde gezinerek sanki daha önce binlerce kez yapmışçasına, alışkanlıkla ufak ufak bir dolu bıçak izi bıraktı. Önceden tasarlanmış bir figür veya şekil oymuyordu ancak daha önce hiç böyle bir şey yapmamış olmasına

karşın, elinden çıkan kıvrımlarla süslemeler öylesine hoş ve saftı ki bitirdiğinde çıkan sonuca Aalis bile şaşırdı.

Genç kız gülümsedi. Ağacı oyarken hiç tatmadığı bir keyif almıştı. Kendisi bu keyfi tam olarak adlandıramıyordu ancak okurlarımız bu hissin, tamamlanan bir işin verdiği zevk olduğunu anlamışlardı. Sanki ilahî bir ses, yapması gereken süsleri ona fısıldamış gibi işlemişti dal parçasını.

Yavaşça tamamladığı eseri eline aldı. Bu defa üzerinde düşünerek oymalarının orasına burasına yaptığı ufak dokunuşlarla oraya bir eğik çizgi, buraya bir nokta derken muhteşem bir baston oyuvermişti.

Genç kız kendinden hoşnut bir halde oturduğu yerden kalktığı anda güneş karşıki dağların ardında yitip gitmek üzereydi. Bastonu kolunun altına sıkıştırdı ve sürüyü toplamaları için köpeklerle komut verdi.

Dönüş yolu gidişten biraz daha zor oldu, sürünün dağılmasını önlemek için pek çok defa koşmak zorunda kaldı. Ağılın önüne gelince, sürüdeki hayvanları sayıp içeri sokan Luc'ü gördü.

“È! İyi iş başarmışsın *pichòta*! Tek hayvan bile eksik değil!”

“Köpeklerini çok iyi eğitmişsin de ondan,” diye alçak gönüllü bir tavırla yanıtladı Aalis ancak yüzündeki gülümseme gurur doluydu.

Luc ağılın kapısını kapadı ve ikisi birlikte Marie ve annesinin onları akşam yemeği için bekledikleri ufak eve doğru ilerlediler.

“Al... Bu senin için,” diye açıkladı genç kız, oyduğu bastonu adama uzatarak.

“*Perdeu*! Nereden buldun bunu?”

“Bir yerden bulmadım! Onu yaylada ben yaptım.”

“Bugün mü?” diye sordu çoban, inanmakta zorluk çekerek.

“Evet, hayvanları otlatırken.”

“Dalga mı geçiyorsun?”

“Hayır.”

Samimi şekilde etkilenmiş olan Luc, parmaklarını oymaların üzerinde gezdirerek Aalis'in el işini inceledi.

“Sık yaptığın bir Şey mi bu?” diye sordu.

“Hayır. İlk denememdi.”

“Demek sen bu işe doĖuŐtan yeteneklisin *pich  ta*!”

Genç kız utangaç bir tavırla omuzlarını silkti.

“Bu yeteneğini ilerletmezsen yazık edersin! Bak aklıma ne geldi? Gel benimle, ben de sana bir hediye vereceğim.”

Akşam çökerken, keşiş kılığındaki Andreas Saint-Loup'yu iyice indirdiği geniş başlığının gölgesine gizlenmiş yüzü ile Orléans kentinin kapısından girerken buluyoruz.

Saint Aignan Kilisesi'ne ulaşabilmek için izlemesi gereken yolu ezberlemiş olan Eczacı, tıpkı bir keşiş gibi ellerini cübbesinin kolları içinde kavuşturmuş, başını hiç kaldırmadan hızla ilerliyordu. Yolda, o sırada bir tüccarı sorguya çektiklerinden kendisiyle ilgilenmeyen üç askere denk geldi. Adımlarını pekleştirerek dar sokaklardan geçip ulaştığı binaya güney cephesindeki kuleden girdi ve kilisenin bodrumuna indi.

Orléans'ın beyaz kayalarına oyulmuş olan bodrum katı, bir dizi mumun turuncu ışığıyla aydınlatılmıştı. Orada, 451 yılında şehri Hun İmparatoru Attila'nın akınlarına karşı korumuş olan Saint Aignan'ın kutsal emanetleri karşısında secdeye gelmiş birkaç hacı adayı bulunuyordu.

Kendisi de dua ediyormuş numarası yapan Andreas, bir duvara açılmış dört oyuktan izlenebilen *martyrium*'un önünden yavaş adımlarla geçti, sonra başlıkları renkli resimlerle bezenmiş sütunların gölgesine erişti. Bakışlardan gizlenince şapelin diğer tarafında bulunan yer altı geçidine sıvıştı.

O sıralarda Saint Aignan Kilisesi'nin bodrumu ardı ardına yapılan pek çok inşaat girişimi sonucunda oluşan sütunlar, iskeleler, arklar ve yüklüklerle dolu karmakarışık bir yerdi. Colin, Eczacı'ya Tapınakçıların karargâhına açılan yer altı geçidinin yerini yaklaşık

olarak tarif edebilmişti. Bodrumun bulunduğu kısmı hızlıca gözden geçiren Andreas görünürde hiçbir kapı veya açıklık bulamayınca alnını şüpheyle kırıştırıp geriledi. Ardından, dindarların dua ederken ettikleri fısıldaşmalar geliyordu.

Hiçbir işaret olmadan geçidin yerini nasıl bulacaktı? Ya Colin yanılıyorsa ne olacaktı? Belki de söz konusu yer altı geçidi tamamen bir söylentiden ibaretti?

Bodrumun o kısmı fena halde karanlıktı, Andreas göze çarpmamak uğruna meşale yakamıyordu da. Buraya gelmekle bile korkunç bir risk almıştı. Geçidin yerini bulmak için ellerinden faydalanamıyorsa o halde zihnine ve bildiklerine başvuracaktı.

Zihnine başvurması okurlarımıza anlamsız gelebilir. Eczacı hiç bilmediği bir geçidin nerede olduğunu nasıl bir mucize eseri bulabilirdi ki?

Andreas hayal gücünden yoksun biri de değildi ve o akşam birazdan göreceğimiz gibi bu yeteneğinden pek çok defa faydalanması gerekecekti.

Saint Markus Karargâhı ş  hrin güneydoğusunda bulunduğuna göre, yer altı geçidi de büyük olasılıkla o tarafta olmalıydı. Bu nedenle Saint-Loup araştırmasını ilk olarak bu yönde daraltabilirdi. Aynı zamanda, Jacques de Molay'ın Tapınak zindanında, hücreleri yan yana olmasına karşın kendisini nasıl görebildiğini sorduğunda söylediği bir cümleyi anımsadı: "Bazen dünyayı daha iyi görebilmek için bakışlarımızı biraz yukarı kaldırmamız yeterlidir." O da böylece gözlerini bodrum katının tavanına doğru kaldırdı ve güneydoğu yönündeki bir geçidin varlığını işaret edebilecek bir iz aradı: kolonlarda bir farklılık, bir asimetri... Ancak uzun süre araştırmasına rağmen hiçbir ş  y bulamadı. Yüzünü buruşturup kendi etrafında dönmeye koyuldu, ta ki birden uzun yüzünde bir gülümseme belirinceye dek.

Anaksagoras'ın bir vecizesi kafasında yankılandı: *G  r  nenler, bize görünmeyenleri gösterirler.*

Şehitliğin önündeki dua etmekte olan hacı adaylarının yanına dönen Andreas, azizin kalıntılarının önünde diz çökerek, yanındakilerin kulağına gitmeyen ancak okurlarımızın birazdan okuyacağı şu alaycı sahte duayı ciddi bir yüz ifadesiyle söylemeye başladı: “Ah, siz, Aziz Aignan’ın saygıdeğer kalıntıları, umudun müjdeleyicisi, Meryem’in kutsal göbek bağı, İsa’nın aziz tuniği ve kutsal sünnet derisi, karanlıklar içindeki bu zavallı günahkârı yüce ışıığınızla aydınlatın.” Sonra doğrulurken, kimseye fark ettirmeden, daha önce dua eden kişilerce yakılmış mumlardan birini aldı ve gösterişli adımlarla, sanki odayı tavaf edecekmişçesine ilerleyerek güneydoğu tarafına yürüdü. Gözlerini ufak mumdan ayırmadan almış olduğu yolu çok yavaş adımlarla ve büyük bir dikkatle geri döndü.

Birdenbire, dualarında olmasını dilediği “mucize” kendini gösterdi: mumun alevi, görünmez bir hava akımıyla titremeye başladı.

Mumun fitilini parmakları arasında ezip söndüren Eczacı, tam önünde bulunan yüklüğe ilerledi. Karanlığa sığınarak, kimsenin kendisine bakıp bakmadığını kontrol etmek için arkasını kolaçan ettikten sonra kayanın içine oyulmuş kovuğa sıvıştı. Oyuğun dibinde yüksek arkalıklı bir iskemlenin ardına gizlenmiş aralığı buldu ve ses çıkarmadan içeri girdi.

Ne kutlu adamsın sen, Anaksagoras.

Son günlerdeki kaderinin yer altıyla olan yakın ilgisini ve durumunun Platon’un *Cumhuriyet* yapıtında yaptığı mağara alegoriyle ne kadar benzeştiğini düşünen Andreas karanlıkta bir süre ilerledikten sonra artık dışarıdan görülmeyeceğine kanaat getirerek mumunu yeniden yaktı çünkü bulunduğu yerde ışık, bilgi demekti.

Gizli geçidin yerini keşfetmekten dolayı mutlu olmuşsa da kutlama yapmak için henüz erkendi: Colin’in duymuş olduğu söylentilerin aksine geçidin Saint Marc Karargâhı’na çıkmama ihtimali vardı ve oraya ulaşsa bile, Robin’i bulup kurtarmak gibi çok zor bir görev kendisini bekliyordu.

Yine de uzun bir yürüyüşten sonra, duvarda marangozun tezini doğrular nitelikte bazı işaretler belirdi. Öncelikle (ya da geçidin başlangıcının ters yönünde yürüdüğünü göz önüne alırsak, sonunda) geçidin duvarına  ncil'den, *Non nobis Domine, non nobis, sed Nomini Tuo da Gloriam* sözünü kazınmı lardı. "Bizi değil ya Rab, bizi değil kendi ismini y celt" anlamına gelen deyiş, Tapınak   valyeleri'nin benimsediği s zlerdendi. Daha ileride, aynı ata binmiş ve üzerlerine pençeli uzun haçlar i li tunik giymiş iki   valye resmi vardı. Onun berisinde ise Tapınak lıların kural ve gizem kitaplarından alıntılanarak taşa kazınmış bir metin g r l yordu. Bu metnin altında ise Tapınak tarikatının mührü olan işaret yer alıyordu.

Eczacı yürüyüşünü şevkle devam ettirdi, doğru yolda olduğunu anlamıştı. Gittikçe daha karanlık ve soğuk olan yerin altındaki koridor sonunda yukarı doğru yönelmişti.

Mumunun zayıf ışığında zorlukla ilerleyen Andreas birden boğuk bir çığlık işitti. Sonra bir tane daha. O anda ürperdi ve dumura uğradı. Kırba   aklamaları arasında biri acıdan uluyordu ve sesin Robin'e ait olduğundan neredeyse emindi. Kalbi endişe ve öfke dolan Eczacı koşmaya başladı.

Mumunun alevi koşusunun ilk adımlarında s n p gitti ancak Andreas bir an bile duraksamadı. Karanlıkta yolunu bulabilmek için duvara dayadığı elleriyle geçidin nemli zeminini d ve d ve ilerliyor ve gittikçe yaklaştığı çığlıkların şiddeti de aynı  l de artıyordu.

Çok geçmeden önünde bir ışık görür gibi oldu ve hemen durdu. Nefes nefese kalmıştı, titreyen ellerle kemerindeki  akmak taşını bulup ufak mumu yaktı. Mumu ba ının üzerine kaldırdı ve birkaç adım ilerisinde yer altı geçidinin bir duvarla sonlandığını gördü, kenarlarından çok az ışık sızdıran, tek parça granit bloğundan kolsuz bir kapıydı bu.  lk bakışta çıkmaz yol gibi duruyordu. Belki de geçidin ağzını duvarla  r p kapatmışlardı.

Diğer yandan, artık acı dolu çığlıkların takip ettiği kırba   aklamalarını daha net duyar olmuştu. Andreas çenesini sıktı. Bağırıp  ırağı i in merhamet dilenmek istedi ancak bu hiç de akılcıca

bir davranış olmazdı tabii, kendisini bulmalarına izin veremezdi. Sonunda kamçı sesi kesildi. Bir anlık sessizliğin ardından, çok daha güçlü yeni bir çılglık geldi ve bir homurtuyla ortalık yeniden sessizliğe gömüldü.

Andreas parmaklarının ucuyla önündeki kaya bloğunu yokladı. Çılgın bir şekilde kapıyı açmanın yolunu arıyordu. Kayayı itmeyi, yana kaydırmayı denedi ancak bunlar gülünç denemelerdi, kaya parçası tek başına bir insanın hareket ettirebilmesi için fazla ağırdı, Andreas fazla ısrar etmedi.

Her zamanki zihin işleyişine dönmek için kendini zorlayarak derin bir nefes aldı ve durumu analiz etti. Robin duvarın hemen öte tarafında olabilir miydi? Çılgıklığın yakınlığı bu tezi doğrular nitelikteydi. Ancak yer altı geçidinin, çırağını hapsettikleri yere çıkıyor olma ihtimali ne kadar mümkündü? Andreas'ın aklına Colin'in varsayımı geldi: Tapınakçıların son çare olarak karargâhlarından kaçmalarını sağlamak için yapılan yer altı geçidi, ana giriş kapısına en uzak noktada bulunuyor olmalıydı. Bu nedenle Guillaume Humbert'in Robin'i orada tutması pek şaşırtıcı olmazdı. Bir de bu ağır kapıyı açmayı becerebilirse Andreas işte o zaman şansın yüzüne güldüğünü söyleyebilirdi.

Denemekten vazgeçemezdi. Sonuç olarak blok sabitlenmemişti, kenarlarında çimento izi yoktu. Belki de geçidin ağız gizliliği garantilemek adına, görünmez bir mekanizmayla kapatılmıştı. Eczacı, bir işaret bulabilmek umuduyla mumun alevini titizlikle granit bloğun etrafında gezdirdi ancak kayanın pürüzsüz yüzeyinden başka bir şey göremedi. Hiçbir işaret yoktu. Bu sonuçsuz araştırma Andreas'a, geçidin karargâhtan kaçmak amacıyla yapıldığı göz önüne alınarak, kapının belki de yalnızca diğer taraftan açılabileceğini düşündürdü. O korkunç çılgılıktan sonra Robin'in tarafındaki sessizlik sürüyordu.

Eczacı duvara yaklaştı ve kulağını taşa dayadı. Uzun bir süre bekledi ancak Saint Aignan'ın bodrumunda mumunun alevini titretene benzer bir hava akımı olabilecek hafif hışırtının dışında

hiçbir ses işitmedi. Sonra birden, uzaktan gelen metalik bir ses duydu. Yerde sürüklenen bir zincir sesine benziyordu.

“Robin?” diye mırıldandı, ağzını granit bloğun yanındaki yarı a yaklaştırarak.

Ses gelmeyince daha yüksek sesle:

“Robin, beni duyuyor musun?”

Ancak bu endişe verici sessizliği bozacak herhangi bir yanıt alamadı.

“Ben Andreas!” dedi Eczacı bu defa yüksek sesle, onun gibi birine yakışmayacak  l de kontrolsüz çıkmıştı sesi.

Ancak bu defa, kulaklarına inanamayarak, duvarın diğer yanından gelen bir homurtu duydu.

“Robin?” diye yineledi  o kuyla.

“Usta?” diye seslendi ona çırağı takatsiz ancak biraz rahatlamış bir sesle.

 i umutla dolan Andreas birden doğruldu ve dudaklarını taşa yapıştırdı:

“Evet! Buradayım oğlum! Yalnız mısınız?”

“Evet,” diye yanıtladı Robin. Sesinin zayıf çıkmasının nedeni aralarındaki duvarın kalınlığı değil de kendi perişan haliydi büyük olasılıkla. “Gittiler. Siz neredesiniz?”

“Buradayım, duvarın ardında!” diye yanıtladı Andreas taşa üç defa vurarak. “Burada gizli bir geçit var!”

Duvarın diğer tarafında yeniden zincir şakırtıları, ardından da duvara vurulduğu duyuldu.

“Burada mı?” diye sordu duvarı yoklayan  ırac.

“Hayır. Burada!” diye yanıtladı Eczacı yeniden taşı tıklatarak. Sonunda Robin ustasının tam olarak bulunduğu noktayı keşfetti. Böylece iki odadan birbirleriyle konuşan çocuklar gibi usta ile çırağı, duvar ardından fısıldaşmaya koyuldular.

“Beni... Beni nasıl buldunuz?” diye mırıldandı, sesinden a ladı ı belli olan geçen adam.

“Uzun hikâye! Seni buradan çıkarınca anlatırım oğlum. Senin tarafında bir kapı kolu görebiliyor musun? Bir kilit? Kapıyı açmaya yarayacak herhangi bir şey?”

“Hayır, usta,” diye yanıtladı oğlan. “Duvarın üzerinde hiçbir şey yok.”

“Burayı açmanın bir yolu mutlaka olmalı!”

“Duvarı açmaktan mı bahsediyorsunuz?”

“Evet! Bir yerde gizli bir mekanizma olmalı! Ara!”

Robin de aynen öyle yaptı ancak boşunaydı.

“Belki odanın başka bir kısmındadır!” diye ısrar etti Andreas.
“Etrafına bakın...”

Ancak lafı, çırağının aniden araya girmesiyle yarıda kaldı:

“Geri geliyorlar! Ah! Usta! Geri geliyorlar!”

“Sakın korkma, ben buradayım!”

“Çok korkuyorum usta! Konuşacağım diye çok korkuyorum!
Dayanamayacağım diye çok...”

Oğlan lafının gerisini getiremedi.

Luc, genç Oksitanyalı kızı Cazo'nun diğer tarafına, dağların arasında yılan gibi kıvrılarak Sanch Inhan'a varan yolun ortasında bulunan taştan yapılmış başka bir yapıya götürdü. Yapının dış duvarına, bağda çalışmaya yarayan aletler istiflenmişti. İçeri girince, çoban duvardaki yağ kandilini yaktı ve Aalis loş ışıktaki buranın bir çeşit atölye olduğunu fark etti.

Burası belki bir zanaatkârın atölyesindeki kadar çok alete ev sahipliği yapıyordu: küt veya sivri burunlu çekiçler, balyozlar, rendeler, planyalar, yiv açıcılar, oyma bıçakları, oraklar, kerpetenler, matkap uçları ve kolları, makas takımları, her boydan eğeler, mengeneler, köşebent ve pergel. Aletlerin hepsi meşeden tezgâha güzelce sıralanmıştı ve Aalis tezgâhın üzerinde psalterini de görünce şaşıtı kaldı.

Gözleri hayretten kocaman olmuş genç kız, Zacharias'ın eski çalgısına yaklaştı. Çalgının sapı sanki babası tarafından hiç kırılmamış gibi duruyordu, çatlak yok olmuştu ve öyle iyi şekilde onarılmıştı ki hasar görmüş olduğuna dair hiçbir iz kalmamıştı.

"Bu... Bunu sen mi tamir ettin?" diye sordu inanmakta güçlük çekerek.

"*È! Perdeu!* Başka kim olacak?" diye eğlendi çoban. "Sana sürpriz yapmak istemiştin *pichòta*. Umarım sana sormadan işine karıştığımı için bana kızmazsın..."

"Kızmak mı! Hiç de bile," diye mırıldandı genç kız, gözlerinden yaşlar dökülürken çalgının gövdesini okşadı.

Zacharias'ın anısı tüm zihnini doldurdu, bununla birlikte çalgısını oğluna götüreceğine dair verdiği sözü de anımsamıştı. Günün birinde sözünü tutmak için buradan çıkıp gidecek ve böylece geçmişle arasında kalan son bağı da koparmış olacaktı.

“Müzikten hiç anlamam,” diye özür diledi Luc. “O yüzden aletin düzgün ses çıkarıp çıkaramayacağını bilemiyorum ama marangozluk konusunda bir iki şey bilirim.”

“Çok... Çok kibarsın Luc. Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Bu çalgı benim için çok değerli, sen de biliyorsun...”

“Ê! Evet, anlıyorum. Hiç önemli değil, seve seve yaptım. Sana vermek istediğim asıl hediye bu değil *pichòta*.”

Çoban tezgâhın altına eğildi ve orada duran bir dolu kutuyu ve eşyayı karıştırdı. Yeniden doğrulduğunda elinde bir ip yardımıyla bağlanmış kumaştan bir çıkın vardı.

“Bu da nedir?” diye sordu Aalis.

Luc yanıt vermedi ama gözlerinin içi gülüyordu. Çıkını tezgâhın üzerine koyup ipi çözdü ve elinde sanki bir hazine varmış gibi nazikçe katları açtı. Davranışından, onun gözünde bunların bir hazine olduğunu anlamak mümkündü zaten. Aalis çıkından çıkan, bir düzine kadar kaliteli, eski ahşap keskisini, düz ve kıvrık uçlu bıçaklar, oluklu keski, kaşıklar ve çelik kalemi hayranlıkla izledi.

“Bu aletler babama aitti,” diye açıkladı, sesi özlemle titreyen Luc. “Babamın da senin gibi oymacılığa büyük yeteneği vardı. Ben küçükken atölyesine gizlenir ve saatlerce onun çalışmasını izlerdim. O ölünce çalışma takımını saklamak istedim çünkü onunla ilgili tek güzel anım buydu. Cazo'ya geldiğimde de yanımda sadece bu aletler vardı. Şimdi de onları sana veriyorum Aalis.”

“Ah! Olmaz!” diye bağırды genç kız utanarak. “Ben bunları alamam... Babandan kalan tek hatırayı senden alamam!”

“Ê! Sen almıyorsun ki ben veriyorum! Kibarlık etmenin âlemi yok Aalis. Bu eski aletler burada çürüyüp gidiyor. Ben onları kullanamam. Onları sana hediye ediyorum çünkü senin onları yaşatacağını biliyorum. Bu nedenle onları alman benim için önemli.

Tıpkı arkadaşının  algısına yeniden hayat vermemiz gibi. Haydi. Al şunları ve en iyi şekilde kullan.”

Aşırı derecede duygulanan Aalis aletleri parmaklarının ucuyla okşadı. Bu aletler çok eski ve değeri idi, farklı ağaçlardan şatafatlı şekilde yapılmış ahşap sapları çok şıktı.

“Aalis, bildiğin gibi, aktarılmayan her şey kaybolur gider.”

Andreas yumruklarını sıktı ve çenesini kurşun bir pres gibi birbirine kenetledi. Çırağının, o işkencecilerle tek başına yüzleşecek olması düşüncesini dayanılmaz buluyordu, öyle ki yardıma koşmak için, onları ayıran duvarı bir tekmede yerle bir etme hissiyle doldu. Ancak gölgelerin içinde hareketsiz ve kifayetsiz bir şekilde sessizce beklemekten başka yapabileceği bir şey yoktu.

Kulağını buz gibi granite dayayarak, duyabildiği kadarıyla duvarın öte tarafında neler olup bittiğini öğrenmeye çalıştı.

Bir kapı gıcırdaması, gittikçe yaklaşan ayak sesleri, zeminde bir çınlama, yere bir çanak yerleştirmiş olacaktı, anlamı seçilemeyen, boğuk konuşmalar... Sonra adımlar uzaklaştı ve kapı takırdadı, kapının kapanışını kilidin kapanma sesi izledi.

Andreas'ın göğsü endişeli nefeslerle inip kalkıyordu. Beklemeye devam etti. Robin ne diye kendisine seslenmiyordu? Acaba yanında hâlâ biri mi vardı? Uzun bir süre geçtikten sonra nihayet Robin'in sesi duyuldu.

“Usta! Gittiler...”

Andreas rahat bir nefes aldı.

“Ben... Ben daha fazla dayanamayacağım,” diye mırıldandı genç adam.

“Seni kurtaracağım Robin! Söz veriyorum! Ama bunu yapabilmem için şu kapıyı açman gerek. Oralarda mutlaka bir mekanizma, bir kilit veya manivela gibi bir şey olmalı.”

“Peki ya dediğiniz mekanizma başka bir odada bulunuyorsa?” diye yanıtladı genç adam, endişesini gizlemekte zorlanan bir sesle.

Bu felaket olasılık Andreas’ın da aklına gelmişti tabii. Ancak o sırada bunu dūř n p hem kendi hem de çırağının cesaretini yok etmenin anlamı yoktu.

“Sanmıyorum,” diye belirtti. “Senin tarafta olmalı...”

“Bakıyorum usta.”

Eczacı yerde sürüklenen zincirlerin sesini duydu. Robin’in ayakları prangalıydı ancak anlaşılan odanın içinde gezinebilecek kadar hareket imkânı vardı.

“Mekanizma veya manivelaya benzer hiçbir şey göremiyorum usta.”

“İçinde bulunduğun odayı bana tarif et Robin. Belki gözünden kaçan bir şey vardır.”

“Burası... Burası karargâhın dibinde bulunan yedigen bir oda. Tavanında yontulmuş taşlardan eğik kolonlar var. Duvarların önünde adam boyunda heykeller dizili. şamdanlar duvarlara sabitlenmiş. Yer de tamamen taş döşeli... Beni içeri soktuklarının dışında, ki o da sıkıca kapalı, başka bir kapı yok. Hiçbir aralık, pencere, yerde de kapak yok. İçeride de koltuk ve... Aziz Andreas haçı dışında başka mobilya yok.”

Andreas  rperdi. Aziz Andreas haçı... Demek Humbert, Robin’e işkence edebilmek için engizisyonun berbat aletlerinden birini kullanmak niyetindeydi. Bu korkunç düşünceyi kafasından kovdu ve gözünde canlandırdığı odanın hayaline geri döndü.

“Duvarlara gizlenmiş herhangi bir sanduka, açıklık veya yüklük görüyor musun?”

“Hayır usta.”

“Yerde... Benim ardında bulunduğum duvarın önündeki taşların hepsi sıkı mı duruyor?”

“Evet.”

Andreas yüzünü buruşturdu. Mutlaka bir çözüm yolu olmalıydı. Kendini karargâhı inşa ettiren Tapınakçıların yerine koymaya

çalıştı. Geçidin varlığını gizlemek için ne yapmış olabilirlerdi? Asker keşişlerin gizli ilimlere ve okültizme eğilimi vardı ve mason ustalara emanet edilmiş olan Tapınakçı mimarisi de sembollerle doluydu... Belki işe bir de bu tarafından bakmak gerekirdi. Çok iyi bildiğimiz üzere, bir bilim ve mantık insanı olan Eczacı, mistik sembolizmden pek hoşlanmıyor olsa da ezoterik gizemleri uzman geçinen çoğu kişiden çok daha iyi yorumlayabilecek kadar geniş ve çok yönlü bir bilgi birikimine sahipti. Robin odanın yedigen olduğunu söylemişti ve Andreas Tapınakçı sembolizminde yedi sayısının ne kadar önemli olduğunu iyi biliyordu. Belki buradan yola çıkmalıydı...

“Duvarların önünde heykeller durduğunu ve odanın da yedigen şeklinde olduğunu söylemiştin. Demek ki yedi heykel var, öyle mi?”

“Hayır, usta. Çünkü giriş kapısının bulunduğu duvarın önünde yok. Sizin ardında bulunduğunuzun da.”

“O halde beş heykel var. Onları bana tasvir edebilir misin?”

“İşte beş farklı kişi... Ellerinde birer nesne tutan beş şövalye. Birincisinin elinde bir güneş, ikincisinininkinde kalkan, üçüncününinkinde kamçı, dördüncününinkinde yılan ve beşincinin elinde de kumaş ya da giysiye benzer bir şey var.”

“Beş sembol,” diye mırıldandı Andreas. “Yedi köşeli bir odada bulunan beş sembol...”

Bu alegorilerin ona bir şey hatırlatması gerekiyordu ancak o sırada bunun ne olduğunu henüz bilemiyordu. Tanrısallığın özellikleri gibi bir şeydi muhtemelen...

“Usta! Az önce başka bir şey daha gördüm!” diye lafa başladı çırak aniden.

“Ne?”

“Sizin duvarın üzerinde, en tepede bir yazıt var.”

“Ne diyor?”

“Bilmiyorum. Harflerden oluşmuyor. Geometrik şekiller ve noktalardan oluşmuş şifreli bir yazı gibi.”

Andreas'ın yüzü aydınlandı. Demek şifreli bir mesaj vardı! O mesajın gizli geçitle ilgili olduğu muhakkaktı.

“Kaç tane şekil var?”

Çırak saydı.

“On beş usta.”

“Onları bana ayrıntılı olarak tarif edebilir misin?” diye sordu Andreas, yerden ufak bir taş alarak.

“Eh... Önce tabansız, aşağı bakan ve ortasında nokta olan bir üçgen var.”

Eczacı taşın ucuyla kendisine tarif edilen şekli duvarın üzerine kazıdı.

“Sonra?”

“Yine ortasında bir nokta olan, tabansız bir üçgen var ama bu defa sivri tarafı sağa bakıyor. Yanında da aynısının noktasız var...”

Böylece çırak şekillerin hepsini teker teker tarif etti, Andreas da dikkatli bir şekilde önündeki duvara işaretleri kazıdı. Bitirdiklerinde, Eczacı yazdıklarını ifadesiz bir suratla inceledi.

“Bunun ne anlama geldiğini biliyor musunuz usta?”

“Hayır, ama çözülemeyecek hiçbir şifre yoktur. Bana biraz zaman tanı.”

Gerçekten de yetenekli eczacımızın bu sembol dizisine anlam yükleyebilmesi için biraz zaman geçmesi gerekti, o şartlar altında bile gizemden hoşlanan doğası nedeniyle okurlarımızı şaşırtmayacak bir keyif de almıyor değildi.

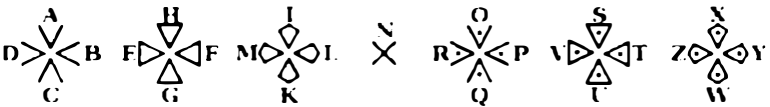
Tahmin edilebileceği gibi şifredeki sembollerin her biri bir harfi temsil ediyordu. Geriye yalnızca bu sıralamanın mantığını keşfetmek kalıyordu. Önce, (tembelliğin hızlı bir tümevarım makinesi olabileceğini gözden kaçırmadan) tekrar eden şekilleri incelemeye koyuldu.

Şifreli mesajlarda gerçekten de tekrar edilen karakterlerden yola çıkılarak hangi şeklin hangi harfi temsil ettiğini bulma yöntemiyle buradaki mesajı çözmek mümkün olabilirdi, ancak öncelikle mesajın hangi dilde yazıldığını bilmek gerekirdi! Andreas, Fransızcada en fazla tekrar edilen harflerin “e”, “s”, “a” ve “i” olduğunu biliyordu. Ancak önündeki mesajın Fransızca yazılıp yazılmadığını kesin olarak bilmiyordu. Üstelik mesaj bu bakımdan çıkarım yapmak için fazla uzun sayılmazdı da. Elle tutulur bir sonuca ulaşamayan Eczacı bu sezgisel metodu bir kenara bıraktı.

Böylece şekilleri analiz etmeye başladı. Çoğu, aynı sembolün iki farklı versiyonunun yukarı, aşağı, sağa veya sola bakanları şeklindeydi. Metinde iki defa beliren çarpı işaretinin dışında, her sembolün baktığı yöne göre dört farklı harfi temsil ettiğine karar verdi.

Dizleri üzerine çöken Andreas, ikinci bir mantıklı çıkarım elde edinceye dek, yere bir dolu şekil çizip sonra sildi, bu sembollerin tamamı Tapınakçıların beyaz tuniklerinin üzerinde taşıdıkları Malta haçının içine işlenebilecek nitelikte olmalıydı. Sembollerin çoğu üçgen veya üçgene benzer formdaydı, her birine nokta eklenebilmesi mümkündü ve bu şekilde bahsi geçen haçın içine gizlenebilecek haldeydi... Böylece, haç işaretiyle birlikte, dört yöne dönebilen altışarlı seriden toplamda yirmi beş adet sembolün olduğu varsayılabilirdi. O zamanki Latin alfabesinde “i” ve “j” harfleri ayrı olmadığından, yirmi beş sembol alfabedeki harf sayısına denk demekti.

Her bir sembol serisini en sadeden en karmaşığına doğru şekilde sıralamak için epey uğraştı. Her tahmini harf-sembol eşleştirmesinde, cümleyi çözmeyi denerdi. İşlem uzun sürmüş olsa da bilge eczacımızın sonunda doğru yanıtı bulup mesajın şifresini çakıl taşının ucuyla duvara kazıdığını belirtelim.

Duvara yazılmış şifrenin *Ordinata quinque* demek olduğunu        Andreas keşfini hemen çırağıyla paylaştı.

“Nasıl yaptınız bunu usta?” diye heyecanla seslendi Robin, duvarın diğer tarafından.

“Kutsal mantık yürütme işlemi sayesinde,” diye yanıtladı Andreas. “Bunu sen de yapabiliirdin. Neyse, zamanımız dar. Bu cümle bana beş elementi sıraya sokmamız gerektiğini söylüyor... Heykellerin ellerinde tuttukları beş sembolü kastediyor olmalı.”

“Sıraya sokmak mı? Fakat nasıl?”

“Sorun da bu ya. Belki bir yerlerine yazmamız gerekiyordu. Ya da... Heykellerin ellerindeki semboller yerlerinden çıkabilir mi sence? Belki onları çıkarıp başka bir yere takabilirsin...”

Kurtulma umuduyla bir nebze olsun canlanan Robin, hücre-sinde işe koyuldu. Birkaç deneme sesinden sonra Andreas çırağın hızlı adımlarla kendisine doğru geldiğini duydu.

“Usta! Heykellerdeki sembollerini yerlerinden çıkaramıyorum ama oynatabiliyorum!”

“Oynuyorlar demek? Nasıl peki?”

“Her yöne doğru usta!   ne, arkaya, yukarıya, aşağıya ve yanlara...”

“Mükemmeli!” diye mırıldandı Andreas kendi kendine. “Demek onca ciddiyet ve ortalığı yakıp yıkan dindarlıklarına rağmen bizim Tapınakçıların espri anlayışları yerindeymiş! Güzel. şimdi tek yapmamız gereken bu sembollerini hangi yönde oynatmamız gerektiğini bulmak, bunu başarabilirsek duvarın Musa’nın önünde ikiye açılan Kızıldeniz gibi açılacağından eminim!”

“İyi de onları nasıl düzenleyeceğiz? Gelişigüzel mi?”

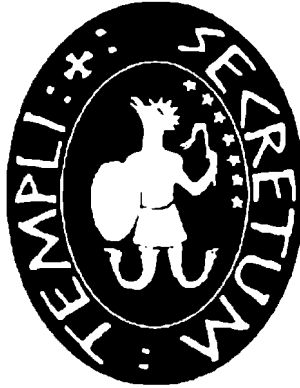
“Kesinlikle hayır!” dedi Andreas. “Bunu henüz     medim Robin ama bana yine biraz zaman tanıman gerek. Sanırım aklıma bir fikir geliyor...”

Eczacı, sanki   rağından uzaklaşmak vicdanını rahatsız ediyor-muşçasına bir an duraladıktan sonra, arkasını döndü ve yürümeye başladı, o sırada elindeki ufak mum da bitip sönmek üzereydi.

Çok az zamanının kaldığını anlayan adam adımlarını hızlandırıp daha önce Tapınak tarikatının mühür işaretini gördüğü duvardaki metni buldu.

Tahmin ettiği sonuca ulaşan Andreas'ın yüzüne kocaman bir gülümseme yayıldı.

Etrafında *Secretum Templi* yazısı bulunan mührün ortasında bir madalyon yer alıyordu. Bunun sağ üst tarafında yedi yıldız, ortasında da İskenderiyeli gnostik bir grup olan Basilidyenlerin İsa'yı dünyaya gönderdiğini düşünerek taptıkları, demiurgosların en yücesi, antik çağın şeytanı Abraksas figürü yer alıyordu. Andreas, figürün gnostisizmle olan ilişkisini fark etmesine karşın, o sırada işin o tarafını sonradan ele almak üzere aklının bir kenarına yazdı ve şeytanın duruşunu ezberlemeye koyuldu. Çünkü horoz şeklindeki başı güneşi simgeleyen ve iki bacağı yılanan oluşan yaratık, sağ elinde bir kalkan, sol elindeyse bir kamçı tutuyordu, beline ise bir önlük bağlanmıştı. Böylelikle Robin'in tarif ettiği heykellerin ellerinde tuttuğu nesnelerin tamamı, tek bir resim üzerinde anlamlı bir bütünlük oluşturacak şekilde toplanmış oluyordu.

Geri dönmek için yeniden yola koyulduğunda Andreas'ın elindeki mum söndü, geride, parmaklarını yaralamadan yeniden yakama-

yacağı kadar ufak bir parça kalmıştı. Yine de yoluna devam etti ve zaman kaybetmeden koridorun ucunda yeniden Robin'le buluştu.

“Orada mısın oğlum?” diye sordu Eczacı zifiri karanlığın içinde, duvarda olabilecek en ufak aralığı gözleriyle arayarak.

“Evet, usta! Lütfen bana yanıtı bulduğunuzu söyleyin!”

“Ayağa kalk Robin, elinde güneş olan heykelin yanına git ve onu olabilecek en yüksek noktaya it.”

Çırac denileni yaptı ve sonra yeniden Eczacı'nın yanına geldi. Böylece Andreas oğlana sırayla verdiği talimatlarla onun kalkanı sağa, kamçıyı sola ve yılanları da aşağıya itmesini sağladı.

“Harika! Şimdi geriye bir tek önlük kaldı oğlum! Önlük dediğin öne takılır... Onu da öne çekmen gerektiğini düşünüyorum.”

“Hemen yapıyorum!”

Robin beşinci heykelin elindeki kumaş şeklindeki taş parçasını öne doğru çekti.

Andreas, karanlığın içinde, sihrin harekete geçeceğinden emin şekilde, dikkat kesilmiş ve hareketsiz olarak bekledi. Ancak hiçbir şey olmadı. Sessizlik uzayıp gidince Robin yeniden duvarın önüne geldi.

“Hiçbir şey olmadı usta.”

“Farkındayım!” diye yanıtladı Andreas, huysuzlanarak. “Bir yerde yanılmış olmalıyım. Beş sembol Abraksas'ın üzerinde bu şekilde yer alıyordu. Tabii eğer...”

“Ne?”

“Aslında iş, sembolleri Abraksas'ın kendisine göre mi, yoksa ona karşıdan bakan birine göre mi yerleştirmemiz gerektiğine göre değişir. Buna göre solda olan sağa geçer, sağda olan da sola. Değiştir bakalım oğlum! Kalkanı sola al, kamçıyı da sağa!”

“Tamam usta!”

Zincir şakırtıları uzaklaştı, sonra Andreas taşların kayma sesini duydu.

Eczacı kalbinin hızla atmaya başladığını duyumsadı. Bu defa işe yaramak zorundaydı! Mumu tükenmişti, Robin'in durumu da

gittikçe kötüleyecekti ve bu denemeleri de başarısız olursa başka ne yapacağını bilemiyordu.

Yine hiçbir şey olmayınca Andreas derin bir çaresizliğin içine yayıldığını hissetti. Orada bayılıp kalacağını düşünüyordu ki birden bir klik sesi duyuldu, sonra bir tane daha. Sonunda bunları yoğun bir zincir gürültüsü takip etti. Taş duvar yavaşça sağa kaymaya başlayarak odadaki ışığın karanlık geçide dolmasını sağladı ve Andreas, Robin'i karşısında solgun yüzü ve vücudundaki sayısız berbat yarayla görünce şaşkınlıktan ağzı bir karış açık kaldı.

Okurumuz, öykümüzün başında kısaca değindiğimiz, Magdala ve “kızlarını” Saint Denis Sokağı’ndaki ufak evlerinden atmaya çalışan belediye meclis üyesi Étienne Bourdon’u hatırlayacaktır. Aynı zamanda onun pisliğin teki olduğunu ve Andreas’a dış bilemediğini de anımsayacaktır. İşte söz konusu Bourdon, aslına sadık biçimde aktarmaya çalıştığımız öykümüzde yeniden karşımıza çıkıyor çünkü Andreas’ın Robin’i Saint Markus Karargâhı’ndan kurtardığı akşam, Charles de Valois’ı bu uğursuz memuru ziyaret ederken buluyoruz.

Gece bastırdığında, Kont tek başına, o dönemde Saint Leufroy Kilisesi ile Büyük Châtelet Kulesi arasında bulunan Burjuva Meclisi’ne girerek ticaret başkanıyla değil de onun yardımcılarında biri olan Étienne Bourdon ile görüşmek isteyince bazıları bir işler döndüğünü anlar gibi oldu, ancak bunun ne olduğunu söyleyemediler.

“Bana ufak bir konuda yardım etmenizi istiyorum Étienne.”

Kral’ın kardeşinin kendisini ziyaret etmesinden müthiş etkilenen meclis üyesi kendisini cüce gibi hissederek yerlere kadar eğildi.

“Sayın Prens, hizmetinizdeyim.”

“Bana Saint Magloire Manastırı’nın bulunduğu Saint Denis semtinde sizin görevli olduğunuzu söylediler.”

Bourdon’un yüzü düştü. Başrahip Boucel’in ölümü henüz o sabah büyük patırtı koparmıştı ve kendisi de sık sık saygıdeğer Başrahip’le çalışan meclis üyesi epey üzülmüştü.

“Doğrudur,” dedi boynunu bükerek.

“Güzel. O halde Étienne daha önce hiç Nübyeli olarak tanınan ve o taraflarda yaşadığını sandığım bir kadından bahsedildiğini duydunuz mu acaba?”

Bourdon kaşlarını çattı, hafızasını araştıran bir insanın pozunu takındı, sonra başını olumsuz bir havayla salladı.

“Hayır, bu isim bana hiçbir şey çağdırtmadı Prensım.”

“Üzerinden seneler geçmiş olabilir...”

“Hayır, gerçekten bilmiyorum. Ancak bu isim bana bir fahişeyi düşündürdü. Saint Denis Sokağı’na gidip konuyu araştırabilirim.”

“Olur. Lütfen öyle yapın,” dedi Valois yapmacık bir alçak gö-nüllülükle.

“Bunun Başrahip Boucel’in ölümüyle bir ilgisi var mı?” diye sordu Meclis Üyesi.

Charles de Valois yavaşça başını salladı. İçindense doğru kişiyle konuştuğunu düşünüyordu: Étienne Bourdon, Başrahip Boucel ile birkaç kadeh paylaşmış olabilecek kadar yakın görünüyordu. Eğer adam, konunun Başrahip Boucel’in ölümüyle ilgili olduğunu düşünürse isteğini daha büyük bir şevkle yerine getirecekti besbelli. Sonuç olarak bu iş için en uygun adamdı.

“Olabilir dostum. Olabilir.”

“O halde sizin için yanıtı bir an önce bulmaya çalışacağım sayın Prensım.”

Ayak bileğindeki prangaları bir taşın yardımıyla kırıp özgürlüğe kavuşan Robin ile Andreas, yer altı geçidinden Orpheus'un cehennemden kaçıışı gibi zifirî karanlıkta geçtiler. Sabaha karşı olduğunda Saint Aignan Kilisesi'nin bodrumuna ulaşmışlardı.

Kilisenin zeminine ayak basar basmaz fark ettikleri bir gölge ikisinin de korkuyla sıçramasına neden oldu. Eczacı hemen koruyucu bir tavırla kendini çırağının önüne attıysa da çok geçmeden karşılarına çıkan kişinin Tapınakçı'nın karısı olduğunu anladı.

"Sizin burada ne işiniz var?" diye sordu Andreas alçak ama endişe dolu bir sesle.

"Colin gerekirse bütün gece sizi burada beklememi söyledi. Benim yardımım olmadan Orléans'dan dışarı çıkamazsınız."

Kadın omzundaki çıkından bir battaniye çıkararak Robin'e uzattı.

"Alın bunu genç adam."

Kızıl saçlı çocuk titreyerek battaniyeye sarıldı.

"Kapıların tamamında muhafızlar bekliyor. Bu nedenle şehirden çıkmanız girişinizden çok daha zor olacak. Yer altı geçidinden geçeceğiz."

"Bir tane daha mı var!"

"Şehirde her birinin tepesine muhafız dikilemeyecek kadar çok geçit bulunur. Beni takip edin."

Böylece usta ile çırağı yola koyuldular. Ufak tefek kadın onları, sonu bir mağaraya açılan mahzenin dibine soktu. Mağaranın

ucunda da merdivenlere açılan bir kapı vardı. Buradan ulaşılan bir tünel sayesinde de şehri güven içinde terk etmek mümkündü.

“Dostunuzu iyileştirmek için bizim evimize gelebilirsiniz,” diye önerdi Colin’in karısı.

“Olmaz hanımefendi. Bu nazik davetiniz için müteşekkirim, ancak hemen kaçmamız gerek. Hava karanlıkken Orléans’dan olduğınca uzaklaşmalıyız. Bize tek gereken sizin evinizde bırakmış olduğumuz atımızı geri almak.”

“Gidip atınızı getireceğim bayım. Siz de bu sırada yoldaşınızla ilgilenin.”

Eczacı, kadına derin bir minnetle baktı.

“Benim adıma Colin’e teşekkür edin. İkimizin de hayatını kurtardı.”

“Siz de onun hayatını kurtardınız.”

Ufak kadın uzaklaştı ve Andreas da tüm uzmanlığı ile bilgisini kullanarak yanında bulunan az miktardaki malzemeyle Robin’in yaralarıyla ilgilendi.

Tapınakçı’nın karısı çok geçmeden atla birlikte yanlarına döndü. Atın üzerine bağladığı büyük çıkının içine yiyecek, giysi ve bataniye doldurmuştu.

“Tanrı sizi korusun!” diye seslendi arkalarından ve ikili, dörtnala giden atlarının üzerinde gecenin karanlığına karıştı.

“Aalis! Zo! Hemen tavan arasına saklan!”

Marie'nin çığlıklarıyla uykusundan uyanan genç kızın harekete geçmesi biraz zaman aldı, öyle ki çoban kadın sonunda onu omuzlarından yakalayıp zorla doğrultmak zorunda kaldı.

“Zo! Köyde seni arayan adamlar var! Çabuk yukarı çık ve saklan!”

“Başkan mı?” diye mırıldandı Aalis ancak bu bir soru değildi aslında.

Dışarıdan tartışmakta olan erkek sesleri geliyordu, Aalis, Luc'ün sesini tanıdı. Odanın arkasında bulunan ufak merdivene doğru koştu, basamakları birer birer çıktı ve toz ile örümcek ağı kaynayan tavan arasına kendini attı.

Bir an sonra, büyük bir patırtı koptu ve evin kapısı şiddetle açıldı. Aalis yere uzandı ve tahtaların arasındaki boşluktan alt katı gözlemeye başladı.

Luc'ü zapt etmiş olan iki muhafız onu kapı eşiğinde tutuyorlardı. İçeri dalmış olan Ardignac tehditkâr bakışlarla Marie ile annesini süzüyordu.

“İçeri girmemi istemiyorsanız, içeride bir şey saklıyorsunuz demektir!” diye homurdandı Başkan, gözleriyle odanın içini tarayarak.

“È! Diablàs!”⁷⁶ diye bağırarak yaklaştı yaşlı kadın, içeri dalan yabancıya. “Evime *trabuc*”⁷⁷ gibi dalan da kim?”

“Béziers başkanı!” diye yanıtladı adam öfkeyle. “Kız nerede?”

76 (Oks.) Seni şeytan! (ç. n.)

77 (Oks.) Namussuz. (ç. n.)

“È! Quala⁷⁸ kız?”

Birden Ardignac'ın bakışları dondu ve onun gözlerini diktiği yere bakan Aalis az önce yatmakta olduğu yatağın yanındaki çantasını gördü.

“O burada!” diye bağırdı Başkan sinirden köpürerek ve yaşlı kadını şiddetle iterek yere yuvarladı.

Gözleri öfkeden kıpkırmızı kesilmiş olan Marie, annesinin yanına koşarken Luc de kendini tutan adamların elinden kurtulmaya çalışıyordu.

Aalis kalbinin gümbürdediğini hissetti. Etrafına bakındı. Tavan arasının diğer tarafında, çatıya açılan bir aralık olduğunu fark etti.

“Yukarıya!” diye bağırdı Ardignac.

Sonra ekledi:

“O haşere tavan arasına saklanmış olmalı. Benimle gelin!”

Genç kız bir saniye bile beklemedi. Çıkaracağı gürültüyü umursamadan çatı katını koşarak geçti ve kendini çatıya açılan aralığa attı. Dengesini korumak için kollarını iki yana açarak çatı omurgası üzerinde kuzeybatıya doğru ilerledi. Mistral rüzgârı yüzünü yalıyor, ayakları kiremitlerin üzerinde kayıyordu, sayısız düşme tehlikesi atlattı. Bir evin sonuna gelince diğer çatının üzerine atlaya atlaya köyün diğer ucuna dek ilerledi ve Sanch Inhan yoluna vardı. Burada, bir saman yığınının üzerine atladı ve hemen ayağa kalkarak doğruca garige doğru koştu. Ancak yolu geçmeden önce gözü, Luc'ün atölye olarak kullandığı ufak taş kulübeciğe takıldı. Bir anlığına tereddüt ettikten sonra, o yöne koştu, kapıyı açtı, psalteri ile çobanın önceki gün kendisine hediye ettiği oymacılık aletlerini kumaştan bir heybeye doldurup omzuna atarak hızla dışarı çıktı.

Ardında bıraktığı evlerin civarından, hızla arayı kapamakta olan Başkan ve muhafızların bağrışlarını duyabiliyordu. Son defa arkasını dönerek Cazo'ya baktı ve yapmak zorunda olduğu şey gözlerine kocaman yaşların dolmasına yol açtı.

Genç kız köyün batısında bulunan tepelere doğru ilerledi çünkü o sırada gitmeye karar verdiği Bayonne, o tarafta yer alıyordu.

Ertesi sabah şafak vaktinde Robin Meissonnier'yi hapsedtiği odayı bomboş bulan Guillaume Humbert, hele de kapının kilidinin sağlam olduğunu görünce öyle bir şaşkınlığa uğradı ki yere yuvarlanmamak için kapının pervazına tutunmak zorunda kaldı.

Hayatının çoğunu cadılar ve sapkınlarla mücadele etmeye vermiş olan ve bunu da hangi kan dondurucu yöntemlerle yaptığını çok iyi bildiğimiz adam, tüyler ürperten bir ironiyle, büyücülüğe zerre inanan biri değildi. Bununla birlikte Robin'in penceresi bulunmayan ve yegâne kapısı sıkıca kilitlenmiş bir odadan buhar olup uçmasına hiçbir mantıklı açıklama getiremeyince titremeye başladı ve asla prim vermediği doğaüstü güçler konusundaki düşüncesi sarsıldı.

Öfke çığlıklarına koşan gardiyanlara suçlayan bakışlarını diken adam, hepsine *ex abrupto*⁷⁹ toparlanmaları emrini verdi. Sonra da o iblis Eczacı'nın gözlerinin önünde canlı canlı dörde bölündüğünü görmeden bir an bile durup dinlenmeden onu arayacağına dair Tanrı'ya yemin etti çünkü Fransa'nın Baş Engizisyoncusu için bu iş o andan itibaren kişisel bir mesele haline gelmişti.

79 (Lat.) Derhal. (ç. n.)

Aalis ile Andreas ve Robin'in birbirine benzer kaderleri, takip eden altı gün boyunca sorunlarla dolu olarak devam etti çünkü iki taraf da peşlerindeki avcılarla aralarını mümkün olduğunca açabilmek için bacaklarının veya atlarının var gücüyle her gün fersah fersah yol katediyordu.

Bu altı uzun günün sonunda Aalis'i, kendisini yakından takip ettiğini bildiği Başkan'ın kulağına gider diye hiçbirine giremediği Mazamet, Puylaurens, Lombez ve Lielan gibi kasabalardan geçmiş olarak buluyoruz. Çoban ailesinin yanında geçirdiği günler genç kıza yaramıştı, yoldan topladığı bitki ve meyvelerle avladığı küçük hayvanlarla besleniyordu. Bu zoraki yolculuk onu biraz yıpratmış da olsa sözünü yerine getirme fikri genç kıızı dinç tutuyordu. Artık ilkbahar iyiden iyiye geldiğinden, geceleri eskisine oranla çok daha rahat geçiriyordu. Bazı akşamlar, şimdiden çok özlediği çoban dostlarını hüzünlenererek düşündüğü oluyor, etraftan bulduğu tahtaları Luc'ün kendisine hediye ettiği takımla oyarken biraz olsun dinlenme fırsatı buluyordu. Yoldayken yorgunluktan veya yalnızlıktan bitap düştüğü olsa da teselliyi üzerinden geçtiği, güneşin üzerinde parıldadığı topraklar, mavi damarlar gibi görünen akarsular gibi harikalarla dolu coğrafyanın güzelliklerinde buluyordu. Manzarayı seyrederken gözü ufka, batıya doğru vadiler boyunca, okyanusa varana dek dur durak bilmeden koşturuyormuş gibi görünen Pirene Dağları'nın zirvelerine takılıyor, genç Oksitanyalı, kendisiyle

aynı rotayı izliyormuş gibi görünen bu gururlu sıradağlara bakarak içindeki azm i tazeliyordu.

Daha kuzeyde bulunan Andreas ile Robin ise Saintes kentindeki Denis de Tourville'i bulmak üzere güzel Fransa topraklarını aşağıya doğru katederek, Blois'dan Tours'a, Tours'dan Ch  tellersault, Poitiers ve Melle'e doğru ilerleyerek, neredeyse Compostela yolunu takip ediyorlardı. İlerledikleri rotanın ormanlarla, tarlalarla ve bağlarla dolu yolu zavall i atlarını yavaşlatıyor olsa da durmadan ilerliyorlardı çünkü onların da peşinde onları öldürmeye ant i miş amansız bir avcı vardı.

İlkbahar mevsiminin başlangıcı olan 21 Mart günü, Melle'e birkaç fersah kala, o sırada geçmekte oldukları efsanelere konu olmuş ormanda geceleme i için uygun bir yer arıyorlardı. Söylendiğine göre, ormanda Susuzluk Pınarı adı verilen ve suyundan içenlerin gönlünü ve ruhunu besleyen, berrak suları olan bir kaynak vardı.

Geceyi geçirmek için uygun bir yer bulunca, yola çıkmış iki insanın görev paylaşımıyla her biri gündelik olarak yaptıklarını yerine getirmeye başladı. İşkence yaraları çoktan iyileşmiş sayılan   ıracak, sapanıyla ufak bir hayvan avlamaya çıkarken ustası da uzak-tan belli olmasın diye ufak tuttukları ancak yemeklerini pişirmeye yetecek olan ateşi yakıyordu.

Yerdeki bir k  t  g  n üzerine oturmuş, semiz tavşanlarını birlikte yerken gece çoktan bastırmıştı, Robin iki tane avladığından, sabaha yetecek kadar yemekleri vardı.

"Melusina'nın hikâyesini bilir misin Robin?"

"Hayır, usta."

Andreas başını salladı.

"Bildiğin bir halt yok mu senin yahu?"

"Usta, sonuç olarak ben sizin   ırağınızım. Buradan yola çıkarak, bana öğrettiğiniz her şeyi bilebilirim."

"  yle tabii ama bu yetmez. Yalnızca bilim ve ecza öğrenerek adam olabileceğini mi sanıyorsun?"

Robin i ini çekti.

“Sizden rica ediyorum usta, ne olur bana şu Melusina’nın öyküsünü anlatın.”

“Tabii ki sana onu anlatacağım! Çünkü senin de göreceğin gibi genç cahil dostum, bazen efsaneler de bize en az bilim kadar yardım edebilir. Biz de bu gece şu sözünü ettiğim Melusina’nın ormanında konaklıyoruz.”

“Eğer hemen anlatmaya başlamazsanız, korkarım öykünün sonunu dinleyemeden uyuyakalacağım usta.”

“Kapa çeneni o halde!”

Kütüğün üzerinde dikleşen Andreas, gururlu bir öykü anlatıcısı pozuna girerken, kolunu başına destek yaparak uzanmış olan çırağı da onu dinlemeye hazırladı. Ateşin çıtırtıları ve altın rengi ışığı, ortamı böylesi bir dinleti için ideal hale getiriyordu.

“Efsanemiz üzerinde bulunduğumuz Poitiers bölgesinin Aimery adında bir kontun yönetiminde olduğu dönemde geçiyor, ondan uzun uzun bahsedeceğim...”

“Gereksiz bilgi usta,” diye lafını kesti alaycı bir tavırla, dinleyeceği öykünün zaten yeterince uzun olacağını bilen Robin.

“Peki. Yabandomuzu avı mevsimi başladığında, Kont yanında baronları ve şövalyeleriyle şehirden çıkmış. Adamları arasında belinde kılıcı ve sırtında mızrağıyla büyük bir ata binmiş olan yeğeni Raymondin de varmış. Bu gece içinde bulunduğumuz ormanda güçlü ve gururlu bir yabandomuzunun çevresini sarmışlar, hayvan yaralı bir halde ormanın derinliklerine kaçmadan önce pek çok av köpeğini paramparça etmiş. Takibe koyulmuşlar ancak çılgına dönen hayvan, en cesur köpeğin ve en babayiğit avcının bile erişemeyeceği bir yere çıkmış.”

Büyük bir ciddiyetle anlatıcı rolüne bürünen Andreas’ın bu hali ve ses tonunu epey eğlenceli bulan genç çırak, yine de bundan büyük keyif duyan ustasının kalbini kırmamak için gülümsemesini gizliyordu.

“Pek çok şövalye ve seyis öne atılmış, ancak sonunda hiçbiri, hayvanla karşılaşacak cesareti kendinde bulamamış. Kont ileri atılıp

yüksek sesle bağırmış: ‘ u halimize bakın, bu kadar yiğit nasıl olur da bir domuzoğlunu haklayamadık?’ Bu sözler, yeğenin onuruna dokunmuş, atından atladığı gibi, elinde kılıcıyla öfke içinde domuza hücum etmiş. Ancak domuz onun kılıcından kaçmış ve kaçarken de adamı dizinden yaralamış. Pes eden Kont seslenmiş: ‘Sevgili yeğenim bırakalım bu avı!’ Ancak kendisi de iyiden iyiye kızmış olan Raymondin domuzun arkasından koşmuş. Kont da ona katılmış ve ikisi birlikte bundan çok daha karanlık gecede ava devam etmişler.”

“Peki nasıl oluyor da gece şimdikinden daha karanlık oluyor?” diye sordu Robin alayla.

“Aman kes sesini! Anlatımı güzelleştirmek i in söylenen bir söz işte. Böylece Kont Aimery ile yeğeni Raymondin kılıçları ellerinde yeniden domuza yeti tiklerinde, daha beter çileden çıkmış olan heybetli hayvan doğruca üstlerine atılmış. ‘Efendim, siz  uradaki ağacın üzerine  kın da zarar görmeyin ve bu hayvanı haklamayı bana bırakın!’ diye bağırmış Raymondin. ‘Yaradan saklasın, seni böylesi bir maceraya tek başına g nderemem!’ diye yanıtlamış Kont da ve yeğeni bu sözü işittiğinde çoktan öldürmek amacıyla hayvanın üzerine atılmış bulunuyormuş ancak hayvan birden y n değiştirip Kont’a doğru koşmuş. Avlanmasını iyi bilen Kont,  zerine gelen hayvana ucu iyice sivriltilmiş olan mızrağını tutmuş ancak domuz yana kayınca, adam dizleri üzerine düşmüş. Arkadan takip etmekte olan Raymondin de kılıcını domuza sallamış ancak bu darbe hayvanı sıyrıp o sırada yere   melm   halde duran Kont’a isabet etmiş ve adamı delip ge m  .”

“Eh,  u Raymondin pek yetenekli değilmiş anlaşılan!” diye dalga geçti  ırac.

“Domuzun derisi çok kalındır da ondan, seni salak! Neyse Raymondin, domuza yeniden saldırınca nihayet hayvanı öldürmeyi başarmış. Sonra da koşarak Kont’u kollarının arasına almış. Ancak bu bir işe yaramamış çünkü adam çoktan ölmüş.”

“Ulu Tanrım!”

“Raymondin, amcasının yarasını ve akan kanı görünce çok öfkelenmiş ve ağlayarak ağıt yakmaya başlamış. ‘Seni kahpe kader! Beni bunca seven, bana bunca iyiliği dokunmuş amcamı bana öldürtecek kadar nasıl alçak olabildin? Ah! Tanrım, sen ki her şeye kadirsin,’ evet, Raymondin de senin gibi, kötü olayların Tanrı’nın izniyle meydana geldiğini sanan aptallardanmış, ‘ben şimdi nere-lere gideyim de bu korkunç talihimi, neden olduğum utanç verici ölümü unutabileyim? Ah, toprak! Açıl da beni yut. Cehennemde yanmayı hak ediyorum ben!’”

“Gerçekten bütün bunları demiş mi?” diye sordu alaycılığı elden bırakmayan Robin.

“Efsane böyle diyor. Lafımı bölüp durmasana zavallı aptal. Orada durmak istemeyen Raymondin, oraları terk etmeye karar verip acısını yüreğinde hissederek atına atlamış ve nereye gideceğini tam olarak bilmeden ormanın içinde dörtmala ilerlemeye başlamış. Perişanlığı öyle bir haldeymiş ki ne görmeye ne anlatmaya yürekler dayanırmış, atını gelişi güzel sürerek gecenin bir yarısı ormanın ortasındaki Susuzluk Pınarı denen bir kaynağa ulaşmış.”

“Ah! Şu meşhur kaynak!”

“Sağladığı pek çok mucize nedeniyle bazıları oraya Peri Pınarı da dermiş.”

“Nerede peki bu kaynak? Buraya yakın mı? Gerçekten var mı?”

“Bilmiyoruz Robin, bilmiyoruz. Ancak öyküde var olduğu söylendiğine göre demek ki varmış. Sokrates’in Platon’un *Phaidros*’unda geçen Boreas efsanesiyle ilgili olarak söylediği gibi, efsanelerde söylenenlerin doğruluğunu araştırmak için yeterli zamana sahip değiliz, önemli olan söylenmek isteneni anlamaktır ve efsaneler söz konusu olduğunda, cahiller gibi duyduğumuza inanmamızda bir sakınca yoktur. Neyse, biz hikâyemize dönelim. Bu pınarın başında eğlenmekte olan üç hanım varmış. Bunlardan biri, ki asıl bahsetmek istediğimiz de odur zaten, diğer iki hanımdan daha önemli birisiymiş.”

“ ok güzel usta, ama... benim çok uyukum geldi. Tanrı aşkına sadede gelin! Tüm bu tumturaklı c mleri kurmak zorunda mısınız?”

Hafiften bozum olan Andreas derin derin i ini çekti.

“Robin, hiçbir Şeyin tadını çıkarmayı bilmiyorsun! Aristo *Po-etika*’sında, güzel olan yalnızca düzgünce sıralanan değildir, aynı zamanda bu sıranın belli bir kurala göre yapılanıdır, der. Benim   k mde de bahsettiğim hiçbir detay boşuna değil. Neyse ama, dediğin gibi olsun! Madem ayrıntılar seni ilgilendirmiyor,   k n n devamını birkaç cümlede özetleyeyim ancak böyle bir çırpıda anlatınca hiçbir güzelliği kalmayacak, onu da bil.”

“Ben   k n n ortasında uyuyup kalırsam zaten güzelliği bırakın,   k n n sonunu da  ğrenemeyeceğim ama usta.”

“Tamam. Böylece o    hanımın en güzeli olan Melusina, bunu anlamışsındır zaten, atın yularını yakalayıp Raymondin’i durdurmuş. Genç adamın adıyla birlikte onu suçlu duruma düşüren kabahati de s yleyivermiş. Çok Őaşırp ağlamaya başlayan genç adamın halini gören kadın da ona, kendisiyle evlendiği takdirde onu çok büyük bir lord yapacağını söylemiş. Yalnız, tek bir Őartı varmış, Raymondin cumartesileri onu asla g rmeyecekmiş.”

“Cumartesi mi?” diye lafını kesti  ırak. “Neden cumartesileri?”

“ ekilmez birisin Robin! Dinlersen,  ğreneceksin! Böylece, Raymondin bu gizemli kadınla evlenmiş ve onun sayesinde yakınlardaki Lusignan kentinin efendisi olmuş. Hazır sözünü etmişken, Melusina adının da büyük olasılıkla Lusignan’ın annesi lafından geldiğini ekleyeyim. Neyse... Mutlu  iftimizin pek çok çocuğu olmuş, yanlış hatırlamıyorsam on tane kadar ve bu sayede Şehir epey kalabalıklaşmış. Uzun zaman boyunca Raymondin sözünü tutmuş ve karısını cumartesi günleri hiç görmemiş. Ta ki kardeşi Forez Kontu bir gün kendisini ziyaret edene kadar. Raymondin kardeşini karşlamak i in güzel bir Şölen düzenlemiş ancak kardeşi, cumartesi gününe denk gelen Ő lende Melusina’yı göremeyince meraklanmış ve kadının cadılık yapmak için ortadan kaybolduğu söylentisini yaymış. Bu söylentiden etkilenen Raymondin kılıcını

kuşanıp Melusina'nın cumartesileri kapandığı şatodaki ufak odasına yönelmiş. Kapalı duran kapıyı, son derece güzel yapılmış, keskin uçlu kılıcıyla bir delik açana dek oymuş."

"Salak herif! Her şeyi berbat edecek!"

Andreas gözlerini devirdi.

"Kapının ardında ne varmış?" diye sordu Robin.

"Gördün mü bak, sen de öğrenmek istiyorsun!"

"Ne varmış, söylesenize?"

Andreas sırtıttı.

"Kapının ardında, kocaman bir küvetin içinde yıkanan ve saçını tarayan Melusina'yı görmüş. Delikten bakmaya devam eden Raymondin, büyük bir şaşkınlıkla kadının belden aşağısının upuzun bir yılan kuyruğu şeklinde olduğunu fark edince şaşkınlıktan donup kalmış!"

"Aman Tanrım, ne korkunç!"

"Kardeşinin iftirası yüzünden karısına ihanet ettiğine pişman olan Raymondin çok öfkelenmiş ve kapıdaki deliği balmumuyla tıkayarak kardeşinin yanına dönmüş ve onu şatosundan kovmuş. Ancak artık çok geçmiş, kocasının ihaneti nedeniyle sırrı ortaya çıkan Melusina büyük bir mutsuzlukla orayı terk etmiş. Dokunaklı vedalardan sonra kadın yırtıcı çığlıklar atarak pencereden uçup gitmiş ve bir daha da onu gören olmamış."

"Ay ne kadar üzücü!"

"Efsaneye göre, hâlâ ormanın derinliklerinde yaşar ve gece oldu mu da soyundan gelenlerin başını okşamak için gizlice Lusignan'a gelirmiş. Başını okşadığı kimseler de üç gün içinde ölürlermiş."

Eczacı'nın öyküsünü, yalnızca ağaçların dallarını hışırdatan rüzgârın sesinin bozduğu derin bir sessizlik takip etti.

"Bu kadar mı?" diye sordu sonunda Robin, biraz hayal kırıklığına uğramış halde.

"Evet, bu kadar. Çünkü sen özet geçmemi istedin!"

"Ah. İyi de bu efsaneden almamız gereken ders nedir? Demin bana bu öyküden çok şey öğreneceğimizi söylüyordunuz?"

“Alman gereken dersi senin bulman gerek oğlum! Herkes kendi çıkarımını kendi yapar.”

“Ama hiçbir şey anlamadım.”

Andreas yüzünü ekşitti.

“Pekâlâ... Bu   k y  bir bilgi alegorisi olarak düşünebilirsin çünkü yılan bilgelik demektir. Ayrıca Tapınakçıların abraksasının da Melusina gibi yılan bacaklı olması sana hiç mi çağırışım yapmadı?”

“O halde bilginin tehlikeli olduğunu mu söylemek istiyor? Anlamadım ki. Bu sizin söyleyeceğiniz bir laf gibi de gelmedi  stelik!”

“Aynen  yle. Ben de tıpkı kapının deliğinden bakan Raymondin gibi, *oculus corpuscula*’mla maddi dünyayı keşfetmeye çalıştığım için bu efsane aklımda yer etti, kuşkusuz.”

“Demek siz de dersinizi almadınız?”

“Benim aldığım ders, bilgi susuzluğunu gidermenin bir bedeli olduğu.”

“Neymiş o?”

“Eh, Raymondin açısından aşkını kaybetmek!”

“Ya sizin açınızdan?”

Andreas i ini çekti.

“Robinciğim sana bu   k y  benim hik yemin gizemlerini ke fedestin diye anlatmadım. Kafanı kullan diye anlattım.”

“Bu tür şeylerden hiç anlamıyorum ama ben.”

“Bu   k den birkaç ahlak dersi çıkarmak mümkün ama oğlum. Örneğin, insanın sevdiği kişinin mahremiyetine saygı göstermesi gerektiğini söylüyor.”

“Yani?”

“    ımız bile olsa, herkesin kendi gizli bahçesine sahip olması en doğal hakkıdır. Bana kalırsa, bu dünyada sırrı olmayan ruh kadar acınası bir şey daha yoktur. Raymondin, Melusina’nın sırrını kurcalamasaydı aşkları ilk günkü gibi devam edecekti, kadıncağız cumartesileri her ne işle uğraşıyor olursa olsun aralarındaki ilişki bundan etkilenmeyecekti.”

“Ama Melusina’nın sırrı korkunçmuş usta! Kocasından canavar doğasını gizlemiş!”

“Hepimizin içinde bir canavar gizlidir oğlum. İhaneti eden, gerçek doğasını gizleyen değil, aşklarını korumak uğruna kadının kendisinden gizlenmesine izin vermeyen Raymondin’di.”

“Bu çok tartışmalı bir ahlak dersi oldu usta. Bence sevdiğimiz kişiden hiçbir gizlimi saklımız olmamalı!”

“Ben ise kimsenin kimseye ait olmayacağını ve aşkın da bir hapishane olmaması gerektiğini düşünüyorum.”

“Usta!” diye bağırdı birden genç adam doğrularak. “Siz de duydunuz mu?”

Andreas kaşlarını çatı.

“Ne oldu?”

Genç adam, Andreas’a yaklaşabilmek için kütüğe yaslandı.

“Orada... Ağaçların arkasında. Bir ses duydum!”

Andreas kıkırdadı.

“Haydi canım! Yabandomuzunun geldiğini mi sandın yoksa? Ya da Melusina’nın!”

“Alay etmeyin! Bakın! Orada! Orada... hareket eden bir şey var!”

Birkaç gecedir peşindekileri görmemiş olan Aalis, Gave Nehri havzasına hâkim konumu ve heybetli kalesiyle dağlarla deniz arasında mücevher gibi parıldayan Pau kentine gelince, Béziers'den epey uzakta olduğunu düşünerek açlıktan kazınan midesinin çağrısına uydu ve bu defâ kentin içine girmeye karar verdi.

Uzun zamandır bir kente adımını atmamış olan genç kız, Béziers kadar büyük olmasa da günün o saatinde bile kalabalık olan kentin sokaklarında dolaşmaktan keyif aldı. Tüccarlar dükkânlarını kapıyor, tezgâhlarını kaldırıyorlardı ve insanlar da evlerine girmeye başlamıştı ancak uyarlığın içinde bulunmaya doyamayan Aalis şehir boyunca dolaşmaya devam etti.

Bir fırının önüne gelince, gözleri açgözlülükle kocaman açılarak durakladı. Vitrinde altın renginde kızarmış tereyağlı peksimetler duruyordu ve genç kız onları ağzına atmak için her şeyini verebilirdi.

“Peksimetleriniz ne kadar?” diye sordu genç kız, toparlanmaya başlayan fırıncıya.

“Tanesi bir dinar. İstiyorsan hemen söyle çünkü kapatmak üzereyim.”

Aalis'in içi bulandı.

“Şey... benim hiç param yok,” dedi utanarak.

“Madem paran yoktu, neden fiyatını sordun?”

“Belki bir veya iki tanesini takas etmek istersiniz diye düşünmüştüm...”

“Neye karşılık?”

“Ufak bir heykel karşılığında,” diye yanıtladı Aalis heybesini karıştırarak.

Fırıncıya yolda yaptığı işlerinden birini gösterdi, bebeğini kucaklamış bir çoban kadın figürüydü bu.

“Bunu sen mi yaptın?” diye sordu fırıncı, eserin güzelliğine şaşırmış bir halde.

“Evet.”

“Bu... Bu pek güzel, ama ben bunu ne yapayım?”

“Şey, bilmem... Evinizi süsleyebilirsiniz!”

“Evimi süslemek karnımı doyurur mu sence?”

Aalis’in yüzü düştü. Tam gitmeye hazırlanıyordu ki bir elin omzuna dokunduğunu hissetti. Boş bulunan genç kız arkasına bakınca yirmi beş yaşlarında, bey kılıklı, çalımlı bir genç adamın durduğunu gördü.

“Heykelin çok güzelmiş,” dedi adam.

“Teşekkürler.”

“Demek onu sen yaptın, öyle mi?”

Aalis başını salladı.

“Çok yeteneklisin. Onun için sana beş dinar veririm.”

Genç kız kaşlarını çattı.

“Kimsiniz siz?”

Adam gülümsedi, bu sırada dükkânının önünde böylesine bir sohbete denk gelmekten ötürü utanan fırıncı öksürerek boğazını temizledi.

“Neden soruyorsun? Az önce heykeline karşılık olarak hiç tanımadığın bir adamdan peksimet istemedin mi?”

“Evet, ama onun fırıncı olduğunu biliyorum. Oysa sizin kim olduğunuzu bilmiyorum.”

“Bu gerçekten önemli mi?”

“Heykelimi kim olduğunu bilmediğim birine veremem!” diye yanıtladı Aalis.

Bunu duyan adam bir kahkaha patlattı.

“Peki! Ne Őirret bir ŐeymiŐsin sen canım! Ben I. Gaston de Foix, B  arn Vikontu. Peki ya sen kimsin?”

Kendi kazdığı kuyuya düşen genç kız hemen bir yalan uyduruverdi.

“Benim adım Janine,” diye yanıtladı       aklına ilk gelen isim Marie’nin annesininki olmuştu.

“Aksanına bakılırsa buralardan değilsin.”

Aalis yanaklarının kızarmaya başladığını duyumsadı.

“Hayır. Şu anda yolculuk ediyorum. Kuzenlerimi görmeye gidiyorum. Bayonne’a.”

“Eh peki, madem artık tanıŐıyoruz, o halde Şu heykeli bana satmaya razı gelecek misin bakalım?”

Heykeline bakan genç kız bir anlığına tereddüt etse de sonunda onu kesesinde beş dinar arayan Vikont’a uzattı.

“Teşekkürler küçükhanım.”

“Asıl ben size teşekkür ederim.”

Vikont, heykeli kolunun altına sıkıştırdı.

“Söyle bakalım bu akşam nerede uyuyacaksın?”

Aalis omzunu silkti.

“Ben... Bilmem. Bir handa.”

“Tek başına mı? Senin yaşında biri? Beş dinara hem yatacak yer bulup hem karnını doyurabileceğini mi sanıyorsun?” diye ısrar etti alaycı bir sesle.

Genç kız yanıt vermedi. Söylediği yalanın altında eziliyordu ve karşısındaki adamın zarafeti ve kendine olan güveni karşısında afallamıŐtı. Vikont uzun boyluydu, yüzüne değişik bir anlam katan kısa siyah saçları ve gökyüzü kadar canlı bir mavi olan gözleri vardı.

“Al. Sana başka bir Şey önereceğim, heykellerinden biri karşılığında istersen gelip bu akşam Şatoda misafirim olabilirsin. Hizmet  ilerim sana bakar ve karnını doyurur.”

Aalis kulaklarına inanamıyordu. Şato mu? Bu gerçek olamayacak kadar güzel bir teklifti! Bunun bir tuzak olup olmadığını sorguladı. Ya Vikont onu tanıdıysa? Ya onu Başkan’a teslim ederse?

Ama durum böyle olsaydı onu daha şehre girmeden önce yakalamazlar mıydı? Belki de adam yalnızca onunla alay ediyordu. Soyluların soytarılarla dalga geçmek gibi can sıkıcı bir alışkanlığı olduğu söylenirdi.

“Benim şatoda yerim olmaz,” dedi sonunda sesindeki rahatsızlığı gizleyemeyerek.

“Seni davet eden ben olduğum için bal gibi olur.”

Aalis sessiz kaldı. Bu teklifin gerçek olup olmadığını çözme gücünden yoksundu.

“Pekâlâ. İsrar etmiyorum. Eğer fikrini değiştirirsen, yanında başka bir heykelle şatonun kapısını çalıp kendini tanıt. Sana söz veriyorum, bir konuk gibi karşılanacaksın.”

Vikont genç kıza neşeli bir tavırla başını sallayıp selam verdikten sonra arkasını dönüp yolun aşağısında kendisini bekleyen insan grubuna doğru ilerledi.

Aalis ise ağzı bir karış açık sokağın ortasında kalakalmıştı, ta ki fırıncı onu şaşkınlığından uyandırıncaya dek.

“Eh, peksimet istiyor musun?”

Hâlâ kendine gelememiş olan genç kızın yanıtlanması zaman aldı.

“Ee... Evet,” dedi az önce kazandığı dinarlardan birini adama uzatırken. “Söylesenize, o adam... Gerçekten...”

“Béarn Vikontu’yu, evet ve senin yerinde olsam teklifini ikiye letmezdim. Bu türden mucizeler insanın başına her gün gelmez. O şatoda tek bir gece geçirebilmek için neler vermezdim!”

“Beni korkutan da bu ya,” diye yanıtladı Aalis. “Benim ödemem gereken bedel ne olacak?”

Fırıncı sinsi bir kahkahacık attı.

“Sana söyledi ya, başka bir heykel, değil mi?”

Bu lafları ettikten sonra dükkânını kapattı ve genç kıızı kararsızlığıyla baş başa bırakıp gitti.

Aalis en sonunda yola koyuldu, akşamın geri kalanında peksimetini kemirerek, komik bir şaşkınlıkla Pau sokaklarını arşınlamaya devam etti. Ayakları onu nereye sürüklerse sürüklesin, şehrin

göbeğindeki tepede bulunan ve dört köşeli    koca kulesiyle her Şeye h  kmedermiŐ  gibi görünen heybetli beyaz Şatodan gözünü alamıyordu. Aklı “Bu bir tuzak” ve “Ama çok kibar bir adamdı” düşünceleri arasında gidip geliyordu, ne de olsa Aalis’in de sıradan bir genç kız gibi düşünmeye hakkı vardı.

Gece olunca, binbir türlü tereddütten sonra, kaderin çağrısına uyarak veya belki de riski göze alarak Şatoya doğru yürüdü, tepeyi tırmandı ve Moulin denilen giriŐ te kendini tanıttı. Elindeki tahta heykelciği kapıdaki muhafızlara utangaç bir tavırla gösterdi.

“Bunu Vikont’a getirmek için gelmiŐ tim,” diye mırıldandı beceriksizce.

  ki muhafız kendi aralarında bakıŐ tılar.

“Efendim?”

“Ben... Vikont bana bunu kendisine getirmemi s  ylemiŐ ti.”

“  yi de siz kimsiniz?”

“Ben... Benim adım Janine.”

Kendisini sorgulayan muhafız i  ini çekti, sonra kıza beklemesini iŐ aret edip Şatonun içine girdi.

Şatonun giriŐ inde kollarını kavuŐ turmuŐ  bekleyen Aalis birden kendini çok fena hissetti ve geldiğine piŐ man oldu ancak artık geri dönmek için çok geçti ya da genç kız bunu düşünerek kendine kalmak için bahane bulmaya   alıŐ ıyordu. Çünkü ne olursa olsun içinde her zaman tatmin etmeye ihtiyaç duyduğu deęiŐ ik bir türden merak hissi vardı.

“Beni takip edin,” dedi geri d  nm  Ő  olan muhafız ve kıızı Şatonun i  ine soktu.

YontulmuŐ  cephelerden ve bembeyaz duvarların y  ksekliliğinden büyülenen Aalis, ufak tefek tombul bir kadının kendisini pek de sevecen olmayan bir tavırla karŐ ıladıęı kuzey kanadına götürüldü.

“Odanız   st katta.”

Aalis tek kelime etmeden ilerledi. Oymalı muhteŐ em bir merdiveni tırmandı, üst kata varınca onu duvarlarında halılar asılmıŐ , ortasında yatak bulunan bir odaya aldılar. Dört yanı sütunlu, perdeli

ve yastıklı gerçek bir yataktı bu. Aalis gülümsedi. Ailesi lüks kumaşların üretimini yapıyor olsa da daha önce hiç onların arasında uyumuşluğu yoktu.

“Yemeğinizi birazdan buraya getireceğim. Lütfen odanızdan dışarı çıkmayın küçükhanım. Yatağın yanında temizlenebilmeniz için bir leğen var.”

“Teşekkür ederim. Şey... Vikont'u göremeyecek miyim?”

“Hayır,” diye yanıtladı kadın kuru bir sesle.

“Ama... Ona bu heykeli vermem gerek.”

“Ben sizin adınıza onu teslim ederim,” dedi kadın, tahta heykeli genç kızdan alarak.

Anlaşılan, kâhya olan bu kadın böylesine görkemli bir yerde bir köylü kızını misafir etmeyi pek hoş bulmuyordu. Davranışları da bu komik adaletsizliğe karşı duyduğu kıskançlıktan ileri geliyor olmalıydı. Kapıyı çarparak kapatınca Aalis gülmekten kendini alamadı. Durum gerçekten de pek bir absürttü.

Yavaşça odasında gezindi, ustaca dokunmuş duvar halılarındaki motifleri, ipek işlerini, bibloları, cam işlerini, porselenleri ve bir şeyler öğrenebilmek için özellikle de tahta işlerini dikkatle inceledi. Sonra da kendini devasa yatağının üzerine attı ve yeniden kıkırdadı çünkü tüm hayatı boyunca içine saman doldurulmuş bir döşekten başka bir yerde yatmamıştı.

Gecenin mavimsi karanlığının ve ağaç gölgelerinin içinde birden, ormana musallat olan altın ay parçalarına benzer bir çift kocaman sarı göz belirdi ve durum gerçekten korku vericiydi.

“Bu... Bu da nedir böyle?” diye mırıldandı Robin kemerindeki sapanını yoklayarak.

Aynı anda Andreas onu kolundan yakaladı.

“Bu bir kurt,” diye fısıldadı.

“Evet... Evet, öyle!” dedi Robin titreyerek. “Bırakın da onu kovalayayım!”

“Zavallı hayvanı rahat bırak oğlum. Sana bir zarar vermedi.”

“Ama... Ama... O bir kurt usta!”

“Ne olmuş?” dedi sakince Andreas ses çıkarmadan yerinden kalkarken.

“Ama... Bizi öldürür! Bizi yer!”

“Ağzından yel alsın şaşkın! Kurtlar çocuk masallarında söylen-
diği gibi insanlara saldırmazlar. Yaralıların ve tabii kızıl saçlıların
dışında yani.”

Andreas ses çıkarmadan hayvana yaklaşmayı denedi. Zaten
ürkmüş olan hayvan hemen oradan kaçtı.

Andreas içini çekti.

“Hay şeytan! İşte bak, kaçtı.”

“Açıkgası benim içim rahat etmedi usta. Bu gece rahat bir
uyku uyuyamayacağımı söyleyeyim...”

“Robin, tekrar ediyorum, kurtlar insanlara saldırmaz. Genelde tam tersi olur. Bu zavallı hayvanlar bizden çok korkar ve bir tanesini bu kadar yakından görmemiz bile büyük şans. Belki onun bölgesine girdik ve o da kendisini rahatsız edenlerin kim olduğunu görmeye geldi. Ama bir dakika, aklıma bir şey geldi... Bugün günlerden ne?”

“21 Mart’tayız usta. İlkbaharın başlangıcı.”

“Tabii ya!”

“Ne?”

“Kurtlar kış ortasında ürer,” diye açıkladı Andreas bir çeşit heyecanla. “Şu sıralarda yavruluyor olmalılar. Demin gördüğümüz kurt muhtemelen dişiydi ve yavruları için endişeleniyordu! Evet! Bu da neden bize o kadar yaklaşmış olduğunu açıklıyor. Robin, buralara yakın bir in olmalı! Haydi gidip bakalım!”

“Delirdiniz mi usta? Soyadınız⁸⁰ yüzünden bu hayvanlara özel bir ilgi mi duyuyorsunuz yoksa?”

“Saçmalama. Dişi bir kurt ve yavrularından daha güzel bir manzara olabilir mi? Beni takip et.”

Andreas heybesinden henüz pişirmedikleri iki tavşanı aldı, yerden uzunca bir dal parçası buldu ve önünde çıkan dalları sopasının ucuyla yana ayırarak ormanda ilerlemeye başladı. Sönmeye yüz tutmuş, ufak kamp ateşinin başında bir anlığına dikilen Robin çok geçmeden ustasının yanına katıldı, açıklıkta tek başına kalma fikrini Andreas ile maceraya atılmaktan daha ürkütücü bulduğu belliydi.

Eczacı dikkatle ilerliyordu (kurt adımlarıyla yani) ve zaman zaman yerdeki izleri meşalesinin ışığında incelemek üzere yere çömeliyordu.

“Burada akan bir dere var,” diye mırıldandı Andreas.

“Ne olmuş?”

“Olan şu, bu önemli bir belirti. Dişi kurtlar yuvalarını her zaman suya yakın bir yere kurarlar.”

80 “Loup” Fransızca kurt demektir. (ç. n.)

Yeniden yola koyuldular ve kurdun ilk belirlediği bölgede daireler çizdikten sonra Eczacı birden çırağını çağırdı.

“Bak!” diyerek ıslak yerdeki ayak izini gösterdi. Dört pati ve pençeler... Topuk kısmı üçgen ve arka ayak izleri de gördüğün gibi daha ufak.  şte bu bir kurt izi.”

“Usta, bundan hoşlanmıyorum.”

“şurada da ezilmiş bitkiler ve kırılmış dallar var... Kızımız buradan geçmiş.”

“‘Kızımız’ mı? Onun dişi olduğundan kuşkunuz yok demek?”

“Dişi kurtlara özgü o kokuyu sen de duymadın mı? Bir eczacı için hassas bir burnun ne kadar önemli olduğundan bahsetmemiş miydin ben sana?”

“Evet, ama hayvan izi sürmenin eczacılıkla ilgili olduğunu bilmiyordum...”

“Ben sidik kokusundan bahsediyorum Robin. Çok güçlü ve yoğun kokuyor. Dişiler hamileliklerinin son dönemlerinde karınları şiş olduğu için çok fazla tuvalete çıkarlar ve bu durumu da bölgelerini işaretlemek için kullanırlar.”

“Ay ne ilginç!”

“Beni takip et ve sakın ses çıkarma kara cahil.”

 ki gece avcısı gibi yola koyuldular ve sonunda Andreas çırağını durdurup yere   melmesini işaret etti. Birkaç adım ilerilerinde, ay ışığında gümüş gibi parlayan k rk yle iri bir dişi kurt onların tarafına doğru d nm ş, hırlıyordu.

“Görüyorsunuz işte... Bize... Bize hırlıyor. Az sonra saldıracak!”

“Hiç de bile. Bize saldırmak isteseydi bunu çoktan yapmıştı. Kurtlar insanlardan çok daha iyi işitir, biz onu görmeden çok önce bizim burada olduğunuzu anlamıştır. Hırlamasının nedeni, yanında yavrularının olduğunu ve daha fazla yaklaşmamamız gerektiğini bize anlatmak istemesi.”

“Kurtlar hakkında çok mu bilgilisiniz usta?”

“Gözlem yapıyorum canım.”

Karşılarındaki kurdun gri bir postu, üçgen biçimli geniş bir kafası ve kışlık kürkünü henüz dökmemiş kalın bir ensesi vardı. Kuyruğu sola doğru kıvrılıyordu, hırlarken burnu kırışıyor ve yukarı çektiği dudaklarının altından keskin dişleri görünüyordu.

“Ne güzel hayvan, değil mi?” diye fısıldadı Andreas, büyülenmiş gibi.

Ustasının yüzüne bakan Robin, adamın aklını yitirip yitirmediğini sorguladı.

“Korkunç demek istiyorsunuz herhalde?”

“Asıl korkunç olan biziz kıt beyinli!”

Taşın altındaki bir gölge oranın kurdun ini olduğunu ortaya çıkarmıştı ve gittikçe huzursuzluğu artan kurt, kâh hırlayıp kâh homurdanarak yuvasının etrafında bir ileri bir geri gezinmeye koyuldu. Güvenliklerini tehdit eden bu iki yabancıya karşı tek başına savaşacağı için epey endişelenmiş olmalıydı.

Kurtlar aslında sürü halinde yaşar ancak özellikle yavrulama mevsiminde, uzun saatler, hatta günler süresince toplu halde ava çıkan sürü, bu süre zarfında yavruları dominant dişi kurda emanet eder. Avdan dönünce de getirdiği etlerle nöbetinden yorgun düşmüş dişi besler. Kurt yavruları, doğumlarından üç hafta sonrasına dek dişi kurdun yosunla, bitkilerle ve hatta kendi tüyleriyle döşediği inden çıkmaz.

“Artık susalım. Bırakalım da varlığımıza alışsın.”

Böylece ustayla çırağı uzun süre kıpırdamadan bu muhteşem ve gururlu hayvanı incelediler. Sonunda hayvan yatıştı, hırlamayı kesip ininin önüne uzandı, kendini tam olarak güvende hissedemediği, yan değil de iki ayağını öne uzatarak karın üzeri yatmış olmasından belliydi. Dalların ardında durduğunu bildiği iki yabancıdan gözlerini bir an olsun ayırmadan, zaman zaman başını toprağa, iki koca patisinin arasına dayıyor, sonra huzursuz şekilde yeniden kaldırıyordu.

Kurdun yeteri kadar yatıştığını düşünen Andreas son derece dikkatli hareketlerle birkaç adım ilerledi. Hayvan anında ayağa

dikilip dişlerini göstererek hırlamaya başladı. Herhangi bir korku belirtisi göstermeyen Eczacı yavaşça ilerlemeyi sürdürdü, heybesindeki tavşanı alıp hemen önüne, yere koydu ve sonra Robin'in yanına geri döndü.

"Bunun işe yarayacağını mı sanıyorsunuz gerçekten?" diye mırıldandı neredeyse alaycı bir tavırla.

"Evet, gecenin bir yarısında inde yalnız olduğuna göre, demek ki sürüsündeki kurtlar uzun süredir avda, bu nedenle karnı epey a  olmalı. Ama ben sana  enenı kapamanı söylememiş miydim?"

Sonunda açlığından çok, merakına yenik düşen kurdun, yerdeki tavşana doğru birkaç çekingen adım atması için uzun bir süre daha beklemek zorunda kaldılar. Hayvan kararsızlıkla hırladı, sonra korkusuyla savaşarak birkaç adım daha attı. Bu şekilde, hayvanın çekingen adımları, kararsızlıkları sürüp gitti, hayvancağız yemek karşısında böylesine aciz duruma düştüğü için utanıyor gibiydi âdetâ. Sonra, karnı sırtına yapışmış olan kurt bir anda  ne atılıp tavşanı kaptığı gibi ine doğru götürdü. Yeniden yere oturarak,  l  tavşanı patilerinin arasına koydu ve çılgın bir şekilde deriyi parçalamaya koyuldu. Zaman zaman ağzından havaya fırlayan et parçalarını  evik hareketlerle yakalayan hayvanın halini gören, onun tavşanı midesine mi indirmek yoksa onunla oyun mu oynamak istediğini anlamayabilirdi.

Birden Andreas, çırağının kolunu yakaladı.

"Bak!"

Tüm bu patırtı inin içinde uyuyan yavruları uyandırmış olmalıydı çünkü inin girişinde, sanki yürümesini daha yeni öğrenmiş gibi sarsak adımlarla ilerleyen t y yumağına benzer, ufacık bir karaltı belirmişti. Kurt eniği, alçak sesli ciyaklamalarla annesine yaklaşıyordu, onu ikinci ve sonra da üçüncü bir yavru izledi.  ylesine miniktiler ki bacakları orantısız duruyordu. Meyhaneden çıkmış sarhoşlar gibi yalpalayarak annelerinin etrafını  eviren bu yeni doğmuş yavruları izlemek şiirsel bir deneyimdi.   n ndeki eti

yemekle meşgul olan dişi kurt, önce üç miniğe pek ilgi göstermedi, sonra ısrara dayanamayarak yan yatıp onları emzirmeye başladı.

Andreas dönüp baktığı çırağının gözlerinde, görmek istediği parıltıyı buldu.

“Sana dememiş miydim?”

Robin gülümseyerek yavaşça başını salladı.

“Kurtlar hakkında bunca bilgiyi nereden edindiniz usta?”

“İber Yarımadası’nda çok sayıda kurt bulunur. Orada... bulunduğum dönemde, onları izlemek için pek çok fırsatım oldu.”

Dişi kurt ve yavrularını izlemek için orada uzun süre dikildiler, ikisi de monoton yolculuklarına renk katan bu deneyimi tatmaktan son derece memnundu. Tam o sırada hayvan yeniden ayağa fırladı ve ilk baştaki agresif duruşuna geçti.

Ancak bu defa kabarmış postuyla dişi kurt, onların bulunduğu yöne değil, kuzeye doğru bakıyordu. Uzun uzun hırladıktan sonra yavrularını enselerinden kapıp teker teker inin içine soktu ve sonra inin üzerindeki kayanın üzerine çıkıp tehditkâr bir savunma duruşu aldı.

“Neler oluyor?”

“Bir yırtıcı yaklaşıyor olmalı... Ancak bu bölgede kurdu tehdit edebilecek bir yırtıcı olduğunu sanmıyorum. O halde...”

“O halde?”

“O halde gelenler insan olmalı. Birileri geliyor! Beni takip et!”

Andreas meşalesini söndürdü, arkasını döndü ve ikisi birlikte hızlı adımlarla kamplarına geri döndüler... ancak kamp yerlerinde kendi atlarının bağladıkları yerin yanında üç at daha durduğunu fark ettiler.

Andreas ile Robin, bu üç heybetli atın üzerine yüklenmiş işkence aletlerini tanımakta hiç zorluk çekmediler.

“Humbert!” diye homurdandı Eczacı.

İçinde bulunduğu acayip durumdan dolayı şaşkınlığını üzerinden atamayan Aalis, son derece rahat yatağa rağmen bir türlü uykuya dalamıyordu.

Gecenin ilerleyen saatlerinde birinin kapısını tıklattığını duydu. Daha ne yapması gerektiğine tam olarak karar verememişti ki Béarn Vikontu kapıyı açıp odaya dalıverdi. Bu beklenmedik ve ani giriş yüzünden şaşkına dönen kız yatakta doğruldu.

“İyi akşamlar... Janine.”

“İyi akşamlar,” diye yanıtladı genç kız, kulaklarına dek kızarak.

Ellerini arkasında kavuşturmuş olan I. Gaston de Foix yavaşça yaklaştı. Yürüyüşünden ve gözlerindeki parıltıdan sarhoş olduğu anlaşılıyordu.

“Janine,” diye tekrarladı. “Janine... İsminin bu olduğundan emin misin?”

Aalis yanıt vermedi ve çarşafın üzerindeki ellerini yumruk yapıp sıktı. Vikont onun hakkındaki gerçeği mi öğrenmişti?

“Bu çok komik... Geçenlerde bana bahsettikleri şu kıza çok benziyorsun.”

Bu anlamı gayet açık sözleri işiten Aalis aptallığına yandı. Nasıl olmuştu da bu davetin ardındaki karanlık gerçeği fark edememişti. Genç Vikont’un cazibesinin aklını çelmesine izin vermişti ancak bu bir bahane olamazdı. Durum sandığından çok daha kötü olabilirdi.

“Béziers kentini ateşe vermiş genç bir kız,” diye sözlerine devam etti ev sahibi, yatağın kenarına oturarak. “Buranın çok yakınında,

o kızı kendisine teslim edene yüklü miktarda ödül verecek olan bir adam var.”

Dudaklarında korkunç bir gülümsemeyle elini, altında Aalis’in bacağıının bulunduğu çarşafın üzerine koydu.

Genç kız anında diğer tarafa çekildi.

“Ne istiyorsunuz?” diye sordu ancak adamın kendisinden ne beklediğini gayet net şekilde anlamıştı.

“Ne mi istiyorum?” diye tekrarladı adam, biraz daha sokularak. “Genç bir kızın verebileceği şeyi istiyorum elbette. Bunu bana borçlu değil misin sonuçta?”

Daha birkaç saat önce kendisine cana yakın hatta hoş gelen adam, birdenbire iğrenç bir canavara dönüşmüştü.

“Bırakın beni!”

Beklenmedik bir hamleyle atılan Vikont, Aalis’i boğazından yakaladı ve tüm ağırlığıyla yüklenerek genç kızı sırtüstü uzanmaya zorladı, sonra kızın üzerine çıkıp yüzünü yüzüne yaklaştırdı.

“Burada olduğun için çok şanslısın, bunu biliyorsun,” dedi alkol kokan nefesiyle dudaklarını kızın teninin üzerinde gezdirirken. “Eğer seni şu küçük başkana teslim etmemi istemiyorsan, böyle soğuk nevale bakireler gibi davranmayı bırakman gerek...”

Adamın yüzünde sinsi bir gülümseme belirdi.

“Tabii... Tabii gerçekten bakire değilsen? Ha? Senin gibi bir köylü kızı bu yaşta bakire olsun?”

Bir kahkaha patlattı.

Üzerine örttüğü örtünün ve boğazını yakalayan elin altında kıpırdıyamayan Aalis sesini çıkarmadı ve gözyaşlarını tutmaya çalıştı.

“Böylesi daha iyi,” diye mırıldandı. “Minik bir bakire.”

Genç kızın boğazındaki elini çekmeyen adam, diğer eliyle kızın omzunu açtı ve sonra avucunu teninin üzerinde gezdirerek aşağılara indi ve göğsünü okşadı. Kızın ufacık göğüslerini sertçe sıkıştırırken gözleri şehvetle parıldadı.

"Bırakın beni!" diye bağırdı yeniden Aalis çırpınarak ama kendisini zapt etmiş olan adama karşı koyamayacak kadar güçsüzdü.

Vikont kafasını genç kızın boynuna gömdü ve bir hayvan gibi homurdanarak onu öpmeye, yalamaya başladı.

Aalis kendisini adamdan uzaklaştırmak için çırpındı ama bu davranışı adamın daha çok heyecanlanmasına neden olmuştu. Göğsünde gezinen el gittikçe hoyratlaşarak önce karnına, oradan da bacaklarının arasına doğru kaydı. O anda başını kaldıran Aalis de âdeta bir hayvana dönüşerek adamın yanağını tüm gücüyle ısırdı.

Vikont acıyla böğürerek ısırıktan kaçtı. Çenesinden kanlar akıyordu. Doğruldu ve boğazındaki elini kaldırarak kıza okkalı bir tokat attı. Sonra hayvani bir çeviklik ve hırsıyla geri çekildi, çarşafı kaldırıp çırpınan kıızı yüzüstü çevirerek kollarını sırtında büktü.

Hareket edemeyen, mücadele etmekten nefes nefese kalmış ve bitkin düşmüş olan Aalis, arkasında adamın üzerindeki giysileri çıkardığını fark etti. Daha yüksek sesle bağırmaya çalıştı ancak durduğu pozisyon buna engel oldu ve birkaç boğuk çaresizlik çığlığı atmaktan öteye gidemedi. Ve dehşet içinde, celladının teninin kendi savunmasız yerlerine değdiğini duyumsadı.

Son bir ümitsizlikle, başını arkaya atıp korkunç bir çığlık koyuverdi.

O anda odanın kapısı şiddetle açıldı ve her şey karmakarışık bir hal aldı. Aalis göz ucuyla bir karaltının yaklaştığını gördü. Gelen kâhya kadındı. Elinde bir sopa vardı. Öfkeden çılgına dönmüştü. Sopa havaya kalktı. Vurduğu yerden feci bir çatırtı çıktı. Kuru ve yüksek. Vikont'un vücudu yatağa, genç kızın üzerine yığıldı. Son derece ağır. Çuval gibi.

Şok geçiren Aalis bayılacağını sandı. Kalbi gümbürdüyordu. Sonra birinin onu bileğinden yakaladığını fark etti. Yataktan çektiğini. Ayakta durmaya çalıştı. Sendeledi. Başı çok fena dönüyordu.

"Git buradan kızım. Git buradan," dedi kâhya kadının sesi, sanki uzaktan geliyormuşçasına.

Aalis, kendisine ait değilmiş gibi gelen bir zihinle, istekten çok içgüdüyle hareket etti. Âdeta bir hayatta kalma içgüdüsüydü bu. Yerlere saçılmış giysilerini üzerine geçirdi, heybesini kaptı ve neredeyse farkında bile olmadan odadan çıktı. Dosdoğru karşıya diktiği sabit bakışları ve kocaman açılmış gözleriyle sessizce dikilen muhafızların arasından geçip de şatodan dışarıya adım attığında bile hayal dünyasında gibiydi. Çünkü bedenini yaşadığı ancak ruhunu reddettiği şu korkunç deneyimlerden birini geçirmişti.

Pau kentinden uzaklaşmak için gecenin ortasında yaptığı uzun yolculuk süresince, hafızasından kazımak istediği kötü anılar ve görüntüler kafasında dönüp durdu. Cazo'daki çoban ailesinin yanında geçirdiği birkaç gün boyunca mutluluk ihtimalinin gerçek olduğuna ikna olmuştu ancak o sırada dünya yeniden tüm çirkinliğiyle karşısına dikilmişti işte. Yaşlı Yahudi'nin ölümü, Béziers'deki yangınlar, bir başkanın gazabı ve bir vikontun alçaklığıydı dünya.

Gücü tükenip de birazcık uyumak niyetiyle bir ağacın dibine uzandığında, genç kız heybesine çocuğu gibi sıkıca sarıldı. Çünkü onun içinde yaşamına anlam katan yegâne eşyalar duruyordu: Zacharias'ın psalterisi ile Luc'ün aletleri. Sonunda uykuya daldığında ağlaması kesilmemişti.

“Sakın sesini çıkarma,” diye mırıldandı Eczacı. “Çok yakınımızda olmalılar. Az önce meşalemin ışığını gördüler ve bu nedenle şimdi bizi inin yakınlarında arıyorlar. Kurt bizi uyarmamış olsaydı, şu an bizi yakalamışlardı. Cesur hayvan.”

Kamp ateşlerinin etrafında kendilerine ait olmayan pek çok iz vardı.

“Gel, hızlı davranmamız lazım.”

Usta ve çırağı kendilerini göstermemek için açıklığın etrafından dolandılar ve dört atın yan yana bağlanmış olduğu yere geldiler. O sırada Andreas ormanın diğer tarafından bir parıltı gördü.

“Geliyorlar!”

Robin kendi atlarının üzerine binerken Andreas da diğer üç atı çözdü. İki tanesinin tergisine güçlü birer şaplak atıp hayvanların ormana doğru kaçmalarını sağladıktan sonra üçüncü ata da kendi bindi.

“Git!” diye seslendi çırağına, Humbert ile adamları bağırarak üzerlerine doğru koşarken.

Diğer iki at çoktan karanlık ormanın derinliklerinde kaybolmuştu, Engizisyoncu’nun birkaç adım ilerisinden atının üzerinde geçmekten olan Andreas, anlaşıldık bir memnuniyetle adama alaycı ve intikamcı bir selam çaktı.

Alçak Humbert’i faka bastırmış olmanın neşesiyle enerji dolan iki yoldaş gecenin geç saatlerine dek durmaksızın at koşturdular ve sonunda duraklamaya karar verdiklerinde Saintes kenti ufukta

belirmişti bile. Engizisyonculardan çaldıkları atın üzerinde bol miktarda yiyecek ile içi para dolu bir kese bulunca neşeleri ikiye katlandı. Bu defa ateş yakma riskine girmeyerek, şafak sökene dek patikanın kenarında yalnızca birkaç saat uyudular ve gün doğunca da kalktılar çünkü bir an önce şu meşhur Denis de Tourville'i bulmak istiyorlardı.

Krallığın dört bir yanında aranmakta olduklarını bilen Andreas ile Robin, gidecekleri antik şehrin her duvarında tutuklanma emirlerini bulacaklarından eminlerdi.

"Saintes şehrine elimizi kolumuzu sallayarak girip gördüğümüz ilk kişiye aradığımız adamı soramayız," dedi Andreas, şehrin yakınlarındaki bir çiftlik harabesine atlarını bağlarken.

"İyi de o zaman adamı nasıl bulacağız?"

"Bilmiyorum Robin. Ama yeniden iyi kalpli biri, eski bir Tıpınakçı ya da adil bir taş ustasına rastlamayacağımız kesin. Bu işi kurnazlıkla halletmeliyiz, kuşkusuz buna ikimizin de aklı eriyor, yeter ki doğru fikri bulalım."

"Ne yapmak niyetindesiniz?"

"Öncelikle, düşüneceğiz. İştahın yemek yerken kabarcacağını ileri süren saçma inanış gibi, ki iştahın yemek yemeden de kabarcabileceğini çok iyi biliyoruz, fikirlerin de yürürken aklımıza düşeceğini düşünebiliriz belki. O halde, yürüyelim."

Charente Nehri'nin kıvrımları arasında yer alan bu çok eski şehrin uzun surları boyunca ilerlediler. Duvarın üzerinden, konuştukları Capitole Tepesi'nden şehre hükmeden kale ile birlikte, piskoposluk sarayının ve katedralin çatısını görebiliyorlardı. Bu manzarayı izleyen Andreas'ın aklına gülümsemesine yol açan bir fikir geldi.

"Nasıl bu kadar aptal olabildim?" diye fısıldadı kendi kendine.

"Kuşkusuz bu konuda benden etkilenmişsinizdir," diye espri yaptı Robin.

"Kaleye bak."

"Bakıyorum."

“Zirvesinde dalgalanan nedir?”

“Bayrak usta.”

“O bayrağın üzerinde ne var, peki?”

“Kırmızı zemin üzerinde üç altın aslan.”

“Evet. Biz ona aslında armalardaki kullanımına göre *   altın leopar ağız* diyoruz. Bu bayrağın kime ait olduğunu biliyor musun?”

“Usta... Bilmiyorum. Ben, sizin de bildiğiniz gibi, bu tür bir eğitimden geçmedim.”

“Bunun için seni suçlayacak değilim çünkü  u kurt ve yavru-
larının anısıyla dikkatim dağılınca gözümün önünde duran gerçeği
göremedim... Buraya birkaç adım uzaklıkta Guyenne Dükalığı’nın
sınırları başlıyor Robin. Az  nce İngiliz topraklarına adım attık.
Senin dalgalandığını görmekte olduğun bayrak da Galler prensi ve
Oxford ile Cambridge  niversitelerinin ateşli koruyucusu, İngiltere
Kralı II. Edward’a ait.”

“Yani?”

“Yanisi  u, Kral çok cesur biri ve İngilizler Yunan f lozoflarını
inceleme konusunda son derece gelişmiş durumdalar.”

“Hayır, usta. Kastettiğim bu değildi! Bunun bize şu anda ne
faydası var?”

“Kafanı  alı tır Robin! Eğer şu anda İngiltere topraklarındaysak,
Yakışıklı Philippe’in tutuklama emri bir halta yaramayacak ve iyi
kalpli Saintes burjuvaları da bizim aranıyor olmamıza kafalarını
takmayacaklar demektir.”

“Sonuç olarak kurtulduk mu?”

“Hiçbir zaman kurtulabileceğimizi sanmıyorum oğlum ama en
azından  hre kimliğimizi gizleyerek girmek zorunda kalmayacağız.
Guillaume Humbert’i ormanın ortasında atsız halde bıraktığımıza
göre aramızda bir gün kadar bir ara olmalı ancak gene de i i şansa
bırakmayalım ve fazla oyalanmayalım.”

Böylece genç adam ve daha az genç olan ustası yeniden atlarına
bindiler ve geçici olarak rahat bir şekilde güzel Saintes kentine giriş
yaptılar. Burada öncelikle atlarını bırakacakları bir ahır buldular.

Sonra Artenay'de yaptıkları gibi ahırın sahibine Denis de Tourville'i tanıyıp tanımadığını sordular, hayır yanıtını alınca bu defa yoldan geçen birine aynı soruyu yönelttiler. Yine olumsuz yanıt alınca bir kasaba sordular. O da bilmiyordu. Daha sonra yöneldikleri yaşlı kadın da. En sonunda aradıkları bilgiyi onlara bir hancı söyledi.

“Onu şehirde bulamazsınız çünkü amfitiyatronun bekçiliğini yapıyor ve orası da *ex-muros*'ta⁸¹ Saint Eutrope Bazilikası'na yakın bir yerdedir.”

“Orasının yerini bize tarif edebilir misiniz?”

“Çok kolay, Aziz Yakup hacı adaylarını izlemeniz yeterli, hepsi oraya azizin kutsal kalıntılarını ziyaret eder.”

Bu yüzden yeniden şehirden çıkıp bir vadinin içine inşa edilen, Roma döneminden kalma inanılmaz kalıntılara ulaşabilmek için batıya yöneldiler. Kalıntılar doğayla bütünleşmiş gibiydi. Tepenin yamaçları sanki tiyatroya yer açmak için kendiliğinden şekillenmiş, yapıyla şaşırtıcı bir uyum içindeydi. Antik taş basamaklar dağın yeşillikleriyle kaplanmıştı, aynı şekilde yontulmuş taşlar da insan eliyle oraya konmuş değil de kendiliklerinden çıkmış, ara ara topraktan fırlamıştı.

Bu antik yerin büyüünden etkilenen Andreas ve Robin, manzarayı seyre dalarak basamaklardan inip arenanın ortasına ilerlediler. O sırada büyük bir taş bloğunun ardından heybetli bir insan silueti belirdi.

“Bize dünyayı kalıntılardan daha iyi anlatabilecek bir yapı var mıdır sizce?”

Amfitiyatronun olağanüstü akustiği sayesinde bu sözleri yanlarında söylenmiş gibi net duyan iki yoldaş, bu yabancı filozofa doğru döndü.

Yaklaşmakta olan heybetli adam altmış yaşlarında, kuzey denizlerine özgü vahşilikte bir çehreye sahip, sarışınlığının son demlerini yaşayan orta uzunlukta gür ve dağınık saçlı, gücü kuvveti yerinde

81 (Lat.) Sur dışı. (ç. n.)

bir adamdı. Demirci elli ve Herkül yürüyüşlü adamın masmavi gözleri tipik bir Normandiyalı savaşçıyı andırıyordu.

“Antik alanı sıradan bir taş ocağı gibi kullanmamaları için kendimi paralıyorum. Böylesine tarih kokan bir yeri talan edip duruyorlar!”

“Modern dünyanın saçmalıkları...”

“*Vanitas vanitatum et omnia vanitas.*⁸² Üstelik bu amfiteyatronun tarihi ta İsa zamanına dek uzanıyor, biliyor musunuz?”

“Ne kadar önemli bir yer olduğunu görebiliyorum,” diye yanıtladı Andreas. “Tarih gerçekliğin ışığıdır.”

“Buradaki basamakların değişik seviyelerde olduğunu görüyor musunuz? Her biri farklı toplumsal sınıflara ayrılmıştır. Önemli ve zengin adamlar birinci sıraya oturur ve yukarı doğru çıkıldıkça izleyicilerin yoksulluğu da artar. Bu türden düzenler hiçbir zaman değişmez.”

“Burada nasıl gösteriler izlerlerdi?” diye sordu Robin.

“Roma yönetimi sefalet içinde yaşayan halkı oyalamak için işgal ettiği yerlere yiyecek olarak un, eğlence olarak da oyunlar gönderirdi. *Panem et circenses*, denirdi buna. Burada gladyatörler savaşırdı. Sonu mutlaka ölümle biten çarpışmalarda ya insan insanla ya da insan hayvanla dövüşürdü. Bu duvarların gerisinde yeniklerin cesetlerini attıkları bir mezarlık vardı. Ne kadar kan dökülürse halk o denli çok alkış tutardı.”

“Çok korkunçmuş,” diye içini çekti çıkarak.

“Teşhir direği sence bundan daha mı az korkunç?” diye lafa karıştı Andreas. “Montfaucon darağacında asılanları izlemek için meydana doluşan kalabalıkları görmedin mi hiç?”

“Ama onlar suçluları cezalandırmak için...”

“Bir suçlunun ölüp gitmesini ya da çürüyen bedenini keyifle izlemek suç değil yani? Ayrıca senin gibi engizisyonun yöntemlerini gören biri, o darağacında sallanan bedenlerin arasında masumların da olabileceğini anlamıyor mu hâlâ?”

82 (Lat.) “Her şey boş, bomboş, bomboş!” İncil, Vaiz. 1:2.

Robin başını eğdi.

“Burada insanoğlunun en iyi yaptığı işle en kötü yaptığı iş kesişiyor,” diye devam etti heybetli adam. “Atalarımızın inşa ettiği şu kemerler ve tonozların tekniğine bir bakın... Asıp keserlerdi kuşkusuz ancak bunun yanı sıra çok büyük inşaatçılardı, siz de katılmaz mısınız?”

“Öyle de denebilir,” diye içini çekti Andreas. “Ama söyleyin bana bayım, buraları çok iyi bilen biri olarak Denis de Tourville adında birini tanır mısınız?”

Dev adam sanki kendisine meydan okunmuşçasına ellerini beline dayadı.

“Burada bana öyle derler.”

Andreas çırağına memnuniyetini belli eden bir şekilde başını salladı, sonra başını kaldırıp karşısındaki adama baktı.

“O halde görmeye geldiğimiz adam sizsiniz.”

“Baylar, oturumumuz tamamlanmıştır, dağılabilirsiniz. Enguerran ve siz, Charles, yanımda kalın.”

Büyük Salon’da bulunan adamların hepsi teker teker Kral’ı saygıyla selamlayarak odadan ayrıldılar. Aralarında oğulları Navarralı I. Louis ve Uzun Philippe ile Kral’ın genç üvey kardeşi Louis d’Évreux, Nogaret’nin ölümünden sonra mühür muhafızı ilan edilen Pierre de Latilly, Saint-Pol Kontu, Yüksek Papaz Gilles Aycelin de Montaigut, Sens Başpiskoposu, konseyin oturumuna zaman zaman onursal olarak davet edilmiş pek çok banker, kamu yöneticisi ve yargıç bulunuyordu.

Salon boşalınca tahtında oturmaya devam eden Kral, kardeşi ve Başmabeyinci’sine yaklaşmalarını söyledi.

“Kardeşim ve siz, Marigny... Fransa’nın yönetiminin ortasında sürdürdüğünüz bu çekişmeye artık nokta koymanızın zamanı geldi. Bu ülke için yapacak çok işimiz, yürürlüğe sokmamız gereken bir dolu reform var, bunu da konseyimde anlaşmazlık ve entrikalar dönüyorken yapamayız. Bu nedenle aranızdaki düşmanlığı artık bitirmenizi istiyorum.”

Hiyerarşik olarak konuşması önceliği kendisinde bulunan Charles de Valois yüksek bir sesle konuşmaya başladı.

“Majestelerinin hangi anlaşmazlıktan bahsettiklerini ben anlayamadım doğrusu ve bazen düşüncelerim Bay Marigny’ninkilerle çatışıyorsa bunu da politikanın doğal işleyişinden öte yorumlamamak

gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca bu çatışmaların nedeni Fransa'ya en iyi şekilde hizmet edebilmektir.”

“Kardeşim, lütfen benim zekâmı küçümsemeyin. İkinizin arasında politik anlaşmazlıktan öte, kişisel bir düşmanlık olduğunun farkındayım. Enguerran, siz ne diyorsunuz?”

Başmabeyinci de Kont'la aynı tezi savundu.

“Majestelerini temin ederim ki aramızda böyle bir düşmanlık, en azından siz Majestelerinin bildiğinden öte bir çatışmamız yok.”

Yakışıklı Philippe bezgin bir tavırla içini çekti, çenesini yumruğuna dayadı ve çocuksu bir çekişme içindeyken yakalanan iki küçük yaramaza bakar gibi adamlara baktı.

“İkinizin birbirinden hiçbir zaman fazla hoşlanmamış olduğunuz farkındayım ama son birkaç gündür aranızdaki bu çekişme artık hasır altı edilemez hale geldi. Acaba mesele şu eczacıyla mı ilgili?”

İki adam da seslerini çıkarmadılar çünkü her ikisi de kendince sessiz kalmak için iyi nedenlere sahipti.

“Zaman geçtikçe o adamla ilgili gizemi çok daha fazla merak eder hale geliyorum!” diye sözlerini sürdürdü Kral. “Önce Nogaret bana o eczacının karıştığı garip bir kaybolma vakasından bahsetti. Bizzat onun sözleriyle aktarmam gerekirse, ‘hareketleri krallığımızın sınırlarının ötesinde merak uyandırmış olan...’ Sonra Şansölye öldü ve hepimiz de onu Eczacı'nın zehirlediğine karar verdik. Tavsiyeniz üzerine, Enguerran, adamın peşine Humbert'i taktım. O da gidip Eczacı'nın hamisi olan Başrahip'e işkence etti. Başrahip de öldü ve şimdi kardeşimin, son nefesini verirken adamın baş ucunda beklediğini öğreniyorum! Tüm bunlar bana bir komplo veya en hafifinden bir gizem olarak görünüyor ve ikinizi bir nedenle karşı karşıya getirmiş olan bu konu hakkında ne biliyorsanız bana derhal anlatmanızı istiyorum.”

“Benim açımdan sayın majeste kardeşim, Başrahip'i ziyaret etmemim nedeni adamcağızın uğramış olduğu haksızlıktan etkilenmemdir. Tanrımızın saygıdeğer bir hizmetkârına bu şekilde

davranıldığını ve ölmek üzere olduğunu öğrenince, onun yanına gidip majestelerinin bu rezil olayda hiçbir sorumluluğu olmadığını kendisine bildirmek istedim.”

“Peki ne zamandır daha önceden hiç tanışmamış olduğunuz bir başrahibi savunur oldunuz sevgili kardeşim?”

“Bir kilise adamına sapkın muamelesi edildiğinden beri. Sayın majesteleri madem benim Başmabeyinci’den neden hoşlanmadığımı öğrenmek istiyorlar, o halde kendilerine neden olarak bu alçak mesele için Humbert’i g evlendirmiş olmasını s  leyebilirim.”

Kral kuşku bir ifadeyle yüzünü buruşturdu.

“Peki, Başrahip Boucel size ne söyledi?”

“Zavallı adam kollarımda öldü ve son anına dek kendi kardeşleri tarafından ihanete uğramış birinin üzüntüsü ve şaşkınlığı içindeydi.”

“Kısacası, sizin Marigny’ye öfkelenmenize neden olacak bir şey demedi?”

“Söylemedi majesteleri.”

“Peki ya siz Marigny, kardeşimden yakındığınız herhangi bir konu var mı?”

“Majestelerinin bilmediği bir şey yok.”

  ki adamdan da istediği bilgiyi alamayan Yakışıklı Philippe başını öfkeyle salladı.

“Charles, Enguerran, bir daha bu konudan bahsedildiğini duymak istemiyorum. Benim önümde el sıkışın ve aranızdaki bu saçmalığa son vereceğinize dair söz verin.”

  ki adam uysalca Kral’ın isteğini yerine getirdiler, sonra Charles de Valois, ağabeyine döndü.

“Eğer majestelerinin benimle görüşmek istediği başka bir konu yoksa izninizi rica ediyorum.”

“  ıkabilirsiniz Charles. Tanrı sizi kutsasın.”

Valois Kontu reverans yaptı, Marigny’yi saygıyla selamladı ve hızlı adımlarla salondan   ıktı.

Kral ile Başmabeyinci birbirlerine manidar bakışlar atarak birkaç saniye sessiz kaldılar. Sonra Philippe sessizliği bozdu.

“Ne düşünüyorsunuz Enguerran?”

“Planımız işe yaramadı majesteleri.”

“Bence kardeşim bir şey bilseydi, bunu bize söylerdi.”

“Belki de istediğimizden fazlasını bilmiyordur ancak araştırmasını sonlandıracağını sanmıyorum.”

Kral endişeyle başını salladı.

O sırada sarayın dışındaki gözlerden uzak bir yerde, Charles de Valois meclis üyesi Étienne Bourdon ile görüşüyordu.

“Bir şeyler öğrenebildiniz mi?”

“Bir ipucu yakalamış olabiliriz sayın Kont.”

“Anlatın.”

“Herkesi sorguya çektikten sonra, Nübyeli isminin bir şeyler çağrıştırdığı Saint Denis Sokağı’ndan yaşlı bir sokak kadınına ulaştım. Böylece söz konusu ismin gerçekten de yıllar önce Quincampoix Sokağı’nda iş tutan bir sokak kızına ait olduğunu öğrendim. Ancak onu senelerdir gören olmamış.”

“Hâlâ hayatta olup olmadığını biliyor muyuz?”

“Ne yazık ki bu konuda kesin bir bilgiye ulaşamadım.”

“Ulaşın o zaman Bourdon. Eğer o kadın hayattaysa derhal kendisiyle görüşmem gerek. En kısa sürede.”

“Bu muhteşem amfiteyatrosu hakkında bilgi edinmeye mi geldiniz beyler?” diye sordu iri yarı adam, gelmelerinin asıl nedeninin bu olmayacağını bilecek kadar aptal olmadığını gösteren bir sırıtışla.

“Hayır. Buraların bekçisiyle tanışmaya gelmedik biz,” dedi Andreas da gösterişli bir tavırla. “Buraya *schola gnosticos* konusunda uzman olan biriyle görüşmeye geldik.”

Daha önce birçoklarını titretmiş olan bu adı duyan Denis de Tourville’in kılı bile kıpırdamamıştı. Adam gülümsemeyi sürdürdü. Sanki başından beri bu cevabın verilmesini bekliyordu. Adamın duruşundan kolay kolay hiçbir şeyden etkilenmeyeceği anlaşılıyordu zaten.

“Size benim adımı kimin verdiğini sorabilir miyim?”

“Bana ilk olarak sizin... tarikatınızdan, Tapınak Şövalyeleri’nin eski lideri olan Jacques de Molay bahsetti. Bu konu ile ilgili bilgi almak için yola çıkınca Arnaud de Roulay’ye yönlendirildim. Ancak kendisi pek konuşkan çıkmadı, bununla birlikte bana sizin adınızı vermeye razı oldu.”

“Anlıyorum. Peki, isimlerinizi öğrenmemde bir sakınca var mı acaba?”

Andreas o anda, açıklanamaz bir şekilde, adamın aradığı yanıtı bildiğinden emin oldu. Adam sanki kim olduklarını ve kafalarındaki soruyu da önceden biliyormuş gibi duruyordu. İsimlerini sormasının asıl nedeni de Eczacı’nın kendisine karşı dürüst davranıp davranmayacağını öğrenmekti.

“Andreas Saint-Loup, Parisli ecza üstadıyım, yanımdaki genç adam da çırağım Robin Meissonnier olur.”

“Memnun oldum. İsterseniz, konuşmamızı benim evimde devam ettirelim beyler.”

“Bundan onur duyarız.”

“Beni takip edin, buraya iki adım uzaklıkta.”

Üçü birlikte amfitiyatronun duvarlarından çıkıp güneydoğu yönündeki bir vadiyi takip ederek girişi, hacı adaylarının uğrak yeri olan meşhur Saint Eutrope Bazilikası'na bakan, gözlerden uzak ufak bir eve vardılar.

“Gördüğünüz gibi evim bir Hristiyan kilisesi ile pagan bir abidenin ortasında bulunuyor,” diye eğlendi Tourville. Andreas'ın dinî binayı hayranlıkla süzdüğünü fark etmişti.

“Gnostik birine yakışan bir konum,” diye yanıtladı Eczacı saygıyla.

“Lütfen içeri buyurun.”

Burası tek katlı ve görünüşe göre yalnızca iki odası bulunan, ahşaptan yapılmış mütevazı bir evdi. Daha çok yaşam alanı olarak kullanıldığı belli olan az eşyalı ilk odadan geçerek, duvarları Arnaud de Roulay'yinki gibi silme kitap dolu ikinci odaya girdiler. Buranın, kitaplarına ve bilgeliğe âşık, birçok dil bilen eğitilmiş bir adama ait olduğu hemen belli oluyordu.

“Size içecek bir şeyler ikram edebilir miyim?” diye önerdi Tourville ufak bir dolaba ilerleyerek. “Burada bir eczacı ve çırağının ağzına layık, Portekizli bir tüccardan aldığım bir Çin bitkisi var.”

“Yoksa *cha*'dan mı bahsediyorsunuz?” diye sordu Andreas gözleri parlayarak.

İri yarı adam hayranlıkla başını salladı.

“Demek bitkiyi biliyorsunuz?”

“Yalnızca ismen. Daha önce hiç tatmadım.”

“O halde sizi bu muazzam tatla tanıştıracığıma memnun oldum,” dedi oymalı tahta bir kutunun içinden kurutulmuş kızıl renkli yaprakları çıkarırken. “Efsaneye göre, bundan iki bin yıl önce, yani

İsa'nın doğumundan bile evvel, İmparator Shen Nung tarafından keşfedilmiş. İmparator bir ağacın altında arıtmak amacıyla su kaynatıyormuş. Rüzgârın savurduğu birkaç yaprak, kaynayan suyun içine düşmüş ve ortalığa öyle nefis bir koku yayılmış ki bundan sonra bu, İmparator'un en sevdiği içecek haline gelmiş."

"Efsanenin kendisi bile lezizmiş."

"Oturun dostlarım ve artık evimin içinde güvende olduğumuza göre, sizi Paris'ten ta buralara getirenin ne olduğunu anlatın."

"Bay de Tourville, sanırım bu konuda şimdiden bir fikriniz vardır, lafı fazla uzatmayacağım."

Böylece Andreas başına gelenleri adama anlattı.

"Başıma gelen acayip olayları aydınlatabilmem için siz benim tek umudumsunuz," diye bitirdi sözlerini. "Yanımda sadık çırağımla, soruların yanıtını bulabilmek için ülkeyi baştan başa geçtim."

Kendisine anlatılan akıl almaz öyküyü dinleyen Denis de Tourville, Eczacı'yı uzun uzun süzdü. Sanki onu değerlendirmeye çalışıyormuş gibiydi. Sonra nihayet bir çeşit oyuncu tavırla söze başladı:

"Bu türden öze dair araştırmaların bizi yolculuk etmeye sevk etmesi normal değil midir zaten sayın Eczacı? Sizi sonradan hayal kırıklığına uğratmamak amacıyla baştan belirtmek isterim ki sizi tam anlamıyla tatmin edebilecek yanıtları veremeyeceğim çünkü onları ben de bilmiyorum. Tek yapabileceğim, sizin doğru yolda olduğunuzu teyit etmek ve kafanızdaki birkaç ufak ayrıntıya ışık tutmak olacak. *Gnosis* dediğimiz şey aktarabileceğimiz veya verebileceğimiz bir şey değildir. Bu, insanın kendi başına keşfetmesi gereken bir gerçektir çünkü ancak görüldüğünde o olduğu anlaşılır."

"Ben buraya *gnosis*'in ne olduğunu öğrenmek amacıyla değil, neden kendi evimde varlığını unuttuğum bir oda olduğunu ve neden tablomun üzerindeki iki kişiden birisinin görüntüsünün silindiğini keşfetmek için geldim."

Denis de Tourville gülümsedi.

“Ben de size öğrenmek istediğiniz bu iki gizem ile *gnosis* arasında bir bağ olduğunu söylüyorum dostum, yoksa ne diye burada olasınız?”

“Jacques de Molay bana bu konuda yardımcı olabileceğinizi söylemişti.”

“Bir açıklama yanıt değildir Bay Saint-Loup,” dedi adam, hazırlamış olduğu çayı misafirlerine ikram ederken. “En azından sizin peşinde olduğunuz yanıt olamaz.”

Bu kocaman Viking’in kırılğan bir hazineymişçesine büyük bir zarafetle üzerinde dumanı tüten bardakları taşıması görülecek bir manzaraydı doğrusu ancak adamın hoyrat görüntüsünün hareketlerinin zarafetiyle oluşturduğu kontrast insana “Filozofu filozof yapan sakal değildir” deyişini anımsatıyordu.

“Şimdilik beni tatmin etmeye yeter,” dedi Andreas.

“Öğrenmeye ve bilmeye olan susuzluğunuz sizi yüceltiyor, bununla birlikte Bay Saint-Loup, siz bizden biri değilsiniz.”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Lütfen alınmayın, bu bir eleştiri değil, yalnızca bir gözlem. Sizin inançsız biri olduğunuzu ve yanıtlarınızı fiziksel dünyada aradığınızı görüyorum ya da hissediyorum diyeyim. Oysa biz gnostikler bunun için metafizik olana yöneliriz. Ancak yöntemlerimiz farklı olsa da günün sonunda aynı noktada buluşacağız.”

“Kendi adıma günün birinde metafiziğe verilen önemin son bulup fiziksel olanın değer kazanmasını arzu ediyorum.”

“Burada yaptığınız bir anlam oyunundan başka bir şey değil, Saint-Loup. Matematiğin de tanrısallığa ortak olabileceğini görmiyorsunuz. Benim gerçek Tanrı’yı gördüğüm yerde siz Pisagor’u görüyorsunuz. Ancak ne fark eder? Siz kendinizi fiziksel dünyanın gizemlerini çözmeye adanmışsınız, en azından bu noktada aynı yerde duruyoruz...”

“Uzun uzun tartışabiliriz Üstat. Ancak şu an için başıma gelen gizemlere sizin tarikatınızın ışık tutup tutamayacağını öğrenmek için sabırsızlanıyorum.”

“Adının da belirttiği gibi *schola gnosticos* bir tarikat okulundan ötedir. O bir yoldur ancak hedef değildir, hiçbir dogması yoktur ve hiçbir şekilde bir yaşam modeli dayatmaz. Yalnızca, sizin gibi, maddi dünyanın sırlarını ve bu sırların altında yatan, bizim *gnosis* dediğimiz gerçekliği keşfetmeye çalışan insanların birleştiği bir akımdır.”

“Ve bu *gnosis*’in benim başıma gelenlerle bir ilgisi var mı?”

Denis de Tourville de yüzü konuklarına dönük şekilde, nihayet kitaplarının arasında duran oymalı hoş bir koltuğa oturdu ve görkemli tartışmalardan önce yapılageldiği gibi kollarını göğsünde kavuşturdu.

“Sizi aydınlatamaya çalışmak amacıyla, öncelikle size bir kitaptan bahsetmem gerekiyor Üstat Saint-Loup çünkü hiç kuşkusuz sizin de bildiğiniz gibi, her şey sonunda bir kitapla bağlantılı çıkar.”

“Sizi dinliyoruz.”

“Görüyorsunuz dostlarım, gnostik geleneği bir kitaptan, daha doğrusu bir yazmadan bahseder ve söz konusu kitabın sizin başınıza gelenlerle yakından ilgili olması olası. Çok eskilere dayanır, belki de diğer kadim kitaplardan bile eskiye, daha doğrusu, bilgilerim doğrultusunda hiçbir kitabın ondan eski olmadığını söyleyelim. Çünkü günün birinde belki ondan daha kadim bir kitap bulunur.”

“İnsanlığın aptallığı yüzünden toprağa karışan kitapları göz önüne alırsak belki de hiçbir zaman bulunmaz,” diye lafa karıştı Andreas. “Bizim dönemimizden iki bin yıl önce Teb’deki kitaplıkların yok ediliyordu, şu anda da Paris’te Yahudilerin kütüphanelerini yakıyorlar. İnsanlık tarihi korkunç yakma öyküleriyle dolu.”

“Ne yazık ki haklısınız,” diye yanıtladı gnostik, sohbet edebilmek için karşısında Andreas gibi birinin oturmasından memnun bir şekilde. “Akhetaton’un kitaplığı gibi, örneğin...”

“Ya da Atina’daki agorada yakılan Protogoras’ın kitapları.”

“Kartaca ve İskenderiye kitaplıkları...”

“Vezüv Dağı’nın püskürmesiyle yok olan kitaplar...”

“Evet. İmparator Jovian’ın yaktırdığı Antakya, Perslerin yok ettiği Kudüs, Saint–Martin–de–Tours, Bağdat ve Trablus kütüphaneleri... Neyse ki belki de hepsinden güzel olan Sina Yarımadası’nda bulunan Azize Katerina Manastırı’ndaki kütüphane günümüze kadar ulaşabildi... Bu konudan da ortak bir üzüntüyle sabaha kadar bahsedebiliriz Üstat Saint-Loup. Sizin de benim gibi kitapların yok olmasını insanlığın yok olmasıyla bir tuttuğunuzu görmek ne güzel.”

“Bazen de tam tersi mümkün: bir âlimin ölümü de bir kütüphanenin yanışı kadar bilgi kaybına neden olur.”

“Kuşkusuz. Ancak konumuza geri dönersek, bahsettiğim kitabın öyküsü bundan biraz farklı. Hazreti İsa’dan üç bin yıl önce, çok kadim bir dille, demiri işleyen ilk insanların diliyle kaleme alınmış. Daha sonra İbranice, Arapça ve Finike dillerinin de kökenini oluşturan bir dil bu. Bu kitabın adı da *Shatirum lâ-mi’umma*.”

“Anlamı nedir?”

Adam arkasında duran raftan bir kalem ile parşömen alıp koltuğunu Andreas ile Robin’ininkilere yaklaştırdı ve sanki yıllardır, az sonra söyleyecekleriyle ilgilenen biriyle karşılaşmamışçasına coşkuyla açıklayıcı notlar karalayarak başlığı onlara çevirmeye koyuldu.

“*Shatiru* kitap, daha doğrusu kayıt anlamına gelir, daha sonra İbranicedeki *shotêr* sözcüğüne dönüşmüştür. O dönemlerde ‘yazmak’ anlamına gelen *katab* fiili, henüz isim hali olan ‘kitap’ şeklinde kullanılmıyordu. *Mi’umma*’ya gelince, o da İbranicedeki *me’ûma* sözcüğünden başka bir şey değildir. Sonuç olarak, *Shatirum lâ-mi’umma* başlığını ‘Var Olmayan Kitap’ olarak çevirmemiz mümkün.”

“Şu işe bakın!” diye bağırdı Andreas. “Peki gerçekten var mı öyle bir kitap?”

“İşte bütün sorun da bu ya!” diye yanıtladı, eğleniyormuş gibi duran de Tourville. “Pek çok kaynak var olduğunu söylüyor. Kitaptan bahseden ilk kaynak Hazreti İsa’dan üç bin yıl öncesine dayanıyor ve anlaşılan Ebla diliyle kilden bir tablete çivi yazısıyla yazılmış.”

“Ebla dili mi?” diye araya girdi Robin. Tüm bu bilmediği dillerin adını duymak kafasını karıştırmıştı.

“Ebla dili İbranice ve bir ihtimal, üstadınızın da bildiği Akka diline yakın bir dildir genç adam. Fırat ve Dicle nehirleri arasında bulunan Mezopotamya’da konuşulan Sami dillerindendir. Tablet in de Lut Gölü’nün güneyinde yer alan Araba Vadisi’nde eski bir dökümevi kalıntısından çıkarıldığı söylenir ve bu tablet de Var Olmayan Kitap’tan söz eder. Bu gizemli kitaptan daha sonraları da pek çok kaynakta bahsedilmiştir ancak benim bildiğim kadarıyla en eskisi budur.”

“Tüm bunlar çok ilginç ancak bu kitabın bizim başımıza gelenlerle ne ilgisi var?” diye araya girdi Andreas, sadede gelmek için sabırsızlanarak.

Denis de Tourville elindeki kalem ile parşömeni bıraktı ve koltuğunda arkasına yaslanarak, gizemden duyduğu heyecanla aydınlanmış bir yüzle devam etti:

“Öncelikle Üstat Saint-Loup, söz konusu kitabın yalnızca sizi değil, hepimizi yani yeryüzünde yaşayan tüm insanları ilgilendirdiğini ve *schola gnosticos* öğretisinin merkezinde yer aldığını bilin.”

“Ancak bana bugün ondan bahsetmeniz, yaşadıklarım ile doğrudan bağlantılı olduğunu mu gösteriyor?”

“Belki de. Ya da daha çok, kesinlikle.”

“Nasıl oluyor bu?” diye ısrar etti Andreas, sabrının sonuna gelmişti.

“Beni dinlerseniz anlayacaksınız. Efsaneye göre bu özel kitabı her kim bulursa bulsun öncelikle, elbette, okuması gerekiyor. Sonrasında, okuyan kişinin anlatılanları anlaması da gerekiyor. Son olarak, anlayan kişinin bizim bildiğimiz dünyadan yok olacağı söyleniyor.”

“Efendim?”

“*Shatirum lâ-mi’umma* kitabını okuyup anlayan kişilerin dünyamızı fiziksel anlamda terk edecekleri ve hatıralarının da onları tanıyan kişilerin hafızasından silineceği söylenir. Hiç var olmamışlar gibi. Hiç yaşamamışlar gibi. Dünyamızdaki varlıklarına dair her türden ipucuyla birlikte yok olup giderler.”

Andreas ve Robin birbirlerine şaşkın şaşkın baktılar. Bir anlık sessizlikten sonra Eczacı, utangaç denilebilecek bir tavırla konuşmaya karar verdi.

“Bu da önceki gibi çok hoş bir efsaneymiş Üstat, ancak...”

“Ancak siz böylesi şeylere inanmazsınız,” diye tamamladı gnostik. “Biliyorum. İşte bu nedenle size aradığınız yanıtı veremeyeceğimi söylemiştim. Yine de sizi bu konu üzerine düşünmeye bırakıyorum.”

Hayal kırıklığını gizlemekte zorlanan Eczacı, yine de yeni bir soru sordu:

“Öyle olsun. Peki. Bu kitabın içinde okurunu yok edebilecek ne türden inanılmaz bir sihir var acaba?”

Denis de Tourville ellerini alaycı mı yoksa üzgün mü olduğu belli olmayan bir tavırla salladı.

“Bunu bilebilseydim Üstat Saint-Loup, kuşkusuz şu anda karışınızda dikiliyor olmazdım!”

Andreas başını salladı ancak bakışları hoşnutsuzluğunu, hatta daha çok öfkesini ele verir nitelikteydi.

“Sonuç olarak, pek bir şey elde edemedik. O kadar yolu gelmem, onca riski almam, hoş olmasına hoş ancak epey iddialı eski bir efsaneyi dinlemek için miymiş?”

“Sandığınızdan çok daha fazlasını elde ettiniz aslında sevgili Eczacı. Ayrıca doğru yoldasınız ve sizin yerinizde olsam araştırmalarımı bu noktada son vermem. Özellikle de...”

Gnostik duraladı ve kocaman yüzündeki gülümseme ilk defa silindi.

“Özellikle de ne?” dedi Andreas.

“Efsane... Efsaneye sizin dünya görüşünüze ters olduğu için inanmıyorsunuz ve bunun için sizi suçlayamam, ayrıca...”

“Evet?”

“Efsane ayrıca Var Olmayan Kitap hakkında der ki...”

“Çok isabetli bir isim koymuşlar bence,” diye alay etti Andreas.

“Kitabın,” diye devam etti de Tourville. “Yedi muhafız tarafından korunduğundan bahseder. *Mal'akhim* adı verilen ve *Shati-*

rum lâ-mi'umma'yı okumaya kalkanların kellesini uçurmak üzere ellerinde kılıçlarla kocaman atların üzerinde dünyayı gezen, baştan ayağa karalar giymiş, yedi sarışın adamdan. Ve... bana söylediklerine göre... Yani... Söylendiğine göre, bunlardan ikisi birkaç gün önce buraya yakın yerlerde, daha doğrusu, sizin geçtiğiniz yerlerde görülmüşler.”

O anda Robin'in yüzü dramatik bir şekilde bembeyaz kesildi. Andreas'a gelince, o da donakalmıştı.

“*Mal'akhim*'ler mi? Bir çeşit kıyamet atlısından mı bahsediyorsunuz?” diye sordu açık bir alaycılıkla. “Kerberos'lar gibi mi?”

“Onlara ne isim takarsanız, takın üstat Saint-Loup, o muhafızlar hakkında bildiklerimiz kesinliği olmayan veya eksik bilgilerden ibaret. Ancak... Siz onları görmüş olmalısınız, öyle değil mi?”

Andreas yanıt vermedi. Fakat Magdala'yı ve Étampes'ta karşılaştıkları iki atlıyı düşünmeden de edemedi.

“Ah... Beni yanıtlamanıza gerek yok. Çırağınızın tepkisi zaten olan biteni açıklar nitelikte. Üstat Saint-Loup, sizin için bu anlattıklarımın hayal ürünü bir efsane olduğunun farkındayım ve bunu bu şekilde yorumlamanıza da laf edecek değilim. Ancak yine de size bu konuda bildiğim her şeyi anlatmak ve kendinizi korumanızı sağlamak istedim. Çünkü, her şeyden öte, yalnızca efsaneden bile ibaret olsa, sizi az çok tanımış biri olarak konunun kökenini araştırmak isteyeceğinizi biliyorum. İtiraf etmelisiniz ki başınızdan geçenlerle büyük oranda örtüşüyor.”

“Tamamen tesadüf. Efsaneleri bilenler onların hayatla örtüş-tüğünü düşünme yanılgısına çok kolay düşerler.”

“Belki de. O halde burada ne işiniz var? Neden o adamlar sizi, gençliğinizde katetmiş olduğunuz yolu yeniden almaya ittiler?”

“Hakkımda çok şey biliyor gibi konuşuyorsunuz,” diye dik-lendi Andreas.

“Bunun nedeni hafızamın sizinkinden çok daha iyi olmasıdır. On sekiz yıl önce Compostela hac yolunu aşarken de buraya uğramıştınız.”

“Bunun sizin gizemli kitabınızla hiçbir ilgisi yok.”

“Ancak sizi yola çıkmaya iten neden hacı olmak değildi. Peki ya yoldayken kiminle karşılaştığınızı hatırlamıyor musunuz?”

“Hac yolunda pek çok kişiyle karşılaşılır.”

“Bu karşılaşmalardan birinin, diğerlerinin aksine sizde iz bırakması gerekirdi.”

“Nerede olmuş peki bu karşılaşma, burada mı?”

“Hayır. Pamplona’da, Navarra Krallığı’nın merkezinde.”

“Orada kimle karşılaşmışım?”

“O zamanlar ve günümüzde *schola gnosticos* ekolünün en büyük üstadı olan kişiyle. Juan Hernández Manau. Bu isim size bir şey ifade etmiyor mu?”

Andreas başını olumsuz anlamda sallayacak oldu ancak nedense bu isim hafızasının derinliklerinde ona rahatsızlık verecek şekilde tanıdık gelir gibiydi.

Denis de Tourville’in yüzü yeniden aydınlandı.

“Belki de yapmanız gereken, Compostela yolunu sonuna kadar takip edip bu adamı yeniden görmektir Andreas... Ancak şimdi, kovmak gibi olmasın ama, sizden evimi terk etmenizi rica edeceğim çünkü ben söz konusu efsaneye inanıyorum ve burada uzun süre kalmanız bana son derece tehlikeli geliyor.”

Okurumuzdan, yine bu noktada aktarmak istediğimiz öykünün anlatımını biraz hızlandırmamızı mazur görmesini rica ediyoruz çünkü, açıkçası, Aalis'in Pau'dan Bayonne'a yolculuk ettiği dört gün boyunca yaptıklarını detaylarıyla anlatmanın ilginç bir tarafı yok ve öykümüz de zaten yeterince uzun olduğundan gereksiz tekrarlarla zaman kaybetmek istemiyoruz.

Bu nedenle kısaca, Béarn Vikontu'nun iğrenç davranışı yüzünden düştüğü perişanlığı üzerinden atamamış olan genç kızın, peşinde Béziers Ticaret Birliği Başkanı Ardignac olduğu halde, Orthez ve Saint-Martin-de-Seignanx kentlerini bol bol yürüyerek ve pek az uyuyarak geçtiğini söylememiz yeterli.

Şafak sökerken kalkıyor ve omzunda Zacharias'ın psalteri ile Luc'ün oymacılık aletleriyle bitmek bilmeyen kaçıışına devam ediyordu. Akşamın erken saatlerinde de kırılık yerde durup can sıkıntısını tahta parçaları oyarak giderdikten sonra son derece yorgun halde uyuyakalıyordu. Yolda bulduklarıyla beslendiğinden, açlık da yorgunluğuna eşlik etmeyi bırakmıyordu ancak Bayonne'da yaşlı Yahudi'nin oğlunu bulacağını bilme duygusu küçük Oksitanyalıyı âdeta kanatlandırıyordu. Böylece, Édesse kentinde canlı canlı yakılarak şehit edilen Aziz Habib'e adanmış olan 27 Mart günü Aalis, Adour ve Nive nehirlerinin ortasında yer alan bu koca şehrin kapısına vardı.

Ancak, sözünü yerine getirmek üzere şehrin kapısından girmekte olan genç kızı anlatmadan önce, de Tourville ile görüştükten sonra

Saintes kenti eteklerinde çaresiz denebilecek bir halde bırakmış olduğumuz Andreas ile Robin'e geri dönelim.

"Şimdi ne yapacağız usta?" diye sordu heyecanla çırak, at istasyonuna bırakmış oldukları atlarını almaya giderlerken.

"Çok basit: sen çeneni kapatacaksın ve ben de düşüneceğim."

"Ama çok sıkılırım!" diye sızlandı genç adam.

"O zaman ben de sesli düşünürüm. Tabii lafımı bölmeyeceğine söz verirsen."

"Elimden geleni yaparım."

"Aman eksik olma."

"Usta!"

"Sessizlik! Güzel... Bu ilginç gnostığın ağzından duyduklarımızın sonucunda iki hipotez üretebiliriz. Birincisi: Adam delinin teki, ortadan kaybolan kitap öyküsü de zırvadan başka bir şey değil. İkincisi: Adam doğruyu söylüyor ve deli olan benim. Biraz sağduyu sahibi olan herkes gibi, birinci hipotezin daha mantıklı olduğuna sen de hak vereceksin çünkü dünyamızda daha önce kitap okuduğu için ortadan kaybolmuş birine hiç rastlanmadığını biliyoruz."

"Bununla birlikte, eğer gerçekten kaybolmuş biri varsa bunu doğrulamayız çünkü zaten kaybolup gitmiş..."

"Sana lafımı kesmemeni söylemiştim. Neyse, ilk hipotez muhtemelen daha doğru çünkü yalnızca basit değil, aynı zamanda bence çok daha inanılır. Anlattıklarının doğru olmasındansa adamın delinin teki olması daha mantıklı. Fakat ben titiz ve özenli biri olduğumdan ikinci hipotezi çürütmek için çaba sarf edeceğim, eğer deli olsaydım bu akıl yürütmesini gerçekleştiremezdim ve mükemmel bir safsatanın içine yuvarlanmış olurduk çünkü hiçbir deli, aslında deli olduğunu bilemez."

"Usta, benim kafam çok fena karıştı."

"Çok uğraşmamız gerekse de ikinci hipotezi inceleyelim. Gerçekten de okuyanı yok edebilen bir kitap olduğunu farz edelim. Üstelik yalnızca fiziksel olarak yok etmekle kalmıyor, o kişiyi insanların hafızasından ve bütün gerçeklikten tamamen siliyor.

Peki. Bunu doğru kabul edersek, başımıza gelenleri büyük ölçüde açıklama olanağı bulacağımızı da yadsımıyorum. Tourville'i de bize bu efsaneyi anlatmaya iten buydu. Bu durumda, benim evimde yaşayan bir adam olduğu ve bu adamın söz konusu kitabı okuyup anladığı için varlığına dair tüm izlerle birlikte ortadan kaybolduğu sonucuna varabiliriz. Buradan yola çıkarak, odamda bir anda bomboş hale gelen ve ben dâhil evde yaşayan kimsenin hatırlamadığı odanın gizemini de açıklayabiliriz. Eğer aynı adam tabloda benim yanımda yer aldıysa, oradan silinmesini de açıklar bu. Aynı şekilde, benimle hac yoluna çıkmışsa pansiyondaki kayıt defterinden adının silinmiş olmasını da..."

"Bunu doğru kabul edersek şeyi açıklayabileceğimizi göz ardı edemeyiz usta!"

"Beni asıl şüphelendiren de bu zaten. Okurunu ortadan kaybeden bir kitap fikri öylesine açık uçlu ki her türden acayıplığı açıklayabilir. Açıklanamaz olaylarla karşılaşan insanlar ya korkaklıktan ya da tembellikten, pratik olmaktan başka bir işe yaramayan ve son derece hatalı olan doğaüstü açıklamaları kabul etmeye yatkın olurlar. Yine de bu hipotezin doğru olduğunu varsayalım. Bu defa da karşımıza gene yanıtlayamayacağımız ve en az gizemin kendisi kadar sinir bozucu olan sorular çıkacak: öncelikle, bu kitap ne türden bir mucizeyle okurunu ortadan yok ediyor? Ve gerçekten olan biten buysa, ortadan kaybolan adama ne oluyor? Tourville'in lafına gelecek olursak, ki zaten şu anda buna çabalıyoruz, Pamplona'ya giderek birkaç yanıt almamız mümkün. O yüzden Navarra Krallığı'na gidip bu tezi doğrulamaya çalışmak en mantıklısı gibi."

"*Schola gnosticos* üstadı, Pamplona'daki o adamın adını anınca huzursuzlandınız gibime geldi usta..."

"Olabilir... Juan Hernández Manau adının bende hayal meyal çağrışımlar yaptığını kabul ediyorum. Ancak on sekiz yıl önce oradaydım ve eczacılık eğitimi gördüğüm için mesleğimin dışındaki insanlarla da karşılaşmışlığım var."

Ustasının kaçamak yanıtı Robin'i fazla memnun etmemişti. Bununla birlikte, kendince zehir gibi olduğunu düşündüğü hafızasının teklemesinin ustasını içten içe nasıl öfkeliendirdiğini de kesin olarak anlamıştı.

"Güzel. O halde, toparlamak için, kulağa ne kadar saçma gelirse gelsin, ikinci hipotezi doğrulamak adına Fransa'yı terk edip Pamplona'ya gitmemiz gerekiyor. Orası da epey uzaktır."

"Coğrafya bilgim sifıra yakın olduğundan bu konuda sözünüze güveniyorum."

"Şimdi de diğer hipotezi gözden geçirelim: Tourville delinin teki, o kitapla ilgili söylenenler de uydurmadan ibaret ve içinde bulunduğumuz gizemi açıklamaktan da uzak. Bu bana daha olası geliyor ancak bu tezi doğru kabul ettiğimiz takdirde bir adım bile ilerlemediğimiz sonucu çıkıyor. Üstelik bundan sonra ne yapacağımız konusunda da boşluğa düşüyoruz. Kralın emriyle ülkenin tamamında aranıyoruz, Paris'e geri dönmemiz imkânsız... Sonuç olarak, ne kadar mantıklı olursa olsun, ilk hipotez çaresizliğin ta kendisi."

"Doğru."

Andreas yüzünü ekşitti.

"Hiçbir şey yapmayıp kendimize acımak yerine, azıcık bile olsa umut sahibi olmak çok daha iyi değil midir?" dedi elinde olmadan.

"Şimdi bana, sağduyunun soyundan gelen, Aquinolu Thomas ile Roger Bacon'ın sadık öğrencisi olan Üstat Saint-Loup'nun deli zırvası olarak kabul edilebilecek bir tezi, sırf mantıklı olana nazaran çok daha umut verici olduğu bahanesiyle kabul ettiğini mi söylemek istiyorsunuz yani?" diye alay etti Robin, yumruklarını beline dayayarak.

"Hayır. Ben sadece Pamplona'yı ziyaret etmek senin çok hoşuna gidecek diyorum."

Böylece ustayla çırağı atlarını alır almaz kendilerini Compostela rotasını izlemeye zorlayan acayip kadere uyarak güneye doğru yol almaya koyuldular. Okurumuz ise, artık kendi inancı

her neyse, bu olayın ardında Tanrı'nın mı, şansın mı ya da gizli bir gnostik komplonun mu olduğunu düşünmekte özgür elbette. Ancak sonuçta bunlardan hangisinin daha sinsi olduğunu gerçekten biliyor musunuz?

Saintes kentinden çıkınca, Mirambeau'ya kadar at sürdüler, Mirambeau'dan Bordeaux'ya, Bordeaux'dan Labouheyre'e, sonra Castets'e. Beşinci günün sonunda da çok daha ayrıntılı şekilde tasvir edeceğimiz güzel ve büyük Bayonne kentine eriştiler. Bu kadar kısa sürede böylesine uzun bir yol katetmek adına atlarını epey zorlamış olmalıydılar ancak Guillaume Humbert ile Tourville'in bahsettiği şu karalar giyinmiş atlılar peşlerindeyken, yolda pek oyalanma ve geçtikleri yerlerin muhteşem manzaralarının tadını çıkarma lüksleri olmamıştı. Bununla birlikte üzerinde durdukları topraklar tek kelimeyle muhteşemdi!

Böylece doğanın ve karşısına çıkan yapıların önünden durmaksızın geçip gitmişlerdi, yalnızca Garonne Nehri'nin batı tarafında kurulmuş olan, Guyenne'in güzel ve vakur başkenti, şarap cenneti Bordeaux'da biraz duraklamışlardı. Kentin katedrali olan Saint Andreas da Paris'ten beridir rastladıkları pek çok dinî bina gibi inşa halindeydi ve inşaat ustalarının hünerli ellerinde gökyüzüne yaklaşıyordu. Ahşap kirişli evleri çevreleyen ve önce Gaskonyalıların, şimdilerde de İngilizlerin egemenliğinde bulunan çift katmanlı surlar, sevimli Labouheyre şehrine dek uzanıyordu. Güneşin ve okyanus rüzgârlarının dövdüğü kumullarla kaplı toprakların sağ tarafında yer alan sessiz ve dingin çam ormanları havaya acımtırak bir aromatik koku yayıyordu. Burada yer alan geniş alanlar dünyanın ilkel dönemlerindeki kadar sakindi çünkü insanoğlu çölü diğer yerlere yaptığı gibi kurcalamayı göze alamıyordu. Yolda başıboş gezen ve bataklık bitkilerinin arkasına saklanan atlar görmek mümkündü.

Görmese bile, Andreas takipçilerinin peşlerinde olduğundan emindi, garip bir içgüdüyle, hislerinin âdeta bir avcı tarafından kovalanan av havanı kadar keskinleştiğini sanıyordu. Ne yazık ki bu kanısının ne derece doğru olduğunu farkında değildi. Çünkü

Robin ile birlikte, Adour'un üzerinde bulunan uzun Pannecau Köprüsünden geçip Bayonne kentine girerlerken, Fransa'nın Baş Engizisyoncusu onları izleyecek kadar yakınlarındaydı.

“Bayonne, İngiltere krallarına son derece sadık, bağımsız bir kenttir ve kendi özerk toplumsal sözleşmesine sahiptir. Kraliyet emrinin burada neredeyse hiçbir hükmü yoktur ve Fransa’da görevimin hoş karşılanmadığı bir yer varsa o da bu sapkınların memleketidir,” dedi Guillaume Humbert yanındaki iki muhafıza. “Gaskonyalılar son derece kibirli ve kendini beğenmiş köpeklerdir. Bu nedenle, Saint-Loup’yu patırtı çıkarmadan yakaladıktan sonra şehirden çıkarmalı ve onu sorgulayıp infaz edebileceğimiz, hoş karşılanacağımız dini bütün bir toprağa götürmeliyiz. Giysilerimizi değiştirecek ve kim-senin bizi tanımasına olanak vermeyeceğiz.”

Böylece sıradan tüccarların kılığına giren üç adam, az önce Andreas ve Robin’in izlediği yolu tekrarlayarak Pannecau Köprüsü’nden geçip şehre girdiler.

Oraya geliş nedenleri son derece farklı olsa da Guillaume Humbert’in adamları da tıpkı Andreas ile Robin gibi, gözlerinin önünde uzanan kenti büyük bir hayranlıkla izlediler çünkü az önce içine girdikleri kent o bölgedeki en güzel yerd.

Pireneler’in dibinde, Adour ile Nive nehirlerinin arasındaki havzada bulunan bir tepenin üzerine kurulmuş olan şehir, akarsuların şekillendirdiği bataklık bitki örtüsünün üzerinde yükselen pek geniş surlarla çevriliydi. Okyanusa yarım fersah uzaklıkta olmasına karşın, gemilerin Adour’u aşp İngilizlerin inşa ettiği limana varmaları epey uzun sürüyordu. Yine de pek çok ülkeden bol miktarda gemi uğruyordu. Nive Nehri de şehri baştan sona

geçerek sonunda ablasıyla birleşiyordu. Bu nehirler Bayonne'a yalnızca inanılmaz sayıda gemi getirmekle kalmıyor, aynı zamanda balıkçılık yapılmasına da olanak sağlıyorlardı. Özellikle de boyutları balinayla karıştırılabilecek ölçüde büyük somon balıkları yılda bir defa akın ederek yüklü miktarda gelir getiriyordu. Yakalanan balıkların bir kısmı taze olarak satılıyor, kalanı da tuzlanarak başka yerlere ihraç ediliyordu. Hayvanın kafasından da tonlarca yağ elde ediliyor ve son derece özel yemeklerde kullanılmak üzere müthiş bedellere satılıyordu.

Engizisyoncu'nun şehir sakinlerinin kibirli ve sert oluşundan yakınmasına karşın, kente giren üçlü buradakilerin ne kadar sıcağı ve neşeli olduğunu, gülmekten, dans etmekten ve eğlenmekten çekinmediklerini görmekte gecikmedi. Şehrin kapılarından görülecek şekilde kare biçiminde düzenlenmiş ve kum serilmiş meydanlarda hiçbir eşitsizliğe mahal vermeden Bayonne sakinlerinin top ve diğer oyunları oynadıkları görülüyordu. Fransa'nın bu kısmında konuşulmakta olan Gaskonyalıların ahenkli dili dört bir yanda yankılanıyordu.

Aşı boyalı çatılı evlerin sıralandığı güneşli sokaklar boyunca, Nive Nehri'nin batı yakasından yavaşça yukarı çıkarak fazla büyük olmayan ancak muhteşem bir sekizgen kulesi bulunan şatoya doğru ilerlediler ve çok geçmeden şehrin kalabalık ve gürültülü merkezine vardılar.

Üç yıl önce bir yangında harap olan katedralin yeniden inşası için şehrin zenginleri ile kilise el ele vermiş ve bu girişimin sonucu çok başarılı olmuştu. Nef ile iki saat kulesi henüz yapım aşamasında da olsa, Aziz Yakup hacı adayları miller katederek buraya geliyor ve Aziz Leon'un kutsal emanetleri önünde diz çöküp lahdin etrafındaki kesik panelli yedi şapel boyunca geziyorlardı.

Ana meydan ve çevresindeki sokaklarda gezgin çalgıcılarla tartışan tüccarlar, sanatçılar, çocuklar ve gezginler kıyameti koparıyorlardı. Sanki herkes dil birliği etmişçesine orada buluşuyormuş gibiydi ve katedralin inşasında çalışan taş ustaları ile marangozların

  kardıkları gürültüyle birleşen bu inanılmaz kargaşa, e  ine Paris'te bile zor rastlanır bir patırtı çıkarıyordu. Aynı şekilde, kalabalığın içinde ilerledikçe ortalığı kesif bir balık kokusu sarıyordu çünkü tüm sabahı avlanarak geçiren balıkçılar da akşamüstü olunca bu çılgın meydana yerlerini alıyorlardı.

     karmaşanın arasında onları asla bulamayız!" diye huysuzlandı muhafızlardan biri.

"Kafası tıraşlı koyu tenli adam ile yanındaki kızıl saçlı oğlanı bulmak o kadar da zor olamaz," diye yanıtladı Ba   Engizisyoncu, gözleriyle kalabalığı tarayarak.

Söz konusu meydanı defalarca inceleyip çevresindeki sokakları araştıran adamlar sonunda nihayet, sıradan   ehir sakinleri gibi giyinmiş olan Eczacı ile çırağını büyük bir hana girerken gördüler.

"Efendim, sonları geldi!" diye atıldı heyecanına yenik düşen muhafızlardan biri. Hiç kuşkusuz aşırı uzun süren bu kovalama-canın son bulmasını diliyordu.

"Acele etmeyelim," dedi Guillaume Humbert. "Bu defa Saint-Loup'nun bizi atlatmasını istemiyorum.   nce onu izleyip bir plan yapacağız. Ayrıca buranın insanlarını kışkırtmak istemiyorsak gece vakti harekete geçmeliyiz. Tanrı'nın izniyle o lanet Eczacı bu gece avucumuza düşmüş olacak."

Kaderin bir cilvesiyle sanki tüm dünya bu kentte toplanmış gibi, hain piskopos alçak tuzağını kurduğu sırada genç Aalis de oradan birkaç adım ileride Zacharias'ın oğlunu arayarak Bayonne sokaklarını dolaşıyordu.

Zaman zaman sokakları çevreleyen binaların gölgesine sığınıp yanından neşeyle geçip giden kırmızı kemerli, beyaz kısa pantolonlu genç ve güzel insanları ya da başlarını yere eğmiş limandan kent merkezine güdülen heybetli sığırları hayranlıkla izliyordu.

Kırda yaptığı uzun yürüyüş nedeniyle kıyafetleri öylesine yıpranmıştı ki genç kız dilencilere dönmüştü, bu nedenle bilgi almak için konuşmaya kalkıştığı insanların çoğu ona bakmadı bile.

“Nissim Buljan adında birini tanıyor musunuz?” diye soruyordu zanaatkârlara, tüccarlar ve yolda karşılaştığı hemen herkese.

Sorusunu yanıtlamaya tenezzül eden birkaç kişiden olumsuz cevap alan Aalis ümidini kaybetmek üzereydi, o sırada uzaktan sorusunu duyan bir kadın nazikçe omzuna dokundu.

“Aradığın adamı burada bulamazsın yavrum.”

“Onun nerede olduğunu biliyor musunuz?” diye sordu Aalis heyecanla.

“Ah onu şahsen tanı mıyordum ancak isimden onun bir Yahudi'ye ait olduğunu anladım. Birkaç gemi sahibi dışında Yahudilerin şehir sınırları içerisinde yaşamalarına izin verilmez... Onları şehrin banliyölerinden biri olan Saint-Esprit-lès-Bayonne'da bulabilirsiniz belki. Hemen nehrin öte yakasındadır.”

Böylece Aalis, Adour'a doğru ilerledi, az önce Andreas ile Robin'in, ardından da Humbert ile adamlarının geçmiş olduğu tahta köprüden geçti ve o dönemde Yahudiler ile yabancıların ikamet ettiği banliyöye doğru yürüdü.

Yahudi mahallesi adı verilen bölgede insanların kökenleri doğrultusunda toplu halde yaşadıklarını kısa sürede anladı. Duygularan genç kız, Zacharias'ın küçük taş kulübede sohbet ederken kendisine anlatmış olduğu bazı âdetleri tanır gibi oluyordu. Sanki sonunda yaşlı Yahudi'nin gerçekte var olmayan ancak aslında hem her yerde olup hem hiçbir yerde bulunmayan ülkesini ziyaret ediyormuş gibi hissediyordu. Kendi yurtlarından kovularak dünyanın dört bir yanına dağılmaya zorlanmalarına rağmen özlerine sıkı sıkıya bağlı kalmasını bilmiş insanların inanılmaz bir geçmişi vardı. Geleneklerine dört elle sarılıyor, kendilerine yapılan haksızlıklar karşısında dik durabiliyor, insanca muamele gördükleri yerlerde ışıldıyorlardı ancak o dönemin Fransa'sı için bunu söylemek zordu. Burada Yahudiler, ticari konulardaki üstünlükleri nedeniyle kilise gibi güç odakları tarafından tehdit olarak algılandıklarından haraca bağlanıyor, mallarına el konuluyor, şehirlerden sürülüyor, ibadethaneleri yerle bir edilerek kütüphaneleri yakılıyordu, tabii katledilmelerine karar verilmemişti.

Bu izole semtte, Yahudiler *beyt knesset* dedikleri ve etrafında ticaret ile zanaat faaliyetleri yürüttükleri bir sinagog inşa etmişlerdi. Binanın çevresindeki dar sokaklar renkli ve epey kalabalıktı. Adamların çoğunun uzun sakalları vardı ve hiçbirinin kafası tıraşlı değildi ve neredeyse tamamının başında Yahudi keplerinden vardı, sivri tepesinin ucunda bir ponpon bulunan sarı ve sert bir başlıktı bu. Tıpkı zaman zaman Hermes'in başında görülen ve Frig demircilerin taktığı şapkaya benziyordu. Bazıların alınlarında ve sol kollarında *Tefilin* denilen, içlerinde Tevrat'tan bölümler olan deri küpçükler asılıydı. Gömleklerinin üstündeyse *tsitsit* adı verilen beyaz ip düğümlerinden oluşan püsküller sarkıyordu çünkü Tevrat, köşesi olan giysilere bu şekilde püskül takılmasını emrediyordu.

Burada kısa ancak önemli bir parantez açarak, bilmeyen okurlarımıza o dönemde Yahudilere nasıl davranıldığını gözler önüne seren bir olaydan bahsetmek istiyoruz. Bazılarının geleneksel giysilerini seve seve giymeleri bir yana, aslında bu şekilde giyinmeleri onlara yasayla dayatılan bir zorunluluktuktu. On üçüncü yüzyıldan itibaren Yahudilerin mal varlıkları yaşadıkları bölgenin beylerine ait kabul ediliyordu. Bu yağmacılık yeterli bulunmayarak bir de onları toplum içinde rahatça ayırt edebilmek amacıyla bu şekilde giyinmeye zorluyorlardı. Kral Aziz Louis bölge yönetiminde bulunan soylulara, “kendilerine ait” Yahudilerin, kökenlerini belli edecek şekilde, giysilerinin üzerine, sırt ve göğüs bölgesine birer el büyüklüğünde sarı kokart takmalarını şart koşmaları emretmişti. İnsanlar bu sarı kokartlar nedeniyle şehre gittikleri her seferde aptalca alayların ve saldırıların hedefi oluyorlardı. Yahudi birinin sokakta bu sarı kokart olmadan dolaştığı görülürse suçlu hemen on lira cezaya çarptırılıyor ve giysileri de onu ihbar eden kişiye veriliyordu. Ne yazık ki tarihimiz boyunca bu türden olaylar, bitip tükenmeden tekrar edip durduğundan, onları kanıksama ve kolayca unutmaya tuzağına düşüyoruz.

Artık yeniden gözlerimizi genç Oksitanyalıya çevirelim. Ortamda meydana gelen büyük değişikliğin şaşkına uğrattığı Aalis, gözlerini kocaman açarak Yahudi mahallesinin merkezine ilerledi. Meydanda dinî usullere göre kestikleri hayvanları sergileyen kasapların tezgâhlarına ve tamamen peynircilere ayrılmış bir sokağa rastladı (Yahudilikte et ile süt ürünlerinin bir arada tüketilmesi yasaktır çünkü yavrunun emmesi gereken süt ile hayvanın etini karıştırmanın gaddarca olduğu düşünülür. Bu nedenle iki ürün yan yana bile getirilmez). Şakaklarının iki yanında uzun bukleler olan genç oğlanların sakin bir halde, bir *bet sefer* önünde kendilerine Tevrat okumayı öğretecek âlim hocaları beklemelerini hayranlıkla izledi. Daha uzakta, içinde mikve denilen banyolar bulunan ve haftada bir ya da âdet sonunda arınmak için geldikleri binaya hızla giren kadın gruplarını gördü. Daha ileride atölyelerinde güzelim

dokuz kollu şamdanlar olan bronz hanukiyalar ve yedi kollu menoralar yapan demirci ustaları, ciltçiler, yazmanlar ve Bayonne'a bol miktarda yabancı geldiğinden, dünyanın dört bir yanından topladıkları eserler ile kitapçılar vardı. Sonra, doktorlar, sepiciler, tallit denilen dua şallarını yapan dokumacılar ile boyacılar, cam ustaları ve kuyumcular, koşer şarap satan tüccarlar, para ofisleri ve tefeciler... Sonuç olarak burası da sıradan bir ticaret semti görünümündeydi, diğerlerinden farklı yönlerini de genç kız, Zacharias'ın öykülerinden anımsayarak ayırt etmişti.

Semt fazla büyük olmadığından ve daha da genişlemesine izin verilmediğinden, evler şehirdekilerden bile yüksekti. Aalis kapı pervazlarına çakılmış dua yazılı parşömenlerin konduğu mezuzaları fark etti. Zacharias'ın küçük kulübesinin kapısında da bunlardan bir tane asılıydı ancak muhtemelen kötü niyetli bir Béziens sakini tarafından çalınmıştı.

Semtte oturanların hareketliliği ve gülümseyişlerine karşın, sokaklar pis ve hüzünlüydü ve dayanılmaz şekilde kokuyordu. İnsanların bu yaşanmaz evlerde oturmaya zorlandığını görmek üzüntü vericiydi, en azından burada, surların içindeki gibi hakaret ve saldırıya maruz kalmadan yaşayabiliyorlardı.

Şehirdeki insanları rahatsız eden perişan giysileri burada yadırganmamıştı. Ancak Aalis kadınların kendisine dostça gülümsediğini, buna karşılık erkeklerin yüzüne bile bakmaktan kaçındığını fark etti.

Bejt knesset meydanında dikilirken çirkin, şişman ve dişsiz bir yaşlı kadın dışında kimse onunla ilgilenmedi. İnsanlar işlerine güçlerine bakıyor, kimi paket taşıyor, kimi çeşmeden su dolduruyor, kimi el arabasında incik boncuk satıyor, kimi sokağı temizliyor, kimi kirletiyor, kimi arkadaş grubuyla sohbet ediyor, kimi de onu bunu dinliyordu... Yaşlı kadınsa yüzünde neşeli bir ifadeyle genç kızın karşısına dikildi.

"Senin burada ne işin var güzel ufaklık?"

"Ben... Ben birini arıyorum."

“Ah! Tam yerine gelmişsin o halde! Benim adım Ruth,” dedi yaşlı kadın kızın elini tutarak.

“Genç kızlara erkek bulmak benim işim!”

“Ama...”

“Oy! Yahudi olmaman ne kötü, kuzenim Yakup’un oğluna alırdık seni! Ama yine de bir şeyler yapabiliriz belki,” diye ekledi genç kıza anlamlı şekilde göz kırparak. “Batşeba kadar güzelsin yavrum!”

“O da kim?”

Aalis yanaklarını ellerinin arasına alan kadın gülerken onları sevgiyle mıncırdı.

“Öylesine güzel bir kadın ki Kral Davut, onu baştan çıkarmak için kocasını öldürmüştü! Sen de onun kadar güzelsin, kocan kendini kral gibi hissedecek!”

“Yok canım,” diye yanıtladı genç kız, yine de kadının yanılışını onu eğlendirmişti. “Ben koca değil, bir arkadaşımın oğlunu arıyorum!”

“Ne olmuş? Bu senin evlenmene engel değil ya! Senin gibi yeşil güzel gözlü hoş bir *na’ara*’yı⁸³ görünce oğlanların hepsi ayaklarına kapanacak! Ama ben sana hangilerinin bakmaya değer olduğunu söylerim. Bana güvenirsin, değil mi? *M’chougga*’nın⁸⁴ tekine tutulursan çok yazık olur doğrusu, burada onlardan çok vardır, ya da kötü bir sevgiliye! Ne var? Böyle şeyler çok önemlidir! Mutlu bir evlilik öncelikle yatakta mutlu olmaktan geçer... Vücudun gayet güzel, seni hoş tutacak güçlü kuvvetli bir oğlanı hak ediyorsun!”

“Sizi temin ederim ben kendime koca aramıyorum!” diye ısrar etti Aalis. “Ben Nissim Buljan adında bir adamı arıyorum çünkü ona arkadaşım olan merhum babasının yolladığı bir şeyi vermem gerek.”

“Nissim Buljan mı? Bu isim bana hiçbir şey çağdırtmadı!” dedi yaşlı kadın hayal kırıklığına uğramış bir şekilde ama gene de

83 (İbr.) Kız. (ç. n.)

84 (İbr.) Deli. (ç. n.)

h  n  rl  ğı elden bırakmamıştı. “Ama Nissim ben Isaac adında çok yakışıklı bir oğlan tanıyorum bak, üstelik a k i inden de pek iyi anlar! Ayakkabıcının oğludur. Adam aptalın ve *m  goullal*’ın⁸⁵ tekidir. İstersen seni onunla tanıştıtırırım... O luyla tabii, babasıyla değil!”

“Hayır! Ben Nissim Buljan’ı arıyorum.”

“Ben de sana onu tanımadığımı söylüyorum! Ben tanı mıyor-
sam da buralarda oturma şansı az demektir       bir *chadkhanit*⁸⁶
olarak buralarda oturan hemen herkesi tanırım ben! İstersen ta
Bordeaux’dan veya Narbonne’dan bile koca bulabilirim!   l  sını
bulurum! Gerekirse Navarra’dan bile!”

“Hayır, te ekk  rl  r, gerçekten. Bana bilgi verebilecek başka
biri yok mu?”

“Ay! Amma söz anlamaz kızmı sın sen be!”

“Bakın, o adamı mutlaka bulmam gerekiyor,” diye özür diledi
Aalis. “Söz verdim.”

Yaşlı kadın yılgın ve özgün bir tavırla başını salladı.

“Eğer *Rav*⁸⁷ Shlomo hafızasını tümden yitirmediyse, belki onu
tanıyordu. Ama epeydir ortalarda yok, ayrıca geç bir kız haham-
larla görüşemez. Yakı ık almaz. Karısına sormak daha iyi olur...”

“Nerede bulabilirim o hanımı?”

“Koca istemediğinden emin misin?”

“Eminim.”

“Peki.   yle olsun. O zaman benimle gel, gidip *Rav* Shlomo’nun
karısını bulalım. Onun da henüz on altı ya ına yeni basmış bir
torunu var, bak...”

“Koca aramıyorum dedim!”

“Tamam, tamam! Anladık! Beni takip et.”

Yaşlı kadın Aalis’i *bet knessel*’in avlusundaki ağaçların gölge-
sinde bulunan ve büyük bir tartışma içindeymiş gibi laflayan başka
yaşlı kadınların başında durduğu ufak    meye doğru götürdü.

85 (İbr.) Serseri. (  . n.)

86 (İbr.)     atan. (  . n.)

87 (İbr.) Haham. (  . n.)

İkisi yaklaşırken kadınlar sustular ve hepsinin başı Aalis'e döndü. Çöpçatan kadın genç kızı kadınlara takdim etti, genç kıza hahamın karısını gösterdi.

"Aradığın adam kimmiş?" diye sordu kadın. Yaşına göre çok canlı bir havası olan, inanılmaz mavi gözlere sahip kadın.

"Adı Nissim Buljan. Ölmüş bir arkadaşımın oğlu."

"Nissim Buljan... Evet. Onu hatırlıyorum. Müzisyendi."

"Evet!" diye bağırdı Aalis. "Ta kendisi! Onu nerede bulabileceğimi biliyor musunuz?"

Yaşlı kadın başını üzgün bir tavırla salladı.

"Ah, zavallı yavrucağ..."

"Ne oldu?"

"Nissim öldü, iki yıl kadar oluyor."

Aalis midesine güçlü bir yumruk yemiş gibi oldu. Zacharias'ın hatırasını onurlandırma umudu yitip gitmişti. Gözleri yanmaya başladı, gözyaşlarını tutmak için kendini zorladı. Onca yolu gelmişti ancak sözünü tutamayacaktı! Zavallı Zacharias da oğlunun çoktan ölmüş olduğunu bilmeden göçüp gitmişti.

"Eh... Üzgünüm yavrum. Nissim'i İngilizler öldürdü, Guyenne'de sürgün edilmeyi reddeden diğer Yahudilerle birlikte. Çoğu kişi Navarra'ya katılmaya zorlandı. Diğerleri de kılıçtan geçirildiler. Arkadaşın da onlardan biriydi. Çok üzgünüm," diye tekrarladı yaşlı kadın.

"Teşekkür ederim hanımefendi..." diye mırıldandı Aalis arkasını dönüp koşarak kaçmadan önce. Çünkü orada, kadınların acıma dolu bakışları altında bir an daha duracak hali yoktu.

Bir koşu Yahudi mahallesinden çıktı, büyük köprüye doğru ilerledi ve gözlerini döven rüzgârın altında uzun süre hıçkırığa hıçkırığa ağladı.

Başkan Ardignac, Bayonne sakinlerinden paçavralar giyinmiş kahverengi saçlı, yeşil gözlü bir kızın gün ortasında sokaklarda dolaştığına dair hatırı sayılır miktarda tanıklık elde etti. İpuçlarını birleştirerek ilerledi ve sonra genç kızın aniden şehrin kuzeyine doğru gittiğini öğrendi. Yanındaki iki muhafızla birlikte bu tarafa doğru ilerlemeye başladı, haddinden fazla sürmüş olan bu kovalamacaya artık son noktayı koymak niyetindeydi. Bu nedenle Bayonne Şatosu önünde, Tanrı'nın bir lütfu gibi, yılgın suratlı genç kızın dosdoğru üzerlerine doğru koştuğunu görünce gözlerine inanamadı.

“Yakalayın onu!” diye bağırdı Ardignac afallamış bir halde yanındaki iki muhafıza. Adamlar davrandılar.

Gözleri yaşlarla dolu olan Aalis üzerine gelenleri fark etmedi ve kendini bir anda yüzükoyun yere yapıştırılmış olarak buluverdi.

Kendine geldiğinde, gözlerini açınca François'nın babasının, tepesine binmiş olduğunu gördü. Daha ağzını açıp tek kelime edememişken adam kıza okkalı bir tokat patlattı. Genç kız öylesine şaşkın haldeydi ki bağıramadı bile. Adam elinin tersiyle bir şamar daha indirdiğinde de.

Öfkeden kudurmuş olan Ardignac aklını yitirmiş gibiydi. Muhafızlarının sıkı sıkı yere bastırdığı kızın üzerine kıpkırmızı kesilmiş gözleri, titreyen elleri ve korkunç bir nefretle buruşmuş suratıyla çullanmıştı.

Olan biteni merak eden Bayonne halkı yavaş yavaş etraflarını sarsa da kimse duruma müdahale edecekmiş gibi durmuyordu.

“Yaptıklarını ödeyeceksin seni küçük fahişe! Suçlarının cezasını çekeceksin!” diye bağırdı Başkan, kıza üçüncü bir tokat atmadan önce.

Kızcağızı oracıkta infaz etmeye niyetleniyormuş gibi görünen Başkan’a, sessiz bir merakla izleyenlerin arasında aniden yükselen bir ses engel oldu.

“Yarı yaşıntıdaki bir kızı dövmeniz için yardımcı olarak yalnızca iki muhafızın yeteceğinden emin misiniz bayım?”

Bu müdahaleyle öfkesi ikiye katlanan Başkan doğrulup arkasına bakınca kalabalıkta alayla gülüşenler oldu.

Kumun üzerinde, yanakları alev alev ve dudakları kan içinde iki büklüm halde yatan Aalis, celladına karşı çıkmayı göze alan cesur adamın karaltısını gördü.

Orta boylu, otuz beş kırk yaşlarında, esmer tenli, çukur yanaklı, kara gözlü, kanca burunlu ve kafası tamamen tıraşlı bir adamdı bu.

“Siz kendi işinize bakın bayım,” diye tısladı Ardignac. “Bu kız bir katil. Béziers’de iki evi kundaklayıp ailesini ve benim zavallı oğlumu öldürdü.”

Öfkeden kudurmuş haldeki adamın hiçbir mantıklı tartışmayla ikna olmayacağını anlayan ve gerekli hallerde sinsi davranmaktan kaçınmayan Andreas, etrafındaki kalabalığı kendi tarafına çekmenin daha yerinde olacağına karar verdi. Ne de olsa bu konuda becerikliydi.

“Demek öyle,” dedi. “Ancak burası Béziers değil, Bayonne ve burada genç kızlara bir yabancı tarafından hangi suç yakıştırılmış olursa olsun bu şekilde davranıldığını sanmıyorum.”

Bu övgüden hoşlanan birkaç kişinin onaylayan homurtuları duyuldu.

“Ben zaten onu adaletli bir şekilde yargılanacağı Béziers’ye götürmek için buradayım,” diye yanıtladı Başkan, rakibinin oyununu kavrayarak.

Eczacı o zaman başka bir yöntemle saldırmayı denedi ve kalabalığın arasından sıyrılarak Başkan'ın yanına gelip adamla dostane bir sesle konuşmaya başladı.

"Eğer bu genç kız gerçekten oğlunuzun ölümünden sorumluyorsa öfkenizi ve acınızı gayet iyi anlayabiliyorum bayım. Ancak onu cezalandırmanız oğlunuzu geri getirecek mi?"

"Cezasını çektiğini görmek içimi rahatlatacak. Ayrıca hiçbir suç cezasız kalmamalı."

"Sizin vereceğiniz hangi ceza, bu genç kızın vicdanında yaşadığından daha kötü olabilir ki?"

"Neden bahsediyorsunuz siz?" diye çıkıştı Ardignac. "Konuyla ilgili hiçbir şey bilmiyorsunuz!"

"Anlamak için her zaman bilmek gerekmez. Bu çocuğun başına kim bilir ne geldi ki kendi ailesini öldürecek kadar çılgına döndü. Ona neler yaptılar kim bilir? Kim bilir siz ne yaptınız?"

Başkan yanıt vermedi. Korku ve şaşkınlıkla kaderini bekleyen Aalis'e dönüp nefret saçan bakışlarla baktı.

"Söylediğiniz olaylar B  ziers'de yaşandığına ve şu anda Bayonne'da olduğumuza göre bu genç kız gönüllü bir sürgüne çıkmış demektir. Kaç yaşında? On üç mü, on dört mü? Şu kıyafetlerine bir bakın. Gözlerine bakın. Ona şu anda beş parasız ve kimsesiz halde çektiklerinden daha kötüsünü yaşatabileceğinizi mi sanıyorsunuz gerçekten?"

"Belki bunu yapamayız ama kendisine güzel bir ölüm vadediyoruz," diye alay etti Başkan.

Andreas'ın yüzü sertleşti.

"İşte buna asla izin veremem bayım."

"Siz kim oluyorsunuz da adaleti yerine getirmeme engel oluyorsunuz?"

"Ben bir insanım bayım. Ve burada sizin adaleti yerine getirmenize değil, zaten yeterince yaptığınız belli olan kötülüklerinize devam etmenize engel olmak amacıdayım. Siz bir oğul kaybet-

mişsiniz, o ise annesiyle babasını, sağduyusunu, başındaki çatıyı kaybetmiş. Tüm bunlar sizin için yeterli değil mi?”

“Hayır. Ben adalet istiyorum.”

“Bırakın bu işin peşini. Bu çocuk da varsın kendi hüznünü kaderini yaşasın. Hiçbir derde derman olmayan intikam hissini içinizden atın, merhametli ve mantıklı bir adam olarak evinize dönün.”

“Béziers’de alay konusu olurum!”

“Benim için olmazsınız ve bence kazandığınız bilgeliği gören tebaanız da size yeni bir saygıyla bakmaya başlayacaklardır. Bir anlaşmazlığı çözmek için şiddetten başka bir çözüm bulabilen kişi, en hayran olunacak adalet neferidir.”

“Sizin önerdiğiniz o başka çözüm neymiş bakalım?”

“Affetmek.”

Bu lafın edilmesi bile Başkan’ın öfkesini yeniden diriltmeye yetti.

“Affetmek mi?” diye parladı. “İnsan, oğlunun ölümünü nasıl affedebilir bayım? Siz daha önce hiç oğlunuzu kaybettiniz mi?”

“Hayır. Ama ben kimsesiz büyüdüm ve anasız babasız yaşamın nasıl olduğunu iyi bilirim.”

Ardignac alaycı bir tavırla sırıttı.

“Demek bu nedenle onu savunuyorsunuz?”

“Araya girdiğimde onun ne yaptığından haberim yoktu.”

“O halde adalet işini Tanrı’ya bırakmamız gerektiğini savunacaksınız, öyle mi? Ya da Kurtarıcı’ya?”

“Hayır. Tek söyleyeceğim, sizin yerinizde olsaydım benim de tek düşüncemin bu çocuğu öldürmek olacağıdır.”

“O zaman ne diye beni engellemeye kalkıyorsunuz?”

“Eğer öyle olsaydı, mantıklı bir insanın çıkıp bana öfkenin zarardan başka bir şey getirmeyeceğini söylemesini isterdim. Kim bilir? Belki de bana bunu söyleyen siz olurdunuz...”

“Ben başkalarına ahlak bekçiliği yapmam.”

“Yapmak da istemez miydiniz?”

Karşısındaki adamın hazırcevaplığından yılmış düşen Başkan başını salladı.

“Bu çocuğın cezalandırılması gerekiyor.”

“O zaman onu hemen cezalandırın. Elinden tutup ayağı kaldırın ve sonra da onu affettiğinizi söyleyin. İnanın, bu vereceğiniz en büyük ceza olur çünkü böylece onu hatasının acısını kendi içinde yaşamaya mahkûm etmiş olursunuz. Bir insanın kendini affetmeye çalışması, herhangi bir cezadan çok daha beterdır.”

Kalabalık konuşulanları duymak için iyice yaklaşmış ve Başkan’a kızı affetmesi için tezahürat yapmaya başlamıştı.

Böylesine iyi niyetli ve idealist bir halk tasviri yaptığımız için okurlarımıza inandırıcı gelmiyor olabiliriz... Ancak yaşananlar aynen böyleydi çünkü her zaman dediğimiz gibi, kalabalıklar aptaldır, sokaktan geçen bir Yahudi’yle alay edip yaraladığı gibi, etkili konuşan birinin karşısında adalet hissiyle coş  kuya da kapılabilir. Bu tüm dünyada böyledir.

“Onca yolu kızı affetmek için teptiğimi mi sanıyorsunuz?”

“Affetmeye giden yol kadar uzunudur ş  u dünyada,” diye yanıtladı Andreas.

“Beyefendi güzel cümleler kurmasını pek iyi biliyor ama güzel cümlelerle adalet sağılayamazsınız!”

“Aynen   yle.   nemli olan davranışlarımızdır. Size burada bu davranışın en güzel örneğini yerine getirme şansı veriyorum.”

Tüm gözler kendisine bakarken, Başkan’ın yüzündeki öfke yerini bir çeşit bıkkınlığa bıraktı.

“Beni yargılıyorsunuz. Ama sizin için adalet martavalları okumak kolay! Öldürülen sizin oğlunuz değıl!”

“Ben asla bu davranışın sizin a  nınızdan kolay olacağını söylemedim bayım. Hayran olunacak bir davranış olduğunu söyledim.”

“Ben buraya hayran edinmek için değıl, adalet için geldim.”

Savları tükenmeye yüz tutan Andreas devam etmeden önce durakladı.

“Siz B  zierslisiniz, değıl mi bayım?”

“Elbette.”

“Gerçekten mi?”

“Ne demek, gerçekten mi?” diye sinirlendi Ardignac. “Ben Béziers ticaret birliği başkanayım, benden önce babam da öyleydi! Büyükbabam ve onun babası da! Ardignaclar Béziers’nin en köklü ve onurlu ailelerindendir!”

“O halde sizin adaleti yerine getirmek uğruna bunca zahmete katlanmanıza şaşırdım bayım. Atalarınızı katletmeden önce ‘Hepsini öldürün! Tanrı kendinden olanları ayırır,’ diyen şu meşhur papadan ne farkınız kalır? Tanrı’nın rolüne soyunup kör bir adalet uğruna katil mi olacaksınız?”

Andreas’ın dinsizliğini çok iyi bilen okurlarımız, ilahî adaletin saçmalıktan öte olmadığını düşünen adamın savlarına gülüyorlardır. Ancak kendine olan güveni gittikçe azalan Ardignac arkasını dönüp genç kızı yere bastıran muhafızlarına baktı, adamların gözlerinden, merhamet göstermesinin memleketlerinde bir zayıflık olarak algılanmayacağını, aksine bir dirayet belirtisi olarak kabul edileceğini okumuş olmalı ki sonunda içini çekip yelkenleri suya indirdi ve adamlara Aalis’i bırakmalarını söyledi.

“Gidelim buradan,” dedi. “Bu iblisi Tanrı’nın adaletine havale edelim, o ne yapacağını bilir. Benim bu kızla işim bitti. Tüm bu olanlarla da.”

Tek kelime etmeden sertçe Andreas’a baktı, sonra ardında iki adamıyla kalabalığı yararak Bayonne halkının tezahüratları arasında çekip gitti.

Rahatlayarak derin bir nefes alan Andreas adamların gidişini izledi. Sonra yerde oturan dudakları kan içinde, tir tir titreyen kızın yanına gitti. Gösterinin bittiğini anlayan kalabalık çoktan dağılmaya başlamıştı bile.

“Senin adın nedir küçük aptal ve burada bulunmanın asıl amacı ne?” diye sordu Eczacı, kızı yerden kaldırmak için sıkıca omzuna sarılarak.

Genç kız elbisesinin üzerindeki tozları silkeledi, dudaklarındaki kanı sildi, sonra hüzünlü bir minnetle dolu bakışlarıyla Andreas ile Robin'e baktı.

  Benim adım Aalis ve bu hayatta hiçbir Ő eyim yok.  

III. Kitap

Okurumuz sonunda kendisine sunulan gizemlerin ardındaki sırrı öğrenecek, ancak aynı zamanda olayın bildiği gibi olmadığını da keşfedecek.

“Geliyorlar!” diye bağırdı iki muhafızdan kulağını kapıya dayamış olan.

Humbert o anda saklanmalarını işaret etti.

Eczacı ve çırağının handan çıktıklarını gören Fransa'nın Baş Engizisyoncusu, aynı handa bir oda da kendisi tutmuş, sonra da gizlice onların odasına girip geri dönmelerini beklemeye koyulmuştu. Böylece onları gecenin bir yarısında, gözlerden uzak bir şekilde kısıvrak ele geçirebilecekti.

Odada, atlarından birini alarak Saint-Loup ile genç adamın kendilerinden çalmış olduğu eşyaları bulunca keyiflenmediler değil. Oynadıkları bu kedi fare oyununda bir çeşit ironi olduğunu fark eden Humbert, artık kozun kendi elinde olduğunu düşünüyordu.

Koridordaki ayak sesleri yaklaştı. Dışarıda batmakta olan güneş, Bayonne kentini tatlı bir karanlığa daldırıyordu. Odanın dibinde bekleyen Humbert, adamlarının kılıçlarını çekip hamleye hazırlanmasını izledi. O sırada, genç Robin Meissonnier'nin Saint Markus Karargâhı'ndan kaçmış olduğunu anladığı an yaşadığı utanç hissini anımsadı ve intikam alma hevesiyle heyecanlandı. Karanlıkta, yüzünde bir gülümseme oluştu.

Kapı yavaşça aralandı ve her şey göz açıp kapatınca deka oldu bitti. İçeriye giren iki gölgeye muhafızlar var güçleriyle saldırdılar.

Ancak karşılarında Eczacı ile çırağı değil, tepeden tırnağa karalara bürünmüş, kılıçlı iki yabancı olduğunu gördüler, üstelik adamlar kılıç kullanmasını da çok iyi bilen cinstendi. Birbirinin

tıpatıp aynı giysileri kuşanmış olan kıvrıkcık sarı saçlı bu adamlar şeytani meleklerle benziyorlardı âdetâ ve cehennemden çıkmış gibi çarpıyorlardı.

Yalnızca birkaç kılıç darbesinden sonra silahsız hale getirdikleri muhafızları, kuşkusuz böyle bir vahşet gösterisine zerre hazırlıklı olmayan Baş Engizisyoncu'nun dehşet dolu bakışlarının altında paramparça ediverdiler.

İki ceset neredeyse aynı anda kendi kanlarından oluşan gölete yığıldı.

“Ne karşılama ama!” diye eğlendi, iki adamdan daha iri yarı olanı, kılıcındaki kanı yanı başındaki yatağın çarşafına silerken. Sonra başını yana eğip dudağında meraklı bir sırıtışla Engizisyoncu'ya doğru ilerledi. “Vay canına! Yüzünüzün haline bakın.” Yüzü yeni doğan aydan bile daha beyaz kesilmiş olan Humbert, şaşkınlıktan ağzı bir karış açık, donup kalmıştı.

“Peki ya şu güzel sakallı, gelincik oymuşa benzer surat için siz bir şey söyleyecek misiniz kardeşim?” diye sözlerini sürdürdü, Engizisyoncu'ya artık dokunacak kadar yaklaşmış olan adam.

“Tabii ki söyleyeceğim!” diye yanıtladı, kapının yanında neşeli bir suratla dikilmiş olan diğeri.

“Gerçi üzerinde ne piskopos kıyafeti ne de göğsünde haçı var ama bence karşımızdaki Guillaume Humbert'den başkası değil!”

“Tabii ya! Fransa'nın Baş Engizisyoncusu! Ah! Ekselansları, şu anda önünüzde sizin en büyük iki hayranınız duruyor! Gerçekten! Sizi temin ederim! Sizinle alay ettiğimi sanıyorsunuz ama biz sizin sadık takipçilerinizdeniz! Siz bizim için sonsuz bir ilham kaynağı, bir idolsünüz! Bir rehbersiniz! Bu nedenle, arkadaşlarınızın bizi böylesine kötü karşılamalarının bana hayal kırıklığı yaşattığını söylemeden edemeyeceğim!”

“Ben... Ben çok üzgünüm,” diye mırıldandı, birdenbire tüm kudretini ve o çok iyi bildiğimiz kibrini kaybetmiş görünen Humbert. “Biz... Biz başkalarını bekliyorduk...”

“Ah!” diye bağırdı iri yarı sarışın bir rahatlama belirtisi olarak ellerini kaldırırken. “O zaman bu yalnızca basit bir hata yüzünden oldu? İçimi rahatlattınız doğrusu! Acaba Ekselanslarının kimi beklemekte olduğunu sorabilir miyim?”

Karşısındaki adamın alaycı güler yüzüne bir dakika bile kanmayan Humbert, kel kafasında beliren ter damlalarını sildi. Sayısız işkenceye katılmış olan Piskopos, kendisinin de sık sık başvurduğu açılış söylevinin nasıl sonuçlanacağını hemen anlamıştı elbette. Kimsenin felaketine sevinmeyi hoş bulmuyor olsak da okurlarımızla birlikte, celladın kurban durumuna düştüğü böylesi bir ironiye kayıtsız da kalamıyoruz.

“Haydi ama beyefendi, kimi bekliyordunuz?”

“Bir adamı,” diye soludu Engizisyoncu. “Bir eczacıyı.. Kral’ın emriyle sorgulanması gerekiyor.”

“Şu işe bakın? Bir eczacı demek! Ne kadar da ilginç!” diye bağırdı süvari silah arkadaşına dönerek. “Bizim de peşinde olduğumuz adam olmasın bu? Şu anda aynı odada bulunduğumuza göre, durumun bu olmasına şaşırılmamalı. Ancak yine de emin olmak için sizin eczacınızın adını öğrenebilir miyim?”

“Andreas Saint-Loup,” diye yanıtladı Humbert çabucak. “Siz de onu arıyorsanız, aynı taraftayız demektir!”

“Zavallı dostum... Ne yazık ki kardeşim ile ben, bu dünyada kimseyle aynı tarafta olamayız.”

“Peki o zaman sizin Saint-Loup ile derdiniz ne?”

“Pardon beyefendi ama sanırım soru sorma hakkı bana ait! Kılıçların bizim elimizde olduğunu unutuyorsunuz galiba?”

Demin biraz rahatlamış olan Engizisyoncu yeniden kaskatı kesilerek ufak odanın duvarına dayandı.

“Peki sayın Engizisyoncu, bu tutuklama kararının nedenini öğrenebilir miyim?”

“Saint-Loup sapkınlıktan aranıyor ve belki de Şansölye Guillaume Nogaret’nin öldürülmesinden.”

“Bu kadar mı?”

“Bu kadar mı da ne demek?”

“Haydi ama Humbert! Daha fazla aptallaşmanın âlemi yok! Kral Philippe’in Fransa’nın en ünlü engizisyoncusunu basit bir sapkınlık ve cinayet şüphelisinin peşine takacağını mı sanıyorsunuz gerçekten?”

“Ama söz konusu kişi, ülkenin en üst mevkisinde yer alan adamlardan birini öldürdü!” diye karşı çıktı Piskopos.

“Bu adamın peşine düşmenizin başka bir nedeni olmadığından emin misiniz? Bu olayda çok daha derin çıkarların söz konusu olduğundan şüphelenmediniz mi?”

“Asla!” diye yanıtladı Humbert heyecanla.

Fakat adam haklıydı: Marigny kardeşlerin kendisine tüm gerçeği söylememiş olduklarını o esnada büyük bir öfkeyle idrak etti. Onu kullanmışlardı.

“Size ne tür bir sapkınlıktan dolayı suçlandığını söylediler mi?” diye sordu siyahlı adam.

“Eczacı dinsiz biri ve gnostiklerle iş birliği içinde olduğu görülmüş.”

“Haydi canım! Kimmiş bu gnostikler?”

“Şey, öncelikle Paris’teki Üstat Eckhart...”

“Tanrı aşkına! Şu sefil Eckhart von Hochheim gnostik değildir ki! Onun için olsa olsa mistik denebilir...”

“Onu aynı zamanda Artenay’de Arnaud de Roulay ile, Saintes’te de Denis de Tourville ile görenler olmuş. Bu ikisinin aydın gnostiklerden olduğunu herkes bilir.”

“Öyle mi? Peki onlarla ne üzerine konuşmuş acaba?”

“Ne olacak, *gnosis* üzerine tabii ki!”

“Daha başka bir şey konuşup konuşmadıklarını bilmiyorsunuz yani?”

“Hayır, ama onu sorguya çekersek hepsini ötecektir. Bana izin verin de...”

“Bir kitaptan bahsettiklerini duymadınız mı?” diye lafını kesti iri yarı sarışın.

“Kitap mı? *Gnosis*  zerine pek çok kitap var... Arnaud de Roulay’yn evi onlarla doluydu ama ben hepsini yaktım.”

“Anlıyorum. Özel bir kitaptan bahsedilmedi mi size?”

“Hayır. Bahsedilmeli miydi? Hangi kitap bu acaba?”

“ z lerek belirtmeliyim ki hiçbir şekilde i imize yaramazsınız bayım.”

“Ama...”

“Susun!” diye lafını kesti adam, Engizisyoncu’nun ağzına elini sıkıca bastırarak.

Bakışları ve hareketlerinde hayvanlara özgü bir donukluk vardı. Amacı kötü olmasaydı zarif denebilecek bir yavaşlıkla kılıcını çeken adam, keskin silahın ucunu Humbert’in  demelmesine dayadı. Gözleri yuvalarından fırlayan adam çaresizlikle boğazındaki silahı uzaklaştırmaya çalışsa da nafileydi çünkü tek bir hamleyle etini delen kılıç kanlar fışkırtarak boğazına girdi. Süvari kılıcını çıkardı ve kurbanının tüm ağırlığıyla ayaklarının dibine yuvarlanmasına izin verdi.

 şte Fransa’nın Ba  Engizisyoncusu, işkenceci ve cellat Guillaume Humbert kimsenin haberi olmadan böyle ölüp gidiverdi. Tarih kitaplarında adamı araştıracak meraklı okurlarımızın, adamın nerede ve nasıl öldüğünün hâlâ gizemini koruduğunu öğrenince hiç  a ırmayacaklarını sanıyoruz.

Yüzünün ifadesi bir an olsun değişmeyen adam, önündeki cesedi ayağının ucuyla itti ve odanın kapısının ardında duran kardeşinin yanına gitti çünkü bu defa Eczaci’ya pusu kurma sırası onlara gelmişti.

“Söyle bakalım ufaklık, daha ne kadar peşimizden gelmeyi düşünüyorsun?” diye sordu Andreas, şatonun önünden beri uzaktan kendilerini takip eden Aalis’e doğru dönerek.

Genç kız hareketsiz kaldı ve yanıt vermeyerek gözlerini yere indirdi. Andreas sokağı geçip iri yeşil gözlü Oksitanyalı kıza yaklaştı. İçinden bir ses o gözlerden kurtulmanın epey zor olacağını söylüyordu. Başkan’a ukalalık yaptığı için pişman olur gibiydi.

“Daha ne kadar peşimizden geleceksin?” diye tekrarladı.

Aalis omuzlarını silkti.

“Şey... Doğrusunu söylemek gerekirse başka ne yapacağımı bilmiyorum.”

“Karnını doyurabilmen için sana biraz para vermemi ister misin?”

“Şey, hayır. Ben... Ben sizinle kalmayı tercih ederim.”

“Ne yazık ki bu mümkün değil Bayan Aalis çünkü çırağımla ben buradan çok uzaklara gideceğiz.”

Kız gene omzunu silkti.

“Uzun yolculuklardan korkmam ben.”

“Ama bu yolculukta sana yer yok. Üzgünüm. Haydi... Artık peşimizi bırak.”

Andreas içini çekti, sonra Robin’i önüne itekleyerek yeniden yola koyuldu. Fakat az sonra göz ucuyla bakınca genç kızın arkalarından gelmeyi sürdürdüğünü fark etti. Şaşırmış bir şekilde yeniden durdu ve çırağını omuzlarından yakaladı.

“Söyle bana Robin, aynı yaşlarda olduğunuza göre belki bu... yaratığın dilinden anlarsın, ha? Durumu basitçe ona anlatabilir misin? Bana söylediklerimi pek anlayamamış gibi geldi de...”

Yüzü kıpkırmızı kesilen Robin birkaç anlaşılmaz laf geveledi. Genç kız onu huzursuz ediyordu. Yana ındaki kurumuş kan izleri, kirli cildi, yırtık pırtık kıyafeti, kirden matlaşmış uzun kahverengi saçlarıyla öylesine vahşi bir hali vardı ki kızın karşısında dili tutuluyordu âdetâ.

Andreas bezmiş bir şekilde i ini çekti.

“Anlaşılan bulaşıcı bir aptallıktan muzdaribiz,” diye söylendi. “Peki. Son bir defa daha deneyeceğim. Aalis, bizimle gelemezsin. Anladın mı? Sen, Aalis... ben ve arkamda duran kızıl kafalı sersemle birlikte gelemezsin. Anladın mı?”

Ancak aklından geçen, korku, yalnızlık, bir çeşit aile bulma ihtiya ı, belki de bir daha yalnız uyuyamama endişesi gibi binbir türlü düşünce bakışlarından okunan kız hiç sesini  ıkarımayıp öylece dikildi. Sözlerle ifade edemiyordu ama yardımına koştuğu i in güvenini kazanmış olan bu adama i ini döküp kurtulmak istediği öyle çok acı vardı ki.

“Senin adına özgürlüğünü geri kazandım,” dedi Andreas. “Bundan faydal n. Ne istersen onu yap. Kendine iyi bir i  bul, kendi ya ıtlarınla e lenmene bak... Ama ben ve  ıra ımın atlarımızla buradan çok uzaklarda tamamlamamız gereken bir yolculuğa çıkmamız gerekiyor ve sen de bizimle gelemezsin. Sana verebileceğimiz hiçbir şey yok.”

“Ben... Anlıyorum,” diye mırıldandı sonunda, boğazı düğümlenerek. “Ben... Yaptıklarınız için size teşekkür ederim. Elveda!”

Genç kız arkasını döndü ve ba ı  ne eğik, hızlı adımlarla uzaklaştı. Ardignac’ın önünde tek damla gözyaşı d kmemi ti ama o anda hüngür hüngür ağlamaya ba ladı ı muhtemeldi.

Yumruklarını sıkışmış olan Andreas kızın sokakta uzaklaşmasını izledi.

“Usta... Kıza hiç de kibar davranmadınız.”

Eczacı, çırağına döndü ve genç adamı uzun uzun süzdü.

“Hay şeytan, kızı zerre tanımadan hemen âşık mı oldun?”

“Ne alakası var!” diye çıkıştı genç adam yanakları yeniden kıpkırmızı olurken. “Ben sadece... Önce onu kurtardınız, sonrasında da elini tutmayı bıraktınız demek istedim! Onu şimdi terk ederseniz kurtarmış olmanızın da bir anlamı kalmayacak ki...”

“Ben onu kurtarmadım, bir adamın kendini lanetlemesine engel oldum.”

“Bana kelime oyunu yapmayın usta.”

“Haydi ama genç adam, ergenlik heyecanlarının aklını bulandırmasına izin verme. Onun bizimle gelmesine izin vermemizin senin işine yarayacağını mı sanıyorsun?”

Robin başını eğdi.

“Yarın sabah erkenden yola çıkıyoruz. Pamplona hâlâ çok uzgımızda. Şimdi hana dönüp karnımızı doyuralım ve dinlenelim. Bir daha da bu konuyu açmayalım.”

Böylece, kalpleri suçluluk duygusuyla hafiften ağırlaşmış olan iki yoldaş, kendilerini bekleyen tuzağa körlemesine ilerlemeye koyuldular.

Hana varınca, derhal büyük salona geçip yemeğe oturdular. Etraflarında buldukları Güneyli insanlara özgü neşe ve sıcaklıktan dolayı keyifleri yerine gelmişti. Bölgenin spesiyalitesi olarak önlerine konan yumurta, kaymak, sivri biber ve jambondan yapılmış yemeği yalayıp yuttular. Paris’ten kaçtıklarından beri böylesine güzel bir ziyafet çekmemişlerdi doğrusu. Fransa’da olduklarından dolayı tahmin edebileceğiniz gibi bol bol da şarap içtiler. Ancak Robin yavaş yavaş içmeye alışıyor olmalıydı ki bu defa ayaklarının üzerinde durabiliyordu. İki geç saatlere dek gülüp eğlendiler, ta ki çırak birden ayağa fırlayana dek.

“U... Us... Usta!” diye bağırdı genç adam, parmağını hanın pencerelerinden birine doğru uzatarak. “Kü... küçük kız... O... o burada!”

Eczacı yumruğunu masaya vurdu ve gözlerinden yaşlar akarak kahkahalarla gülmeye başladı.

“Zavallı Robin! Kıza öylesine abayı yaktın demek, nereye bakan onu görüyorsun!”

“Hayır Andreas! Sizi temin ederim! O... o buradaydı. Camın ardından bize bakıyordu!”

“Beni   n adımla çağırarak kadar mı kafayı buldun sen!”

“Size burada diyorum!” diye homurdandı Robin kırgın bir tavırla. Masalar ile sandalyelerin arasından zar zor ilerlemeye çalışarak çoğuna çarpıp sonunda dengesini kaybetti.

Ustasının ve diğer müşterilerin kahkahaları eşliğinde salonun ucuna varmayı başardı, sonra mutfağın yanındaki, tuvaletlerin, ahırların ve eyerlerin saklandığı ufak bir kulübenin bulunduğu avluya açılan ufak kapıdan geçti.

“Bayan Aalis!” diye bağırdı, kendisine hiç yakışmayan tehditkâr bir tavırla parmağını gölgelere doğru uzatarak. “Burada olduğunuzu biliyorum! Ve bizi g  zetlemeniz... bizi g  zetlemeniz de çok ayıp!”

Sesi evlerin cephelerinde yankılandı. Ama hiçbir karşılık gelmedi. Bununla birlikte, camın diğer tarafında kızın yüzünü görmüş olduğundan hiç şüphesi yoktu. Dar ve güzel biçimli burnu, iki ucunda birer gamze olan hoş dudakları ve iri, ilkbahar gibi yeşil gözleriyle aynı anda hem vahşi hem de zarif olabilen o yüzü. Robin yüzünü buruşturdu. Hay şeytan! Saint-Loup’nun hakkı vardı! Genç kız onu çok etkilemişti. Ancak bu bir şeyi değiştirmezdi. Onun oralarda bir yerlerde saklandığından emindi!

Sonra ahırdan gelen bir ses dikkatini çekti.

Gölmeyi sürdüren Andreas, sonunda odasına çıkmasının ve şurubunu içip güzel bir uyku çekmesinin vaktinin geldiğine karar verdi. Robin hâlâ dışarıdaydı ve o genç kız da gerçekten oradaysa, Saint-Loup ikisini baş başa bırakıp o yaşlarda keşfedilmesi gerekenleri birlikte bulmalarına izin vermesinin daha iyi olacağını düşündü. Sonuç olarak, ahırdaki samanların üzerinde biraz tepişmek saf-taron çırağına epey iyi gelecekti. Yaşadığı onca maceradan sonra genç adam azıcık eğlenmeyi hak etmişti ayrıca. *Bir taşla iki kuş*, diye düşündü.

Gözleri parlayan Andreas, yedikleri leziz yemek ve gösterdiği konukseverlik için hancıya teşekkür ettikten sonra sarsak adımlarla odalarına çıkan merdiveni tırmanmaya başladı. Duvarlar etrafında dalgalanır gibiydi, ayakları da demirci çekici gibi ağırlaşmıştı. Dünyanın ayaklarının altında ezilmesinden korkuyormuşçasına adımlarını dikkatle atarak odalarının bulunduğu kata vardı ve ilerlemeden önce bir anlığına durdu. Yanına mum almayı akıl edememişti ve koridor da zifirî karanlıktı, neyse ki yolunu biliyordu: karşısındaki en sondaki kapıya gidecekti.

Bulunduğu katta çıt çıkmıyordu, yemek salonunun yoğun kokusu bile hafiflemişti. Ortam sakin ve sessizdi. Ancak Andreas'ın başı uğulduyordu. Bu kadar çok içtiği için kendine kızdı.

Odaya birkaç adım kalmıştı ki önce bir el omzunu sertçe yakaladı, o daha tepki veremeden bir başkası da ağzını kapatıverdi. Andreas arkasını dönünce karşısında, bembeyaz kesilmiş yüzü ve

dehşet içindeki bakışlarıyla Robin'i gördü.  ıra ı işaret parmağını yavaşça dudaklarına götürüp ustasına susmasını işaret etti.

"Buradalar," diye fısıldadı. "Magdala'yı öldüren atlılar! Ahırda atlarını gördüm! Hanın bir yerinde gizleniyor olmalılar... Hatta belki de bizim odamızdalarıdır!"

Aldığı haberle aniden ayılan Eczacı donup kaldı, sonra bir merdivene bir de odalarına baktı. Paraları, afyon şurubu... tüm eşyaları içerideydi. Ama Robin haklıydı, çok büyük olasılıkla, o iki süvari o sırada odalarında gizlenmiş, gelmelerini bekliyordu.

"Hemen gidelim," diye mırıldandı, i ini büyük bir   ke kaplarken.

"Tamam usta. Bayan Aalis aşağıda. Şu anda atlarımızı eyerliyor."

Andreas kaşlarını çattı.

"Demek gerçekten buradaymış?"

Robin başını salladı. Sonra, ikisi birlikte mümkün olduğunca az ses çıkararak merdivenlere doğru ilerlemeye ba ladılar. Ancak anlaşılan, başarılı olamadılar ki tam merdivenlerin başına geldiklerinde odalarının kapısı yavaşça aralandı ve Andreas kapıda beliren atlının gölgesini tam zamanında fark etti.

"Ko !" diye emretti, çırağını itekleyerek.

Tüm tedbiri elden bırakan ikili, basamakları dörder dörder inerek alt kata ulaşıp yemek salonunu geçtiler ve Aalis'in, tek atın üzerine binmiş, diğerini de yularından tutmuş bir halde kendilerini beklediği avluya koştular. Kız, Andreas'ın atına binmişti, başını salladı ve kızın önüne atladı. Sonra Bayonne sokaklarında d rt nla ilerlemeye ba ladılar.

"Endişelenmeyin!" diye bağırdı Aalis, Eczacı'nın beline sıkı sıkı tutunarak. "Eyerlerini sakladım ve atlarını da başladım!"

Ancak bu önlemlerin peşlerindeki adamları fazla yava latmayaca ını bilen Andreas yanıt vermedi. Adamlar çok geçmeden izlerini bulacaktı.

O anda, bir gerçeği tüm çıplaklığıyla kavradı. Adamların, Guillaume Humbert kadar azimli olmasının tek bir anlamı olabildi: Amaçları kendisini öldürmekti ve bunu bir nedenden ötürü

mümkün olduğunca çabuk yapmaları gerekiyordu. Hafızası onu yanıltmıyorsa, bu gizemli atlılara bir zararı dokunmamış olduğuna göre, adamların bu ölümcül kovalamacayı gerçekleştirmelerinin iki nedeni olabilirdi: Ya Andreas farkında olmadan kimseye söylememesi gereken bir bilgi sahibiydi ya da kendisinden gizlenen bir sırrı keşfetmesine engel olmak isteniyordu. Bu iki olasılık da onun araştırma hırsını kamçılamaktan başka bir işe yaramadı, ne kadar akıl almaz olursa olsun, gnostiklerin aralamış olduğu gizemin üzerindeki örtüyü kaldırıp atmayı artık eskisinden de çok istiyordu. Bunu yapmak hakkıydı, gerekliydi ve hatta hayatiydi.

Gecenin karanlığında son hızla at koşturarak, nal seslerinin evlerin duvarlarından yankılandığı sokaklardan geçtiler ve Nive kıyısına ulaşır Tour de Sault'a kadar güneye ilerlediler. Buradan da kolayca şehir dışarı çıktılar çünkü vakit kimsenin içeri giremeyeceği ancak isteyen herkesi çıkabileceği kadar geçti.

Hızlarını kesmeden, Pireneler'den buraya dek kıvrıla kıvrıla gelen nehrin kenarındaki yoldan ilerlemeye koyuldular. Sağ taraflarında ekili araziler ve gündüzleri bölgeyi binbir renge boyayan ormanları geçerek geç saatlere dek dörtmala koşturdular. Uyukudaki Ustaritz kasabasını geçip Nive Nehri'nin ilk tepeleri aştığı yere uzandılar. Sonra yorgun düşmüş bir halde su kenarındaki bir korulukta mola verdiler, peşlerinden gelenleri fark edebilmek için yüksek bir noktayı seçmişlerdi.

"Sıra ile nöbet tutmalıyız," diye açıkladı Andreas ciddi bir suratla, atları sıkıca ağaca bağlarken. "Ateş yakmak da kesinlikle yasak."

"Peşinizdeki adamların derdi ne?" diye sordu Aalis, bir yandan da eyerleri çözmeye yardım ediyordu.

"Aslına bakarsan bunu ben de bilmiyorum. Tek söyleyebileceğim ufaklık, niyetlerinin iyi olmadığı ve sen de madem maceramıza katılmak için bu kadar ısrarcısın, onların bu şiddetli düşmanlığından kendi payını almaya hazır olsan iyi edersin... Yani sen de bu gece

nöbet tutacaksın, Bayonne’da kalsaydın mışıl mışıl uyuyabilirdin oysa.”

“  yle mi? Sizin için gelmem daha iyi oldu demek. En azından sayemde daha fazla uyuyabileceksiniz, değil mi?”

“Ama aynı zamanda doyurmamız gereken boğazlar arttı,” diye yanıtladı Andreas.

“Kimsenin bana yemek bulmasına ihtiyacım yok,” diye kendini savundu kız.

“İyi o zaman.”

“En azından nereye gittiğimizi öğrenebilir miyim?”

Andreas yanıtlamadan önce biraz tereddüt etti:

“Pamplona’ya, Navarra Krallığı’na.”

“Ne yapacağız orada?” diye bastırdı kız.

“Amma da meraklısın!”

“Madem artık sizden biriyim..”

“Orası kesin değil!”

“  yle olsun. Ama eğer sizden olsaydım, Pamplona’da ne yapacaktım?”

Eczacı başını salladı, ufaklığın dikbaşıllığına sinirlensin mi yoksa neşelensin mi tam olarak karar veremiyordu.

“Var olmayan bir kitabı arayacağız.”

“Ne saçma iş! Var olmayan bir şeyi aramanın anlamı ne?”

“Sorun çok aptalca Aalis. Var olmadığı için işin anlamı da onu aramakta zaten.”

Genç kız gözlerini şaşkınlıkla a tı.

“şimdi siz ikiniz uyuyun, nöbet sırası gelince Robin’i uyaracağım. Son olarak da sen k      m, geceyi sonlandıracaksın.”

Yaptıkları tehlikeli kaçıştan ötürü perişan hale gelmiş olan gençler Andreas’ı ikiletmediler ve hemen uykuya daldılar. Sanki birbirlerine yaklaşmaktan   ekiniyorlarmış gibi korulukta inşa ettikleri derme çatma barınağın birbirine uzak köşelerine uzanmışlardı, ama her birinin nedeni f  rkliydi tabii.

Böylece, gecenin geri kalanında sırayla nöbete kalktılar ve sabah olunca Aalis iki adamı uyandırdı. Etrafta bulduğu yemişler ve bitkilerle kahvaltı hazırlamıştı, ilkbahar döneminde o bölgede bolca yetişen kuzu mantarlarından toplamıştı. Ayrıca heybesinde son kalan iki peksimeti de ikram etti.

Kızın özeninden etkilenen Andreas gülümsemeden edemedi.

“Küçük hanımın yanımızda kalmaya pek hevesli olduğunu görüyorum...”

Yüksekteki bir kayanın üzerine yerleşmiş olan Aalis yanıt vermedi ve ikisi güneş altında kahvaltı ederken etrafı gözetliyormuş gibi yapmaya devam etti.

“Sizce izimizi kaybetmişler midir?” diye sordu Robin kahvaltısını bitirince.

“Asla kaybetmeyeceklerinden korkuyorum oğlum. Onlardan da Humbert’den de kurtulabileceğimizi sanmıyorum. Er ya da geç onlarla karşı karşıya gelmemiz gerekecek ve sonsuz zalimliğine rağmen Humbert beni bu ikisi kadar korkutmuyor.”

Gerçekte Andreas o dakikalarda Humbert’in öldüğünden ve çok daha az tehditkâr bir düşmana dönüştüğünden habersizdi, tabii hortlaklara inanıyorsanız başka...

“Şimdilik güneye doğru ilerlemeye devam edelim,” dedi çırağının içini rahatlatmak amacıyla. “Pamplona, dağların hemen diğer tarafında. Gün boyunca dörtnala gidersek belki akşama veya en geç yarın sabaha oraya varırız.”

“Peki ya o?” diye sordu Robin alçak sesle, başını Aalis’in olduğu yöne doğru eğerek.

“O mu? Doğrusunu söylemek gerekirse ben ömrü hayatımda böyle dikkafalılık görmedim. Madem şimdi burada ve yanımızda kalmak niyetinde, o halde ona birkaç gün daha katlanabiliriz...”

Bu bakış açısı genç adamı rahatsız etmiş benzemiyordu. Az sonra atlarını eyerlediler ve yeniden yola koyuldular. Aalis yine sessizce Andreas’ın arkasına oturmuştu. Onun için yeni bir hayat

başlamıştı bile ve sanki Zacharias'ın genç kızın sahip olmasını temenni ettiği kaderi kucaklarcasına, gencecik sırtına binmiş yükler yavaş yavaş yok olmaya başlıyordu.

Engizisyoncu ve iki muhafızının delik deşik edilmiş kanlı bedenleri şafak vaktinde hancı tarafından, odanın parasını ödemedi kaçan kafası tıraşlı adamın odasında bulundu. Üzerinde makamını belli eden giysiler bulunmasa da Piskopos Guillaume Humbert çabucak teşhis edildi ve bu haber, birkaç yıl önce İngiliz yönetimi tarafından Bayonne Belediye Başkanı ve Lordu ilan edilen Pascal de Viele'in kulağına ulaştı.

Başkan, her ne kadar İngilizlere bağlılık yemini etmişse de olayın daha çok Fransa Kralı Yakışıklı Philippe'i ilgilendirdiğini kavrayarak aciliyetle Paris'e bir ulak gönderdi. Yapılan bu harekete, yirmi yıldır gergin olan ilişkileri düzeltmek adına bir iyi niyet göstergesi olarak bakılıyordu.

Öğleden önce şatonun en iyi atına binmiş olarak kuzeye doğru yola çıkan ulağın beş altı gün içinde Paris'e ulaşması bekleniyordu.

Bundan böyle, Denis de Tourville'in kendilerine taktığı isim olan *Mal'akhim* adıyla anacağımız sarışın kara atlıları ise o sıralarda güneye doğru ilerlerken buluyoruz.

Adamlar av peşinde olduklarında birbirleriyle nadiren konuşurdu ancak son olarak meydana gelen olaylar onlar açısından da pek sıradan değildi anlaşılan ki Camboa yolunda duraklayarak toprağı inceleyip ufku taradıktan sonra aralarında karanlık ve kısa bir konuşma yaptılar.

"Buradan geçmemişler," dedi Suriel adındaki, aralarından daha iri yarı olanı, atına binmeden önce.

“Ama siz de benim gibi, nereye gittiklerini çok iyi biliyorsunuz kardeşim,” diye yanıtladı diğeri. Onun ismi de Suryan’dı.

“Belki de başka bir yoldan gidiyorlardır.”

“Biz de onları varış noktalarında bekleriz.”

“Bizi yine atlatmayı başardılar. Saint-Loup belki de kuşkulan-
dığımızdan çok daha fazlasını biliyordur. Onun aradığını bulmasına
hiçbir şekilde izin veremeyiz.”

“O halde vakit kaybetmeyelim,” dedi Suryan kendi iri atına
binerken.

Sonra Herkül’  Aetolia’ya dek takip eden iki sentor misali,
dağlara doğru d rtnele uzaklaştılar.

Nehir kıyısını hiç terk etmeyen Andreas, Robin ve Aalis ormanlarla kaplı tepelerin arasında kıvrılan nehir yatağı boyunca ilerleyerek, süsen ve kızılıkantarın çiçekleriyle süslenmiş yemyeşil yaylalardan geçtiler, ancak yokuş yukarı gittikleri ve atlarından biri iki kişi taşıdığı için gün boyunca istedikleri hızla ilerleyemediler. Öğlen olduğunda daha yeni Saint-Jean-Pied-de-Port'un yakınlarından geçip akşam olunca da Navarra Krallığı'nın girişinde bulunan Orreaga'da durmak zorunda kaldılar. Avrupa tarihini yakından bilenler, burayı Roncevaux adıyla da tanır, çünkü Pamplona kentinin yağmalanmasından sonra Şarlman'ın artçı birliğini yöneten Roland, Basklar tarafından burada pusuya düşürülmüş ve efsanelere konu olacak şekilde öldürülmüştür. Tabii bu, bambaşka bir öykü.

Burada da Compostela yolunu izleyen pek çok hacı adayı konaklıyordu, ancak Robin ile üstadı epey zaman önceden numara yapmayı bırakıp normal giysilere büründüklerinden, fazla tantana koparmadan ve isimlerini vermeden ufak bir hana yerleştiler. Ayrıca varlıklarının çoğu Bayonne'daki han odasında kaldığı için paraları azdı ve idareli davranmaları gerekiyordu. Kaldıkları mütevazı yapı şehrin dışında, Pireneler'in o bölgedeki en yüksek yeri olan Orzan-zurieta Dağları'nın eteğindeydi. Andreas'ın konaklamak için orayı seçmesinin bir nedeni de buydu zaten. Bulundukları noktadan her taraf açıkça görünüyordu.

Penceresi vadiye bakan, özel bir oda kiraladılar çünkü o gece de sırayla nöbet tutacaklardı.

Yine epey leziz bir akşam yemeği yedikten sonra (çünkü o bölgede yemekler nefisti) üçlümüz üst kattaki odalarına çıktılar. İki genç, yolculuklarının gereği olarak böylesine yakınlaşmak zorunda kaldıkları için gözle görülür şekilde utanıyorlardı. Aalis, Robin yokmuş gibi davranıyor, yalnızca Eczacı ile konuşup sadece ona bakıyordu. Genç çırak ise kaçamak bakışlar atmaktan kendini alamadığı genç kızla göz göze geldiği anda kafasını öne eğiyordu. Bu acayip durumun saçmalığı Andreas'ın gözünden kaçmamıştı elbette, bu nedenle ikisini biraz olsun kaynaştırmaya karar verdi.

"Heybende öyle özenle ne sakladığını öğrenmemizde bir sakınca var mı acaba Aalis?" diye sordu, pencerenin kenarına oturup dışarıdaki karanlığı gözetlerken.

"Şey... Bir müzik enstrümanı."

"Senin mi?"

Genç kız duraksadı.

"Sanırım... Sanırım artık benim oldu."

"Amma gizemli bir yanıt verdin yahu!" diye eğlendi Eczacı. "Yoksa onu çaldın mı?"

"Hayır!" diye karşı çıktı genç kız. "Ölmüş bir arkadaşıma aitti. Onu Bayonne'da oturan oğluna götürmem gerekiyordu ama onun da öldüğünü öğrendim. O yüzden onu saklamak istiyorum. Ama nasıl çalacağımı bilmiyorum..."

"Nasıl bir çalgı bu?"

"Bir psalteri."

"Demek öyle! Bana göstermek ister misin?"

Genç kız duraksadı, sonra başını sallayarak çalgıyı heybeden çıkarıp sanki bir hazine takdim ediyormuşçasına törensel bir tavırla adama gösterdi. Andreas başıyla aleti beğendiğini anlatan bir işaret yaptı, tahta gövdeyi inceledi ve yavaşça dizlerinin üzerine koydu.

"Pek güzel bir psalteriymiş bu," dedi.

"Bunu diyebildiğinize göre daha önce bu aletten görmüş olmalısınız?"

Eczacı yanıt vermedi. Sol başparmağıyla üç tele birden vurunca çalgıdan, istediği notadan çok uzak, sert ve metalik bir ses çıktı.

“Hay şeytan!” diye söylendi Eczacı gülerek. “Uzun zamandır akort edilmemiş bu! Teller de berbat halde.”

“Çalmasını biliyor musunuz?” diye şaşırdı Aalis.

“Sorman gereken ilk soru, onu akort etmesini bilip bilmediğim olmalıydı! Bu çalgıda tam altmış dokuz tel var ufaklık! Gene de deneyeceğim ama mızrapları da yanında mı bari?”

“Nesi?”

“Mızrapları. Telleri çalmaya yarayan iki küçük tahta alet.”

“Hayır, yok,” diye yanıtladı genç kız üzgün bir tavırla. “Arkadaşımin evinde onları gördüğümü de anımsamıyorum. Neye benzerler?”

“İki tahta kaşık gibi, uçlara doğru kıvrık ve el kadar da büyük.”

Genç kız düşündü.

“Ben size yaparsam, onu çalabilecek misiniz?”

“Sen mızrap yapmasını biliyor musun?”

Yüzü birden aydınlanan Aalis yanıt vermeden kalktı ve iki adamın kuşkulu bakışlarının altında odadan çıktı. Az sonra döndüğünde, ellerine iki parça odun vardı. Yeniden çıkını karıştırıp Luc’un heybesini çıkardı, sonra yine hiçbir söz söylemeden antika bıçaklarıyla tahtaları şekillendirmeye koyuldu.

Andreas büyülenmiş gibi biraz daha kızın çalışmasını izledikten ve onun sandığından da donanımlı biri olduğunu düşündükten sonra enstrümanı akort etmeye başladı. Tahmin ettiği gibi epey zor bir iş olacaktı bu. Zaman zaman başını kaldırıyor ve Aalis’e, mızraplara vermesi gereken şekil üzerine tavsiyelerde bulunuyordu.

Bu şaşırtıcı hazırlık süresince gözlerini dikmiş ikisini sessizce izleyen Robin, yol arkadaşlarından hangisinin daha tuhaf olduğunu kendine soruyordu.

Aalis işini bitirince iki minik aleti, son telleri sıkmakta olan Eczacı’ya gururla gösterdi. Andreas mızrapları hayranlıkla ellerine

aldı, tarttı, bir an ikisini de havaya kaldırıp inceledikten sonra gözlerini kapatıp sonsuz bir keyifle   almaya koyuldu.

  ri iri a  tı   gözleri nemlenen Aalis, bakışlarını Andreas'tan ayırmadan birkaç adım gerileyerek çırağın yanına oturdu ve ikisi birlikte üstatlarının gösterisini hayranlıkla izlemeye koyuldular.

  algının sesi, sanki aynı anda pek çok müzisyen çalıyormuş gibi zengin bir armoni potporisi sunuyordu: Birlikte veya birbirlerinin ardı sıra vurulan teller uzun süre titreşerek zarifçe uzayıp giden sihirli akortlar   retiyor ve ilahî bir dokunuş gibi insanın i  ini hafifletiyordu. Derin bir melankoliyi yansıtan sakın ve usta i  i melodi, aynı anda hem hüzünlü hem de güzel bir hikâye anlatıyor gibiydi, yani bir a  k hikâyesini.

Andreas parçayı bitirdiğinde uzun ve harika bir sessizlik oldu, hislerini dışarı yansıtmamasıyla   nl   Eczacı, bu süre zarfında yüzünün duygularını ele verdiğini görerek   a  ırdı. Bir an sonra yüzü gene her zamanki donuk ifadesine kavuştu ve çalgıyı   alarkenki dinginliğine eş bir sertlikle ayağa fırlayıp aleti alarak Aalis'e geri uzattı.

   ok güzel bir çalgı," dedi sanki konuyu o anlığına noktalamak istermiş gibi.

"Bu... Bu harikaydı! Acaba... bana da çalmasını öğretir misiniz?"

"Bakarız," dedi kuru bir sesle Andreas.

Sesinde ve bakışlarında Robin'in bile daha önce hiç görmediği bir değişlik vardı.

"Böyle çalmasını nerede öğrendiniz?" diye sordu genç kız ısrarla.

"Uzun hikâye."

"E, tamam, anlatın işte!"

"Bu akşam olmaz!" dedi Eczacı huysuz bir tavırla. "  ok geç oldu. Haydi,   imdi uyku vakti. Eşyalarınızı kaldırın. Robin, bu defa ilk nöbet senin."

Tek kelime daha etmeden gidip saman dolu d   e  ine kıvrılıp gençlere sırtını döndü ve gözlerini kapadı.

İşte o anda, afyon yoksunluğunun belirtileri iyiden iyiye bastırdı. Diğer ikisinden ellerinin titremesini gizleyebilmek için çok çabalamıştı, nihayet uykuya dalabildiğinde gecenin ilerleyen saatleri olmuştu.

Seine Nehri'nin çalkantılarıyla sallanan uzun ve geniş mavna, Petit-Pont'a birkaç adım kala, hızlıca kıyıya yanaştı. Paris semalarında, rüzgârın ağaçların tepesinden kopardığı beyaz ve pembe çiçek yaprakları uçuşuyordu. Canlı şehrin gürültüsüne burada, suyun ve gemilerinki de ekleniyordu. Güneşli günlerin dönüşüyle birlikte, gittikçe daha çok sayıda Parisli nehir kıyısına gezmeye gelir olmuştu ve Seine'in üzerinde tam anlamıyla bir su balesi yaşıyordu.

Çoktandır rıhtımda beklemekte olan meclis üyesi Étienne Bourdon, mavnanın içine girdi, Kral'ın kardeşini saygıyla selamladıktan sonra adamın karşısındaki banka oturdu. Bu sırada Valois Kontu da adamlarına yalnız kalabilmeleri için açığa kürek çekmeleri emrini verdi.

"Bana onu bulduğunuzu söyleyin Étienne!"

"Evet, Prensım. Daha doğrusu onun izini bulmayı başardık."

"O da olur! Hemen anlatın!"

"Nübyeli dedikleri sokak kadını Quincampoix Sokağı'nda 1260 ile 1290 yılları arasında çalışmış. Söylediklerine göre kadın, henüz pek küçük bir çocukken Sarazenler tarafından Kudüs'ten kovulan bir şövalye tarafından Mısır'dan getirilmiş. O halde bugün... yetmiş yaşında olmalı."

"Bana onun hayatta olduğunu söyleyin!"

"Evet, Prensım ama..."

"Tanrı onu kutsasın!"

"... ama kadın Paris'ten gitmiş."

“Peki ben onu nasıl bulabilirim?” diye endişelendi Valois.

“Şu sırada şehirdeki sokak kadınlarının hamiliğini yaptığı Étampes’da oturuyor. Adı Izia. Onu bulacağız.”

Tüm sabah boyunca, Pirene Dağları'nda at koşturan ve peşlerinde birilerinin olup olmadığını kontrol etmek için devamlı arkalarını gözleyen Andreas, Robin ve Aalis, kendilerine iç savaşın iyiden iyiye yıprattığı bu ihtişamlı şehrin en güzel manzaralarından birini sunan yakıcı güneşin dik ışınları altında Pamplona kentine ulaştılar.

Yakışıklı Philippe'in oğlu ve Navarra Kralı genç Louis, bundan altı yıl evvel orada taç giymiş olmasına karşın o süreden beri Pamplona'ya bir daha ayak basmamış ve Paris'te babasının yanında durmayı tercih etmişti. Çalkantılı başkenti idare etme görevini de Navarra Valisi Alphonse de Rouvroy'ya bırakmıştı. Zor bir görevdi bu.

Navarra Krallığı'nın o bölgesi çok karışıktı, güzel, ilginç ve hayranlık verici derecede çok sayıda karşıtlığı bir arada barındırıyordu. Pireneler'in son kayalıklarının üzerine inşa edilmiş olan Pamplona, ayaklarının dibinde uzanan geniş ve çorak vadiye hâkim, izole bir kaleydi.

Surlarının dibinde akan Arga Nehri'nin etrafında yalnızca birkaç cılız kavak ve meşe ağacı görünüyordu çünkü burada güneş kızıl toprağı öylesine yakıp kavuruyordu ki nehrin kendisi bile tozun etkisiyle kan gibi kıpkırmızı akıyordu.

Şehrin önüne gelen Eczacı ve iki genç yol arkadaşı, atlarını emanete bıraktıktan sonra ilk olarak manzarayı dantel gibi işleyen çok sayıda çan kulesini gördüler çünkü İber Yarımadası'ndaki ilk Hristiyan şehri olduğu söylenen bu Navarra kentinde o dönemde bile aralarında San Nicolas ve az sonra bahsedeceğimiz San Saturnino'nun

da bulunduğu sayısız kilise vardı. Ancak bir defa surların içine girince kentin pek çok zıtlığı ve rengi barındıran göz kamaştırıcı bir yer olduğunu anladılar.

Farklı kültürlerden gelme üç halk ile kimisinin Kastilya Krallığı'nı kimisinin de Fransa'yı desteklediğı ve farklı semtlerde toplanmış olan bu halkların şiddetli çarpışmalarına sahne olup duran bir kent düşünün. İşte tam olarak, kentin ana arterlerinden biri olan *rúa de las Bolserías* civarında bulunan San Saturnino semti de bunlardan biriydi ve Juan Hernández Manau isimindeki bir adamı aradıklarını söyleyen kahramanlarımız da şehir sakinleri tarafından oraya yönlendirilmişlerdi.

Hayranlıktan dilleri tutulmuş bir halde, iki yanında yüksek ve heybetli granit evlerin sıralandığı, rengârenk duvar kaplamaları ve fresklerle bezenmiş sokaklardan yürüdüler. Üzeri keskin hatlı çizgilerle boyanmış ve ahşap sokak kapılarına bronz mıhlar çakılmış evlerin önünden geçtiler. Zemini mozaiklerle bezenmiş ve insana, çığlık çığlığa bir coşkuyla kendinden geçmiş kalabalıkların ortasındaki tozu dumana katan hararetli boğa güreşlerini anımsatan kemerli meydanlardan geçtiler. Pencerelerden bellerine dek sarkmış kadınlar bağıra çağıra karşı binadakilerle muhabbet ediyorlar, sokaklarda, kafalarında ya sivri tepeli şapkalar ya da koyun derisinden boneler olan adamlar tartıştıkları mı yoksa sohbet mi ettikleri anlaşılmayan bir şekilde laflıyorlar ve tüm bu neşeli karmaşa, şehrin güzelim manzarasıyla tam bir uyum içinde birleşiyordu.

Her yerde, sokak, kilise, dükkân isimlerinde sık sık, sırasıyla Pamplona'nın ilk havari ve ilk piskoposu olan Aziz Saturnin ve Aziz Firmin isimlerine rastlanıyordu. Bu nedenle San Saturnino Kilisesi'ne yaklaşan kahramanlarımız, varmak istedikleri kutsal şehre artık yaklaşmış ve sayıları, yorgunlukları ve adanmışlıkları iyiden iyiye artmış olan Compostela hacı adaylarını sık görür olmuşlardı. Dar sokakların üzerinde tebaasına yukarıdan bakan bir hükümdar gibi yükselen kilise, tehditkâr ve dik kuleleriyle ruhaniden çok, askerî bir yapıyı andırıyordu.

Oraya başka bir iş için gelmiş olan üç gezgin, dindarların oluşturduğu kalabalığın içinden sıyrılıp kilisenin güneyindeki gölgeli bir sokağa saptılar çünkü yalnızca Andreas'ın anlayabildiği bir dilde konuşan tüccarın teki onlara âlim Hernández Manau'yu oraların en güzel ve en yüksek evinde bulacaklarını söylemişti. Tam sözü edilen eve yürüyorlardı ki Andreas birden sokağın ortasında taştan bir heykel gibi donup kaldı.

“Ne oldu usta?”

Gözlerini evden ayırmayan Eczacı'nın hasta gibi bir hali vardı. Kol yeniyle alnında biriken ter damlacıklarını sildi. Terlemesinin tek nedeni sıcak değil, aynı zamanda tatmin edilmeyen bağımlılığıydı.

“Ben... şimdi hatırlıyorum. Daha önce buraya gelmiştim,” dedi kendi kendine konuşur gibi alçak ama Robin ile Aalis'in duyabileceğini kadar yüksek bir sesle.

“Öyle mi? Bunu zaten biliyordunuz, değil mi? Denis de Tourville size söylemişti...”

“Biliyordum, evet. Ama şu anda anımsıyorum da. İkisi aynı şey değil. Haydi gidelim.”

Ciddi bir yüz ifadesi ve kırışmış bir alınla yeniden yürümeye koyuldu, adama birden çöken ızdırabı hissetmiş olan iki genç de sessizce ardından geliyordu.

Önüne geldikleri kapıyı Andreas üç defa tıklattı ve bir zaman bekledikten sonra başı örtülü, yaşlı bir kadın kapı deliği olarak kullanılan ufak bir kapağı açtı. Kapıdakileri süzen kadın, bir Kastilya lehçesi olan oranın diliyle kim olduklarını ve ne istediklerini sordu.

“Juan Hernández Manau'yu görmeye geldik. Bizi kendisine Denis de Tourville yönlendirdi,” diye açıkladı Eczacı, muhteşem bir aksan ve akıcılıkla konuşarak.

“İsimlerinizi öğrenebilir miyim?”

Andreas cevap verdi, kadın da onlara biraz beklemelerini söyledi. Ufak kapağı kapattı ve uzaklaşan ayak seslerini duydular. Az sonra, kadın geri dönüp onlara kapıyı açtı.

Tek kelime etmeyen yaşlı kadın, onları içeri buyur ederek ufak bir odaya götürdü ve burada, otoriter bir hareketle iki gence oturmalarını işaret etti.

“Üstat Manau sizinle yalnız görüşecek Bay Saint-Loup.”

Eczacı başını sallayarak çırağına ve genç Oksitanyalı kıza beklemelerini söyledi. Konuşulanları duymaya can atan gençler duruma bozulmuştu tabii ancak okurumuzun bu konuda endişe etmesine gerek yok çünkü beklenen sohbeti tüm açıklığıyla öğrenecek. Andreas daha sonra hizmetçi kadınla birlikte, âlimin kendisini beklediği yandaki odaya geçti ve karanlığa rağmen odanın ne kadar ihtişamlı dekore edildiğini anında fark etti.

Odanın iki penceresini de kapatan büyük tahta paneller dışarıdan gelen ışığı kesiyor, ortamın yegâne ışığı, yuvarlak bir masaya konmuş olan şamdan tarafından sağlanıyordu. Odanın zengin duruşunu pekiştiren loş ışık altında burası bir burjuva evinden çok bir şato odasına benziyordu. Hepsi kaliteli bir dolu mobilya ile iyi malzemeden yapılmış ve oraya buraya pitoresk bir ahenkle serpiştirilmiş hatırı sayılır sayıda biblonun tamamını fark edebilmek için odada belli bir süre geçirmek gerekiyordu. Odanın iki duvarını kaplayan ve tavana dek uzanan kitaplıkta, büyük bir titizlikle sıraya dizilmiş fasiküller ve ciltler ahenkli bir düzen içerisinde bulunuyordu. Üçüncü duvarın üzerine motifleri zar zor seçilen ancak işçiliğindeki güzelliğe bakılınca Flandra veya Hollanda’da yapıldığı anlaşılan kocaman bir duvar halısı asılmıştı. Dördüncü duvarı ise görmek mümkün değildi çünkü odayı ikiye bölen perde buna engel oluyordu, Andreas’ın içinden bir ses, ev sahibinin söz konusu perdenin ardında durduğunu söylüyordu. Yanık odunun keskin kokusu tüm odayı sarmıştı ve işitilen kuru çatırtı sesleri, perdenin arkasında aynı zamanda, turuncu ve oynak ısıltılar saçan alevleriyle bir de şömine bulunduğunu gösteriyordu.

Yaşlı kadın onu, oymalı ahşaptan, üzeri kalın dokuma kumaşla kaplanmış bir koltuğa oturtttuktan sonra hızla odadan çıktı ve kapıyı ardından törensel bir tavırla kapattı.

Tüm bu mizansenden hafif şaşkına dönmüş olan Andreas, aynı zamanda epey meraklanmış ve heyecanlanmıştı da. Arkasına yaslanarak ellerini birleştirdi ve sanki nemi hapsedmek istiyormuş gibi parmaklarını avuçlarına sürttü. Perdenin ardından boğuk bir ses yükselince de pek şaşırmadı.

“Merhaba Bay Saint-Loup.”

“Size de merhaba beyefendi. Siz Juan Hernández Manau olmalısınız...”

“Sesimi daha önce de duymuş biri olarak bundan emin olmanız gerekir.”

“Gerekir tabii fakat aradan onca yıl geçti ve sizi gücendirmeyeceğini umarım ama daha önceki görüşmemiz benim hafızamda pek yer etmemiş gibi.”

“Duruma uygun olduğu için bu beni hiç gücendirmedi. Ama dilerseniz, aklınızda kalanları benimle paylaşmanızı rica ederim.”

Mide bulantısı devam eden Andreas yumruklarını ve çenesini sıkı. İnsanı masal, hatta hayal âlemindeymiş gibi hissettiren bir farstan çıkma bu odaya karşın, ev sahibi şimdiye dek karşılaştığı kişiler arasındaki en ciddi ve acayip tipti. Eczacı içinde garip bir sabırsızlık hissediyordu ve durumun güldürüye uygun hiçbir yanının olmadığı aşikârdı. Doğruyu söylemek gerekirse başı dönüyor, kalbi hızla gümbürdüyordu ve içi, çılgın bir anlama ya da en azından öğrenme arzusuyla dolup taşıyordu. Perdenin arkasındaki adam, Paris'i terk ettiğinden beri karşısına çıkan üçüncü *schola gnosticos* üstadıydı ve onun sonuncusu olacağını umduğundan, her ne kadar acayip olsa da bu görüşmenin en sonunda kafasını meşgul eden tüm gizemlere ışık tutacak şekilde aklını açmasını diliyordu.

“Pekâlâ... Aslına bakarsanız, hemen hemen hiç. Buraya geldiğimi biliyorum, adınız ve eviniz de oldukça tanıdık, bununla birlikte nasıl ve ne zaman karşılaşmış olduğumuzu tam olarak size söyleyemem. Belki yüzünüzü görebilseydim...”

“Ne yazık ki bu mümkün değil dostum.”

“Nedenmiş o?”

“Çünkü mümkün değil de ondan,” diye tekrarladı Navarralı âlimin tehditkâr sesi.

“Bu çok saçma!”

“Size saçma gelse de görüşmemizin koşulları bu şekilde olacak sayın Saint-Loup. Bu sizin için uygun değilse evimden çıkıp gitmekte özgürsünüz, size engel olacak halim yok.”

“Tamam,” diye boyun eğdi Eczacı, bununla birlikte bu komedi hiç hoşuna gitmemişti.

“Peki. Hafızanızı tazelememi ister miydiniz?”

“Size yalvarırım!” diye bağırdı Andreas içtenlikle.

“Buraya 1304 yılında geldiniz.”

“1304 mü? Bundan emin misiniz?”

Kafasındaki anılar öylesine silikti ki Eczacı söz konusu karşılaşmanın, üzerinden yalnızca dokuz yıl geçmiş olan geri dönüş yolculuğunda değil de, 1295 yılında Compostela’ya giderken gerçekleştiğini düşünmüştü. Yoksa zehir gibi hafızasıyla bunu mutlaka anımsayacağını sanıyordu.

“Aynen öyle. Detay vermek gerekirse, tam olarak 10 Şubat 1304 günü, eczacılık eğitimi gördüğünüz Galiçya’dan Paris’e dönerken.”

“Ben... Ben hiç hatırlamıyorum,” diye itiraf etti Andreas büyük bir üzüntüyle. “Hangi nedenden ötürü görüşmüştük acaba?”

“Ah! Aslında yanınızdaki eşlikçiniz vesilesiyle görüşmüştük. Bu da hafızanızın neden bu kadar bulanık olduğunu pek güzel açıklıyor.”

“Kim eşlik ediyordu ki bana?” diye sordu Eczacı. Anılarındaki belirsizlik artık onu iyiden iyiye tedirgin etmeye başlamıştı.

“Açıkçası, hatırlamadığınız o kişi yüzünden bugün bunca ızdırıp çekiyorsunuz.”

“Bugün çektiğim ızdırıp mı? Bunu da nereden çıkardınız?”

“Haydi ama Saint-Loup! Benimle oyun oynamayın. Neden buraya geldiniz?”

“Çünkü çözmem gereken bazı gizemlerle karşılaştım ve bana, üyesi bulunduğunuz tarikatın bazı yanıtlara sahip olabileceği söylendi. Sizden birileriyle karşılaştıkça da kuşkularım arttı.”

“Bununla birlikte bizimle görüşmeyi sürdürüyorsunuz...”

“Çünkü bundan daha iyi bir yol bulamadım.”

“Buna karşın, sözünü ettiğiniz şu ‘gizemler’ unutmış olduğunuz bir kişiyle ilgili değil, öyle mi?”

“Denis de Tourville de sizinle aynı şeyleri söyledi ama bu bana pek akıl alır gibi gelmiyor.”

“Sizin aklınızın almadığı çok doğru. Bununla birlikte, olan da tam olarak bu.”

“Peki bu nasıl mümkün olabilir?”

“İnanmayı reddetseniz de bu sorunun yanıtını çok iyi bildiğinizi düşünüyorum Saint-Loup. Ama size bir de ben anlatayım çünkü belki de bunu bir defa daha duymanız gerekiyordur: 1304 yılında, yanında buraya geldiğiniz ve birlikte yolculuk ettiğiniz kişi yalnızca sizin hafızanızdan değil, gerçek hayattan da silindi. Bu da karşılaştığınız gizemleri gayet güzel açıklıyor.”

“Takdir edersiniz ki inanması zor bir şey bu.”

“Ben asla aksini söylemedim zaten. *Homines quod volunt credunt.*”⁸⁸

“*Ex falso sequitur quodlibet.*”⁸⁹ Ben, içini rahatlatmak uğruna, her duyduğu yalana körlemesine inanan biri değilim. Önermenizin gizemleri çözmeye uygun olup olmadığıyla ilgilenmiyorum, gerçek olup olmadığını bilmek istiyorum.”

“Yanınızdaki kişinin gerçekten var olduğuna dair size herhangi bir kanıt sunmaktan âcizim dostum çünkü ona dair her şey yok olup gitti. O bakımdan, bugün emin olabildiğimiz tek gerçeğe odaklanalım, o da söz konusu kişinin şu anda *var olmadığıdır*. Onun da *var olmadığından* emin olmak için, hayal gücü demeyelim de, yorumlama yöntemine başvurmalıyız çünkü gerçekliğin bize sağladığı bilgilerden yola çıkarak olmayan bir bilgiyi bulmamız

88 (Lat.) İnsanlar inanmak istediklerine inanırlar. (Sezar)

89 (Lat.) Yanlıştan yola çıkan, her istediği sonuca varır.

gerekiyor. Bu da bir çeşit inanç eylemidir ve inancın sizin için pek bir şey ifade etmediğinin farkındayım.”

“Bugüne dek, en güçlü yönümün mantık yürütmek olduğuna inanırdım ama artık ondan bile şüphe ediyorum. Yine de izin verirsiniz... Eğer bu kişi, varsaydığınız gibi gerçeklikten ve aynı zamanda hafızalarımızdan silindiyse, sizin onu hatırlamaya devam edebilmeniz mümkün mü?”

“Evet.”

“O halde onun gerçeklikten tam olarak silindiğini söyleyemeyiz!”

“Sizinkinden silindi ama.”

“İkimizin farklı gerçekliklerde yaşadığını mı söylemek istiyorsunuz?” diye alay etti Andreas.

“Aramızdaki bu perdenin bizi ayıran tek şey olmadığını söylemekle yetineyim...”

Saintes ve Artenay’de duyduğu karanlık yutturmacanın ayısını burada da iştikten bıkan Andreas başını salladı. Âlim dedikleri şu *schola gnosticos* üstatları bilgili birer deliden farksızdı! Ya da şarlatandan! Ya da onunla dalga geçiyorlardı. Ama Robin’e ve kendisine dediği gibi, o an için ne kadar fantastik olursa olsun bu hipotezi araştırmaya karar vermişti. Önemli olan bunu yaparken sağduyu ve mantığını yitirmemektir ki bunların, karşısındaki adamda tamamen eksik olduğu açıkça görülüyordu. Böylece devam etmeye karar verdi.

“Öyle olsun,” diye içini çekti. “Madem siz bu kişiyi hatırlıyorsunuz, o halde onun kim olduğunu ve benim onunla ne işim olduğunu anlatın ve yalnızca benim anılarımdan değil, çevremdekilerinkinden de niçin yok olduğunu da söyleyin.”

“Tüm bunları size anlatabilirim ancak bunun karşılığında bana bir söz vermenizi istiyorum.”

“Şantaj mı yapıyorsunuz?”

“Pazarlık diyelim. Beni arayıp bulan ve sorularınızı yanıtlamamı isteyen kişi sizsiniz.”

“Sizi dinliyorum.”

Juan Hern  ndez Manau, karşısındakinden istediği yeminin önemini artırmak istercesine manidar bir   kilde durakladı. Ancak iyiden iyiye afyon yoksunluğunun pençesine düşmüş olan Andreas zaten içinde bulundukları anın etkisine girmişti bile.

“Tüm bu soruları yanıtladığım takdirde Bay Saint-Loup, gize-min anahtarını elinize aldığınızda geri   ekilmeyeceğinize dair bana yemin eder misiniz? Ara  tırmanızı sonuna dek g  t  receğinize?”

Eczacı kaşlarını çattı.

“Hangi araştırmadan söz ettiğinizi bilmediğim için bu yeminin ucunun nereye varabileceğini tam olarak kestiremiyorum...”

“Sizi buraya sürükleyen araştırmayı sonuna dek s  rd  recekĐinize dair bana yemin edin yeter.”

“Sanırım teptiğim onca yol bu konudaki kararlılığımı da açıkça ifade ediyordur...”

“  ekecekĐiniz zorluklar henüz bitmedi bayım. Acılarınızın sonuna ula  madınız daha.”

“Peki, o zaman size   unun için söz verebilirim: Bu konu benim açımdan bir gizem olmayı sürdürdüğü müddetçe onu araştırmayı bırakmayacağım.   z varlığıma mal olsa bile.”

“Bu benim için yeterli,” diye belirtti *schola gnosticos*   stadı sert ve ciddi bir sesle.

“O halde, yalvarırım artık anlatın.”

“Peki. Size her şeyi anlatacağım Bay Saint-Loup, ancak son bir isteğim daha var: anlatacaklarım bitince evimi tek soru daha sormadan, elinizden geldiğince hızlı bir   kilde terk etmenizi istiyorum. Aynı   kilde Pamplona’yı da terk edeceksiniz.”

“Anlaşıldı.”

“Söz verin.”

“Söz veriyorum.”

“M  kemm  l. O zaman şimdi kulaklarınızı a  ın ve duyacak-larınız ne kadar inanılmaz gelirse gelsin sonuna dek beni can ku-lağıyla dinleyin.”

“Hâlâ buradan geçmediklerine göre, demek ki Compostela rotasını izlemiyorlar,” diye homurdandı *Mal’akb*’ların daha büyüğü olan Suriel, sabahtan beri araştırdıkları üçüncü handan çıkarlarken. “Yanlış yolu takip ettik.”

Bayonne’dan San Sebastián’a dek önlerine çıkan tüm binaları, otelleri, pansiyonları aramış, oraların sakinlerini ve hacı adaylarını sorgulamış, yol üzerindeki ve dışındaki izleri incelemiş ama Eczacı ile çırağının izine rastlayamamışlardı.

Gelmiş oldukları güney yönüne dönen iki kara atlı, birkaç hafta evvel geçmiş oldukları kasabalardan yeniden geçmişler ve karşılaştıkları insanların yüreğini yine korkuyla doldurmuşlardı.

“Bayonne’dan çıktıklarında güneye gittiklerini biliyoruz. Hedefleri Compostela değilse, neresiydi peki?”

“Bizden daha doğudan, dağların üzerinden geçmiş olmalılar... Belki de sandığımız gibi aceleyle değil planlı olarak hareket ediyorlardır.”

“Tabii ya!” diye bağırdı Suriel öfkeyle. “Bunu daha önce düşünmemiz gerekirdi!”

“Neyi?”

“Pamplona! Saint-Loup, Compostela’ya gitmiyor! En azından şimdilik. Hernández Manau’yu görmeye Pamplona’ya döndü. O yaşlı deliyi evine gittiğimizde öldürmeliydik! Artık işimiz çok daha zor.”

“Eğer hemen yola çıkarsak belki de Saint-Loup’yu zamanında haklayabiliriz. Tabii onu Compostela’da beklememizi tercih etmiyorsanız ağabeyciğim.”

“Hayır. İşini ne kadar erken bitirirsen o kadar iyi.”

Suryan başını salladı ama bakışlarında alışkın olmadığı bir endişe vardı. Uzun zaman önce tamamlanması gereken bu görev,  ng rd klerinden çok daha zor çıkmıştı. Görevlerinde başarısızlığın yeri olmayan iki katil daha önce böylesini yaşamış değildi.

Bir an bile daha kaybetmeden, kocaman atlarına bindiler ve Herakles’in fırlattığı iki alevli ok gibi doğruca doğuya koşturdular.

Koltuğun arkasına yaslanmış, heykel gibi hareketsiz oturan Robin, sabırsızlıktan yerinde durmakta zorlanan Oksitanyalı kıza bakıyordu.

Kız onu tek kelimeyle büyüleyordu. Gözüne hoş gelen, cildinin o mükemmel duruluktaki esmer tonu, zarif ve ince hatlı yüzü, gamzeli yanakları, gözlerinin o güzelim yeşiline çok hoş giden uzun ve vahşi saçlarıyla yalnızca onun doğal güzelliği değil, aynı zamanda onu daha da güzelleştiren, kimseye hesap vermesini gerektirmeyen özgürlüğü ve atılgan tavırları ile mizacıydı da.

Marguerite'in iteklemesiyle genç çırağımızın bir gece Paris sokaklarında kadınların gizemini keşfe çıktığını hatırlarsınız. Bu gizemi kısacık anlarda keşfetmek mümkün olsa bile, Robin on altı bahar yaşamış biri olarak henüz aşkın gerçek ızdırabını tatmış değildi ancak aşk, tanınmak için illa tecrübe istemez, kalbinizin bir anda başka türlü atmasından onu kolayca çıkarabilirsiniz. Büyük bir aşkın yeşermesi için öyle çok uzun süre de gerekmez, benliğimiz, daha önce varlığından haberdar bile olmadığı, o en güçlü duyguyu aşkın ilk heyecanıyla yaşar. Bu heyecan fırtınası yalnızca aşırı keyifli değil, aynı zamanda insanın başını döndüren, çılgına çeviren, tüm süngüsünü düşüren ve her durumda korumayı istediği kontrolü tamamen yitirmesine neden olan bir etkiye de sahiptir.

Bu nedenle, hissettiklerine bakılırsa Robin o sırada perperişan, zevkten dört köşe bir şekilde âşıktı.

“Neden bana yanıt vermiyorsun?”

Aalis'in bir süredir kendisiyle konuşmakta olduğunun farkına ancak o zaman varan  ıracak koltuğunda dikleşti.

"Efendim?" diye kekeledi kıpkırmızı kesilerek.

"Sana orada ne konuştuklarını biliyor musun diye sordum?" diye yineledi kız, bıkkın bir sesle.

"şey... Hayır! Bunu nereden bileyim, orada değilim ki!"

"Fikrin de mi yok?"

Kızıl saçlı  ocuk aptalca bir tavırla omuzlarını silkti.

İstediuği yanıtı alamayan genç kız yerinden kalkarak odada dolaşmaya ve ortalıktaki eşyaları çekinmeden incelemeye başladı.

"Ustanı iyi tanır mısınız?"

"Tabii ki onu iyi tanıyorum!" diye yanıtladı Robin, kendine gelmişti artık.

"Biraz acayip biri."

"Paris'teki en iyi ecza  stadıdır. Hatta belki de tüm Fransa'daki. O bir bilgin."

"Kaçak bir bilgin," diye alay etti Aalis.

"Gerçek bilginlerin düşmanı çok olur."

"Peki, peşindekiler ondan ne istiyor?"

"Sana söyledi ya: bunu biz de bilmiyoruz."

"O zaman burada ne işimiz var?"

"Yanıt arıyoruz işte."

"Bu pek muğlak bir yanıt."

"Sana tüm söyleyebileceğim bu."

Genç kız i ini çekerek, kütüphaneden aldığı bir vazoyu yerine koydu.

"Sonuç olarak, ustan çok endişeli görünüyor."

" yle."

"Bazen onun hasta olduğunu düşünüyorum. Sen de gördün, dün gece yatağında tir tir titriyordu, değil mi?"

Robin sesini çıkarmadı.

"Onun nesi olduğunu biliyor musun?" diye ısrarla sordu Ok-sitanyalı.

“Evet.”

“E o zaman bana da söyle!” dedi, gelip gencin yanına oturarak.

“Bunu sana söylememi isteyeceğini sanmıyorum.”

“Ona söylemem,” diye söz verdi kız.

Ustasının gizemine duyduğu saygı ile genç kıza yaranmak arasında ikileme düşen genç tereddüt etti.

“Aslına bakarsan, onu böylesine kötü hale sokanın ne olduğunu tam olarak bilmiyorum. Tek bildiğim, her sabah ve akşam bir ilaç aldığı, ilaç bulamadığında da böyle kötüleştiği. Bayonne’den beri de ilacını alamıyor.”

“Neymiş peki bu ilaç?”

“Bunu sana söylemem neye yarar ki? Eczacılıktan hiç anlamıyorsun!”

“Sen gene de söyle!”

“Afyon özütü.”

“O da nedir?”

“Bak işte, bilmiyorsun!”

“Ben bitkileri iyi bilirim ama!”

Robin beceriksizce sırttı.

“Haşhaş bitkisinin kapsülleri olgunlaşınca toplanır, ufak ufak doğranır, sonra da sırlanmış toprak bir kaba konur,” diye tarif etti, sanki sınavdaymış gibi. “Haşhaştaki uyuşturucu etken madde yalnızca kapsülünde bulunur, tohumlarında ise pek azdır, bu nedenle karışımında kullanılmaz. Ayrıca, yetiştiği bölgenin sıcaklığına göre bitkinin kalitesi değişir, İtalya, hatta senin memleketindekiler ile Doğu’da yetişenler, Paris’te yetişenlere göre çok daha yoğun etkilidir. Neyse, bu küçük parçaların üzerine kaynar su dökülür, kabın üzeri kapatılıp iki gün bekletilir, son olarak da suyun üçte biri kalana dek kısık ateşte kaynatılır. Sonra içine safran, tarçın ve elma suyu konur. Günlük alınması gereken doz yarım dirhemden on dirheme kadar uzanır ama sanırım Saint-Loup bundan çok daha fazlasını alıyor.”

Genç kız yavaşça başını salladı, Robin kızı etkilediğinden emindi.

“Peki ne işe yarıyor bu?” diye sordu.

“Bu yapışkan ve etkili özüt beyin fonksiyonlarını büyük ölçüde bastırır. Bu nedenle uykuya da neden olur.”

“Ama asıl neye yarıyor?” diye tekrarladı genç kız.

“Bu çok açık, acıyı bastırmaya.”

“Ne acısını?”

“ ey... Hissettiği her ne acısıysa işte.”

Aalis başını salladı ve koltukta arkasına yaslandı.

“Sen de onu sandığın kadar iyi tanıımıyormuşsun demek ki.”

Dizlerini çenesinin altına çeken genç kız gözlerini boşluğa dikerek düşünceli bir tavır takındı ve ekledi:

“Kesinlikle çok acayip biri.”

Gövdesi günah çıkarma bölmesinin iç karartıcı gölgeleri arasında kaybolmuş bir papaz gibi, Juan Hernández Manau'nun sesi perdenin ardından mezarlığı anımsatan uğursuz bir tonlamayla yükseldi.

“Bildiklerimiz vardır, bilmediklerimiz vardır, bir de bilmeyi reddettiklerimiz. Varlık işte bunların toplamından meydana gelir. Bir adam yalnızca bildiklerinden oluşmaz, biz gnostikler için, kurtuluş bu üçünü kendi varlığında toplamayı başarabilenlere gelir. *Gnosis*, insanoğluna kendi gizemini öğretir ve köküne döndürecek yolu ona gösterir. Yolumuz ki artık sizin de yolunuz sayılır Bay Saint-Loup, var olmanın gerçek kökenini ve kaderini öğrenmektir.”

“Pardon ama, bunu yapmak amacında olan yalnızca sizin akıminız değil!” diye sözünü kesti Andreas. “Felsefenin özü de Sokrates’in *gnothi seauton*⁹⁰ eserinde özetlediği gibi bu değil midir?”

“Bu formül Sokrates’in değil, ondan daha önce yaşamış olan Spartalı Khilon’a aittir...”

“Ne fark eder! Cehaletin insana en büyük zararı vereceğinden bütün filozoflar bahseder.”

“Kesinlikle, ama biz yanıt aşamasında diğerlerinden ayrışıyoruz.”

“En yetkin filozoflar fazla kesin yanıtlar vermekten kaçınacak kadar zariftirler.”

“Sizin zarafet gördüğünüz yerde ben korkaklık görüyorum. Ama benden bildiklerimi size anlatmamı istediniz ancak kaderi-

90 (Lat.) Kendi kendini tanı. (ç. n.)

nizin seçimini yapmadan önce, sonuçta bu seçim size ait olmalı, izin verin, size biraz kökeninizden bahsedeyim Bay Saint-Loup.”

“Her şeyi anlatın!” diye yanıtladı Eczacı, neyse ki karşısındaki adamın görmezden geldiği bir alaycılıkla.

“Öncelikle sizin de kuşkusuz hatırladığınız yerden bahsedeyim: 1295 yılında, yirmi bir yaşındayken, sanat fakültesinden mezun olduğunuzda Paris’i terk ettiniz. Başkentten kaçmanıza, büyük olasılıkla sonu kötü biten bir gönül macerasının neden olduğunu sanıyorum ancak bu yalnızca sizi ilgilendirir.”

“Aynen öyle,” diye homurdandı Andreas.

“Belki anımsamıyorsunuzdur ama Compostela yolundan gitmeyi tesadüfen seçmediniz. Tabii seçiminizin dinle de alakası yoktu. Neden hac yolunu takip etmeyi seçtiğinizi bana söyleyebilir misiniz dostum?”

“Hayır,” diye itiraf etti Eczacı. “Gerçekten de bunu bilmiyorum. Herhalde... az önce bahsettiğiniz acı... uzaklara gitmemi gerektirdiği ve aklıma gelen ilk rota da bu olduğu için.”

“İlk yolculuğunuzu unutmak için yaptınız, bu ikincisinde ise amacınız hatırlamak, siz de fark etmişsinizdir... Yolculuğun erdemleri konusunu uzun uzun konuşabiliriz tabii ama şu anda yeri değil. Ve sonu belli olan bir yolculuğa çıkmak için, haydi ama Andreas! Kimse Compostela rotasını tesadüfen izlemez, özellikle de sizin kadar dinsiz olan biri! Hayır. Galiçya’yı seçmenizin nedeni bayım, bunu sandığınızdan çok daha karmaşık biri olan vaftiz babanız Başrahip Boucel size söylediği içindi.”

“Efendim?”

“Evet. Sizi son derece kurnaz bir şekilde Aziz Yakup haccına çıkaran Başrahip’ti.”

“Neden böyle bir şey yapsın?”

“Sabırlı olun dostum, sabırlı olun, az sonra öğreneceksiniz. Böylece, sizi yönlendirenin haminiz olduğundan habersiz şekilde, bugün yaptığınız gibi, Compostela’nın yolunu tuttunuz.”

“İşte onu hatırlıyorum.”

“Beş parasız halde Fransa’yı ve Navarra’yı baştan sona geçtikten sonra Burgos’ta sizi çırağı olarak alan bir eczacının hizmetine girdiniz.”

“Onu da gayet iyi hatırlıyorum,” diye onayladı Andreas. “Yaşlı adamın adı Diego Cota’ydı. Cesur ve bilge biriydi.”

“Bundan çok daha fazlasıydı. Değerli mesleğinizin inceliklerini size öğrettikten sonra hacı olmanızı tavsiye etti ve sizi Compostela’ya yönlendirdi. Şehirden şehre gezerek, sizi kısa süreliğine kabul eden üstatların yanında çıraklığınıza devam ettiniz.”

“Doğrudur,” dedi Andreas yine, gnostiğin onun hakkında bildiklerinden tedirgin olarak. “Sahagún, León, Astorga, Ponferrada ve Portomarin’de Fransa’dakilerden çok daha üstün nitelikli bir dolu üstattan eğitim aldım.”

“Peki. Böylece Haziran 1296’da Santiago de Compostela’ya vardınız. Bu tarihten sonra yolculuğunuz hafızanızda silikleşmeye başlıyor.”

“Hiç de bile! Orada ne yaptığımı gayet iyi hatırlıyorum!”

“Gerçekten mi?”

“Evet. Aldığım eğitim ve kazandığım para sayesinde şehrin banliyösünde kendi dükkânımı açtım ve Fransa’ya dönmeden önce yedi yıl orada kaldım.”

“Pek güzel! Çıraklığını henüz tamamlamış, yirmi iki yaşındaki genç bir yabancınn Santiago de Compostela’da şıp diye kendi eczanesini açabileceğini mi sanıyorsunuz? Ciddi olamazsınız!”

“Ama ben yaptım işte.”

“Hayır, Andreas. Yapmadınız ama böyle düşünmeniz doğal çünkü gerçekte, orada birinin hizmetine girdiniz ve hizmetine girdiğiniz kişi varlığının tüm kanıtlarıyla birlikte ortadan kayboldu.”

“Bu kesinlikle imkânsız! Tamamen uydurma!”

“Fakat gerçek bu Bay Saint-Loup. Yanına girdiğiniz kişi sizi eğitip bugünkü halinize getirdi.”

“Kimmiş peki bu kişi?”

“Bu çok karmaşık bir soru çünkü o kişi sizin için yok ve asla da var olmadı.”

“Doğru,” diye dalga geçti Andreas. “Peki ya sizin için?”

“O kişi için çok şey söyleyebilirim ama sahip olduğu tüm niteliklerin tek bir ortak özelliği vardı.”

“Neymiş o?”

“Söyleyeceğim. Bir gün, gelişinizden birkaç ay sonra, 1297 yılının Ocak ayında yani, tek başınıza idare edebildiğinizi görerek eczanesini size emanet edip gitti.”

“Nereye?”

“İşte bunu size söyleyemem.”

“Elbette!” diye kıkırdadı Andreas.

“Ancak aradan yedi yıl geçtikten sonra geri geldi. İşte burada önemli bir noktaya geliyoruz: Bu kişi yolculuğu esnasında *Shatirum lâ-mi’umma*’yı bulmuştu Bay Saint-Loup.”

“Var olmayan kitap,” diye mırıldandı Eczacı yüzünde alaycı bir gülümsemeyle.

“Bu şekilde tercüme etmeniz de mümkün ama en doğrusunun bu olduğunu pek sanmıyorum. Fakat önemli değil, bırakın da devamını anlatayım.”

“Korkarım benim için epeydir inandırıcı olmayı bıraktınız Üstat Hernández.”

“Sorun değil, siz dinlemeyi bırakmayın yeter.”

Andreas yanıtlamadan önce derin bir şekilde içini çekti:

“Peki. Sizi dinliyorum.”

“Fransa’yı terk etmenize neden olan illetten kurtulmuşunuz, Paris’e geri dönmek istediğinizden bahsedince, üstadınız yolculuğa tek başınıza çıkmanız yerine size eşlik etmeye karar verdi. Böylece dönüş yolunda bana uğradınız. Sizinle ilgili bildiklerimi o gün geldiğinizde öğrendim ve sizin açınızdan bu, anlattıklarımın gerçek olduğunu kanıtlayacaktır sanırım. En azından, daha fazlasını öğrenmeye itsin yeter.”

“Sizi hâlâ dinlediğime göre, bundan kuşkunuz olmasın zaten,” dedi Eczacı.

“Çok güzel, çok güzel. Bundan sonra meydana gelenlere bizzat tanık olmadığım için başınıza gelenlere bakarak ancak tahmin edebilirim: 1304 yılında Paris’e geri dönerek Saint Denis Sokağı’nda kendi eczanenizi açtınız. Galiçya’da birlikte yaşadığınız ve çıraklığını yaptığınız kişi de sizinleydi. Takip eden dokuz sene boyunca evinizdeki ara katta bulunan odada sizinle yaşamayı sürdürdü...”

“Bu detayları nasıl bilebiliyorsunuz?” diye şaşırdı Andreas.

“Dostum!” diye yanıtladı neşeyle görünmeyen âlim. “Bir *schola gnosticos* üstadının bildiklerini diğerleri de hemen öğrenir! Kimsenin kimseden gizlisi saklısı yoktur.”

“Anlıyorum. Haberler çabuk yayılıyor.”

“Hem de çok çabuk. Böylece, kardeşlerime anlattığınız, o kişiyle birlikte poz verdiğiniz şu tabloyu yaptırdınız... Sonra bir gün, aldığım haberler doğruysa, tam olarak bu senenin ocak ayının on birinde, o kişi bahsettiğimiz şekilde tamamen ortadan yok oldu. Ara kattaki odadan, tablodan, Étampes’taki pansiyonun kayıt defterinden... Tüm varlığı, bıraktığı hatıralar ve izlerle birlikte bu hayattan tamamen yok oldu.”

“Bunun nasıl olduğunu sormaya cesaret edemiyorum,” diye eğlendi Andreas. “Ama en azından size bunun nedenini sorabilir miyim?”

“Haydi ama, bunu zaten biliyorsunuz. kuşkusuz *Shatirum lâ-mi’umma*’yı okumayı bitirdiği ve bir mucize veya mantığının gücü sayesinde onu anlamayı başardığı için.”

Neye inanacağını bilemeyen ve ağlasa mı yoksa gülse mi, dursa mı kaçsa mı karar veremeyen Andreas uzun süre sessiz ve hareketsiz kaldı. Orada ve dünyada bulunduğunu, hayatta olduğunu ona hatırlatan tek şey şöminedeki ateşten gelen çıtırtılardı. İçinde hissettiği kötü hissi artık sadece afyon yoksunluğuna mal edemiyordu.

“Ben... Ben ne düşüneceğimi bilemiyorum,” diye itiraf etti sonunda, çekinmeden. “Bana anlatmış olduğunuz öykü, eğer müm-

k nse, karşılaştığım tüm gizemleri açıklıyor, katılıyorum. Ancak bunun olabileceğine kendimi bir türlü ikna edemiyorum.”

“Anlıyorum. Ancak bana bir söz verdiniz Andreas. Artık size tüm bildiklerimi anlattığıma göre, bu sözünüzü yerine getirmenizi bekliyorum. Bana başka soru sormayın, hemen Pamplona’dan çıkın ve ba lad ğınız i i bitirin.”

“Kendimin bile anlamadığı bir işi nasıl tamamlayacağım?”

“Ba larken size ne dediğimi hatırlayın dostum: Bildiklerimiz vardır, bilmediklerimiz vardır, bir de bilmeyi reddettiklerimiz ve kurtuluş bu    n  kendi varlığında toplamayı başarabilenlere gelir. Siz de bilmediğinizi sandığınıza dikkat edin. Adımlarınız sizi gitmeniz gereken yere götürecektir.”

“Compostela’ya mı?”

Âlim yanıtlamadı.

“Neden demin, Başrahip Boucel’in beni Compostela yoluna yönlendirdiğini söylediniz? Neden beni oraya yollasın ki?”

“   nk  o kişiyle karşılaşmanız gerekiyordu ve o da bunu biliyordu.”

“Nasıl olabilir bu, hiç anlamıyorum. Peki ya pe imdeki iki atlı?”

“*Mal’akkim*’ler.”

“Benden ne istiyorlar?”

“Sizce?”

“En ufak bir fikrim bile yok!” diye çıkıştı Andreas.

“Onlar yalnızca görevlerini yapıyorlar Bay Saint-Loup.”

“Neymiş o?” diye sordu, öfkeyle.

“Denis de Tourville’in bunu size söylediğini sanıyorum, onların görevi sizin bu kitabı okumanıza engel olmak.”

“ yi de ben onlardan nasıl kurtulacağım? Ben d v  mekten anlamam, onlarsa profesyonel katil.”

“Sizin gibi âlim biri, aklın kaba kuvveti nasıl yeneceğini de bulabilir, değil mi? Doğru yere ulaştığınızda, sizi takip edemeyeceklerdir.”

“Beni takip edemeyecekler mi? Verdiğiniz her yanıt beraberrinde yeni sorular doğuruyor! Çok gizemli konuşuyorsunuz! Bana elle tutulur tek bir şey dahi söyleyemez misiniz? O kişinin adını mesela? O unutmuş olduğum kişinin adını?”

“Onun ismi yok.”

“Şu anda yok belki ama...”

“Hayır. Onun adı yok. İdrak etmenin çok zor olduğunu kabul ediyorum ama hatırlayın: o kişi yalnızca sizin geleceğinizden değil, geçmişten ve bizim dünyamızdan da silindi. Bu bakımdan da asla var olmadı.”

“Ama buna rağmen onu bulmam gerekiyor!” diye alay etti Andreas. “Asla var olmamış birini bulmam gerekiyor!”

“Bulmanız gereken o kişi değil, kitap.”

“Aynı kapıya çıkar! İsmine bakarsak, onun da var olmadığını görüyoruz!”

“Görünüşe aldanmayın, demezler mi? Platon onun en azından zihin dünyasına var olduğunu söyleyecektir. Ayrıca, ben size *Shatirum lâ-mi’umma*’nın doğru tercümesinin o olmadığını söylememiş miydim?”

“O zaman kitap var?”

“Asıl soru, eğer varsa onu kimin okuyabileceği olmalı. Kendiniz dinsiz bile olsanız, manastırda yetişmiş olduğunuzdan kutsal metinlere aşina olduğunuzdan eminim. Başka bir kitabı, Vahiy kitabının beşinci bölümünü düşünün: *“Tahtta oturanın sağ elinde iki yanı da yazalı, yedi mühürle mühürlenmiş bir tomar gördüm. Yüksek sesle, ‘Tomarı açmaya, mühürlerini çözmeye kim layıktır?’ diye seslenen güçlü bir melek de gördüm. Ama ne gökte ne yeryüzünde ne de yer altında tomarı açıp içine bakabilecek kimse yoktu. Acı acı ağlamaya başladım. Çünkü tomarı açıp içine bakmaya layık kimse bulunamadı. Bunun üzerine ihtiyarlardan biri bana, ‘Ağlama!’ dedi. ‘İşte, Yahuda oymağından gelen Aslan, Davut’un Kökü galip geldi. Tomarı ve yedi mührünü O açacak.’”*

“Bu lanet kitap nerede bulunuyor peki? Compostela’da mı?”

“Eğer anımsamaya başlarsanız, diğerleri de sizinle birlikte anımsar,” dedi bilge, yanıtlamaktansa.

“Kitap Compostela’da mı?” diye tekrarladı Andreas, huzursuz bir şekilde.

Bilge yine yanıtlamadı ve sessiz kalmayı sürdürdüğünden, Andreas adamın bir daha ağzını açmayacağını anladı. Söyleyeceğini söylemişti.

O anda, Eczacı her zamanki duruşunu tamamen yitirdi ve içindeki zıt hislerin çatışması yüzünden allak bullak oldu. Bu karanlık odaya adımını ilk attığı anda, ortamın çarpıklığı ve ağırlığından huzursuz olmuştu zaten. Daha sonra huzursuzluğu, araştırmasına yegâne yanıt olarak aldığı birtakım akıl almaz ezoterizmle iyice artmıştı. Daha sonra öfkesi, böylesine işe yaramaz bir hafızaya sahip olduğu ve bu çılgın mistisizmin dayattığından daha iyi bir açıklama bulamadığı için kendine döndü. En kötüsü de bir parçasının bu saçma hipotezi dikkate almaya hazır olmasıydı ki bu da kendini tanıyamamasına ve kendi mantığını tefe koymasına neden oluyordu. Oysa mantığı, onun için kimsesiz varlığının tek yaşayan dayanağıydı.

İçindeki tüm bu karmaşaya ek olarak, afyon yoksunluğu çeken vücudu da dayanma gücünün sonuna gelmişti.

Verdiği sözü unutarak müthiş bir öfkeye kapılan veya belki, geçici olarak cinnet geçiren Eczacı titreyerek ve ter içinde ayağa fırladı, odayı bölen perdeyi umutsuz ve kızgın bir hareketle açtı.

Ancak perdenin diğer tarafında kimseyi bulamadı.

Kimseyi.

Büyük şöminenin içinde oynayan alevlerden, yanan odun kokusundan ve tüm ağırlığıyla odaya çöken sessizlikten başka bir şey göremeyen Andreas sendeledi.

Soluğu kesilerek yanındaki masaya tutundu, mırıldandı, hül-yalı bakışlarla çevresine bakındı, sonra yüzünü ovuşturup az önce duyduklarının, yaşadıklarının afyon yoksunluğundan kaynaklanıp

kaynaklanmadığını kendisine sordu. Böyle olduğundan emin olabilseydi, içi müthiş rahatlayacaktı.

Ama gerçek bu değildi ve yaşadıklarının nedeni bundan çok daha kötücüldü.

Bundan iki gün sonra, yani 31 Mart 1313 tarihinde, Bayonne'dan yola çıkan ulak, Paris'teki Cité Sarayı'nda Başmabeyinci'nin önünde eğildi ve ona, Fransa'nın Baş Engizisyoncusu Guillaume Humbert'in öldürüldüğünü söyleyerek olayı detaylarıyla anlattı.

Enguerran de Marigny bu olayı uzun süre gizleyemedi ve büyük patırtı koptu. Yandaşlarının büyük baskısı sonucu Kral hemen o akşam meclisi toplamak zorunda kaldı.

Büyük Salon'un çifte tonozlu çatısı altında gerçekleşen oturumda konuşulan gizli saklı bilgiler, böylesi bir durumun ortaya koyduğu vahameti artıran bir şekilde, salonun geniş mermer zemin üzerinde yükselen lambrili ve maviye boyanmış duvarlarında uzun süre yankılandı.

Yüksek sütunların arasında, Kral Faramund'dan itibaren tüm Fransa krallarının heykellerinin gözetimi altında, Başmabeyinci'nin yanı sıra Yakışıklı Philippe'in oğlu, Navarra Kralı I. Louis, kraliyet mührünün yeni muhafızı Pierre de Latilly ve henüz Étampes'a doğru yola çıkmamış olan majestelerinin kardeşi Charles de Valois meşeden yapılmış uzun toplantı masasının etrafında toplanmıştı.

"...ve Bayonne Belediye Başkanı'nın, Piskopos Humbert'in katilinin eşkâli olarak bize belirttiği kırklı yaşlardaki kel kişinin majestelerinin de kolayca görebileceği gibi, halihazırda Şansölye Nogaret'yi öldürmek suçuyla ülke çapında kraliyet emriyle aranan eczacı Andreas Saint-Loup'dan başkası olamayacağı bellidir."

“Onun Bayonne’da ne yaptığı biliniyor mu?” diye sordu, kendisinin ilgilendiği gizli meseleyle doğrudan alakalı bu haber nedeniyle oradaki herkesten çok daha fazla endişelenmiş olan Charles de Valois.

“Onun Compostela’ya gittiğini sanıyoruz,” diye yanıtladı Margigny, bu konuyu kuşkusuz fazla uzatmak istemiyordu. “On beş yıl kadar önce orada yaşıyormuş.”

“Majesteleri ne yapılacağına karar verdi mi?” diye sordu Kral’ın kardeşi.

Tüm bakışlar Yakışıklı Philippe’e döndü, ama Kral bu soruyu yanıtlaması için mabeyincisine işaret etti.

“Fransa’nın Baş Engizisyoncusu’nu Kral belirliyor. Öncelikle Humbert’e denk bir ardıl seçeceğiz. Pek çok adayı değerlendiriyoruz. İlk adayımız, parlak ve iyi eğitilmiş Fontfroide Başrahibi Jacques Fournier’ydi ancak kendisi Sistersiyen tarikatından ve henüz yaşı biraz genç. Daha önce Toulouse engizisyonunda kendini kanıtlamış olan Benedikten Bernard Gui’yi de düşündüm fakat o da Papa’ya epey yakın bir isim. Sonra, Marguerite Porete davasında Humbert ile çalışmış ve sapkınlar konusunda oldukça deneyimli olan Nicolas de Lyre’i düşündük ama onun da ailesi Yahudi... Şimdilik eğilimimiz, Fransiskan Catalan Fabri yönünde ancak henüz nihai bir karara varmadık.”

“Ben Humbert’in yerine kimin geleceğini değil, Andreas Saint-Loup konusunda ne yapılacağını sordum!” diye ısrar etti de Valois. Başmabeyinci’nin konuyu ustalıkla değiştirmesine izin vermeye hiç niyeti yoktu.

“Eğer tahmin ettiğimiz üzere Fransa’yı terk ettiyse yapacak fazla bir şeyimiz yok.”

“Pardon ama,” diye araya girdi de Valois, Kral’ın oğluna dönerek. “Eğer Pireneler’i geçip Navarra’ya gittiyse siz sevgili yeğenimin topraklarında demektir.”

Henüz politik oyunlar konusunda fazla deneyimli olmayan genç Louis babasına sorgu dolu bir bakış fırlattı. O dakikaya kadar

sessizliğini koruyan Yakışıklı Philippe, en sonunda konuşmaya karar verdi.

“Oğlum bu durumu, ta  giydiğinden beri ayak basmadığı krallığına gitmek için bir bahane olarak görüyor mu acaba?”

Louis’nin, babasının alaycı bir tavırla sorduğ  bu soruyu yanıtlamasına fırsat bırakmayan Charles de Valois atıldı.

“Bu mesele Kral’ın rahatını bozmasına neden olacak kadar büyük değil, kuşkusuz. Ben Navarra’ya gidip olayı Vali Alphonse de Rouvroy ile birlikte ele alabilir ve son noktasına kadar takip edebilirim.”

“Yine yolculuk yapmaya mı heveslendiniz kardeşim?” diye alay etti Yakışıklı Philippe.

“Daha önce adına çıktığım görevlerde majestelerinin yüzünü kara çıkardığım oldu mu hiç? Hainaut’ya gittiğimde? Flandra’ya yaptığım iki yolculukta? Ya da yeğenim Louis ile birlikte gittiğimiz Lyon ayaklanmasında?”

“Hayır, kardeşim, daha önce beni hiç mahcup etmediniz ve bu başarılarınızın karşılığı olarak size bağışladığım onca toprak ve mal da ne kadar m teşekkirdiğ m n en büyük kanıtıdır. Ama yalnızca bir ulak yeterliyken, neden Navarra’ya sizi göndereyim?”

“Fransa’nın dört köşesine yayılan kraliyet emrinden sonra, majesteleri, Saint-Loup’nun peşine Humbert’i taktı ve bu yeterli gelmedi... Bana kalırsa söz konusu eczacının üstesinden gelmek için basit bir ulağı ya da Navarra Valisi’ni görevlendirmek, i i şansa bırakmak olur. Bu karanlık i e son noktayı koymak için beni g revlendirirseniz, yüzünüzü yine kara  ıkarmayacağıma sizi temin ederim.”

Başmabeyincisinin de kendisi gibi, Kont’un bu coşkusunun altında karanlık bir emel yattığını düşüneceğini var sayan Kral, Marigny’ye döndü. Ancak adam sesini  ıkarmayınca, kardeşinin başkentten uzaklaşması, Kral’a da iyi bir fikirmi  gibi göründü. Sonuç olarak kardeşinin Eczacı’nın yerini bulma şansı yok denecek kadar azdı ve uzakta olduğı süre boyunca en azından Paris’teki işlere

burnunu sokamayacaktı. Marigny'nin sessizliği, onun da kendisi gibi düşündüğünü gösteriyordu.

“Öyle olsun bakalım Charles. Bu iş için sizi görevlendiriyorum. Gidip şu Saint-Loup denen adamı bulun ve sonra da korkunç suçlarından yargılanması için buraya getirin.”

Meclis bitip de Charles de Valois, Nesle'de bulunan malikânesine gittiğinde, adamlarına hemen o gün Navarra Krallığı'na yola çıkmaları için hazırlanmalarını emretti. Kont'un yüzünde muazzam bir mutluluk ifadesi vardı çünkü söz konusu yere gitmek için takip edecekleri rota Étampes şehrinden geçiyordu.

Kapı, *Mal'akh*'imin şiddetli tekmeleriyle paramparça oldu, adamın iri ve karanlık karaltısı evin içine korkunç bir rüzgâr gibi doldu. Kıyametin yedi salgınını andıran bir öfkeyle içeride gezindi. Kılıcıyla karşısına çıkan her şeyi kırıp döken, cinlerin kralı kötü Aşmeday gibi evin çatısını uçurmak istercesine esip gürleyen Suryan'dı bu. Sonra ağabeyi Suriel içeri girip tüm haşmeti ve azametiyle fırtınadan sonraki sessizlik gibi çöktü.

Hayatı boyunca Juan Hernández Manau'nun hizmetinde çalışmış olan ve tahminlerin aksine, eve yapılan bu baskındaki zapt edilemez gazaptan ürkmeyen yaşlı kadının gözleri, öfkeli bir meydan okumayla parıldıyordu.

Kardeşinin yerle bir ettiği odanın yıkıntıları arasında ilerleyen Suriel tüm heybetiyle ufak tefek kadının karşısına dikildi.

"Efendin nerede?" diye homurdandı Eriha'nın surlarını bile titretecek kadar haşın bir sesle.

"Artık burada değil," diye yanıtladı kadın gözlerini indirmeden.

"Yalan söylüyorsun!" diye hırladı *Mal'akh*, daha da yaklaşarak. "O bu duvarların arasında, biliyorum!"

Yaşlı kadın gülümser gibi oldu ancak bu gülümsemede hüznü bir yenilgi okunuyordu.

"Artık gerçekten burada değil," diye mırıldandı.

Suriel'in göğsü öfkeyle kabardı, sonra kardeşine dönüp, "Gözün üzerinde olsun. Henüz onunla işim bitmedi," dedi.

Azametli ama hızlı adımlarla ufak salonun diğer köşesine gidip kapıya tekme savurdu. Üstat Hernández'in odasına girince mobilyaları, bibloları, kütüphane ve kitapları, duvar halısını, hâlâ yanmakta olan şömineyi gördü ancak içeride kimse yoktu ve Suriel büyük bir öfkeyle bağırdı.

Yeniden yaşlı kadının yanından geçip bir koridora açılan ikinci kapıya yöneldi. Koridorun ucunda üst kata çıkan bir merdiven bulunuyordu.

Merdiveni çıkınca, iki tarafı keskin kılıcını çekti ve üstadın yatak odasına girmek için üçüncü bir kapıyı parçaladı.

Burada, Üstat Juan Hernández Manau'yu sedir ağacından güzel bir karyola üzerinde, elleri göğsünde heykel gibi çaprazlanmış halde, hareketsiz ve huzur içinde yatarken buldu, adamın yüzü, kefeninden bile beyazdı.

Suriel yana doğru birkaç adım daha attı. Ölü adamı bir süre daha seyrettikten sonra, yüzündeki öfkenin yerini soğuk bir sakinlik almıştı, onu gören dua ettiğini sanırdı. Sonra kılıcını ölü adamın üzerinde havaya kaldırdı ve silahı savaşçılara özgü bir zarafetle kısa süre öylece tuttuktan sonra adamın boğazına indiriverdi.

Juan Hernández Manau'nun başı gövdesinden ayrılarak yana doğru kaydı. Sanki sonunda aradığı huzura kavuşmuştu.

"Vücudun burada kalacak," dedi Suriel, arkasını dönüp rahatlamış adımlarla alt kata inmeden önce.

Orada, yaşlı kadını gözleri yarı kapalı halde diz üstü çökmüş sessizce dua ederken buldu. Kadına şefkatle mi yoksa eğlenerek mi baktığı anlaşılmayan Suryan ise başını eğmiş, tepesinde bekliyordu.

"Nerede o?" diye sordu sakince Suriel, yeniden kadının karşısına geçerek.

Sorusuna yanıt alamayınca:

"Konuş sefil aptal! Andreas Saint-Loup nerede?"

Hizmetçi gözlerini açıp tepesine binen adamınkilere dikmeden önce, "Amen," diye fısıldadı.

“Gideli çok oluyor,” diye yanıtladı gülümseyerek. “Gözlerinden anladım, kitabı bulacak ve siz de hiçbir şey yapamayacaksınız.”

“Ne zaman gitti?”

“İki gün önce.”

“Nereye?”

“Onu takip edemeyeceğiniz bir yere.”

Bu defa gülümseyen *Mal’akh* oldu.

“Böyle aptallıklara inanarak mı efendinin acısını hafifletmeye çalışıyorsunuz?”

“Aynı aptal inancı payla masaydık buraya gelmezsiniz, değil mi? Ondan bu kadar mı çok korkuyorsunuz?”

“Ondan önce ka  tanesini hakladığımızdan haberin var mı senin, zavallı ahmak?”

“Ama bu defa ba aramayacaksınız.”

“Görürüz,” dedi kısaca Suriel, kılıcının ucunu nazikçe kaldırarak.

“Kalk ayağa.”

Kadın doğruldu.

“Bana bak.”

Kadın sabit bakışlarla baktı.

“Kafa mı, kalp mi?”

Bu uğursuz anda bile yaşlı kadın gülümsemeye devam etti.

“Kalp,” dedi kollarını iki yana a arak, gözlerinde s nd r lemez bir gurur parıltısıyla.

Suriel’in kolu arkaya doğru kaykıldı ve sonra keskin bir vuruşla kılıç kurbanın göğsüne girdi. Göğsünden kan fişkıran yaşlı kadının bakışları irileşti ve dondu kaldı. İki eliyle, geri vermek istemiyor-mu  casına kılıca sarıldı ve sonra beklenen ölüm bir solukta geldi.

O akşam, iki günden beri at sırtında giderek Navarra Krallığı'nı aşan Andreas, Robin ve Aalis, Kastilya'nın başkenti ve merkezi olan Burgos kentine vardılar. Ne zaman kurulduğu bilinmeyecek denli eski olan şehir kesinlikle hacıların Compostela yolunda uğradıkları en ihtişamlı yeri.

Pamplona'dan apar topar ayrıldıklarından beri yol kenarında verdikleri molalarda bile kendi aralarında pek konuşmamış olmalarının nedeni yalnızca yorgunluk değildi, Eczacı'nın iki gencin de bozmaya çekindiği içe kapanıklığıydı kuşkusuz. *Schola gnosticos* üstadının, gerçek olması ihtimali göz ardı edilemeyecek sözlerinin yarattığı huzursuzluk ve afyon yoksunluğunun günden güne artan etkisiyle perişan olan Andreas suskun ve solgundu, titremeye de devam ediyordu. Yol üzerinde geçtikleri yerlerdeki eczanelerden yeni bir şişe afyon özütü satın alması mümkündü ancak artık bağımlılığını ani bir kararla yenmek mi, yoksa zihninde çektiği işkenceyi fiziksel bir acıyla bastırmak isteğinden mi, bilinmez, bunu tercih etmemişti. Ancak Burgos şehri tüm ihtişamıyla önlerinde belirince yüzünden bir örtü kalkmışçasına biraz kendine gelir gibi oldu. Kuşkusuz bunun nedeni, ecza çıraklığına söz konusu kentte başlamış ve burada muhteşem anılar edinmiş olmasıydı.

Okurlarımızın izniyle, Burgos kentinin hızlı bir tasvirini yapmaya çalışacağız.

Tüm İber Yarımadası'nda modern mimarinin meşalesi olan, şairlerin ilham kaynağı Burgos ilk bakışta bile heyecan uyandıran

bir kentti. Dağ eteklerinden manzaraya hükmeden güçlü kalesiyle Şehir, Arlan  a adı verilen ve ufka doğru bağlarla  evrelenmiŐ  güzelim vadilerin arasında kaybolan sakin bir nehrin kıyısında kurulmuŐ tu. Doğu tarafından katedralin g   e uzanan   an kulelerinin ardında âdetâ kırmızı kiremitli bir orman gibi uzanan sayısız baŐ ka kule ve  atı, Şehri ziyarete gelen misafirlerine sıcak bir karŐ ılamanın müjdesini verir gibiydi.

Kent, banliy  lerine nehrin üzerinde bulunan     hŐ ap k  p-r  yle bağlanıyordu. Bunlardan, zafer takını andıran en büyüğü melekler tarafından taŐ ınan bakirenin muhteŐ em bir heykeline ev sahipliği yapıyordu. Hepsinin en büyük ve zarıfı olan Santa Mar  a KapıŐ sından geçerken, çevresinde güzel saraylar ile ortasında kocaman bir havuz bulunan oval Őekilli ana meydana bağlananların dıŐ ında,  oğ u daracık olan antik sokakların pitoresk karmaŐ asını gözlemek mümkündü.

Şehrin sütunlarla desteklenmiŐ  en görkemli evleri pazar yerine yakın kısımdaydı. Bu büyük evlerin temiz ve neŐ eli görüntüsü daha çok Arap ve Bizans mimarisini andırıyordu. Katedrale çıkan ana caddede, akılcıca bir düzenlemeyle yürüyüş yolunun ortasına inŐ a edilmiŐ  olan ufak bir kanalın içinde akmakta olan bir dere vardı.

Burgos'ta mükemmel iŐçiliklerin ürünü olan, büyüklükleri ve barındırdıkları hazine ile sahip oldukları  n   hak eden çok sayıda Şapel bulunuyordu.

Hatırı sayılır bir ticaret merkezi olan Şehir,  reticileri ve özellikle, ünlü kumaŐ larının satıldığı panay rlarıyla yılın tamamında hareketini koruyordu. R  zg  rlı ve nemli havaya rağmen sakinleri, akŐ amları bile evde oturmazlardı. AkŐ am yemekleri çok geç saatte yenir, güzel ve gururlu Kastilyalılar, tiril tiril, rengârenk giysileriyle sokakları gece yarısına dek capcanlı tutarlardı.

Ancak aynı zamanda binbir kokunun duyulduğ  bir kentti burası ve bu kokular öyle pek yumuŐ ak da sayılmazdı: taze soğan ve g  l yağı kokuları, barlam balığı ve kızarmıŐ  soğan aromalarına karıŐ ırdı.

Eski dünyanın inşaat ustalarının elinden çıkan Avrupa'daki tüm yapılar arasında, yüz yıldır yapımı bitmemiş de olsa Santa María Katedrali kadar güzeli yoktu. Çünkü kendisini inşa eden üstatların zarafeti ve bilgisi, binanın hem ruha hem de akla hitap etmesini sağlayarak dinle ilgisi olmayan bir şekilde, görenlerde ister istemez bir alçak gönüllülük hissi yaratıyordu.

Cephesi, bugün gotik olarak adlandırdığımız, kendi çağına uygun bir stile sahipti. Çan kuleleri, ziyaretçilerine kucak açmış kollara benziyor, arkada kare şeklindeki, sekiz mazgallı devasa kule yükseliyordu. Karşı kenarda, piramit kulecikleri olan sayısız süsleme, heykel, oyma ve yıldızla bezenmiş sekizgen bir bina vardı.

Çan kulesi ile katedrali ahenkle kaynaştıran mimarlar, aynı kıvrak zekâ ve hayal gücünü avlunun tasarımında da göstermiş, böylece ortaya beklenmedik mucizeler sunan inanılmaz bir labirent çıkmıştı.

Sarmental adı verilen ana giriş kapısı ön cephede değil, sağ tarafta bulunuyor ve üzerinde, havarileri ve evanjelistlerle çevrilmiş olan Hazreti İsa'nın çok incelikli bir heykelinin bulunduğu bir kemer yer alıyordu.

Bu kapıdan içeri girenleri ise çok daha büyük bir şaşkınlık bekliyordu. Yüksekçe asılmış yıldızlı lambanın altında öyle çok heykel bulunuyordu ki bunları bir insan kalabalığıyla karıştırmamak işten bile değildi. Hacıların ibadet ettiği tavaf alanını, sabah güneşinin binlerce altın ışık demeti saçtığı ve lahitleri, tabloları, ahşap sıraları ve mihrap süslemelerini tek tek aydınlattığı sekiz şapel çevreliyordu. Tüm bunlar bile katedralin ününe ün katmaya yetiyordu.

Kısacası, onca sanat eserinin bir araya geldiği bu yapıdaki güzelliklerin hepsinden bahsetmek için koca bir kitabı doldurmak işten bile değil fakat bizim derdimiz bu olmadığı için şimdi, Burgos'un ana meydanına varan üç gezginimize geri dönüyoruz. Aalis ve Robin bu ihtişam nedeniyle sarhoşa dönmüşken Andreas ise gözünde canlanan hatıralarla duygulanmıştı.

“Usta, Paris’ten beri geldiğimiz en güzel kentlerden biri değil mi burası?”

“Kesinlikle öyle. Ama öte yandan da en pahalılarından biri ve bu gece konaklamamızı sağlayacak kadar paramız yok.”

“Belki bir çaresini buluruz,” diye araya girdi Aalis büyük çantasını karıştırarak.

Andreas kaşlarını çattı.

“Psalterini satmayı düşünmüyorsun, değil mi?” diye sordu endişeli bir tavırla. “Lafı bile olmaz!”

Genç kız gülümsedi.

“Ah! Hayır, onu asla satmam! Buna karşılık, en son paraya ihtiyaç duyduğumda... heykelciklerimden birini satmıştım. Elimde üç tane daha var.”

“Eserlerin çok güzel Aalis ama karnımızı doyurup gece konaklamamıza yetecek kadar para edeceklerini sanmam...”

“Bir yerden başlamak lazım ama.”

“Kesinlikle. *Dimidium facti, qui coepit habet*,”⁹¹ diye onayladı Eczacı. “Siz ikiniz, pazarda heykelcikleri satmaya çalışın, ben de başka bir çözüm bulmaya bakayım. Akşam olmadan yanınıza gelirim.”

Böylece Eczacı, iki genci yabancısı oldukları bu ülkede bir başlarına bıraktı ancak uzun ve olaylı bir yolculuk atlatmış olan Aalis sayesinde sıkıntı çekmediler.

Bu süre zarfında Saint-Loup, şehrin sokakları boyunca anılarının kontrolü ele geçirmesine izin verdi ve on sekiz yıl önce, kendisinin ilk ecza ustası olan Diego Cota’nın hizmetine girdiği kuzeydeki San Esteban Kilisesi’nin semtine vardı.

Eczanenin bulunduğu sokağın köşesine vardığında içini bir korku kapladı, acaba dükkân hâlâ yerinde duruyor muydu?

Bu sorunun yanıtını öğrenmek ve eski hatıraları kurcalamak isteyip istemediğinden emin değildi, bir yandan da bunu fena halde arzuluyordu. İçinde beliren ve çoğu zaman melankoliyle sonlanan

91 (Lat.) Başlamak bitirmenin yansıdır. (Horatius)

nostalji hissinin namussuz zıtlaşmasının belirtilerini hemen tanı-mıştı. Sonuç olarak, bu illetin gizli ve ketum kurbanıydı o.

Melankoli... Üzgün olmaktan alınan keyif hissinin, felsefenin doğuşuna yol açtığını iddia edenler yok değildir. Çünkü bizi var olmanın derin yalnızlığıyla yüzleştirirken, bir yandan da o yalnızlık hissine, hatta hayata verilen anlamı sorgulatır. Coşku ya da uyuşukluk, acı veya keyif, yaşadığının farkına varabilmek için hissetme ve heyecan duyma ihtiyacıyla yanıp tutuşur benlik. Eczacılığın olduğu gibi tıbbın da babası sayılan Hipokrat bu durumu ölüm korkusu, yitip gidenlerin ardından duyulan pişmanlık ve değişimden duyulan şaşkınlık olarak tanımlar. Varlığının nedenlerini araştıran kişinin çektiği ceza ve bu durumun evrensel olduğunu keşfedenin duyduğu rahatlamadır.

İnsanlar açısından hüznün paylaşılabilmek mucizesine sahiptir, melankolide bunu yapamazsınız.

Andreas gözlerini yumdu. Her şey burada, Burgos'ta mı başlamıştı? Fakat burada bir şey başlamışsa, önce başka bir şeyin bitmesi gerekirdi. Her şeyin başlamasından önce bir bitiş gerekmez miydi zaten? Bütün doğumlardan önce ölüm gelmez miydi? Eğer o anda Burgos'tan önce olduğu kişiyi bulabilseydi her şey çözülür müydü? O zamana dek olduğu tüm adamlardan birini seçmesi gerekseydi, yaşlanma ve ölüme yaklaştıkça daha da artan sorular ve hayal kırıklıklarıyla yıpranmış olarak o pervasız, kendine güvenen ve asi genç olmayı mı seçerdi?

Yumruklarını sıkıp yürümeye koyuldu.

Sonra birden sokağın sonunda, dar ve yüksek iki binanın arasındaki dükkânı fark etti.

Eski eczane. Hiç değişmemişti.

Yeşile boyanmış ahşap tezgâhın gerisinde Andreas dizi dizi kavanoz, şişe ve ilaç kutularını gördü. Gülümsedi. Burası hâlâ bir eczaneydi.

Tüm cesaretini toplayıp sokağı geçti, kapıda oturan çırağı selamladı ve kendisinin de mesleği öğrendiği dükkâna girdi.

O sırada bir müşteriyle ilgilenmekte olan üstat neredeyse onun yaşındaydı. Uzun boylu, ince yapılı, kıvrırcık kahverengi saçları olan, parlak bakışlı ve zarif hareket eden bir adamdı. Sakin ve ahenkli bir sesle, kesilmiş olan aylık döngüsünü uyarmak için bir karışım istemeye gelmiş olan şişman bir kadının endişeyle yönelttiği soruları yanıtlıyordu. Kadın kabul etmeye yanaşmıyor olabilirdi ama yaşına bakılırsa aylık döngüsünün geri gelme olasılığı zayıftı. Ancak eczacı yine de onu teskin etmeye çalışarak makul bir fiyata tarçın bazlı bir karışım verdi.

Andreas dükkândan çıkan endişeli kadına eğilerek selam verdi, sonra eczacıya yaklaştı.

“Merhaba üstat,” dedi sıkıntılı bir sesle.

“Merhaba bayım, sizin için ne yapabilirim?”

“Ben... Benim adım Andreas Saint-Loup ve Fransız’ım. Yirmi yıl kadar önce burada Üstat Cota’nın çırağı olarak bulundum. Şimdi tekrar Burgos’a yolum düşünce burayı da ziyaret etmek istedim...”

“Memnun oldum sevgili meslektaşım! Benim adım Lopez Ortega. Hoş geldiniz,” dedi adam Andreas’ın elini sıcak bir tavırla sıkarak. “Teşekkürler...”

“Ah! Üstat Cota! O da benim ilk üstadımdı. Ne yazık ki kendisi üç yıl önce aramızdan ayrıldı. Ruhu şad olsun! Ancak gördüğünüz gibi eczanesinde hiçbir değişiklik yapmadım.”

“Görüyorum. Ne iyi etmişsiniz,” dedi Saint-Loup duygulanarak.

Aslında, dükkânı ve düzenini çok iyi hatırlıyordu, daha dünmüş gibi. Üstadın ardında asılı duran bazı aletleri kendisinin de gençliğinde kullanmış olduğundan emindi: çanaklar, havanlar, taslar, ilaç ve pudra kutuları, kupalar, cendereler... Neredeyse hepsi hâlâ orada, güzel işçiliğe sahip daha yeni aletlerle birlikte duruyordu. Üstat Ortega’nın da güzel eşyalardan hoşlandığı anlaşıyordu.

“Evi gezmek ister miydiniz? Birkaç düzenleme de yaptım...”

“Yok, yok,” diye lafını kesti Andreas. “Teşekkür ederim, ancak... Sevgili meslektaşım, çok duygulandım ve... eczanenin hiç

değişmemiş olması yüreğime mutluluk saldı. Buradan bu hislerle ayrılmak isterim.”

Kastilyalı içten bir şekilde gülümsedi.

“Anlıyorum. Üstat Cota öyle iyi bir eczacıydı ki dükkânında değiştirilmesi gereken hiçbir şey yoktu. Sizi Burgos’a hangi rüzgârın attığını sorabilir miyim?”

“Şey... Compostela’ya gidiyorum,” dedi Andreas.

“Ah! Muhteşem! Bu durumda hac yolculuğunuza bağışta bulunmama izin verin lütfen!”

Hacı adayları yoksulluk adına neredeyse beş parasız yolculuk ettiklerinden, mümkün olduğu takdirde onları misafir etmek veya bağışta bulunmak âdettendi.

“Ah hayır!” diye karşı çıktı Andreas rahatsız bir şekilde. “Kabul edemem... Hac yolundan gitmemin amacı dinî olmadığı için sizden bağış kabul etmem doğru olmaz!” diye itiraf etti.

“Haydi ama! Hac yoluna çıkmanızın nedeni ne olursa olsun, bunca zamandır yolda olan birinin mutlaka paraya ihtiyacı vardır!”

“Hayır, hayır,” diye yineledi Andreas.

“Hay şeytan! Yokluk çekmediğinizi söylemeye kalkmayın, üzerinizde doğru düzgün giysi bile yok!”

“Karşılığını vermeden sizden para kabul edemem.”

“Bir meslektaşına yardım etmenin mutluluğu benim için yeterli bir karşılıktır. Beyefendi, ısrar ediyorum!”

Andreas bağış kabul etmek için fazla gururluydu ancak içinde bulunduğu durum para kazanmasını gerektirdiğinden başka bir çözüm aradı. Aslında bu, daha önceden aklına gelmişti.

“Bu durumda, laboratuvarınızda bir saat çalışmama izin verin ve yaptığım çalışma için bana ödeme yapın,” diye önerdi.

Bu teklife önce şaşırان Kastilyalı eczacı, sonra kabul ettiğini belirten bir işaret yaptı.

“Bu çok iyi bir fikir! Sizi izlememe izin verirseniz, ben de Fransa’da nasıl çalışıldığı konusunda birkaç ipucu edinmiş de

olurum hem! Montpellier ekolünü Toledo ekolünden epey farklı olduğundan bahsediyorlar.”

“Anlaştık!” dedi Andreas.

Böylece, Lopez Ortega   ıra  ından, kendileri laboratuvardayken eczaneye göz kulak olmasını istedi.

  zerisinde ocaklar, bir imbik, sayısız çeşitte malzemenin bulunduğu dolaplar ile iki güzelim mermer bankın bulunduğu karanlık odacığa girerken Andreas içinde karmaşık ve d   mancıl duygularla boğuşuyordu. Öncelikle, bir aylık yolculuktan sonra kendini, çok sevdiği laboratuvar ortamında bulmaktan dolayı mutluydu. Ancak sadık hizmet  arları Lambert ve Marguerite ile birlikte yanıp kül olan Paris’teki kendi laboratuvarını düşününce derin bir acı duydu. Üstelik *oculus corpuscula’sı* ve diğer paha biçilemez aygıtları da gitmişti. Sonra bir de kendini on sekiz yıl sonra, ilk karışımlarını, ilk ila  clarını yaptığı yerde bulmanın vermiş olduğu duygu fırtınası da vardı...

Anıları kafasından kovalayıp ona   n kazandıran hünerli elleriyle çalışmaya başlayınca bakışları aydınlandı.

Kastilyalı eczacı da Fransız’ın teklifini reddetmemiş olduğu için memnundu        zamanının en eğitimli üstatlarından biri olan Andreas’ı izlerken çok şey öğrenme fırsatı bulmuştu.

Ev sahibini etkilemek ve iyilik yapmak isteyen Saint-Loup, bir iksir hazırlamayı tercih etti        bu damıtılmış sıvı, eczacılığın en incelikli preparatlarından ve ilaç hazırlamak için gereken temel malzemelerden biriydi. Diğerlerine nazaran, yüksek kaliteli bir dolu malzeme içeren ve birçok hastalığa iyi gelen *elixyrium vitae* adındaki bu nadir bulunur iksiri hazırlamayı seçti.   ksirin epilepsiye, baygınlıklara, kalbi güçlendirmeye, beyne, mideye ve sperm artırmaya iyi geldiği söylenirdi.

Laboratuvar düzeninin de değişmemiş olmasının getirdiği bir rahatlıkla Saint-Loup kendisine gereken malzemeleri bulup bir araya getirmeye başladı.   yle   oktu ki: tarçın, sandal a  acı tozu, zencefil kökü, cedvar, limon kabuğu, Diambra macunu, muskat

cevizi, havlıcan, karanfıl, anason, rezene, yabani havuç, tatlı fesleğen, meyan kökü, kekik, nane esansı, horozibiği, ateşçiçeği, kenger otu, biberiye, hodan ve yabani fesleğen. Tüm bu malzemeleri ve hangisinden ne kadar gerektiğini de kitaba bakmadan hafızasından eklemişti.

Tezgâhın üzerinde, köklerden, liflerden, tohumlardan ve meyvelerden meydana gelen malzemeleri ufalayıp karıştırdı. Malzemeleri çok iyi tanıyan ve işinden zevk alan birinin hareketleriyle çalışıyordu. Sonra, yapraklar ile çiçekleri mermer bir havanın içinde ezip tüm bu tozları kocaman camdan bir balon kâseye boşalttı.

“Bazı meslektaşlarım içine fesleğen ve cennet tohumu da katar ama bence bu çok aptalca çünkü onların ilaca hiçbir katkısı olmaz. Ayrıca meyan kökünün ve yabani fesleğenin dozunu çok iyi ayarlamak gerekir, fazla kaçarsa, damıtma sırasında sümüksüleşmeye neden olur.”

Diğer üstat başını salladı.

“Bana şöyle güçlü ve kaliteli bir *eau de vie* verin,” dedi Andreas, Lopez’e. Adam isteğini yerine getirmeye koştu.

Saint-Loup bunu da karışımın üzerine döktü ve kabın ağzını sıkıca kapadı. Sonra ocağın üzerinde kısa sürede azıcık su ısıttı ve karışımı ılık suyun içine koydu.

“Şimdi tüm yapmamız gereken karışımı bu ne çok soğuk ne de çok sıcak suda bekletmek. Kabı gübrenin içinde dinlendirmek de mümkün, hatta daha tercih edilir yöntem ama o zaman daha uzun bekletmek gerekir, üç dört gün kadar. Bu metotla işlemi hızlandırmış oluyoruz.”

Andreas bu zorunlu moladan faydalanarak etrafındaki dolapların ve çekmecelerin içine istiflenmiş malzemeleri inceledi. Kavanozun tekini elinde tarttı, bir diğerinin içini koklamak üzere kapağını açtı. Orada bulunduğu için çok mutluymuş gibi görünüyordu. Sonra, eli birden kum taşından bir kaba gidince durakladı. Kabın içindeki, henüz yeşilliğini yitirmemiş, haşhaş kapsüllerini görünce titremeye başladı. Gözlerini kapatıp içini çekti ve rafa

sırtını dönüp Kastilyalının bir Şey fark etmemiŐ  olmasını umarak sonrakine geçti.  ektiğ  ızdırabı örtmek için:

“Affınıza sığınarak,  ayır mantarlarınızın bayatlamıŐ , epey de kurumuŐ  olduğ unu s  lemek isterim, bu haldeyken kullanılırsa pek etkili olmayabilir. Ayrıca tahta bı ağ ınızın olmadığ ını görüyorum, demirden bıçaklar her malzemeye uygun değildir, hatta bazılarını zehirli hale getirdikleri bile söylenir.”

Ortega, Andreas’ın uyarılarını sesini çıkarmadan dinledi ve laboratuvar sanki kendisine aitmiŐ  gibi dolanan Fransız’a baktı.

Yeteri kadar bekledikten sonra, Andreas karıŐ ımının baŐ ına gitti ve imbirik yardımıyla karıŐ ımı damıttı. İŞçi bitince, elde ettiğ ı sıvının i ine g  l ve sandal ağ acı esansıyla Diambra macunu, limon kabuğ u rendesi ve biraz da Şeker ekleyerek hepsini bir kavanoza doldurdu.

“İŐ te. Bu iksiri on beŐ  gün dinlenmeye bırakmanız gerek,” dedi yüzünde bir gülümsemeyle. “Ama ara ara karıŐ tırmalısınız. Sonra sıvıyı çekip o Şekilde saklayabilirsiniz. Bence bu çok kaliteli bir hayat iksiri oldu.”

Lopez Ortega hayranlık dolu bir tavırla baŐ ını salladı.

“  stat,  alıŐ manızı izlemek hem gözüme hem de aklıma çok keyif verdi. Diego Cota’nın yanında nasıl da iyi yetiŐ tiĐ inizi, sonra da ustanızı aŐ mıŐ  olduğ unuzu gayet iyi gördüm.”

“  Ğrenciler, üstatlarının sırtlarından yükselirler,” diye yanıtladı alçak gönüllü bir tavırla Fransız.

Sonra kibar bir hareketle:

“Artık yanınızdan ayrılmam gerekiyor, meydanda beni bekleyen  ırağ ımla buluŐ malıyım.”

“Elbette, elbette dostum! Ama önce yolculuğ unuza söz verdiğ im yardımı yapmama izin verin.”

“İksirin getirisinden daha fazlasını vermeyin bana.”

“Sizden görüp öğrendiklerim paha biçilemez değerde   stat.”

Sonra gidip kesesinden *maravedi* denilen altın sikkelerden çıkardı. Bu paranın ederi, Andreas ile iki yoldaŐ ının birkaç gün-

lük konaklama ve beslenme masrafını karşılamaya yeterdi. Ancak adam parayı Andreas'a uzatırken Fransız'ın elini yakaladı ve sıkıca tuttuğu eli bırakmadan sordu:

“Tek ihtiyacınızın para olduğundan emin misiniz üstat?”

Andreas kaşlarını çatı.

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Bizim meslektekilerin yakından tanıdığı bir rahatsızlığın belirtilerini gösterdiğinizizi fark ettim Üstat Saint-Loup ve haşhaş kapsüllerini gördüğünüzde de ellerinizin titrediğini. İşte bu nedenle size soruyorum, çalışmanızın karşılığı olarak para dışında bir şey ister misiniz? Dilerseniz size fazladan bir şişe afyon özütü verebilirim.”

Andreas'ın midesi bulandı ve alnında ter tanecikleri belirdi. Dört günden beridir şurubundan tek damla almış değildi ve çektiği yoksunluk hâlâ onu hasta ediyordu. Meslektaşına minnet ve kararsızlık dolu bir bakış yöneltti.

“Yalnızca istemeniz yeterli,” diye tekrarladı Kastilyalı.

Charles de Valois ardında altı ordu askeri ile birlikte fahişe kaynayan Étampes Sokağı'na girince, sokağın sakinleri arasında büyük ve kaygı dolu bir fısıldaşma başladı. Fısıldaşma kapıların ardına geçti, gölgelerde süzüldü, sokaklarda turladı, herkesin aklını aldı ve tüm konuşmalara hâkim oldu.

Yol açtığı paniğin farkına varmayan Kral'ın kardeşi, doğruca, taburesinin üzerinde oturup semtini gözleyen yetmiş yaşlarındaki, koyu tenli esmer tenli kadının yanına gitti.

"Bu şerefi neye borçluyuz?" diye sırtıttı yaşlı kadın. "Yakışıklı yiğidim şimdi de aşk savaşında cenk etmeye mi geldi?"

"Hayır hanımefendi. Görmek istediğim kişi sizsiniz."

Epey yaşlı ve pek çok dişi eksik de olsa kadın hiç de çirkin sayılmazdı: kırışık ve güneşten yanmış yüzünde soylu bir güzellik, ölümsüz bir gurur, antik bir zarafet yansıması vardı. Kara gözleri kurnazlık parıltısıyla ışıldıyordu.

"Beyefendi olgun kadınlardan hoşlanıyor demek? Tenim size yeterince taze gelecektir aslanım..."

"Sen kiminle konuştuğunun farkında mısın?" diye öfkeleni Valois Kontu, yaşlı kadının edepsizliğinden çok rahatsız olmuştu.

"Takım taklavatın yerindeyse anında iş tutarım aslanım ve pantolonunun önüne bakılırsa senin kuş epey okkalı duruyor. Hele şu buruna bir bak! Benim oralarda bir söz vardır, çan kulesi ne kadar büyükse, kilise de o kadar iyidir!"

Öfkelenen askerlerden biri kılıcını çekip kadının önüne geldi. Askeri durduran de Valois, kendini sakinleşmeye zorlayarak azametli haline geri döndü:

“İzia dedikleri hanım siz misiniz?”

“Burada bana mama derler ama sen bana ne istiyorsan diyebilirsin, Mecdelli Meryem, Navarralı Jeanne, hatta biraz nonoşsan Koca Robert bile diyebilirsin!”

“Eskiden Nübyeli olarak tanınan Izia siz misiniz?” diye tekrarladı Kont.

Yaşlı kadın kaşlarını çatıı çünkü lakabını duymayalı uzun seneler oluyordu.

“Olabilir,” diye onayladı.

“O zaman evinize gidelim, sizinle görüşmem gereken bir mesele var.”

“Neden sizinle görüşeyim?”

“Çünkü takas edebileceğimiz bilgilere sahibiz,” diye yanıtladı Kont, elinde tuttuğu ufak ama ağır para kesesini göstererek.

“Ne hakkındaymış peki bu bilgiler?”

“Çok uzun seneler önce Başrahip Boucel ile görüştüğünüz bir konuyla ilgili.”

“O da kimmiş? Bir manastırı doldurabilecek kadar çok başrahiple yattım ben.”

“Bahsettiğim, Paris’teki Saint Magloire’in başrahibiydi.”

Bu ismi işiten yaşlı kadın donup kaldı. Uzun süre Kont’un gözünün içine bakıp tereddüt ettikten sonra:

“Kalkmama yardım et.”

Kadının elinden tutmak üzere bir asker koştu.

“Hayır!” diye durdurdu onu mama. “Onlar değil, sen. Eğer benimle konuşmak isteyen sensen, başkasını istemem. Biz konuşurken adamların başka yerde takılsın.”

Kont yüzünü buruşturdu ancak istediğini elde etmek için, askerlerine beklemelelerini söyleyerek kadına kolunu uzattı. Durumdan

epey eğlenen kadın, zorlanarak kalktı, Kont'u, askerlerden ve fahişelerin şaşkın bakışlarından uzakta bulunan ufak bir sokağa soktu.

İpek tüneği, çizgili mantosuyla Kral'ın saygıdeğer kardeşini kolunda yaşlı bir sokak kadınıyla izbe bir sokakta yürürken görmek her gün rastlanan bir manzara değildi. Ancak Charles konuştuklarının duyulmasındansa dedikodusunun yapılmasını tercih ederdi.

Kırık dökük, ufak bir merdiveni çıkıp bir kapıdan içeri girdiler ve ikisi de birer koltuğa yerleşti. Sade döşenmiş bu oda, Kont'un beklediğinden çok daha derli toplu çıkmıştı.

"Öncelikle kendimi tanıtmama izin verin..."

"Senin kim olduğunu biliyorum Valois!"

Kont şaşkınlığını gizleyemedi.

"Kral'ın kardeşiyle konuşmak sizi ürkütmüyor ya da heyecanlandırmıyor mu?"

"Amma yaptın! Senin gibi adamlarla konuşmaktan çok daha heyecan verici şeyler yapmışlığım var benim, kuşum."

"Pekâlâ... Sizin adınıza sevindim."

"Haydi, bana neden bahsetmek istediğini söyle?"

"Bunu da bilmiyor musunuz yoksa?"

"Eh, benimle konuşmak isteyen sensin..."

"Öyle. Lafı dolandırmayacağım Izia. Bundan yirmi sene önce Başrahıp Boucel ile görüşmeye iten nedeni bilmek için âlim olmaya gerek yok..."

"Sen gene de söyle."

"1274 yılının bir günü, siz otuzlu yaşlarınızda ve Quincampoix Sokağı'nda çalışırken, Saint Gilles Kilisesi'nin avlusunda, tam da yönetim binasının girişinde yeni doğmuş bir bebek bulundu. Ve sizi bundan yirmi yıl sonra Saint Magloire Manastırı'na getiren de işte bu bebektir, sizin bebeğiniz, değil mi?"

Yaşlı kadın bir anlığına sessiz kaldı. Yüzündeki sıkıntı, bu gerçeği saklamaya çalışmadığını gösterecek kadar açıktı. Sonra birden sırtıttı.

“Eğer bana o bebeğin kendin olduğun söylersen, buraları dedikodudan yıkılır gider... Tüm ülkede: ‘Ah, şu Kont Valois var ya, orospu çocuğunun tekiymiş!’ derler.”

Başka bir yerde olsa bu lafa fena halde öfkelenecek olan Charles gülümsedi.

“Hayır, hanımefendi, hayır, o ben değilim. Ben Aragonlu Isabel’in öz oğluyum. Fakat sizin oğlunuza gelince, onun kim ve nerede olduğunu biliyorum.”

Mama yavaşça ellerini birbirine kenetleyip sinirli bir şekilde parmaklarıyla oynamaya başladı.

“Bunu söylemek için mi buraya geldin?”

“Demin de size belirtmiş olduğum gibi, sizinle bilgi alışverişi yapmaya geldim.”

“Evet, anladım. Kısasa kısas. Peki senin öğrenmek istediğin nedir?”

“Tüm hikâyeyi bilmek istiyorum. Babası kimdi? Neden onu terk ettiniz? Yüzleştığınız zaman Başrahip Boucel size ne dedi?”

“Peki bunları sana neden söyleyecekmişim?”

“Çünkü ben oğlunuzu bulmanıza yardım edebilirim Izia.”

“Onu görmek istediğimi sana kim söyledi?”

“İçimden bir ses.”

Yaşlı kadın başını salladı. Kont, yaşlı kadının gözlerinin ıslaklığını onun ilerlemiş yaşına mı yoksa aşırı duygulanmasına mı vereceğini bilemiyordu ama bunun her ikisinden de kaynaklandığını var saymak istedi.

“Haydi ama hanımefendi, anlatın bana şu hikâyeyi,” diye ısrar etti Valois deri kesesini çıkarıp aralarındaki sehpanın üstüne manidar bir tavırla koyarak.

“Pekâlâ, sana anlatacağım. Ama önce onun neden öğrenmek istediğini bilmem gerek. Neden şimdi?”

“Çünkü Başrahip Boucel öldü ve oğlunuzu da öldürmek istediklerini sanıyorum.”

“Neden şimdi, peki? Bu hikâye neden bugün olay yaratsın?”

“Bunu ben de bilmiyorum hanımefendi...”

Kadın yüzünü ek  stitti ve koltuğunda dikle  tti.

“Ne oldu?” diye sordu Kont.

“Bu çok acayip bence.”

“Nedenmiş o?”

“Uzun zamandır bu öyküyü hiç düşünmüyordum ve birkaç gün önce yeniden aklıma düştü, işte ondan... Ve unutmuş olduğum pek çok ayrıntıyı da anımsadım... Ve sen de gelmiş bana bunlardan söz ediyorsun. Ben de bunu acayip buluyorum işte.”

“Bana her şeyi anlatın.”

Yaşlı kadın duraksadı, sonra sehpayaya doğru eğilerek deri keseyi eline aldı. Kont elini yakaladı.

“Para, yalnızca konuşursanız sizin.”

Mama keseyi bıraktı ve i  ini çekti.

“Pekâlâ... Öncelikle, o çocuğı kilise avlusuna bıraktım çünkü yanımda kalsaydı doğru düzgün bir hayatı olmayacaktı. Ayrıca biz sokak kızları ba  rahiplerin çocuklara iyi bakacaklarını biliriz. Sen kıçın altına bulanmış olarak doğduğundan belki bunu bilmezsin ama bizim gibiler bunu iyi bilir.”

“Anlıyorum.”

“Yani bu benim kötü bir anne olduğumu göstermez!”

“Ben böyle bir şey demedim zaten ve sizin iyi yaptığınızı düşünüyorum.”

“İyi yaptım ya. Elli ya  şıma gelince ve kıçımın Paris’te hiçbir ederi kalmayınca da o çocuğı bulma ihtiya  ı hissettim. En azından onu bir kez görebilmek için.”

“Bu da oldukça doğ  l geliyor.”

“Onu bıraktığım Saint Magloire Manastırı’na gittim ve Başrahip’le görüşmek istedim. Ama pi   kurusu rahip bozuntusu bana   ocuğumu göstermeyi reddetti. Hatta bana onun adını bile söylemedi, tıpkı senin yaptığın gibi bir kese dolusu para çıkardı ve iki şey yapmayı kabul edersem o kesenin benim olacağını söyledi.”

“Neymiş?”

“Paris’i temelli terk etmek ve bu hikâyeden kimseye bahsetmemek.”

“Siz ne yaptınız?”

“Ne yapacağım? Tabii ki paraları alıp oradan gittim! Sözümü de tuttum ha. Olanları kimseye anlatmadım.”

“Bugüne dek...”

“Peh... Sen bana onun öldüğünü söyledin. Öldüyse, ihanet ettim sayılmaz!”

“Doğru. Peki, çocuğun babası kimdi?” diye sordu Valois, koltuğunda dikleşerek.

“Hepiniz aynısınız!” diye bağırdı yaşlı kadın gülerek. “Demek seni asıl ilgilendiren buydu, ha? Kimin benden çocuk peydahladığını öğrenmek istiyordun, ha?”

“Oğlunuzu neden öldürmeye çalıştıklarını öğrenmek istiyorum Izia ve siz bana bu bilgiyi verirseniz, belki çok geç olmadan onu kurtarabilirim.”

“Doğru söylediğini nereden bileyim?”

“Bir orospuya yalan söylenebilir mi hiç?”

Mama yeniden güldü.

“Elbette söylenemez. Ayrıca... Doğruyu söylüyor olman mümkün çünkü o çocuğun babasının kim olduğu açığa çıkarsa büyük yaygara kopar.”

“Söyleyin bana o halde.”

“Önce sen, oğluma verdikleri adı söyle.”

“Oğlunuzun adı Andreas Saint-Loup ve bir eczacı. Şimdi sıra sizde, bana onun babasının kim olduğunu söyleyin.”

İki tarafın bulduğu parayla Andreas, Robin ve Aalis, Burgos'un güzel bir hanında özel oda tuttular. Bol gürültülü, karanlık ve dumanlı yemek salonu, lezzetli yemeklerinin tadını çıkaran neşeli insanlarla doluydu. Epey zengin içerikli, doyurucu ve bu nedenle hana gelen gezginler ile işçilerin favorisi olan, *cocido maragato* adı verilen ana yemek menüsünde çeşit çeşit et, lahana, nohut ve çorba vardı. Ancak bunlar Fransa'dakinin tam tersi bir sırayla servis ediliyordu, masaya önce etler, sonra sebzeler geliyor ve ardından çorbayla bitiriliyordu. Açlığını bu şekilde giderememiş olanlara da son olarak inek ve keçi sütünden yapılma bir Kastilya peyniri olan *picón* ikram ediliyordu.

Yolculuk etmekten yorgun düşmüş olan üçlümüz, etraflarındaki insanlar henüz içki içerken, oralar için epey erken bir saatte yemeklerini yediler ve ondan önceki akşamlardaki gibi fazla konuşmadan akşam çökerken odalarına çekildiler.

Pencere kenarına oturan Andreas etkileri daha da kötüleşen yoksunluğu nedeniyle uyumakta zorluk çekiyordu.

En çok sıkıntıyı uykuya dalmadan önce çekiyordu ve eczacımız o gece öncekilerden çok daha beter bir kriz geçirdi.

Tüm gün güneşten kavrulmuş çatılar içeriye fena halde ısıttığı halde Andreas üşüyordu, hem de çok. Örtüsüne sarılıp titremelerine hâkim olmaya çalışsa da pek beceremedi. Sonra bu durum tersine döndü ve bu sefer de terlemeye başladı, sanki vücudundaki tüm sıvı dışarı çıkmak istermiş gibi, gözlerinden ve burnundan yaşlar akıyordu. Bunu kollarında ve bacaklarında meydana gelen acı dolu

kasılmalar takip etti. Kalbi son hızla gümbürderken, nefesi kesilerek, acıdan ulumamak için çenesini kasti. Derken, ufak odanın karanlığında, dramatik bir pes ediş anında, birden karşısında beliren korkunç bir hayalle sarsıldı.

Hayalinde, yanmakta olan bir ev görüyordu, Paris'teki kendi eviydi bu. Dışarı fırlayan bir yarasa sürüsünün ardından, yanmış bedeniyle Marguerite, kucağında bir bebekle evden dışarı çıkıyor ve Andreas'a suçlayan bakışlarla bakıyordu. Bebek de alev alev yanıyordu. Kadının ardında yanan ateşin içinde, şu iki kara süvari belirliyordu, penisleri, önlerinde çekilmiş olan kılıçlardı ve bu penisler yılanlara dönüştü. Sonra bu görüntü bir Doğu ejderhasının püskürttüğü alevler tarafından yutuldu. Yerine gelen görüntüde, aşka gelmiş, ağzından salyalar akan Başrahip Boucel kanlı gözlerle Magdala'yı arkadan becerirken görülüyordu. Magdala'nın kafası yoktu, kocaman memelerinden akan kanla Romulus ve Remus'a benzeyen iki çocuğu emziriyordu. Sonra bu çocuklar büyüdüler, öyle çok büyüdüler ki üstlerinde bulunan Magdala ile Boucel'i, alevleri ve hatta tüm dünyayı yuttular. Sonra bedenleri kozmosun içinde eriyip gitti ve devasa bir yerküreye dönüştü. Ağzı ve gözleri olan bu gezegenin üzerinde çırılçıplak halde birbirini kovalayan insanlar koşturuyordu, ufacık kötü cinler gibiydiler. Birden gezegen patladı ve ortaya saçılan parçalar çamurdan bir *golem* meydana getirdi. Canavar gülüyordu, Andreas'la alay ediyordu ve bu sırada elindeki kadın kafalarını havaya atıp tutuyordu, o kafalar da gülüyordu. Sonra canavarın gövdesi üzerinden bir sürü kol ve bacak fişkıran hidrolik bir makineye, İskenderiyeli Heron'un kum ve buharla çalışan metalden otomatına dönüştü. Otomat Andreas'ın üzerine yürümeye başladı, elinde insan derisiyle ciltlenmiş bir kitap tutuyordu. Bu, Andreas'ın kendi derisiydi ve kitabın içinden kendisine bakan gözleri ağlıyordu. Sonra her şey boşluğa dönüştü ve dayanılmaz bir sessizlik çöktü.

Alnı terle kaplanmış Eczacı korkunç bir çığlık atarak yatağında doğruluverdi. Nefesi kesilmiş halde, allak bullak olmuş bir suratla,

elleri titreyerek, ağızı kasılarak, heybesine doğru yerde dört ayak üzerinde ilerledi ve elini içeri daldırdı.

Parmaklarıyla yoklayarak Lopez Ortega'nın kendisine vermiş olduğu ufak şişeyi buldu. Sonra sırtını pencerenin altındaki duvara vererek, çılgınlığa tutulmuş gibi hareketlerle şişenin tıpasını çıkardı ve şuruptan birkaç yudum aldı.

şurup etkisini anında gösterdi, içtiği anda titremeleri kesildi, kolları iki yanına düştü ve yüzündeki korkunç  arpıklık geçti.

Acısı dinince Eczacı boğazında bir yumru varmış gibi hissederek yavaşça başını kaldırdı.

Karşısında, ayın gümüşi ışığı altında, dehşete düşmüş bir halde odanın diğer köşesinden kendisine bakan Aalis'i gördü. İkiisi uzun bir süre boyunca hareketsiz bir şekilde birbirlerine baktılar, sonra Andreas tek kelime etmeden gidip döşeğine uzandı ve kıza sırtını döndü.

“O zamanlar, acayip zengin ve neredeyse her gün bana gelen bir müşterim vardı. Her zamanki müdavimlerden farklıydı. Yalnızca zengin ve lüks içinde yüzen züppelerden olması değildi onu farklı kılan, benden yapmamı istedikleriyle de farklıydı. Öyle her orospuya teklif edemeyeceğin türden şeyler istiyordu anlayacağın. Akıllı fikri düzüşmekte olan, akla hayale gelmeyecek sapıklıklara kafa yoran, manyağın önde gideniydi, anlıyorsun ya...”

“Anlıyorum.”

“Bizim meslekte gebe kalmamanın yollarını biliriz. Ya arkadan düzüşürüz ya da müşteriden zamanlamasını iyi ayarlayıp işini dışarıda bitirmesini isteriz.”

“Bu türden detaylara girmenizin hiç gereği yok bence Izia...”

“Bu kadar hanım evladı olma Valois, öğrenmek istiyorsan benden süslü kelimeler bekleme. Ne olup bittiğini açık açık anlatacağım. Günün birinde bu müşteri benimle normal şekilde birleşti ve tohumlarını içime boşalttı. Dokuz ay sonra da bebeğim oldu işte.”

“Peki kimdi bu müşteri?”

“Eh, dünyadaki tüm kötü tipler gibi bu epey yüksek bir konumdaydı, hem de gerçek yüzü ortaya çıkarsa Paris’te büyük yaygara koparacak kadar yüksek.”

“Nogaret mi?” diye sordu hemen, doğru ismi tahmin ettiğini düşünüp beklemeye hali kalmayan Valois Kontu.

“Hayır, ama yaklaştın.”

“Enguerran de Marigny!”

Mama gülümsedi.

“Yine tutturamadın elmasım, acele ediyorsun. Marigny kısmı doğru ama  n adı yanlış.”

“Philippe de Marigny! Sens Başpiskoposu mu?”

“Aynen  yle. Yani... o zamanlar henüz kıcımın başpiskoposuydu tabii.”

Kont  yle uzun bir kahkaha attı ki asla bitmeyecek gibiydi.

“Andreas Saint-Loup bir başpiskoposun oğlu olsun ha! Daha neler göreceğiz! şimdi her şey anlaşıldı,” diye mırıldandı Charles de Valois yüksek sesle d ş n yormuşçasına. “Nogaret bu gerçeği keşfetmiş olmalı... Bu bilgiyi kullanarak Marigny kardeşlere şantaj yapmak ya da en azından konumlarını zayıflatmak istemiş olmalı. Düşünün bir defa! Sens Başpiskoposu! Ahlak abidesi! Tapınakçı-ları sapkınlıkla suçlayıp  l me mahkûm eden, erdemlilik taslayan aşağılık herif meğer bir fahişeyi hamile bırakmış!”

“Bir fahişeyi hamile bırakmak hiç de utanılacak şey değildir, a benim salak beyim!”

“O zaman Nogaret’yi Saint-Loup değil,” diye mırıldandı de Valois kadını işitmiyormuş gibi. “Onu susturmak isteyen şu lanet Marignyler öldürmüş olmalı. şimdi de kanıtları tamamen ortadan kaldırmak için... oğlunuzun peşine düştüler.”

“Onu öldürmek mi istiyorlar?”

“Evet, hanımefendi. Peşine Fransa’nın Baş Engizisyoncusu’nu takmakla işe başladılar.”

“Onu atlatabildi mi?”

“Eh... Evet. Adamın boğazını kesti.”

“Engizisyoncu bir keşişi öldürdü ha?” diye heyecanla bağırdı kadın, neredeyse eğlenerek. “Hiç kuşkum kalmadı. Kesin o benim oğlum!”

Valois Kontu, yaşlı kadının sapkınca alayını önemsemedi, Marigny sülalesi karşısında kesin bir zafer kazanmasını sağlayacak olan kozu elde ettiği için vücudu alev alev yanıyordu. Başpiskopos’un ahlaksız yaşamının açığa çıkmaması uğruna Nogaret’yi onların

öldürdüğünü de kanıtlayabilirse, ikisinin Montfaucon darağacını boylamaları işten bile değildi.

“Hanımefendi, az önce bana verdiğiniz bilgi muhteşem ve oğlunuzu korumak için de elimden geleni yapacağım,” dedi neşeyle. “Ayrıca size bir söz daha veriyorum, yalnızca onu kurtarmakla kalmayacak ve onu size getirecek, sonra da adaletin yerini bulması için Paris’e götüreceğim.”

“Elini çabuk tutsan iyi olur o zaman yiğidim çünkü fazla uzun zamanım kaldığını sanmıyorum.”

“Söz veriyorum hanımefendi. Yarın sabahtan tezi yok, onu aramak için yola çıkacağım ve bulunca da ona her şeyi anlatacağım.”

“Nerede şimdi?” diye sordu kadın sakince.

“Onun Navarra ya da Compostela’da olduğunu sanıyoruz.”

Bu yerlerin adını duyan mamanın ifadesi değişti.

Sanki kadını korkutan ya da en azından, huzursuzlandıran bir şey vardı ve üstelik, öyle her şeyden kolayca etkilenebilecek bir kadına da benzemiyordu.

“Ne oldu?” diye sordu de Valois, kadındaki değişimi fark ederek.

Kadın sorusunu duymamış gibi tamamen hareketsiz ve sessizdi.

“Söyleyin bana!” diye ısrar etti Kont.

“Bu imkânsız...”

“Ne imkânsız?”

“Onun Compostela’da olduğunu söylemedin mi?”

“Çok büyük olasılıkla. Bu sizi neden şaşırttı?”

“Bu... Bu bir rastlantı olamaz, hay lanet olasıca!”

“Neler oluyor?” diye huysuzlandı adam.

“Bana inanmayacaksın beyim. Benim kafayı yediğimi söyleyeceksin, keçileri kaçırdığımı... Ama yemin üstüne yemin ederim sana, bu bir rastlantı olamaz!”

“Tanrı aşkına, çıkarın ağzınızdaki baklayı!”

Yaşlı kadın ellerini dizlerine dayadı ve sanki dünyanın yükü birden omuzlarına binmiş gibi, gövdesi aşağı sarktı. Gözlerinden derin bir endişeyle karışık bir korku okunuyordu.

“  u lanet feleğ n i i olmalı bu,” diye mırıldandı kadın. “Sana demin bu olanları iki gün önce aniden anımsadığımı söylemiştim. Bunları ve aklımdan çıkmış olan... diğ r olayları.”

“Evet.”

“Bu kadar önemli bir şeyi nasıl oldu da unuttum, hiç anlamıyorum. Benim kötü bir kadın olduğumu düşüneceksin, her şey olabilirim ama kötü biri değilim. Aklıma yitiriyor olmalıyım. Ama bu bir anda aklıma geldi. Tanrının lütfu gibi.”

“Aklına gelen nedir?” diye sordu iyice sabırsızlanan Valois.

“Kendim bile inanamıyorum.”

“Hay  eytan, anlatın artık şunu!”

“Peki... Aslında... Aslında doğurduğum  ocuk... Andreas dediğ niz...  ey... Onun birden tek olmadığını hatırladım.”

“Nasıl oluyor bu?”

Gözlerini bo luğ  diken Mama, görmeyen gözlerle bakmaya devam etti. Benliğinden çıkıp başka yerlere gitmişti sanki.

“Onun ikiz kardeşi vardı,” diye mırıldandı ruhsuz bir sesle.

Valois Kontu’nun gözleri yuvalarından uğradı.

“ kiz mi? Siz... Saint Magloire Manastırı’na iki bebek mi terk ettiniz?”

“Hayır. Yani, bunu yeni hatırladım.  kinci bebeğ  yanımda tuttum. Ne kadar süreyle olduğunu bilemiyorum. Birkaç sene, sanırım. Bilmiyorum... Sana söyledim, tam olarak hatırlayamıyorum. Nasıl olduğunu ben de bilmiyorum ama. Unuttum işte. Ama  imdi hatırlıyorum. Eminim, onlar ikizdi.”

“Ama o halde... ikinci çocuğı ne oldu? Kim o?”

“Ne bileyim! Bir zaman sonra onu da terk etmek zorunda kaldım. Karnını doyuramaz hale gelmiştim, anlıyorsun ya. Kötü bir anne olmak istemiyordum. Hayatını mahvetmeye niyetim yoktu.  ki çocuğunu da terk etmek bir anneye ne büyük acı çektirir, bilir misin sen?”

“Bunu anlayabileceğimi sanıyorum,” diye yanıtladı Kont, samimi gibi görünen bir hüzünle.

“Ah öyle mi? Nasıl yapacaktıysın bunu peki?”

Valois duraksadı, sonra:

“İlk eşim Marguerite D’Anjou, son kızımız olan Catherine’i doğururken vefat etti. O da bir yaşına varmadan öldü. Sonra, ikinci eşim Catherine de Courtenay’yi de kaybettim. Bu nedenle sizi anlayabiliyorum hanımefendi.”

“Evet. Belki. Yine de tamamen aynı şey sayılmaz. Karını ya da çocuğunu Tanrı’nın alması ile kendi çocuğunu terk etmek zorunda kalmak arasında çok fark var. Benim yapmak zorunda kaldığım şey, bedelini suçluluk duyarak ödeyeceğim bir seçimdi anlayacağın.”

“Peki bu ikinci çocuğu ne yaptınız?”

“Çocuk sahibi olmayan genç bir burjuva çifte verdim. Böylesinin daha iyi olacağını söylediler bana. Ona benden daha iyi bakacaklarını söylediler. Sana bahsetmemin nedeni de... Çünkü bu çift Compostela’ya gitmek için yola çıkacaktı. Bunu şimdi hatırlıyorum işte... Tanrı aşkına, bunu Başrahip Boucel’e de söylemiştim hatta! Bundan seneler sonra onu görmeye gittiğimde ikinci çocuğun Compostela’da olduğunu ve onu bir daha asla göremeyeceğimi söyledim. Onun yanında kalan, izini bulabileceğim tek çocuğumdu ve bu yüzden onu görmeme izin vermeliydi! Ama bu bile onu ikna etmeye yetmedi...”

“Boucel ikinci çocuğunuzun Compostela’da olduğunu biliyordu demek?”

“Evet.”

“Bu... Bu gerçekten inanılmaz,” diye mırıldandı Kont. “Hâlâ orada olduğunu mu düşünüyorsunuz?”

“Bunu da nereden bileyim? İki gün öncesine kadar ikiz doğduğumu bile hatırlamıyordum ki! Sanki yıllar boyunca bunu bilerek unutmuşum gibi. Çektiğim acıyı unutayım da kurtulayım diye.”

“Anlıyorum. Anlıyorum ve bence bunu duyan herkes sizi anlayışla karşılar Izia. Kendinizi boş yere üzmeyin. Fakat size son bir sorum var. İlk başta neden diğerini değil de bu çocuğu yanınızda tuttunuz?”

O anda, yaşlı kadının yanağından s   lmeye başlayan yaş, hiçbir kuşkuya yer bırakmıyordu: bu bir h   n yaşıydı, arsızca unutulmuş ve sonra yeniden anımsanmış bir h   n.

“    ...      o bir kızdı.”

Compostela yolculuğu dört gün daha sürdü. Galiçya'ya yaklaştıkça, etraflarındaki rüzgârların süpürdüğü topraklar, güneşle yağmurun eseri olan capcanlı yeşilliklerle kaplanmaya başladı. Avrupa'da görüp görebileceğiniz en parlak yeşil tonuydu bu. Galiçya'nın tepeleri ve vadileri öylesine yeşildir ki, her sabah bir ressam tarafından taptaze boyanmış gibi durur.

Huysuzluğu azalmakla beraber sessizliğine gömülmüş halini sürdüren Andreas, Aalis ile Robin'in artık iyiden iyiye kaynaşarak aralarında konuşup şakalaştıklarını görünce, genç kızdan bundan böyle, çırağının terkisinde yola devam etmesini istedi. Böylece iki genç birbirlerini daha yakından tanıma fırsatı buldular. Robin'in duyguları ve heyecanı, bu yeni yakınlaşma ile iyiden iyiye artarken, Aalis'inkiler arkadaşlığın neden olduğu sevgiden öteye gitmiyordu. Çünkü onun kalbi, çoktan anlaşılacağı üzere Andreas Saint-Loup için atıyordu. Bu elbette çok gülünç ve olanaksız bir şeydi ancak aşk denilen duygu da çoğu zaman öyle değil midir zaten.

Üçüncü akşam, artık Compostela'ya iyiden iyiye yaklaştıklarında konaklamak için hacı adaylarına ayrılmamış olsa da çok sayıda hacı adayına ev sahipliği yapan bir handa durdular. Şehre yaklaştıkça Aziz Yakup pansiyonlarında yer bulmak olanaksız hale gelmişti.

Yemeğin ortasında, hacı adaylarının konakladığı hanlardan farklı olarak şölen havasında bir ambiyansa sahip mekânda, Aalis gibi Oksitanyalı olan güzeller güzeli bir kadın masanın tekine oturup keman eşliğinde şarkı söylemeye koyuldu. Kadın bir tru-

badurdu bu (ve günümüzde onların erkek meslektaşlarına nazaran çok daha  zg r ve yaramaz olabileceğini söyleyebiliriz). *Trobairitz* veya *troubadouresse* de denilen, yolculuk etmekte olan bu kadın ozan, kendisi gibi nice şaire ilham kaynağı olan Galiçya yollarında kendi esin perisini arıyordu.

Yirmi beş otuz yaşlarındaki kadının zarafeti, oradaki herkesin başını döndürmüştü. Fındık kabuğu renginde, çok uzun ve dümdüz saçları, muzipçe parlayan açık berrak mavi gözleri vardı, kırmızı dudakları yakut gibi ışıldıyordu. Narin elleri enstrümanını nazikçe kavıyor, ince ve ince beli ile gövdesi Venüs'e, bacakları ise Diana'ya ait gibiydi. Sesi ise görüntüsüne yaraşan tatlılıkta ama parlaktı.

şarkısını bitirince, büyülü sesin tınısıyla kendilerinden geçip birer birer susarak dinlemeye koyulmuş olan handaki misafirler, kadını çılgıncasına alkışladılar ve onu ikinci bir şarkı söylemeye davet ettiler.

Az biraz içen Andreas, Aalis'e dönüp psalterini ödünç alıp alamayacağını sordu. Yerinde oturmaya devam eden Eczacı, çalgıyı dizlerinin üzerine koyup *trobairitz* ile birlikte, kadının bestelediğı fakat çok iyi bildiğı bir şarkıyı icra etmeye başladı. Bundan yaklaşık bir yüzyıl önce, Guillaume de Poitiers'nin eşi olan Kontes Beatritz de Dia'ya ait olan şarkı trubadurlar tarafından sıkça söylenirdi. Aşk, zina, güzellik ve zekâ ile hepsinden öte, erkeklerin gururunu konu alan şarkıda bestek r, kadınların aşk sanatındaki üstünlüğünü övüyordu.

* stenmeyeni söylemeye mecbur oldum,
Açık olduğum adam yüzünden acıyla doldum,
Oysa ben her şeyden çok severdim,
Ne merhamet ne nezaket işledi gözünde
Ne g zelliğim ne faziletim ne de sağduyum
Aldatıldım ve ihanete uğradım
Belki hak ederdim, inceliksiz olsaydım.*

*Nasıl da mağrursun, işte buna şaşarım,
Yaklaşın dostlar, ben bugün yastayım,
Haksızdır seni benden alması başka bir aşkın
Her ne demiş, her ne vadetmiş olursa olsun.
Hatırla nasıldı başlangıcı
Bizim aşkımızın! Tanrım asla istemesin
Suçumun ayrılık nedenimiz olmasını.*

*Faziletim ve asaletim,
Güzelliğim ve sadık kalbim yardım edin bana,
İşte bu nedenle yolluyorum sana
Bu şarkı olsun hislerime tercüman.
Bilmek isterim benim güzel ve soylu dostum,
Neden böyle katı ve acımasız davrandığını bana,
Kibirden mi yoksa kötü niyetten mi, bilmem.*

*Ama söylesin isterim bu şarkı sana,
Gururun fazlası zarar verir insana.*

Bu süre boyunca ozan kadın gözünü bir an olsun Andreas'tan ayırmadı, sanki şarkıyı ona hitaben söylüyordu. Kadının hem oyunbaz hem de meydan okuyan bir tavrı vardı ve bu bakışmalar izleyenleri epey eğlendirdi, Aalis haricinde muhtemelen.

Bitirdiklerinde, yükselen tezahüratların altında birbirlerine saygıyla selamladılar ve manidar bir şekilde gülümsediler. Sonra herkes yiyip içmesine kaldığı yerden büyük coşku ve gürültüyle devam etti.

Yemeğin bitiminden önce Andreas hiçbir laf etmeden, aniden yerinden kalkıp kalabalığın arasında kaybolarak iki genci baş başa bıraktı.

"Sence... Sence yatmaya mı gitti?" diye sordu Aalis endişeli bir tavırla.

"Bu bizi ilgilendirmez!" diye çıkıştı çırak, eğlenerek.

Genç kızı n yüzü asıldı, erkenden yatacağı bahanesiyle hızla yemeye devam etti.

“Haydi ama, adama biraz huzur ver! Bu gece de baş başa olalım, ne var! Belki bir defa olsun dertlerimizi unuturuz hem!”

“Ben yalnızca uyumak istiyorum,” diye yanıtladı Aalis omuzlarını silkerek.

“Eh, peki, ben biraz daha burada kalacağım!” dedi kızıl saçlı oğlan alınarak.

Genç kız masadan kalkınca, kadın trubadurun da yerinde olmadığını gördü. Hızlı adımlarla üst kata çıkıp kiraladıkları odaya girdi. Ama Andreas orada değıldi.

Aynı akşam, at sırtında geçen üç günlük zorlu bir yolculuktan sonra, Charles de Valois peşindeki altı askerle birlikte Saintes kentine gelmek üzereydi. Yolda yıllardır hizmetinde çalışan ve bölüğün yüzbaşısı olan emir subayı Délézir ile konuşuyordu. Adama sırrını açmıştı.

“Maringy başpiskopos kardeşini korumak istiyor,” diye açıkladı Kont. “Saint-Loup’nun nerede olduğunu bulamayacağımı umuyor ve yapacağımı söylediğim gibi, Navarra’da durup Vali Alphonse de Rouvroy ile görüşeceğimi sanıyor. Ama bana kalırsa oraya uğramamız hiçbir işe yaramaz. Zaman kazanmak için doğruca Compostela’ya gitmeliyiz. Eczacı henüz oraya varmadıysa bile oraya gitmek için yolda olmalı.”

“Bu hızla ilerlemeye devam edebilirsek, biz de sekiz gün içinde oraya varabiliriz sayın Kont.”

“Ne kadar erken varırsak o kadar iyi. Çünkü Marigny kardeşlerin Eczacı’nın peşine suikastçılar taktığını biliyorum. Hem de bizim yola çıkmamızdan çok önce.”

“Saint-Loup’yu öldürmeleri, gerçeğin ortaya çıkıp büyük skandal yaratmasına engel olabilir mi ki?”

“Eczacı bu konunun yegâne kanıtıdır. Kanıt olmadan skandal da olmaz.”

“Orospunun tanıklığına başvurabiliriz,” diye önerdi asker.

“Başpiskopos’un sözüne karşılık bir orospununkini mi öne süreceğiz? Bunu aklınıza bile getirmeyin! Her halükârda, tıpkı Nogaret’ye yaptıkları gibi onu da öldürmeyi planlamışlardır.”

“Adamlarımdan birini kadının yanında bırakmalıydım belki. Eğer ölürse, oğlunu yanına getirme sözünüzü yerine getiremezsiniz.”

“Başlatma Şimdi o yaşı cadalozdan D l zir! Sözünden de başlatma! Sokak kadınının tekine verilen s z n hiçbir değeri yoktur. Benim tek istediğim Saint-Loup’yu ele geçirmek.”

Asker başını salladı, hiçbir Şekilde karşı gelmemeyi bilecek kadar iyi tanıyordu efendisini.

“Başmabeyinci, Saint-Loup’yu yakalama görevini size bırakarak büyük bir risk aldı,” dedi onun yerine adamı biraz olsun pohpohlamak i in.

“Guillaume Humbert’in bile üstesinden gelemediği bir işi başarabileceğime ihtimal vermiyor da ondan. Ayrıca beni Paris’ten mümkün olduğunca uzak tutmak istiyor.”

“Kral’ın isteğine de karşı gelemez.”

“Tekrar düşünün derim Yüzbaşı, bence kardeşim de onun tarafında. Bu olayda Mabeyinci’yle birlikte hareket ediyor. Onun gerçeği bildiğini ve aynı Şekilde gizlemek istediğini sanıyorum. Çünkü her ne kadar benim açımdan üzücü olsa da sadık danışmanları olan iki Marigny’yi kaybetmek istemiyor.”

“A abeyiniz gerçeği nasıl bilebilir ki? Marigny de olsalar yanlarına k r kalmaz! Sens Başpiskopos’unun devamlı zina işlediği bir fahişeyi hamile bıraktığını itiraf ettiğini bir düŐünsenize!”

“Hayır. Ona bu gerçeği Marignylerin ilette ini sanmıyorum. Enguerran’ı çok iyi tanıyorum, kardeşini bile olaydan haberdar etmemiŐtir belki. Olayın baŐrolünde yer alsa da Başpiskopos’un tüm bu olup bitenden haberi dahi olmayabilir. Hayır, bence ona gerçeği Nogaret açıkladı. Tüm sırrı ortaya çıkaran Mühür Muhafızı, Kral’ı mutlaka bilgilendirmiŐ olmalı.”

“ lmeden önce bunu yapabilecek zaman bulabilmiŐ midir?”

“ yle sanıyorum. Kesin olan tek Şey var: A abeyimi iyi tanırım ve gerçeği bildiğinden eminim. Saint-Loup’nun peşine düşmek i in beni görevlendirdiği andaki bakıŐından anladım bunu. O da bu görevde başarısız olmamı umuyor.”

“Başpiskopos’u korumak için mi?”

“Yalnızca onu değil. Philippe benim oğlu Louis ile yakınlaşmamı kötü niyetli olarak niteliyor ve beni zayıf gösterecek her türden fırsatı kullanmak istiyor.”

“İzin vererseniz, Kont hazretlerinin genç Louis’nin tarafını tutarak risk aldığını belirtmek isterim.”

“O bizim gelecekteki kralımız, Yüzbaşı. Asıl, Philippe’e yararlanmak için onunla zıtlaşan Marigny hata ediyor. Ben geleceğe yatırım yapmayı tercih ederim. Yeğenim Louis ileride Fransa kralı olacak ve ben de onun bir numaralı danışmanı.”

“Tanrı sizi duysun!”

“Tanrı politikaya karışmaz Délézir. O işi ruhban sınıfına bırakmıştır.”

Asker, efendisinin kallesliğinden pek eğlendi ve az sonra Saintes şehrine vardılar.

Andreas gecenin bir yarısı sendeleyerek odaya döndüğünde Robin'in henüz odaya çıkmamış olduğunu gördü. Ancak uyanık haldeki Aalis odadaydı ve adamı süzdü.

"Neredeydiniz?" diye sordu kuru bir sesle. Kocasının eve geç geldiğini gören kıskanç bir kadını andırıyordu.

Eczacı gülümsedi, hâlâ tam olarak ayılamamıştı.

"Eh, sence?"

"O kadınla mıydınız?" diye sordu Aalis sert sert bakarak.

"Evet, işte."

"Neden peki?"

Andreas'ın gülümsemesi içten bir kahkahaya dönüştü.

"Seni ilgilendireceğinden değil meraklı ufaklık ama madem bilmek istiyorsun, söyleyeyim, hem belki hayat eğitime de katkısı olur: O hanımla dilimizde pek çok güzel sözcükle belirtilmiş bir şey yapıyorduk diyeyim, işi pişiriyorduk, mercimeği fırına veriyorduk, aşna fişne ediyorduk, arayı tutuyorduk, birbirimizin koynuna giriyorduk..."

"Ay, tamam, tamam!" diyerek durdurdu onu genç kız öfkeyle.

"Öğrenmek isteyen sen değil miydin ufaklık?"

"İyi de neden o?"

"Sen kiminle yapmamı isterdin? Seninle mi?"

"Neden olmasın?" diye atladı genç kız ve bu lafın ağzından çıkmasıyla kıpkırmızı kesildi.

“Hay şeytan! Sen on beşinde bile yoksun... Bense kırkıma yaklaşıyorum.”

“Ne olmuş? Krallar bile bunu önemsemiyor!”

“Krallar bunu aşk için değil, politika uğruna yapıyorlar ama çocuğum!”

“Bana ‘çocuğum’ deyip durmayın! Ben çocuk değilim!”

“Söyle bana ufaklık, madem canın oynamak istiyor neden bizim Robin ile takılmıyorsun? O hem senin yaşıtın hem de bana bu iş konusunda tecrübe edindiğini söylediler.”

“Ben onu beğenmiyorum!”

“Nedenmiş o? Aslında hoş çocuk,” diye eğlendi Andreas.

“Olabilir, ama...”

“Zekâsı yerinde, en azından başkalarından aptal değil, cömert, sakın ve cesurca davrandığını da gördüm ve zaman zaman komik, hem de bazen isteyerek.”

“Evet, ama...”

“Evet, ama ne?”

Aalis başını eğdi, o anda gerçekten bir çocuk gibi görünüyordu.

“Ama o siz değilsiniz.”

“Zavallı yavrucak! Hiçbir şeyden haberin yok! Ben olmaması belki de onun en önemli özelliğidir! Benim gerçekte nasıl biri olduğumu bilsen... Hem ben senin hoşuna gidiyorsa bile, kim senin de benim hoşuma gittiğini söyledi bakalım?”

“Ne yani, o kadın mı sizin hoşunuza giden? O hiç tanımadığınız, iri yarı sarışın mı?”

“Senden daha çok gittiği kesin, seni kendini beğenmiş kız! Ayrıca, tabiri caizse, artık onu yakından tanıyorum.”

Aalis lafı gediğine koydu.

“Onu bir daha görmeyeceksiniz bile!”

“Ne olmuş?”

“Size hiçbir şey veremez!”

“Bana vermek istediğinden fazlasını talep etmedim zaten.”

Sessiz kalan Aalis sonunda biraz sakinleşti:

“Onda ne buluyorsunuz?”

“Bu seni ilgilendirmez.”

“Size birini mi anımsatıyor yoksa?”

Bu defa i  geçirme sırası Andreas’taydı. Odayı geçip genç kızın yanına oturdu.

“Belki de,” dedi sonunda.

“Sevdiğiniz kadını mı?”

“Belki de,” diye yanıtladı yeniden.

“Demek siz de sevebiliyorsunuz?”

“Bir defa.”

“Kimdi o peki?”

Aalis bu soruyu sorduğu anda Robin odaya daldı ve yalpalamasından onun da fena halde içtiği anlaşılıyordu.

“Hangi kadın?” diye sordu kocaman bir gülümsemeyle kapının pervazına beceriksizce yaslanarak. “Sarışın  arkıcı mı? Ee... Onunla i i pi irdiniz mi usta?”

“Hayır, seni salak!” diye çıkıştı Aalis. “Andreas’ın  şık olduğu kadından bahsediyoruz.”

“Oohoho!” dedi Robin ne elenerek. “Ama Aalis bu çok büyük bir sırdır! Fransa’nın en iyi saklanan sırlarından biri hem de k     m. Bir dakika, Fransa’nın mı dedim? Fransa ve Navarra’nın diyecektim! Kastilya’nın ve Galiçya’nın da ve... Eczacıımız bunu bize asla söylemez...”

“Onun adı Ninon’du,” diye lafını kesti Andreas ciddi ve sert bir sesle.

Kızıl saçlı oğlan anında sustu,  stadına şaşkın bir bakış fırlattı ve kapıyı ardından kapatarak kendini, ikisinin karşısında duran d      attı. Bunu isteyerek değil, ayakta duracak hali kalmadığı için yapmıştı.

“Onun adı Ninon’du ve müzisyendi,” dedi Eczacı gözlerini döşeme tahtalarına dikerek. “1293 yılının Nisan ayıydı. Kesin konuşmak gerekirse on yedisi. Birkaç gün sonra yirmi yıl geçmiş olacak. Ben o zamanlar yirmi yaşındaydım. O ise on yedi. Başrahip Boucel’in

beni zorla kaydettirdiği Paris Üniversitesi'ndeki sanat fakültesinde öğrenciydim. Ama şu anda onun adını anmak istemiyorum. En azından bu hikâye içinde. Bir akşam Notre-Dame'dan geçip eve dönerken, meydanda gösteri yapan bir grup tiyatrocuyla karşılaştım. Onlara lavta çalan bir kız eşlik ediyordu. Ninon'du bu."

"Size psalteri çalmasını öğreten de o muydu?" diye sordu Aalis. Az önce öfkeli halinden eser kalmamıştı.

Andreas kısaca başını salladı.

"Yanlarına yaklaştım, ilkbahar akşamının mavi ışığı altında onu gördüm ve o anda âşık oldum. Bir gün bana, kendisinin de bana ilk görüşte âşık olduğunu söylemişti ama belki beni mutlu etmek için böyle demiştir, kadınlar böyle inceliklerden anırlar. O hafta her akşam Notre-Dame Meydanı'na gidip onları izledim. Çok güzeldi, o ana dek gördüğüm en güzel kızdı. Öyle bir gözleri vardı ki çocuklar! Gözleri safirden bile maviydi, teni Doğu çölleri kadar beyaz, saçları ise kadife karasıydı. Gülüşü başka bir dünyadan gelmişti sanki, gözlerinde, teninde, dudaklarında tüm evrenin hüznünü okuyordum ve aynı zamanda umudunu da. Aşkın insanı kanatlandırıldığını söylerler, benimkiler ise şu tahammül edemediğim manastırdan kaçmamı sağlamıştı. Her gün kendisini izlemeye geldiğimi fark edince benimle konuşmaya geldi. Ben olsam böyle bir şeyi asla yapamazdım, bugün bile yapamam. İlk akşam yalnızca sohbet ettik. Uzun süre. Daha önce hiçbir kadınla sohbet etmediğim gibi. Daha önce hiçbir kadınla konuşmamışım gibi. İkinci akşam onu öptüm. Böylece ikimiz sevgili olduk. Gizli âşıklardık tabii çünkü o bir müzisyendi ve kilisenin müzisyenler hakkında ne düşündüğünü hepimiz biliyoruz. Başrahip Boucel onunla görüştüğümü öğrenince beni şiddeti bir şekilde cezalandırdı."

"Bu yüzden mi bugün bile onu unutamadınız?" diye sordu Robin.

"Hayır. O başka bir hikâye. Ama beni gerçekten çok kötü cezalandırmıştı. Yine de çekilen ceza ne kadar ağır olursa olsun gerçek aşkı asla söndüremez."

"İşte bu çok doğru!" diye atıldı Aalis.

“... tabii karşılıklıysa,” diye düzeltti Andreas. “Bu yüzden aşkımızı bir yıldan uzun bir süre gizlice yaşadık. O dışarıda tiyat-rocularla yaşıyordu, bense manastırda. Başımızdaki tek çatı Paris semalarıydı ve umutlarımız da sınırsızdı. Günün birinde hastalığa tutuldu, cehennem humması dedikleri bir hastalıktı bu. Bildiğim en berbat illetlerdendir. İnsanın etini çürütür, kemiklerinden ayırır. Önce cilt canlılığını yitirir. Hastalık ilerledikçe acı ve ateş dayanılmaz hale gelir. Sonra humma yaşamsal organları bir bir ele geçirir ve hasta ölür.”

“O da öldü mü?” diye mırıldandı Aalis dehşet içinde.

“Evet, gözlerimin önünde, kollarımda. Elimden hiçbir şey gelmedi. Acım öylesine büyüktü ki kendimin de öldüğünü sandım. Tüm öfkemi, tüm gazabımı var olamayacak veya sevelemeyecek kadar kötü olan Tanrı’ya ve aşkımızı lanetleyen Boucel’e çevirdim. Her şeyi bırakıp kaçtım. Sonra bir gün Başrahip’e üniversiteyi bırakıp Paris’ten uzağa gideceğimi söylemek için Saint Magloire’a uğradım. Belki de bana Compostela’ya gitmemi söyleyen o oldu. Gerisini de zaten biliyorsunuz.”

Az önce dinledikleri öykü kadar Andreas’ın hali karşısında fena halde duygulanan iki genç, sessizliğe gömülmüştü. Onu daha önce hiç böyle görmemişlerdi.

“Ninon’a yardım edememenizin acısıyla mı eczacı olmaya karar verdiniz usta?” diye sordu sonunda Robin.

Andreas gülümsemeye çalıştı.

“Olabilir.”

“Bu... Bu çok üzücü bir öykü,” diye tamamladı Aalis. Onun da gözleri kızarmıştı.

“Ah... Benim için, ömrümde tattığım en güzel şey olmaya devam ediyor. Umarım siz ikiniz de günün birinde böylesi duygular yaşarsınız.”

İki genç utangaç tavırlarla birbirlerine baktılar.

“İşte. Artık sırrımı biliyorsunuz.”

Gerçekten de, yirmi yıldan beridir ilk defa Andreas sırrını, bu çok sevdiği iki çocuğa açmıştı. Daha önce ne Magdala'ya ne de Marguerite'e başından geçenleri anlatmaya cesaret edebilmişti. Ancak arkadaşlarıyla uzun yolculuklara çıkmış olanlar, birlikte yolda olmanın insanları nasıl yakınlaştırdığını ve karşılıklı güveni ne kadar pekiştirdiğini iyi bilirler, çünkü yoldayken daha önce hiç ihtiyaç duymadığımız kadar birilerine tutunmak ve güvenmek isteriz.

“Çok geç oldu,” dedi birden içini çekerek. “Compostela'ya varmamıza daha çok var. Artık uyuyalım.”

Gönül isterdi ki hayalci bir hevesle okurlarımıza, sırrının yükünü omzundan atan Andreas'ın o gece afyon özütüne ihtiyaç duymadığını söyleyebilelim ancak insan ruhu bu derece basit değildir ve onun da uyuyabilmek için afyon şurubuna olan gereksinimi bitmemişti çünkü çektiği ızdırıp, başkalarıyla paylaşınca geçmeyen türden bir kalp yarasıydı.

Nisanın altıncı akşamında, Charles de Valois ile beraberindekiler Fransa'yı cehennemî bir hızla geçmekteyken Andreas, Robin ve Aalis oralarda sık sık meydana gelen sağanak yağmur altında Santiago de Compostela şehrinin kapısından içeri giriyorlardı.

Hac yolunun son durağı olan bu kent, belki öncekiler kadar güzel değildi ama en şaşırtıcılarından biri olduğu su götürmezdi. Bu noktada, öykümüzü hakkıyla anlatabilmemiz için, Santiago de Compostela'nın kısa bir portresini çizmemiz gerekiyor.

Galiçya'nın yeşil ve kaotik dağları arasında, Asturias Sıradağları ile okyanusa doğru eğilen granit kütlelerinin bulunduğu, iki ufak akarsuyun iki koldan çevreleyerek âdeta bir adaya dönüştürdüğü bölgenin yapısı, kapısından içeri girdiğiniz anda, tamamıyla aziz havariye adanmış olan şehrin önünüzde serilmesine olanak veriyordu. Ancak aman vermeyen yağmur dünyayı devasa bir hüznün örtüsünün ardına gizlediğinden, kahramanlarımız bu manzarayı pek göremediler. Burası, Padova, Verona ya da Gordes gibi, İtalya ile Fransa'nın güneyinde rastlayabileceğiniz türden antika şaheserlerle bezenmiş, göz okşayan pitoresk bir görüntüye sahip değildi, Santiago de Compostela eskiydi ve dökülüyordu.

Kentin havası öylesine nemli, iklimi öylesine yağışlıydı ki binaların duvarları küf tabakaları altında çürüyordu, aslında bu yosunlar manzaraya biraz renk kattığından, ortamın iyiden iyiye boğucu ve sıkıcı olmasını bir nebze olsun engelliyordu. İnşa edildiği engebeli topraklar, alçalıp yükselen teraslar ve kendine özgü

mimarisi sayesinde, Compostela esasen tümüyle göz okşayıcı olmaktan uzak değildi.

Yaşlı kentin dar ve yıpranmış sokaklarının arasında, kemerlerle ve granit tabakalarla bezenmiş, hatırı sayılır miktarda büyük meydan bulunuyordu, bu meydanların orasına burasına yapılmış bir dolu da yalaklı çeşme vardı. Ama böylesi bir havada suyun musluktan mı yoksa gökten mi geldiğini ayırt etmek mümkün değildi. Bu meydanlarda güzel pazarlar da kurulurdu çünkü iklimin nemliliği sayesinde bölge toprağında muhteşem meyve ve sebzeler yetişir, yine yakınlardaki, kaliteli sayılabilecek bağlardan bolca şarap elde edilirdi. Fakat yine yağmurun azizliği sebebiyle o gün ortalıkta fazla tezgâh yoktu.

Tüm bunlara ek olarak, şehirdeki insanların da pek neşeli göründükleri söylenemezdi çünkü hacıların adanmışlığı, kent sakinlerini de yüzlerine tövbe-kâr ifade takınmaya mecbur ediyordu. Burada inancın verdiği coşkudan ziyade hacıların yürüyüşünün getirdiği eziyet yüceltilirdi. İnsanların suratı öylesine asıktı ki binaların karanlık ifadeli gri taşları ve Horatius'un affedilmenin öyle kolay olmadığını belirten özlü, "*Nil sine magno vita labore dedit mortalibus*"⁹² sözünün kazınmış olduğu tahta panolarıyla mükemmel uyum sağlıyordu.

Okurumuz Compostela tasvirimizi biraz acımasız bulabilir ancak şehrin o dönemde ünlü katedrali dışında ziyaretçilerine başka bir eğlence sunmayarak tamamen hacı adaylarına odaklandığını belirtmek isteriz. Bunlardan bazıları dizleri üzerinde ilerliyordu ki söz konusu yağmur altında bu hareketin hiç de konforlu olduğu söylenemezdi.

Burada her şey ibadet ve din üzerine kuruluydu, hacıları cezbeden Aziz Yakup hediyeliklerinin satılmadığı tek sokak bile yoktu. Sefil dükkânlardan kiliselerdeki sepetlere kadar hacıların önünden geçtiği her yerde dinî ıvır zıvır satılıyordu, öyle ki şehirde satılık olmayan tek şey yağmurdu sanki.

92 (Lat.) Hayat, biz ölümlüleri emek sarfetmeden asla ödüllendirmez. (ç. n.)

Bu durumdan hem eğlenen hem de iğrenen Andreas, İsa'nın, Kana'nın düğün alayının ardında Kudüs'e girip tapınak tüccarlarına: “Evime dua evi denecek’ diye yazılmıştır. Ama siz onu haydut inine çevirdiniz,” diye bağırmasını düşünmeden edemedi. Eczacı da alaycı bir şekilde şunu düşünüyordu: *Böylesine büyük mucizeler gerçekleştirmeye kadir Tanrı nasıl oluyor da bu kadar paraya ihtiyaç duyuyor acaba?* Gerçekten de Aziz Yakup kültü, özellikle *Yakup akçesi* denilen ve kralların bile ödemekten çekinmediği gönüllü vergi sayesinde tonlarca para kaldırıyor. Fransa'nın, Aragon'un ve Navarra'nın pek çok soylusu bu vergiyi ödüyor.

Şehri aslına uygun bir şekilde tasvir etmek adına, katedral dışında görmeye değer birkaç binasından daha bahsedeceğiz. Söz konusu katedralin solunda yer alan ve piskoposluk binası olarak hizmet veren Gelmírez Sarayı ile surların dışında yer alan, şehir dışında yer almanın yapımını mecbur kıldığı devasa tonozlarıyla, San Paio de Antealtares Manastırı'nda bulunan Santa María del Sar Kilisesi. Çift kemerli güzel çan kulesi hünerli zanaatkârların elinden çıkma çiçeklerle bezenmişti.

Yağmur altında koşturan Andreas, atlarını düşük fiyata oradaki at istasyonuna sattıktan sonra iki yol arkadaşını, yaklaşık on sekiz yıl önce eczanesini açtığı semte götürdü. Gerçi Juan Hernández Manau eczanenin ona değil de şu meşhur unutulmuş kişiye ait olduğunu söylemişti.

Katedralin arkasında bulunan Quintana semti, şehrin en hareketli bölgelerinden biriydi, etraf tüccar kaynıyordu ve resmî olarak açılmasına daha on beş sene olmasına rağmen bir sürü eğitmenin ders verdiği üniversite yüzünden bol da öğrenci vardı.

Burgos'ta olduğu gibi, meydanın karşısında eski eczanesini gören Andreas yine fena halde duygulandı. Burada hayatının yedi senesini geçirmişti. Ama yaklaşırken, binanın epey değişim geçirdiğini ve eczanenin, bir dolu zevksiz dinî ıvır zıvır satan sıradan bir dükkâna çevrilmiş olduğunu görerek büyük hayal kırıklığına uğradı.

“Lanet olasıca papa ve azizler!” diye homurdandı.

“Ne oldu usta?”

“Görmüyor musun?” diye çıkıştı Eczacı. “Her yerde kilise ilerlerken, bilim gerilemiş!”

“Usta!” diye alındı Robin. “Böyle konuşmanızdan hoşlanmadığımı biliyorsunuz!”

“Canım nasıl isterse öyle konuşurum seni sefil Farisi! Buraya gelmekle, aklımdan çıkan hatıraları anımsayacağımı umuyordum... Ama işte bak! Eczanem yobazları soyma yerine dönmüş!”

“Belki de bu durum anılarınızı tazelemenize engel olmaz,” diye yanıtladı çırak. “Haydi, yine de içeri bakalım.”

“Yok, ben almayayım!” diye terslendi Andreas, daha da sinirlenerek. “Burada ne işim olduğunu soruyorum şu anda! Ne aradığımı bile bilmiyorum! Nereden başlayacağımı da! Tüm bunlar sonra derece saçma!”

“E tamam işte! Madem nerden başlayacağınızı bilmiyorsunuz, gidip o dükkâna bakmanın ne zararı olur? Çalışmış olduğunuz yerleri görmek isterim doğrusu. İçerisi değişmişse bile duvarlar da değişmedi ya, belki size bir şey hatırlatır.”

Andreas omuzlarını silkti, açıkçası o esnada daha iyi bir fikri yoktu. Böylece iri yağmur damlalarının altında Quintana Meydanı’nı geçtiler ve sıırıslıklam halde dükkâna daldılar.

İlk bakışta dükkânın içi Andreas’a, hatırladığına oranla küçük geldi ama bunun nedeni içerisinin aşırı derecedeki dağınıklığı da olabilirdi tabii. Ortalıkta üst üste yığılmış, ünlü hac simgesi olan deniz kabuğunun farklı şekillerde bir dolu son derece çirkin biblosu, kolyeler, takılar, şamdanlar ve Aziz Yakup’u binbir türlü pozda (önden, at binerken, zırh kuşanmışken, bayrak taşıırken, uyurken, ölürken, beyaz deniz kabuklarıyla kaplıyken, kâfirleri öldürürken, cüzzamlıları kutsarken) resmeden heykelcikler, sonra dayanıklı bir metalden üretilmiş madalyonlar, tespihler, haçlar, şamdanlar, buhurdanlıklar ile bir kısmı Jacques de Voragine’in kaleme aldığı *Altın Efsane* kitabında bile yer almayan sayısız azizin minyatürleri ile şişe şişe sözde mucize suları ve burada sayamayacağımız daha

pek çok kutsal ıvır zıvır vardı. Manzarayı resmedebilmek adına, dükkânın dibinde tıka basa kitap dolu bir de büyük kütüphane bulunduğunu belirtelim. Andreas'ın düşündüğü gibi tümüyle dini kitaplardan oluşan bu kütüphanede, meşhur *Codex Calixtinus*, tarihi, ermişleri, dinî kuralları anlatan toplama metinler ile Yaşlı Parthenay adlı Fransız bir keşişin yazdığı *Compostela Hacısının Rehberi* isimli ünlü kitabın kopyaları vardı.

Ufak bir tezgâhın ardında oturan tüccar ellilerine yaklaşmakta olan bir adamdı. İçeri çökük yanaklarının üzerindeki kocaman göz torbaları ile parıldayan beyaz saçları olan adam iskelet kadar zayıftı. Oruç tutma yemini etmiş yaşlı bir keşiş gibi duruyordu. Andreas ile iki genci görür görmez, niyetlerinin alışveriş etmek olmadığını anlamıştı.

“Sizi buraya hangi rüzgâr attı?” diye kuşkulu bir tavırla sordu.

“Siz bu dükkânın sahibi misiniz bayım?”

“Hem sahibi hem de işletmecisiyim, evet.”

“Ne zamandan beri olduğunu sorabilir miyim?”

Adam kaşlarını çattı.

“Burayı üç sene önce satın aldım. O zamanlar bir eczaneydi ama içimden bir ses sizin bunu zaten bildiğinizi söylüyor.”

“Doğrudur. Burayı satın aldığınız eczacının ismini söyleyebilir misiniz bana?”

“Elbette. Ancak öncelikle bana bu soruları soran kişininkini öğrenebilir miyim?”

“Tabii ki. Beni affedin lütfen! On seneler önce bu eczanenin üstadıydım ben... Ben gittikten sonra burayı kimin satın aldığını merak ettim de. O nedenle size, dükkânınızı satın aldığınız eczacının ismini sordum.”

“Çok kolay, eczanenizi sattığınız kişi işte, değil mi?”

“Elbette... Ancak, işin doğrusu, ben onun adını unuttum,” diye mırıldandı Andreas.

“Unuttunuz mu? Ne kadar da acayip! Onun adı Üstat Velázquez'di.”

“Peki, onu nerede bulabileceğimi biliyor musunuz?”

“Evet... Mezarlıkta. Eczanesini bana sattıktan birkaç ay sonra öldü.”

Andreas yavaşça başını salladı.

“Bu habere canınızın sıkıldığını görüyorum,” dedi tüccar üzümüş bir tavırla.

“Evet... Ben hâlâ eczacıyım ve meslektaşlarımdan birinin bu dünyadan göçtüğünü öğrendiğimde hep hüznlenirim. Alınmanızı istemem ama ayrıca, dinî nesnelerden de pek hoşlanmam.”

Tüccar neşeli bir kahkaha attı.

“Ah! Aman özür dilemeyin! Ben de onlardan nefret ediyorum! Eskiden buranın yakınında bir kitapçı dükkânım vardı ama buraya gelenler kitaptan çok böyle çerçöple ilgileniyorlar ve benim de karınımı doyurmam lazım. Yine de kendimi teselli etmek adına, aynı zamanda kitap satmayı sürdürüyorum, nadir bulunanları özellikle de.”

“Sizin adınıza sevindim doğrusu,” dedi Andreas pek ikna olmayarak.

“O halde size tespih satma girişiminde bulunmayayım,” diye şaka yaptı adam. “Ama günün birinde daha anlamlı, mesela Compostela efsanesi veya gizemleri hakkında bir şeyler almak isterseniz nereye geleceğinizi artık biliyorsunuz, değil mi?”

“Kesinlikle!” diye yanıtladı Andreas kibarca. “Konukseverliğiniz için size teşekkür ederim bayım.”

Üçü de adamı selamladı ve sonra da ufak dükkândan çıktılar. Dışarıda yağmur tüm şiddetiyle sürüyordu.

“Şu tüccar korktuğumdan çok daha az aptal çıktı,” dedi Andreas, gençleri katedral meydanına doğru yönlendirirken.

“Neden ondan önceki dükkân sahibinin adını öğrenmek istediniz usta?”

“Çünkü ona, dükkânı kimden aldığını sormak istiyordum da ondan.”

“E, ama o siz değil misiniz?”

“Öyle olması gerekir... Ama bunu da hiçbir şekilde hatırlamıyorum. Bu nedenle, o adamdan kendi adım dışında bir isim

duyabilseydim, Juan Hernández Manau'nun burada benim yanımda çalıştığını iddia ettiği gizemli kişinin kim olduğunu öğrenecektim.”

“Bunu öğrenmenin başka bir yolu vardır kesin.”

“Var tabii. Semtin vergi ya da tapu kayıtlarına veya semtteki vergi mükellefleri ile dükkân sahiplerinin isimlerinin bulunduğu buna benzer herhangi bir resmî kayda baksak da olur.”

“Peki böyle bir kaydı nerede bulabiliriz?” diye sordu Robin, Aalis'in aksine yoğun yağmur altında, üstadının hızına yetişmekte zorlanıyordu.

“*Procuradores*'in orada.”

“Kim onlar?”

“Şehri *cortes*'te temsil eden hatırlı kişiler.”

“Nerede, nerede?”

“Hay lanet! Amma da sıkıcısın!”

“Usta, ben sadece öğrenmeye çalışıyorum.”

“*Cortes* ülkenin büyük bölgelerini idare eden kurullara denir, krala olan bakışları iyi de olabilir, kötü de. Üyeleri ruhban sınıfından, soylulardan ve bir de şu ünlü *procuradores*'ten oluşur. Ben burada yaşarken, şehirde iki tane vardı.”

“Neredeler peki?”

“Orada. Tam karşında. Gelmírez Sarayı'nda.”

Andreas ve yol arkadaşları, yaşadıkları maceraya kapılıp günlerdir *Mal'akhim*'i düşünmüyormuş gibi görünseler de okurlarımız onları kesinlikle unutmamışlardı ve adamların ne kadar sabit fikirli olduklarını da bildiğinden, şu anda Compostela şehrinde belirmelerine, şüphesiz, hiç şaşırmayacaklardı.

Burada diğer yerlerde olduğu gibi tantana yaratmadılar: Üzerlerindeki siyah kıyafetler şehrin renkleriyle o kadar uyumluydu ki burada giyilmek üzere özel olarak diktirilmiş gibi duruyordu. Yoğun yağmur altında, akşamın basmasıyla daha da ağırlaşan, atlarının üzerine eğilmiş iki uğursuz karaltı eski şehrin sokaklarında ilerliyordu. Ceketlerinden seken yağmur damlaları gümüş gibi parlayarak etrafa saçılıyor ve adamların doğaüstü görünümelerini daha da pekiştiriyordu. Burada “doğaüstü” sözünü, hortlak anlamında değil, gerçek olmayan anlamında kullanıyoruz. Romalı halkın önünden geçen muzaffer bir imparatorunkileri andıran, atlarının uğursuz bir azametle dolu ağır adımları da bu ürkütücü sahneyi tamamlıyordu.

Geçtikleri yerlerde neden oldukları dehşete zerre aldırmadan (kimisi kapısını kilitliyor, kimi koşarak kaçıyor) sonunda Quintana Meydanı'nın ortasında bir çift süvari heykeli gibi durdular.

Daha büyün olanı, Suriel, atından indi ve bir eli kılıcının kabzasında etrafına bakındı. Sonra küçük kardeşine doğru başını kaldırıp gülümsedi:

“O burada.”

Onları görmeyi kabul eden *procurador*, Manuel Paz Alonso adında genç bir burjuvaydı ve Andreas'ın onu tanıyabileceği kadar uzun süredir bu görevin başında değildi.

Gerek duruşu gerek giyimiyle epey zarif ve iyi eğitilmiş görünen esmer, bıyıklı adam, karşısındaki Fransız'ın, Kastilya lehçesinden ziyade Galiçya Portekizcesine benzeyen oraların dilini akıcı şekilde konuşabilen ve kültürünü bilen biri olmasından memnun kalmış görünüyordu. Yedi yıl boyunca kentte yaşayan Andreas bu dili neredeyse doğma büyüme oralıymış gibi konuşabiliyordu.

“Sanırım aradığınız bilgiyi size sağlayabilecek iki belgeye sahibiz sevgili dostum. Ne yazık ki onları size veremem, burada incelemeniz gerekiyor.”

“İzin vererseniz, müteşekkirim olurum.”

“Elbette, elbette! Geçmişinizin izlerini araştırmanızı çok doğal buluyorum bayım ve kentimizi terk etmek zorunda kalmış olmanızın beni çok üzdüğünü de söyleyeyim.”

“Burada çok güzel anılarım var,” diye güvence verdi adama Andreas. “Hangi belgelerden bahsediyordunuz?”

“İlki, nöbet tutma kanununa tabi olan Santiago de Compostela’da oturanlar ve tüccarların isimlerini listeleyen nöbetçi kaydı.”

Şanslarına, Compostela eczacıları Paris'tekilerin aksine zorunlu nöbet tutma görevinden muaf değillerdi ve bu nedenle üç haftada bir, nöbetçi subayının gözetiminde surların tepesinde nöbet tutuyorlardı. Andreas bu görevi yerine getirdiğini hiç hatırlamadığına

göre demek ki o zamanlar eczanenin sahibi gerçekten de kendisi olmayabilirdi...

“Sonra bir de *repartimientos* defteri var,” diye devam etti Alonso.

Bu da mülk ya da ticaret işletmesi sahiplerinin yılda bir defa ödedikleri mülk vergisiydi, Fransa’da ödenene yakın miktardaki bu vergiyi kadastro dairesi belirliyordu.

“Umarım bunlar işinizi görür.”

“Harika!” diyerek sevindi Eczacı.

Bu coşkuyu gülümseyerek karşılayan *procurador* üç Fransız’ı, o bölgede bolca yetişen meşe lambrili ufak arşiv odasına götürdü. Bu varlıklı kente ait hatırı sayılır miktarda belge depolanmıştı. Biraz araştırmadan sonra adam kütüphanenin rafından iki kalın cilt çıkarıp ortadaki masanın üzerine koydu ve kibarca geri çekildi.

“Bunların tamamını okumamız mı gerekecek?” diye heyecanla bağırdı Aalis.

“Hayır, tabii ki seni küçük aptal! Burada benimle aynı zamanda çalışmış birinin adını arıyorum. Bu yüzden yalnızca 1296 ile 1304 yılları arasındaki kayıtlara bakacağız.”

“Ne fark eder!”

“Sen sussana bakayım! Hem bu belgeleri aranızda okuyabilecek olan tek kişi ben olduğuma göre sana ne oluyor?”

Aslında epey uzun ve zahmetli olacağı benzeyen bu defterleri inceleme işi, eczacımız gibi burnunu kitaplara gömmeyi seven birine ziyadesiyle keyif verecekti.

İlk önce, nöbetçi kuvvetlerinin emirleri, yönetmelikleri, görevlilerin etmesi gereken yemin metni, tutuklama kayıtları gibi bir dolu değişik belgeyi içeren nöbet kayıt defterinden işe başlamaya karar verdi. Bu belgelerin arasında bulunan, şehir sakinlerinden nöbet tutma zorunluluğu bulunanların semtlere göre gruplanmış isim listeleri ise en çok dikkatini çeken oldu. Ne yazık ki yaptığı uzun incelemenin sonunda Eczacı işe yarar hiçbir bilgi bulamadı. Quintana Meydanı’nın bulunduğu semti içeren isim listesinde, Andreas’ın kaldığı eczanede çalışan birinden bahsedilmemişti. 1296’dan 1304

yılına kadar hiçbir listede böyle bir kişi görünmüyordu. Bununla birlikte 1304 yılından itibaren eczaneyi Andreas'tan sonra işle-ten, ardından da dinî hediye-likler pazarlayan adama satan  stat Vel zquez'in ismi listelerde yazılıydı. Sanki eczane 1304 yılından önce yokmuş gibi görünüyordu.

Canı sıkılan Eczacı, iki gencin umutsuz bakışları altında tekrar tekrar kontrol ettikten sonra nihayet araştırmayı bıraktı ve sonraki belgeye geçti.

Santiago de Compostela'nın *repartimientos* defterinde, yıllık mülk vergisine tabi şehirlilerin isimleri semt semt, sokak sokak belirtilmişti. Kapıların, sokakların, meydanların, kavşakların, kiliselerin, manastırların, okulların, sarayların, malik nelerin, ticarethanelerin, halk hamamları ve atölyelerin nerede olduğunu titizlikle belirten, sonra derece detaylı bir belgeydi bu ve her bir mükellefin ödemesi gereken vergi tutarı da sahibi olduğu mülkler ile yaptığı meslekle birlikte detaylıca belirtilmişti. Bu nedenle her bir yılın kaydı, iki sütuna ayrılmış elli sayfalık epey kalın bir parşömen tutarı kadardı.

Andreas, bir kadının cildini ok uyormu  gibi dokunduğu defterin sayfalarını dikkatle çevirerek, güzel bir el yazısıyla hatasız olarak not alınmış ayrıntılı tabloları hayranlıkla incelemeye koyuldu ve sonra 1296 yılının kayıtlarını incelerken aniden şaşkınlıkla durdu.

 tampes'taki misafirhanede yaşadığı olayı anımsadı çünkü burada da aynı esrarengiz durumla karşılaşmıştı: Eczanenin adresi ile mülk sahibinin adı kayıtlardan buhar olup uçmuştu. Hepsisi silinmişti.

Kalbi çarparak sonraki yılın kayıtlarına ulaşmak için sayfaları çevirdi ve orada da ismin yazması gereken yerde beyaz bir boşlukla karşılaştı. 1304 yılına dek tüm kayıtlarda bu durum değişmiyordu, ta ki Vel zquez ismi çıkana dek.

"Bu... Bu akıl alır gibi değil," diye mırıldandı sonunda, iki gence olan biteni açıklarken.

" tampes'ta da böyle olmuştu!" diye heyecanla bağırdı Robin.

“Aynen öyle! Ben de aklımı yitiriyor olmalıyım oğlum çünkü üstat Hernández Manau’nun teorisine inanmaya başladım! Eğer sandığım gibi eczanenin sahibi olsaydım, burada benim ismim yazardı, oysa buradaki isim silinmiş. Bu durumun iki açıklaması olabilir, ya *schola gnosticos* üstatları doğruyu söylüyorlar ve bu kişi gerçeklikten sahiden silindi ya da biri gelip onun adını sildi.”

“Bakıyorum da her şeye kolayca inanmama huyunuzdan vaz-geçmemişsiniz,” diye alay etti Robin.

“İmkânsız olana nasıl inanayım çokbilmiş? Ayrıca aklıma takılan bir nokta var: Nöbet kayıt defterinde neden bunun gibi silinmiş bir satıra rastlamadık? *Procurador* Alonso ile yeniden görüşmem gerekecek.”

“Haydi gidelim!”

İki kayıt defterini hızlı ama dikkatli bir şekilde raftaki yerine geri koydular ve şehir mümessilinin yanına döndüler.

“Aradığınızı bulabildiniz mi?” diye sordu adam gülümseyerek.

“Eh, bir bakıma,” diye yanıtladı Andreas. “Size minnettarlığımız sonsuz. Ancak izin verirseniz size iki sorum daha olacak.”

“Rica ederim, buyurun dostum.”

“Bizden önce bu kayıtlara bakmak isteyen başkası oldu mu?”

Procurador şaşırdı.

“Ne demek istiyorsunuz? İş arkadaşım ile ben belgelere güncellemek ve düzenlemek amacıyla sık sık bakarız.”

“Peki ya sizin haricinizdeki biri? Yakınlarda bizim gibi, bu defterleri incelemek isteyen birileri oldu mu?”

“Bildiğim kadarıyla olmadı,” diye yanıtladı Alonso kaşlarını çatarak. “Bunu sormanız çok acayip!”

“Ah! Defterler öylesine güzel hazırlanmış ki tarihçiler gelip üzerinde çalışıyor mu acaba diye merak ettim,” diye yalan söyledi Andreas, sorusunu mazur göstermek için.

“Çalışıyorlar tabii!”

“Muhteşem!”

“İkinci sorunuz neydi acaba?”

“  ey, *repartimientos* defterinde adı bulunan birinin, nöbet kayıtlarında bulunmaması normal mi sizce?”

Adam biraz düşündü.

“Evet, bu mümkün,” diye yanıtladı.

“Nasıl mümkün?”

“*Repartimientos*’tan kimse muaf değildir. Buna karşılık nöbet tutma görevi herkes için zorunlu değildir.”

“Kimler için mesela?”

“Soylular, deliler, hamile kadınların eşleri, deri yüzücüler, noterler, kütüphaneciler, yazarlar, demirciler ve dokumacılar.”

“Paris’tekinden daha az kişi muaf m     desenize!” diye eğlendi Andreas. “Burada insanlar Fransızlardan çok daha yardımseverler! Eczacıların nöbet tutma görevinden hiçbir zaman muaf olmadıklarını söylüyorsunuz, değil mi?”

“Aynen   yle.”

“O halde, aradığım eczacının isminin bu listede bulunmaması ancak bu bahsettiğiniz özelliklerden birini taşıması yüzünden olabilir?”

“Elbette.”

“Güzel. Eczacının soylu biri olamayacağını biliyoruz...”

“Kesinlikle!”

“Deli de olamaz tabii.”

“Umarız değildir!”

“Yedi sene boyunca hamile bir karısı olmasına da imk  n yok.”

“A  zınızdan yel alsın, aman. Zavallı kadın!”

“Bu durumda, eğer eczacıysa aynı zamanda derici, noter, kütüphaneci, yazar, demirci veya dokumacı da olamaz.”

“Aynen   yle,” diye onayladı Alonso.

“Böylece, hiçbir muafiyet kuralına uymuyorsa ve bununla birlikte nöbet kayıt defterinde ismi bulunmuyorsa... Bu durumu nasıl açıklarsınız? Gözden mi kaçmış Kayırılmış mı?”

“Bu kesinlikle olanaksız!” diye yanıtladı sert bir sesle *procurador*.

“Ne o zaman?”

Adam yeniden düşünmeye koyuldu.

“Bunun yalnızca tek bir açıklaması olabilir...”

“Neymiş o?”

“Bana da çok şaşırtıcı geliyor ama tek akla yatkını da bu: O bir kadındı.”

“Bir kadın!” diye bağırdı Andreas sokağa çıktıklarında. “Kadın bir eczacı!”

“Ne olmuş yani?” diye araya girdi Aalis. “Bu sizi rahatsız mı etti?”

“Tam tersine! Ona hayran kaldım!”

“Neden olduğunu anlayamadım!” diye çıkıştı ufaklık. “Annem de kumaşçıydı benim!”

“Nasıl ya? Kadınların ilk günahı kışkırtan olmaktan başka vasfı mı var?” diye alay etti Andreas. “Kötü, aceleci ve ayartıcı iblisler olmaktan başka yani? Kadın dediğin fuhuştan ve hor görülmeekten başka işe yarar mı sahi?”

“Andreas!”

“Şaka yapıyorum seni küçük cahil! Bunları ben değil, kilise söylüyor. Benim kadınlar hakkında ne düşündüğümü biliyorsun, kilise hakkında da tabii.”

“Ben sadece sizin kadınlara ne yaptığınızı biliyorum!” diye alay etti genç kız.

“Onlarla evlenmiyorsam, bunun nedeni onların boyunduruk altına alınmasına karşı çıktığımdan, özgürlüklerine saygı duymam.”

“O zaman eczacının kadın çıkmasına neden bu kadar şaşırdınız?”

“Çünkü gerçekler ortada çocuğum. Bu erkekler dünyası çok az kadına çocuk doğurup büyütmenin dışında meslek sahibi olma ve çalışma olanağını nadiren verir, genellikle ticaret, tarım alanında çalışanlar ya dulduklar ya da henüz evlenmemişlerdir. Annen gibi

tekstil alanında çalışanlar da vardır tabii ama onlar da iç çamaşırı, kadın bonesi, terzilik ya da çamaşırcılık gibi işler yaparlar... Bununla birlikte, zihinsel anlamda da olsa erkeğe özgü bir meslek edinen kadın yok denecek kadar azdır! Yazar ve muhteşem bir müzisyen olan Hildegarde de Bingen, şair ve yetenekli politikacı Éléonore de Guyenne, Bizanslı Anne Comnène ve *Alexiade*, Marie de France ya da geçen akşam kadın ozanın bize söylediği şarkıyı besteleyen Beatritz de Die...”

“Şimdi o kadını karıştırmayalım,” diye araya girdi genç Ok-sitanyalı.

“Peki ya diyalektik uzmanı ve Abélard’ın gizli âşığı olan yetenekli Héloïse d’Argenteuil’e ne diyeceksin? Sana kadın âlimlere duyduğum aşktan uzun uzun bahsedebilirim Aalis ama bu, gerçekleri asla değiştirmez, kadın eczacılara yalnızca manastırlarda ya da rahibelerin hastanelerinde rastlanır, eczanelerde değil. Bazı eczacıların dul eşlerine kocalarının eczanelerini işletme hakkı tanınsa bile bu kadınlara eczacı unvanı verilmez.”

“Ne olmuş?”

“Olan şu, eğer *procurador*’un tahmini doğruysa, son derece olağandışı ve muhteşem bir durumla karşı karşıyayız demektir! Bu da benim eczanesinde çırağını yaptığım eczacının bir kadın olduğunu gösterir! Bu o kadar muhteşem bir durum ki asla unutulacak gibi değil! Şu dinî hediyelikler satan adamı yeniden görmeye gitmeli ya da semtte yaşayan diğer insanlarla konuşmalıyız! Orada yaşamış bir kadın eczacı vardiysa birileri onu mutlaka hatırlıyor olmalı!”

Böylece geri döndüler ve Quintana Meydanı’na vardılar fakat karışlarına çıkan manzara aniden durmalarına neden oldu.

Dinî hediyelik dükkânının önünde toplanmış bir kalabalık, meraklı bakışlarını dükkânın içine dikmişti.

“Usta!” diye seslendi Robin. “Ne olmuş?”

“Sence?”

“Onu öldürmüşler mi?”

Andreas başını salladı.

“Kim  ld r m  ?” diye sordu Aalis.

“Kara atlılar,” diye akıl yürüttü  ıracak,  stadının yapacağının aynısını yaparak. “Olan bitene daha yakından bakmalıyız!”

Eczacı, oğlanı kolundan yakaladı.

“Hâlâ buralarda olabilirler. Gizlenmemiz gerek.”

“Onlar beni tanı mıyorlar,” diye lafa daldı genç kız. “Ben gidip bakabilirim.”

“Olmaz!”

Ama geç kalmıştı, Aalis çoktan meydanı geçmeye ba lamı tı bile.

Andreas ile Robin gölgede kalıp uzaklaşan kı zı izleyerek çevreye bakındılar. Genç kız kalabalığın yanına var mıştı ki  ıracak  stadının kolunu yakaladı.

“ uradaki adama bakın!”

Andreas da kara başlığını kafasına ge irmı  bir halde, hızlı adımlarla dükkândan uzaklaşmakta olan adamı g rm  tı.

“O ikisinden biri mi sizce?”

“Hayır, bu başka biri. Onu takip etmeliyiz.”

“Aalis ne olacak?”

“Sen burada kalıp ona haber ver. Sizinle en kısa sürede az önce gittiğimiz Gelm rez Sarayı’nın önünde buluşuruz.”

“Ama usta!”

“Benimle tartışma, buna zaman yok.”

Kendi başlığını kafasına geçiren Andreas, meydanın kuzey cephesi boyunca ilerledi ve peşinde olduğu adamın saptığı ufak sokakta gözden kayboldu.

Tek başına kalan ve kı zıl saçlarından yağmur damlları damlayan Robin, nadiren yaptığı gibi küfretti.

 fkeden yerinde tepinerek sırtını duvara dayadı ve Aalis’in geri dönmesini bekledi. Uzun süre sonra kalabalık dağılırken genç kı z geri döndü.

“Andreas nerede?”

Robin i ini çekti.

“Bay Saint-Loup garip görünümlü bir adamı takip etmenin uygun düştüğüne karar verdiler.”

“Seni de burada yalnız mı bıraktı?”

“Aynen öyle! Seni beklemem için!”

“İyi de onu nasıl bulacağız?”

“Gelmírez Sarayı’nın dışında buluşacağız. Ee? Ne gördün?”

Aalis suratını ekşitti.

“Ortalık kan gölüne dönmüş. Tüccarı paramparça etmişler.”

“Gören olmuş mu peki?”

“Burada konuşulan dili pek anlamıyorum ama sanırım ‘atlılar’ ve ‘kara’ laflarına benzer sözcükleri sıkça duydum.”

“O zaman yine izimizi bulmayı başardılar,” diye soludu Robin somurtarak.

“Ne yapacağız?”

“Seçme şansımız yok. Gidip saklanacağız ve Saint-Loup’nun ortaya çıkmasını bekleyeceğiz!”

Andreas'ın peşine düştüğü adam, yanına yaklaşılmasını zorlaştıran bir hızla ilerleyerek Compostela kentinde tur atıyordu. Başka zaman olsaydı Eczacı, kendisine anılarını anımsatan bu ufak gezintiyi memnuniyetle karşılayabilirdi ancak o sırada hem izlediği kişi tarafından fark edilmekten endişeleniyor hem de her köşe başında iki kara şövalyenin kucağına düşmekten o kadar korkuyordu ki anıları aklının ucundan bile geçmiyordu.

Gökyüzünün gürlemeleri altında uzun süre dönüp dolaştıktan sonra, yaşlı şehrin bulunduğu tepeden aşağı doğru inerek surların dibine vardılar, yabancı burada pek çok ailenin bir arada oturduğu büyük bir eve girdi.

Adam içeri girerken anahtar kullanmadığından, Andreas kapının kilitli olmadığı sonucuna vardı. Yoğun yağmur altında bir an bekledikten sonra o da içeri girmeye karar verdi. Kimsenin onu gözlemediğinden emin olunca önündeki kapıyı itti ve önüne açılan karanlık koridora girdi.

Nefesi kesilerek, kalbi gümbürdeyerek ve baştan aşağı titreyerek duvara dayandı ve etrafını görüp dinleyebilmek için kısa bir süreliğine durdu. Ancak hiç ses yoktu ve tek görebildiği de koridorun sonunda bir kapıyla merdivenin bulunduğu oldu. Parmaklarının ucuna basarak ilerledi. Kapının dibine varında kulağını tahta yüzeye yapıştırdı. Hiç. Merdivenlere yönelmeye karar vererek geri döndü ve tam tek ayağını basamağın üzerine atmıştı ki arkasındaki kapı

hızla açıldı, geriye dönmesine fırsat kalmadan boynundan kısıkıvrak yakalandı.

“Neden beni takip ediyorsunuz?” diye homurdandı adam, Andreas’ı boğacakmış gibi kafakola alarak.

“Ben... Ben... O hediyelikçi dükkânında ne yapıyordunuz?” diye mırıldandı zorlanarak Andreas.

“Bu sizi neden ilgilendiriyor?”

“Dükkân sahibiyle görüşmeye geliyordum, onu öldürülmüş buldum ve sizin kaçığınızı gördüm...”

Adam o anda Andreas’ı bıraktı ve uzaklaştı.

Eczacı merdivene yığılarak nefesini kazanmaya çalıştı, bir yandan da gözlerini saldırgana çevirdi.

Kırk elli yaşlarında, iri yarı ve geniş omuzlu, Romalılara benzer, kır sakallı bir adamdı karşısında duran. Koyu renk teni ve karanlık gözleri vardı.

“Sizi yanıtlamam için beni boğmanıza gerek yoktu... Boğazım sıkılmazken çok daha rahat konuşurum.”

“Sizin de beni takip etmenize gerek yoktu.”

“Neden o kadar hızlı şekilde kaçığınızı merak ettim!”

“O tüccar benim çok yakın bir arkadaşımdı,” diye yanıtladı adam ciddi bir sesle.

Andreas’ın yüzü düştü.

“Üzgünüm.”

“Onunla ne üzerine görüşecektiniz?” diye sordu diğeri, kuşkulu tavırlarını bırakmadan.

“Onunla bugün erken saatlerde görüşmüştüm, dükkânının henüz bir eczane olarak çalıştığı zamanlardan bahsettik ve... ona sormak istediğim başka sorular vardı.”

“Neden?”

Andreas yanıt vermekte tereddüt etti.

“Çünkü ben uzun zaman önce orada çalışıyordum ve... beni ilgilendiren bir mesele var.”

Bu sözleri işiten adamın tavrı bir anda değişti.

“Siz o eczanede mi çalıştınız?”

“Evet, yirmi yıl kadar oluyor.”

Yabancı sanki bir şeyi anlamış gibi yavaşça başını salladı.

“Konuşmamız gerek,” dedi. “Burada kalmayalım. Beni takip edin.”

Merak eden Andreas ayağa kalktı ve adamla birlikte üst kata çıktı. Burada, içinde hem yaşanıp hem de çalışıldığı anlaşılan büyük bir odaya girdiler. Çünkü içeride bir yatağın yanı sıra çok sayıda, tıka basa dolu kitap rafı vardı. Eczacı’nın, kitapların çoğunun *gnosis* üzerine olduğunu anlayarak fena halde heyecanlanması fazla zaman almadı.

“Yoksa siz... Yoksa siz *schola gnosticos* üyelerinden biri misiniz?” diye sordu sıkılarak o sırada kapıyı içeriden kilitleyip kendisini bir koltuğa buyur eden adama.

“Tüm bunlardan bahsetmeden önce, özür dilerim ama bayım, az önce yaşadıklarımın otürü güzel bir kadeh şaraba ihtiyacım var. Size de ikram edebilir miyim?”

“Zevkle... Benim de boğazımı yumuşatmaya ihtiyacım var, takdir edersiniz ki.”

Adam başını salladı, ufak bir dolabın kapağını açıp bir şişe *vino añejo* (o zamanlarda, bir yıldan uzun süredir bekletilen nadir bulunur şaraplara bu isim verilir) çıkardı. Valladolid kentinde üretilen içkiyi iki güzel madenî kadehe boşalttı.

“İsminizi öğrenebilir miyim?” diye sordu kadehi Andreas’a uzatırken.

“Benim adım Andreas Saint-Loup, ya sizinki?”

“Simón Diaz.”

“Eh peki... memnun oldum o halde. Bu leziz şarap için de teşekkür ederim.”

“Emrinizdeyim.”

“Özür dilerim ama sorumu hâlâ yanıtlamadınız. Siz *schola gnosticos* üyesi misiniz?”

Diaz şarabından bir yudum aldıktan sonra yanıtladı.

“Kardeşlerim beni öyle bilirler. Tıpkı az önce öldürülen arkadaşım gibi ve bana hediye ettiği bu şarabı da onun şerefine içmek istiyorum.”

“Ben... Arkadaşınız için tekrar ne kadar üzülüğümü belirtmek istiyorum.”

“Fazla üzülmene gerek yok. Bizim için ölüm, asıl kökenimize dönmenin aşamalarından başka bir şey değildir. Gnostikler için ruh, tensel halden sonra psişik hale gelir, sonra da ruhani hale ulaşan bir yolculuktan geçer.”

“Sizce tarikatınızla olan bağı nedeniyle mi öldürüldü?”

“Bu sorunun yanıtını benden daha iyi biliyormuş gibi görünüyorsunuz Bay Saint-Loup! Ona ne sormayı planlıyordunuz?”

“Şey... Ondan önce dükkânının kime ait olduğunu.”

“Dükkân ona başka bir arkadaşım tarafından satıldı.”

“Üstat Velázquez mi?”

“Aynen öyle.”

Andreas kaşlarını çattı.

“O da mı bir gnostikti?”

Adam başını salladı.

“Bana o dükkânın bir *schola gnosticos* üyesinden başka bir tanesinin eline geçtiğini mi söylüyorsunuz yani?”

“Tam olarak bunu diyorum.”

“İyi de bu durumda... Velázquez’den önce?”

Adamın yüzünde bir gülümseme belirdi.

“Eh, Velázquez’den önce orada siz bulunmuyor muydunuz?”

“Ben... Öyle de denebilir... Gerçeği söylemek gerekirse hatıralarım pek net değil. O eczanenin üstadının kendim olduğumu sanıyordum ancak durumun böyle olmadığı anlaşılıyor. Ben... Ben yalnız değilmişim.”

“Demek sandığımdan daha çok bilgi sahibiymişsiniz,” dedi adam, tüm bu olup bitenden eğleniyormuş gibi görünüyordu.

“Orada benimle birlikte kimin çalıştığını biliyor musunuz?”

“Haydi ama Bay Saint-Loup! Araştırmalarında böylesine ileri noktalara varmış biri olarak bu soruyu yanıtlamayacağımı gayet iyi biliyor olmalısınız. Öyle biri yok.”

“Artık yok! Ama bir zamanlar vardı!”

“Bizim için bugün yok ve bu konuda tek söylenebilecek de bu.”

“Pekâlâ, biz de o, bir zamanlar var olmuş gibi yaparız. O da dükkânın kendisinden sonraki sahipleri gibi *schola gnosticos* tarikatı üyesi miydi?”

“Böyle olduğunu varsayabiliriz, değil mi?” diye yanıtladı Diaz, hınzır bir tavrıyla.

“Bu de onun şu ünlü kitabı okuduğu anlamına gelir...”

“*Shatirum lâ-mi’umma.*”

“O kişi kadın mıydı?” diye ısrar etti Andreas.

“Buraya onu aramaya mı geldiniz? Bir kadını?”

Eczacı uzun bir iç çekiş koyuverdi.

“Doğrusunu söylemek gerekirse ne aramaya geldiğimi tam olarak ben de bilemiyorum.”

“Aradığının iyi bir şey olduğunu bilin yeter.”

“Burada olmamı, kardeşlerinizin yönlendirmesine borçluyum. Yolculuğumun bu noktasında artık kandırıldığımı düşünmeye başladım! Ve şimdi de güya kaza eseri size rastlamama ne buyrulur?”

“Bizler yalnızca omzuna çarptığınız kişileriz Bay Saint-Loup. Ama biraz saygılı olun lütfen! Buraya gelmenizin nedeni, en yakın dostlarımdan birinin cinayete kurban gitmesiyle tutup da bizi sizi kandırarak yönlendirmekle suçlamanız ayıp oluyor! Buraya tamamen kendi iradenizle geldiniz ve tesadüfün sınırlarını zorlayan da yine sizsiniz.”

“Çünkü teorinize inanmak istedim.”

“Kimse sizi buna zorlamadı.”

“Zorladı, dinmek bilmeyen merakım.”

“O size ait. Şimdi tatmin oldu mu bari?”

“Olmadığını çok iyi biliyorsunuz!” diye çıkıştı Andreas.

“Büyük olasılıkla havsalanınızın almadığı kadar çok bilgi edindiniz. Her araştırmada olduğu gibi, gidilen yol da en az varış yeri kadar öğreticidir. Üstelik siz bunu iki defa yaptınız!”

“Ben Odysseus değilim.”

“Fakat gerekli *metis*⁹³ sahipsiniz. Compostela’ya varmanın iki yolu vardır ve her iki yolu almak da hemen hemen aynı zamanı alır. Bunlardan ilki, çakıl taşlarıyla döşeli, dağlar aşmayı, nehirler geçmeyi gerektiren gerçek yoldur, ikincisi ise içseldir ama o da en az ilki kadar emek ister. Tuzaklarla doludur, insanı türlü testlere sokar, yeni başlangıçlara vesile olur ve böylece yolcu gelişir, nihai hedefinin kendisine katacaklarını almayı hak edecek hale gelir.”

“Alınmayın ama üstat Diaz, tüm bu söyledikleriniz hoş bir konuşmadan başka bir şey değil, beni buraya sürükleyen gizemi hâlâ çözemedim.”

“Siz bundan çok daha fazlasını çözdünüz.”

“Bu benim için yeterli değil!”

“Olabilir Andreas, çünkü sizin yolunuzun varması gereken nokta burası değil de ondan. Compostela’nın az önce bahsettiğim varış yeri olduğundan emin misiniz?”

“*Scio me nihil scire.*”⁹⁴

93 Antik Yunancada “kurnazlık” veya “hüner, beceri”.

94 (Lat.) Tek bildiğim, hiçbir şey bilmediğimdir. (Sokrates’e ait olduğu düşünülen özlü söz.)

Andreas'ın Sokrates'in sözüne atıfta bulunduğu o dakikalarda (ki filozofun sözünü orijinal dili olan Antik Yunanca değil de Latince söylemesini bazıları hoş karşılamayabilir tabii) Robin ile Aalis, onu bulmayı umdukları Gelmiréz Sarayı'nın oraya varmışlardı.

Akşam olmaya başlamıştı, yağmur ise hızını hiç kesmeden sürüyordu.

"Sana yalnızca burada beklemeni mi söyledi?" diye sordu Aalis huzursuz bir tavırla.

"Evet."

"Umarım fazla bekletmeden gelir!"

Aalis tam cümlesini bitirmişti ki Robin kızı omzundan hoyratça yakalayıp geriye çekti ve birlikte meydanda bulunan koca meşe ağaçlarının birinin ardına gizlendiler.

"Ne yaptığını sanıyorsun sen?" diye bağırды genç kız, kavgacı bir sesle.

"Bak!" diye yanıt verdi kızıl saçlı genç fısıldayarak. Bir yandan da parmağıyla sarayı işaret ediyordu. "Buradalar!"

Genç kız da onları görmekte gecikmedi, kara yağız atlarının üzerinde iki kara silahşor.

"Ulu Tanrım!" diye soludu titrek bir sesle. "Ne yapacağız şimdi?"

Ağacın ardına çakılı kalmış bir halde, Robin umutsuz bir tavırla gözlerini yumdu. Üstadının ardından bakarken aklına gelen uğursuz düşünce, gerçek olmuştu.

“Kaçarsak Andreas’la buluşma şansımız tehlikeye girer, onu atlılara karşı uyardırmayı da başaramayız.”

Aalis başını kaldırdı.

“Katedralin çan kulelerinden birine tırmanabiliriz,” diye önerdi. “Orada hem adamları hem de Andreas’ın gelişini gözetleyebiliriz.”

“Fena fikir değil,” diye onayladı çırak. “İçimden bir ses adamların oraya girmeye cesaret edemeyeceğini söylüyor hem. Haydi o zaman!”

Düşmanlarına görünmemek için arka arkaya gölgelerin içinden ilerleyerek meydanın güney tarafından dolandılar.

Korka korka yaptıkları bu yürüyüş sonrasında nihayet inanılmaz heykeli ile üç kanatlı zafer kapısının sundurmasına eriştiler. Bilgece bir sessizlikle hacıların arasına karıştılar, sonra da sola dönüp, nereye vardığı belli olan ahşap kapıyı açtılar ve Gelmírez Sarayı’na yukarıdan bakan ve içinde çan bulunmayan kulenin tepesine dek merdivenleri bir koşuda çıktılar. Orada, dört duvarı iki koca pencereyle açılmış olan platformda durup ana meydana bakınca atlıların yavaşça uzaklaştığını gördüler.

“Güle güle,” diye mırıldandı Aalis.

“Hemen sevinme.”

Risk almamak adına, Andreas ortaya çıkıncaya dek kulenin tepesinde beklemeye karar verdiler ve böylece son derece uzun bekleyişleri başlamış oldu.

“Herkes Compostela’ya farklı amaçlarla gelir Bay Saint-Loup. Öncelikli neden elbette ki dinîdir, ancak yegâne sebep bu değildir ve bence sizinkisinin de öyle olmadığı çok açık. Alın, mesela, haccın mimari sanatını son derece zenginleştirdiğini biliyor muydunuz? Hac için yolculuk edenler yol boyunca Avrupa’nın en güzel binalarını görme fırsatı bulurlar, böylece kendilerini geliştirirler ve bilgi dolaşmaya başlar, teknikler karşılaştırılır, zenginleşme olanağı yakalar.”

“Bu çok hoş ama ben buraya uçan payanda yapmayı öğrenmeye gelmedim,” diye alay etti Eczacı.

“Bazıları buraya yalnızca aşkı bulmak için bile gelir!” diye sürdürdü sözlerini Simón Diaz, neşeli ses tonunu koruyarak.

“Benim amacım bu da değil,” dedi Andreas ama bunu söylerken Robin ile Aalis’i düşünmeden de edememişti. Onları adına en büyük dileği buydu.

“Sur kapısından girerken, şehrin hafifçe batıya eğik bir kalp şeklinde olduğunu fark etmediniz mi?”

“Hayır,” diye yanıtladı Eczacı bıkkın bir tavırla. “Neden deniz kabuğu değil de kalp? Öylesi daha hoş olurdu bence. Tüm bu bahsettiklerinizin beni hiç ilgilendirmediğini söylemem gerek, bir bilim insanı olarak, ezoterik sembolizm beni çileden çıkarır.”

“Yanlışınız var! Dünyanın bize sunduğu işaretlerden çok şey öğrenebiliriz ve Compostela haccı da bu işaretlerle dolu.”

“Size inanıyorum.”

“Compostela yolunun sanıldandan çok daha eskiye dayandığını biliyor musunuz? Ve geleneğinin, ona günümüzde atfedilen dinî hacdan yüzyıllar öncesine dayandığını?”

“Hayır, size yine söylüyorum, umurumda bile değil.”

Andreas'ın yanıtı, karşısındaki adamın gülümsemesini söndürmeyi başarmıştı.

“Pekâlâ, öyle olsun... Sizi tanımaya başladım. Ancak rica ederim, beni sonuna kadar dinleyin, size neden bunlardan bahsettiğimi anlayacaksınız.”

“Dinliyorum. Bu yolculuğun başından beri başka bir şey yapmadım gibime geliyor zaten.”

“Kilise her zaman yaptığı gibi, çok çok eskiden beri var olan bu hac yolunu kendine mal etti. Şu anda bulunduğumuz yere eskiden Asseconia denirdi ve druidler açısından bir tapınma alanıydı. Romalılar buraya bir mozole inşa etmişti hatta... Bunu size anlatmamın nedeni canınızı sıkmak değil, Compostela hac yolunun gerçek anlamının sandığımızdan çok daha farklı olduğunu gösterebilmek. Bugünkü işlevi aslında tamamen bir kandırmacadan ibaret. Resmî efsaneyi bildiğinizi düşünüyorum, haksız mıyım?”

“Biraz.”

“Geçmişteki olayların çarpıtılmasıyla henüz birkaç yüzyıl önce yaratıldı esasen. Önce, İncil'deki bir cümleden yola çıkıldı: İsa'nın ölümünden sonra Elçilerin İşleri⁹⁵ uyarınca havariler Hristiyanlığı tüm dünyaya yaymak üzere yola koyuldular. Büyük Yakup İber Yarımadası'ndan sorumluydu ama başarılı olamadı. Kudüs'e dönüş yolunda yargılanan Hristiyanların arasındaydı ve ölüme mahkûm edilerek kafası uçuruldu. Yakınları vücudunu bir gemiye yükleyerek Cebelitarık Boğazı'ndan geçtiler ve kendilerini... Galiçya'ya dek sürüklenmiş halde buldular. Burada ölüyü gömmelerine izin verilmedi.

95 İncil yazarı Luka'nın Teofilos isminde bir adama yazdığı “Luka İncili”nin devamıdır. İsa'nın öğretilerinin Yeruşalim'den (Kudüs) Anadolu'ya, oradan da Roma'ya yayılışını anlatır. Bu nedenle, İncil'de yer alan mektuplar ve İncil arasında bir köprü kurmaktadır. (ç. n.)

Fakat Büyük Yakup'un akrabaları cesaret gösterip düşmanlarına karşı geldiler ve havariyi gizli bir yere gömdüler. Cesedinin gemide deniz kabuklarıyla kaplanmış olduğu söylenir."

"Amblemi de oradan geliyor..."

"Kesinlikle. Sonra bir de efsanenin bize söyledikleri var. Do-kuzuncu yüzyılda Pelayo adında bir ermiş, günün birinde Tanrı'yla konuştuğu ve Aziz Yakup'un mezarının yerini öğrendiği bir sanrı görüyor, gökyüzündeki yıldızlar parıldamaya başlayıp bu gizli yeri işaret ediyorlar. Böylece o da gidip mezarı buluyor."

"Tüm bunları anlatma şeklinizden sizin bu efsaneye zerre inanmadığınızı görüyorum, yanılıyor muyum?"

"Her efsanede olduğu gibi bu da bilgi bakımından epey zengin ve bakmasını bilenler için bolca işaret içeriyor. O zamandan beri hacılar, Aziz Yakup'a ait olduğunu sandıkları bu mezara saygılarını sunmak üzere burayı ziyaret ediyorlar ancak buna karşılık lahit odasında gizlenen asıl mezarı görmelerine asla izin verilmiyor."

"Katedralde mezar görülemiyor mu yani?" diye şaşırdı Andreas.

"Hayır. Görülen yalnızca bir anıt taşı! Mezarın tarihi biraz muğlak: Öncelikle, mezar keşfedilince Kral Asturiaslı II. Alfonso gömütün etrafına bir kilise yaptırmaya karar veriyor ve bu süre zarfında mezarın başına     keşiş dikerek kimsenin yaklaşmasına izin vermiyor. Ancak kilise Sarazenler tarafından 997 yılında yı-kılıyor. Söylediklerine göre, mucize eseri mezar zarar görmüyor ve yıkıntıların üzerine bugün gördüğünüz Compostela katedrali inşa ediliyor. Mezar şu anda sunağın altındaki bir bodrum odasında bulunuyor ve size söylediğim gibi içeri ziyaretçilerin girmesi yasak. Neden olduğunu tahmin edersiniz."

"Sizin söylemenizi yeğlerim."

"Mezardaki beden Aziz Yakup'a ait değil de ondan."

"Bize yalan mı söylüyorlar yani?" diye alay etti Andreas.

"Aslında yeterince kutlu bir kişiye ait olduğunu s  leyebilirim! İnsanları teşvik etmek için her yol mubah nasılsa! Aziz Yakup'a ait olduğunu iddia ettikleri kutsal emanetlere sahip olduklarını

söyleyen öyle çok kilise var ki havarinin aynı anda o kadar çok yerde bulunabilmesi için gerçekten mucizeler yaratabiliyor olması gerekirdi, aziz ilan edilmesi için bu bile yeterli!"

Andreas karşısındaki adamın dini aşışılmasına gülümsedi ve o sırada yanlarında olsaydı Robin'in ne kadar öfkeleneyeceğini düşündü.

"Bayım, sizi duyacak olurlarsa sonunuz yağlı kazıkta bitebilir."

"Bu benim için bir şeref olurdu," diye eğlendi gnostik.

"Açıkçası ben doğal yollardan ölmeyi tercih ederim."

"Ya da hiç ölmemeyi, değil mi? Neyse, biz Aziz Yakup'un sözde kutsal kalıntılarına geri dönelim. Alın, yalnızca sizin memleketinizde bile, havarinin kafatası Petite-Synthe⁹⁶ Kilisesi'nde sergileniyor fakat aynı zamanda, kralınız Philippe'in kızının evlendiği Boulogne'da,⁹⁷ Saint-Denis, Saumur, Rabastens, Aigues-Mortes, Aire-sur-la-Lys, Arras, Cormery ve Moissac'ta da."

"O kadar çok kafayla aziz değil hidra⁹⁸ olmalı bu adam!"

"Aynı şekilde, havarinin uzuvlarını (burada bir kol, şurada bir ya da iki bacak) Châteauneuf-en-Thymerais'de, Vierzon'da, Grez'de, Nevers'de, Langres'de, Vézelay'de ve Le Puy-en-Velay'de buluyoruz ki Compostela yoluyla uzaktan yakından ilgisi yok."

"Adamcağız şimdi de ahtapot oldu!"

"Vücudunun bulunduğu yerler de, sıkı durun, Paris, Provins, Troyes, Auxerre, Sallanches, Dournazac, Saint-Jean-de-Maurienne, Pecquencourt, Corbie, Saint-Fiacre, Chartres, Le Mans ve elbette, Mont-Saint-Michel! Sakal kıllarına gelince, onu yalnızca Saint-Algis'te bulabiliyoruz ki bence bu çok kuşku verici! Bu adam köse miydi yahu?"

İki adam da kahkahalara boğuldu.

"Buradaki mezarda zavallı havarinin ufacık bir kemiğinin bile bulunmasına şaşılır!" dedi Andreas.

96 Saint-Pol-sur-Mer.

97 Boulogne-sur-Mer.

98 Yunan mitolojisindeki çok başlı bir yaratık. (ç. n.)

“Ah! Kilisenin her dediğine inansaydık tabii! Bildiğiniz gibi, Compostela’nın efsanesi *Codex Calixtinus* adında 1140 yılında yazılmış bir kitaba dayanır.”

“Elbette bundan haberim var.”

“Kitabın ön sözü, ki fena halde komiktir, kör kör parmağım gözüne gibidir bana kalırsa. Size ezbere söyleyeceğim: ‘*Si veritas a perito lectore nostris voluminibus requiratur, in hujus codicis serie, amputato esitationis scrupulo, secure intelligatur. Que enim in eo scribuntur, multi adhuc viventes vera esse testantur.*’⁹⁹ Okurlarının kafasını yalanlarla doldurmaya hazırlanan bir yazarın itirafından başka bir şey midir bu?”

“Öyle görünüyor,” diye onayladı Eczacı gülümseyerek.

“İnsanların naifliğini sömürmek kilisenin en kötü alışkanlıklarından biridir dostum. Alın, fazla uzağa gitmeye gerek yok, hepsini bilmesem de Santiago de Compostela Katedrali’nde bulunan kutsal kalıntılardan bazılarını sayayım: Küçük Yakup’un kafası (Burada ana konumuz o değil belki ama onun da İsa’nın kardeşi veya ikizi olması gerekir), Aziz Antonius’un, Aziz Mathias’ın, Aziz Brice’in, Aziz Janvier’nin ve ismini anımsayamadığım pek çok başka azizin kutsal kalıntıları, İsa’nın gerildiği çarمیhtan büyük bir parça, Azize Novelle’in ve Azize Gaudence’in gırtlakları, İsa’nın tahtından bir kıymık, Kutsal Bakire’nin sütünden bir damla (epey bayatlamış olsa gerek), bizim Aziz Yakup’un kıyafetinden bir parça, Azize Marguerite’in kolunun yarısı, Aziz Victor ile Azize Pauline’in başları, Papa Clemens’in bir kemiği, Azize Ursula ile yakılarak şehit edilen on bir bin bakireden sekizinin kafası...”

“Hay şeytan! Peki ya geriye kalan on bin dokuz yüz doksan ikisinin başı nerede?”

“Görünmeyen mezarının içinde bulunan bizim zavallı havarinin vücudunu saymıyorum bile.”

99 (Lat.) Eğitimli okurlarımız eserimizin güvenilirliğinden kuşku duyacak olursa, bir an bile tereddüt etmesinler ve içleri rahat olsun, hâlâ hayatta olan bir sürü tanığın ifadesi, yazılanların tamamının doğruluğunu kanıtlamaktadır.

“O zaman onun gerçekten havarinin mezarı olduğunu sanmıyorsunuz... İnançsız adam!” diye dalga geçti Andreas. “Bu durumda o kimin mezarı? Tabii gerçekten bir mezarsa?”

“Kesinlikle bir mezar. Ama Havari Yakup’a ait değil.”

“Kime ait peki?”

Gnostik muzip bir tavırla gülümsedi.

“Bu çok saçma! Tüm geceyi burada bekleyerek geçiremeyiz!” diye huysuzlandı Aalis. Son hacı grubu katedrali terk edeli epey oluyordu.

Çan kulesinin en tepesinde yer alan ahşap platformda yan yana oturuyorlardı, oraya tırmandıklarından beri yerlerinden kıpırdamamışlardı.

“Neden olmasın? En azından burada yağmur altında değiliz!”

“Yağmur durdu sersem! Baksana! Yıldızlar bile çıktı!”

Robin genç kızın üzerinden uzanıp yanlarındaki kocaman açıklıktan dışarı baktı ve okyanustan gelen esinti sayesinde bulutların dağılmış olduğunu gördü.

“Ne yapıyor bu saate kadar?” diye söylendi genç kız.

“Birazdan gelir, endişelenme,” dedi kızıl saçlı, elini Aalis’in omzuna güven vermek istercesine koyarak.

Genç kız gencin elinden rahatsız olup silkindi.

Robin başını arkaya atıp taş duvara yaslandı. Çan kulesinin kemerlerine boş gözlerle bakıp söyleyecek söz aradı. Yanındaki kızın hoşuna gidecek ve onunla yakınlaşmasını sağlayacak dokunaklı ya da komik veya derinliği olan bir cümle, sihirli bir formül. Onunla yan yana oturduğundan beri içini açmak istiyor ama bir türlü yapamıyordu. Nasıl yapmalıydı acaba? Sessizce elini mi tutmalıydı? Ya da elini açık yürekle koluna mı koymalıydı? Tek kelime etmeden öpse miydi? Böyle bir hareketi hiçbir söz etmeden yapabilir miydi ki? Nasıl yapacaktı? Yoksa daha uygun bir anı mı beklemeliydi?

Gönül işlerinde âşığın hislerinin karşılığını bulacağı o şanslı an ne zamandı? Aalis öylesine soğuk duruyordu ki!

Ah! Kaşla göz arasında kadın ozanı tavlایveren Andreas'ın rahatlığı kendisinde de olsaydı keşke! Fakat onun istediği bu muydu? Aalis'le yalnızca tutku dolu bir gece geçirmek miydi arzusu?

Aklına başka fikir gelmeyince, elini ağzına götürüp esniyormuş gibi yaptı. Sonra başını yavaşta Aalis'in omzuna doğru devirdi, hamlesinin kaypaklığı içten içe kızarmasına neden olmuştu.

Tam kıza dokunmak üzereyken kulenin dibinden yankılanan bir gürültüyle ikisi de yerinden sıçradı, bir kapının sertçe kapatılmasına benzer, tok bir gürültüydü bu.

"Bu da neydi böyle?" diye sordu Aalis gözlerini kocaman açarak.

Çırak, işaret parmağını dudaklarına götürüp kıza susmasını işaret etti çünkü o sırada ayak seslerinin çan kulesinin soğuk duvarlarında yankılandığı duyuluyordu.

"Burada kalmayalım!" diye fısıldadı genç kız.

"Nereye gitmemizi öneriyorsun?" diye terslendi Robin. "Başka çıkış yok!"

Bulundukları yere çıkan kapağa gözlerini dikerek hiç ses çıkarmadan beklemeye başladılar çünkü üstlerinde bulunan kemer her türden sesi yükseltiyordu.

"Belki de gelen Andreas'tır," diye fısıldadı Robin kızdan çok kendisine güvence vermek istermiş gibi.

Ama gelen o değildi.

“Mezardaki kim peki?” diye tekrarladı Andreas.

“Bu konuda bir teorimiz var.”

“Rica ederim beni daha fazla çatlatmayın!”

Koltuğunda doğrulan Simón Diaz ciddi bir tavır takınıp konuşmaya başladı:

“Dördüncü yüzyılda buranın güneyinde, Kastilya’da bulunan Ávila kentinde, Priscilliano adında bir piskopos yaşıyordu. Büyücü Simon’dan beri yaşamış en büyük Hristiyan gnostiklerden biriydi ve sapkınlıktan hüküm giyerek idam edilen ilk Hristiyandı.”

“Bu nedenle ona sempati besliyor olmalısınız.”

“Fazla ayrıntıya girmeden, öğretilerinin *schola gnosticos*’unkilere epey yakın olduğunu söyleyebilirim. Ona göre, yalnızca ruh, gerçek Tanrı tarafından yaratılmıştı, et ve madde kötü olana aitti. Aynı şekilde, astrolojinin ve yıldızların ruhun kaderini belirleyeceğini düşünüyordu, bunun ne kadar önemli olduğunu görebilirsiniz. Bu nedenle bir sapkın olarak görüldü ve kilisedeki görevini bırakarak taşraya inzivaya çekildi. Ayrıca kadınlara vaizlik etme şansı veren eşitlikçi bir adamdı.”

“Vay şeytan!”

“İlk mahkûmiyetini 380 yılındaki Zaragoza Konseyi’nde aldı. Sürgün cezası aldı, af dilemek için Papa I. Damasus’a başvurursa da isteği kabul edilmedi. Sonra ikinci defa mahkûm edildi ve Martin de Tours’un desteğine rağmen 385 yılında idam edildi. Peki... nereye gömüldüğünü tahmin edebilir misiniz?”

“Pekâlâ... Aziz Yakup’a ait olduğu sanılan hoş bir mezara mı?”

“Aynen öyle. Ölümünden sonra, Priscilliano tüm Galiçya ve Portekiz’in kuzey bölgelerinde şehit olarak görülmeye başlandı, onun öğretileri de Prisillianizm denen bir heretik ekolünün doğumuna neden oldu. İşte Priscilliano’ya yapılan ibadetleri Aziz Yakup’a dönüştüren kilisenin asıl amacı bu sapkınlığı ortadan kaldırmaktı.”

“Bunu da adamın mezarını çalarak yaptılar.”

“Doğru.”

“Pek öğretici bir öyküymüş,” dedi Andreas gerçek bir coşku duymaksızın. “Fakat tüm bunları bana anlatmanızın amacı ne?”

“Sabırlı olun Bay Saint-Loup! Sabırlı olun! Şimdi, isterseniz, bu haccın yapıldığı şehrin adından bahsedelim: Compostela, yani *Campus Stellae*, yıldız tarlası demektir. Resmî öyküde Aziz Yakup’un mezarının nasıl bulunduğu dair buna ait bir referans vardı hatırlarsanız, tarlanın üzerinde parıldayan bir yıldızın mezarı işaret ettiği söyleniyordu.”

“Mantıklı görünüyor. Etimolojik açıdan bağlantılı.”

“Sorun şu ki Compostela adı mezarın bulunduğu tarihten öncesine dayanıyor. Şehrin adından bahsetmiyorum, hacca verilen isimden bahsediyorum. Demin söylemiş olduğum gibi iddia edildiğinden çok daha eskiye dayanıyor. Birazdan anlayacaksınız.”

“Şiddetle umuyorum.”

“Bu hac geleneği, kutsal yollara dünyevi bir kimlik atfeden, yani ruhun yolculuğunu dünya üzerinde yapılane eş tutan Priscilliano’nun öğretilerinin bir yansıması gibidir ve bu yol da... yıldızlarla belirlenir. Compostela yolu, kozmosun dünya üzerine yansımasıdır.”

“Sizi takip etmekte zorlanıyorum üstat Diaz.”

“Bunun nedeni, belirttiğiniz gibi, sembolizmden hiç anlamıyor olunuz! Ama size basit bir şekilde anlatmaya çalışacağım: biz gnostikler için, kötü tanrının bizi hapsedtiği fiziksel durumdan kurtulması şart olan insanın selameti, kendi kutsal kökenini bulmasıyla mümkün olabilir.”

Bu noktada Andreas'ın aklına, Üstat Eckhart'ın yaptığı gnostisizm tanımını geldi: *"Gnostiklere göre, maddi dünya demiurgos adını verdikleri kötücül bir güç tarafından oluşturulmuştur. Bu demiurgos da manevi dünyanın kaynağı olan yüce ve iyi tanrının varlığını bilmez ya da saklar. Gnostisizm tanrısal ve kutsal varlıkların gizemlerini keşfetme amacı taşır. Öğretiye göre bu gizemler de kökenlerini ve kendilerini ancak sezgi yoluyla açık ederler."*

"Bu nedenle," diye devam etti Diaz. "Hac geleneği, ruhun dünya üzerinde yaptığı kutsal yolculuğu temsil eder. Belki biliyorsunuzdur, geleneklerin hepsinde, başlangıç noktasından her zaman batıya doğru gidilir."

"Güneşin izlediği rota izlenir yani."

"Doğru. Compostela da öyledir, değil mi? Son durak olarak Galiçya'nın seçilmesi de buranın ülkenin en batı bölgesi olmasıdır, eskiden bazıları *Finis Terra* da derlerdi çünkü dünyanın burada bittiğini düşünüyorlardı. Sonuç olarak, Compostela hacının ruhun, fiziksel dünyanın sonuna, denize, kökenine ve dolayısıyla da cennete yaptığı yolculuğu simgeler. Sonu da aslında başlangıçtır."

Andreas şaşkın bir ifadeyle yüzünü buruşturdu.

"Hay şeytan! Pek şaşıla bir gösteri! Fakat bütün bunları bana anlatmanızın nedenini hâlâ çözebilmiş değilim."

"Compostela'ya neden geldiğinizi bilmediğinizi söylemişsiniz Andreas. Bu nedeni bulmanıza yardım etmek istiyorum."

"Velázquez'in eczaneyi kimden aldığını söylemeniz daha kolay ve hızlı olmaz mı?"

Gnostik bezgin bir tavırla iç geçirdi.

"Bunu yapamayacağımı çok iyi biliyorsunuz."

"Bana yardım etmek istediğinizi söylüyorsunuz..."

"Buraya ne aramaya geldiniz Andreas?"

"Var olmayan bir insanı."

"Onu nasıl bulacağınızı biliyor musunuz?"

"Hayır."

"Yapmayın canım!"

“Şey,” diye boğun eğdi Eczacı, “Sanırım şu meşhur kitabı bulmam gerekiyor...”

Diaz yeniden gülümsemeye başladı.

“Bay Saint-Loup, bugün artık biliyoruz ki Galiçya *Finis Terra* değil. Dünya bundan çok daha geniş. Aynı şekilde, sizin yolculuğunuz da burada bitmiyor. Tam tersine, asıl buradan başlıyor.”

“Buradan nereye gitmem gerekiyor o halde?” diye içini çekti Eczacı.

“İşte, size bunu söyleyecek kişi ben değilim.”

“Kim o zaman?”

“Bir Priscillianocu elbette!”

Andreas kafasını ellerinin arasına aldı.

“Bu soruyu dördüncü yüzyılda yaşamış bir piskoposa mı sormam gerekiyor, mezarından bana yanıtı mı fısıldayacak?”

Diaz yeniden gülümsedi, sonra törensel bir sesle ve abartılı bir yavaşlıkla şu sözleri söyledi:

*“Tandem hora noctis lucis, veritatem venit ad virum qui viderit Priscilliani sepulcrum.”*¹⁰⁰

Eczacının gözleri yuvalarından uğradı.

“Bu nasıl bir saçmalık böyle?”

“Size söyleyecek başka bir lafım yok Bay Saint-Loup. Beni iyi dinlediyseniz, size öğretebileceğim tüm bilgiye de sahip oldunuz demektir. Şimdi, gidin, yolunuzu takip edin.”

“Bak hele! Siz gnostikler, sohbetlerinizi böylesine kaba ve ani şekilde sonlandırmayı huy edinmişsiniz, anlaşılan!”

“Her şey söylendikten sonra daha fazla konuşmanın anlamı yoktur. Size yardım etmek için söyleyecek başka sözüm yok.”

“En azından şunu deyin: *Shatirum* İsa’dan en az üç bin yıl önce yazıldı...”

“Doğrudur.”

“Priscilliano dördüncü yüzyılda öldü.”

100 (Lat.) Havanın açık olduğu bir gecenin son saatinde, gerçek, Priscilliano’nun mezarının üzerine eğilen adama göründü.

“Bu da doğru.”

“Binlerce yıllık bir kitabın izini bin yıllık bir mezarda nasıl bulabilirim ki ben?”

“Mösyö Saint-Loup, Priscilliano’nun mezarının üzerinde, gnostik üstatlar tarafından bırakılmış pek çok izden birini bulacaksınız. Neyse, sonunda anlayacaksınız. Diğer taraftan...”

Adam ayağa kalktı, kütüphanesine doğru yürüyüp bir kitap çıkardıktan sonra onu Andreas’a uzattı.

“Alın, buna ihtiyacınız olacak. Aradığınız kitap değil tabii,” dedi şakacı bir sesle. “Ama onu bulmanıza yardım edecek.”

Zemindeki kapak şiddetle açıldı ve çan kulesinin karanlığında, kirpi saçlı, çalı kaşlı, geniş ve kırık burunlu, dolgun dudaklı ve köşeli çeneli şişman bir adam kafası belirdi. İki genci fark edip bir çeşit şaşırtı homurtusu çıkararak platforma doğru atılınca adamın epey iri yarı, güçlü ve vahşi görünümlü biri olduğu ortaya çıktı. Zangoçlara özgü kara entarinin üzerine beyaz bir aba giymişti.

Sağ elinde platformu aydınlatmak için öne doğru uzattığı bir yağ lambası tutuyordu. Duvarlar ve zemin sarı ışıkla aydınlanınca Robin ile Aalis ortaya çıkmıştı. Başını eğen dev adam, yerde oturan donup kalmış, kendisi gibi dehşete düşmüş ve gözlerini üzerine dikmiş gençlere bir süre baktı. Sonra başını oynatarak ne Robin'in ne de Aalis'in anladığı Galiçya dilinde bir şeyler homurdandı.

“Biz... Çok üzgünüz bayım... Hemen gideceğiz,” diye kekeledi Robin aptalca, bir yandan ayağa fırlayıp genç kızın elinden tutarak onu da kaldırıırken.

Zangoç başını kaldırdı ve sıırttı ama bu sıırtıışta hoş olmayan bir taraf vardı.

“Hemen gidiyoruz,” diye tekrarladı Robin parmağıyla kapağı işaret ederek çekinerek ilerlerken. Aalis'in elini bırakmamıştı.

Fakat adam daha yüksek sesle homurdanıp kötü niyetli bir yüz ifadesiyle iki adım ilerleyince gençler hemen gerilediler. Ne yazık ki arkalarında kaçabilecekleri pek yer yoktu ve odacığın köşesine sıkıştılar.

Gecenin serin rüzgârı etraflarında dolandı ve dört tarafı açık alanda ısıık çalarak estirdi.

elinden geldiğince karşı koymaya çalışsa da karşısındaki adamın inanılmaz gücü yüzünden hiçbir şekilde kurtulamadı.

Sonra olaylar hızlandı. Canavarca bir hezeyana kapılmış olan adam genç kızı çevirerek yüzünü duvara yasladı, bir eliyle kızı bastırırken diğer eliyle pantolonunu indirdi.

Yüzü duvara bastırılan Aalis çığlık atmaya başladı, canavar ensesini yalayıp üzerine abanırken çığlıkları şiddetini artırdı.

Tüm cesaretini toplayarak kendini kurtarmaya çalışsa da bu yaptıkları, elini kızın gömleğinin içine sokup göğsünü avuçlayan zangocun şehvetle kıkırdamasından başka hiçbir işe yaramamıştı. Aalis acıdan ve düştüğü dehşetten bağırdı, içinde bulunduğu felaketi yok etmek istercesine tüm gücüyle gözlerini yumdu. Ama canavar aman vermeden bastırmaya devam ediyordu.

Karşı koyunca, şakağına şiddetli bir tokat yedi. Sersemleyen Aalis'in gözlerinde yıldızlar uçtu.

Sonra birden korkunç bir çığlık duydu ve yana doğru savrulurak kendini yerde buldu, göz ucuyla bakınca, zangocun duvardaki aralıkların birinden sallandığını gördü. Önünde dikilen Robin bir koç gibi adama toslamış ve zangocun dengesini yitirmesini sağlamıştı. Bacakları iki yana açık, sırtı dik, vücudundaki tüm kaslar gerili bir şekilde duran Robin, gözlerini kocaman açmış yabancı bir tavırla önündeki aralığa bakıyordu. Bir an sonra, zangocun katedralin dibine düşünce kırılan kemikleri ile ağır bedeninin çıkardığı yüksek ve korkunç gürültüyü işittiler.

Hıçkıran, titreyen, ağlayan ve yaraları kanayan Aalis pantolonunu yukarı çekti ve kıvrılıp yüzünü dizlerine gömdü.

Robin kendine gelince yavaşça kıza doğru döndü. Nazik hareketlerle kızı omuzlarından tutarak ayağa kaldırdı. Ayakta durmasına yardımcı olmak için sarıldı. Titreme nöbeti geçiren genç kız da oğlana sıkıca sarıldı ve kafasını göğsüne gömdü.

"Gel. Burada kalamayız," diye mırıldandı Robin, kızın başını okşayarak.

Gelmírez Sarayı'na çıkan yolda, görünmeyecek şekilde gölgelere sığınarak hızla ilerleyen Andreas, az önce yaptığı uzun sohbetin içinde uyandırdığı karmaşık düşüncelerle cebelleşiyordu.

Bir kez daha, kendisini yönlendirdikleri akıl almaz yol ile onu reddetmek arasında seçim yapması gerekiyordu. Tabii ki yine, inanmakta zorlandığı teoriyi doğrulamak amacıyla daha çılgın olan yolu seçecekti çünkü başka seçeneği yoktu. En azından, Aquinolu Thomas'a olan sevgisi onu *appetitus intellectualis*, yani iradenin her zaman özgür ve insanın sahip olduğu en büyük güç olduğunu düşünmeye iterken, başka şansı olmadığı konusunda kendisini ikna etmeye çalışıyordu.

Bu nedenle, onun başka şansı olmadığını düşünmeyi seçtiğini ve *schola gnosticos*'un kendisini yönlendirdiği araştırmayı sürdürmeye karar verdiğini söylememiz daha doğru olur.

Diaz'ın söylediği gizemli cümle aklına geldi: "*Havanın açık olduğu bir gecenin son saatinde, gerçek, Priscilliano'nun mezarının üzerine eğilen adama göründü.*" Acaba katedralin bodrumunda bulunan gizli mezarı ziyaret etmesi gerektiği anlamına mı geliyordu bu cümle? Ama bodrum katı, bilindiği üzere, ziyaretçilere kapalıydı ve büyük olasılıkla sıkı şekilde korunuyordu. Bu yüzden oraya girmenin bir yolunu bulmalıydı, üstelik bunu herhangi bir zamanda değil, "*havanın açık olduğu bir gecenin son saatinde*" yapması gerekiyordu.

Ne yapacağını tam olarak düşünmeden önce Gelmiréz Sarayı'nın önünde Robin ve Aalis ile buluşmalıydı, gençlerin kendisini beklemekten sıkılmamış olmalarını umdu.

Her köşe başında durup iki kara atlının kucağına düşmemek için etrafı kolaçan eden Eczacı, bu şekilde şehri baştan sona geçti ve kısa süre sonra katedral görüş alanına girdi.

O öğleden sonra Quintana Meydanı'ndaki gibi, katedralin önünde bir kalabalık toplanmış olduğunu görünce aklı çıktı ve hemen çırağı ile genç Oksitanyalı kızı düşündü. Gecenin o saatinde orada böylesi bir kalabalık toplandığına göre önemli bir olayın meydana gelmiş olduğu kesindi. Robin ile Aalis'in başına bir iş gelmediğinden emin olmak için içinden koşmak gelse de iki atlının uzakta olmadığını düşünerek, dikkat çekeceğinden çekinerek koşma hissini bastırdı.

Üzgün bir tavırla kalabalıktan uzaklaşmakta olan yaşlı bir adam görünce Andreas hemen yanına gitti.

"Ne olmuş?" diye sordu.

"İğrenç bir olay bayım. Tek kelimeyle iğrenç! Katedralin zangocu çan kulesinden aşağı uçmuş. Ölmüş."

"Aşağı mı itilmiş?"

Adam omuzlarını silkti.

"Kim bilir? Aklından zoru vardı, belki de kendini öldürmüştür. Ya da kötü davrandığı birileri tarafından öldürüldü. Ağzı da kafası kadar bozuktu. Onun bir sapkın olduğu ortaya çıkarsa hiç şaşmam. Belki de iblis tohumudur."

"İblis tohumu mu?"

"Bu akşam üzeri, Quintana Meydanı'nda bir tüccar gaddarca katledildi. Aynı günde iki iğrenç ölüm! Evet, senyör! Durum bu! Bu şehir bir şeytan tarafından ele geçirildi ve Başpiskopos Gonzalez'in ölümünden beri böyle! Ah, ne kutlu bir adamdı o! Bir Dominikandı! Kral'ın günah çıkartıcısı olarak görev yapıyordu, biliyor muydunuz? Ona 'Bilge' diyorlardı. Tam bir azizdi diyorum!"

"Peki ya yerine gelen kişi?"

“Bay Rodrigo del Padr  n mu? Aptalın   nde gideni! Tabii Ő u anda Ő ehirde değil! Böyle bir baŐ ımıza kaldık! Ő eytanla başı baŐ a! Tanrı bizi korusun!” diye bağırdı adam, kendi sözlerinden dehŐ ete d  Ő m  Ő  bir halde uzaklaŐ ırken.

“Tanrı bizi korusun!” diye yanıtladı Andreas, i  in i  in gülerek.

Yalnızca Robin ile Aalis’in baŐ ına bir iŐ  gelmediğini anlamakla kalmamıŐ , aynı zamanda katedralin bodrumuna inmek i  in aklına harika bir fikir gelmiŐ ti.

Katedralin avlusundan hızla geçerek Gelm  rez Saray’ının önüne geldi ama gençlerden hiçbir iz yoktu. Sarayın etrafına bakınınca endiŐ elenmeye baŐ ladı          orada da değillerdi, uzun süre bekleyip hâlâ onları göremeyince endiŐ esi korkuya d  n  Ő t  .

Ne yapacaktı? Orada mı bekleyecekti? Ő ehirde dolanıp onları mı arayacaktı? Kendini belli etmek için bundan iyisini bulamazdı. Hayır. Robin ile Aalis’e güvenmek zorundaydı. Dönmekte gecikmiŐ ti, iki genç de tüm geceyi burada onu bekleyerek geçirmeyi tercih etmemiŐ  olmalıydı. Yarın tekrar gelip onları bekleyebilirdi.

Meydanı terk etmeye karar verdiğinde gece iyiden iyiye ilerlemiŐ ti. Ama gitmeden önce yerden bir taşı aldı ve kimsenin kendisini izlemediğinden emin olduktan sonra, sarayın   n cephe duvarının alt kısmına bir Caduceus¹⁰¹   izdi. Robin anlayacaktı.

Daha fazla beklemeden yeniden Ő ehri baŐ tan sona katetti ve Sim    n Diaz’ın evini bularak geç saate aldırmadan adamın kapısını çaldı.

Uykusundan uyandırdığı adamcağız kapıyı bir karıŐ  suratla a  tı.

“Burada ne iŐ iniz var?” dedi ters bir tavırla. “Size diyecek baŐ ka sözüm olmadığını s  ylemiŐ tim! Canımı sıkmaya baŐ ladınız!”

“Aynı zamanda aradığımı bulmama yardım edeceğinizi de s  ylemiŐ tiniz.”

“Yapacağımı yaptım ben. Bundan sonra tek baŐ ınıza hareket etmelisiniz. Yoksa yine sizi kandırđıęımızı söylemeye kalkarsınız.

101 Yunan mitolojisinde tanrı Hermes’in altından asası. (  . n.)

Ayrıca yapmanız gereken araştırma tek başına tamamlanması gereken türden bir iştir Bay Saint-Loup! Şimdi lütfen cesur olun ve...”

“Size başka soru sormayacağıma söz veriyorum,” diye sözünü kesti Andreas. “Ama bu şehirde tek başıma kaldım ve beni yapmaya davet ettiğinizi işi gerçekleştirebilmem için de pek çok şeye gereksinimim var.”

“Neymiş onlar?”

“Şey... Öncelikle, bu gece uyuyacak bir yer. Arkadaşınızı öldüren adamların peşimde olduklarını biliyorsunuz...”

“Burada başka bir yere nazaran güvende olmayacağınızı bilmeniz. Tam tersine... Benim kapıma dayanmaları da an meselesi.”

“Yalnızca tek bir gece...”

Adam iç geçirerek başını salladı.

“Teşekkürler Üstat Diaz! Ayrıca bana birkaç alet de gerekiyor... Ah! Öyle bulunması zor şeyler değil: bir tüy kalem, mürekkep, parşömen ve başka bir kılık.”

“Başka bir kılık mı? Kimin kılığına girmek niyetindesiniz?”

“Bir engizisyoncunun!” diye yanıtladı Andreas yaramaz bir tavırla.

Çok geç olduğundan kendilerine kalacak bir han odası tutmaları olanaksızdı, ayrıca, oranın dilini konuşamadıkları için bunu yapabilmeleri zaten pek kolay iş değildi. Böylece, Robin ile Aalis katedralden uzaklaştıktan sonra eski bir *hórreo*'da gecelemeğe karar verdiler. Dikdörtgen şeklindeki bu uzun, ahşap tahıl ambarları ta Roma döneminden beri mısır ve fasulye gibi tahılları fareler ile nemden korumak amacıyla inşa edilirdi.

Kimsenin içeri girdiklerini görmediğinden emin olarak içeri sığışan gençler, saman yığınının üzerine atılmış tahıl çuvallarının arasına uzandılar ve henüz hıçkırıkları dinmemiş olan Aalis, çırağa sokuldu.

İkisi de perişan durumdaydı, Robin'in yüzü yara içindeydi ama yaşadıkları maceradan sonra ikisini de uyku tutmuyordu.

"Erkekler neden hep böyle?" diye mırıldandı birden genç Ok-sitanyalı, kendi kendine konuşmuş gibi.

Gözlerini kocaman açmış, karanlığa rağmen tahtadan kulübenin tavanına bakıyordu.

"Ne demek istiyorsun?"

"O adamın biraz önce bana yapmaya çalıştığı şey... benim başıma üçüncü defa geliyor."

"Ah! Ulu Tanrım! Ben... Çok üzgünüm..."

"Neden erkekler böyle?" diye tekrarladı.

"Erkeklerin hepsi böyle değil Aalis, bunu çok iyi biliyorsun."

"Bazen kendime soruyorum..."

“Andreas’la benim hakkımda da böyle mi düşünüyorsun yani?”

Genç kız yanıt vermedi.

Uzun bir sessizlikten sonra Robin farkında olmadan genç kızın alnını şefkatle okşayınca Aalis birden söylendi:

“Bu belki de benim hatamdır.”

“Neden böyle diyorsun?”

“Ailemi öldürdüm ben.”

Robin yavaşça başını kıza çevirdi.

“Biliyorum Aalis, hatırlıyorum. Ama ikisi arasında bir bağ göremiyorum...”

“Şey, başıma onca işin gelmesinin nedeni bu olmalı! Yaptıklarım yüzünden Tanrı beni cezalandırıyor. Hak ediyorum da.”

“Yapma lütfen! O işler böyle yürümez Aalis ve sen de hiçbir cezayı hak etmiyorsun. Artık seni tanıyorum, iyi bir kalbe sahipsindir ve Tanrı da bunu kesinlikle biliyor çünkü o her şeyi bilir.”

“O zaman neden beni böyle cezalandırıyor?”

“Bu yaşadıkların, Tanrı’nın seni cezalandırmasından değil, insanların iğrenç yaratıklar olmasından... onlar da kuşkusuz cezalarını çekecekler. Dünya böyledir Aalis. Senin yaşında, tek başına dolaşan bir kız için tehlikelidir... Özellikle de... Senin kadar güzelse.”

Aalis o gece ilk defa gülümsedi.

“Bana iltifat mı ediyorsunuz Bay Meissonnier?”

“Hayır!” diye savunmaya geçti çirak, yanaklarına hücum eden kanın gecenin karanlığında görünmemesine sevinerek. “Hayır... Demek istediğim, şey... sen güzelsin... ve... nasıl desem? Bazı ah-laksız adamlar... İşte...”

Aalis de dönüp ona baktı.

“Senin de iyi bir kalbin var,” diye mırıldandı.

“Ustam gibi olmaya çalışıyorum, bazen sert biriymiş gibi görünse de tanıdığım en cömert insandır aslında.”

“Karmaşık biri,” dedi genç kız.

“Vermek istediği izlenim kadar değil...”

Aalis düşünceli görünüyordu.

“Bu gece olanları ona anlatmayacağına söz ver bana. Onun öğrenmesini istemiyorum.”

“Söz veriyorum.”

“Teşekkürler. Ve beni kurtardığın için de... teşekkürler.”

Ve genç adamı alnından masumca öptü.

“  imdi biraz uyumaya çalışalım. Yarın gidip karmaşık adamımızı buluruz.”

Gece boyunca planı üzerine düşünen Andreas, sabah olunca beyaz tuniği ve boynunda muskasıyla inandırıcı bir şekilde Dominikan kılığına bürünmüş halde Gelmiréz Sarayı'na doğru yola çıktı. Göğsünde büyükçe tahta bir haç taşıyor, tıraşlı kafası girmiş olduğu kılığa çok iyi uyuyordu.

Keşiş kılığında sarayın önünde biraz durup Robin ile Aalis'i buluşma yerinde olup olmadıklarına bakındı ama onları hiçbir yerde göremeyince endişesi iyice arttı.

Duvara çizmiş olduğu Caduceus olduğu gibi duruyordu. Kararsız kaldı. Planını boşverip doğruca iki genci aramaya mı koyulsaydı? Bu epey riskli olurdu, şehirde gelişigüzel dolanması iki kara atının dikkatini üzerine çekebilirdi, adamların hâlâ Compostela'da olduklarından emindi. Ayrıca tasarladığı planın beklemeye tahammülü yoktu: şansını hemen o gün denemek zorundaydı.

Böylece vicdan azabı hissederek de olsa sarayın başpiskoposluğun bulunduğu kısmına girmeye karar verdi, Caduceus'u görecektir olan gençlerin kendisini ertesine güne kadar orada bekleyeceklerini umdu.

"Beni katedralin piskoposluk meclisi üyesinin yanına götürün," dedi, kendisini girişte karşılayan memura Fransız aksanını özellikle abartarak.

Başpiskoposun yokluğunda, piskoposluk meclis üyesi, Compostela'nın en yetkili dinî kişisiydi.

"Kendisiyle görüşme nedeninizi öğrenebilir miyim?" diye sordu genç adam şaşırarak.

“Hayır, öğrenemezsiniz,” diye yanıtladı kuru bir sesle Andreas.

“Randevunuz var mıydı peki kardeşim?”

“Buraya papalığın emriyle geldim ve size elinizi çabuk tutmanızı öneririm çünkü yaptığım uzun yolculuk içimdeki sabrı neredeyse tüketti.”

Memur bu sözleri ikiletmedi, birkaç saniye sonra yanında katedralin piskoposluk meclisi ile Santiago Tarikatı’nın¹⁰² onursal üyesi olan Başrahip Diego Muñiz ile birlikte geri döndü. Adamın üzerinde kolları yukarıya sıvanmış buruşuk bir papaz tuniği vardı.

“Sizin için ne yapabilirim papaz kardeşim?” diye sordu Başrahip alçak gönüllü bir sesle.

Tapınak Şövalyeleri gibi askerî bir tarikat olan Santiago Tarikatı üyelerinin, yine tıpkı onlar gibi Dominikanlardan hiç hazzetmediklerini not düşelim.

“Buraya papazlık göreviyle değil, Avignon’daki saygıdeğer efendimiz *Domnus Apostolicus* V. Clemens’in emriyle geldim sayın Başrahip,” diye yanıtladı Andreas hor gören bir tavırla ve kemerdinden bir parşömen çıkararak adama uzattı.

Başta kuşkucu davranan Başrahip’in, parşömendeki kısa yazıyı okuyunca beti benzi attı. Andreas tarafından yazıldığını bildiğimiz sahte emre göre saygıdeğer Papa hazretleri bu emri getiren elçisi olan Dominikan kardeşleri Thomas Roquesec’e (Eczacı tarafından Étampes kentinde de kullanılmış olan ve Aquinolu Thomas’a gizlice gönderme yapan bu ismi okurumuz belki anımsar) Galiçya’daki inanç konularıyla ilgili her alanda sorgulama yapma yetkisi veriyordu, kısacası papalık adına gelen bir engizisyoncuuydu.

Bu pozisyon piskoposluğun yetkilendirdiği engizisyonculardan çok daha yüksek mertebedeydi ve doğrudan papalığı temsil eden görevlinin, soruşturma bölgesinde kurumun her türlü otoritesine sahip olduğunu gösteriyordu. Kendilerine böylesi bir yetki bağışlanan keşişler (genelde Fransiskanlar ve Dominikanlar arasından seçilirdi) hiyerarşinin zorunlu kıldığı kurallardan da muaf olurlardı.

102 1160 yılında Galiçya’da kurulmuş olan Katolik askerî tarikatı. (ç. n.)

Sözün kısıası yetkileri neredeyse sonsuzdu ve bu gücü bazılarının nasıl kullandıklarını çok iyi biliyoruz.

“Neden size eşlik eden bir delege heyeti yok ve geleceğinizi önceden haber alamadık?” diye sordu azametini bir anda yitiren başrahip Muñiz.

“Çünkü bana verilen görevin gizlilik içinde halledilmesi gerekiyor ve ziyaretimi önceden haber vermem buna engel olurdu sayın Başrahip. Fakat bu sizi neden rahatsız etti? Yoksa saklamak istediğiniz bir şey mi var?”

Okurumuz, dinsizliğini çok iyi bildiği Andreas’ın rolünden ne kadar zevk aldığını tahmin ediyordur. Yalnızca Fransız aksanını normalde yaptığından çok daha vurgulu konuşmak bile çok eğlenceliydi ve uzun zamandır bu kadar neşelendiğini hatırlamıyordu.

“Hayır, tabii ki... Ancak Sayın Padrón yok ve protokole göre sizi onun karşılaması doğru olurdu.”

“Başpiskoposun yokluğu görevimin gerektirdiği duruma çok uygun. Buraya protokol için gelmedim.”

Meclis üyesi kaşlarını çatı.

“Papalık emrinin nedenini öğrenebilir miyim?”

“Müteveffa Başpiskopos Gonzales’in ölümünden sonra Compostela bölgesindeki bozulmayı araştırmak üzere burada bulunuyorum.”

“Bozulmayı?” diye bozuldu başrahip.

“Yalnızca dün bu semtte iki korkunç cinayet meydana gelmedi mi? Önce tanınmış bir dinî hediyelek tüccarını ve ardından da katedralin göbeğinde zangocu öldürmediler mi?”

Başrahip mahcup bir tavırla dudaklarını ısırdı.

“Fakat, bu cinayetler dün işlendi, siz Avignon’dan yola çıktıktan çok sonra...”

“Bu iki cinayet şüphelerimize pekiştiren kanıtlar niteliğindedir sayın Başrahip ve gelir gelmez böylesi olaylarla karşılaştığıma pek şaşırmadım doğrusu.”

“Olabilir! Bu cinayetlerden makamımız sorumlu tutulamaz...”

“Kapayın çenenizi! Siz kim oluyorsunuz da papalık otoritesine karşı çıkıyorsunuz?”

“Kardeşim...”

“Ben size soru sorana dek ağzınızı açmamanızı ve soruşturmamı kolaylaştırmanızı emrediyorum. Öncelikle katedralden başlayacağım. Hakkındaki sapkınlık şüpheleri ta Avignon’a dek ulaşan şu gizemli zangocun başına ne geldiğini çözmek niyetindeyim. Deli olmasının yanı sıra, öğretileri Yahudiler kadar Sarazenleri de kendine çeken Abraham ben Samuel Abulafia ve Moşe ben Shemtov’un öğrencisi, muhtemelen simyacı ve kabalacı olduğu söylenen birinin, böylesine önemli bir göreve nasıl getirildiğini öğrenmek istiyorum! Hal böyleyken, Santiago de Compostela katedralinin aryanist, maniheizm ya da homeenist akımların, hatta daha da kötüsü, Muhammedçilerin yuvası olmadığından nasıl emin olacağız? Üstelik bu ülkede daha önce Morolar ve Sarazenlerin dinimize hakaret niteliğindeki mistisizmini benimseyen bir dolu Hristiyan olduğunu bilirken?”

“Fakat...”

“Size ne emrettiğimi duymadınız mı?” diye çıktı Andreas öfkeyle. “Susun!”

Bu dramatik anda aslında eczacımız kahrkahasını zor zapt ediyordu. Tek nefeste İber Yarımadası’nda sapkınlıkla uzaktan yakından ilişkisi bulunduğunu bildiklerinden aklına gelen herkesi saymıştı ve amansız engizisyoncu rolünün altından hakkıyla kalktığını düşünüyordu: görevin gerektirdiği sınır tanımayan kibir, saçma sapan söz oyunları ve su katılmamış aptallık, rolün başarıyla göz boyaması için yeterliydi sonuçta.

“Güzel. Dönen dolaplardan habersiz şekilde buraya kefaretlerini ödemeye, dua etmeye ve şanlı Aziz Yakup’a saygılarını sunmaya gelmiş olan adanmış hacılarımıza, o cesur erkekler ile kadınlara rahatsızlık vermemek için katedraldeki incelememi bu gece yapacağım. Anahtarları teslim edip işimi yapmam için beni rahat bırakacaksınız.”

Başrahip başını salladı ama Avignon'un kibrinin kurbanı olduğunu düşünerek içten içe öfkeden köpürüyordu, Andreas'ın oyununa geldiğinden habersizdi.

"Bu arada, piskoposluk arşivinin nerede bulunduğunu söyler misiniz?"

"*Scriptorium*'da sayın Engizisyoncu."

"Güzel. Beni hemen oraya götürün ve içeri ziyaretçi almayın. Akşama dek hiçbir şekilde rahatsız edilmeden arşivleri incelemek istiyorum."

Başrahip emri yerine getirdi ve Andreas günün devamını *scriptorium*'da kendini okumaya vererek geçirdi. Gerçi yaptığı okumalar araştırmasıyla ilgili dişe dokunur hiçbir bilgi sağlamamıştı ama en azından tek bir şeyden emin olmasına yaramıştı: mezardaki kalıntılar büyük olasılıkla Aziz Yakup'a ait değildi.

Öncelikle, gömü odasının geçmişi ve kutsal kalıntıların bulunmasıyla ilgili tüm belgeler düzmece ve tutarsızdı, her biri papağan gibi aynı sözleri tekrar eden bu metinlerin tek bir yalandan yola çıktığı anlaşıyordu. Ayrıca, mezarın bulunmasından bahseden ilk metinler olayın gerçekleşmesinden iki buçuk yüzyıl sonrasında kaleme alınmıştı ve doğrulukları tartışılır haldeydi. Üstelik bulunan mezardaki kalıntıların Aziz Yakup'a ait olduğundan hiçbir yerde bahsedilmiyordu. Gerçekte, lahit odasının inşası daha geç bir döneme işaret ediyordu ve bu haliyle İsa ile havarilerinden çok, gnostik Priscilliano'ya ait olması daha mümkündü.

Kafa karıştırıcı başka belgelerde Aziz Yakup'un orada bulunmuş olması ihtimalini çürüten kanıtlara rastlanıyordu. 416 yılına ait Papa Innocentius imzalı bir mesaj, yalnızca İber Yarımadası'ndaki kiliselerin söz konusu havari tarafından kurulduğunu değil, İsa'nın öğretilerini hayata geçirdiğini bile yadsıyan nitelikteydi ve Aziz Yakup'un orada hiç bulunmadığını doğruluyordu: Papa ve o zamanki kilise Yakup'un mezarının Marmarica'da¹⁰³ bulunduğunu düşünüyordu. Eczacı buna karşılık, Yakup'un naaşının ölümünden

103 Kuzey Afrika'da, Libya ve Mısır arasındaki antik bölge. (ç. n.)

sonra Galiçya'ya taşındığını doğrulama amacıyla kaleme alınmış bir dolu sahte taslak buldu fakat kötü bir Latince ile yazılmış olan belgeler tutarsızlıklarla doluydu.

Daha kötüsü mezarın keşfinden yüzyıl önce yazılmış olan belgeler, Aziz Yakup'un mezarının Galiçya'da bulunduğunu "müjdeliyordu" ancak bahsettikleri yer Compostela değil, oradan çok uzakta bulunan Amaea bölgesiydi... Sonuç olarak, daha mezarın yeri belli değilken kalıntının kime ait olduğunu bulmuşlardı bile! Bu son gülünç buluntu Andreas'a, önce Aziz Yakup'un ölüsünü "keşfedip" ondan yüz yıl sonra da yakınlarda bir mezar bulduklarını, sonra da ikisini zorlama bir şekilde bir araya getirerek Hristiyanların tapınacağı bir yer oluşturduklarını düşündürdü... Tüm bunlar da Üstat Diaz'ın önceki gün ona anlattıklarıyla örtüşüyordu.

Sonunda Andreas arşivdeki onca belgenin arasında katedralin ve üzerine inşa edildiği antik kilise kalıntısının detaylı planlarını bulmayı başardı. Katedralin bodrum katı da bu kalıntılardan oluşuyordu.

Öğle yemeği zamanı, sahtekârlığının sınırlarını zorlayarak kendisine güzel bir yemek bile getirtti! Akşam olduğundaysa, katedrali boşaltarak emrettiği gibi onu yalnız bıraktılar.

Robin ve Aalis, Gelmírez Sarayı'nın önüne geldiklerinde, akıllara durgunluk veren planını çoktan uygulamaya koyulduğundan sarayın içinde bulunan Andreas'ı göremediler ama çırak çok geçmeden ustasının duvarın üzerine çizdiği işareti fark etti.

“Buradaymış!” dedi heyecanla genç adam, Caduceus'u inceleyenlerken. “Ve bize işaret bırakmış, buluşma yerimizin hâlâ burası olduğunu anlatmak istiyor.”

“Bekleyelim o zaman!”

Sabahın geri kalanı boyunca yaptıkları da bu oldu ama Eczacı tabii ki gelmedi.

“Gündüz gözüyle burada dikilmek çok tehlikeli,” dedi Aalis.

“Ama şimdi gidersek, onu yeniden kaçırabiliriz ve buraya gelmiş olduğumuzu da anlamaz.”

“Biz de ona bir işaret bırakabiliriz,” diye önerdi genç kız.

“İyi fikir.”

“Ama ne?”

Robin düşündü.

“Pekâlâ heykelcilik konusunda yeteneklimiz sensin, bir orakçı¹⁰⁴ çizebilir misin?”

“Tabii ki ama neden?”

“Soyadımın kökeni oradan geliyor: Meissonnier.”

“Sence bunu anlar mı?”

“Elbette!”

104 Fransızca: Moissonneur. (ç. n.)

Genç kız başını salladı ve etrafı gözetleyen Robin'in arkasına gizlenerek duvarın dibine buğday biçen oraklı bir adam fi  r   oydu.

Sonra geceyi geçirdikleri *h  rreo*'ya geri dönmeye karar verdiler. Orada vakitlerini laflayarak, birbirlerini daha yakından tanıyarak geçirdiler, genç Oksitanyalı bu sırada, çırağın hayranlık dolu bakışlarının altında yeni heykelcikler oydu.

Gençler bilmiyorlardı ama saray meydanının karşı köşesinde atsız halde dikilmekte olan iki *Mal'akhim* onları fark etmiş ve yaptıklarını görmüş.

"Takip edelim!" dedi Suryan homurdanarak.

"Tamam. Ama kendimizi g  stermeyelim. Hemen üzerlerine   ullanırsak onları konu  turamayız.   statlarıyla buluştukları anı kollayalım."

Böylece iki kara süvari günün geri kalanını, tahıl ambarında gizlenen gençleri izleyerek geçirdi.

“Şimdi beni kimse rahatsız etmesin ve dün, bir katilin sapkınlığı ile bir sapkının öldürülmesiyle kirlenen bu kutsal yerde Tanrı adımlarıma rehberlik etsin! Şeytanı bu duvarların dışına def edemezsem, gözümünden akan yaşlar gece gündüz kurumayacak çünkü burası Tanrı’nın gazabına uğrayacak ve bu hac şehri büyük bir sefalete sürüklenecek!”

Başrahip ve yardımcılarının dehşete düşmüş bakışlarının altında Andreas, Fransa Kapısı da denen kuzey girişinden, gri taşlarla yapılmış devasa katedralin karanlığına tek başına daldı ve kapıyı arkasından kapattı. Sonra dudaklarında bir gülümsemeyle üç ya da dört basamak indi, deniz kabuklarından biblolara dek çeşit çeşit hac hediyelikleri satan türlü tezgâhın bulunduğu koca avluyu geçti ve kendisinden başka kimsenin bulunmadığı bu sessiz ve devasa kiliseyi incelemeye koyuldu.

Çift koro alanı, ülkenin geleneklerine uygun biçimde katedralin beşik kemerlerinin altına hizalanmıştı. Bunlardan ilki, mihrabı içine alıyordu ve daha büyüktü, on on iki adım kadar yanında bulunan ikincisi ise demir parmaklıklarla çevrelenmişti.

Bodrum katını ve mezarı araştırmak için orada bulunan Andreas, yapının şapeller, kolonlar, sayısız heykel, son iki yüzyılın derslerine konu olmuş mimari ve sanatsal özelliklerle dolu geri kalan kısmına pek dikkat etmeyerek doğruca buraya yöneldi.

Burası insanın göz kamaştıran süslemeler ve eşyalarla doluydu: detaylı bir şekilde, incelikle oyulmuş bir dolu aziz figürü, beş altı

adım y  sekli inde sekiz  amdan, altın ve gümüşten bir sunak ile onun üzerinde, elinde asasıyla Aziz Yakup'un bir adam boyundaki oturur haldeki ba ı açık heykeli yer alıyordu. Koro alanının iki yanında, hacıların yukarı çıkıp azize arkadan sarılmalarına olanak veren platforma giden iki merdiven vardı. Bir başka geleneğe göre de hacılar birkaç saniyeliğine şapkalarını heykelin başına takıyorlardı. Onun da üzerinde yer alan ve meleklerle çevrili platformun üzerinde, bu defa kır bir ata binmiş Aziz Yakup'un, sol elinde beyaz bayrak, sağ elinde ise atının altında acı çeken iki pagana doğru kaldırdığı kılıcıyla gösteren bir heykeli bulunuyordu.

Arşivde bulunduğu planlara göre hareket eden Andreas sunağın arkasına geçip ayaklarının altındaki kalın halıyı kaldırıncı büyük bir asma kilitle kilitlenmiş geniş bir kapak buldu. Burası ziyaretçilerin girmesinin yasak olduğu bodrum katına iniyordu. (Meraklı okurumuz için not: yüzyıllar boyunca keşfedilmeden kalan bu kısım, günümüzde hacıların ziyaretine açılmış durumdadır.)

Eczacı titreyen parmaklarla Dominikan kemerine geçirmiş olduğu anahtar kümesini aldı ve sabırsızlıkla doğru anahtarı bulmaya çalıştı. Her anahtarı iki üç defa denemesine karşın kilidi a mayı başaramayınca, ya anahtarı kendisine bilerek vermediklerini ya da öyle bir anahtarın varlığından Başrahip'in bile haberi olmadığını düşündü.

Öfkeyle salladığı küfür, katedralin devasa tonozunda öyle bir yankılandı ki o sırada yanında kimse olmamasına ve normalde küfürden etkilenmemesine karşın Eczacı bile utanır gibi oldu.

Başrahip'le konuşup anahtarı isteyerek gereksiz yere dikkat çekmektense, kaba kuvvetle i ini halletmeyi düşündü ama aklına hemen gelen bu fikri gerçekleştirmek o kadar da kolay değildi.

Kaldıraç olarak kullandığı ve her biri en az birkaç yüzyıllık antikalar olan iki altın ayın çanağı ile gümüşten ayın tabağı ve kadehi ardı ardına kırılınca öfkeye kapıldı ve kapağın üzerine çıkıp hiçbir işe yaramayacak şekilde tepindi. Bir anlığına, Aziz Yakup'un yukarıdaki heykelinin elinde bulunan kılıcı kullanmak aklından

geçtiyse de kılıcın havarinin eline sıkı sıkı takılı olduğuna kanaat getirdi ve bakışlarını koro alanını çevreleyen demirden mumluklara dikti.

Bu defa kilidin hakkından gelmeyi başardı ve zemin kapağı sonunda açıldı.

Sunağın altına inen bir merdiven olduğunu gördü.

Yanına yanmakta olan irice bir mum alıp alçak tavanlı geçitte kafasını vurmamak için kamburunu çıkararak merdivenlerden inmeye başladı. Burası ona, kaçtığı süre boyunca bu türden bir yere her girişinde olduğu gibi çocukluğunda sıkça saklandığı ve Paris'i terk ettiği gün de kaçarken kullandığı Saint Gilles Kilisesi'ndeki yer altı geçidini anımsattı. Bu araştırma nedense onu yerin dibine indirip duruyordu ve bu yüzden *kript* denen kilise bodrumunun Yunanca ismi olan ve saklanmış anlamına gelen *kruptos* kelimesini düşündü. Buradakinde ne gibi bir sır saklıydı acaba?

Son basamağı da dikkatli adımlarla indikten sonra mumunun ışığında, mezarın tam katedral sunağının altında yer aldığını gördü. Onca dinsizliğine karşın Andreas bile içinde bulunduğu yerin kutsal, hatta neredeyse sihirli olduğunu kabul etti. Antik kalıntılarla modern inşaatın birleştiği bir yerdi burası, mozoleyi, daha önce burada bulunan kilisenin tam üzerine inşa etmişler ve bunu da mezarı yerinden hiç kıpırdatmadan yapmışlar gibiydi. Girilmesi yasak olan bu şapelin ortasında masif, heybetli ve hareket ettirilemez bir blok halinde duran lahit, uyuyan bir canavarı andırıyordu. Şimdilerde gümüş kaplamayla gösterişli hale getirilen bu lahit, o zamanlar yeşim taşı ve markazitle birlikte Galiçya dağlarında bolca bulunan beyaz mermerden yapılmıştı.

Andreas, bir eliyle mermerin beyaz ve pürüzsüz yüzeyini okşayarak ağır adımlarla lahdin etrafını dolandı. Aklına Diaz'ın sözleri gelmişti: "*Havanın açık olduğu bir gecenin son saatinde, gelecek, Priscilliano'nun mezarının üzerine eğilen adama göründü.*" Sözü edilen mezarın bu olduğunu var sayarak Andreas uzun uzun taş

baktı ama kendisini aptal gibi hissettiği gerçeğinden başka, hiçbir gerçek göremedi.

Yine de mezarı daha yakından incelemeye karar verdi. Elindeki mumu taşın üzeri ve yan cephelerine doğru uzatarak mermeri titizlikle inceledi, tuniğiyle tozları sildi fakat hiçbir şey bulamadı. Merdivenlere geri dönerek birkaç basamak çıkıp yukarıdan bakmayı denedi ama sonuç alamadı. Sonra bodrum odasını tamamen inceledi. Odada sade lahit taşı dışında hiçbir şey yoktu.

Böylece lahit taşının etrafında turlamaya koyuldu çünkü en parlak fikirlerini genelde yürürken bulurdu.

Havanın açık olduğu bir gecenin son saatinde. Neden böyle açık bir ifadeyi içeriyordu? Acaba belli bir gecenin belli bir saati mi kastediliyordu? Gerçek, bir mucize eseri yalnızca o zaman mı belirecekti? Söz konusu olan, hani şu tam tan yeri ağarırken, güneşin doğmasından hemen önceki alaca karanlıkta beliren türden özel bir ışık mıydı?

Andreas hemen başını kaldırdı ve bodrum katının tavanını incelemeye koyuldu. Eğer düşündüğü gibi, şafak ışığının bu olayla bir ilgisi varsa ışığın girebileceği bir açıklık olmalıydı. Odanın tavanı pek yüksek değildi ama yine de daha yakından inceleyebilmek için lahit taşının üzerine çıkmasını gerektirecek kadar yüksekti. Uzun uzun bakıp da şafak ışığının içeri gireceği böyle bir açıklık bulamayınca bir öfke çığlığı koyuverdi.

Mermerden lahdin üzerine çökerken düşünebilmek için kendisini sakinleştirmeye çalıştı.

şimdi, mantığımızı kullanalım: bu tavan, mezar ilk yapıldığında değil, sonradan bodrum katı yapılırken inşa edildi. Büyük olasılıkla, antik mezar odasında, şafak ışığını içeri yansıtıp lahdin üzerine düşmesini sağlayan özel bir mekanizma vardı, böylece başka türlü görünmeyen bir şey beliriyordu. Fakat bodrum katının inşası sırasında bu mekanizma  zellikliğini yitirmiş olmalı. Bu nedenle onu aramanın da hiçbir anlamı yok.

Öyle olsun. Fakat benim bu gizemi   zmeme engel olamayacak: Neden illa şafak ışığı da daha g  cl  olan gün ışığı değil peki? şafak vakti

ışığıının gündüz ışığıından ne farkı var? Rengi aynı değil. Gündüz ışığı daha sarı renklidir, şafak vaktinde ise ışık beyazdan mavi tonlarına kadar değişir, hatta bazen kıızıl, turuncu tonlarına bile alar... Acaba söz konusu giz de sadece, açık bir gecenin şafağında beliren ışığın tonunda mı görüyor? Bir şeyin yalnızca belli tonda bir ışık altında görülebilmesi nasıl bir doğaüstü olaydır? Hay şeytan! Bu gnostiklerden her şey beklenir!

Mumumun ışığı sarı, yani gündüz ışığıının tonunda. Belki de benim bu ışığı başka bir tona çevirmem gerekiyordu...

Andreas ümitsizlikle i geçirdi. Fakat aklına başka fikir gelmediğinden, bodrumdan çıktı, koro alanından geçip içeri girerken vitrayların olduğunu gördüğü bir şapele gitti. Hiç utanmadan, farklı renkte cam tabakaları alabilmek için vitrayları kırdı, sonra elinde su aletleriyle mezarın başına geri döndü.

Mezarın yanında diz üstü çökerek bir elinde mumu, diğer elinde ilk parça camı aldı ve ışığı vitray yardımıyla renklendirerek mermere yansıttı, taşı inceleyerek etrafında döndü. Bu da fayda etmeyince yaptığı bu komik gösteri karşısında bir kahkaha attı. Ama ortada izleyici falan yoktu, taş mezarında sabırla yatıp sırrını saklayan ölüden başka. Bu şekilde diğer camları da teker teker denedi, mavi, beyaz, kırmızı, yeşil... Ancak hiçbir sonuç elde edemedi. Pek çok başarısız denemeden sonra yenilgiyi kabullenip öfkeye kapılarak cam parçalarını mezarın duvarına fırlattı.

Demek ki bu işin ışıkla bir ilgisi yoktu! Neyle vardı o zaman? Belki de ortada çözüm falan yoktu, bu öykü koca bir uydurmacadan ibaretti ve mezarın üzerinde ne Aziz Yakup'a ne de Priscilliano'ya ait keşfedilmesi gereken bir şey vardı.

Fakat onu bulmak  ğruna katlandığı bunca sıkıntıdan sonra bir anda pes etmesi de söz konusu olamazdı. Azmetmeli ve tüm olasılıkları elemeyen burayı terk etmemeliydi.

Başka hangi olay, havanın açık olduğu bir gecenin son saatine özgü olabilirdi acaba?

Birden aklına gelen fikirle yüzü aydınlandı. Kendini, doğanın içinde kaybolmuş mezarın başında gecelerken ve sabahı izlerken hayal etmişti. Böylece az önceki sorusunun yanıtına kolayca ulaştı: çiy!

Gerçekten de çiy gökyüzünün açık, havanın toprağa yakın kısmının nemli olduğu rüzgârsız gecelerde meydana gelirdi. Bu yer altı mezarı da üzerine kilise inşa edilmeden önce çok büyük olasılıkla bitkilerle çevrilmiş bir halde olmalıydı, bu sayede kuytuda kalıyordu. Bölgenin havası da zaten epey nemliydi. Bulutsuz bir gecenin ardından, bitkilerin üzerinde ve etrafını sardıkları mezar taşında çiy tanelerinin oluşması için şartlar elverişliydi.

Kalbi küt küt atan Andreas bir kez daha merdivenleri çıktı, mihraptan bir ayin kadehi aldı ve nefin dibinde bulunan kutsal su dolu çanakların birinden su almaya gitti. *Kutsal suyu bulduğuma hiç bu kadar memnun olmamıştım*, diye düşünerek kendi kendine eğlendi.

Kadehteki suyun dökmemeye dikkat ederek hızla yürüdü, bodrum katına geri indi ve ince bir tabaka oluşturacak şekilde suyu nazıkçe mezar taşının üzerine döktü. Soğuk taş tarafından emilmeden önce bir süre yuvarlanıyormuş gibi görünen su damlaları lahdin daha koyu bir renk almasına neden oluyordu.

Andreas geri çekildi ve mumu başının üzerine kaldırdı.

Önce, hiçbir şey göremedi ve sonra ıslaklık kurumaya başladı... Birden bir zafer çılgılığı attı, nemli taşın üzerinde bir takım işaretler belirmişti!

“Horatius’un sakalı aşkına!” diye haykırdı şaşkınlıkla.

Aslında bu olağanüstü olayın açıklaması çok basitti: Lahit mermerinin yüzeyi öylesine ince işlenmişti ki ne gözle ne de dokunmayla algılanabilen bu oymaları görebilmenin tek yolu, su taneceklerinin taşa nüfuz etmesini sağlamaktı. Andreas bu mucizevi denebilecek işçiliğe hayran kalmıştı, artık konuya eskisinden daha ciddi bir ilgi duyuyordu.

Heyecandan kendini kaybetmiş bir halde üçüncü defa yukarı yollandı, katedralden çıktı, doğruca *scriptorium*’a gidip tüy kalem,

mürekkep ve parşömen aldı. Koşturarak geri dönerken, fena halde endişeli görünen asık suratlı Başrahip Muñiz ile burun buruna geldi.

“Aradığınızı bulabildiniz mi Engizisyoncu kardeşim?”

“Bulmak da ne kelime!” diye yanıtladı Andreas kocaman gülümseyerek.

Ancak adamın kendisini daha fazla soru sormasına fırsat ver-meyerek yoluna devam etti ve kendini yine katedrale kapattı.

Mezar odasına dönünce taşı yüzeyini yeniden ıslattı, şekiller görünmeye başlayınca da hepsini teker teker parşömenin üzerine kaydetti. Bu o kadar kolay bir iş değildi çünkü zaman içinde oymaların bazıları zarar görerek okunamaz hale gelmişti. Ancak mantığını kullanarak bu kısımları tahmin etti, yalnızca bir iki harften kuşkusu kalmıştı. Emin olduğu tek şey vardı, oymalar bir cümle oluşturunuyordu fakat hangi dilde?

Silikleşmiş olanlar da dâhil, işaretlerin tamamını kopyaladığından emin olduktan sonra parşömenini rulo haline getirdi, mezar odasından çıktı, zemin kapağını kapatıp üzerini halıyla gizledi, son defa katedralden çıktı ve şaşkın haldeki Başrahip’in yanına giderek anahtarları adama teslim etti.

“Teşekkürler sayın Başrahip. Bana tahmin edemeyeceğiniz kadar yardım ettiniz.”

Muñiz, “Yoksa... Yoksa gidiyor musunuz?” diye gözlerine inanamayarak sorunca, Andreas adamın kendisinden kuşkulanmaya başlamış olduğunu anladı.

“Bu gecelik işimi bitirdim,” diye yanıtladı Eczacı hızla ve başka bir söz etmeden saraydan çıktı.

Dışarı çıkınca, sarayın duvarına kendi Caduceus’unun yanına kazınmış orakçı figürünü gördü. Gülümsedi ve yerden bir taş alıp kendi figürünün yanına bir işaret daha yaptı.

O özel gecenin devamındaki üç gün, Santiago de Compostela şehri, olan bitenden habersiz hacıların oluşturduğu çılgın kalabalığın ortasında oynanan acayip ve sessiz bir tiyatroya sahne oldu.

Bir tarafta, Andreas ile buluşabilmek amacıyla *hórreo* ile saray arasında mekik dokuyan Robin ile Aalis vardı. Caduceus'un yanına işlenmiş ufak işareti görünce Eczacı'nın en az bir defa oraya uğramış olduğunu anlayıp adamı beklemeyi sürdürmeye karar vermişlerdi. Buluşamadıkları her günün sonunda duvara yeni bir işaret bırakarak beklemeye devam ettiler...

Diğer tarafta, fark ettirmeden iki genci gittikleri her yerde azimle takip etmeyi sürdüren iki *Mal'akhim* vardı.

Andreas'a gelince... Üstat Diaz'ın konukseverliğini bir kez daha suistimal etmeyi istemeyen Andreas, şehir dışında bir han bulup bu üç günü kendini odaya kapatıp mezar taşının üzerinde bulunduğu yazının şifresini çözmeye çalışarak geçirmiş ve zamanın nasıl aktığını fark edememişti. Onun, Robin ile Aalis'i unutmuş gibi davranmasını mazur görmeliyiz: Eczacıımız tamamıyla yapmaya çalıştığı zor çeviriye odaklanmıştı.

Bunu başarabilmek için de Simón Diaz'ın kendisine vermiş olduğu sözlükten faydalanması gerekti.

Bu noktada, söz konusu sözlüğün yazarı olan Abu 'Ali al-Husayn ibn 'Abd Allah ibn Sina, yani Batı'da bilinen adlarıyla İbn-i Sina ya da Avicenna'dan bahsetmemiz yerinde olur. Onuncu yüzyılda yaşamış olan Fars filozof, bilim insanı, dilbilimci ve tıpçı, zamanı-

nın en parlak bilimcilerindendi. Andreas onu, Haçlılar tarafından Avrupa'ya getirilen ve Fransa'da tıp ile ilaç bilimi eğitiminin temel taşlarından biri haline gelen, Latince *Canon medicinae* dedikleri *El-Kanun fî't-Tıb*¹⁰⁵ adlı eserinden tanıyordu. Kısacası, Üstat Saint-Loup, İbn-i Sina'ya yalnızca şeker hastalığı, katarakt, menenjit ya da kalple akciğerlerin işleyişi hakkındaki tıbbi gelişmelerine kaynak olduğu için değil, aynı zamanda bulaşıcı hastalıkların havada ve suda yaşayan minik organizmalardan bulaştığını öne süren hipotezi nedeniyle de özel bir sevgi duyardı... *Oculus corpuscula*'sıyla bu hipotezi bizzat kanıtlamaya da çalışıyordu.

O sırada eczacımızın büyük bir keyifle elinde tutmakta olduğu eseri de kaynağını, bu bilge insanın yaptığı sayısız yolculuktan almıştı. Babil'deki bir Fars topluluğunda Akka dilinden çok daha eski kökenli bir Sami dili konuşulduğunu keşfeden âlim, bu çok kapsamlı *sözlüğü* kaleme almıştı. Eczacı'nın elindeki Yunancaya çevrilmiş kopya, yalnızca şu gizemli *Shatirum lâ-mi'umma* kitabının yazıldığı dili değil, aynı zamanda Priscilliano'ya ait olduğu sanılan lahdin üzerinde yazılmış olanı da kapsıyordu.

Böylece mezarın üzerinden kopyaladığı şekilleri elindeki bu muhteşem sözlüktekilerle karşılaştıran, eksikleri de kendi bilgisiyle kapatan Andreas'ın karşısına çıkan cümle şu oldu: *Shatirum mustara bisna bu'aru b'ishat u'ananu wi'ukalu*.

Cümlelerin ilk sözcüğünün *kitap* ya da *kayıt* anlamına geldiğini daha önce gnostikler sayesinde zaten öğrenmiş olan Andreas'ın geri kalan sözcüklerin anlamını çözmesi üç gününü aldı. Üstat Saint-Loup, çok iyi bildiğimiz o üstün bilgi birikimine sahip olmasaydı bu çevirinin sonunu asla göremezdi çünkü bu zor işi başarabilmek yalnızca antik diller konusunda bilgili olmayı değil (ki Andreas yaptığı okumalar neticesinde, bu dille akraba olan İbranice ve Arapçayı da biraz öğrenmişti), onun fazlasıyla sahip olduğu, üstün bir analiz becerisi de gerektiriyordu.

105 (Arap.) Tıbbın kanunları kitabı.

Yaptığı  eviri kendisini tatmin eden bir hale gelince cümleyi par  omenin üzerine yazdı: *Kitap, yandığı halde asla tükenmeyen çalının içinde gizli.*

Bu cümlenin gizemli anlamını çözmesi de uzun sürmedi, çünkü Andreas

“Yandığı halde asla tükenmeyen çalı” sözlerinin, İncil’in Mısır’dan çıkış kitabının      c  bölümünde bahsedilen “Tükenmeyen  alı”dan başka bir anlama gelemeyeceğini düşüyordu. Bahsi geçen kitap da elbette *Shatirum l -mi’umma* olacaktı.

Son derece yorgun ama keyiflenmiş olan Andreas’ın yaşadığı mutluluk patlaması, gerçekler aklına gelince bir anda yarıda kesildi, odaya kapandığından beri    koca gün geçmiş ve bu süre zarfında Robin ile Aalis’ten hiç haber alamamıştı.

Kendinden utanarak ve büyük bir endişeye kapılarak eşyalarını hızla topladı, hancıya parasını  dedi ve doğruca şehre yollandı.

“Birbirinize ne çok yakışıyorsunuz!”

Bu ciddi ve yüksek sesli beyanatın bir anda kulaklarının dibinde patlamasıyla yerlerinden sıçrayan Aalis ile Robin, arkalarını dönüp de karşılarında Andreas’ı görünce gülümsemeye başladı.

Üç günden beri her sabah ve akşam yaptıkları üzere, iki genç gün batana dek saray meydanında bekliyordu, o akşam da tam ayrılmak üzereydiler ki Eczacı bir anda onları gafil avlayarak arkalarında belirivermişti.

“Usta! Sizi bir daha göremeyeceğimizden endişeleniyorduk!” dedi çırak sitem dolu bir sesle.

“Az sonra beni görmüş olduğunuza pişman olacaksınız,” diye yanıtladı Andreas da şakacı bir tavırla.

“Nerelerdeydiniz?”

“Bu çok uzun bir hikâye çocuklar ve şu anda onu size anlatmak için en uygun yerde olduğumuzu pek söyleyemeyiz. Şehirden çıkalım, etrafımda bunca yobaz, şarlatan tüccar ve şu lanet kiliseyi görmekten gına geldi bana!”

“Zevkle,” diye araya girdi Aalis. “Buradan gitmeyi ben de dört gözle bekliyorum.”

Ancak bu neşeleri çok uzun sürmedi çünkü gizlendikleri sokaktan onları gözleyen iki kara süvari, kaçımlarına fırsat bırakmadan bir anda hızla üzerlerine atıldı.

Sonrasında meydana gelen son derece şaşırtıcı çarpışmayı okurumuza elimizden geldiğince iyi anlatmaya çalışacağız ancak bolca

kan döküldüğünü ve   l  mlere sahne olduğ  n   önceden söyleyelim çünkü iki *Mal'akhim* yalnızca ölümcül bir kararlılıkla değıl, aynı zamanda keskin kılıçlarla da kuşanmıştı.

Onların hücum ettiğ  ni ilk gören Aalis oldu. Dehşet dolu bir   ğ  lık atan genç kız, iki arkadaşıнын arkalarından yaklaşmakta olan iki karaltıyı fark edip kenara çekilmelerini ve böylece iki süvariden büyüğü olan Suriel'in kılıç darbesini savuşturmalarını sağlamıştı.

Tek amaçları Andreas'ı doğramak olan iki *Mal'akhim*   zelikle ona odaklanıyorlardı. Kılı  larını yeniden doğrultup tekrar hücuma kalkınca Compostela'nın etrafındaki insanlar da   ğ  lıklar atarak oraya buraya kaçıştılar. Hayatta kalma içgüdüsü devreye giren Eczacı bu ikili atağı kıl payı savuşturdu. Büyük bir gürültüyle sarayın duvarını sıyıran kılıçların uçlarından kıvılcımlar fışkırdı. Hemen toparlanan kara süvariler bir kez daha Andreas'a saldırdılar. Adamımız bu defa kendini yere atıp yuvarlanarak bu şiddetli saldırıyı da ge  ştirmeyi başarsa da kendisini koruyacak bir sila   olmadan uzun süre dayanmayacağ  açıktı, üstelik savaşmaya alışkın olmadığ ından, Suryan'ın hemen dibinde kılıcını salladığ ını görerek dehşete kapıldı. Ağır ve uzun metal, sanki Andreas'a son darbeyi indirmeden önce şeytani bir şekilde göz kırpyormuş gibi, batmakta olan güneşin son ışıklarında parıldıadı.

Eczacıımızın yardımına koşan bu defa da Robin oldu, korkuya kapılmış bir hacının elinden aldığ ı asayı savuran   ıracak, sopayı *Mal'akh*'in ensesine tüm gücüyle indirdi.   yle g  c  l   vurmuştu ki sopa hedefini bulur bulmaz tok bir ses çıkararak kırıldı. Ancak süvari sendelese de ayakta kaldı ve sonra karşılık verdi. Çırağın göğsüne doğru savurduğ u kılıç darbesi, tam zamanında geriye sıçrayan oğ  lanın etini sıyırdı.

Bu sırada Andreas, ikinci *Mal'akh*'in saldırısından korunmak için ayağ a kalkmayı başarmıştı, ne var ki süvari arkadan aldığ ı kötü bir darbeyle sarsıldı, Aalis kendi yaptığ ı tahta heykelciklerinden birini adamın kafasına atmıştı.

Çarpışma bu şekilde düzensiz ve zorlu şekilde devam etti. İki *Mal'akk*'ın, gençlerin üstatlarını böylesine büyük bir azim ve öfkeyle koruyacaklarını tahmin etmemiş oldukları açıktı. Robin ve Aalis beceriksizce de olsa var güçleriyle savaşıyorlardı.

Artık neredeyse bomboş kalmış olan ve güneşin batmasıyla gittikçe uzayan katedralin gölgesiyle dolan meydan, son olarak son derece inanılmaz, şaşırtıcı, hatta kaotik bir dövüş sahne oldu.

İlk öfke ve sabırsızlık belirtilerini göstermeye başlayan Suryan, gittikçe büyüyen bir hararetle Robin'i köşeye sıkıştırdı.

Kafasına aldığı darbeden hâlâ hafif sersemlemiş durumda olan Suriel ise iki av arasında kararsız kalmıştı, genç kıza mı yoksa Eczacı'ya mı saldırırsa bilemiyordu.

Meydanı gözleriyle tarayan Andreas, silahşorları alt edecek zekice bir yol bulmaya çalışıyordu.

İki eliyle sıkıca tuttuğu başka bir heykelini çılgınca önünde savuran Aalis, bu haliyle vahşi bir hayvanı kovalamak istemiş gibi görünüyordu.

Robin'e gelince, saray duvarının önünde kısıtılmış olan cesur Robin aralarından ilk yaralanan olmuş, düşmanının üçüncü darbesinden kaçamamış ve kalçasına isabet eden kılıç derisini bir güzel yarmıştı. Acıyla çılgılık atan genç adamın hali, diğer iki yoldaşının kanını dondurdu.

Genç kız, elindeki heykeli Suryan'ın yüzüne fırlattıysa da ıskaladı fakat o sırada o tarafa koşan Andreas, Robin'i kolundan tutup çekerek kılıcın menzilinden kurtardı. Fakat yüzleriyle olduğu kadar, hareketleriyle de birbirini andıran iki *Mal'akkim* aynı anda ona doğru saldırıya geçmişti bile.

O anda, gücünün sonuna gelen ve kendisini savunmak için hiçbir silahı olmayan Andreas, oradan sağ çıkamayacağını farkına vardı ve son bir çaresizlikle iki genci korumak için kendini feda etmeye karar verdi, sert bakışlarla ters tarafa doğru uzaklaşarak *Mal'akkim*'lerin dikkatini üzerine çekti. Böylelikle kendini kılıç

darbelerine karşı daha savunmasız hale getirmişti belki ama gençleri de tehlikeden uzaklaştırmıştı.

İki süvari zaman kaybetmeden vahşi avcılar gibi üzerine atılırken, Eczacı sonunun geldiğini düşündü.

Bundan sonra meydana gelen inanılmaz olayı kimileri mucize, kimileri de güzel bir rastlantı olarak adlandırabilirler, ancak okurumuz, inanılmaz görünse de bu olayın gerçeği yansıttığını çok iyi bilecek. Çünkü hayat yalnızca tek bir yasaya uyar ve buna göre, bazen son derece acayip olsa da insanlara kendi seçtikleri kadere uygun tesadüfler yaşatır.

Böylece iki *Mal'akhim*'in Andreas'ın işini bitirmek için kılıçlarını çektikleri anda, başlarında prens gibi giyinmiş, kıvırcık saçlı, koca burunlu bir adamın bulunduğu altı kişilik bir asker bölüğü katedralin köşesinden döndü ve Fransa Kralı'nın kardeşi Charles de Valois'dan başkası olmayan bu adam, "Koruyun onu!" diye bağırdı.

Elleri kılıçlarına giden askerler kendilerini öne fırlattılar. Bundan sonra da çarpışmanın seyri değişti.

Bu *deus ex machina*'nın¹⁰⁶ yarattığı Yunan tragedyalarına denk şaşkınlıktan faydalanan Andreas, bir anda kılıçlarını çekmiş altı askerle karşı karşıya kalan düşmanlarının odağından kurtuldu.

Altıya karşı iki kişi olan *Mal'akhim*'in uzun süre dayanamayacağı sanılabılırdi ama savaşmak için doğmuş olan bu adamların baş edemeyecekleri bir durum değildi bu. Kılıçlar metalik bir şangırtıyla çarpıştı, darbeler daha sinsî olan başkaları karşılık verdi, kâh iki kılıç tokuştu, kâh bir vuruş zırha denk geldi veya sancak direğiyle savuşturuldu, kimi darbe hedefini buldu, kimisi havada boşa savrulup sinek avladı ve yenilmek üzere sanılan taraf birden gücünü topladı.

İlk düşen, göğsüne ölümcül bir darbe alan Kont'un adamlarından biri oldu, onu boğazı kesilen bir başkası izledi. İki adamın

106 (Lat.) Tanrı'nın makinesi. Bir kurgu veya dramada beklenmedik, yapay veya imkânsız bir karakter, alet veya olayın senaryo akışı içinde beklenmedik bir yerde aniden ortaya çıkması. (ç. n.)

yaralarından fışkıran kanlar meydanın taşlarını kırmızı boyadı, ortalık katliamdan çıkmışa döndü. Kavganın gidişatını tartan ve iki adamının yerde yattığını gören yüzbaşı Délézir'in öfkesi ikiye katlandı ve Suryan ile arasındaki mesafeyi birkaç adımda alarak süvarinin savunmasını yıkmayı başardı. Gittikçe güçlenerek isabetli hale gelen vuruşlarla saldırısına devam etti ve yüzbaşının son darbesi, ağabeyinin dehşet dolu bakışlarının altında kara süvarinin kalbine isabet etti.

Meduza'nın bakışlarıyla taşa dönmüş gibi donuklaşan Suryan, elindeki kılıcı bıraktı, ellerini yarasına götürdü ve şaşkınlıktan kocaman açılmış gözlerinin feri sönerken yavaşça yere kapaklandı.

Bu defa soğukkanlı duruşunu tümenden yitiren Suriel oldu, insanüstü ve şiddet dolu bir öfke patlamasıyla saldırıya geçen bu büyük savaşçı, önüne çıkan dört askeri ekin biçer gibi, türlü hamlelerle teker teker yere serdi.

Bu canavarın çılgın darbelerinin altında yüzbaşısının da yitip gittiğini gören ve dehşete kapılarak son derece bozum olan Charles de Valois, katledilme sırasının kendisinde olduğunu anlayınca vakit kaybetmeden tabanları yağlayarak Compostela sokaklarında gözden kayboldu, bir daha da kendisini orada gören olmadı, yenilgiye uğramıştı.

Ayakta kalan son adamı da doğrayan Suriel'in öfke dolu haykırışı meydana yankılandı çünkü ayaklarının dibinde kardeşinin cesedi yattığı yetmiyormuş gibi, Andreas, Aalis ve Robin de kargaşadan faydalanıp sırta kadem basmışlardı.

Üçlümüz tek kelime bile konuşmadan soluk soluğa şehir kapısına vardı, Andreas'ın buradan satın aldığı iki ata atladılar ve bütün akşamı Compostela'dan olabildiğince uzaklaşmaya çalışarak geçirdiler. Sonunda yorgunluktan bitik şekilde mola verdiklerinde gece epey ilerlemişti.

Epey kan kaybedip güçten düşmüş olan Robin hemen ustasının yanına gitti.

“Yardımaımıza koşan adamlar kimlerdi?”

“Bana Charles de Valois gibi geldi.”

“Kral'ın kardeşi olan mı?” diye bağırdı Robin şaşkınlıkla.

“Ta kendisi.”

Kuşkuyu elden bırakmayan çırak sordu:

“Ve bize yardım etti?”

“Belki de sonrasında bizi tutuklamak için yapmıştır. Ağabeyiyle devamlı çatıştığı için, kafasında daha karanlık bir plan tasarlamamışsa tabii... Nereden bileyim? İktidar entrikalarına akıl sır ermez Robin.”

“Ne fark eder!” diye lafa karıştı Aalis. “Bizim hayatımızı kurtardı ve benim için önemli olan da bu.”

Eczacı onaylayarak başını salladıktan sonra gözlerini çırağına çevirdi.

“Gel de şu yarana bir bakayım oğlum.”

Robin bir kütüğün üzerine oturdu ve kalçasına aldığı kötü kılıç darbesinin neden olduğu kesigi gösterdi. Andreas, heybesindeki-

ler ve çevreden bulabildiklerinin yardımıyla genç adamın yarasını sararken, Aalis de yemek hazırlamaya başladı.

Daha sonra, yıldızlarla bezeli nisan gecesinin aydınlığında yemeklerini yerken endişe dolu sessizliklerini sürdürseler de yemekleri bittiğinde, birlikte uzun uzun yolculuk edenlerin hep yaptığı gibi, sohbete başladılar.

“Buluşamadığımız onca gün neler yaptığınızı bize anlatacaktınız,” diye anımsattı Aalis.

Böylece Andreas başından geçenleri, her zamanki esprili ve hoş anlatımıyla süsleyerek istekle anlatmaya koyuldu. Acele etmiyor, aralara komik anekdotlar serpiştiriyor, kandırdığı insanların aptallıklarıyla bire bin katarak alay edip iki gencin neşesini biraz olsun yerine getirmeye çalışıyordu.

“...ve böylece, yüzyıllardır orada öylece duran cümleyi çevirebildim: *Kitap, yandığı halde asla tükenmeyen çalının içinde gizli.*”

“Ne demek oluyor ki bu?” diye sordu genç Oksitanyalı.

“Onu da İncil’i sular seller gibi bilen dindar arkadaşımız Robin’e sormak lazım!”

“Tükenmeyen Çalı, Sina Dağı’nda asla tükenmeden yanan bir bitkidir. Kutsal kitaba göre, orası Musa’ya Yahveh’in görüldüğü ve ona On Emri verdiği yerdir.”

“Söz konusu pasajı ezberden söyleyebilir misin?” diye sordu Andreas bıyık altından gülerek.

“Hafızamdan kuşkunuz mu var usta?”

“Tam tersine, onun ne kadar güçlü olduğunu pek iyi bilirim! Ama boşa bırakmaya da gelmez.”

“Musa sürüyü çölün batısına sürdü ve Tanrı Dağı’na, Horev’e vardı. Rab’bin meleği bir çalıdan yükselen alevlerin içinde ona göründü. Musa baktı, çalı yanıyor, ama tükenmiyor. ‘Çok garip’ diye düşündü, ‘Gidip bir bakayım, çalı neden tükenmiyor!’ Rab Tanrı, Musa’nın yaklaştığını görünce çalının içinden, ‘Musa, Musa!’ diye seslendi. Musa, ‘Buyur!’ diye yanıtladı. Tanrı, ‘Fazla yaklaşma’ dedi, ‘Çarıklarımı çıkar. Çünkü bastığın yer kutsal topraktır. Ben babanın Tanrısı, İbrahim’in Tanrısı,

İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım.' Musa yüzünü kapadı        Tanrı'ya bakmaya korkuyordu."

Andreas'ın yüzünde memnun bir gülümseme belirdi.

"Aferin sana evladım. Ah! Hipokrat'ı da İncil'i bildiğın kadar iyi bilseydin, ne iyi olurdu!"

"Evet sonra?" diye sordu Aalis. "Bu cümleyle ne yapacaksınız? Yani bu cümlenin, şu anda bize ne faydası var?"

"Tükenmeyen   alı yalnızca İncil'de geçen bir bölüm değil," diye yanıtladı Eczacı. "Aynı zamanda altıncı yüzyılda Sina Dağ'ının yamacına, yani söz konusu efsanenin ge  tiğı yere inşa edilen manastıra verilmiş olan takma isim ve manastırın asıl adı da Azize Katerina. Yani, anlayacağınız..."

Andreas durakladı ve g  l  msemeı bıraktımayarak az sonra söyleyeceklerinin, tüm bu anlattıklarının en can alıcı noktası olduğunu anlamaları için gözlerinde parıltılarla iki dinleyicisinin de sırayla gözlerinin içine baktı.

"Azize Katerina Manastır'ındaki kütüphane, yeryüzündeki en muhteşem ve en eski kitaplıklardan biridir, her tarafından zafer ve efsane fişkırır, insanlık tarihindeki en eski birçok yazıta, el yazmasına, metne ve monografiye ev sahipliğı yapar! şimdi düşününce hatırladım, Saintes'te konuşurken Denis de Tourville de buradan bahsetmişti! Bunca zamandır   z  m elimin altındaymış ama aklıma bile gelmemiş!"

"  z  m m  ?"

"Aynen   yle   ocuklar! Aradığım şu gizemli kitap *Shatirum l  -mi'umma*, Priscilliano'nun mezarının üzerinde yazanlara bakılırsa, Azize Katerina Manastır'ının kütüphanesinde bulunuyor!" dedi heyecanla Andreas.   ocuk gibi neşeliydi.

"Bu manastır nerede bulunuyor demiştiniz?"

"Sina Dağ'ının yamacında, dağlık     l bölgesinin en yüksek noktasında."

"Tam olarak nerede yani?" diye ısrar etti Aalis.

“Buranın çok uzağında çocuklar, Asya ile Afrika’nın kesiştiği yerde. Bir zamanlar Kudüs Krallığı’nın bulunduğu, Akdeniz, Kızıl Deniz ile Mısır’ın arasında kalan bölgede.”

“Ve... Ve sanırım bundan sonra oraya gitmemizi istiyorsunuz?” diye sordu genç kız.

“Hayır. Tabii ki istemiyorum.”

“İşte şimdi içim rahatladı.”

“Oraya ben tek başıma gideceğim.”

“Aklınızdan bile geçirmeyin!” diye alındı Robin.

“Dalga mı geçiyorsunuz?” diye çıkıştı Aalis.

“Haydi ama çocuklar... Oraya varmak en az iki ya da üç ay alır ve şimdiye dek yaptığımızdan çok daha tehlikelidir!”

“Ne olmuş?”

“Paris’i terk ettiğimizden beri bir ay geçti Robin. Baban çok meraklanmıştır! Ayrıca ben...”

“Babam beni size emanet etti usta!”

“Seni dünyanın öbür ucuna götüreyim ve daha da kötüsü, seni bunca tehlikeye atayım diye değil ama! Seni buraya bile sürüklemeliydim. Sana gelince Aalis...”

“Bu kadar yeter Andreas!” diye adamın sözünü kesti, şimdiye kadar hiç o kadar sinirlendiğini görmemiş oldukları genç kız. “Bu karar size düşmez! Eğer Robin ve ben peşinizden gelmek istersek buna kendimiz karar veririz! Buraya dek, sizi yarı yolda bırakmak için gelmedik! O kadar yolu boşuna atlatmadık, o kadar insanla boşuna savaşmadık, o kadar düşmanlığa boş yere katlanmadık ve ben... neyse ne! Andreas! Yaptığımız onca şeyden sonra! Ayrıca, orada, Compostela’da da sizi günlerce bekledik ve...”

Öfkeden kendini ve konuşmasının kontrolünü yitiren genç kızın gösterdiği bu şiddetli tepki sonunda eczacımızın yüksek sesle kahkaha atmasına neden oldu.

“Tamam! Tamam!” diye lafını kesti neşeyle. “Tanrı aşkına! Bu kadar yeter seni küçük canavar! Madem bu kadar heveslisiniz, siz de benimle gelin o zaman!”

Ayağa fırlamış ve yanakları öfkeden hâlâ al al olan Aalis uzun süre adamı süzüp kuşkuyla sordu:

“Söz mü?”

“Size söz versem ne olacak zavallı kafasızlar, bana başka seçenek mi bırakıyorsunuz!”

“Onca sersemlikle, buraya kadar hayatta kalmayı başarabilecekmişsiniz gibi!” diye alay etti genç kız, yeniden gülmeye başlayarak.

“Son derece haklısın,” diye kabullendi Andreas, sesinde nadir duyulan bir şefkatle. “Umulmadık ama üçümüz epey iyi bir ekip olduk, değil mi? Neyse, haydi bakalım, şimdi uyuyalım. Çünkü yarın, hayatımızın en uzun yolculuğuna çıkacağız: Doğu’nun çöllerine, dinin beşiğine kadar gideceğiz! Kitaplara adanmış en güzel sığınaklardan birine doğru yola koyulacağız ve onlarından arasındaki en eski eseri bulacağız. *Shatirum lâ-mi’umma*’yı!”

“Var olmayan kitaba!” dedi Robin hecelerin üzerine basarak, kadeh kaldırıyormuş gibi.

“Var olmayan kitaba!” diye yanıtladı Aalis.

Böylece ertesi gün üç kahramanımız, Odysseus, Telemakhos ve Nausikaa misali ülkeler ve denizler aşarak, memleketlerinden çok uzağa gitmek için yola koyuldular.

Üç uzun ay süren bu yolculuğu detayları anlatabilmek için kitabımıza ikinci bir cilt eklememiz gerekirdi fakat öykümüze pek katkısı olmayacağından, açıkçası ne biz ne de editörümüz buna yeltendik. Öykümüzü gereksiz yere uzatıp okurlarımızı sıkmaktansa, yalnızca kilit noktaları anlatmakla yetinecek ve boşlukları sizin hayal gücünüze bırakacağız.

Öncelikle, Sina denilen gizemlerle dolu bölgeye ulaşmak isteyen kahramanlarımızın izleyecekleri rota üzerine biraz konuşalım.

Onuncu yüzyılın sonundan itibaren, Normandiya duklerinin etkisiyle Batı, Azize Katerina'ya büyük bir ilgi göstermeye başladı. Aynı şekilde, Kudüs'e hacca giden çoğu Hristiyan da daha güneyde bulunan Azize Katerina Manastırı'na uğrayıp kalıntılardan sızan kutsal bir yağdan edinmek ve Sina Dağı'na çıkararak Musa'nın kırk gün kırk gece inzivaya çekildiği mağarayı ziyaret etmek için yolculuklarını uzatmaya başladı. Daha önce Compostela'ya giderken yaptıkları gibi bu yolda da Kudüs'e giden hacıların arasına karışan Andreas, Robin ve Aalis'in önünde, zorlu bir deniz yolculuğunun ardından Afrika kıyılarına varıp sonrasında kısıtlı olanaklarla çöl topraklarını aşmaları gereken uzun bir yolculuk vardı.

Galiçya'dan yola çıkıp sabahtan akşama dek at üzerinde yol alarak ve birinin öldüğünden habersiz oldukları için, iki *Mal'akhim*'in her an enselerinde bitmelerinden korkarak İber Yarımadası'nın güneyine vardılar. Bunu yapabilmek için Vigo ve Porta kentlerinden geçerek Portekiz'e, sonrasında da Badajoz ile Sevilla'ya uğrayarak

Endülüs'ü aşmaları gerekmişti. Böylece yirmi iki gün sonra, boğazın iki yakasında bulunan, Antik dönemde Herkül sütunları olarak adlandırılan dağlar nedeniyle bölgenin fatihi olan Emevi komutanı Tarık Bin Ziyad'ın ismiyle anılan ve Arapçada *Tarık'ın Dağı* anlamına gelen Cebelitarık bölgesine ulaşılar.

Atlantik Okyanusu ile Akdeniz'i birbirine bağlayan bu boğazda, diğer hacı adaylarıyla birlikte bir gemiye doluşarak Kuzey Afrika'nın tehlikeli kıyı şeridini takip edip Sandinya ve Sicilya'nın güneyinden geçtiler, daha sonra daha da güneye inerek Girit'e, oradan da İskenderiye'ye vardılar.

Söz verdiğimiz üzere yolculuğun bu kısmının detaylarını atlıyor, korsanların saldırısından kıl payı kurtuldukları anlar ile gemilerini alabora etmek üzere olan fırtınalara değinmiyoruz. İlk günlerde deniz tutmasından perişan olan iki gencimizin yaşadıklarına da. Bununla birlikte, yolculuk boyunca geçtikleri olağanüstü yerleri en azından ismen de olsa anmak istiyoruz: Alboran ve Tiren denizleri, muhteşem sahil şeridiyle Sidi Ali el-Mekki, antik halkların obsidiyen çıkardıkları Pantalaria Adası, Malta takımadaları, Akdeniz'in muhteşem maviliği, sonda bir de tabii Batlamyus tarafından Pharos Adası'na yaptırılan İskenderiye Feneri ile Büyük İskender'in mirası olan Mısır başkenti.

Sayısız geminin arasında İskenderiye Limanı'na yanaşmak, kahramanlarımızın yolculuklarındaki en muhteşem anlardan biriydi. Hava çok güzeldi ve altın renkli bir kum denizinin ortasında ada gibi yükselen devasa büyüklükteki antik kent, Pompei sütunu, Kleopatra'nın İğneleri, minareleri, rengârenk tunikler giyinmiş kent sakinleri, daracık sokaklarda koşturan eşekleriyle güneş ışınlarının altında parılıyordu... Ne yazık ki şehrin güzelliklerini doyasıya izleyebilecekleri vakitleri yoktu, Kudüs'e gitmeyeceklerinden, hacılarla yollarını ayırıp onları doğuya, Sina Dağı'nın bulunduğu bölgeye götürecek başka bir gemiye binmeleri gerekiyordu. İki aydan fazla süren bir yolculuktan sonra nihayet buraya vardılar.

Bunun dışında, bu olağanüstü yolculuğun sağladığı bolca vakti, bulmayı hedeflediği gizemli kitabı okumasına olanak vereceğini düşündüğü İbn-i Sina'nın sözlüğünü derinlemesine inceleyerek geçiren Andreas'ın yaptığı keşiften de bahsedelim. Böylece, denizde geçen uzun günler boyunca iki gençle veya Kudüs'e hacca gidenlerle laklak etmek yerine yanında getirdiği kitaptan başını kaldırmayarak orada yazılan her sözcüğü anlamaya çabaladı. Bunu yapması sayesinde bir gün aniden çok önemli bir gerçeği idrak etti: Denis de Tourville ve sonra da Juan Hernández Manau'nun kitabın ismi olan *Shatirum lâ-mi'umma* çevirisinde hatalı olduklarını. Elindeki sözlüğe göre, bu başlık *Var Olmayan Kitap* değil de aslında *Var Olmayanın Kitabı* anlamına geliyordu.

Ve bu nüans dünyalara bedel bir fark yaratıyordu.

Öncelikle iç ferahlatıcıydı, kitabın efsaneden ibaret değil de gerçekten bulunabileceğine dair umutları yükseltiyordu. Aynı zamanda bilgilendiriciydi de, bu başlıkla kitap kendisini nitelemekten çok, konusundan, yani “var olmayan kişi” den bahsediyor demekti. Gnostik düşüncenin yapısını benimseyen Andreas bunun ne anlama gelebileceği üzerine tahminlerde bulunmaya başladı. Sonuçta, kökenini o sırada gitmekte bulundukları Doğu'dan alan gnostisizme göre dünya, insanların kötü bir tanrı tarafından tutsak edildiği bir ruh hapisanesiydi. Belki de bu kitap, “aşağıda” kabul edilen fiziksel, yani gnostiklere göre *demiurgos* tarafından yaratılmış bir illüzyondan ibaret olan dünyayı işliyordu, gerçek dünya ise iyi tanrının yanındaki ruhani dünyaydı. Bu düşünürlerden bazılarına göre, bu ruhani ve özgürleştirici bilgi olan *gnosis*, gerçek Tanrı tarafından Musa'ya bildirilmişti... tükenmeyen çalılıkta. Bu nedenle aradıkları kitabın orada bulunmasının tesadüften öte bir anlam taşıması mümkündü. Ya da belki de o bölge, böylesi aydınlanmalara konum olarak bir şekilde uygundu...

Böylece Andreas *Shatirum lâ-mi'umma* kitabının, hak edenlere *gnosis*'i öğreterek yol gösterecek, onu yapay dünyadan kurtarıp göklerdeki kutsallığa eriştirecek bir çeşit gnostik rehber olduğunu

d      . Bu teori, kitabı okuyup anlamayı başaranların... ruhani dünyaya katılmak üzere fiziksel dünyadan yok olmalarını ve aynı şekilde aşağı dünyada hapis kalanların hafızalarından silinmelerini de açıklıyordu.

Elbette Andreas hâlâ tam anlamıyla buna inanmakta zorlansa da en azından kar  sına çıkan her gnostisizm üstadından dinlediğı efsaneyi artık daha iyi anladığını düşüyordu.

Onlara göre olaylar   u şekilde gelişmişti: Andreas, Santiago de Compostela'da kadın olduğı anlaşılan biriyle tanışmıştı, olağanüstü bir kadındı bu, yalnızca eczacı olmakla kalmamış, aynı zamanda gnostisizm ekolünde de   stat payesine erişmişti. Andreas, bu kadının nasıl biri olduğunu asla bilemeyeceğı i in son derece   z  l  yordu, tabii kitapla birlikte ona dair ipuçları elde etmesi de mümkündü... Halbuki onca yıl onun yanında yaşamış, eczacılığa dair öğrendiklerini ondan öğrenmiş, eğıtimli, parlak ve becerikli biri olmuştu. Sonra, Juan Hern  ndez Manau'nun dediklerine bakılırsa, bu kadın eczanesini ona emanet ederek yedi sene boyunca ortadan kaybolmuş, bir gün, yanındaki kitapla birlikte   ıkagelmı ti. Andreas'ın açıklayamadığı bir nedenden ötürü de Paris'e gitmeye karar verince Andreas da ona eşlik etmişti. Birlikte Saint Denis Sokağı'ndaki eve yerleşmişler ama ayrı odalarda uyumu lardı, demek ki kadın onun sevgilisi veya karısı değıldi. Sonra bir gün (tam dokuz yıl sonra!) kadın kitabı okumuş ve anlamıştı, böylece onu tanıyanların hafızalarından ve maddi dünyadan ardında hiçbir iz bırakmadan yok olmuştu.

Gnostiklerin   ne sürdüğü öykü buydu işte.

Yine de bu hikâye, Andreas'ın hâlâ   zemediğı pek çok gizemi barındırıyordu. Örneğın, kadının kitabı okuması Paris'e gitmelerinden itibaren neden bu kadar uzun süre almıştı? Okumaya başlamadan önce beklemesi mi gerekmişti? Daha da kafa karıştırıcı olan, kitabı önceden bulduysa, Andreas'ın manastırda başka bir tane daha bulabilmesi ne kadar olasıydı? Kitabın kadınla birlikte yok olması

gerekmez miydi? Yoksa biri kitabı ondan geri mi almıştı? Ya da kadın kitabın bir kopyasını mı çıkarmıştı?

Sahip olduğu bilimsel bakış açısına ve cevapsız kalan tüm sorulara karşın Andreas bu kafa karıştırıcı öykünün, ilk elden tanık olduğu olaylarla paralellik gösterdiğini de yadsıyamıyordu. Bununla birlikte, işin içinden de tam olarak çıkamıyordu ve o anda yalnızca tek bir arzusu vardı: o kitabı bulmak. O kitabı bulup okumak. Böylece öğrenebilecekti. Bir çırpıda soruları yanıtlanacaktı. Belki keşfedeceği gerçek bambaşka olacaktı. Belki gnostiklerin tezleri kanıtlanacaktı. Belki de o kadının kim olduğunu bulacaktı. Ancak sonuçta, onun açısından her zaman geçerli olan yegâne şeyi öğrenmiş olacaktı: gerçeği.

Bu bölümü, Aalis ile Robin'den bahsederek kapatalım. Compostela'da yaşadıkları ve anlaştıkları üzere Andreas'a bahsetmedikleri korkunç olaydan sonra ilişkileri epey ilerlemişti. Aralarında yeşeren suç ortaklığıyla artık kurdukları iletişim çok daha sıcak hale gelmişti, birbirleriyle sırlarını paylaşıyorlar, birlikte bol bol gülüyorlardı, hem de bazen eczacılarına. Gemide, geç saatlere kadar fısır fısır sohbet ediyorlar, birbirlerine karşı, başkalarına olmadığı kadar içten davranıyorlardı. Bununla birlikte Robin ne zaman ilişkilerini başka bir düzeye taşımaya yeltense (anlayacağımız üzere, sevgili olmalarını istese) genç kız tarafından reddediliyordu. Kızın Eczacı'ya beslediği duygular fazla değişmemişti, bu duygular karmaşık ve belirsiz de olsa, adama duyduğu hayranlık Robin'e olan duygularını gölgeliyordu. Bu durum birbirlerinin dünyadaki en yakın arkadaşı olmalarına engel değildi elbette ama aşk beklediğiniz birinin size yalnızca arkadaşlık sunması kadar hüznölüsü var mıdır şu dünyada?

Böylece, her ne kadar belli etmemeye de çalışsa genç çırağın içinde günden güne kötüleyen bir yürek yarası vardı çünkü arkadaşlıkları ilerledikçe, günün birinde Aalis ile sevgili olmalarına dair beslediği umutlar azalıyordu ve bu da mutluluğuna gölge düşürüyordu. En kötüsü de genç kızı incitmemek için mutlu numarası yapmak zorunda kalmasıydı.

1313 yılının Haziran ayının yirminci günü Andreas, Robin ve Aalis, Sina Yarımadası'nın kumla kaplı, ıssız kıyılarına ayak bastılar.

On ikinci yüzyıla dek Doğu Roma İmparatorluğu'na ait olan bölge, Hazreti Muhammet tarafından gönderilen Amr bin Âs komutasındaki Arap birlikleri tarafından ele geçirildikten sonra Sarazen hâkimiyetine girmişti. Hristiyanlığın ilk yüzyıllarında, Musa'nın On Emir Tableti'ni aldığı yer olarak bilinen bu topraklar, büyük bir inanç ve inşaat merkezine dönüşmüştü, Sarazenler de fethettikleri bölgede bolca manastır ve kiliseyle karşılaştılar. Fakat Andreas, Robin ve Aalis'in geldikleri dönemde bunlardan eser kalmamıştı, yalnızca iki yüz keşişle Azize Katerina Manastırı bu yok oluşa karşı direnmeyi başarmıştı. Bunu nasıl becerdiğini ileriki sayfalarda göreceğiz.

Yarımadanın kuzey tarafında, Arap tıp bilginlerinin kitaplarında yaptığı çalışmalar sayesinde buralarda konuşulan dile yabancı olmayan Andreas, üç Bedevi'den oluşan bir grupla ahbaplık kurdu ve adamlar, makul bir ücret karşılığında, kahramanlarımıza yolculuklarının son durağı olan güneydeki topraklara ulaşabilmek için geçmeleri gereken çöl bölgesinde rehberlik etmeyi kabul ettiler.

Her birine, yerlilerin "çöl gemisi" olarak adlandırdıkları birer deve verildi. Beyaza çalan açık renkli kürkleriyle epey uzun boylu, heybetli ve zarif olan hayvanlar güzelce koşumlanmış, her birinin üzerine kadife eyer örtüleri atılmıştı. Böylece karaya ayak basmalarını takip eden sabah, üçlümüz yanlarına çadırlar, halılar,

oralarda nadir bulunan bolca su, insanlar için erzak ile hayvanlar için bakla alan Bedevilerle birlikte yola çıktı. Andreas'ın yanında akıllılık edip İskenderiye'den aldığı bir heybe dolusu ilaç ve tıbbi bitki de vardı.

On beş gün süren bu çöl yolculuğu hem olağanüstü hem de ürkütücüydü çünkü doğayı böylesine zenginleştiren iklim, kendisine alışkın olmayanları fena halde zorlayan bir yapıdaydı.

Üzerlerine kahverengi beyaz çizgili, kolsuz yün tunikler giymiş ve başlarına kırmızı türban takmış olan Bedeviler, yabancıların sersemlemiş haliyle eğlenirken onlara bol bol tavsiye vermekten de geri durmuyorlardı; sıcağın etkilenmemek için ilk günlerde kendilerini fazla yormayarak vücutlarındaki suyu kaybetmemeli ve vücutlarının hiçbir yerine güneş ışını değmemesine özen göstermeliydiler. Bu önemli tavsiyeye karşın, Andreas iki gencin güneşten kızaran açık renk ciltlerini sarı kantaron yağıyla tedavi etmek zorunda kaldı, koyu teni sayesinde kendisi güneşten fazla etkilenmiyordu. Okurumuz, Charles de Valois'nın açığa çıkardığı bu kafa karıştırıcı tesadüfün hatırlayacaktır, kendisi bundan habersiz de olsa, Andreas'ın annesi Mısır'ın güneyinde ve Kızıl Deniz'in batı kıyısında bulunan Nübye topraklarında doğmuştu...

Gün boyu bu çorak ve ışığa boğulmuş topraklarda ilerliyorlardı, etraflarına beyaza çalan gri renk hâkimdi. Zaman zaman koyulaşıp açılacak da griden başka renk gördükleri yoktu, tabii ufukta görünen denizin muhteşem mavisi dışında. İlk zamanlar aralarında yol aldıkları, ardı ardına sıralanmış kum tepelerinin üzerinde tek tük de olsa birkaç çalı ya da bazen birkaç palmiye ağacı veya ılgın görürken, sonra ufukta dağlar belirdi, kumun rengi pembeye çaldı ve kendilerini granitle kaplı bir zeminde ilerlerken buldular.

Böylesine çıplak, ıssız ve hayat yoksunu görünen çölde rastladıkları her hayvan onlarda büyük coşku uyandırıyor, ister yolunu kaybetmiş bir kuş, ister bir ceylan sürüsü, hatta akşamları ortaya çıkan yılanlar, kertenkeleler ve seslerini duydukları çakallar ile sırtlanlar bile neşe kaynağıydı.

Yolda, Andreas ecza heybesine katacağı bitki ve baharatları toplamaktan da geri durmuyordu: orada burada bitmiş kızıl kantaronlar, incirler, keneotu, safran, günlük ağıacı, yavşan otu ve yolu kaplayan pire otu ve özellikle de Mısır'dan çıkış kitabında da bahsi geçen ve Bedevilerden enfeksiyonlara karşı etkili olduğunu  ğrendiğı  ordek otu.

Denk geldikleri yerleşim yerleri veya kamplarda her zaman, yetişkinlerin yarı yarıya, şiş göbekli çocukların ise tamamen çıplak olduğı   l insanların meraklı g l msemeleriyle karşılanıyorlardı. Çocuklar gözlerinin etrafında uçuşan sayısız sineğı kovmaya tenezzül bile etmiyorlardı. Bu insanlarda, anısı hâlâ yüreğini sızlatan Magdala'nın bakışlarındakine benzer, Andreas'ın daha önce rastlamadığı türden bir h z n ve gurur vardı.

Taşlık zeminde ilerledikçe etraflarındaki toprak da yükseliyordu. Sonra develerin her adımı dikkatle attığı kaygan, yuvarlak taşlarla kaplı dar geçitlere ulaştılar. Buna karşılık, tüm yükü taşıyan hayvanlar insanlara oranla daha din  görünüyordu.

Akşamları çadırlarını, bulabilirlerse kuyuların veya bitki örtüsünün olduğı yerlerde, granit kayalarının gölgesine kuruyorlardı. Sonra Bedeviler *kharuf mekhi* olarak adlandırdıkları, son derece leziz, fıstıklı ve bademli koyun kızartması pişiriyordu. Bu insanlarla yemekten fazlasını paylaşıyorlardı: geleneklerini değış tokuş ediyor, birbirlerinin  detlerini öğreniyorlardı. Bu alışverişi keşfetmesi son derece eğılenceliydi çünkü hiçbir şey farklı kültürler kadar zenginleştirici değıldir.

Bir akşam, Andreas'ın daha önce duyduğı fakat o güne dek hiç şahit olmadığı özel bir ritüele katıldılar: Bedeviler, kenevir bitkisinin yaprakları ve çiçeklerinden kazıdıkları kahverengi reçine parçalarını tahta bir pipoya doldurup yaktılar. Herkes sırayla pipodan birkaç kısa nefes çekip yanındakine uzattı. Bu madde, Bedevilerin açıklamasına göre, insanı rahatlatan, zihnini ve i g r s n  a an bir etkiye sahipti. Bu etki, afyon şurubunu içmeye alışkın olan Andreas üzerinde, iki gencinki kadar ağır olmamıştı. O akşam Robin ile

Aalis her zamankinden daha fazla kıkırdadılar ve ev sahiplerinin yaptıkları gürültüden rahatsız olup uyanmadan, önceki gecelere oranla çok daha derin bir uyku çektiler.

Gerçekten de Bedeviler geceleri bilerek bolca gürültü yapıyorlardı, bunun nedeni, civarda bulunduğunu bildikleri hırsız çetelerine uyumadıklarını, sayıca çok ve tetikte olduklarını göstermekti.

Nihayet on beşinci günün akşamında, fırtınalı bir denizdeki dalgalara benzeyen sayısız kalker tepesini aştıktan ve zirveleri gökyüzündeki bulutlarda kaybolan granit dağlarının arasından geçtikten sonra, yorgun ama mutlu bir şekilde amfitiyatro biçimindeki bir yaylaya ulaştılar. Burası, bin yıllık geçmişle, sarı taşlardan hiçliğin ortasına vaha misali inşa edilmiş ve Sina Dağı'nın eteğinde gururla oturan kalenin bulunduğu yerd. Güneşin son ışıkları gümüşten şelaleler gibi binadan yansyordu.

Üç kahramanımızı o an saran duyguları tam olarak ifade edebilmemiz mümkün değil çünkü nihayet, nice zamandır yanıt bulmayı istedikleri soruların uğruna dünyanın diğer ucundan çıkmış oldukları yolculuğun son durağına varmışlardı. Bu yolculuk sırasında düşmanlarını alt etmişler, arkadaşlarını yitirmişlerdi. Gün batımının kızılıyla karşılarında uzanan yeri büyük bir sessizlik içinde hayranlıkla izlediler.

Büyük granit bloklarla örülmüş ve geniş payandalarla desteklenmiş, kalın ve haşın görümlü surlar, buraya kuleler ve burçlarla çevrelenmiş bir kale görüntüsü veriyordu. Çevresinde bulunan, aynı renkteki kumdan çıkan buhar, manzarayı titretiyor ve akşamın alaca karanlığında yapının yerden yükselen hayalet bir gemi gibi görünmesine neden oluyordu. Kale duvarının bazı kısımları hasarlıydı ve uzaktan gelen balyoz sesleri insana, duvarların içeriden tamir edilmekte olduğunu düşündürüyordu. Kale duvarlarının tepesinden taşan tek bir yapı vardı, o da bir minareydi çünkü manastır aynı zamanda bir camiye de ev sahipliği yapıyordu.

Manastırın batı kanadında, kuru taş duvarlar, bu çöl ortamında mucizevi şekilde göz alıcı bir yeşillige sahip büyük bir bahçeyi

çevreliyordu. Bu bahçenin kuzeyinde, yüksek servilerin arasından taşları seçilen bir mezarlık yer alıyordu.

Tepenin üzerine inşa edilmiş olan yapının etrafında, keşişlerin her gün kale duvarından aşağı sarkıttıkları yiyecek sadakasından almaya gelmiş fakir Bedevilerin dolaştığı görülüyordu.

Ancak bir ayrıntı Andreas ve yoldaşlarını fena halde şaşkınlığa uğratmıştı, bahçenin ardından doğuya uzanan yapının ana duvarının hiçbir yerinde herhangi bir açıklık yoktu.

“Kapı nerede?” diye sordu Andreas kendilerine eşlik eden Bedevilerin şefine.

“Kapısı yok,” diye yanıtladı adam gülümseyerek.

Andreas kaşlarını çatı.

“İçeri nasıl giriliyor?”

Bedevi yanıt olarak parmağını duvarın tepesine doğrulttu. Andreas gözlerini kısıp bakınca, burada bir makaraya bağlanmış kocaman bir sepet durduğunu gördü.

“İnanılmaz!”

O zamanlar manastırın kapısı taşla örülerek kapatılmıştı ve insanlar ile erzak içeriye bu makara sistemi sayesinde yukarı çekilerek girebiliyordu. Bu yolla kendini dış dünyaya kapatan manastır, her çeşit davetsiz misafirin içeriye girmesini de engellemiş oluyordu. Odysseus’un aklına gelen büyük tahta atı henüz görmemiş bir Truva kenti kadar işgalden uzaktı. Bahçeye açılan gizli yer altı geçidinin ise iki çıkışı da kapatılmıştı.

Demek Azize Katerina Manastırı’nın bu kadar uzun süre düşman saldırılarına dayanabilmesinin sırrı buydu!

Ancak işin doğrusu, bu manevra bile tek başına yeterli değildi, manastırı koruyabilmek için keşişlerin bolca kurnazlık etmesi de gerekmişti.

Hayatta kalabilmek ve hacılarını misafir etmeyi sürdürebilmek için Azize Katerina keşişlerinin Sarazenlerle pek çok defa pazarlık etmeleri gerekmişti: Söylendiğine göre Hazreti Muhammet bile zamanında bu duvarların dışında konaklamış ve içeridekilere ta-

nıdığı ayrıcalıkları bizzat imzaladığı bir yazmayla garanti altına almıştı. Aynı şekilde din adamları, Halife El Hâkim'in askerlerince yıkılmaması için onuncu yüzyılda içeriye bir de cami inşa ettirmişlerdi. Ayrıca Bedevilerin dostluğunu kazanmak için her gün erzak, ekmek, yağ ve tereyağı dağıtıyorlar ve bahçeyle ilgilenmeleri için bazılarını para da veriyorlardı.

Ancak kapı örülü bir şekilde kalmaya devam ediyordu.

"Peki," diye sordu Robin şaşkın bir halde, "Biz ne yapacağız şimdi?"

"Sanırım şu sepeti sarkıttıkları yere gitmemiz yerinde olur," diye yanıtladı Andreas.

"Ya sonra?"

"Sonrası, her okumuş insan gibi kendimizi tanıtacağız tabii ki. Ancak önce Yunancamı tazelemem gerekiyor..."

"Yunancanızı mı?"

"Evet. Azize Katerina Manastırı Kudüs patrikliğine bağlıdır Robin ve orada Yunanca konuşulur. Ama en azından bu defa, senin de az çok bildiğin bir dilden söz ediyoruz oğlum!"

"Birazcık," diye tekrarladı çırak yüzünü ekşiterek.

"Ben gene hiçbir şey anlamayacağım desenize!" diye söyledi Aalis.

Andreas o akşam manastırın içine girememeleri halinde garanti olsun diye, Bedevilere orada kamp kurup kendilerini beklemelerini söyledi, sonra üçlümüz, bahçenin yanından binanın doğu cephesinin önüne dek giden basamakları tırmanmaya başladı. Burada, artık örülmüş olan eski kapının üzerinde Yunanca olarak şunlar yazılıydı: *"Burası Hakkın kapısıdır ve içeri yalnızca iyi ahlaklılar girebilir."*

"Geriye bir tek aramızda iyi ahlaklı biri var mı diye kontrol etmek kalıyor," diye şaka yaptı Andreas. "Ben tüm hayatımı günah içinde geçirdim ve sen Aalis, yanlış hatırlamıyorsam senin de günah dosyan epey kabarık. Yiğidim Robin, sanırım buradan içeri yalnızca sen girebilirsin."

"Saçma sapan konuşmayın Andreas! Bizi izliyorlar!"

Eczacı başını kaldırınca, başına *kamilavkion* denen ve Kudüs'teki patrikhaneye bağlı olan tüm din adamlarının kullandığı, siperliksiz silindir boneden takmış olan bir keşişin yukarıdan onlara bakmakta olduğunu gördü.

"Ne istiyorsunuz?" diye bağırdı keşiş kendi dilinde ve pek de dostane olmayan bir sesle.

Hazırlıksız yakalanan Andreas doğaçlamaya başvurdu.

"Biz Fransa'dan gelen hacılarız ve manastırın içine girmeyi rica ediyoruz!" diye seslendi sesini duyurabilmek için iki elini boru gibi yapıp ağzına dayayarak.

"Sina Başpiskoposu ya da Kudüs Patrikhanesi'nden tavsiye mektubu getirdiniz mi?"

Eczacı yüzünü buruşturdu.

"Hayır."

"O halde içeri giremezsiniz."

Andreas'ın ısrar etmesine fırsat bırakmayan keşiş duvarın ardında gözden kayboldu.

"İşte bu çok güzel oldu," diye homurdandı Andreas.

"Compostela'da yaptığınız gibi sahte bir mektup hazırlayamaz mısınız?"

"Bu eğitilmiş keşişleri kandırmak, Saint Jacques Katedrali'nin başrahibini kandırmaktan çok daha zor olur gibime geliyor. Ayrıca az önce onlara böyle bir mektubumuzun olmadığını da söyledim."

"Bunu daha önceden düşünmeniz gerekirdi!" diye lafa karıştı Aalis ve Andreas'tan öfkeli bir bakış yedi.

"Şimdi ne yapacağız?" diye sordu Robin. "Bunca eziyeti çektikten sonra geri dönecek halimiz yok ya!"

"Herhalde yok, seni koca sersem! Her zaman yaptığımız gibi düşünmeye koyulacağız. Şansımız varsa bu akşam bir grup hacı çıkagelir ve biz de onların arasına karışırız."

Ancak o akşam oraya hiçbir hacı kafilesi gelmedi ve üç yılgın Fransız'ımız geceyi Bedevilerle geçirdi.

Andreas, Robin ve Aalis ertesi günü manastırın içine girmek için boş yere çözüm arayarak geçirdiler. Şafakla birlikte yaya olarak surların dibine tırmandılar ve akşama doğru, keşişlerin Bedevilere sepetle erzak indirdiği ana kadar da orada kaldılar ama kimse onlarla konuşmaya kalkmadı bile.

“Ta Kudüs’e gidip bir tavsiye mektubu edinecek halimiz yok ya!” diye patladı Aalis umudunu yitirmeye başlayarak.

“Sonunda bize acıyacaktırlar,” diye ümit etti Robin.

“*Hannibal ante portas*,”¹⁰⁷ diye takıldı Andreas.

“Böylesine kutsal bir yerde bile mi terbiyesizliği elden bırakmıyorsunuz?” diye çıkıştı çirak.

“Bunu yapmam mümkün olsaydı bile, ki bundan son derece kuşkuluyum, hiçbir şekilde işimize yaramazdı. Onlara bir şekilde yaranmamız gerek.”

“Onları etkileyecek bir fikir bulamadınız mı?” diye sordu Aalis.

“Bu türden fikirleri bulmakta hiç zorlanmazsınız da!”

“Söyleyeceklerimi kafamda hazırladım bile ufaklık ama asıl mesele onları beni dinlemeye ikna etmek.”

“Peki ya onları benim yaralanmış olduğuma inandırsak? Hristiyan iyilikseverliği denen bir şey var! Manastırlarının kapısında genç bir kızı ölüme terk edecek halleri yok ya!”

107 (Lat.) “Hanibal kapıya dayandı.” Hanibal öylesine büyük bir strateji uzmanıymış ki Roma herhangi bir tehlikeyle karşı karşıya kaldığında senatörler böyle bağırırlarmış.

“Yalan söylediğimizi anladıkları anda bizi gene kapı dışarı ederler.”

“O halde beklemeye devam edeceğiz ve bir hacı kafilesinin gelmesini umacağız!” diye pes etti Robin.

Andreas başını salladı ama içinden bir ses bu stratejinin de pek işe yaramayacağını fısıldıyordu çünkü tavsiye mektuplarında büyük olasılıkla kafiiledaki insan sayısı da belirtiliyordu. Başka bir çözüm bulmaları lazımdı.

Akşam olmadan evvel, kendilerine eşlik eden Bedeviler çekinerek artık dönmeleri gerektiğini ama iyi bir fiyata onlara bir çadır ve iki deve satabileceklerini söylediler. Andreas’taki para suyunu çekmek üzereydi ancak başka şansı olmadığından, teklifi kabul etmek zorunda kaldı. Birbirlerine içten şekilde veda ettiler ve duygulu bir şekilde ayrıldılar.

“Usta,” diye mırıldandı Robin arkalarından bakarken. “Geceyi bir başımıza geçirme fikrinden hiç hoşlanmadım...”

“Yalnız değiliz ki etrafta bir dolu Bedevi var.”

“Ben de onu diyorum!”

“Haydi ama Robin! Bunlar mert insanlar, şimdiye dek bize hiç sataşmadılar.”

“Çünkü yanımızda onlardan birileri vardı.”

“Daha güvende hissetmeni sağlayacaksa yine nöbetleşe uyuyabiliriz. İlk defa yapacağımız iş değil ne de olsa. Ama ben endişe etmemize gerek olduğunu sanmıyorum.”

Ancak Andreas yanılıyordu çünkü gün batımında, güneş dağların ardında kaybolmaya yüz tutmuşken, Aalis yaylada yankılanan yüksek sesli bir çığlık attı.

“Andreas!” diye uludu yüksekçe bir kayanın üzerinde durup eliyle batı yönünü işaret ederek. “Bakın! Süvari!”

Gerçekten de bir an sonra, kendilerini oraya dek takip etmiş olan Suriel’in karanlık gölgesi boğazın girişinde belirdi. Devasa kara atının üzerinde, şimdiden kılıcını çekmiş haliyle hiç olmadığı kadar Mahşerin Dört Atlısı’ndan biri gibi duruyordu. Dünya yok

olmadan önce son kalan insanları biçmeye gelen kutsal bir kara melekti sanki.

Aalis'in çılgılığını, birden beliren bu adamdaki tehlikeyi sezmiş olan Bedevilerinkiler takip etti ve insanlar at ya da develer üzerinde, olmadı yaya olarak atının aksi yönünde çil yavrusu gibi kaçıp ortadan yok oldular. Manastırın etrafı bir anda ıssızlaştı.

"Hay senin şeytan gibi!" diye küfür etti Andreas. "Hiç pes etmez mi bu?"

"Usta!" diye bağırdı Robin panikle. "Şimdi ne yapacağız?"

"Dağların arasında, biz deve üzerinde, o ise at. Hiç şansımız yok..."

"O halde?"

"Manastır!" diye karar verdi Eczacı. "Beni takip edin!"

Üçü birden tüm eşyalarını (çadır, develer, heybeler, erzak) arkada bırakıp manastıra doğru koşmaya başladılar. Çöl yaylasında sonsuz gibi gelen bir koşturmacaydı bu.

Nihayet surların dibine vardıklarında *Mal'akh* arayı kapamak üzereydi ve hep bir ağızdan bağırarak keşişleri yardıma çağırdılar. Dağlar, aşağılanmalarını ve ümitsizliklerini artırmak istercesine çılgınlıklarını daha da yüksek bir şekilde onlara geri yolladı.

"İşimiz bitti!" diye bağırdı Robin ama o anda Suriel'in atı sert bir şekilde durdu, nalları toz bulutları kaldırarak kumlu yüzeyde kaydı.

Huysuzlanan hayvan daha fazla ilerlemeyi reddediyormuşçasına yerinde tepinmeye başladı, sanki bir anda açıklanamaz bir korkuya kapılmıştı. Süvari hayvanı koşturmayı denese de at kişnedi, şaha kalktı ve sinirli bir şekilde soludu, hatta bir ara geri dönmeye kalkışınca, *Mal'akh* pes edip aşağı indi.

"Neler oluyor?" diye sordu Aalis şaşkınlıkla.

"Bırakın da girelim!" diye haykırdı Robin kırık bir Yunancayla.

Bakışları, surların tepesiyle, gittikçe yaklaşmakta olan kara süvari arasında mekik dokuyordu. Ancak onun da yanlarına gelmekte zorlandığı belliydi. Sanki gittikçe kuvvetlenen, görünme-

yen bir güce karşı koyuyormuş, şiddetli bir rüzgârın ters yönünde yürümeye çalışıyormuş gibi bir hali vardı. Halbuki etrafta en ufak bir rüzgâr dâhi yoktu. Kılıcını yürüme sopası gibi yere saplayarak ilerlemeye çalışıyor, homurdanıyor ve her defasında açık tenli yüzü acıdan kasılıyordu.

“Ne oluyor ona?” diye tekrarladı Aalis dehşet içinde.

Andreas yanıt vermedi ama o anda Juan Hernández Manau’nun Burgos’ta kendisine *Mal’akhim* hakkında söylediklerini anımsadı: “Doğru yere ulaştığınızda, sizi takip edeme yecekler.” Bunu duyduğu zaman inanmakta güçlük çekmişti, hâlâ da çekiyordu gerçi. Acaba o sırada gerçekleşen bu muydu? Görünmeyen bir güç süvarinin ilerlemesine engel mi oluyordu?

“O... O manastırın içine fiziksel olarak giremez,” diye mırıldandı Andreas. Bunu söyleyerek kendini de ikna etmeye çalışıyordu.

“O zaman bizim mutlaka girmemiz gerek!” diye yanıtladı Aalis, sonra o da surun tepesine doğru haykırmaya koyuldu.

İki gencin sesi birbirine karıştı ama tüm güçleriyle bağırıp ortalığı inletmelerine karşın yukarıya seslerini duyuramıyorlarmış gibi görünüyordu.

Andreas ise gözlerini *Mal’akh*’tan ayıramıyordu. Aralarında birkaç adım kala, Suriel daha fazla ilerlemek için iyiden iyiye kendini zorlayınca bağırды, yüzü çektiği acıdan çarpıldı, vücudundaki kaslar kazık gibi oldu. Kan çanağına dönmüş gözlerini Andreas’a diken süvari, yapabilseydi onu bakışlarıyla öldürüverecekmiş gibi görünüyordu.

Birden surların tepesinde bir hareketlenme işittiler.

Üç yoldaş kafalarını kaldırıp bakınca, tümünden umut kesilmiş tanrısal bir mucize gibi apansız beliren geniş bir sepetin kendilerine doğru indirildiğini gördüler. Sepet bir an sonra yer hizasına geldi.

“Binin!” diye emretti Andreas gençleri sepetin içine iterken. “Üçümüze birden yer yok!”

Robin itiraza hazırlanıyordu ama Eczacı ona izin vermedi ve oğlanı sepete itekledi. O anda sepet yukarı doğru hareket etmeye başladı.

Sırtını duvara veren Andreas, yeniden Suriel'e döndü. Süvari o kadar yakınındaydı ki uzansa ona dokunabilirdi.

İnsanüstü bir çabayla ve insanlık dışı çılgınlıkla atarak, *Mal'akh* kılıcını kafasının üzerine kaldırdı.

Gözleri yuvalarından fırlayan ve kalbi gümbürdeyen Andreas var gücüyle duvar taşlarına dayandı, sanki daha fazla ittirse duvardan içeri girecekmiş veya taşları itecekmiş gibi.

Mal'akh'in yukarıya kaldırılmış, darbeye hazırlanan kolları titremeye başladı.

"Geldiğin cehennem her neresiyse," dedi tiksintiyle Andreas, tükürür gibi. "Oraya geri dön seni pis musibet!"

Sonra zavallı eczacımız ömrü hayatında görüp görebileceği en korkunç manzaraya tanık oldu, burnunun dibinde, batan güneşin son ışını yüzüne vuran Suriel'in cildi şişmeye, hatta kaynamaya başladı. Ağzından, burnundan, kulaklarından ve gözlerinden kanlar akıyordu. Yüzü bir Antik Çağ canavarına, bir iblise, bir şeytana dönüştü, kurbanlarının iç organlarıyla kaplı bir Abaddon, ruhlarla beslenen bir Leviathan, uzuvları kesilen ve kaderine terk edilen Lusifer, *Moloch* oldu. Canavarlığın yüzüne dönüştü ve kendi başını yedi.

Mantığının sınırına gelen Andreas ilk korku çılgılığını attı.

O anda sepet yeniden yanında belirdi. Vücudunu kaskatı kesen dehşete karşı koyup kendini sepetin içine attı. Yerden yavaşça yükselirken Suriel'in can çekişen bedeni, dizleri üzerine yığıldı.

Kıyamet borusuna benzer, son derece keskin, ıslık gibi bir ses çıkınca Andreas kulaklarını kapattı. Ancak gözlerini altındaki çölde meydana gelen olağanüstü manzaradan ayıramıyordu.

Gördüğü şeydu, birden *Mal'akh*'in vücudu ateş aldı, sonra göz alıcı bir ışık ve korkunç bir ses çıkararak patladı. Siren sesi yavaşça kesildiğinde, süvarinin kömürleşmiş vücudu son titremelerle sarsı-

lıyordu, çok geçmeden geriye, üzerinden dumanlar tüten, şekilsiz bir tortu kaldı.

Sepetin içinde büzülen Andreas kontrol edilemez şekilde titriyordu. Zihni, hayır, benliğinin tamamı az önce gördü manzaraya tepki gösteriyordu âdetâ.

Tepeye vardığında, duvarın diğer tarafına geçti ve çok geçirmiş, aptallaşmış bir halde taştan zemine diz üstü yığıldı. Daha önce şahit olduğu dünyanın hiçbir gerçekliği inancını böylesine sınamamıştı. Kısacası, adam ağlamaklı olmuştu çünkü bu defa kafayı sıyırdı ına iyiden iyiye inanmıştı.

Sonra omzuna bir el dokundu.

Ateşler içinde, gözlerini açtı.

Başında dikilmiş olan bir Sina keşişi ona elini uzatıyordu. Alçak ve derinden gelen bir sesle ona kısaca:

“*Higumen*¹⁰⁸ Athanasios sizi görmek istiyor,” dedi.

108 Ortodoks veya Doğu’daki Katolik manastırlarında başrahiplere verilen unvan.

Onları karşılayan keşişin üzerinde deri kemerli mavi bir tunik vardı ve silindir şeklindeki bonesinin altından saçları omuzlarına dökülüyordu. Adam yavaş adımlarla onlara manastırın avlusuna yönlendirdi.

Yuvalarından uğramış gözleri boş bakan Andreas bir yandan yürüyor, bir yandan da kendini ikna etmesine yarayacak bir mantra gibi aynı cümleyi tekrar ediyordu:

“Bunun bir açıklaması olmalı. Bunun bir açıklaması olmalı.”

“Usta! Susun artık!” diye yalvardı Robin. O da berbat durumdaydı.

“Bu olayı duymuştum ben,” diye homurdandı Andreas. “Kendiliğinden tutuşan canlılar. Evet. Lukretius bundan *De rerum natura*¹⁰⁹ kitaplarında bahsediyordu. Bunun bir açıklaması olmalı.”

“Susun artık!” diye tekrarlardı cıracak. “Susun da bakın!”

Böylece az önce tanık olduklarından dolayı fena halde afallamışken, bu defa da akşamın son ışıkları altında parıldayan manastırın eşi benzeri olmayan manzarası karşısında dilleri tutuldu.

İçinde bulunduğu yüksek duvarların arasında, aşı boyası tonlarında gerçek bir ufak kasaba yer alıyordu. Akşamın o saatinde renkleri maviye çalan kimisi büyük, kimisi gösterişli bir dolu yapı arazide dağılmıştı. Bazilikanın zenginliğine karşın, ortama bir yoksulluk havası hâkimdi, ancak tarihin iz bıraktığı, soylu bir yoksulluktu bu. Bazilika, cami ve kütüphanenin oluşturduğu üç ana binanın

109 (İt.) Doğa Üzerine. (ç. n.)

dışında, taş veya ahşaptan yapılmış, birbirinin üzerinde gelişi güzel sıralanan irili ufaklı pek çok bina vardı ve bunların arsında dar geçitler, r stik merdivenler, asma köprülerle orada burada asmaların bürüdüğü birkaç bahçe göze çarpıyordu.

Dua vakti olmalıydı çünkü etrafta  ıt çıkmıyordu ve bu büyük sessizlik ortamın görkemini daha da artırıyordu, burası sanki gerçek dünyaya ait değildi.

 nce cami, ardından da bazilikadan geçerek keşiş, kahramanlarımızı etrafı alçak bir duvarla çevrilmiş yeşil bir çalının bulunduğ  (Eski Ahit'te sözü geçen kutsal çalı olmalıydı bu) manastırın kuzey-doğ  kanadına doğru götürdü ve yemekhaneye bitişik bir binanın önünde durdu. Girişi kapatan perdeyi aralayan adam Andreas'a geçmesi için işaret etti ancak gençleri elinin bir hareketiyle durdurdu.

"Bunların sizi burada beklemeleri gerek."

Eczacı durdu.

"Hayır," dedi kararlı bir sesle. "Onlar benimle geldiler ve yanımda kalmaya devam edecekler."

Fena halde tepesi atmış olan Andreas bu söylediğinde çok ciddi-di. Burgos'ta Juan Hern ndez Manau ile tek başına görüşmüştü ama yol arkadaşlarını ikinci defa terk etmeyecekti. Sonuç olarak, kendisiyle birlikte onca yolu tepmişler, onu kör bir güvenle sonuna dek desteklemişlerdi ve araştırmasının önemli aşamalarında onları kenarda bekletmeyecekti.

   kişilik bir ekiptiler ve öyle kalmaya da devam edeceklerdi.

"Bu mümkün değil bayım."

"O halde *higumen*'inize söyleyin, benimle g r şemeyecek!" diye yanıtladı Andreas geriye dönerek.

O anda içeriden bir ses yükseldi:

"Bırakın girsinler Kosmas Kardeş!"

Keşişin kaşları  atıldı, sonra istemeyerek de olsa iki gencin önünden çekildi.

  erisi, sıcak balmumu sürülmüş duvarları ahşap ikonalarla kaplı, tütsü kokan, tek bir şamdanla aydınlatılmış mütevazı, ufak

bir odaydı. Tavan öyle alçaktı ki insan bir hayvan ininde olduğunu zannediyordu. Odanın dibinde, ufak bir masanın ardında oturmakta olan yaşlı bir adam başını kaldırıp onlara baktı ve yaklaşımlarını işaret etti. Saçları omuzlarından dökülen, uzun sakallı adam tepeden tırnağa karalara bürünmüştü, başının tepesinde, diğer keşişlerin taktığı *kamilavkion* başlığına benzeyen bir bere vardı. *Klobuk* denen bu başlığa, diğerlerinden farklı olarak sırta inen bir örtü takılıydı.

Birden yaşlı adam onlarla mükemmel bir Fransızcayla konuşmaya başladı.

“Merhaba sevgili gezginler, benim adım Athanasios, bu manastırın *higumen*’iyim ve topluluğumuz adına hepinize hoş geldiniz diyorum. Çöl insanlarının söylediği gibi huzur üzerinize olsun, *es selamu aleykum*.”

“*Aleykum es selam*,” diye yanıtladı adamı Andreas ciddi bir sesle, gençler de başarıyla selam vermekle yetindiler. “Benim adım Andreas Saint-Loup ve yanımdakiler de arkadaşlarım Robin ve Aalis.”

“Siz hacı değilsiniz,” dedi *higumen* ama bunu sitemkâr bir sesle söylememişti.

“Hayır, değiliz.”

“Pekâlâ. Sizi kovalayan adamı tanıyor musunuz?”

“Şahsen tanımıyoruz ama onun gibi kişilere ne dendiğini biliyoruz.”

“Neymiş peki bu isim?”

“*Mal’akhi*.”

Yaşlı adam memnun bir tavırla başını salladı. Aslında adam düpedüz gülümsüyordu.

“Peki bu *Mal’akh*’ların neden peşinize takıldığını biliyor musunuz?”

“Aramak için buraya geldiğimiz şeyi bulmamıza engel olmak için.”

Peder Athanasios yine başını onaylarcasına salladı.

“Buraya ne aramaya geldiğinizin farkındasınız, değil mi?”

Yanıt vermeden önce Andreas yanındaki gençlerle bakıştı.

“Evet.”

“Neymiş o?”

“*Shatirum l  mi’umma.*”

“Güzel,” dedi yine yaşlı adam ifadesiz ve sakin bir sesle.

“Peki o burada mı?” diye sordu Andreas.

Higumen ellerini çaresizce iki yana a tı.

“Onu arayan ben değilim,” dedi gizemli bir tavırla.

Andreas bezgin bir şekilde i ini çekti.

“Haydi ama Bay Saint-Loup, arayış ne kadar zorlu olursa keşif de o kadar zevk verir. Aradığınızın burada olup olmadığını size s  leyemem ancak size buranın... Çok şey bulunabilecek kutsal bir yer olduğunu s  leyebilirim. Bununla birlikte etrafı keşfetmek için zamana ihtiya ınız olacak!”

“Bizim de sizden tek istediğimiz bu.”

“Güzel, güzel. Yarın size yuvamızı bizzat ben gezdireceğim. Ancak önce sizin uyumanız benimse dua etmem gerek. Burada huzurunuzu kimse ka ıramaz.”

Andreas’ın ağzını a masına fırsat bırakmayan Peder Athanasios ayağa kalktı ve ellerini  ıırttı. Onları odaya getiren keşiş kapıda belirdi ve yeniden kendisini takip etmelerini istedi.

Böylece mum ışığında, manastırın başka bir kısmına, doğu kanadına giderek ziyaretçilere ayrılmış, yegâne dekoru zemini kaplayan Fars halısı olan mütevazı, hatta kaba görünüşlü bir hücreye vardılar. Burada onlara yiyecek ikramı yapıldı ve sonra da    n   baş başa bıraktılar.

“Kendinizi nasıl hissediyorsunuz usta?” diye sordu Robin alçak bir sesle çünkü yüksek sesle konuşmaya cesaret edilemeyecek yerlerdi buralar.

“G  rd  klerimizden sonra ne kadar iyi olunabilirse, o kadar,” diye yanıtladı kaşları her daim  atık duran Andreas.

“Sizin de söylediğiniz gibi, tüm bunların bir açıklaması olmalı...”

“Benim tek düşündüğüm,” diye lafa karıştı Aalis, “şu sarışın iblislerden nihayet tamamen kurtulduğumuz ve bundan da şikâyetçi

olduğumu söyleyemem doğrusu! Külleri çöl rüzgârında savrulup dursun!”

Andreas gülümsedi.

“Çok haklısın ufaklık. Köylü bilgeliği diye buna denir.”

“Ben köylü değilim!”

“Hayır, ama ben öyleyim,” diye yanıtladı çırak.

Kendilerini zorlayarak da olsa gülüştüler çünkü bulundukları ufak odada hep beraber sakince oturabilmeleri bile onlar açısından bulunmaz nimetti ve anın tadını çıkarmak istiyorlardı.

“Aradığımızı burada bulacağımızı düşünüyor musunuz?” diye sordu Robin.

“Bilmiyorum. *Higumen* de çok gizemli çıktı...”

“En hafif tabiriyle!” diye yanıtladı çırak.

“Gnostik üstatların tarzı bu herhalde, hep gizemli konuşmalar, imalar... Muğlak bir yanıt vermedikleri zaman da genelde soruyu soruyla cevaplıyorlar! Bununla birlikte, sonuç olarak bizi içeriye kabul etti. Bizi gördüğüne hiç şaşırmamış gibiydi, hatta peşimizdeki *Mal'akk*'ı bile! Bana kalırsa buraya neden geldiğimizi biliyor. Bu nedenle Robin, doğru yerde olduğumuzu düşünüyorum. Kitabın burada olup olmadığına gelince, o tamamen başka bir olay!”

“Kitap kütüphanedeyse onu almamıza ya da en azından okumamıza izin verecek mi peki?”

“Umarım oğlum, umarım.”

Böylece gecenin geç saatlerine kadar alçak sesle sohbet edip iyi anılardan bahsedip kötü olanları akıllarından silmeye uğraştılar. Sonra farkında olmadan uykuya daldılar, manastırın derin sakinliği harap olmuş ruhlarına ilaç gibi gelmişti: mışıl mışıl uyudular.

Ertesi sabah Andreas, Robin ve Aalis burunlarını dışarı çıkardıklarında güneşe boğulan manastırın güne çoktan başladığını gördüler. Bahçede, kuyularda ve duvarlardaki tamirat işleriyle meşgul olan Bedevilerin çalışmasına izlediler, keşişler de bu sırada sabah ayini için kilisede bulunuyorlardı. Böylece üçlümüz de *bigumen*'i bulmak üzere caminin etrafından dolaşarak kiliseye yollandılar.

Vadiyi izleyen manastır surlarının aksine, doğuya bakan ve Başkalaşım diye anılan bazilikanın duvarları tamamen beyaza boyanmıştı. Kapısının üzerinde, tıpkı manastırın girişindeki gibi İbrahim, İshak, İlyas, Musa ve Zekeriya'nın kabartmaları yer alıyordu: "*Burası Hakkın kapısıdır ve içeri yalnızca iyi ahlaklılar girebilir.*" İçeri girdiler.

Üç neften oluşan bazilikanın, blok taştan oyulmuş on iki Korint sütununun üzerinde yükselen mavi renkli ve altın yıldızlarla bezeli tonozu kosmozu simgeliyordu. Sütunların her birine yılın bir ayını simgeleyen on iki azizin kabartması yapılmıştı ve sütunların içinde bu azizlere ait kutsal kalıntılar olduğu söylenirdi. Bazilikanın duvarlarını çevreleyen dokuz şapelden doğu kanadında bulunan ana şapel, doğal olarak, efsaneye göre tam orada bulunan Tükenmeyen Çalı'ya adanmıştı. Zemin ise siyah ve beyaz mermer mozaikle kaplıydı.

Doğu kiliselerine özgü şekilde baştan sona altınla dekore edilmiş kutsal mekân, seçkin ve detaylı işçilikleriyle göz dolduran bir dolu gümüş, kıvıltan altın eşya, buhurdanlık, şamdan, oymalı sandalye,

meşe kapılar ve Kudüs ayinlerinde büyük öneme sahip olan sayısız ikonayla doluydu. Burada bulunan gümüş takımların altmış deve yükü ettiği söylenirdi.

Kilisedeki en güzel eser ise, hiç kuşkusuz, altıncı yüzyılın sonlarında koro alanının tavanına yapılmış olan ve İsa'nın Başkalaşımı'nı konu alan mozaikti. Burada çerçeveli madalyonlar içinde İsa, Musa ve İlyas peygamberler resmedilmişti, onların ayaklarında ise üç havari Petrus, Yakup ve Yuhanna görülüyordu.

Mihrabın yakınında kabartmalı bir sandığın içinde Azize Katerina'nın kafatası bulunuyordu. *Higumen* ve cemaat papazları *Dikaios*¹¹⁰ Kardeş, *Skevophylax*¹¹¹ Kardeş, *Oikonomos*¹¹² Kardeş ile sekreteryaya ve kütüphaneden sorumlu papazlar sandığın önündeydiler.

Eczacı ile iki genç ayin bittiği sırada içeri girmişlerdi, *matutinos ymnos*'tan¹¹³ sonra Peder Athanasios "sabah terhisini", yani cemaatin keşişlerini tek tek kutsamaya yönelik olan duayı yerine getiriyordu. Yapılan ayindeki tüm hareketler ve sözcükler, kökeni Roma geleneğinden ve Konstantinopolis kilisesinden önemli derecede farklı olan Kudüs kilisesi geleneğine göre icra ediliyordu.

Ayin sonra erdiğinde Aalis ve Robin istavroz çıkardılar, Andreas ise tonozdaki yıldız bezemelerini hayranlıkla izliyordu.

Keşişlerin hepsi bazilikadan çıktıktan sonra *higumen* misafirlerinin yanına gelmek için nef boyunca ilerledi.

"İyi uyuyabildiniz mi sevgili misafirlerimiz?"

"Doğrusunu söylemek gerekirse aşırı iyi uyuduk," diye onayladı Andreas.

"Bunu çok şaşırtıcı bir olaymış gibi söylüyorsunuz!" diye takıldı Peder Athanasios.

"Badiresi bol bir akşam geçirdik..."

110 (Yun.) Adil.

111 (Yun.) Haznedar.

112 (Yun.) İdareci.

113 (Yun.) Sabah ilahisi.

“Bu manastır dinginliğin ve bilgeliğin yuvasıdır. Bin yıla yakındır Bedevilerin bile bunu bozamadıklarını hatırlatırım. Bizler, çöl ortasında Katolik Kilisesi’nin ruhani ve maddi hazinelerini taşıyan bir huzur kemeriyiz. Doğanın zorlukları bile huzurumuzu kaçıramaz. Belki duymuşsunuzdur, altı ay önce bölge çok şiddetli bir depremle sarsıldı. Duvarlarımız az hasar alsa da sapasağlam ayakta kalmayı başardı. Size söylediğim gibi, burada huzurunuzu kimse bozamaz.”

“Bizi önce reddedip neden sonra içeri kabul ettiniz?”

“O anda ölümcül bir tehlikeyle karşı karşıya değil miydiniz? Bu durum içimizdeki Hristiyan yardımseverliğini kabartmış olmalı!”

“İçimden bir ses bundan fazlası olduğunu söylüyor,” diye yanıtladı Andreas cesaretle, adamı konuşturmayı umuyordu.

“Amacınızın saflığına ikna oldum diyelim ve adanmışlıkla arayan herkesi evimizde misafir etmekten memnun oluruz.”

“Tepemize binen *Mal’akh*’ın varlığı mıydı sizi ikna eden acaba?”

“Sizi neden içeri kabul ettiğimi biraz daha sorarsanız, korkarım bu kararımın pişmanlık duymaya başlayacağım!” diye takıldı Peder şakacı bir tavırla.

Andreas da bunun üzerine, bu konuyu daha fazla kurcalamayacağını belirten bir baş işareti yapıp gülümsedi.

“Haydi bakalım, bazilikamız hakkında ne düşündüğünüzü bana anlatın!”

“Burası... gerçekten de eşsiz bir yer,” diye yanıtladı Andreas.

“Çok güzel,” diye düzeltti Aalis.

“Hayranlık verici,” diye ekledi Robin.

“Biz buraya Başkalaşım *catholikon*’u¹¹⁴ deriz. Bu manastır ilk başta, belki sizin de bildiğiniz gibi, inanışımızda çok önemli bir yere sahip olan Bakire Meryem’e adanmıştı. Bizim için Meryem *Theotokos*, yani “Tanrı’yı doğuran” demektir çünkü bazılarının yaptığı gibi İsa’nın insani ve tanrısal yanlarını ayrı şekilde değerlendirmeyiz. O bazıları, bir kadından dünyaya geldiği için İsa’nın Tanrı

114 Ortodoks manastırlarının ilk kilisesi.

olamayacağını iddia ederler. Biz ise bunun tam tersini savunuruz: İsa Tanrı'dır ve Meryem de Tanrı'nın annesidir."

"Aman dikkat edin de sizi sapkınlıkla suçlamasınlar!" diye alay etti Andreas.

"Bunu yaptılar zaten," diye yanıtladı *higumen*. "Ama bırakalım şimdi bunu... Dokuzuncu yüzyıldan beri manastırımız yalnızca Meryem'e değil, kutsal kalıntıları buraya yakın bir dağda keşfedilen ve şu anda burada korunan İskenderiyeli Azize Katerina'ya adanmış durumdadır. Bununla birlikte Bakire Meryem ile birlikte Musa ve İlyas'ı da onurlandırmayı sürdürüyoruz. Çünkü her iki peygamber de Sina Dağı'nda inzivaya çekilmiş ve Başkalaşım sırasında İsa'nın yanı başında belirmişlerdir. Böylece, bazilikamız Başkalaşım *catbolikon*'u olarak kutsanmıştır..."

"Pek güzel," dedi Andreas. "Ama bunları neden anlatıyorsunuz? Buraya hacca gelmediğimizi biliyorsunuz..."

"Eh, bana dün *Sbatirum lâ-mi'umma*'dan bahsettiğiniz için bunların da ilginizi çekebileceğini düşündüm."

"Neden?"

Peder Athanasios alışkanlık olduğu belli olan bir şekilde gülmüseddi.

"Başkalaşım, gnostiklerin pek sevdikleri bir İncil öyküsüdür Bay Saint-Loup!"

"Bilmiyordum."

"Neden sevdiklerini birazdan anlayacaksınız. Biz "başkalaşım" diyoruz ama doğru sözcük "metamorfoz" olmalı: İsa gerçek doğası olan tanrısallığını üç havarisine göstermek için metamorfoza uğramıştır. Hatırlayın: İsa bir dağa çıkmıştı, Sina Dağı değildi ama bu, Celile'deki Tabor Dağı'ydı. Yanında Petrus, Yakup ile Yuhanna bulunuyordu ve onlar için metamorfoza uğradı: yüzü değişti ve kıyafetleri parlak bir beyaza dönüştü. 'Yüzü güneş gibi parıldadı ve giysileri ışık gibi bembeyaz kesildi' der Aziz Matta. 'Yeryüzünde eşi benzerini göremeyeceğiniz bir beyazlık' diye ekler Aziz Markus da. Sonuç olarak, onlara gerçek kimliğini, yani tanrısallık

bir varlığını ve yeryüzündeki dünyaya ait olmadığını göstermiştir. Bazıları açısından bu eşsiz anda İsa, bu en sadık üç havarisine *gnosis*'i aktarmıştır ve büründüğü biçim de maddi varlığın alacağı hali belirtir ve Hristiyanlara kendi dirilişlerinin nasıl olacağını gösterir. Şimdi neden bahsettiğimi anlıyor musunuz?”

Andreas başını salladı.

“Bu olay esnasında,” diye devam etti *bigumen*. “İlyas ve Musa peygamberler mucizevi şekilde yanında belirmişlerdir, gerçek Tanrı'nın görünüp Ahit'i aktardığı ve insanları kurtarmak istediğini söylediği Musa, ki her şey onunla başlamıştır, ile İlyas peygamber. Onunla da her şey son bulmuştur çünkü Mesih'ten önce gelip onun gelişi için hazırlık yapması gerekmiştir. Ancak sizin açınızdan daha da ilginç olanı, her iki peygamberin de ölümlerinin gayet gizemli olmasıdır. Aslında kesin bir ölümden de söz etmek mümkün değil, daha çok bir 'sırta kadem basma' desek? Musa, Tanrı tarafından ele geçirilmiştir ve bir dağın tepesinde İsrail halkına vadedilen ülkeyi keşfetmiştir ve mezarı da asla bulunamamıştır. İlyas ise ateşten bir arabayla gökteki cennete yükselmiştir.”

“Şimdi siz bana, Tükenmeyen Çalı'nın bulunduğu Sina Dağı'na çıkan bu iki peygamberin gnostik olduğunu ve *gnosis*'e erişerek bu dünyayı terk ettiklerini mi söylemek istiyorsunuz? Hem de *Shatirum lâ-mi'umma*'yı okuyarak?”

“Ben size yalnızca İncil'den alıntı yaptım Bay Saint-Loup,” diye yanıtladı Peder Athanasios muzip bir tavırla.

“Siz de gnostisizmle ilgileniyor musunuz?” diye ısrar etti Andreas. “Bu akımın kilise tarafından gelmiş geçmiş en büyük sapkınlık olarak görüldüğünü sanıyordum?”

“Burası, bakın yine söylüyorum, bir huzur ve irfan yuvasıdır. Her tür gizemle ilgileniriz biz, hem de ayırım yapmadan. En büyük yalanlarda bile az da olsa hep bir doğruluk payı vardır. Burada sık sık ele aldığımız ve gnostik düşünceyle ilgi çekici biçimde benzerlikler gösteren sufizmden de uzun uzun bahsedebilirim size. Şunu dinleyin, sufilere göre, Hazreti Muhammed yalnızca yakınındaki

yoldaşlarıyla paylaştığı vahiyleri ezoterik olarak edinmiştir. Böylelikle sufiler, öğrenmenin gizli bir yöntemi olduğunu beyan ederler ve buna *ilm al bâtin* derler. Yüce Varlık'a ulaşmanın yolunun da dünyevi olandan uzaklaşmakla mümkün olduğunu savunurlar..."

"Gerçekten de gnostisizme benziyormuş," diye onayladı Andreas.

"Değil mi? Belki tüm bunların kökeninde gerçeklik payı vardır?"

"Olabilir. Dün size *Shatirum lâ-mi'umma*'nın burada olup olmadığını sorduğumda sorumu geçiştirdiniz..."

"Ah! Çünkü bu soruya yanıt veremem Bay Saint-Loup."

"Halbuki çok basit bir soru... Kitap burada mı, değil mi?"

"Sizin için burada olması mümkün."

"Tam bir gnostiğe yakışır cevap!" diye diklendi Andreas.

"Haydi ama! Kitabın özelliğini öğrenmişseniz, o halde sorunuza verebileceğim en iyi yanıtın bu olduğunu da bilmeniz gerekir."

"Kitabın özelliğini bildiğinize göre, varlığını yadsımıyorsunuz demek?"

"Yoksa beni tuzağa mı düşürmeye çalışıyorsunuz?" diye eğlendi *higumen*. "Kitabı şimdiye dek hiç görmemiş biri olarak, var olup olmadığını size söyleyemem. Ancak varlığından haberdarım. Açıkçası onun hakkında size verebileceğim tüm bilgi de bu! Uzatmayalım! Bu araştırma size ait ve onun üstesinden tek başınıza gelmelisiniz. Ben size yalnızca etrafı gezdireceğime dair söz verdim, haydi gidelim!"

Andreas hayal kırıklığını gizleyemiyordu ancak güleç yüzlü *higumen* bazilikanın kapısına giderken onun koluna girdi.

"Kilisemizi gördünüz, şimdi de size manastırın geri kalanını gezdireceğim."

Böylece onları kilise avlusuna götürdü, buradan, caminin yanı başında dikilen ve geri kalan yapılara tepeden bakan minarenin tüm ihtişamı belli oluyordu.

"Orada eskiden yemekhanemiz bulunuyordu. Onu camiye çevirdik, Halife El Hâkim'in savaşçıları ta uzaklardan görsünler ve böylece manastırımıza saldırmayı akıllarından geçirmesinler diye de yanına epey yüksek bir minare diktik!"

“Pek akıllıca,” diye geçiştirdi Andreas.

“Bu aynı zamanda hem bir saygı göstergesi hem de peygamber Muhammed’in inananlarıyla aramızdaki birlik ve barışı somutlaştıran bir gösterge. Camimizin içinde pek çok paha biçilmez hazine yer alıyor, ahşap oyma minberimizi Fatimi hanedanı veziri El-Efdâl Şehinşâh hediye etti örneğin. İsterseniz onu da gösterebilirim.”

Sonra ufak bir merdivenden inerek bazilikanın kuzeyinden dolaştılar ve bir biri ardına sıralanmış yapıların ortasında peder Athanasios onlara taş kemerle korunan sade bir kuyu gösterdi.

“Musa’nın Yetro’nun yedi kızıyla karşılaştığı kuyu bu ve cemaatimiz bugün hâlâ buradan su çekmeye devam ediyor. Manastırımızda daha pek çok kuyu var ve suyumuz hiç tükenmez, buraları için mucizevi denebilecek bir olaydır. Gelirken gördüğünüz gibi, bostanımızda bir deremiz bile var. Orası manastırın en sevdiğim yeridir ve meditasyon yapmak için sık sık uğrarım. Girişi yer altı tüneliyle mümkündür. Eğer isterseniz size orayı da gösterebilirim. Bostanımızdan çok çeşitli ürün alırız: sebze, limon, kayısı, elma... Çok hoş yerdir.”

Gezintilerini doğuya doğru sürdürdüler ve bazilikanın kuzey surları boyunca ilerleyerek duvara bitişik bir binaya ulaştılar.

“İşte burası da *skevophylakion*, yani bir başka deyişle manastırın hazinesi: burada antika ikonlar, kutsal emanetler, giysiler, çok kıymetli dinî eşyalar ve çoğu Konstantinopolis’ten gelme pek çok bezeli yazma var. İçerisini size yalnızca *skevophylax* kardeşimiz gezdirebilir, ama isterseniz, sizi kırmayacağından eminim.”

Sonrasında manastırın doğu surlarının dibinden yürüyerek, *higumen*’in önceki gün onları karşıladığı ufak binanın önünden geçtiler, ardından yemekhaneye yatakhanelerin oradan geçerek kütüphanenin girişine vardılar.

“Sizin de görebileceğiniz gibi, kütüphanemiz epey büyüktür, özellikle de böylesi bir yer için. Hristiyan dünyasının en eski kütüphanesi olduğunu biliyor muydunuz?”

“Kuşkusuz, bunu biliyoruz.”

“İskenderiye Kütüphanesi’nin yok edilmesinden sonra, ki o bizimkinden kat kat zengindi, hatta Aziz Benedikt’in Benedikten Tarikatı’nı kurduğu Monte Cassino’daki Roma Manastırı’ndakin-den bile.”

“Ve Aquinolu Thomas’ın yaşadığı,” diye araya girdi Andreas.

“Aynen. Bay Saint-Loup’nun bilmediği yok! Her ne kadar böyle duygular anlayışımıza ters olsa da kütüphanemiz manastırımızın gurur kaynaklarından biridir,” diye ekledi Peder Athanasios şakacı bir sesle.

“İçeriye girmek için sabırsızlandığımı söylememe gerek yoktur sanırım!” dedi heyecandan gözleri parıldaayan Andreas.

“Lütfen, içeri buyurun... Size manastırın her yerini gösterdiğime göre, canınızın istediği yerde dilediğiniz kadar gezmekte serbestsiniz, tabii burada çalışan kişilere saygı göstermeniz ve sessizliği bozmamanız koşuluyla. Kütüphaneci kardeşimiz ziyaretçi ağırlamaya her zaman hazırdır.”

“Teşekkür ederiz Peder *Higumen*.”

“Son olarak, size bir kuralı anımsatmam gerekiyor: Yaşamız gereği hiçbir ziyaretçi manastırımızda iki gecedен fazla konaklayamaz. Bu nedenle en geç yarın gece buradan ayrılmanız gerekiyor. Bu geleneğimizin hiçbir istisnası yoktur Bay Saint-Loup. Hem de hiç.”

“Anlıyorum. Ancak size sormam gereken son bir soru var.”

“Sizi dinliyorum.”

Böylece Andreas, konuşmalarının başından beri içini kemiren soruyu sordu:

“Biraz önce bir depremin bölgeyi vurduğunu ve surlarınızın altı aydır hasarlı olduğunu söylediniz...”

“Evet. Ayrıca yirmi beş şapelimizin üçü de hasar gördü ancak yapı ustası kardeşlerimizin onaramayacakları türden bir zarar değil bunlar, tabii Bedevilerden de yardım alıyoruz.”

“Hâlâ aklınızdaysa, bu depremin meydana geldiği tarihi bana tam olarak söyleyebilir misiniz?”

“Elbette! Nasıl unutabilirim ki?”

“Ocak ayının on birinde.”¹¹⁵

Andreas afalladı, uğradığı şok yüzüne yansıdı.

“Aslına bakarsanız, şimdi düşünüyorum da bu çok acayip,” dedi *higumen* karşısındaki adamın hissettiklerini fark etmemişçesine. “O gün 140 yılında Roma’daki on birinci papamız olan Aziz Hyginus’un yortusunu kutladığımız gündü. Kendisi Yunan asıllıdır.”

“Ne olmuş?” diye sordu Andreas, durumda hiçbir ilginç yan göremeyerek.

“Olan şu, Hyginus, Hristiyan gnostisizmini reddeden ilk papadır ve tarihin en büyük iki büyük gnostığı Mısırlı Valentinius ile Suriyeli Cerdon’u aforoz etmiştir... Sizin gibi gnostisizme tutkun biri için çarpıcı bir tesadüf değil de nedir?”

Peder Athanasios’un dudaklarındaki gülümsemeye bakan Andreas adamın onunla dalga mı geçtiğini, yoksa bu olayı eğlenceli mi bulduğunu çözemedi.

“Her neyse!” dedi. “İşim başımdan aşkın sevgili ziyaretçilerim! Huzur sizinle olsun!”

Adam selam verip sessizce uzaklaştı.

“Usta! Ne oldu?” diye sordu Robin, doğal olarak o, Eczacı’nın düştüğü sıkıntıyı fark etmişti.

“Ocak’ın on biri. O gün... Odanın boş olduğunu fark ettiğim ve aynı zamanda, evimde yaşayan kişinin sırta kadem bastığı gündü...”

“Sizce iki olay arasında bir bağlantı mı var?”

“Mantığım bunun bir tesadüf olduğunu söylüyor Robin. Ama son birkaç gündür mantığım fena halde sarsıldı ve neye inanacağımı bilemez hale geldim.”

Yüzü solan Andreas, Compostela’dan çıktıklarından beri gelmek için sabırsızlandığı kütüphaneye döndü.

115 Meraklı okurlarımıza, gerçekten de söz konusu depremin tarihte Azize Katerina Manastırı’nda yaşanan en şiddetli yer sarsıntısı olduğunu pek çok tarih kaynağının belirttiğini not düşelim.

“Haydi bakalım,” dedi i  geçirerek. “Belki de sorumuzun yanıtı bu duvarların arasında saklıdır.”

Böylece i lerindeki büyük umudun verdiği heyecanla Azize Katerina Manastırının kütüphanesine girdiler.

Burası uzunlamasına inşa edilmiş, manastırın güney surları boyunca uzanan iki kat yüksekliğinde bir binaydı. İçeride, duvarlar yerden tavana, her ebatta sayısız kitap ve üzeri etiketli tahta kutunun dizili olduğu raflarla kaplıydı. İki kat boyunca devam eden rafların üst kısımlarına, iskelelerin üzerinde yer alan ve yer değiştirebilen ahşap merdivenlerle ulaşıyordu. Kütüphanede bulunan eser çokluğu, Peder Athanasios'un da belirttiği gibi son derece etkileyici, hatta neredeyse boğucuydu. Kimisi dik, kimisi yatık duran yazmaların bazılarının ciltleri deriden, bazılarınınnsa gümüş yaldızlı tahtadandı. Muhtemelen çok daha değerli olanlar ise parmaklıklı nişlerin içinde korunuyordu. İçeride nereye bakılsa, kat kat yerleştirilmiş yazmalar, kitap sütunları ve kutu yığınları görülüyordu.

Masif taştan oyulmuş zarif sütunlar binayı boylu boyunca ikiye bölüyordu ve üzerlerine kuruluştan bu yana görev yapmış manastır *bigumen*'lerinin portreleri asılmıştı. Tavan kirişleri düz ve beyazdı, böylece okuma ve yazmaya adanmış mekanı daha aydınlık kılıyordu.

Binanın batı kanadındaki *scriptorium*'da, halihazırda üzerinde çalışılan eserler tahta sıraların üzerinde ve tüy kalemler, mürekkep hokkaları, boyalar, tanenler, zamklar, cetveller, sııklar, pergeller, divit kalemleri, çizgi çekmeye yarayan sivri uçlu metaller, resim fırçaları, bilek taşları, kitap ayraçlarının arasında büyük olasılıkla kendilerini kopyalayan kaligraf ve bezemeci keşişleri bekliyordu. Ufak taburelerin bazılarının üzerinde, her yere taşınabilen yazı tabletlerinden vardı.

Doğu kısmında ise kütüphaneci keşişin, elinde tüy kalemle üzeri yine yazmalar ve kitaplarla silme dolu, koyu renkli kocaman bir masanın ardında oturduğu görülüyordu. Kırk elli yaşlarındaki bu adam, diğer keşişler gibi sakallıydı ve üzerinde de aynı mavi tunik ile kafasında *kamilavkion*'dan taşıyordu.

"Ah! Siz, *bigumen*'in bahsettiği Fransızlarsınız, değil mi?" diye sordu, kahramanlarımız içeri girince.

Üçü de kafasını salladı.

"Eh! Dilinizi konuşabilmek ne büyük keyif!" dedi adam heyecanla. "*Floire ve Blancheflor Masalı*'nın¹¹⁶ ve *At Arabalı Şövalye*'nin¹¹⁷ dili!"

"Üstelik, aradan geçen yüz yılda dilimiz epey de gelişti," dedi Andreas gülümseyerek. "Bu eserlerden beri, betimledikleri kadın tiplemesi pek hoş olmasa da Guillaume de Lorris ve Jean de Meung tarafından *Gülün Romanı*, Philippe de Rémi tarafından *Jehan ve Sarışın*, Marie de France tarafından fabllar ve sonra bilinmeyen yazarlar tarafından *Partonopeus de Blois*, *San Greal Serüveni*, *Kral Arthur'nun Ölümü*, *Tilkinin Romanı* ve bir de *Rutebeuf* yazıldı. Ayrıca..."

"Hay aksi! Fena halde geri kalmışım, desenize! Ama yine de büyük keyif! Son yirmi yılda buraya gelenler epey azaldı ve Fransızları görmek benim için her zaman büyük zevktir!"

"Yine de muazzam bir kütüphaneniz var."

"Ben yalnızca onun geçici bekçisiyim bayım," diye yanıtladı keşiş mütevazı bir tavırla.

"Ne büyük ayrıcalık."

"Katılıyorum! Ah! Sizi içeride gezdirmemi ister miydiniz?"

"Minnettar kalırız!" diye yanıtladı Andreas coşkuyla.

"Harika! Harika! Bu duvarların arasında, bazılarından birçok kopya bulunan üç bin farklı eser var. Çoğu Yunanca ama Arapça, Süryanice, az sayıda İbranice, Aramice, Latince ve Farsça kitaplarımız da mevcut. Rulo halinde de sayısız yazmamız var. Bunların çoğu

116 1150 yılına ait, Fransızca dilinde kaleme alınmış ilk yazılı metinlerden olan, şiir biçimindeki masal. O dönemde yazı dili olarak daha çok Latince kullanılıyordu.

117 1170 yılında yazılmış Chrétien de Troyes'ya ait roman.

parşömenden tabii ama aynı zamanda, Asya'daki mucitlere borçlu olduğumuz ve Araplar sayesinde varlığını öğrendiğimiz kâğıttan olanlarına da sahibiz. Kâğıdın ne olduğunu bilir misiniz?"

"Kesinlikle!"

"Kâğıdı, keten veya kenevir liflerini sıvı emdirip, yumuşatarak yapıyorlar," diye açıkladı Keşiş, Andreas'ın yanıtını duymamışçasına. "Tam bir mucize!"

Kütüphaneci keşiş ayağa kalktı ve uzun salonda bulunan farklı rafları sınıflandırmalarına göre, ziyaretçilerine göstermeye başladı. Eserler konularına göre sıralanmıştı, bundan sonra biçimlerine ve son olarak da kütüphaneye geliş tarihlerine göre.

"Burada her şey okurlarımızı memnun etmek ve gerçeğe ışık tutmak amacıyla yapılır. Seneca, *De tranquillitate animi* adlı eserinde, bir kütüphanenin kullanıcının erişimine uygun olmasının gerektiğini söyler. Ancak aynı zamanda, gerçeğin, *auctoritas*'ın şaşmaz ve biricik sığınağı da olmalıdır. Konu sınıflandırmaları tabii ki Tanrı'dan iniş sırasına göre yapılmıştır. Böylece kütüphanemizde en üst raflarda, kesinlikle ilk *armarium*'a¹¹⁸ yerleştirilmesi gereken İncil yer alır çünkü o tüm bilgilerin üzerindedir."

Andreas'ın Keşiş'in bu sözlerine itiraz edip karşı çıkması beklenirdi elbette, ama yorumlarını kendine sakladı.

"Sıkça kullanılan eserler raflara ufak zincirlerle bağlıdır, parşömen ruloları ise etrafta gördüğünüz kutuların içindedir, kodeksler ise yatık olarak dururlar. Burada, ilk *armarium*'da, Eski ve Yeni Ahit'lerin elimizde bulunan tüm kopyalarını görebilirsiniz. Bunların en ünlüsü, dördüncü yüzyılda yazılmış olan *Codex Sinaiticus*'tur."

Kütüphaneci kemerinde taktığı anahtar halkasını eline alıp kilitli bir nişten özenli hareketlerle bir kodeks çıkardı, sonra eseri ziyaretçilerin görebilmesi için bir sıranın üzerine koydu. Adamın, kitaplarına gösterdiği sevgi insanın içini ısıtan cinstendi.

"O dönemde Latince ve Yunanca yazmalarda kullanılan *uncial* yazı stilinde kaleme alındığını görüyorsunuz, tirşesinin ve mürekke-

118 (Lat.) Dinî kitapların bulunduğu kitaplık. (ç. n.)

binin kalitesine de dikkatinizi çekerim. Bu sayede günümüze kadar bozulmadan ulaşabilmiştir. Bu kodeks, elli parçalık bir esere aittir ve Pamphiluslu Eusebius¹¹⁹ tarafından derlenmiştir, fakat benim bildiğim, yalnızca bu gördüğünüz kodeks günümüze ulaşabilmiştir.”

“Muazzam!”

Keşişin ardından, adamın coşkuyla verdiği bilgiler nedeniyle iki adımda bir durarak ilerlemeye devam ettiler.

“Burada gördüğünüz eserlerin büyük bölümü altıncı yüzyıldandır ve Aziz Sinalı Yuhanna’ya aittir. Kendisi, Azize Katerina’nın erkek kardeşlerinden biriydi ve Sina Dağı’na inzivaya çekilmek için manastıra gelmişti. Burada pek çok el yazmasının kopyasını çıkarmıştır. Alın, onun elinden çıkmış şu mezmura bakın. Ah! Onun el yazısını bin tanenin arasından tanırım!”

Onları kütüphanenin diğer tarafına götürdü ve kütüphanenin ikinci katını gösterdi.

“Eserlerimizin çoğu elbette dinîdir ancak Antik Yunan’dan pedagojik metinlerimiz ve *lexicon*’lar da bulunuyor. En yukarıda tıp eserleri var, çoğu Arapçadır. Ve şurada da seyyahnameler... Odanın sonundaki büyük dolapta ise, yine büyük bir arşiv var: mektuplar, hesap defterleri, çizelgeler ve bunun biri sayısız belge. Hepsini tek tek sayamam tabii!”

Sonra iki gence doğru döndü:

“Okumasını biliyor musunuz?”

“Evet,” diye yanıtladı hemen Robin, Aalis ise ağzını açmamıştı.

“Kitapları seviyorsundur umarım, değil mi?” diye sordu Keşiş yalnızca çırakla konuşarak, sanki Aalis hiç yokmuşçasına.

Robin koyun gibi başını salladı.

“Kitaplara saygı duymalıyız oğlum! Dikkat edersen, tapmalıyız demedim çünkü yalnızca Tanrı’ya tapılır, değil mi? Kitaplara ise tıpkı ikonalara yaptığımız gibi saygı duymalıyız. Kitaplar da ikonalar gibi, yalnızca kateşetik ve pedagojik değil, aynı zamanda

119 Dördüncü yüzyılda yaşamış olan Filistin’in Kayserya şehri piskoposu. yazar ve Hristiyan teolog.

tarihten bir parçadırlar, anlıyor musun? Sayfaları, yazıldıkları dönemin izini alıp saklar ve bu da çok önemlidir, çünkü insanlar ölür ama yazdıkları kalır. Kitap, insanları zaman ve mekândan bağımsız bir şekilde birbirine bağlayan evrensel bir destek, ruh arasında bir gemi ve karanlıkta bir ışıktır! Ah! Evet! Onlara saygı göstermelisin ya! Al, şuna bak mesela, eline alıp bakabilirsin.”

Robin çekinerek söyleneni yaptı ve keşişin başka bir nişten çıkardığı cildi aldı.

“Bunun adı *Codex Syriacus*. Sekiz yüzyıl kadar önce yazıldı. Nasıl da güzel olduğunu görebiliyor musun?”

“Görüyorum.”

“Kitaplara saygı göstermeli,” diye tekrarladı kütüphaneci Keşiş, görevinden beklenecek öğretmenvari bir tavırla. “İster kalitesiz, ister kaliteli papirüs üzerine yazılmış olsun, ister ölü doğmuş dana derisinden güzel bir cilde ya da oğlak derisinden kalitesiz bir cilde sahip olsun, ister rulo şeklinde, ister kodeks, isterse birbirine yapıştırılmış Pisagor’unki gibi ya da altın oranlı dikkörtgen şeklinde olsun, ister ikiye, dörde ya da sekize katlanmış olsun, üzerinde süslemeler, bezemeler, minyatürler olsun veya olmasın... Sonuç olarak, önemli olan taşıdıkları mesajdır, anlıyorsun ya, ve...”

“Peki şuradaki nedir?” diye lafa daldı Aalis, parmaklıklar ardında kilitli duran bir parşömeni işaret ederek. “O nedir?”

“Oh... İşte o,” diye yanıtladı kütüphaneci Keşiş, biraz hayal kırıklığına uğramış halde. “O bizim *Koruma Mektubumuz*. Tarihi olarak değil de daha çok politik anlamda önemlidir. Kütüphanemizdeki eserlerle bir ilgisi yoktur. Senelerdir *higumen*’e onu manastırın girişinde sergilememiz gerektiğini söyleyip duruyorum.”

“Neden?”

“Peygamber Muhammet’de ait bir el yazmasıdır... Gördüğünüz gibi kufi tarzda, ceylan derisi üzerine kaleme alınmıştır ve en altında bir el izi vardır. Onun yazma bilmeyen Peygamber’e ait olduğu söylenir. Muhammed’in manastırımıza dokunulmayacağına

dair verdiği güvencedir ve Arapçada ‘yükümlülük beyanı’ anlamına gelen ‘Ahidname’ adı verilir.”

Sonra sır veriyormuşçasına devam etti:

“Onun gerçek olup olmadığını bana sormayın derim... Tek söyleyebileceğim, tabii aramızda kalmak kaydıyla, bu yazı stilinin Nasturilere¹²⁰ ait olduğunu tanıdığımı sanıyorum. Bununla birlikte, size söylediğim gibi, politik açıdan paha biçilemez değerde.”

“Elbette öyledir,” diye eğlendi Andreas.

“Burada çok daha ilginç eserlerimiz var...”

Böylece kütüphaneci Keşiş onlara, sorumluluğu altındaki daha pek çok eseri gösterdi ve hepsi birlikte yorum çalışmalarına, azizlerin hayatlarına, antolojilere, ibadet kuralı derlemelerine, ayin kitaplarına, İncillere, *Aziz Dionysius Areopagita’nın Yazması*’na, *Nenizili Gregor’un Dini Öğütleri*’ne, aziz deyişlerine, oruç uygulaması önerilerine, teolojik makalelere, antik felsefe ya da metafizik üzerine denemelere baktılar. Kütüphane turu sona erdiğinde de kendilerini afallamış bir halde yeniden kütüphanecinin masasının önünde buldular.

“İşte,” dedi Keşiş sesi mutlulukla çınlayarak. “Böylece kütüphanemizi görmüş oldunuz!”

“Çok teşekkürler! Tek kelimeyle muhteşem.”

“Değil mi ya? Burada kaldığınız sürece istediğiniz kitabı alıp inceleyebilirsiniz. Benim gözetimim altında elbette. Bazı Avrupalı keşişlerin aksine, ben bilginin azınlığa mahsus olması gerektiğine inanmıyorum: kitaplar okunmak için yazılır ve ne zaman biri buraya gelip bir şeyler okusa, bundan mutluluk duyarım.”

“Bence de öyle,” diye lafa girdi Andreas ve arkasında duran iki genç hareketsiz kaldı. “Aslına bakarsanız, benim aradığım bir

120 428-431 yılları arasında İstanbul Patriği olan ve Hazreti İsa’nın insani kimliği ile tanrısal kimliğinin birbirinden ayrı olduğunu savunduğu için afaroze edilen Nestorius’un takipçilerinin kurduğu mezhep. Meryem’e “Tanrı’nın annesi” (Theotokos) denmesine karşı çıktığı ve Tanrı’nın doğurulamayacağını, doğurulmadığını belirttiği için bu tez, Azize Katerina Manastırı’ndaki keşişlerin inancıyla taban tabana zıttı...

kitap var ve birkaç yerde onun Azize Katerina Manastırı'nda bulunduğunu okumuştum.”

“Ah! Eğer manastırımızda bulunuyorsa bayım, bunu size hemen söyleyebilirim çünkü burada yalnızca adını değil, nerede durduğunu da bilmediğim hiçbir kitap yoktur! Nedir bu kitabın adı?” diye sordu keşiş, kendini kanıtlama hevesiyle.

Bu soruya yanıt vermesi büyük efor istiyormuş gibi, Andreas derin bir nefes aldı ve kitabın adını söyledi:

“*Shatirum lâ-mi'umma.*”

“Efendim?”

“*Shatirum lâ-mi'umma.*”

Kütüphaneci keşiş şaşkın bir ifadeye büründü, sonra kendisiyle dalga geçip geçmediğini anlayabilmek için uzun uzun Andreas’a baktı.

“Ciddi değilsiniz herhalde?” dedi sonunda ve tutumu tamamen değişti, suratı asılmıştı.

“Ne yazık ki son derece ciddiyim,” diye yanıtladı Eczacı.

“Haydi ama! Eğer öyle bir kitap var olsaydı, kesinlikle benim kütüphanemde yer alırdı!”

Andreas, kütüphaneci keşişin konuşmalarının başından beri ilk defa oradan sahiplenici bir üslupla bahsettiğini fark etmeden yapamadı.... Sanki kütüphanesine yönelik bir tehdit varmış da onu kıskançlıkla koruyormuş gibi davranıyordu.

“Kitabın burada olduğundan bahseden bir yazı okuduğumdan eminim,” diye mütevazı bir şekilde ısrar etti Andreas.

“Demek ki okuduklarınız yalanmış!” diye çıkıştı Keşiş.

“Anlıyorum... Ama kütüphanenizin bir yerinde başka bir adla bulunuyor olamaz mı? *Var Olmayanların Kitabı? Liber nihil? Ya da belki De nihilo?*”

“Size yok diyorum!”

Keşiş, birinin kendisini duyacağından korkuyormuş gibi, kütüphanenin girişine doğru kaçamak bir bakış fırlattı ve sonra diklendi:

“*Higumen*’in bu kitabı aradığınızdan haberi var mı? Bu nedenle mi buraya geldiniz?”

“Evet... Bize onu kütüphanede bulamayacağımızı söylemedi, aksini de söylemedi tabii.”

Ke    huzursuz ve memnuniyetsiz bir şekilde başını salladı.

“Ah! Peder Athanasios’un bu türden efsanelere karşı hep zaafı olmuştur zaten! Onu mazur görmek gerek. Buna karşın son derece eğitimi ve bilge bir ki  sidir. Fakat şu kitap... Neyse, isminin de belirttiği gibi,   yle bir kitap yok sevgili misafirlerimiz! Onun bir kopyasını bulursanız da sahte olacağından kuşku etmeyin derim. Benim kütüphanemde ise sahte eserlere yer yoktur!”

“Muhammed’in mektubu dışında tabii...”

Kendi tuzağına düşen kütüphaneci Ke    birkaç anlaşılmaz kelam homurdandıktan sonra çalışma masasının ardına geçti.

“Peki. Şimdi, izin verirseniz, bitirmem gereken bir çeviriyle ilgilenmeliyim... K  t  phanemden başka bir kitaba ihtiyaç duyarsanız bana söyleyin ama size bir konuda güvence verebilirim: aradığınız burada bulamayacaksınız. Hatta sırf burada değil, hiçbir yerde. Size iyi günler!”

Kahramanlarımız   a  kın bakışlarla birbirlerine baktılar, yıldınlık dolu bir andan sonra Andreas, gençlere kendisini takip etmelerini işaret etti.

“Birden nasıl da değişti! Sizce yalan mı söylüyor?”

“Ne yazık ki bende öyle bir izlenim yaratmadı!” diye homurdandı Andreas, üçü birlikte manastırın avlularından birinde yürürlerken. “Adam kitaplarıyla hiçbirini saklamayacak kadar gurur duyuyor, şu sözüm ona Muhammed’in yazdığı mektup bile, parmaklık arkasında tutulmasına rağmen gizli değil. Hayır, kitap onda olsaydı bize göstermemelik etmezdi bence. Bir düşünün, *schola gnosticos* üstatları kitabın Hazreti İsa’dan üç bin yıl önce, ilk demircilerin döneminde yazıldığını iddia ediyorlar. Buna göre, Tükenmeyen Çalı efsanesinden bile iki bin yıl öncesinde yazılmış olmalı yani!”

“O zamanlar parşömen var mıymış ki?”

“Hayır, ama papirüs vardı! Tabii Mezapotamya’da daha çok kil tablet üzerine yazıyorlardı ama o aptal kütüphaneci kâğıdın henüz yeni bir icat olduğunu sanıyor, halbuki kâğıt, parşömen-den bile önce icat edilmiştir! Mısırlılar, Hazreti İsa’dan üç bin yıl önce papirüs kullanıyorlardı! Bazı rulolar öylesine çok papirüsün birbirine eklenmesiyle oluşmuştur ki, aç aç bitmez! Neyse, sonuç olarak, kütüphanesinde o kitap yer alsaydı onunla bize gösteriş yapmaktan çekinmezdi. Elindeki en nadide kitap olurdu çünkü. Bu kadar sinirlenmesinin nedeni belki de kitaba sahip olmamasıdır. Kitap orada olamaz. Ya da olduğundan kendisinin bile haberi yok ama bunu pek olası görmüyorum.”

“İyi de nerede o zaman?”

Andreas düşündü.

“Bilmiyorum... Hazinededir belki? *Higumen* orada bazı el yazmalarının olduğunu söylemişti ve kütüphaneci dostumuza ayıp etmek gibi olmasın ama hazine genelde en değerli belgelerin saklandığı yerdir.”

“Haydi oraya gidelim!” dedi Aalis heyecanla.

“Haydi bakalım!”

Geniş adımlarla bazilikanın diğer tarafına geçtiler ve hazine binasında da *skevophylax* olarak adlandırılan ilgili keşiş tarafından sıcak bir şekilde karşılandılar. Keşiş onlara, *skevophylakion*’da saklanan paha biçilmez koleksiyonu gösterdi. Keşişlerin onları karşılayış şekli en azından bir konuda güvence veriyordu: burada, bu huzur yuvasında, kendilerini emniyette hissediyorlardı, manastırın duvarlarının ötesine geçmek zordu ama bir defa geçenler burada kardeş muamelesi görüyorlardı.

Keşiş, onlara göstermek için içlerinde Aziz İoannes Hrisostomos’un kafatasından ufak bir parça, Aziz Basile’in kol kemiklerinden biri, Nissalı Gregor’un alt çene kemiği ve kütüphaneci keşişin bahsettiği, münzevi gibi yaşamak için dağa çıkmış olan manastırın *higumen*’lerinden Sinalı Yuhanna’ya ait pek çok hatıra ile buna benzer başka kutsal emanetler bulunan kutsal emanet kasalarını açınca Robin heyecanını gizleyemedi. Andreas’a gelince, hazinenin elinde bulunan ikonalar daha çok ilgisini çekmiş gibi görünüyordu: Her ikisi de altıncı yüzyıldan kalma Aziz Petrus ve Pantokrator İsa ile on ikinci yüzyıla ait Beşaret’i konu alan bir diptik ve aynı dönemden kalma İsa’nın Başkalaşımı temalı bir ikona. Balmumuyla cilalanmış ve yapıldıkları dönem düşünüldüğünde son derece özenle hazırlandıkları görülen bu resimler, yalnızca basit temsiller değildi, sembollerle dolu teolojik mesajlardı aynı zamanda.

Hazinedeki el yazmalarına gelince, hepsi birbirinden eşsizdi elbette ama hiçbir dokuzuncu yüzyıldan geriye gitmiyordu. Böylece *Skevophylax* Kardeş turunu bitirince, üçlümüz *Sbatirum lâ-mi’umma* kitabını burada da bulamayacaklarını düşünmeye başlamıştı.

Bununla birlikte Eczacı, Keşiş'in yanıtı ne olursa olsun, en azından bazı ipuçları bulmak umuduyla sorusunu yöneltmeye karar verdi.

"Aklım karıştı sevgili misafirlerimiz... Bahsetmiş olduğunuz kitabı hiç duymadım," dedi Keşiş. "Kütüphaneye baktınız mı acaba?"

Andreas içini çekti, Keşiş'e teşekkür ettiler ve daha da yılmış halde *skevophylakion*'dan çıktılar.

"Usta, ben artık bu kitabın manastırda bulunduğundan şüphe etmeye başladım!"

"Sana gnostiklere yaraşan bir yanıtla, şüphe etmek ilerlemeye giden yoldur diyebilirdim ama açıkçası, ben de artık sabrımın sonuna yaklaşıyorum oğlum."

Buna karşılık Aalis nedensiz bir umutla dolmuş gibiydi:

"İzin vererseniz bir şey söyleyeceğim, söylediklerinizi yanlış hatırlamıyorsam, kitabın kütüphanede bulunabileceğini düşünen sizdiniz Andreas. Halbuki mezarın üzerindeki yazıda tam olarak böyle demiyordu, değil mi?"

Andreas anında kıza doğru döndü, yüzü aydınlanmış gibiydi.

"Vay canına! Çok haklısın! 'Kitap Tükenmeyen Çalı'nın içinde gizli!' Priscilliano'nun mezarında tam olarak böyle yazıyordu! Kitap aradığımız için onun şu ünlü kütüphanede durduğunu sanmıştım ama sonuçta cümlenin bize söylediği bu değildi! Her şeyden anlam çıkarmaya odaklanınca, insan gördüklerinin düz anlamını görme yetisini kaybediyor. Empedokles'ten alıntı yapan Aristoteles, her şeyi önce en basit haliyle algılamak gerektiğini boşuna söylememiş. Benim küçük Aalis'im, sen bir dâhisin, tam bir Aristocusun ya da daha doğrusu, tam bir peripatetiksins!"¹²¹

"Aslında bu daha çok sizin aptallığınızı gösteriyor," diye yanıtladı genç kız da şakacı bir tavırla.

121 Peripatetikler, Antik Yunanistan'da Aristoteles'in yorumcularına verilen isimdir. Aristoteles öğrencilerine genelde yürüyerek ders verirdi. Kelime de köken olarak. gezinmek fiilinden gelmektedir. Aynı zamanda bu sıfat. Andreas'ın da büyük sempati duyduğu. "dünyanın en eski mesleğini yapan" kadınları nitelemek için de kullanılırdı.

“Şansını fazla zorlama seni küçük edepsiz yoksa poponun derisini yüzüp kütüphaneci kardeş üzerine yazı yazsın diye parşömen haline getiririm ha!”

“Eminim ortaya çok kaliteli bir el yazması çıkardı,” diye lafa karıştı Robin de çaktırmadan.

“Tamam! Bu kadar saçmalık yeter, sanırım bu defa doğru iz üzerindeyiz! O zaman en basitten başlayalım: kitap çalının içinde gizli.”

“O kadar kolay değil usta çünkü çalı artık olması gereken yerde değil. İlk durduğu yerin üzerine manastır yapmak için onun yerini değiştirdiler.”

“ yle olsun! Onu aramak için iki yere bakmamız gerektiğini gösterir bu, bazilikanın mihrabının arkasındaki şapel ile yeri değiştirmiş olan çalı.”

“şapelden başlayalım!” diye önerdi Robin.

Böylece, yeniden bazilikanın i ine girdiler, karşlaştıkları keşişler, Roma Katoliği olmalarından dolayı onların, Fransız hacıların favorisi olan Azize Katerina’ya ya da Tükenmeyen  alı’ya adanmış olan şapellerde ibadet edeceklerini düşünmüş olmalıydılar. İkinci tahminleri isabetli olsa da kahramanlarımızın amacı ibadet etmek değildi elbette.

Binanın i  cephesinde yer alan şapele girmek için, orayı apsis-ten ayıran basamağı sessizce indiler. Hem dikkat çekmemek hem de etraftakileri rahatsız etmemek için geleneklere uygun olarak, Tanrı’nın Tükenmeyen  alı’ya yaklaşan Musa’dan istediği gibi, ayakkabılarını çıkardılar, sonra, şapeli ana salondan ayıran perdeleri usulca çektiler.

Bu kısım, manastırın en eski yapısıydı, bu yarım daire şeklindeki şapelde antik keşiş cemaatlerinin manastırın oluşturulmasından bile önce toplandığı söylenirdi. Zeminde pahalı Fars halıları serilmiş, duvarlar ise Arapların yapmasını çok iyi becerdiği mavi-beyaz k rolarla kaplanmıştı ve üzerlerinde sayısız ikona vardı.

Tükenmeyen Çalı'nın sönmeden yandığı yeri gösteren mihrap ise yarım daire şeklindeki odanın dibinde bulunuyordu. Dört sütun üzerinde yükselen yapının altında çalının alevlerini temsilen üç şamdan yanmaktaydı, keşişler burada ibadet ettikten sonra eğilip haç şekilleri işlenmiş gümüş plaka kaplı zemini öperlerdi. Mihra-
bın üzerindeki duvarda ise gün ışığını kısmen içeri alan ufak bir mazgal deliği vardı.

“Şimdi ne yapacağız? Nereye bakalım?” diye sordu Aalis odayı inceleyerek.

Etrafta içine kitap konabilecek hiçbir dolap ya da kutu görünmüyordu ve şapelin içinde gizli bir kısım olduğuna dair ipucu yoktu.

Andreas, hacıların yaptığı gibi nişin önünde diz çöktü ve yerde, duvarda, mihrabın altında gizli bir kapak olup olmadığına baktı fakat hiçbir şey bulamadı. Her zamanki gibi, vazgeçmeden önce uzun uzun araştırdı.

“Burada bir şey yok,” diye söylendi, hayal kırıklığına uğramış bir tavırla iki yoldaşına bakarak.

Gençler onun duygularını paylaşıyorlardı.

“O zaman geriye, dışarıdaki gerçek çalıya bakmak kalıyor,” dedi Robin sanki orada da aradıklarını bulamayacaklarını düşünüyormuşçasına.

“Evet... Ama oradan da pek umutlu değilim çocuklar. Öncelikle, o çalının hakiki olduğundan bile şüpheliyim, aradan iki bin yıldan uzun süre geçmiş, bostanla ilgilenenler ne derece usta bahçıvanlar olurlarsa olsunlar basit bir çalının o kadar uzun süre dayanacağını hiç sanmam...”

“Fakat o basit bir çalı değil usta!”

“Sen öyle diyorsan öyle olsun ama yine de bu şapel inşa edilirken yerinden kaldırılmış... kitabın hâlâ orada bulunması bana pek olanaklı gelmiyor! Ayrıca gidip çalının dibini kazmamız da pek hoş görünmeyecek. Ev sahiplerimizi kendimize düşman etme riski var.”

“Yine de gidip bakalım!” diye ısrar etti Aalis.

Yine de gittiler ama bu da boşaydı.

Etrafı ufak taşlarla çevrilmiş olan çalının hiçbir gizemli tarafı yoktu ve Andreas'ın ayağıyla çalının dibini kazması oradan geçmekte olan bir keşişi şaşırtmaktan başka sonuç vermedi.

Tüm bu nafile araştırmalarının sonuna geldiklerinde akşam olmak üzereydi ve kahramanlarımızın manastıra girerken yaşadıkları büyük heyecanın yerini muazzam bir başarısızlık duygusu almıştı.

“*Higumen* içeride bir şey bulacağımızı düşünmemize izin verecek bizimle dalgasını geçti!” diye patladı Eczacı, ufak hücrelerine girdiklerinde.

“Belki de doğru soruları sormadık,” dedi Robin.

“Lafı nasıl saptırdığını sen de gördün!” diye yanıtladı Andreas.

“Gidip onunla yeniden görüşelim! Tüm  ğrendiklerimizden sonra, belki bizi bu defa doğru yola yönlendirir...”

“Bunun bir faydası olacağını sanmıyorum.”

“Yine de deneyelim!” diye ısrar etti  ırac.

Ama Peder Athanasios'un kendilerini buyur ettiği ufak binaya gittiklerinde adamın Kahire'ye gitmek üzere manastırdan ayrıldığını ve birkaç haftadan önce geri dönmeyeceğini öğrendiler.

Onlar ise ertesini gün manastırdan ayrılmak zorundaydılar.

Azize Katerina Manastırı'nda geçirdikleri ikinci gece, ilki kadar güzel geçmedi çünkü üçüne de içinde bulundukları hayal kırıklığı ve endişenin ağırlığı çökmüştü. Ayrıca, ertesi gün oradan ayrılmak zorundaydılar. Onca yol gelmelerine rağmen aradıklarını bulamayacaklar mıydı? *Higumen* onlarla alay mı etmişti? Bağırılarına taş basıp Fransa'ya geri mi döneceklerdi?

Buna karşın, Andreas ertesi sabah iki genci uyandırdı, geceleyin aklına gelen ve kendisine biraz teselli veren yeni fikri onlara açıkladı:

"Manastırın kutsal konumu aslında tamamen varsayımsal," diye açıkladı. "Keşişler Tükenmeyen Çalı'nın bulunduğu yerin burası olduğunu iddia ediyorlar ama ruhban sınıfının ipiyle kuyuya inilmez! Belki de gerçek çalı, tabii öyle bir şey varsa, söyledikleri yerde değildi ve belki de onu yanlış yerde arıyorduk! Kim bilir, belki de Sina Dağı'nın tepesinde bir yerlerdedir? Ya da vadinin başka bir köşesinde! Ya da çok daha uzakta!"

"Bütün yarımadayı araştırarak halimiz yok herhalde!" diye yanıtladı Robin, gözü korkmuş bir halde.

"Hayır tabii ki ama kütüphaneye dönüp çalının bulunduğu gerçek yeri araştırabiliriz."

"Kütüphaneci Keşiş'le yeniden görüşmek istediğinize emin misiniz? Bizi dünkü kadar sıcak karşılayacağını pek sanmıyorum! Ayrıca, umduğunuz gibi kütüphanede çalının gerçek yerini gösteren bir belge olsa bile, onu bize göstereceğini mi sanıyorsunuz!"

“Adam ne kadar kibirli bir tip de olsa onun kütüphanedeki kitapların tamamını okuduğunu zannetmiyorum. Kitapların yazıldığı dillerin çoğunu bildiği bile şüpheli...”

“Siz biliyor musunuz peki?” diye alay etti Aalis.

“Hayır, ama en azından ben ne aradığımı biliyorum... Ayrıca denemekten zarar gelmez. Sonuçta, yapacak daha iyi bir i  imiz yok! Tabii sizin başka bir öneriniz varsa, bilemem.”

“Okuma bilmediğim için sanırım size orada pek faydam dokunmaz,” diye itiraf etti günü kız.

“O zaman, biz kitaplara bakarken sen de dikkat çekmeden manastırını ara  tırırsın,” diye önerdi Andreas.

“Araştırmak mı?”

“Evet! Gezin, etrafa bakın, yerleri incele! Gözden kaçırdığımız bir şey olup olmadığına bak...”

“Böylece beni ba  ınızdан savmı   olursunuz hem?”

“Aynen   yle.”

Genç kız omuzlarını silkti.

“   eride sizinle kapalı kalmaktansa gezerim daha iyi!”

“Kesinlikle.”

Böylece, sade bir ögle yemeğinin ardından birbirlerinden ayrıldılar. Aalis manastırın sokaklarında dolaşmaya ve kabul edildiğı binalara girip insanların yaptıklarını gözlemeye   ıktı. Andreas ile Robin de elbette kendilerini kötü bakışlarla karşılayan kütüphaneci keşişin yanına döndüler.

“  u olağ  n  st   kitapla ilgili daha fazla soru sormak için gelmediniz umarım...”

“Bunu nasıl yapabiliriz ki bize   yle bir kitabın var olmadığını söylemiştiniz?” diye yanıtladı Andreas muzip bir tavırla.

“Pek güzel! Bu durumda size nasıl yardımcı olabilirim?”

“  ey, çırağım ve ben manastırın tarihini konu alan çalışmalara göz atmak istiyoruz.”

Kütüphaneci yeniden kaşlarını çattı.

“Amacınız   u kitapla ilgili bilgi bulmak mı yoksa?”

“Sizi temin ederim öyle bir niyetimiz yok!” diye yanıtladı Eczacı. “Biz yalnızca çalının nasıl keşfedildiğini merak ediyoruz.”

“Hımmm,” dedi Keşiş kuşkulu bir tavırla. “Bunun nedenini öğrenebilir miyim?”

“Tabii... Bildiğiniz gibi,” diye doğaçlama yaptı Andreas, “Ben bir eczacıyım ve bu mucizevi bitki son derece ilgimi çekiyor.”

“Ondan bir ilaç yapmak niyetinde değilsiniz, değil mi?” diye sordu şaşırان keşiş.

Andreas bu düşüncenin saçmalığını belirtmek ister gibi güldü.

“Yok canım! Tabii ki öyle bir niyetim yok! Benim amacım o çalıyı değil, Tanrı esirgesin, çalının türünü incelemek ve şansım yardım ederse benzer çalılar bulmak. Onun bir eşi daha olmadığını farkındayım, bu nedenle benzer dedim. Belki bir çalışmada bölgedeki benzer türlerden bahsediyorlardır...”

“Pek sanmıyorum. O çalıyı diğerlerinden farklı kılan tanrısal kökeni zaten. Ama yine de ne bulabileceğime bir bakayım,” dedi Keşiş masasından kalkarak.

Böylece Keşiş kütüphanenin farklı dolaplarını karıştırdı, sonra çıkardığı çok sayıda cildi, onlara çok yakın oturmak istemediğinden olsa gerek, kendi masasından epey uzakta bulunan bir sıranın üzerine yığıdı. Sonra arşivden başka belgeler de çıkardı. Fransızlara karşı geliştirdiği ani antipatiye karşın Kütüphaneci, koleksiyonuyla caka satma fırsatını kaçıracak biri değildi, ayrıca kütüphanesine uğrayan ziyaretçi o kadar azdı ki bir işe yaradığını hissetmekten mutlu oluyordu.

“Alın, bakalım aradığınızı bulabilecek misiniz,” dedi.

Zamanlarının kısıtlı olduğunu çok iyi bilen Andreas ve Robin hemen hevesle araştırmaya koyuldular. Her biri kendi yanındaki kitap dizisine göz gezdiriyor, ilgi çekici bir bilgiye rastlayınca ötekine gösteriyordu.

Genelde Yunanca veya Latince olan araştırdıkları belgelerin, Hristiyanlığın ilk yıllarında Sina Dağı’nın konumu hakkında hararetli tartışmalara yer verdiğini fark ettiler. Erken dönem belgeler

kutsal çalının yerini, oraya pek uzak olmayan Serbal Dağı olarak belirtirken, başkaları da onun, Arabistan'da bulunan volkanik bir dağ olan Hala'l-Badr'da olduğunu iddia ediyordu. Fakat sonunda, sıra dışı bir çalının ve yukarılarda Musa'nın inzivaya çekildiği mağaranın benzerinin görüldüğünü doğrulayan kilise, kutsal yeri saptadığını ilan etmişti. Kilisenin teyit amaçlı kullandığı üçüncü kanıt Andreas'ın ilgisini fena halde uyandırdı: bölge, çok sık meydana gelen depremlerle tanınıyordu... Mısır'dan Çıkış kitabında da, Tanrı'nın belirdiği anda dağda meydana gelen böylesi bir deprem olduğu açıkça yazıyordu:

"Sina Dağı'nın her yanından duman tütüyordu. Çünkü RAB dağın üstüne ateş içinde inmişti. Dağdan ocak dumanı gibi duman çıkıyor, bütün dağ şiddetle sarsılıyordu." Eczacı bulgusunu çırağıyla paylaştı.

"Ne olmuş? Yoksa siz de burada meydana gelen her depremin ardında..."

"Artık neye inanacağımı ben de şaşırdım oğlum! Yalnızca bunca tesadüfün bir araya gelmesi dikkatimi çekti. Bununla birlikte, kilisenin İncil'de bahsi geçen Sina Dağı'nın yerinin burası olduğunu iddia etmek için öne sürdüğü tezlerin epey zayıf olduğunu düşünüyorum... Tarihsel bir dayanağı yok denecek kadar az."

Robin başını salladı ve yeniden araştırmaya koyuldular.

Uzun süre geçtikten sonra Andreas önündeki belge yığınının sonuna geldi, henüz ikna edici hiçbir bilgiye ulaşamamıştı. Ancak aniden aklına, belki çalının yeri hakkında daha fazla bilgiye ulaşmasını sağlamayacak ama temel bir bilgi vermesi muhtemel bir fikir geldi. Kendi kitap yığınının gömülmüş olan Robin'in yanından kalkıp salonun diğer ucundaki Keşiş'i görmeye gitti.

"Özür dilerim kütüphaneci kardeş ama manastırınızı ziyaret eden hacıların kayıtlarını tutuyor musunuz?"

"Elbette!" diye yanıtladı Keşiş, nihayet eski güler yüzüne kavuşmuştu. "Her ziyaretçiden ismini ve anı niyetine birkaç kelime yazmasını isteriz. Tabii yazmasını biliyorsa."

"Kayıtları incelemem mümkün mü?"

“Tabii ki! *Higumen* bana sizin hacı olmadığınızı söylemişti ama sizin için bir istisna yapıp defteri imzalamanıza izin verebilirim.”

“Ne kadar nazıksınız.”

Kütüphaneci keşiş tekrar masasından kalktı ve arşiv bölümünde tutulan kayıt defterini bulmaya gitti.

“Yalnızca tek cilt mi?” diye sordu Andreas şaşırarak.

“Ah! Evet! Ziyaretçi akınına uğradığımızı söyleyemem. Bazen tek kişi ağırlamadan altı ay geçirdiğimiz olur.”

Eczacı kayıt defterini bir sıranın üzerine koydu ve sayfaları karıştırmaya başladı.

On birinci yüzyıldan geriye gitmiyordu ancak yine de epey bilgilendiriciydi: Çoğu Fransız, İtalyan, İspanyol ve İngiliz olan tüm gezginlerin geliş tarihi, geldikleri ve gittikleri yerler belirtilmişti, hatta bazıları birkaç kelime bile karalamıştı.

Andreas gelişigüzel seçtiği pek çoğunu okudu.

“Robert de Boyeus, Fransız tüccar, Mısır’dan gelmekte olup Lübnan Dağı, Konstantinopolis ve Pers topraklarına gidecek, 1134 yılının Nisan ayının yirmi birinci günü.”

Sonra, daha aşağıda Kastilya dilinde:

“1148 yılının Eylül ayının dokuzuncu günü, Toledo’dan Simón Ruiz ile Cáceres’ten Jose Vázquez.”

Onun da altında:

“Üstat Hubert de Lille, Fransız kâtip, 1189 yılının Mayıs ayının yedinci gününde bu mucizevi ülkeyi gezmeye geldi. Amacı Musa’nın adımlarını takip edip dağa tırmanmaktır ancak onca yorgunluğun üzerine çölde içtiği kötü su yüzünden hastalandı ve gücü yerine gelinceye dek manastırı terk edemeyecek.”

Birkaç sayfa sonra, İngilizce:

“Burada çok hoş karşılandım ve Musa’ya gönderildiği söylenen emirlerin toplandığı Dekolog’u okudum. Thomas D. Noton, Londra, 1225 yılının Mart ayının on üçüncü günü.”

Daha fazla zaman kaybetmek istemeyen Andreas, ilgisini çeken kısmı bulmak için sayfaları hızla çevirmeye başladı: Burgos’taki acayip görüşmeleri sırasında Juan Hernández Manau, Compostela’da Andreas’ın yanında çıraklık ettiği ve hafızasından silinen kişinin eczanesini çırağına emanet ederek Ocak 1297’de birden yolculuğa çıktığını söylemişti. Eğer durum Andreas’ın düşündüğü gibiyse, bu kişi kitabı aramak için 1297 yılının Mart ayları civarında manastıra gelmiş olmalıydı.

Gerçekten de kayıt defterini güzelce karıştırınca, Eczacı öngördüğü şeyi buldu (“umduğunu” demeye dilimiz varmıyor): biri 1297 Şubat’ına diğeri de aynı yılın Mayıs ayına ait iki imzanın arasında kocaman bir boşluk vardı. Eskiden yazıyla dolu olduğu anlaşılan bir boşluktu bu.

Andreas hemen çırağını çağırdı:

“Bak! Tıpkı Étampes’taki misafirhanenin kayıt defterindeki gibi!”

“Bir kanıt daha!” dedi Robin, büyülenmiş gibi.

“Evet... Şuna bak, burada başka boşluklar da var! İlki 1044 yılında ve ikincisi de 1127 yılında. Defterde bunun gibi pek çok boşluk olduğundan eminim.”

“Her boşluk buraya gelmiş ve kitabı okuyarak sırra kadem basmış bir insanı mı temsil ediyor?”

“Anlaşıldığı kadarıyla öyle, değil mi? İnanılmaz! Ancak bunların hiçbirisi bize şu lanet çalının yeri hakkında fikir vermiyor. Sen bir şeyler bulabildin mi bari?”

“Hayır usta. Elimdeki kitapların hepsine baktım ama ne çalının yeri ne tarihini tam olarak belirten bir belgeye rastladım.”

Eczacı hayal kırıklığıyla yüzünü buruşturdu.

Eline bir t y kalem olarak, defterin üzerinde kayıt bulunan son sayfasını a tı ve kendi kısa metnini yazdı:

“1313 yılının Temmuz ayının yedinci gününde Parisli eczacı Andreas Saint-Loup,  ırağı Robin Meissonnier ve B ziers’den Aalis Nouet, Sina Sağı i in değıl, özel bir mesele yüzünden manastıra geldiler.”

Dudaklarına gülümsemeye benzer bir ifadeyle imzasını attı ve kayıt defterini kütüphaneci Keşiş’e teslim etti.

“Belgelerde aradığınız şeyi bulabildiniz mi bari?” diye sordu keşiş.

“Pek çok şey bulduk,” diye yanıtladı kibarca Andreas, “Ama tam olarak aradığımızı değıl.”

“Anlıyorum... D n sizin hakkınızda yanılmış olduğumu fark ettim, yazılı olana gösterdiğiniz aşkın yanında, kararlılığınız da sizi yüceltiyor. Ben de biraz düşünme fırsatı buldum, belki ilginizi çekebilecek bir şey gösterebilirim size. Beni takip edin.”

Manastırın taştan bir labirenti andıran geçitlerinde pek çok tur atan Aalis sonunda yorgunluk belirtileri göstermeye başladı, aslında manastırın sakin ambiyansında yaptığı bu gezinti, düşünceleriyle baş başa kalmasını sağlamıştı. Andreas'ın peşine takıldığından beri bir koşuşturma içindeydi ve uzun zamandır buna hiç fırsatı olmamıştı.

Böylece orada bulunma nedenlerini gözden geçirdi, gerçekte onu pek ilgilendirmeyen bu maceraya atılmayı böylesi bir kararlılıkla istemesinin altında yatan nedenleri bulmaya çalıştı. Bundan sonra ne yapacağı, gelecekteki yaşamından bekledikleri ve özellikle de iki yol arkadaşı üzerine düşündü. Çünkü o gün için dünyada aile olarak bildiği, gerçekten tanıdığını ve kendisini tanıdıklarını düşündüğü yalnızca bu iki kişi vardı. Luc ve Marie'yi Cazo'daki ufak köylerinde ziyaret edeceğine söz vermişti, artık Andreas ve Robin'le Fransa'ya geri dönüp Paris'e gitme olanağı da vardı. Paris'e!

İçine yaptığı bu yolculuk ya da belki de ibadet ortamının sağladığı dinginlik o zamana dek sağlıklı düşünemediği konularda kafasının netleşmesine yaramıştı: Andreas'a beslediği duygular fena halde gülünçtü ve yanlıştı.

Gülünçtü çünkü Eczacı'nın da söylediği gibi, asla karşılık bulamayacaktı, karşılıksız aşk romanlara çok yakışsa da gerçek hayatta mutluluk getirmezdi.

Yanlıştı çünkü kendini kaybettiği bu macera esnasında, kalbini ve gözlerini dünyanın geri kalanına kapatmıştı. Bunu yaparak da gözü aradığı kitaptan başkasını görmeyen Andreas'a benzer hale

gelmişti. Böylece üç kişiden oluşan minik grupları, kendi kuyruğunu yiyen üç yılan misali, lanetli ve acınası gülünçlükte bir baleye dönmüştü: Aalis'i seven ama karşılık alamadığı için kahrolan Robin, Andreas'ı sevdiğini sandığı için Robin'e yüz vermeyen ama yine karşılık göremediği için üzülen Aalis ve Andreas... asla bulamayacağını bildiği halde peşinden koşturup durduğu hayalet dışında hiç kimseyi sevmeyen Andreas.

Böyle bir şeydir işte Aşk. Aşkı büyük harfle başlatarak, bazı ressamların ok ve yayla onu kişileştirmeleri gibi biz de ona biraz amaç kazandırmak istedik. Ama okurlarımız bu imajın şiirsellikten öteye gitmediğinden şüphelenebilirler çünkü aşk gerçekte ne kanatlara ne oklara ne de en ufak bir amaca sahiptir. Aşk, bizi tek başına kalmamak için bir olma, bir başkasının ruhu ve bedeniyle bütünleşme arzusuna sokan, o son derece belirsiz duyguyu niteleyen sözcüktür sadece. Bu duygu içimizde sürdükçe onu bu isimle anmayı da devam ettiririz çünkü aşkın geçici olduğunu söylemek alçak gönüllülüğe yakışmaz, sonunda da en iyi olasılıkla şefkate, en kötü olasılıkla da düşmanlığa dönüşür. Aşk böyledir işte. Bu üç sersemin sergilediği aşk oyununa da bir komediye güler gibi gülüyoruz.

Böylece Aalis ilk defa kendine sordu: Eczacı'ya karşı hissettikleri aşk mıydı, yoksa Zacharias'a karşı duyduğunu andıran ve aslında bir kızın babasına karşı beslediğine yakın bir duygu muydu?

İşte o noktada, eski manastırın sessizliği ve huzurunun ortasında, sanki kalbi ve gözleri yeniden açıldı ve karşısında bir yüz belirdi, Robin'in yüzüydü bu. Robin Meissonnier'nin.

Genç kız kendini bir anda, utanca benzer korkunç bir pişmanlığın koynunda buldu ve çok geç kalmış olmaktan deli gibi korktu. Çünkü artık her şeyi büyük bir netlikle görüyordu, çırağın kalbinde daha önce kimsede görmediği bir saflık ve iyilik vardı fakat o bu özelliklere hak ettiği değeri vermeyi bilememişti. Andreas'ın aksine, genç adam insanlığını bir alaycılık, bir eleştiri maskesi arkasına saklama gereksinimi duymuyordu çünkü içindeki insaniyet

kimseden doğrulama beklemiyordu, öylesine saf ve dürüsttü ki hiçbir art niyetle hareket etmesine gerek yoktu. Robin tüm temiz yürekliliğiyle iyiydi.

Sonra, iyisiyle kötüsüyle onunla birlikte geçirdiği zamanları ve genç adamın kendisine yolladığı tüm o işaretleri düşündü. Her zaman ölçülü olan davranışlarına karşılık, kendi ilgisizliğinin onu ne kadar üzmüş olabileceğini düşündü. Üstelik genç adam bir defa bile başına kakmamıştı bunu. Sonra genç kız ne kadar aptallık etmiş olduğunu düşündü çünkü o da Robin'i seviyordu.

O ufak kızıl kafasını, sakarlıklarını seviyordu, utangaçlığını ve onun altında yatan cesareti seviyordu. Şu yaşlı huysuz Andreas'ı ve baş belası Aalis'i yorulmadan çekerek her gün kanıtladığı direncini seviyordu. Hareketlerindeki ve sesindeki yumuşaklığı, saçlarını okşayan ellerini, gözlerini, bakışlarını seviyordu. Onu seviyordu.

Uzun süredir bastırdığı duygularının birdenbire farkına vardığı bu gerçekliği ve netliği, genç kızı yıldırım çarpmış bir ağaç gibi allak bullak etmişti, bu şiddetli darbe hem kurtarıcı hem özgürleştirici hem sarhoş edici hem de korku vericiydi. Bir an önce harekete geçmeli ve hırpaladıklarını tamir etmeliydi.

Böylece ani bir çılgınlığa kapılan Aalis koşarak kaldıkları ufak hücreye gitti, heybesinden Luc'ün aletlerini aldı ve dilinden anlayan bir keşiş bulup bostanlara giden yolu sordu.

Kemerindeki anahtar halkasını eline alan Kütüphaneci Keşiş salonu geçti ve en değerli eserlerin saklandığı ufak bir nişin kilidini açtı. Buradan çok eski olduğu anlaşılan parşömene yazılmış bir kodeks çıkardı ve nazik hareketlerle bir sıranın üzerine koydu.

“Bu kodeks son derece değerlidir,” diye açıkladı ciddi ve derinden gelen bir sesle. “Bu nedenle onu son derece dikkatli bir şekilde tutmanızı rica ediyorum. Bu el yazması, beşinci yüzyılın başında kaleme alınan *l'Itinerarium Egeriae*¹²² adlı eserin benim bildiğim tek kopyasıdır. Bundan iki yüz yıl kadar önce Monte Cassino Manastırı’ndan gelen bir yazman tarafından kopya edilmiştir. Yazarının adın sayfalarda geçmiyor ama buraya gelip inceleme yapan tarihçiler sayesinde onun kim olduğunu biliyoruz: 380 yılında Kutsal Topraklar’a hac yolculuğu etmiş Egeria adındaki Galiçyalı, eğitilmiş bir kadına ait ve Konstantinopolis’te Latince olarak kaleme alınmış. Bölgeye ve çalıya dair, manastır kurulmadan önce pek çok bilgi verildiğini göreceksiniz.”

“Çok teşekkür ederim kütüphaneci kardeş!”

Keşiş başını salladı ve çalışma masasına döndü.

Andreas gülümseyerek çırağını çağırdı, tam da bunun gibi bir belge arıyordu işte. Manastırın kuruluşundan, ve doğal olarak çalının başka yere taşınmasından, öncesine dayanıyordu ve az bir şansla yazarın, çalının orijinal yeriyle ilgili bilgi vermesi mümkündü.

122 Bu el yazması günümüzde kayıptır, varlığına dair elimizde bulunan tek ipucu da on birinci yüzyılda yapılmış olan kopyasından kalan birkaç bölümdür.

Böylece ikisi bir arada çılgın bir halde, Sina Dağı'na yapılan ziyareti anlatan yolculuk güncesinin ilk bölümlerini karıştırdılar. Egeria, o dönemde sayıları bir hayli fazla olan Doğu manastırlarında yaptığı konaklamaları anlatıyordu. Manastırın yapımından çok öncelerinde bile keşişlerin buluşma yeri olan Sina Dağı'na pek çok bölüm ayırmıştı. İlgili bölüm, şu cümlelerle başlıyordu:

“Interea ambulantes peruenimus ad quendam locum, ubi se tamen montes illi, inter quos ibamus, aperiebant et faciebant uallem infinitam, ingens, planissima et ualde pulchram, et trans uallem apparebat mons sanctus Dei Syna.”¹²³

Devamındaki sayfada tükenmeyen çalıdan bahsediliyordu:

“Haec ergo uallis ipsa est, in cuius capite ille locus est, ubi sanctus Moyses cum pasceret pecora soceri sui, iterum locutus est ei Deus de rubo in igne.”¹²⁴

Andreas büyük bir coşkuyla çırağının kolunu dürttü. Bu el yazması şimdiden bir bilgi sağlamıştı, çalı, manastırın yapılışından bir yüzyıl önceye dek oradaydı. Ancak metinde çalının yerini belirten herhangi bir açıklama yoktu, yalnızca vadinin “tepesinde” olduğu belirtilmişti...

Dip dibe durarak, parmaklarının ucuyla takip ettikleri satırları tutkulu bir şekilde okumayı sürdürdüler. Egeria daha sonra dağa çıkışından bahsediyordu, sekiz sayfa ileride de Tükenmeyen Çalı'ya koskoca bir bölüm ayırmıştı!

123 (Lat.) Böylece, aralarında yürüyerek yolculuk ettiğimiz dağların açılarak kocaman, düz sayılabilecek ve inanılmaz derecede güzel bir vadi şeklini aldığı bir alana vardık. Vadinin yukarısında, Tann'nın kutsal dağı Sina görölüyordu.

124 (Lat.) Burası, Hazreti Musa'nın vadinin tepesinde kayınpederinin sürüsünü otlatığı ve Tann'nın Tükenmeyen Çalı'dan ona iki defa bahsettiği yer.

Andreas bir sevinç çılgılığı atınca salonun diğer köşesinden, kütüphaneci keşişin bezgin bir tavırla iç çektiği duyuldu. Az önce okuduğu cümleden, onca zamandır öğrenmeyi arzuladıkları yanıtı almıştı!

“Hic est autem rubus, quem superius dixi, de quo locutus est Dominus Moysi in igne, qui est in eo loco, ubi monasteria¹²⁵ sunt plurima et ecclesia in capite uallis ipsius. Ante ipsam autem ecclesiam hortus est gratissimus habens aquam optimam abundantem, in quo horto ipse rubus est.”¹²⁶

“Bahçe!” dedi Andreas alçak bir sesle. “Daha önce nasıl oldu da düşünemedik? *In quo horto ipse rubus est!* Çalı dediğin bahçede bulunmayacak da nerede bulunacak?”

“Haydi, gidelim!” diye yanıtladı Robin. Ustası kadar heyecanlanmıştı.

Sabırsızlıklarını olabildiğince gizlemeye çalışıp hep bir ağızdan teşekkür ederek kodeksi kütüphaneci keşişe teslim ettiler, şaşırان adam yan yana hızlı adımlarla uzaklaşan ikilinin ardından bakakaldı.

“Aalis!” dedi birden Robin, dışarı çıktıklarında. “Önce gidip Aalis’i bulmalıyız. Onsuz gidemeyiz.”

“Evet, haklısın oğlum. Ama nerede acaba o küçük rüzgârgülü?”

Aynı soruyu sordukları üçüncü keşiş onlara genç kızın bostanda olduğunu söyledi. Andreas ile Robin şaşkınlıkla birbirlerine baktılar: Yoksa onlardan önce anlamış mıydı?

“O küçük beni hep şaşırtıyor,” diye mırıldandı Eczacı.

125 (Lat.) Burada geçen ve *monasterium*’un çoğulu olan *monasteria* kelimesi (Yunanca *monastêrion*’tan gelir) bugünkü algıladığımız anlamda değil, Hristiyanlığın ilk dönemlerinde keşişlerin yaşadığı kişisel “hücreler” anlamındadır.

126 (Lat.) Daha önce de bahsetmiş olduğum, Tann’ın Musa’ya bahsettiği ateşler içindeki çalır bu ve vadinin tepesinde, pek çok hücrenin ve bir şapelin yanbaşıında bulunuyor. Şapelin bahçesinde son derece gür akan, muhteşem bir dere var ve Çalı da işte bu bahçede yer alıyor.

Robin yalnızca gülümsedi.

“Bizi oraya götürebilir misiniz?”

“Elbette ancak bugün gün batımından önce manastırı terk etmeniz gerektiğini hatırlatmak isterim, kuralımız değişmezdir.”

“*Higumen*’e söz verdik zaten,” diye onayladı Andreas.

Böylece, keşiş onları manastırın kuzeyinde bulunan binaya doğru götürdü, binanın ufak demirden kapısını anahtarıyla a tı, sonra ellerine bir yağ kandili tutuşturdu:

“Yer altı geçidini takip edince bahçelere varacaksınız. Gün batımından önce içeri kabul edildiğiniz duvarın önünde olmalısınız. İyi gezmeler!”

Gittik   heyecanlanan iki yoldaş, birbirlerinin peşi sıra hafif eğimli koridora girdiler ve kandilin yardımıyla geniş adımlar atarak hızla ilerlediler.

“Yine bir yer altı geçidi!” diye belirtmeden edemedi Andreas.

Az sonra, diğer tarafında bulunan bahçeye çıktıklarında kendilerini o dünyaya ait değilmiş gibi görünen muhteşem bir vahanın ortasında buldular.

Kuru taşlardan örülmüş   tlerle   vrelenmiş olan bostan, birbiri ardına uzanan birçok bah eden oluşuyordu. Bunların i ine kusursuz bir düzenle zeytin, armut, limon, portakal ağaçları ve   z  m bağları dikilmişti. Capcanlı renklere sahip bitkilerin arasından yürüyen Andreas ile Robin’in i i, keşişler tarafından d  hiyane biçimde düzenlenmiş olan sulama sistemi ve bah eden geçen dere sayesinde inanılmaz bir tazelik hissiyle dolmuştu. Bu   rak dağların ortasından   kiveren suyun yersizliği kadar ağaçların muhteşem görüntü ve kokusu da insanı büyülüyordu.

Huzur ve dinginlik duygularıyla dolup taşan iki adam konuşmadan, kah ağaçların birinden kopardıkları bir meyveyi   ğneyerek, k  h Mezapotamya’ya özgü yuvarlak şamfistiklerinden toplayarak yürüdüler.

Keşişlerin burada yüzyıllardır sürdürdükleri çalışma gerçekten hayranlık uyandırıcıydı: Ta Mısır’dan, Nil Nehri kıyısından

alınarak deve sırtında buraya taşınan inanılmaz miktardaki bostan toprağını büyük bir sabırla granit kayaların üzerine dökmüşler ve ağaçların köklerini besleyecek derinliğe ulaştırmışlardı. İklimin sertliğine karşın, her gün toprakla ilgilenerek ağaçları yetiştirip yaşatmışlardı. Sonrasında da bu ağaçlardan, Kahire pazarlarında satıp hayatlarını devam ettirecek miktarda ürün elde etmeyi başarmışlardı. Bağlardaki üzümlerden de kaliteli şaraplar üretiyorlardı.

“Aalis’i göremiyorum,” dedi sonunda Robin uzun bir sessizliğin ardından, endişeli tınlayan bir sesle.

“Orada bir bina var,” diyerek parmağıyla ilerideki mezarlığı işaret ederek. Orayı vadiye ilk geldikleri gün fark etmişlerdi. “Gidip bakalım.”

Bir taraçadan diğerine atlayarak epey ilerledikten sonra, bu ciddi görünümlü, hiç penceresi olmayan ve masif bir kayaya benzeyen, dikdörtgen şeklindeki granit binanın önüne vardılar.

“Burası da ne böyle?” diye sordu Robin.

“Burası bir ölümler evi,” dedi Andreas. “Kütüphanede burası hakkında birkaç satır okumuştum.”

“Sizce Aalis içeride mi?”

“Ondan her şey beklenir. Girip bakalım!”

Bu koca yer altı mezarının merkezine ulaşabilmek için merdivenden inmek gerekiyordu çünkü bina yerin içine gömülüydü. İçerideki hava dışarıdakine oranla çok daha serindi ve iç karartıcı ortamı, etrafını saran bahçelerin neşe dolu atmosferiyle taban tabana zıt bir etki yaratıyordu.

Ustasının arkasından kalmak istemiş gibi görünen Robin ürperdi.

Duvarlar inanılmaz sayıda ve son derece titizlikle dizilmiş insan kemikleriyle kaplıydı. Mezarlığın dibinde ayrı olarak sıralanmış kurukafalar ile duvarlar boyunca dizilmiş diğer kemikler, aynı anda hem zarif hem de ürpertici bir görüntü oluşturuyordu. Oyuklarda ise Sina Dağı’ndaki mağaralarda ve terk edilmiş hücrelerde bulunmuş, manastırın kuruluşundan çok önce ölen antik

dönem keşişlerine ait kalıntılar yer alıyordu. Bunların bazılarının elleri üzerinde kararmış deriler hâlâ görülebiliyordu, Robin, her an bir tanesinin mezardan fırlayıp boğazına sarılmasını bekledi...

Kemik dizilerinin arasında göze çarpan birtakım karanlık suratlı kefaret araçları, demir uçlu ceza kamçıları ya da iç tarafında dikenler bulunan kemerler ile taçlardan oluşan ve keşişlerin, etin insanı lanetleyen arzuları ile günahlarından arınmak için kendi üzerlerinde kullandıkları korkunç aletler şimdi bu marazi dekorun bir parçası haline gelmişti.

Ancak çırağın kanını donduran asıl manzara mahzenin dibinde yer alıyordu: Taştan bir tahtın üzerinde oturan ve ölümler diyarından gelme bir hükümdar gibi yaşayanlara tepeden bakıp yargılıyormuş gibi görünen, üzerinde beyaz bir giysi ve gümüş işlemeli bir başlık bulunan bir mumıyadı bu.

“Çıkalım buradan!” diye mırıldandı Robin. “Aalis burada değil, görüyorsunuz!”

“Haydi ama... Bunlar sadece kemik,” diye yanıtladı Andreas gülerek. “Korkmana hiç gerek yok.”

“Bunun nedeni ölümün sizi korkutmaması olabilir mi? Sizi artık çok iyi tanıyorum Andreas ve ölüme karşı saplantınız olduğunun da farkındayım!”

“Beni korkutan ölmek değil oğlum, yaşamayı bırakmak.”

“Ben arada bir fark göremiyorum!”

“Ölüm benim için bir hal değildir ve ancak yaşamın sonlanması beni dehşete düşürebilir.”

“Ne kadar da emin konuşuyorsunuz! Peki şu anda hayatta olduğumuzdan nasıl emin olabiliyorsunuz?”

Şaşırان Andreas kaşlarını kaldırdı.

“Bu bana şimdiye dek sorduğun en akıllıca soru oğlum. Galiba sana öğretebileceklerimin sonuna ulaştık.”

İleri çıkıp yumruk haline getirdiği eliyle, dizilmiş kurukafalardan birinin alnını tıklattı.

“Buna karşılık sana, emin olduğum bir şeyi söyleyebilirim: Bu keşiş fena halde ölü. Kafasının içi bomboş.”

“Usta!” diye çıkıştı Robin. “Hiç değişmeyeceksiniz!”

“Korkarım öyle. Haydi, çıkalım buradan küçük adam, ortak geleceğimizle bu kadar haşır neşir olmanın içini kararttığını görüyorum. Bak, burada ikinci bir kapı var. Belki şu anda araftayızdır ve yukarıdan gelen ışık da cennet bahçelerine aittir.”

Robin bu çağrıyı ikiletmedi ve öne atılarak, ölüler evinin kuzey cephesinden dışarıya açılan koridorda ilerledi. Ancak çıkışa varınca birden durdu.

“Usta, eğer bu cennet bahçesiyse ne yazık ki fena halde mezarlığa benziyor.”

Gerçekten de kendilerini bir anda, altlarında kimisi çok eski, kimisi yeni sayısız mezarın sıralandığı, kocaman bir servi koruluğunda bulmuşlardı. Güneş, dağların ardında alçalmaya başlamıştı ve yeryüzü akşamın yaklaştığını belirten kızıl renklere bürünüyordu. Çok yakında, söz verdikleri gibi, manastırı terk etmek zorunda kalacaklardı. Boşa harcayacak tek bir dakikaları bile yoktu.

“Bu servilerden birinin Bilgelik Ağacı çıkmasını umalım,” diye espri yaptı Andreas, ama bunu söylediği anda aklına gnostisizm ve etimolojisi geldi. Belki de yapmış olduğu espri sandığı kadar komik değildi.

“Aalis’in burada olduğunu umalım, diğerini boş ver!”

Orada gömülü olan keşişlerin isimleri ile doğum ve ölüm tarihlerine göz gezdirerek, mezarlıkta yavaş adımlarla ilerlerken, Robin ustasının yerinde zıplamasına neden olan bir çılgılık attı.

“Bakın!” dedi beti benzi atmış olan çırak.

Andreas yaklaşıncı, چراغının dehşete düşmesinin nedenini gördü.

Birkaç adım ileride, heybetli ağaçların birinin dibinde, genç Oksitanyalının elinden çıkmış olduğu kolayca anlaşılan, yarım kalmış bir heykelcik duruyordu. O güne dek yaptıklarının en güzeliydi bu. Genç kız, büyük bir ustalıkla, Robin’in ona Compostela’daki

Gelmírez Sarayı'nın duvarına çizdirdiğine benzeyen, elindeki tırpanla buğday biçmekte olan bir biçici figürü oymuştu.

"Ama bu bir biçici!" diye mırıldandı Andreas. "Ne de şeker, sanırım ufaklık senin için bir hediye hazırlıyor!"

Heykelin etrafına dağılmış talaşların ortasında, genç kızın öylece bıraktığı oyma aletleri duruyordu.

"Başına bir iş gelmiş olmalı!" diye bağırdı Robin. Son derece huzursuz bir halde genç kızın adını haykırarak koşmaya başladı.

Andreas da ağaçların aralarından geçip gencin peşinden koşturarak Aalis'in adını haykırmaya çalıştı, onun da içi endişeyle dolmaya başlamıştı ki doğu yönünden onlara seslenen genç kızın sesini duydu.

"Robin!" diye bağırdı Aalis. "Bu taraftayım!"

Usta ile çırağı sesin geldiği yöne koşturdular ve Aalis'i mezarlığın en yüksek kısmında bir gömütün önünde diz çökmüş halde buldular. Genç kız son derece taşkın durumdaydı.

"Burada ne yapıyorsun?" diye sordu Robin çıkışıyormuş gibi.

"Bu... Bu inanılmaz!"

"Ne inanılmaz?" diye sordu Andreas.

"Orada... Mezarın üzerinde! Ben... Ben bir alev gördüm!"

Hayal kırıklığına uğramış gibi omuzlarını düşüren Eczacı içini çekti ve gülmeye başladı.

"Benimle alay etmeyin Andreas! Mezarın üzerinde gezinen bir alev gördüğüme yemin ederim! Mavimsi bir alevdi! Ve buradaki çalıların ve bitkilerin üzerinde yanarken... onları yakmadı... İncil'de bahsi geçen Tükenmeyen Çalı gibi!"

"O gördüğüne bataklık yakamozu derler, seni kara cahil ve tarihin başından beri bilinir! Mezarlıklarda sıkça görüldüğü için senin gibi aptallar, insanların ruhlarını gördüklerini sanırlar, halbuki bu tamamen fiziksel bir olaydır. Çürümekte olan bedenlerden yükselen buharların yarattığı bir illüzyondur ve hiçbir şekilde mucizevi ya da doğaüstü değildir. Bazen gemi direklerinin tepesinde görülen Aziz Elmo Ateşi'nden farkı yoktur."

“Olabilir... Ama mezar...”

“Ne olmuş?”

“Mezara baksanıza!”

“Ne?”

“Tesadüfe bakın ki üzerinde isim yazmayan tek mezar taşı bu!”

Andreas sıkıntıyla dudak büktü ama yine de mezar taşına yanaştı. Gerçekten de taşın üzerinde hiçbir yazı yoktu.

“Usta,” diye araya girdi Robin omzunun üzerinden. “Yoksa bu mezar...”

“Mezarın üzerindeki yazı eskilikten silinmiş olmalı, hepsi bu.”

“Fakat taşın yüzeyinde en ufak bir pürüz yok usta ve... bu mezar gerçekten de diğerlerine pek benzemiyor, taşın cinsi bile farklı, beyaz. Yapısı da öyle, diğerlerinden daha geniş.”

“Robin, zırvalama, görmek istediğini görüyorsun sadece!”

“Siz de etrafınızdakilere yalnızca o sonsuz kuşkuculuk merceğinden bakıyorsunuz usta!”

“Kuşkuculuk bilimin motorudur!”

“Çoğu zaman da gelişimin düşmanıdır!”

“Sen aptalın tekisin!”

“Siz de son derece huysuzsunuz!”

“Yobaz!”

“Dinsiz!”

“Cahil!”

“Kibirli!”

İki adam tartışırken Aalis etraftan bulduğu sağlam bir dalı levye gibi kullanarak mezarın üzerini örten lahit taşını yerinden oynatmaya çalışıyordu.

Andreas hakaret sağanağına hemen son verip genç kıza bakakaldı.

“Sen ne yaptığını sanıyorsun küçük sersem?”

Genç kız yanıt vermedi, öfkeden yanakları kızarmış olan Robin de ona yardım etmek üzere başka bir dal bulmaya gitti.

“Ah! Tebrik ederim!” dedi Andreas. “Bizim küçük sofu dinden çıktı demek!”

“Ya bize yardım edin ya da   nenizi kapayın!” diye yanıtladı   rak.

Eczacı alaycı bir tavırla kollarını göğsünde kavuşturdu.

“Ne manzara ama!” dedi mezar soyguncuları gibi ta   kurcalayan iki gence bakarak.

O sırada uzaklardan konuşma sesleri duyuldu. Birkaç adım gerileyen adam ayak uçlarında yükselince   l  ler evinin diğer tarafından kendilerine doğru iki keşişin yaklaşmakta olduğunu gördü. Etraflarına bak  nmalarından adamların onları aradıkları anlaşılıyordu. Akşam hızla yaklaştığı i  in manastır  ı terk etmelerini isteyeceklerdi.

“Geliyorlar!” dedi hızla iki gencin yanına dönerek.

“Usta! Bu bizim son şansımız! Haydi! Bir defalık olsun! Tanık olduğumuz tüm o inanılmaz şeylerin hatırına bir defa olsun biraz...”

“Of yahu!” diye lafını kesti Andreas. “Sakın bana ‘inançlı’ olmamı söyleme!”

“O zaman en azından bize güvendiğinizi gösterin! Yardım edin!”

Andreas başını salladı, sonra yılarak yardıma geldi. Genç adam bir konuda haklıydı: ne kadar gülünç olursa olsun, bu onların burada bir şey bulmaları için son   anslarıydı.

“Demek   l  ler evinde gördüğün iskeletler sana yetmedi,” diye cırladı, tüm gücüyle mezarın üzerindeki taşı çekerken.

  balarının karşılığını aldılar, mezarın üzerindeki granit kapak yavaş yavaş hareket eder gibi oldu. Hepsi aynı tarafa geçip, kapağı itmeye devam ettiler, sonunda kapak yapıştığı yerden kurtuldu. Kuru toprak parçaları çatırdayarak etrafa döküldü. Son bir defa yükle-nince, yerinden oynatmakta zorlandıkları, son derece ağır granit kapak nihayet direncini kaybetti ve altındaki çukur ortaya   ıktı.

Andreas, yıldırım   arpmı    asına yerinden fırladı.

“Bu... Bu imkânsız,” diye mırıldandı gözleri yuvalarından fırlamış ve dudakları titrer bir halde.

İki genç de ondan farklı halde değildi.

Çünkü, kemik parçaları görecekleri sandıkları çukurda aşağılara inen bir merdiven vardı.

Mezar taşının altında, eski bir ta   merdiven gizliydi!

Santiago de Compostela'dan yalnızca birkaç fersah uzaklıkta, Galiçya'nın yemyeşil ormanlarının arasındaki ıssız bir açıklıkta, bir çeşit antik tapınaktı bu. Cephe duvarları titizlikle işlenmiş olan yapının giriş kapısının üzerindeki üçgen alınlık, iki yanda bulunan geniş başlı iki Korint sütunu tarafından destekleniyordu. Duvar diplerinden yükselerek binaya tutunmuş olan sarmaşıklar, yapının dünyadan ayrılmasına engel olmak isteyen kollara benziyordu.

Haklı bir merakla tapınağın sundurmasından içeri girenler kendilerini toz ve bitki örtüsünün işgal ettiği, eşyasız, süslemesiz, çatlak duvarlı, zemininde toprak birikmiş loş bir avluda bulurdu, Tüm bu görüntü insanda Antik Çağ'dan kalma, unutulmuş bir yıkıntıyı geziyormuş hissi uyandırır. Daha sonra bu *prodromos*'un dibinde bulunan kapının eşiğinden geçerse (ama kapı son derece alçak olduğu için epey eğilmesi gerekirdi, tabii kilitli olan kapının anahtarını bulup kapıyı açtıktan sonra yapabiliirdi bunu), dediğimiz gibi, kapının eşiğinden geçerse, ardında tapınağın neredeyse tamamını oluşturan altın orana göre yapılmış, dikdörtgen bir salona ulaşır ve burasının çok acayip bir yer olduğunun farkına varır.

Tek penceresi dahi bulunmayan bu koca salonda, ortada dik üçgen oluşturacak şekilde dizilmiş üç şamdanın mumlarından başka ışık kaynağı yoktu. Şamdanların her iki yanında, duvar diplerine dizilmiş koltuklar vardı ve bu koltukların üzerinde de uzun beyaz kaftanlar giymiş adamlar oturuyorlardı. Kapıya bakan doğu cephesindeki duvarın dibinde, üstünde sedir ağacından yapılmış oymalı

    tahtın bulunduğu bir platform yer alıyordu, bunların üzerine kurulmuş    adamdan ortadakini okurumuz hatırlayacaktır.

Bu adam, Santiago de Compostela'daki evinde Andreas'ı ağırlayan ve ona Priscilliano'nun mezarının sırrını veren Sim  n Diaz'dan başkası değildi.

Ve  imdi konuşan da oydu:

  Kitabı bulacak.  

  Bundan emin misin kardeşim?   dedi bir başkası.

  Eminim,   diye yanıtladı adam.

  Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?   diye sordu bir diğeri.

  Eminim çünkü aynı zamanda Sina Dağı ya da Musa Dağı olarak da bilinen Hi lerin Dağı'na gitti ve araştırmasının sonunu getireceğini kanıtlayan pek çok badire atlattı. Yanında kendisine eşlik eden iki cesur gençle birlikte Fransa Kralı'nı yendi, Engizisyonu yendi, *Mal'akh*'ları yendi. Gözlerinde, asla yitirmeyece i ve gerçeği keşfedene kadar asla pes etmeyeceğini gösteren azmin ateşini gördüm.  

  Ben de gördüm.  

  Ben de.  

  Peki onu ne zaman bulacak?  

Bu soruyu hiçbiri yanıtlamadı. Söylenecek söz kalmadığından ortalığa derin bir sessizlik   kt  .   amdanlardaki mumlar teker teker sönerken orada toplanmış olan yüzler gölgelere gömüldü, bedenler silikle ti ve böylece birden her şey yok oldu.

Elinde keşişin vermiş olduğu yağ kandili bulunan Andreas, mezarın ortasından aşağı doğru giden basamakları önden inmeye başladı. Geçit öylesine dardı ki omuzları iki yandan duvarlara sürtünüyordu ve ölülerin diyarına bu şekilde inmek epey ürkütücüydü.

Neredeyse törensel denebilecek sessiz ve yavaş adımlarla üçü birden dağın kalbine doğru ilerlediler. İniş epey dik olmasına karşın aslında çok kısıydı ve bir odadan çok, yer altındaki granitin içine oyulmuş bir in denebilecek açıklığa varmaları fazla sürmedi. Detayları zor seçilen gri renkteki duvarlar, tavan ve zemin aynı kaba kaya görüntüsüne sahipti. Mağaranın sınırlarını gösteremeyecek kadar cılız kandilin ışığında birbirlerine sokularak dikkatli adımlarla, ayin alayı gibi gölgelerin içine doğru yürüdüler.

Birkaç adım sonra akmakta olan suyun sesini duydular, biraz daha ilerleyince de dipteki duvarın üzerinden şelale gibi süzülerek aşağıdaki ufak havuza dolan suyun parıltılarını seçmeye başladılar. Havuza dolan su, küçük bir yer altı deresini besliyordu. Bostanın ortasından akan derenin kaynağı olmalıydı bu.

Andreas kandili önünde kaldırdı ve su havuzunun ortasında, okyanustaki bir ada misali, taşlardan oluşan yükseltinin üzerinde üçünü de büyüleyen iki şeyle karşılaştılar.

Arka planda bir çalı vardı. Işıkla değil de karanlık ve nemli havadan beslenen bir yer altı çalısı.

Ön planda ise, bu çalının dibinde, uzunca ve silindirik biçiminde, hani şu parşömen rulolarını koydukları cinsten bir deri kılıf

duruyordu. Bazen *scrina* adı verilen bu kılıf, Aalis'e Bayonne'daki Yahudi mahallesinde rastladığı mezuzaları hatırlatmıştı.

"Çalı!" diye mırıldandı Robin, kıpırdayamaz haldeydi.

Son derece heyecanlanan Andreas ilerlemek istedi ama çırağı onu omzundan yakaladı.

"Usta! Ayakkabılarınız!"

"Efendim?"

"Ayakkabılarınızı  ıkarın!"

"Nedenmiş o?"

"Nedenini çok iyi biliyorsunuz!"

"      Tanrı, Musa'dan öyle yapmasını istedi diye mi? Sen benimle dalga mı geçiyorsun? Karşında kimin olduğunu unuttun herhalde!"

"Usta! Neden riske giresiniz ki? Bunu yapmanızın hiçbir zararı olmaz! Buraya kadar geldiniz!"

"Bunu yapmam bana  zg rl  me mal olur genç adam. Ayrıca ayaklarıma bir Şey batabilir.  eneni kapat ve beni bırak!"

Eczacı ilerledi ve havuzun kenarına geldi. Kandili yere bıraktı ve suyun önünde diz   kt . Ellerini serin ve berrak suya daldırdıktan sonra adacı a doğru uzandı. Ama taşlar erişemeyeceği kadar uzaktaydı.

  ini çekerek ardında dikilen çırağına çökeli bir bakış fırlattı.

"Sen kazandın," dedi ayakkabılarını çıkarırken.

Sonra  ıplak ayaklarla yavaşça havuza girdi. Dikkatli adımlarla ilerlerken su gittikçe yükseldi ve kalça hizasına kadar  ıktı. Nihayet, ardında Şu mucizevi çalının bulunduğu taştan adacığın önüne vardı.

Her zaman sergilediği ifadesiz duruşun aksine, o anda Andreas'ın duyguları yüzüne vurmuştu. Dinî bir his değildi belki bu ama en azından, içeriği nasıl olursa olsun, kutsal bir Şeyin önünde dikilirken ortaya çıkan o tanımlanamaz duyguydu. Çok eski kalıntıların, antik bilgeliklerin karşısında hissedilen say ı, kaybedilmiş bir hazinenin bulunmasının yarattığı heyecan ve uzun zamandır arzulanan, çok

büyük çabalar sonucunda nihayet elde edilen bir eşya yüzünden duyulan melankolik mutluluğun bir karışımı gibiydi.

Andreas'ın deriden kılıfı almak için uzanan elleri titriyordu, bir anlığına duraksadı, sonra parmaklarının ucuyla bu efsanevi, bu tılsımlı nesneye sanki elini değdiği anda kendi kendine yanıp kül olacakmış gibi çekinerek dokundu. Sonunda, taş kesilmiş, gözleri kocaman açılmış bir halde kılıfı elleri arasına aldı ve bir adak taşırmışçasına yavaşça geri dönerek, gözlerini avuçlarında tuttuğu hazinesinden bir an olsun ayırmadan havuzdan çıktı.

Sabırsızlıktan kıvrınmakta olan Robin ile Aalis yerlerinde duramaz haldeydiler. Kılıfın açılışına tanık olmak için, ganimeti incelemek üzere diz çöken adamın sırtına abandılar.

O anda üçünün de kalbinin deli gibi, hatta neredeyse tek bir yürek gibi attığını söylemek mümkün. Bu satırları kaleme alan bizi bile ele geçiren bir heyecan fırtınası yaşanıyordu.

Andreas sendeledi, kılıfın kapağını tutan bağı çözdü ve kapağı açtı. Kılıfı baş aşağı çevirip içerisinde bulunan son derece kalın rulonun yavaşça dışarı kaymasını sağladı.

Hatırı sayılır sayıda sayfa barındıran papirüs rulosu tüm ağırlığıyla avucuna indi. Son derece özenli hareketlerle Andreas rulonun ucunu, el yazmasının yalnızca ilk satırını ortaya çıkaracak şekilde açmaya başladı ancak bu hareketin kâğıda zarar verdiğini fark edince hemen durdu.

Yine de kaşla göz arasında, ilk sayfanın tepesinde yazan başlığı okuyabilmişti. Hemen arkasında dikilen Robin'in de gözünden kaçmayan ve son derece antik bir el yazısıyla yazılmış bu başlık, her ikisini aynı anda kendilerinden geçirmeye yetmişti: *Shatirum lâ-mi'umma*.

"Usta! Onu buldunuz!"

Andreas yavaşça başını salladı ama bu sadece bir onaylama işareti değildi bu, aynı zamanda bir memnuniyet, bir mutluluk ve hatta belki de son derece inanılmaz gelen bir gerçekliğe kendini ikna etmeye çalışmanın yoluydu.

“Onu buldunuz!” diye tekrarladı çırak, gözleri ışıl ışıl parlayarak.

“Onu bulan sizlersiniz  ocuklar. Siz olmasaydınız bu mezardan aşağı da inemezdik.”

“Ha! Ha!” diye güldü Aalis. “Birdenbire ne cahilliğim kaldı ne de aptallığım, öyle değıl mi?”

“İkiniz de benim çok sevgili d hilerimsiniz.”

Robin elini sevecen bir tavırla ustasının omzuna koydu, o anda usta ile çırak değıl de iki arkadaştılar.

“Güzel,” diye araya girdi genç kız. “şimdi ne yapacağız?”

Andreas yanıt vermeden önce dikkatli bir şekilde papirüs rułosunu kılıfının i ine yerleştirdi.

“şimdi söz verdiğimiz üzere, manastırı terk ediyor ve evimize dönüyoruz!”

“İyi dedin usta!” diye bağırdı Robin. “Ama çıkmadan önce şu çalıdan bir parça koparabilir miyim?”

“İstersen tamamını kopar çocuğum, umurumda bile değıl!”

Ayakkabılarını çıkaran çırak, heyecan içinde havuza girdi ve çalının önüne varınca istavroz çıkararak, nazik hareketlerle ufacık bir dal kopardı. Bunları yaparken, her an Tanrı’nın gazabına uğrayıp korkunç bir felaketle karşılaşmaktan korkarak gözlerini yumduğunu ve dişlerini sıktığını belirtelim ama korktuğı gibi olmadı ve dal parçasını gömleğinin i in sokan genç adam, ikinci defa istavroz çıkarmayı ihmal etmeden havuzdan  ıktı.

“Peki ya sen Aalis, bir hatıra almayacak mısın?”

“Benim hatıralarım kafamın içinde ve  l ms zler.”

Eczacı başını salladı, sonra üç, kendilerini eskisinden farklı hissederek dar merdivenden tırmanıp dışarı  ıktılar. Gece olmuştu. Lahit kapağını fazla zorlanmadan yerine ittiler.

“Gidip aletlerimi ve başladığım heykelciğı alacağım,” dedi Aalis. “Onu senin için yapıyorum Robin, ama önce bitirmem gerek.”

Çırak, eşyalarını almaya giden kızın ardından gülümsedi, sonra hep birlikte mezarlıktan çıkıp bostana döndüklerinde Azize Katerina’nın iki keşişine rastladılar.

“Akşam oldu!” dedi daha yaşlı olan keşiş, kınayan bir tavırla.

“Biz de hemen gidiyoruz!” diye güvence verdi Andreas.

Böylece manastırın içine çıkan yer altı geçidinden bir defa daha geçtiler, iki keşişle birlikte hücrelerine gidip eşyalarını topladılar, sonra da büyük sepetin bulunduğu sura gittiler.

Açığa vuramadıkları nedenlerden ötürü son derece duygusallaşmış bir halde, orada bulunan birkaç din adamıyla vedalaştılar ve önce iki genç sepete bindi. Onları sur duvarının dibine indirdikten sonra sepeti makara hizasına dek geri çektiler.

Andreas da sepete atladı ama onu aşağı indirmelerine fırsat bulamadan manastırın içinden gelen ve durmaları için yalvaran bir ses duyular.

Sonra Eczacı koridorun ucunda beliren Kütüphaneci Keşiş’i gördü, koşarak geldiği için adamın alnı ter içinde kalmıştı.

Keşiş, sanki diğerlerinin duymasından çekiniyormuşçasına Andreas’a doğru eğildi ve alçak bir sesle Fransızca konuştu:

“Demek onu buldunuz!”

Şaşkına dönen Andreas kaşlarını çatı.

“Onun varlığına inanmadığınızı söylüyordunuz!”

Yaşlı keşişin dudaklarında hınzır bir gülüş belirdi.

“Hepimizden çok daha ileri görüşlü olan *higumen*’imizin aksine onu bulmaya layık olmadığınızı düşünüyordum da ondan.”

Andreas da gülümsedi.

“Ben hâlâ düşünmüyorum.”

“Bence siz, hem dışarıya hem de kendinize açık ettiğinizden çok daha iyi bir adamsınız Bay Saint-Loup! Ancak gitmeden önce size son bir tavsiyede bulunmak isterim.”

“Buyurun, dinliyorum.”

Keşiş, sanki yerini tahmin etmiş gibi, Andreas’ın deri kılıfı içine koyduğu heybesine bir bakış fırlattı.

“Onu okumadan önce, yapmanız gereken işleri halledin.”

“Ne demek istiyorsunuz?” diye şaşırdı Eczacı.

“Bu kitabın gücüne inanın veya inanmayın ama okumadan önce, verdiğiniz sözleri yerine getirdiğinizden emin olun.”

Andreas ciddi bir tavırla, yavaŗ  a baŗını salladı.

“Ben... Söylemek istediğinizi anladım.”

Sonra sepeti surdan aŗađı indirdiler ve orayı terk etmek içine bir sızı saplanmasına neden oldu.

Andreas, Robin ve Aalis'in Fransa'ya ulaşmak için yaptığı uzun geri dönüş yolculuğunu tüm detaylarıyla anlatabilmek için kitabımızı iki değil, tam üç cilde çıkarmamız gerekir. Fakat okurlarımızı gereksiz yere yormak istemediğimizden, kahramanlarımızın geldikleri yoldan değil de İskenderiye'den Atina'ya gemiyle geçtiklerini, oradan yelken açtıkları Syracuse'dan bindikleri geminin Marsilya'ya ulaşmasının toplamda iki ay aldığını söylemekle yetinelim.

Kütüphaneci Keşiş'in söylediklerini aklında çıkarmayan Andreas, içinden taştan arzuyu güç bela bastırdı ve yolculuk boyunca, her daim yanında taşıdığı değerli kılıfın kapağını açmamayı başardı. Bazı akşamlar, uzun silindiri önüne koyuyor ve sanki nesnenin içindeki gizemi bu şekilde çözebilecekmiş gibi, uzun süre hiç sesini çıkarmadan kılıfa bakıyordu. Ara ara papirüsü okuyup okumadığını soran iki gence verdiği yanıt hep aynıydı: "Henüz zamanı gelmedi."

Yolculuk boyunca hiç olmadığı kadar suskun ve düşünceli görünen Eczacı'nın aksine, Robin ile Aalis henüz dile getirmedikleri aşklarının temellerini atmakla meşguldüler. Heykelciğini oymayı bitiren Aalis, hediyesini törensel hareketlerle genç adama sundu. Gün geçtikçe duyguları açığa çıkan genç âşıkların birbirlerine yaptıkları cilvelerin fena halde sinirlendirdiği Andreas, bulduğu her fırsatta onlara sataşmadan edemiyordu: "Artık mercimeği fırına vermeniz zamanı geldi de geçiyor bile", "Sakın bana birlikte olmak için evlenmeyi beklediğinizi söylemeyin!" ya da "Artık sizin

bu işi nasıl yapacağınızı bilmediğinize inanmaya başladım. Çok gerekirse ben size nasıl yapılmış, göstereyim” gibi.

Andreas’ın ruh durumuna karşın, bu tuhaf üçlünün eğlendiği zamanlar da olmuyor değildi çünkü aralarındaki bağ o derece güçlü hale gelmişti ki doğaüstü güçler bile ilişkilerini zedeleyemezdi. Birlikte zaman geçirirlerken sanki dünyada başka kimse kalmıyor gibiydi, zaten dünyada başka kimse, aralarındaki bağın gücünü idrak veya hayal bile edemezdi.

Marsilya’dan itibaren tepmeye başladıkları Fransa yollarını da alışkın oldukları gibi iki at üzerinde aldılar. İki genç aynı atın üzerine biniyorlardı.

Böylece, belki günün birinde anlatacağımız yine pek çok ba-dire atlatarak 1313 yılının Eylül ayının ortasında üç maceracımız, Beauce denen ve Paris’in güneybatısında bulunan bölgeye vardılar. Andreas’ın gitgide artan içe kapanıklığı artık iki genci endişeye sürükleyen bir hal almıştı ki günün birinde ağzını açıp şu sözleri söyledi:

“Çocuklar, bu akşam Étampes’a varacağız ve orada yedi ay önce verdiğim sözü yerine getireceğim.”

Bunu söyledikten sonra yeniden sessizliğe gömülen Andreas, şehre ulaşana dek ağzını açmadı. Orada Saint Antonius Misafirhanesi’nde bir oda kiraladılar. Yeniden geçmiş oldukları yere dönünce, Robin ustasının ne yapmak istediğini anlamıştı. Bundan böyle Eczacı’ya daha çok şefkat göstermeye başladı ve aklındakini yerine getirmesi için ona yardım etti.

Misafirhanenin hâlâ başında olan Peder Gineste kahraman-larımızı tekrar karşısında görünce içtenlikle sevinmiş ve onlara, binanın en tepesinde bulunan en iyi odasını vermişti.

“Hac ne oldu?” diye sordu. “Tamamlayabildiniz mi?”

“Tamamlamak ne kelime sevgili Peder!” diye yanıtladı Andreas neşeyle.

Başkanın ofisine gelip de vekille görüşmeyi talep ettiklerinde henüz akşam olmamıştı. Adam onları, Fransa'da idari yöneticilere işi düşen herkese yaptıkları gibi, uzun süre bekletti.

Nihayet huzura çıkabilecekleri söylendiğinde, düşük ihtimal de olsa hakkındaki tutuklama kararının hâlâ yürürlükte olabileceğinden çekinen Andreas, adama kendisini Thomas Roquesec olarak tanıttı.

"Beni akşamın bu saatinde, aciliyetle görmek istemenizin nedenini öğrenebilir miyim?" diye sordu vekil, tüm gıcıklığıyla.

"Geçtiğimiz Mart ayının on ikisinde Étamper sokaklarında vahşice katledilen bir kadın hakkında bilgi edinmek istiyoruz."

"O olayı hatırlıyorum. Ne istiyorsunuz?"

"Kadının toprağa verilip verilmediğini öğrenmek."

Vekilin bu soruyu gülünç bulduğu belliydi.

"Toprağa verilmek mi? Bu kadınla olan bağınızı öğrenebilir miyim?" diye sordu neredeyse alaycı bir tavırla.

"Kız kardeşim olur," diye yalan attı Andreas.

"O sokak kadını kız kardeşinizdi demek?"

"Sokak kadınlarının ailesinin olması bu kadar acayip bir durum mu?" diye yanıtladı, yavaştan sinirlenmeye başlayan Eczacı.

"Tabii, tabii, neden olmasın..."

"Ee? Toprağa verildi mi?"

"Yakını bulunmayan fahişeleri, hijyen yasası ve kuralları gereği toplu mezara gömeriz bayım."

Andreas'ın yüzü fena halde gerildi.

"Demek öyle?"

"Aynen. Étamper şehrinin, fahişenin tekine süslemeli mermer lahit oydurup üzerine de 'Burada bir fahişe yatıyor' yazdırmasını beklemiyordunuz herhalde?"

Eczacı artık öfkesini zor zapt eder hale gelmişti.

"Hangi toplu mezara gömüldüğünü öğrenebilir miyim?"

"Zavallı dostum! İnanın hiç anımsamıyorum!"

"Öyleyse, araştırın bir zahmet!"

Vekil öfkeyle içini çekti, sonra uzun uzun Andreas'a baktı. Adamın yüzündeki kararlılığı ve garezi fark edince de ayağa kalkıp bezgin bir tavırla:

“Öyle olsun! Gidip arşivlere bakayım!”

Az sonra geri geldi ve onlara Magdala'nın 15 Mart 1313 tarihinde Notre-Dame-du-Fort Kilisesi'ndeki toplu çukura gömüldüğünü söyledi.

Gönülsüz bir şekilde adama teşekkür edip oradan ayrıldılar ve vakit kaybetmeden söz konusu kiliseye gittiler. Uzun araştırmalardan sonra kilise görevlisi papazı buldular.

“Aklınızdan bile geçirmeyin!” diye gürledi adam, Magdala'nın bedenini toplu mezardan çıkarıp özel bir mezara nakletmek istediklerini duyunca. “Böyle bir şey yalnızca başkanın ya da hâkimin emriyle, bir suç söz konusu olduğunda gerçekleştirilebilir.”

“Burada da bir suç söz konusu!” diye diklendi Andreas.

“Bu konu kapanmıştır,” diye yanıtladı papaz.

Ne kadar konuşup ikna etmeye çalışsalar da papazın fikrini değiştirmeyi başaramadılar. Adam, cesedi toplu mezardan çıkarmalarına karşı çıkmakla kalmıyor, sevgili kilisesinde fahişenin tekinin özel mezara gömülmesine de asla izin vermeyeceğini söylüyordu.

Fena halde çileden çıkarak papazı yola getirmek için hak edilmiş tekme darbeleri savurmaya hazırlanan Eczacı'nın bir felakete yol açmasına engel olmak için Robin ile Aalis'in tüm güçlerini kullanmaları gerekti. Bununla birlikte, yol arkadaşları onu kiliseden dışarı sürüklerken Andreas, adama uzun uzun saydırmayı ihmal etmedi, adamın ne tabansızlığı, ne aptallığı, ne riyakârlığı, ne oğlancılığı, ne ödlekliliği ve burada ifade etmemizin yakışık almayacağı başka bir dolu kötü niteliği kaldı. Olay öyle büyüdü ki kilisenin yakınından geçmekte olan insanların kâh eğlenerek kâh öfkelenerek toplanmasına neden oldu. Ne var ki Eczacı'nın öfkesi yatışmak bilmedi. Arkadaşları onu çeke çeke Saint Antonius Misafirhanesi'ne götürdüler, Andreas da öfkesini bütün akşam şarap ve afyondan çıkardı.

Ertesi sabah, her ne kadar pek umutları olmasa da şikâyetçi olmak için başkana gitmek üzere dışarı çıkarlarken kendilerini misafirhanenin kapısında bekleyen yaşlı bir kadınla burun buruna geldiler.

Hafızasının gücünü çok iyi bildiğimiz Andreas kadını hemen tanıdı: Magdala'nın yol sorduğu ve daha sonra *Mal'akh*'lar izlerini bulduğunda kaçmalarına yardım eden, sokak kızlarının mahallesindeki Mama'ydı bu.

"Selam size burjuvalar!" diye onları selamlayan kadın, oturduğu taş banktan kalktı.

"Ne istiyorsun?" diye sordu Andreas, önceki gün başına gelenlerden sonra içine dolan acı dolu huysuzluk hissini bir türlü üzerinden atamamıştı.

"Demek papazları tacize başladınız?"

"Bizi taciz eden asıl onlar!" diye çıkıştı Eczacı.

Yaşlı kadın dişsiz ağzını göstererek gülümsedi ve güneş yanığı yüzü kadını neredeyse gençliğindeki kadar güzel kılacak biçimde aydınlandı.

"Bir sokak kızını mezardan çıkarmak istediğinizi söylediler?"

"O yalnızca bir sokak kızı değildi," diye düzeltti Andreas, "O bizim dostumuzdu."

"Onu anımsıyorum. Adının Yatık Magdala olduğunu söylemişti bana."

Andreas başını salladı.

"Evet. Ta kendisi. Olağanüstü bir kadındı."

Yaşlı kadın, Andreas'ın yüzüne onu tanımak istercesine uzun uzun baktıktan sonra garip bir hisle sordu:

"Peki ya senin ismin ne aslanım?"

Eczacı kadına gerçek ismini vermekten çekindi. Ne yazık ki ya hâlâ aranıyor olabileceğinden ve birilerinin onu duyabileceğinden ya da yaşlı fahişeye para karşılığında kendisine tuzak kurdurmuş olabileceklerinden korkarak yalan söyledi. (Ne yazık ki diyoruz çünkü gerçek ismini söylemiş olsaydı, Charles de Valois'dan aldığı

bilgiyle Izia o anda kendi oğluyla konuşmakta olduğunu hemen anlayacaktı.)

“Benim adım Thomas Roquesec.”

Mama hayal kırıklığına uğramış gibi başını salladı, sonra ayağa kalkarak ona bir sır vereceğini belirtmek ister gibi, Andreas’ın tam karşısına dikildi.

“İstersen onu mezardan ıkarmana yardım edebilirim güzelim. Yürekli bir kadını, kaltağın   nde gideniymiş gibi o çukurda bırakmaya gönlüm razı gelmez.”

Andreas kaşlarını kaldırdı ve fikirlerini sormak istercesine iki arkadaşına baktı.

“Bize nasıl yardım etmeyi düşünüyorsunuz?” diye sordu.

“Bir cesedi mezardan çıkarmak için âlim olmaya gerek yok şekerim! Kollarının ve küreğinin olması yeterli!”

“Kilise görevlileri buna asla izin vermez!”

“Denesinler de görelim!” diye meydan okudu Izia.

Eczacı’nın yüzünde ummadık bir gülümseme belirdi. Bu yaşlı kadında hoşuna giden bir şeyler vardı, ona Magdala’yı anımsattığı için belki... ya da okurlarımızın çok iyi bildiği ama Andreas’ın haberinin olmadığı bir nedenden ötürü.

“O zaman bugün güneş batınca toplu mezarın oraya gelin. O zinacıların kıza yaptığı hakareti d  zelteceğimize söz veriyorum.”

Saint-Loup başını salladı, sonra başka bir söz etmeden Mama’ya baktı. Kadının kaba saba konuşmasına ve edepsiz tavırlarına karşın son derece sağlam karakterli biri olduğunu düşündü.

“Sanırım artık başkanı görmemize gerek kalmadı?” diye gülümseyerek sordu Aalis.

“şeytan görsün yüzünü,” diye yanıtladı Andreas.

Böylece akşam olunca, kararlaştırdıkları gibi Andreas, Robin ve Aalis, şehrin en büyük toplu mezarlarından birini barındıran Notre-Dame-du-Fort Kilisesi’nin mezarlığının arkasına geldiler.

Gölgelerin iinden her ne kadar hazırlıklı olsalar da iki değil,    değil, Mama’nın etrafına toplanmış, gencinden yaşlısına, göze-

linden çirkinine bir düzineye yakın sokak kadını çıkınca şaşırmadan edemediler. Üstelik bunların bazılarının elinde kazmalar, kürekler, yabanlar bile vardı. Karanlıkta bu kalabalığı, hasada giden bir grup köylü kadınla karıştırmak işten bile değildi. Kadınların el arabasının üzerinde bir de tabut getirmiş olduklarını gören Andreas fena halde duygulandı. Bunun nedeni yalnızca Magdala'nın bedenini şimdiden bulmuş gibi hissetmesi değildi, bunca kadının tanımadıkları başka bir kadın için böylesine seferber olmaları kalbine dokunmuştu. Bu "sokak kızlarının" kendilerinden birine böylesine hesapsız ve içten bir şekilde sahip çıktıklarını görmek gerçekten ilham verici bir manzaraydı. Çok az meslekte böylesine güçlü bir birlik duygusu yaşandığını düşündü.

"Şu yumurta kafa pek de hoşmuş doğrusu!" diye seslendi yaklaştığını gören kızlardan biri ve epey de destek aldı.

"Kızıl kafa da hiç fena değil!" diye bağırды bir başkası.

"Kapatın gagalarınızı yosmalar!" diye araya girdi Izia. "Buraya iş tutmaya gelmedik."

Sonra ağır ağır Andreas ile iki arkadaşının yanına geldi.

"Evet, başlayalım mı?"

Duygulanan Eczacı yavaşça başını salladı ve hep birlikte kilisenin kocaman gölgesi altında çalışmaya koyuldular.

Toplu mezarlar için her biri, altıya yedi adım büyüklüğünde ve on iki ya da on beş adım derinliğinde çukurlar kazılırdı, zemin yan yana dizilen cesetlerle kaplanınca da çukurlar toprakla kapatılırdı. Magdala'nın bu çukurlardan hangisine gömüldüğünü tam olarak bilemeseler de her birindeki toprak yüksekliğinden gömülme tarihlerini aşağı yukarı tahmin etmeleri mümkündü.

Aralarında bu tür işlerden en iyi anlayan Andreas, onlara hangi çukurlardan başlamaları gerektiğini gösterdi. Kadınlar vakit kaybetmeden kazmaya başladılar. Robin ile Aalis de hiç çekinmeden onlara katıldılar.

Öngörülü bir adam olan Eczacı, eli boş gelmemişti, cesetlerin belirmeye başladığı derinliğe indikleri zaman herkese sirkeye

batırılmış, küçük birer kumaş parçası dağıtarak, çürüyen cesetlerden çıkan kötü koku ve gazlardan etkilenmemeleri için, bunlarla ağızlarını ve burunlarını güzelce kapatmalarını tembihledi. Aynı şekilde, zaman zaman çukurlara hazırlamış olduğu klorlu solüsyondan da serpiyordu.

İlk çukur yeterince temizlenince Mama, Andreas'a yaklaştı ve elini omzuna koyarak:

“Üzgünüm dostum ama aramızda Yatık’ı en iyi tanıyan sendin. Elini bu bokun içine daldırman gerekiyor.”

Yüzü solmuş olan Andreas başını salladı ve araştırmaya başladı.

Çoğunlukla kalın birer kumaşa sarılı halde bulunan cesetler kaba birer kalasla birbirlerinden ayrılmıştı. Bazen tek bir yerde iki ceset birden bulunuyor, bunların çürüyen etleriyle kemikleri iç içe geçmiş olduğundan, teşhis etmek neredeyse olanaksız hale geliyordu.

Tek eliyle sirkeli kumaşı yüzüne bastıran Eczacı, diğeriyle kefenleri tek tek açmaya çabaladı. Birkaç defa burnuna dolan dehşet verici koku yüzünden bayılacağını sandıysa da azminin büyüklüğü sayesinde, kaşlarından terler damlayarak işine devam etti.

Yeni gömülmüş cesetlerin üzerinde kadavra böcekleri, kurtçuklar ve larvalar vardı. Bu yaratıkların, çürümüş etlerin arasında kımıl kımıl hareket ettiğini veya göz yuvalarından yavaşça çıktığını görmek gerçekten dayanılır gibi değildi. Aynı şekilde, en güçlü ve en berbat kokular da gömülmelerinin üzerinden birkaç ay geçmiş olan, derileri kapkara kesilmiş cesetlerden çıkıyordu. Şansına Andreas'ın bunlara fazla bakması gerekmedi çünkü aradıkları ceset çok daha eskiye aitti.

Çukurun içinde inceleme yaptığı sırada birden kilisenin ardından bazı sesler geldi.

“Gelen var!” diye bağırdı orospunun teki.

Andreas doğruldu ve Mama da ona mezardan çıkmasını belirten bir işaret yaptı.

Mezarın diğer tarafında bulunan sokağın köşesinden, kilise papazı ve başkan vekilinin de aralarında bulunduğu, bir düzine kadar adamın yaklaşmakta olduğunu gördüler.

“Kral adına!” diye bağırdı vekil son derece gergin bir sesle. “Bu saygısızlığa derhal bir son verin!”

“Tanrı adına!” diye bahsi artırdı papaz da.

O anda söylentiler yüzünden adamların ardına takılmış kadın ve erkekli şehir halkı da bu saygısız mezar kazıcılarını coşkuyla yuhalamaya başladılar.

“Utanmanız yok mu!” diye bağırdı bazıları.

“Bırakın da orospu burada çürüsün!” diye haykırdı bir başkası.

“Sapkınlar!” dedi diğeri.

Gittikçe kalabalıklaşan ve kör bir bağnazlığa kapılan grubun şiddete başvurmasına ramak kala el arabasının üzerine çıkan Izia kendi söylevini çekmeye başladı, bu haliyle Antik Roma’dan fırlamış bir çığırtkana benziyordu.

“Durun bakalım sizi serseriler!” diye haykırdı boğuk ama güçlü bir sesle. “Varın kendi yolunuza gidin ve işimizi yapmamıza izin verin otuzbirciler! Bize sataşacak olursanız, burada gördüğüm salaklardan hangileriyle düşüp kalktığınızı bir bir sayarım! Ve size şimdiden söyleyeyim, bunların arasında evliler, askerler ve din adamları da var! Hanımlara gelince, aranızdan bazılarının yalnızca kendi kocasıyla sürtmediğinden de haberim var, yani sizin yeriniz daha çok bizim yanımız!”

O anda coşkulu kalabalığa bir sessizlik çöktü.

Az önceki etkili söylevin insanlarda yarattığı şaşkınlık ve korkuyu gören Andreas bıyık altından gülümsedi.

“Bu kadının da en az siz ezikler kadar kendine özel bir mezarda yatmaya hakkı var!” diye devam etti Izia. “Ama tatlı canınızı sıkmayın, onu değerli kilisenize gömmeyeceğiz. Sonra yanındaki mezardan azmış akrabalarınız hortlayıp kıza sarkıntılık etmeye kalkabilirler! Şimdi alın voltanızı!”

Kalabalıktan, özellikle kadınlardan, itiraz etmeye kalkanlar oldu ama sonunda grup toplandığı gibi dağıldı. Vekil ile papaza gelince, onlar ilk baŗta t yenler arasındaydı zaten.

Yaŗlı kadın, sokak kızlarının kıkırdamaları arasında el arabasının üzerinden indi.

“Haydi bakalım!” dedi. “Buraya eğlenmeye gelmedik.”

Az  nceki gösteriden b y lenmiŗ olan Andreas yeniden çukura indi ve görevinin zorluğu nedeniyle yüzünün eski ciddiyetini alması çok sürmedi.

Adamın bu   r m ŗ ceset deryasında yılmadan  alıŗtıđını izlemekten dehŗete d ŗen Robin ile Aalis, onun nasıl devam edebildiğine hayret ediyorlardı. Meslek gereği bir cesedi mezarından çıkarmak baŗkaydı, sevdiğin birinin kalıntılarını bulmak için böylesine didinmek baŗka. Bunun için Andreas’a muazzam bir cesaret gerekiyordu.

Titreyen eliyle a tığı her yeni ceset torbasıyla biraz daha beziyordu. Sonra, cesedin Magdala’ya ait olmadığını anlayınca da gözlerini yumuyor ve devam edecek gücü bulabilmek için ruhunun derinliklerini araŗtırıyordu.

Çukurun   te ikisine vardığında, torbaların birinde, yüzü tanınmayacak derece   r m ŗ bir kadın cesedine rastlayınca kuŗkuyla durakladı... Kalp atıŗları hızlandı, çenesi kasıldı, ama sonra cesedi daha dikkatli inceleyince onun Magdala olmadığından emin oldu. Beŗ ya da altı cesede daha baktı ve arkadaŗının o çukurda olmadığına ikna oldu.

Çukurdan g  ş bela çıkıp kendini yere attı, sonra sırtını biraz uzaktaki bir ağaca dayadı. Bu sırada kızlar çukuru kapatıp ikinci mezarı kazmaya girmiŗler.

Eczacılık hayatında Andreas pek çok defa kadavralar üzerinde  alıŗma firsatı bulmuŗtu, aynı zamanda, doktor arkadaŗlarının ger ekleŗtirdiđi sayısız *post-mortem* iŗlemi sırasında cesetlerin kesilip incelenmesini izlemiŗliđi de vardı, hatta bazılarına bizzat katılmıŗtı.

Ama bunların hiçbirisi, o çürümüş et ve kemik bulamacına dalmanın yanına bile yaklaşamazdı.

İkinci çukurun dibi görününce Robin ustasının yanına gitti: “Sizin yerinize benim bakmamı ister misiniz?”

Kendini toparlayan Andreas başını salladı.

“Hayır oğlum, bunu benim yapmam gerek. Ben... buna mecburum.”

Böylece tiksinti verici keşfe yeniden başladı. Elleri kireç dökmüş ölülerin arasına dalıyor, kemikleri ortaya çıkarıyor, lime lime olmuş etlerin arasında kayıyordu. Bir düzine kadar cesede baktıktan sonra Magdala’ya ait olabilecek bir tanesine rastladı. Öncelikle çürüme safhası ölüm tarihiyle tutarlı görünüyordu; ceset sıvılarından arınmıştı, yumuşak dokular yok olmuştu ve kadavradan neredeyse hiç kötü koku yayılmıyordu. Ayrıca kuşkuya yer bırakmayacak şekilde bir kadına ait olduğu belli olan cesedin üzerinde bulunan çürümüş giysiler de Magdala’nın üzerindekiyle benziyordu. Son olarak, kafatasının şekli, nedenini tam olarak açıklayamasa da Andreas’a kadını anımsatmıştı.

İçgüdüsel bir hareketle, kefenin yırtığını genişletti ve sanki son bir defa onun elini tutmak istiyormuşçasına, elini yavaşça kemiği çıkmış kolun üzerinde kaydırды. Cesedin elindeki bir parmağın üzerinde aradığı kanıtı buldu, üzerinden değerli taşı çalınmış gümüş bir yüzük. Magdala’nın cesedini kaldıranlar, yüzüğü kadının elinden çıkarmayı başaramayınca yalnızca taşı söküp almakla yetinmiş olmalıydılar. Neyse ki bazı ceset soyguncularının yaptığı gibi parmağı kesmeye kalkmamışlardı. Üzerindeki zümrüt olmadan da Andreas yüzüğü tanımıştı: Étréchy girişinde ona saldıran eşkıyalardan alıp karısına hediye eder gibi, arkadaşına hediye ettiği yüzüktü bu.

Andreas sürünerek çukurdan çıktı ve kendisini izleyen onca gözün önünde yere oturup çaresizce, sessiz hıçkırıklara boğuldu.

“Bu o,” dedi kısaca, yaşlarla kaplı yüzünü kaldırarak.

Aalis hemen onun yanına koştu ve bir kızın babasına yapacağı gibi, adama sıkıca sarıldı.   tampes'ın fahişeleri de kefeni kapatılar, Magdala'nın cesedini saygıyla yerinden çıkarıp yanlarında getirdikleri tabuta yerleştirdiler.

Hep birlikte, heybetli ve çok yaşlı meşelerin oluşturduğu şehir dışındaki ufak bir korulukta karar kıldılar. Gece ilerlemişti ve fahişelerin ellerindeki meşalelerle gecenin karanlığında dans eden ateş böcekleri gibi ağaçların arasında yaptıkları yürüyüş, tören alaylarını anımsatıyordu.

Robin ile Aalis, üç sokak kızıyla birlikte, iki parça ip yardımıyla tabutu en ulu meşenin dibine kazdıkları mezara, saygılı bir sessizlikle yavaşça indirdi. Tabut zemine oturunca herkes mezarın etrafını sardı ve kendince saygısını sundu.

Dindar biri olan Robin gözlerini yumdu, ellerini birleştirip dua etmeye başladı. Kızlardan bazıları da onu taklit ettiler. Kimisi yalnızca ellerini kavuşturdu.

Aalis'e gelince, cebinden bir bıçak çıkardı ve mezarın etrafından dolanıp ağacın üzerine eğilerek bir şeyler kazımaya başladı.

Mama, Andreas'a yanaştı ve kolunu tutarak ona sordu:

"Bir şey söylemeyecek misin?"

"Ben papaz değilim," diye çıkıştı, gözleri hâlâ kırmızı olan Andreas.

"Ne olmuş? Tanrı'dan bahsetmek zorunda değilsin taş kafa!"

Eczacı omuzlarını silkti, sonra çukurun kenarına yaklaştı. Kızlar kenara çekilip yol verdiler ve hâlâ dua eden Robin haricindeki tüm gözler ona döndü.

Andreas, uzun süre meşalelerin titrek ışıklarının üzerinde oynadığı tabuta baktı ve arkadaşısıyla ilgili binlerce hatıra zihnine

doluştı. Paris, kahkahalar, acılar, sırlar, hüznler, evinin yandığı gün yaşadıkları ve yolculukları süresince başlarından geçenler.

Kendisine bakan, beklenti içindeki onca yüzün baskısıyla ilham alarak, gözlerini meşe tabuttan ayırmadan, ciddi ve derinden gelen bir sesle kısaca şunları söyledi:

“Seni özlüyorum koca aptal!”

Yanında dikilen Mama şaşkın bir tavırla başını eğdi ve sordu:

“Ee, tüm söyleyeceğin bu mu?”

Andreas gülümsedi.

“Evet. Hepsi bu,” dedi.

“Pek kısa oldu...”

“Pek kısa mı oldu?” diye tekrarladı. “Ölürken söylemesi gereken de bu olmalıydı bence.”

Kalabalıkta gülüşenler oldu, böylesi anlarda gerilimi azaltan türden gülüşmelerdi bunlar çünkü bazı acılar yalnızca gülmekle geçer.

O sırada Robin gözlerini açtı ve gömleğinin içinden, Azize Katerina’dan aldığı çalı dalını çıkardıktan sonra Andreas’ın yanına gelerek, dalı tabutun üzerine attı.

Mama bir işaret verince, kızlar mezara toprak atmaya koyuldular. Tabut, yavaş yavaş toprağın altında gözden kayboldu.

Boğazı düğümlenen Andreas ağaca yaklaştı ve Aalis’in kazı-yarak yazdıklarını okudu: “Burada bir fahişe yatıyor.”

Gülümsedi, genç kıza dönüp ona sevecenlikle sarıldı. Onu alnından öptükten sonra bıraktı ve Robin’e doğru ilerleyerek ona da aynısını yaptı. Uzun süre o halde kaldılar. Eczacı, genç adamın kulağına fısıldadı:

“İşte oğlum. Artık sen bir eczacısın.”

Oğlanın sırtına sevgiyle vurdu, sonra Mama ile kızlara “sonsuz teşekkürler” anlamına gelen bir selam verdi. Ardından, geriye dönüp tek başına gecenin karanlığında gözden kayboldu.

İki genç de kendi adlarına büyük bir minnetle bu sıra dışı topluluğa teşekkür ettiler ve Andreas'ın peşinden gitmeye hazırlandılar. Fakat Izia, Robin'i kolundan yakaladı.

"Bu akşam arkadaşınızın anısına bir maşrapa içeceğiz. Sen de ustana bizim için bir tane içir, olur mu?"

"Söz veriyorum."

Yaşlı kadın yavaşça başını salladı ve karanlığa rağmen Robin, kadının gözünde yaşların parıldadığını gördü.

"Ustan, epey cesur bir oğlan," dedi kadın kısaca, sonra genç adamın kolunu bıraktı.

Andreas, Saint Antonius Misafirhanesi'nde tuttıkları odadan çıkmak için yatağından sessizce kalktığı anda, Robin ve Aalis bir süredir uyumaktaydılar.

Kapı eşiğinde durdu ve döşegin üzerine uzanmış iki gence baktı.

Birbirlerine öyle yakındılar ki gören, onların sevgili olduğunu hemen anlardı. *Ashında*, diye düşündü Eczacı, *önceden de sevgiliydiler ama bundan haberleri yoktu*. Yüzünün ifadesi yumuşadı ve uzun bir süre onlara bakmaya devam etti, sonra çıkıp kapıyı usulca kapattı.

Bir elinde mum, diğer elinde heybesiyle karanlık koridorun diğer ucuna ilerledi, burada Peder Gineste'e ait ufak bir kütüphane vardı. Kendini içeri kapattı.

Odada mumunu masanın üzerinde duran şamdana yerleştirdi ve kendini en iyi hissettiği yere, kitapların arasına oturdu. Ardından özenli hareketlerle, heybesinden İbn-i Sina'nın sözlüğünü ve uzun deriden kılıfı çıkardı, ikisini de önüne, yan yana yerleştirdi.

Titreyen ellerle, *Sbatirum lâ-mi'umma*'yı kılıftan çıkardı ve onu bulduğundan beri sık sık yaptığı üzere, inatla yalnızca gözlerini üzerine dikti.

O özel anda derin bir iç çekişle kendine sordu: Yaptıkları bu müthiş yolculuktan en kârlı çıkan kim olmuştu? Kendisi mi, yoksa iki yol arkadaşı mı?

Çünkü hayatlarının aşkını bulan Robin ile Aalis'e karşılık, kendisinin bulunduğu ne olmuştu? Tam tersine Magdala'yı kaybederek, bir kadının aşkını yitirmemiş miydi? Bu eski papirüslerde

bulmayı umduğu neydi ki? Kayıplara karışmış o gizemli kadının adı mı? Ya sonra?

Fiziksel dünyanın gizemlerini böylesi bir dikkafalılıkla kurcalarken, *oculus corpuscula*'sıyla evreni yılmadan mercek altına almaya çalışırken, birkaç doğaüstü gerçeği keşfedeceğim derken hayatı kaçırmamış mıydı? Kendi hayatını? Sırta kadem basmış, var olmayan bir insanı bulacağım diye, tüm hayatını bir kenara bırakmış biri olarak, o anda hasretini çektiği her şeyin yanıtının belki de aşk olduğu sonucuna varmamalı mıydı?

Sonuç olarak, aşktan daha gizemli ne vardı ki?

Neydi bizi ruh ikizimizi aramaya iten bu gizem, üstelik tüm benliğimizle onun var olmadığını ve bu bitmek bilmeyen arayışta neşe ile mutluluktan çok, acı ve hayal kırıklığıyla karşılaşacağımızı bildiğimiz halde? Hepimiz, farkında olmasak bile mutlu aşkın ne kadar nadir, ne kadar geçici olduğunu biliriz ama şu var olmayan kitabın peşinde koşan gnostikler gibi, sonsuz mikro dünyayı keşfetmeye çalışan Andreas gibi, yine de onu bulmaya çalışmaktan vazgeçmeyiz. Bu nedenle, buraya kadar okuduğunuz kişinin mütevazı fikrince, aşkın kendisi kadar sevilmenin de değerini bilmemizde ve Aşk'ın, diğerlerini eledikten sonra ayakta kalan tek gizem olup olmayacağını kendimize sormamızda fayda var. Bazıları bu görünmez ama son derece güçlü kavrama Tanrı adını verirler, ona kendilerince maksatlar ve bir strateji yüklemeye kalkarlar fakat bizim düşüncemize göre, böylesi nitelikler atfetmek onun temelde sahip olduğu saflığı ve özü kaybetmesine neden olacaktır. Aşk kişiselleştirilemez. Aşk'ın kanunu olmaz. Onun hayata anlam katması için hiçbir peygambere, hiçbir papaza, hiçbir papaya, hiçbir savaşıya gerek yoktur ve yaptığı da budur: Hayata anlam katar.

Andreas gözlerini kapadı ve hâlâ ruhunu kemiren Magdala'nın yüzünü aklından çıkarmaya çalıştı.

Sonra çok büyük bir dikkat göstererek ve âdeta bir duygu seline kapılarak *Shatirum lâ-mi'umma*'nın yazılı olduğu ruloyu açmaya başladı.

Zamanla epey kurumuş olan papirüsün orasında burasında çatlaklar belirdi ve masanın üzerine ufak parçalar döküldü, Andreas'ın bu antika el yazmasının ilk sayfalarını düz bir şekilde önüne açabilmek için son derece özen ve sabır göstermesi gerekti.

Sonra, kalbi gümbürdeyerek ve alnı kaygıyla kırışarak, onca zahmetin sonunda ulaştığı kitabın ilk satırlarını okumaya başladı.

Bu uzun metnin ilk cümlelerini kafasında çevirirken İbn-i Sina'nın sözlüğüne hiç ihtiyaç duymadığını büyük bir şaşkınlıkla fark etti.

Kitabın ilk cümlesi zihninde yankılanırken yüzünde bir şaşkınlık ve manidar bir gülümseme belirdi, çünkü sevgili okur, okuduğu cümle aynen şöyle demektedir:

"1313 yılında Paris'te, Andreas Saint-Loup adında ailesi olmayan bir adam yaşıyordu. Başkentte onunla aynı meslekten pek çok kişi bulunmasına rağmen herkes ona Eczacı derdi. Hak edilmiş bir lakaptı bu çünkü işlerinde..."

SONUÇ

153

Robin, ufak odalarına pencereden dolan ilk güneş ışıklarıyla uyandı. Kafası karışık bir halde, o anda nerede bulunduğunu hatırlayabilmesi için birkaç saniye geçmesi gerekti, o kadar uzun yol katetmişlerdi ki! Sonra anımsadı: Étampes, Saint Antonuis Misafirhanesi, Magdala.

Kafasını çevirip yanında uyumakta olan Aalis'e baktı. Öyle dingin, öyle huzurlu duruyordu ki! Ayrıca o ince ve yumuşak hatlı yüzü, zarif burnu, gamzeleri, uyurken hafif kabarmış narin kaşlarıyla çok da güzeldi. Uzun, kahverengi saçları çıplak omuzlarına saçılmıştı ve onları ipekten bir şal gibi örtmüştü. Uyumakta olan yüzün tatlılığını, o gece seviştiği bu kadının kıvrımlarını hayranlıkla doyasıya izledi.

Yavaş yavaş genç kız da uyandı ve gözleri, meydana getirdiği bu güzelim tabloya zümrüt yeşiliyle son renk dokunuşunu yapmak üzere açıldı.

Yanında gözlerini üzerine dikmiş birinin olduğunu gören Aalis'in ilk tepkisi tam uyanamadığından, geri çekilmek oldu, ama bir an sonra aklı başına gelince gülümsedi ve kedi gibi gerindi.

Robin ellerini genç kızın saçlarının arasına soktu ve yüzünü okşadı.

“Seni seviyorum,” diye mırıldandı.

Kız mutlulukla i ini çekti, sonra dirseği üzerinde doğrularak genç adamın üzerine kaydı, kollarının arasına sokuldu ve onu uzun uzun öptü.

Bu  efkat dolu miskinlik pozunda uzun süre kaldıktan sonra kalkmaya karar verdiler.

Hep birlikte giyindiler, eşyalarını topladılar ve kahvaltı etmek üzere Saint Antonuis Misafirhanesi'nin yemekhanesine indiler.

Peder Gineste'e veda ettikten sonra binadan çıktılar, şehri geçip atlarını bırakmış oldukları  tampes  stasyonu'ndan aldılar.

Paris çok uzakta değildi. Ertesi gün oraya var rlardı.

Andreas'a gelince... Andreas akıllarından yitip gitmişti.

SON

TEŞEKKÜR

Eczacı'yı Haziran 2009 ile Temmuz 2011 arasında Paris ile Hérault'nun kızıl toprakları arasında yazdım. Bu roman (benim on üçüncü romanım...) uzun zamandır kafamda şekillenmiş halde bekliyordu (hep vardı mı demeliyim yoksa?) ve o güne dek hiç böylesine çok çalıştığım halde bu kadar keyif duyduğum olmamıştı. Teşekkür etmem gereken insanların listesi bir hayli kabarık, onlar olmasaydı bu kitap gün yüzü göremezdi.

Öncelikle *Eczacı'nın* redaksiyonunda bana büyük yardımcı dokunan kişilere teşekkür etmeliyim: Fabrice Mazza, Diane Luttway, Patrick Jean-Baptiste, Pierre Mollier, Doktor Philippe Pichon, Paolo Bevilacqua, Emmanuel Baldenberger, Christophe Zalewski, Pascal Bajou, Cazolu gerçek çoban çift Luc ve Marie'ye.

Sonra Flammarion ve J'ai Lu ekipleri ile özellikle Teresa Cremisi, Gilles Haéri, Patrice Hoffman, Tatiana Seniavine, Anna Pavlowitch ve Caroline Lamoulie'ye. Buralarda benim ilk editörlüğümü yapan, büyük hayranlık ve sonsuz saygı duyduğum Stéphanie Chevrier ile çalışmayı devamında büyük bir titizlikle devam ettiren Stéphane Marsan'a.

Ayrıca ailem: JP & C (Hayatımın en zor anlarında bana verdiğiniz güzel ve iyi niyetli desteklere günün birinde aynı karşılığı verebilmek dileğiyle), Piche & Love, bana sonsuz yardımcı dokunan Saint-Hilaire ve Delphine'e.

Arkadaşlarım Ligue de l'imaginaire tayfasına, CAEP emek-
tarlarına, Yves Ragazzoli ve ekibine, Emmanuel Pierrat, Drouin-
Malençon-Vachaud-LeDélézir ve Guillaume Laurant'a.

Müzişyenlik kariyerine kaldığım yerden devam etmeme yardım
eden Renaud Séchan, Thomas Davidson Noton, Vincent-Marie
Bouvot, Michaël Ohayon, Hugo Barbet, Théo Girard, Enrico Mat-
tioli, Céline Ottria, JoK, Robi'ye... Ayrıca bana www.akamusic.com/henri72 sitesinden destek veren herkese.

Hayatımın üzerine esen mucizevi tayfuna, Bayan Scheuer'e.

Son olarak da en derin sevgimle kucakladığım, her güne bir
mucize ve mutluluk katan prensesim Zoé ile ejderham Elliott'a.

KAYNAKÇA

Eczacı'yı yazmama olanak sağlamış temel bilgileri bir araya getirmeme yardımcı olan eserlerin bir listesini vermeyi boynumun borcu bilirim:

Antidotarium Nicolai (Nicolai Reçeteleri), Paul Dorveaux (H. Welter, 1896).

Dispensaire et antidotaire tant général que spécial ou particulier des remèdes servans à la santé du corps humain (İnsan sağlığına yararı olan genel ya da özel ilaç reçeteleri), Johann Jakob Wecker (Imprimerie d'Estienne Gamonet, 1610).

État de la pharmacie en France (Fransa'da eczacılığın durumu), E. Grave (Yazarın yayınevinden, 1879).

Histoire des apothicaires (Eczacıların tarihi), A. Phillippe (Direction de publicité médicale, 1853).

Le Livre des métiers (Meslekler kitabı), Étienne Boileau (Imprimerie nationale, 1879).

La Maison du Temple de Paris, histoire et description (Paris'teki Tapınakçılar Evi, tarihi ve tasviri), Henri de Curzon (Hachette, 1888).

La Médecine médiévale dans le cadre parisien (Paris'te Orta Çağ tıbbı), Danielle Jacquart (Fayard, 1998).

Moeurs et vie privée des Français dans les premiers siècles de la Monarchie (Monarşinin ilk yıllarında Fransızların gelenekleri ve özel yaşamları), Émile de La Bédollière (A. Rigaud, 1855).

Nouvelle histoire de Paris de la fin du règne de Philippe Auguste à la mort de Charles V (Philippe Auguste'un hükmünün sona ermesinden V. Charles'ın ölümüne kadar Paris'in yeni tarihi), Raymond Cazelles (Hachette, 1972).

Paris au Moyen Âge (Orta Çağ'da Paris), Simone Roux (Hachette, 2003).

Paris sous Philippe le Bel, d'après des documents originaux (Yakışıklı Philippe döneminde Paris, orijinal belgelerden yola çıkarak), H. Géraud (Imprimerie de Crapelet, 1837).

Pèlerinage à Jérusalem et au mont Sinaï (Kudüs ve Sina Dağı'na hac), Marie-Joseph de Géramb (Imprimerie J.-J. Vanderborght, 1836).

La Pharmacie à travers les siècles (Yüzyıllar boyunca eczacılık), Émile Gilbert (Vialelle et Cie, 1886).

Pharmacopée universelle (Evrensel farmakope), Nicolas Lémery (L. d'Houry, 1697).

Philippe le Bel (Yakışıklı Philippe), Jean Favier (Fayard, 1978).

Relation historique d'un voyage nouvellement fait au Mont de Sinaï (Sina Dağı'na son zamanlarda yapılan bir yolculuğun tarihsel ilgisi), A. Morison (A. Laurent, 1704).

Statuts du Corps des Marchands apothicaires (Eczacılar loncası yetkililerinin statüsü), Paul Dorveaux (H. Welter, 1896).

La Vie au Moyen Âge (Orta Çağ'da yaşam), Robert Delort (Seuil, 1982).

